Traian Tandin

DIN JURNALUL UNUI POLIȚIST

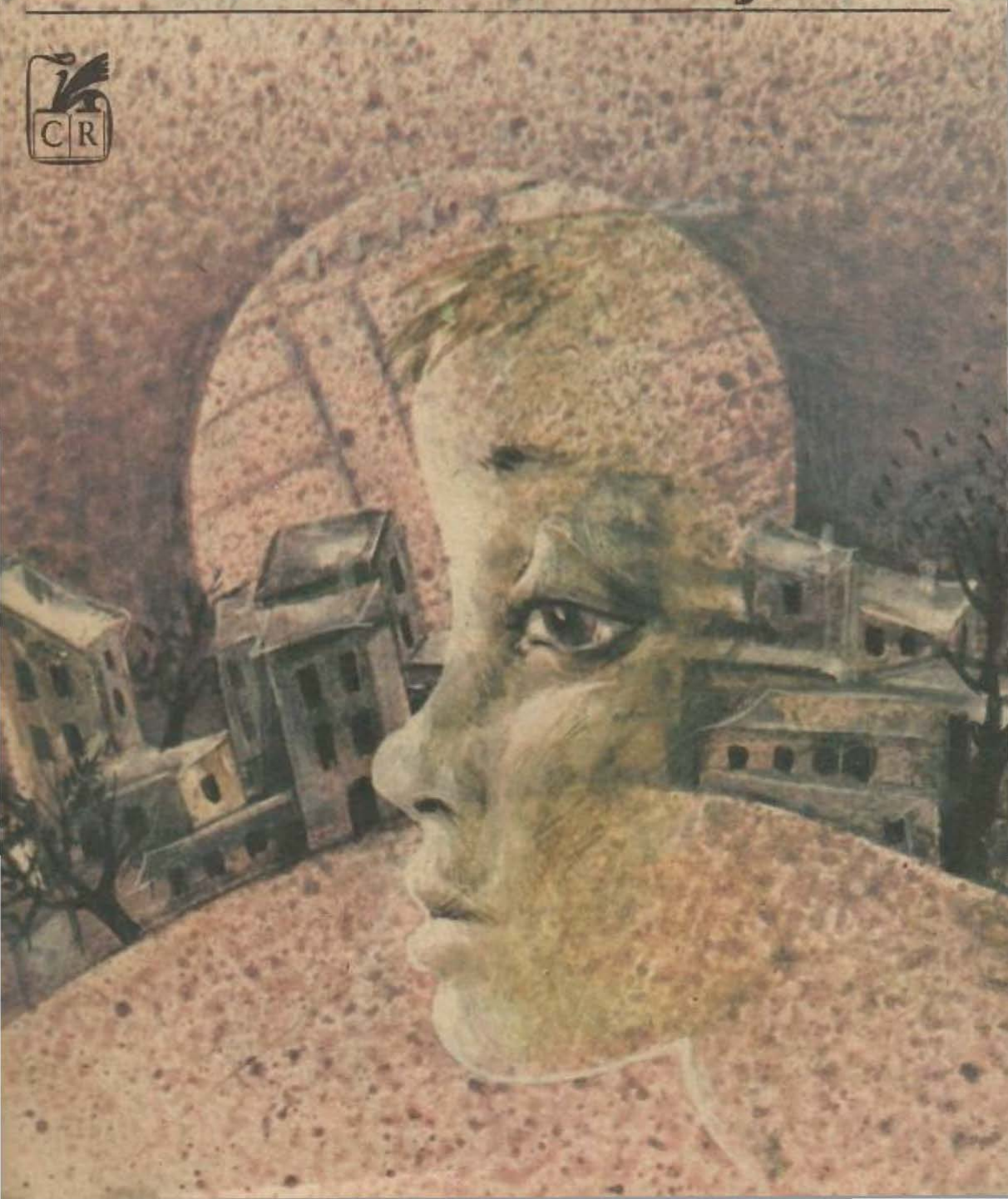

TRAIAN TANDIN

DIN JURNALUL UNUI POLIȚIST

CARTEA ROMÂNEASCĂ
1990

Coperta de DONE STAN

ISBN 973-23-0028-4

Autorul cărții de față, Traian Tandin nu este un nume necunoscut în publicistica ultimilor ani. Dimpotrivă. S-a impus cititorilor prin mai multe cărți polițiste, care au avut un real succes de librărie și de prestigiu, dacă n-ar fi să amintim decît : „Enigmele căpitanului Roman", „Dilemele căpitanului Roman", sau fermecătoarea poveste a unui cîine polițist intitulată „Adio Ringo". La vremea respectivă presa de specialitate a elogiat reușitele autorului pe această linie. Traian Tandin colaborează cu regularitate la revista „Pentru Patrie", unde a inaugurat de mai mult timp rubrica de enigme, și aduce cu fiecare reportaj desprins din experiența proprie, suflul adevărului și al autenticității faptelor relatate, căci acum nu mai este un secret pentru nimeni, că meseria lui este similară cu a eroilor pe care îi creionează. Cu ei se identifică total, deoarece le cunoaște munca, el însuși fiind ofițer de poliție, în apogeul carierei sale, începute cu mulți ani în urmă, după absolvirea școlii militare, de unde își desprinde, de altfel, toate cazurile, pe care le expune în această primă carte a confesiunilor de specialist în probleme judiciare (posedă o astfel de diplomă), intitulată „Din jurnalul unui polițist". Iar ca dezvăluire a unui alt... secret, el este, în carte, „căpitanul Roman".

„Micul detectiv al Grantului", cum avea să fie denumit în copilărie Traian Tandin, a devenit dintr-un vrăjitor al balonului rotund, alături de fotbaliști cu faimă, ca Nicu Dumitriu (Dumitriu II) sau Florian Dumitrescu, un „vrăjitor" al artei criminalisticii !

„Șpil", cum era el poreclit în lumea fotbalului din Grant (citiți înduioșătorul capitol introductiv „Adio fotbal"), a devenit locotenent de miliție la numai douăzeci

de ani și un elev sîrguincios al reputatului criminalist, colonelul Dumitru Ceacanica, cu care a înconjurat țara în lung și-n lat și cu care a dezlegat cele mai teribile enigme criminalistice.

Deunăzi, venind vorba despre Traian Tandin, Ceacanica, prietenul meu de inimă, pentru care îi aduc un pios omagiu și pe această cale, mi l-a caracterizat astfel: „Dacă literatura nu i-ar roade sufletul acestui minunat *comisar* T.T., judiciaristul din el l-ar «ucide» !..."

Fostul șef al brigăzii furturi auto-moto, din cadrul Serviciului circulație al Poliției Capitalei — despre care au scris multe ziare și publicații —, eternul ofițer modest, îl găsim și în prezent pe „altarul" judiciarului, fiindcă, după cum mărturisește singur, nu poate renunța la vocația și meseria căreia și-a închinat zilele și nopțile.

Cartea este scrisă alert într-un stil direct și atrăgător, fiindcă se inspiră permanent din cazurile, pe care le-a rezolvat personal în cadrul acțiunilor la care a fost solicitat de cariera și vocația sa deosebită.

Pasiunea pentru meseria căreia și-a închinat viața încă din adolescență transpare în fiecare pagină a volumului de amintiri.

Multiplele încercări prin care a trecut autorul, împreună cu colegii și șefii săi l-au călit și l-au format în spinoasa și nu de puține ori primejdioasa activitate, pe care a depus-o, ca să descopere fapte și întîmplări contra legii, într-o căutare permanentă a adevărului.

A elucida un caz, a-i stabili coordonatele și gradul de vinovăție al participanților, a-l lumina din toate unghiurile posibile și obligatorii, pentru ca el să coincidă cu realitatea vieții și subtilității legii, comportă un efort deosebit, o muncă extrem de grea și plină de răspundere socială, iar aceste trăsături conferă o noblețe aparte cavalerilor legii, angajați în urmărirea penală.

Lupta contra infracționismului, a fărădelegilor, dezvăluie în comportamentul acestor combatanți ai dreptății virtuți remarcabile care le accentuează rolul umanitar, pe care-l joacă în echilibrul societății noastre asigurîndu-i liniștea, ordinea, apărîndu-i viața și avutul.

Traian Tandin aparține deci acestui detașament, care nu cunoaște odihna atunci cînd faptele contrare legii s-au

săvîrșit, iar cei investiți cu îndatoriri legale se străduiesc să le lămurească, trimițînd în fața justiției pe vinovați.

Traian Tandin este un dăruit al judiciarului pe care-l slujește cu abnegație, așa cum se va vedea și din jurnalul ce urmărește traiectoria devenirii sale, a perfecționării mijloacelor proprii de investigare de-a lungul a multor ani.

Datorită înzestrării sale literare, a puterii de a expune în cuvinte întîmplările trăite în această bătălie, Traian Tandin și-a găsit cea de-a doua vocație, pe care o practică în orele libere, și care i-a adus reale satisfacții, menținîndu-i la o cotă ridicată aprecierile celor care-i urmăresc și această activitate.

Eu fiind unul dintre cititorii lui fideli, recomand cu toată căldura volumul de față la a cărui lectură personal am rămas încîntat, prevăzîndu-i un succes indiscutabil.

EUGEN TEODORU

ADIO FOTBAL !

M-am născut într-un oraş pe care unii îl denumesc, îl scriu sau îl pomenesc de la o vreme, mai exact de cînd a apărut regretatul „nea Mărin" la T.V., oraşul „C". Nu ştiu de ce se feresc ei de celelalte şase litere ale cuvîntului că, în ce mă priveşte, oltean sînt, bucureştean îmi zice. Dar atît de bucureştean că, la şcoala de ofiţeri de miliţie, colegii, chiar şi cei mai înverşunaţi craioveni, îmi ziceau „Grandi"....

Am părăsit locul de naştere la cîteva săptămîni după ce-am văzut în Oltenia lumina zilei. M-am întors şi m-am instalat într-un confortabil pătuţ dintr-o casă în cel mai invidiat cartier bucureştean, Grant, pe care unii, franţuziţi ce nu se mai poate, îl pronunţă cu „d". Aici mi-am trăit copilăria, aici am iubit prima dată, aici îmi rupeam pantalonii, încălţămintea şi picioarele după mingea de cîrpă, sau mai rar, de cauciuc, pe care o băteam toată ziulica, uneori şi la lumina becului de pe stradă, cu Nichi Dumitriu, Florian Dumitrescu şi alţi amorezaţi de vrăjile „başicii".

Duminica mai ales, era o nebunie. Venea tot cartierul să ne vadă în parcul C.A.M., la o miuţă. Bătrîni, vîrstnici, copii, cu toţii se îmbulzeau la spectacol. Miracolul fotbalului e boală veche în Giuleşti. Unii se urcau în pomi, la „tribuna I". Ce viaţă ! Improvizam două „porţi" şi începea „circul". Dacă jucam eu alături de Nichi era blestem de echipa adversă. Le înnodam picioarele, îi lăsam în joc de gleznă şi îi învîrteam pe loc ca după zmeu. Era un deserviu să auzi „tribunele" aclamîndu-te, ambiţionîndu-te să-i fluieri limba cravată celui mai bun dintre adversari. Dar mîndria mea atingea culmea, dacă există o asemenea culme, cînd observam că printre spectatori se afla şi mama. Zîmbea şi se amuza şi ea alături de ceilalţi. Şi eram eu mîndru nevoie mare, cum spuneam, numai că

știam : mama venea de fapt să mă ia acasă. În goana după balon sau în unduirea unei fente îi aruncam priviri, rugător. „Măcar zece minute !" o imploram din ochi. Dar ea îmi făcea semn că ajunge. Ce trebuia să fac ? Nu mă mai avea decît pe mine, mama, iar eu numai pe ea, căci tata...

Oftam și mă-ndreptam trist, cu lacrimi în ochi, spre spectatoarea care nu venea să mă vadă jucînd. „Mai lăsați-l, doamnă !" auzeam voci în urma mea. Dar mama mergea înainte și nici măcar o privire-napoi. Ce știau cei-lalți ce-nseamnă pentru o femeie să crească singură un copil ? !

Locuiam alături de parcul C.A.M., însă drumul pînă acasă mi se părea în asemenea clipe lung și obositor. Picioarele îmi erau grele și parcă tîram greutăți de plumb după mine. Intram în curte și închideam poarta încet, privind cu jind spre locul unde știam că-mi lăsasem cele mai minunate visuri. Nu puteam nici să-mi imaginez că voi renunța vreodată la fotbal. Îl îndrăgeam mai mult decît sandalele noi-nouțe, de 116 lei, pe care le lustruiam în zadar în fiecare dimineață ca să mai prindă luciu. Intram în casă, mă trînteam în pat și începeam să plîng. Plîngeam însă degeaba, că nu obțineam niciodată nimic. Cu plînsul mă alegeam.

A venit primul an de școală cu aceleași restricții din partea mamei în privința fotbalului. Mă străduiam s-o înțeleg totuși. Îmi dădeam seama că se descurca greu. Dar la fotbal cum să fi renunțat ! M-am înscris pe ascuns la Clubul de fotbal „Rapid", la pitici. Stadionul Rapidulețului era foarte aproape de noi, lîngă podul Grant, unde făceam și cumpărăturile. Ce vis să joci fotbal pe gazon ! Iarba aceea fără seamăn de verde a Giulești ului, tricourile vișinii, șuieratul locomotivelor care parcă ne salutau. Ce să mai vorbesc de galerie care te făcea să te simți în al nouălea cer. Să știți că galeria este cea care face adevărata consacrare a sportivului... Ei, și ? Mama mi-a aflat repede taina. De altfel, nu i-a fost deloc greu să mi-o descopere. Veneam acasă baie de apă. A trebuit să-i spun.

Și din ziua aceea, mi-a interzis categoric să mai pun piciorul pe minge.

Intervențiile și rugămințile lui „nea Costel", antrenorul, n-au făcut altceva decît s-o facă și mai fermă în hotărîrea ei. „Nea Costel" a înțeles pînă la urmă. Nu știu ce a discutat cu ea între patru ochi, că la plecare m-a îmbrățișat și m-a bătut cu palma bărbătește peste umăr. „Lasă, Șpiț, nu fi supărat, așa e fotbalul : azi ești, mîine nu ești. Ascult-o pe mama ta, că ai o mamă de aur, și va fi mai bine !" Îmi venea să-mi muște mîinile, să o iau aiurea la fugă sau să lovesc cu piciorul în ziduri. L-am întrebat abia stăpînindu-mă să nu urlu : „Atunci, de ce ziceați că am dribling, viteză, că o s-ajung mare ?" S-a uitat la mine cu compasiune. „Eee !... a dat el din cap. Sînt lucruri și mai frumoase în viață. Balonul e rotund..." Și cu asta, a plecat. Am rămas cu o grea amărăciune în mine, care-mi îmbolnăvea pur și simplu sufletul. În momentul acela îl uram, aș fi aruncat cu pietre după el, uram fotbalul și toți fotbaliștii din lume, începînd cu Zamora și terminînd cu Codreanu, care mă urechease odată auzind că-i zisesem „Bau-bau". I-aș fi bătut pe toți, așa cum își bătea adversarii la box nea Luca Romano și care m-a pus și pe mine o dată în „dificultate" numai cu un sfert de alonjă, cînd am zis că fotbalul este un sport bărbătesc și nu boxul, unde se umblă cu mănuși...

Cu fotbalul deci o terminasem, cu boxul — la fel... Mă încerca un sentiment de evadare în necunoscut. Am plecat hai-hui pe străzi. Să uit. Dar ce să uiți ? Parcă așa ceva se poate șterge cu buretele, ca la tablă ? Am ajuns fără să vreau la Podul Grant. Ah, iarăși Podul Grant, iarăși „potcoava" Giulești ului ! Eram ca năuc. M-am lipit de un zid, ca să nu mai văd „Maracana" noastră, și-am izbucnit în plîns. Și cum plîngeam așa, vărsîndu-mi tot focul, m-am pomenit cu o mînă pe umăr și am auzit în spatele meu :

— De ce plîngi, măi, Șpiț ?

M-am întors. Într-un halat alb, nea Florică „Chilipir", unul dintre admiratorii mei care locuia în cartier, chelner la restaurantul „Grant", mă privea gata să bată o lume întreagă pentru mine. Îmi zicea „Șpiț", ca și ceilalți de altfel. Aveam eu un talent formidabil să salt mingea peste piciorul adversarului, ca apoi să dau gol cu șpițul...

— Ce să fac, nea Chilipir, îngîn cu printre sughițuri. Nu vezi ?

— Cum ai zis, mă ?

— Iartă-mă, nea Chilipir ! repet cu prostește. Cînd îmi dau seama de gafă, mă întorc într-o parte și dau să-mi acopăr fața, ca să nu mă lovească.

— Și în cartier, tot așa-mi zice ? mă zgîlțîie el.

— Da nea... Da, nea' Florică. Eu de unde știu ! Tremuram să n-o termin și cu chelneria...

— Ia te uită, frate-miu, își pune el mîna în șold, și eu care te-aveam la inimă. Ai dracu' puști !

A dat să plece, dar s-a întors.

— Și de ce plîngi, mă ?

— N-am să mai pot să... joc. să joc fotbal ! am izbucnit eu iar, aducîndu-mi aminte de durerea care-mi zdrobea inima.

— Da' ce, ți-ai rupt piciorul ? mă întreabă el grav.

— Nu, da' s-a dus cu contractu', cu Rapidulețu' și mama nu dă înapoi !...

— Care contract, mă, ce contract ?

— Păi, nu așa se zice cînd îți iei adio de la club ? !

— Și ce-are, mă, maică-ta cu fotbalul ? Cum să nu te lase ? Ia vino-ncoace, m-a tras nea Florică după el. Vino-n salon că am clienți. Hai, să-mi povestești acolo.

Știam că are suflet bun nea Florică și că ținea la mine. Trebuia să mă ierte el pentru chestia cu... Dacă așa-i zicea cartieru', eu ce vină aveam...

Mergeam după el tot într-o fugă. Urcînd treptele restaurantului, l-am auzit bombănind : „Florică Chilipir, ai, și ăia doi au plecat neplătiți !" Abia atunci mi-am dat seama ce căutase el în preajma restaurantului.

Despre treburi din astea, cu șmecheri, știam destule lucruri pentru vîrsta mea. Eram „garnisit" cu de toate, deși niciodată nu-ntinsesem mîna măcar după un pai, dacă nu era al meu. Dar le prinsesem de la „boșii" cartierului care se adunau seara în parc. Nu-i sufeream. Le cunoșteam „mucavaua" și „grantisismele" la mare fix. Nu bănuiam atunci ce mult îmi va folosi în viață cunoașterea acestei lumi și a vocabularului ei. E drept că voca-

balarul în sine mă atrăgea şi că nu era un cuvîntel nou pe care să nu-l fi băgat la „magazie". Eram şi eu *jmecher* din Grant. mai încăpea vorbă ! Cînd aruncam cîte una, aşa, mai „şucară", roiau „ciumeţii" în jurul meu şi mă admirau care mai de care. „Se vede că nu eşti paraşută de Ferentari. Ai vorbitor de capelmaistru !" Eram valabil, ce mai !... Chiar mă credeam mai tare în cunoştinţe de argou decît nea Medrea „împăratul", care era căpitan la circă, la judiciar, şi era spaima tuturor hoţilor din cartier. Dar, apropo de miliţie ! Cu ea n-avusesem de-a face niciodată. O mai birfeam cîteodată cu *jmecherii*, în parc. Nu-mi plăcea. dar trebuia să le ţin isonul, că altfel mă dezmoşteneau de gaşcă, „îmi dădeau fanionul". Ba, mai mult, „mă luau şi la 16", pe motiv că sînt „ginitor" şi că... „beau *limonată*". Eu aveam însă rezervele mele. Ştiam sigur că niciodată n-aveam să fac ceva ca să ajung pe mîna miliţiei. Pentru *jmecheri*, improvizam diverse istorioare cu gust de migdale, în care se făcea că-i păcălisem de mai multe ori pe „gabori", aşa, scurt, „ca la firul ierbii". Numai aşa mă puteam menţine în „linia întîia". a „boşilor", dornic să aflu mereu ultimele „noutăţi" din „lumea de după barieră". N-auzisem niciodată ceva concret referitor la vreo fărădelege pregătită sau comisă de vreun „academician" din cartier — căci erau destui care fuseseră la „pripon" — sau de către altcineva din gaşca ce ardea gazul în parc, că m-aş fi dus imediat să-i spun lui nea Medrea. Faţă de mine, care eram cel mai mic, se discuta fondul general al afacerilor, ca să zic aşa. De pildă. trucurile care se folosesc la comiterea infracţiunilor, modalităţile de operare, cum se ascunde „marfa", cum se cere „preţul". cum se înşeală „pinguinii", cum se ţine „gestul", cînd se ridică „doniţa" sus, cînd „se lasă jos", cum se aranjează „geamantanul", cum te faci „căruţă", cum este la „opăreală", cum să te comporţi la „olimpiadă" şi multe altele. În faţa mea — un „mucos" — nu s-a vîndut însă niciodată nici un „pont". „Boşii" mă iubeau, ce e drept, datorită fotbalului şi nu se fereau să-mi destăinuie cîte ceva din „jurnalul" lor. Le făceam diverse servicii mărunte, care mă introduceau şi mai mult în gra-

ţilile lor. „Spiţ, du-te la pod (Podul Grant) şi cumpără un Carpaţi !", „Spiţ, du-te şi cumpără o Secărică !" Spiţ, în sus, Spiţ în jos... Jucau barbut, rişca sau pocher fără să se ferească de mine. Cîteodată îmi dădeau cîte 5 lei ca să le ţin casa. Era o „afacere" pentru mine ! Mă repezeam la pod şi-mi cumpăram o jumătate de lipie şi o sută de grame de *lebărbuş* — era moartea mea *lebărbuşul.* Cînd venea mama acasă şi ne aşezam la masă, nu mai puteam să mănînc. „Iar ai fost la golanii ăia din parc !" Nu ziceam nici chiţ. „E pentru ultima oară, să nu te mai prind, că te mănînc, auzi !" ridica mama tonul ameninţîndu-mă. „Dar n-am făcut nimic rău " „Nu contează. Tu nu te lua cu ei, lasă-i în pace ! Cine ştie ce-nvîrtesc".

Tăceam, apoi o întrebam de una, de alta, pînă uita. A doua zi... Dar să revin la întîmplarea cu nea Florică „Chilipir"...

M-a aşezat la o masă, unde mai erau doi tineri. Beau coniac sau altceva, oricum o băutură tare, închisă la culoare. Mi-am dat seama că era tare, după cum se strîmbau la fiecare înghiţitură. Şi fumau „Aroma", ţigări la modă, ăhă, auzisem eu ! Nea Florică vine la mine şi-mi aduce un ţap.

— Ia, Spiţ ! îmi zice, ăsta-i chilipirul tău ! şi clatină de cîteva ori scurt din cap. Aşteaptă-mă că vin imediat.

— Dar nu beau, nea...

— Nea... Cum ?

— Nea Florică spun eu tare şi foarte convins.

— Lasă, nu strică, mă îmbie el. Astă seară merge, ai necazuri mari.

Spuma de la bere îmi plăcea, dar mai jos nu era ceva pentru mine. Am lins spuma, am pus apoi palma deasupra ţapului şi-am început să-l clatin, ca să mai facă spumă. N-am observat că tot clătinînd ţapul, îl stropisem pe unul din tinerii de lîngă mine.

— Ce-ai, bă, magraoane, îmi zice el, n-ai roţi la bicicletă ?

M-am prefăcut că nu înţeleg şi mi-am cerut politicos scuze.

— E „guşter“ ! a rîs celălalt de mine. Bate „clapa la ovăz“ !

Am continuat să fac pe prostul, dar urechile le aveam pe „aţă“. Nu voiam să scap „Bucureşti 3“. Pe atunci, la radio nu era şi postul 3, expresia însemnînd, în argou, limbajul folosit exclusiv de crema şmecherilor.

— Fane şi Gicu „au învîrtit pedala la trotinetă“, a spus unul dintre ei, golindu-şi paharul. Şi fără „scîrţ“ ! Au „odihnă la microporos“.

— „Glicerină-n parlament“ ! a zis al doilea golindu-şi şi el paharul. „Întristarea-n catafalc... Hui-a ?“

— „Hui-a“ ! a încuviinţat primul, ridicîndu-se rapid de la masă şi îndreptîndu-se spre toaletă.

Înţelesesem discuţia la „oglindă“ şi eram sigur că va fugi şi al doilea cînd avea să prindă momentul. Mă uitam după nea „Chilipir“, dar el parcă intrase în pămînt. „Guşterul“ de lîngă mine, căci el era „guşter“, nu eu, s-a ridicat de la masă şi a pornit şi el grăbit spre toaletă. De acolo, putea sări foarte uşor peste gard. Ce să fac ? !... Nu mai aveam de ales. Am luat-o la fugă după el şi am început să strig în gura mare : „Prindeţi hoţii ! Prindeţi hoţii !“ Deşi mi-era frică, l-am ajuns pe „guşter“ din urmă şi, în momentul cînd a vrut să se agaţe de gard, l-am „luxat“ uşor cu spiţul. S-a împiedicat şi a intrat în gard ca o ghiulea. Lovitura de pedeapsă, cu spiţul, specialitatea casei, îmi reuşise.

Nea Flarică „Chilipir“ împreună cu cîţiva cetăţeni l-au prins apoi pe celălalt, care nu reuşise să se îndepărteze prea mult de restaurant. Nu vă imaginaţi ce bucuros eram pentru fapta mea. Consumatorii din local aproape că ultaseră de hoţi şi se îmbulzeau să mă vadă pe mine. „Bravo, puştiule !“. „Bravo, detectivule !“ „Bravo, mă Sherlock Holmes !, „I-auzi poliţistu' !“. M-au împresurat cu laude, pur şi simplu. N-aş fi fost în stare niciodată să le redau pe toate. De priviri admirative ca acelea n-avusesem parte niciodată, nici pe vremea mea de glorie, cînd marcam eu golul cu spiţul, iar cuvinte ca acelea, fără seamăn de frumoase, nu mai auzisem. Era altceva, admiraţia

nu semăna nici pe departe cu cea de la minutele noastre de pomină, unde eram, vorba aceea, mare zmeu ! Aveam impresia că totul era un vis real, în care unul, T. T. din clasa-ntîi, era nemaipomenit. A fost ca o recompensă pentru pierderea „contractului" cu fotbalul. Atunci am simţit pentru prima oară ce înseamnă pentru un om să fie drept şi cinstit, să nu fure din munca altuia. Atunci am înţeles pentru prima oară că oamenii ţin cu cel care simte ca şi ei. Nea Florică „Chilipir" şi-a făcut loc prin grupul acela de oameni, a venit la mine, m-a sărutat şi m-a luat în braţe. Mă simţeam Nazone purtat în braţe de admiratori. Sînt sigur însă că nimeni n-a fost încercat nicicodată de senzaţia pe care o simţeam eu. Era ceva divin. Şi nu datorită fotbalului...

— Bravo, Spit, eşti grandi ! mi-a spus nea „Chilipir". Tu poliţist ai s-ajungi ! Cum ţi-ai dat seama că vor s-o întindă ?

— După „franceză", nea „Chilipir", m-am scăpat eu. Faţa sa era toată numai zîmbet, iar în colţul buzelor i s-a întipărit un surîs irezistibil. M-ar fi mîncat de drag.

— Şi cum l-ai „fentat", Spit, de l-ai aruncat ca pe un sac cu cartofi stricaţi la o ladă de gunoi ? rîdea el mărunt.

— Cu spitul, nea..., parcă matale nu ştii „execuţiile" mele ! I-am făcut picioarele nod de cravată şi...

— Al dracului copil, rîdea acum nea „Chilipir" în gura mare, de parcă m-ar fi văzut la „lucru" cu „băşica". Nu mai vreau să-mi povesteşti nimic de necazul tău cu fotbalul, mă. Tu ai *stofă* de poliţist, mă, şi nu de fotbalist ! a strigat peremptoriu în aprobarea celorlalţi.

Mă uitam la ei cum dădeau din cap. Parcă aveau în faţă cu miracol.

— Poliţist să te faci, că ai sarmaua bună ! m-a luat peste picior un tînăr mai şmecher, cu breton, tuns á la Policarp. Fotbaliştii sînt ca apa : — curg şi nu se mai termină. Vine alt val şi uite aşa ! „Clăbuc" se fac !

— Da' eu am stilu' meu, ştie tot C.A.M.-ul ! m-am răţoit eu. Dacă te mai mîre, ai auzit de „felicitare la însoţitori" ?

— Hm !... s-a șters el cu dosul palmei la nas. Bravo, băi, perpendicular !

— Asta înseamnă indiferent, știu, da' ia spune-o p-a mea.

Șmecherul era pus în încurcătură, iar cei din jurul meu se amuzau copios.

— Hai, că te-a culcat, puștiul ! l-a întărîtat unul.

Nea „Chilipir" rîdea cu gura pînă la urechi.

— E pieptănat, puștiu', nu jucărie ! împrăștia el în dreapta și în stînga. Vorbele lui m-au încurajat și mai mult. Prinsesem „coajă".

— Hai, măi, al cincilea, ieși sau nu ? l-am atacat eu pe interlocutor în aclamațiile generale.

— Ia uite, băi, cine mă curentează ! și-a băgat el mîinile în buzunare, descheindu-se la haină. „Însoțitori" înseamnă picioare, a mimat ca-n Grant. Știam asta de cînd eram la maică-mea pe negativ !

— Adică, nu te născuse încă, l-am „servit" eu prompt. Da' ce înseamnă „felicitare la însoțitori", e bine ?

— Lasă. Spiț, nu știe, nu face școala ca tine la „Doamna Stanca", a intervenit nea „Chilipir". Dă-i înștiințare altă dată !

— Nu nea..., acum vreau să-i fac „deschiderea". Nu vezi că umblă cu „șerbet" ! m-am întors către șmecher : Dragă „Golf" (om lipsit aproape total de cunoștințe). „felicitare la însoțitori" înseamnă a strecura mingea, ușor, cu spițul, printre picioarele adversarului. Ce să-ți fac, acuma ține „luminarea" !... și m-am întors să plec în aplauzele și risetele consumatorilor.

— N-ai s-ajungi, bă, niciodată fotbalist ! mi-a strigat el în dușmănie, sesizînd că acest lucru mă durea pe mine cel mai mult. M-am întors brusc spre el, gata să-l pocnesc. M-a oprit nea „Chilipir".

— Hai, hai, ajunge cu lanolina ! Și voi aceștia, treceți la mesele voastre !

— Cum, nea Florică, îl întrebam eu întruna supărat, n-am s-ajung fotbalist ?

— Lasă ! Lasă ! Ai mai bine grijă de mama ta, știi cît se chinuiește !

— Da' parcă ziceai că ea n-are treabă cu fotbalu' ? Nea Florică s-a oprit în loc și m-a privit părinteşte. Și-a trecut mîna prin părul meu.

— Am zis, dar nu cum ai înțeles tu. Eu te cunosc numai de la fotbal, și asta numai cîteva ore, duminica, în parcul C.A.M., pe cînd mama ta este tot timpul cu tine, ea îți dă să mănînci, ea te-mbracă, ea te-ncalță, numai ea poate să hotărască. Dacă vrei să ajungi om mare în viață, tu nu trebuie decît s-o asculți. Ai înțeles ?

— Am înțeles ! i-am răspuns lăsînd capul în jos. Știam că mama nu-mi dorea răul... Asta era cea mai sigură, cea mai deplină convingere a mea.

Pe ușa restaurantului, au intrat doi polițiști în uniformă. Un fior de teamă m-a cuprins cînd i-am văzut. Nea Florică „Chilipir" le-a explicat totul, arătînd mereu cu mîna la mine. M-au chemat acolo, lîngă bar.

— În ce clasă ești ? m-a întrebat cu o voce blajină unul dintre polițiști, lăsîndu-se pe vine, ca să ajungă la nivelul meu. Priveam la el și-mi era frică să răspund.

— Hai, Șpiț, spune ! m-a îmbărbătat nea Florică. Doar tu ești crouł !

— Și noi îl credeam „guguștiuc" ! i-am auzit șoptind pe hoți între ei.

— În clasa-ntîi ! am răspuns școlărește polițistului.

— Bravo ! m-a îmbărbătat el. Tu o să fii schimbul nostru de mîine.

— E nemaipomenit puștiul, s-a amestecat în discuție un consumator. Știe niște treburi de rămîi paf !

— Bine că nu trece indiferent pe unde umblă, mi-a aranjat cu grijă subofițerul gulerul de la cămașă. Așa trebuie... Hai, acum, pînă la poliție, să te vadă și comandantul.

— Dar eu n-am furat nimic ! m-am uitat eu în jur la oamenii care se adunaseră acolo.

— N-ai furat, știm, cum să fi furat, m-a încurajat nea Florică. Mergem să te felicite și comandantul poliției.

Nu-ți fie teamă, merg și eu să pun o vorbă ! m-a împins el ușor după cap.

La ieșirea din restaurant, aveam să trăiesc un moment pe care n-am să-l uit niciodată. Toți s-au dat la o parte, inclusiv polițistul, și mi-au făcut culoar să trec eu primul. Priveam înapoi și nu știam ce să cred.

— Cine e mai „mare", el să treacă-nainte ! a zis rîzînd nea Florică.

— Da'... nu eu...

— Micul nostru detectiv este astăzi cel mai mare ! m-a arătat polițistul mai în vîrstă. Haide, poftește, băiețaș !

Îmi venea să plîng și s-o strig pe mama. Mă bucuram de o onoare ciudată, apărută parcă din te miri ce. Și cine eram eu ? Un pușți, care nu reușeam niciodată să spun corect „traversăm" și mă înnodam la șireturi fără *fundă*, că-mi trebuia apoi un sfert de oră ca să le deznod. A fost una dintre cele mai frumoase zile din viața mea. Și toamna aceea ruginie, cu boabele de struguri cît nuca și dulci ca mierea, n-am s-o pot uita...

Am ajuns repede la poliție, căci Circa (fostă 15) nu era departe. Comandantul poliției, un căpitan (actualmente colonel în rezervă, N. Enache), purta o uniformă impecabilă, numai că nodul de la cravată îi stătea într-o parte. „Probabil că aici trage curentul !" am presupus eu. Căpitanul aflase deja de fapta mea. Cred că prin telefon, că avea vreo trei pe birou. Lux mare ! Și era o curățenie, pfff !... M-a primit și m-a tratat ca pe un prieten. Ciocolată, sifon și, la urmă, mi-a făcut cadou fotografia unui cîine polițist. Mamă, ce urechi avea !... M-a felicitat ca pe oamenii mari și mi-a propus să rămînem prieteni. Am acceptat, bineînțeles. Cum era să renunț eu la prietenia unui asemenea om. Altii ca mine ar fi dat și bicicleta, numai să dea mîna cu comandantul poliției din cartier. Eram din cale afară de mîndru...

Cînd am ieșit de la comandament, am dat cu ochii de mama. Nu mă privea sever, ceea ce însemna că aflase tot. I-am arătat bucuros fotografia cîinelui polițist. A privit-o puțin, apoi mi-a zis :

— Lasă asta, mie să-mi spui cum ai ajuns tu la restaurant, drace !...

— Eu l-am invitat, doamnă, am auzit în spatele meu vocea lui nea Florică „Chilipir". Eu. Era supărat, avea necazuri mari cu fotbalul. L-am invitat la un sirop cu zmeură !

Mi-a făcut cu ochiul.

— Dublu, la ţap ! am completat eu repetindu-i gestul.

— Hm... Credeam că... Ţi-arătam eu ţie ! s-a liniştit mama luînd-o înainte spre casă.

Dar n-a mers mult. A chemat-o comandantul. Deşi uşa era închisă, am auzit toată discuţia. Cei doi infractori prinşi erau urmăriţi de mai multă vreme în toată ţara. Aveau multe rele la activ. Ce cuvinte frumoase i-a adresat apoi mamei comandantul despre mine, despre modul cum mă creştea. Aş fi vrut să ţină discuţia asta două zile, să pot şi eu să chiulesc liniştit de la şcoală ! Cînd a ieşit mama, eram pe coridor, la vreo şase paşi de uşă. Anticipasem momentul.

Mama era veselă. Am descifrat atunci la ea un fel de mîndrie... bărbătească, o mulţumire aparte, deosebită, pe care numai cînd aveam să-mi iau bacalaureatul, aveam s-o mai zăresc pe faţa ei.

Pe stradă, ne-am despărţit de nea Florică.

— Acum, merită un chilipir, doamnă ! ne-a spus el la plecare, uitîndu-se fix la mine şi clătinînd uşor din cap, ca să nu priceapă mama. Şi s-o asculţi pe mama ta, Spiţ, că altfel îţi arată nea..., şi a clătinat dojenitor din cap.

— Ştiu, nea Florică, ţi-am promis ! i-am răspuns eu răspicat.

— Aşa, aşa, a încuviinţat el, şi ai grijă de fotografia pe care ţi-a dat-o comandantul. Azi e o zi mare pentru tine, te-ai convins singur că nu fotbalul este totul în viaţă !

Şi s-a dus.

— Ai văzut, deci, că nu fotbalul este totul în viaţă, a reluat mama. Are mare dreptate nea... Cum zici că-l cheamă ?

— Nea Florică „Chi"...

— Nea Florică, cum ?...

— Nea Florică, şi atît !

— Parcă ai vrut să mai zici ceva ?

— Nu, nu, așa... mă gîndeam la cîinele din poza pe care mi-a dat-o camandantul.

Am mers o bucată de drum fără să mai vorbim. O luasem spre cofetărie. Era semn bun. Mergeam lîngă ea și o priveam pe furiș cu coada ochiului. Eram mîndru de ea și o iubeam atît de mult, atît de... Înțelesesem atunci, ca un om matur, cîte sacrificii făcea ea pentru mine. Știa și cartierul cît se zbătea, din moment ce ea nu-l cunoștea pe nea Florică, în schimb el știa atîtea despre noi. Atunci cum să mai fi îndrăznit eu, oare, să ies din cuvîntul ei? Nu, pentru nimic în lume nu trebuia să-i mai calc cuvîntul. Dacă l-aș fi încălcat, ar fi însemnat să făptuiesc cea mai mare nelegiuire. Mă hotărîsem categoric să-i fac o surpriză.

M-a invitat la cofetărie. Apoi, cînd am ajuns acasă, mi-a zis :

— Ai auzit, azi este o zi mare pentru tine. Dar să știi că și pentru mine ! Lăcrima. Am privit-o ca pe cel mai scump lucru din lume și am izbucnit în plîns. Voiam să-i spun despre surpriză, dar lacrimile îmi înecau cuvintele.

— Și eu am o surpriză pentru tine ! am reușit să-i spun, după o pauză. Însă, cu gîndul la cuvintele pe care urma să le rostesc, lacrimile m-au podidit și mai tare. Adio... Adio fotbal ! am reușit să îngaim, întinzînd mîinile să o cuprind după gît și să plîng în brațele ei.

ȘCOALA DE OFIȚERI DE MILIȚIE

Intrînd pentru prima oară pe porțile acestei școli, în vara cînd a trebuit să dau examenul de admitere, am vrut să fug acasă, la mama. N-aveam ce căuta într-o „cazemată", cum mă gîndeam eu să mă plîng mamei. M-a oprit însă ofițerul de serviciu de la poartă și apoi, chiar mama, care ore în șir stătea cu sufletul la gură în preajma școlii, nădăjduind să reușesc la examene și mărturisindu-mi printre lacrimi că, în acest fel, adică ajungînd un *om mare*, o voi „răzbuna" și pe ea pentru suferințele pe care le-a îndurat, dar mai ales o voi „răzbuna" pentru tata care...

— ...Și-apoi, nu tu voiai să ajungi mare polițist ? m-a mîngîiat ea pe creștet, sărutîndu-mă. Care să fie, oare, adevărul ? m-a săgetat apoi c-o privire care m-a-nfiorat puțin, fiindcă întotdeauna mă prindea cu minciuna.

— Mamă, am început eu să mă plîng, dar aici se bate pas de front, ai uniformă închisă la gît și pe căldura asta, porți și cizme...

Îi arătam pe sub arcada clădirii administrative elevii din anii doi și trei adunați pe platoul școlii.

— Nu-i nimic ! m-a îmbărbătat ea. La început așa e, mai greu, dar ai să te obișnuiești și tu cum s-au obișnuit și ei. Dar... ia ascultă la mine ! M-a-ndepărtat ușor de ea și m-a privit, deodată, drept în ochi. Tu nu cumva te simți că nu ești bărbat ? La zi, dar fără să mă minți !

M-a prins brusc de mînă. Și strînsoarea mîinii aceleia m-a liniștit deodată și a trezit în mine fiorul înălțător, pe care-l simțisem pentru prima oară numai cu o lună înainte, cînd îmi luasem bacalaureatul.

— Sînt major, mamă, mi-am îndreptat ținuta. Am împlinit optsprezece ani la șapte martie.

— Atunci, să văd și eu că i-ai împlinit ! mi-a arătat ea cu mîna zîmbind platoul școlii.

— Bine, am zis. M-am întors și am pornit cu umerii sus spre arcada clădirii administrative. Cu umerii sus, dar, fir-ar să fie de treabă, simțeam că-mi dau lacrimile. Unde mă duceam ? ! Ce-aveam eu cu lumea aceea aspră, spre care mă-ndreptam ?

Cînd am ajuns sub arcadă, n-am mai rezistat și m-am întors cu fața spre mama :

— Da' să nu pleci de la gard aceste patru zile cît durează examenele, i-am zis.

— Nu plec. Nu pleacă, mama... Sînt tot timpul, aici, lîngă tine.

Am plecat. Nu mi-am mai întors privirea. Trebuia să vadă mama că sînt bărbat, ce naiba...

...Am reușit la examen, am început cursurile, mama fiind ca-ntotdeauna alături de mine. Săptămînal, venea la școală și stătea de vorbă cu comandantul meu, maiorul Vasile Uțiu, și se interesa cum merg cu învățătura, cu pregătirea militară. Comandantului meu, un om de o rară politețe și delicatețe sufletească, îi făcea nespusă plăcere să stea de vorbă cu mama. Ea era singurul părinte care se interesa atît de îndeaproape de copilul ei. Îi povestea totul despre mine. După întrevederile lui cu mama, mă alegeam întotdeauna cu „mustrări", cu sfaturi referitoare la integrarea mea deplină în viața militară. Surprinzător, dar mama se arăta foarte aspră, nu-mi ierta nici cea mai mică abatere. Cîteodată, însă, mai zîmbea și ea. „Negativul" consta în mici ghidușii, ca-n „civilie", cînd îmi plăcea să fentez și mingea, nu numai adversarii. Cîteva dintre „ghidușiile" mele au fost însă sancționate prompt cu niște zile de arest, de către „arbitri", și de atunci am renunțat cu desăvîrșire la ele, ca și la fotbal pe vremuri. Mă rog, ale vieții valuri... Tot ce trebuie spus, de fapt, este că în cele din urmă am reușit să mă încadrez foarte bine în disciplina militară. Am ajuns pînă acolo, încît, la o paradă ținută în curtea școlii, să mi se reproșeze de către coman-

dantul de batalion că bat pasul de front cu piciorul prea sus. Să fi auzit mama una ca asta — ea, la care disciplina era cu nuiaua în mînă — doamne, ce s-ar mai fi bucurt ! Nu i-am spus însă. Nu știu de ce, simțeam o nevoie acută să o recompensez. O invitam — de data aceasta eu ! ! — la cofetărie sau la spectacole. Mă rog, eram bursier și... în plus, purtam o uniformă gri-bleu impecabilă, pe care mama, mîndră și parcă sfioasă, o mîngîia tot timpul.

Cînd veneam acasă în învoire și intram pe Aleea Grant. puștii cărora le lăsasem moștenire tainele fascinante ale balonului rotund se uitau cu teamă la mine și la uniforma mea. Era suficient ca să le fac puțin cu ochiul, însă, ca să îndrăznească să se apropie și să-l flateze pe „Marele Șpiț" că a ajuns „Grandi", de tremurau toți *jmecherii* cînd îl vedeau. Cei mai mulți nu îndrăzneau să mă întrebe cum e acolo..., la poliție, ci doar îmi mîngîiau ușor uniforma, întrebîndu-mă dacă gradul de pe umăr este de căpitan sau de maior. „Fruntaș, țică !" le treceam eu mîna prin păr. „Aaa... se minunau ei. Fruntașul... Păi, fruntaș, e înaintea tuturor !" Nu le dădeam explicații, îmi plăcea jocul, în schimb le dădeam bani de cîte o înghețată. „Oo ! Și e plin de lovele !... auzeam în urma mea. Mă fac și eu polițist !..."

Băieții de aceeași vîrstă cu mine aveau însă cu totul alte... idei. Cei mai mulți dintre ei mă ocoleau, evitau o întîlnire directă, fie chiar și pe trotuar, prefăcîndu-se că nu mă observă. La mijloc era și puțină invidie, știam mai ales din partea celor care *dăduseră* examenul la facultăți, în loc să-l... ia. „Șpiț", concomitent cu o meserie de invidiat pentru orice tînăr — căci, fie vorba între noi, cui dintre ei nu i-ar fi plăcut să ajungă polițist — promova, cu fiecare an de școală de miliție, și anul corespunzător de învățămînt la Facultatea de drept. O „răzbunam" pe mama cu vîrf și îndesat, ca să nu mai spun de mine atunci cînd mă întîlneam cu foștii „boși" ai cartierului sau cu „*jmecheriști*" în devenire care-mi ocoleau privirea, temîndu-se de la o poștă să nu-i opresc și să le zic ceva de „schemele" lor. Cîțiva dintre ei, care nu se dezbăraseră de proastele lor obiceiuri, aveau să-mi devină și mie „clienți" după

terminarea școlii de ofițeri de miliție, așa cum veți vedea la timpul potrivit.

Eram așadar, elev „la poliție". Oamenii cinstiți din cartier au început să vină la mine cu diverse probleme care implicau intervenția uniformei albastre. Îi ajutam cu ce puteam, cu sfaturi, cu mici apreluri de drept pe la ofițerii de la circumscripția 15 sau de la Miliția Capitalei. Eram mîndru că mă căutau acești oameni. Puteam spune că aveam și prieteni de nădejde. Totuși, prietenii mei adevărați erau la școala de ofițeri, acolo unde deprindeam împreună tainele unei munci aparte, care și începuse să însemne pentru cei mai buni dintre noi, una din cele mai frumoase îndeletniciri omenești. Cît am frecventat cursurile școlii, m-am străduit să învăț toate „minunățiile" care mi se predau. O-ho ! Ne zbura bine mintea, nimic de zis. Ne și vedeam detectivi mari, și auzeam numele noastre răsunînd în miliție pe buzele tuturor. Eram plini de elan și ne plăcea al naibii tot ce însemna știința luptei cu infractorii, înțelegerea tainelor lumii interlope, cunoașterea psihologiei borfașilor, explicarea modurilor de operare... Dar, mai ales, înghițeam pe nerăsuflate știința despre noi, polițiștii, metodele de intervenție, de cercetare, de prindere... Orele de curs, bazate cele mai multe pe cazuri reale, erau o adevărată încîntare... După fiecare lecție, am fi dorit ca atunci să se termine școala și să ieșim cît mai repede pe poarta ei pe urmele infractorilor. Le-am fi arătat noi... Dar iată și un prilej de a ne arăta... măiestria. Eram aproape de a termina anul I, cînd am aflat cu stupoare, într-o zi, că în anul nostru, vă-nchipuiți : chiar în compania noastră ! — unui coleg i se furaseră din dulap 1000 de lei, o sumă destul de importantă pentru un elev care o adunase din bursă. Deci un hoț printre noi... Comandanții noștri au făcut apel la toate mijloacele morale pentru a-l convinge pe nelegiuit ca cel puțin să depună banii fără să fie văzut, spălînd măcar în felul acesta o pată care nu trebuia să umbrească atmosfera într-o școală de viitori oameni ai legii. Apelul comandantului n-a avut însă ecou și a început o anchetă. Fiecare am declarat ce bani aveam asupra noastră și în dormitor, precum și cît cheltuiserăm din bursă. De fapt, n-avuseserăm timp să

cheltuim prea mult ; cu o săptămînă în urmă, cînd se dăduse bursa, nu primisem învoiri în oraș. În consecință, se spera — după cum intuiam — ca autorul furtului să fi ascuns banii undeva în apropiere. Consideram acest furt ca o rușine îngrozitoare, iar faptul că puteam fi suspectați oricare dintre noi ne copleșea. Căutam să ne probăm temeinic nevinovăția. În același timp, fiecare dintre noi ar fi dorit ca el să fie acela care să-l descopere pe făptaș. Adunați grupuri, grupuri, reconstituiam, după mărturisirile fiecăruia, unde fusese și ce făcuse în timpul cînd, probabil, avusese lor furtul din dormitor. Speram ca în acest fel să găsim un „fir", să ne triem, să-i ajutăm întrucîtva pe comandanții care făceau ancheta. Treabă foarte murdară : unul dintre noi era „păgubaș", iar altul... Dar ni se părea cu atît mai utilă. Atmosfera aceasta apăsătoare devenise de nesuportat. Cu atît mai mult, cu cît la controlul făcut în dormitor și în clase nu se găsise nimic... Începuseră să apară aluzii la adresa unuia sau a altuia. Da, și mai ales, la adresa bucureștenilor. Numai ei puteau fi autorii furtului. Bucureștenii erau, ca să spunem așa, mai... „evazați" și invidiați în multe privințe de ceilalți. Acest lucru a contribuit la „învinuirea" aceea din umbră, nedreaptă, din partea majorității, că numai unul dintre noi putea fi capabil de o asemenea „ispravă". Și cum „Șpiț", care venea dintr-un cartier rău famat, și care le povestise seri de-a rîndul colegilor despre peripețiile lui de mic copil în „mediul infectat", a devenit deodată omul care... Doamne, cum alunecau pe lîngă mine privirile bănuitoare ! Oare cum de se puteau gîndi acei colegi că eu, că tocmai „micul detectiv al Grantului" putuse săvîrși o asemenea faptă ? Inima-mi plîngea de obidă. Îmi mușcam buzele simțind atîtea priviri iscoditoare în jurul meu. Ce să mai spun de simțămintele mele cînd am surprins un coleg, în dormitor, cercetîndu-mi salteaua pe toate fețele. Groaznic !...

M-am prezentat indignat la maiorul Uțiu, comandantul de companie.

— Nu, „Șpiț" nu ești tu... mi-a spus el pentru prima dată după poreclă. Tu ai alt aluat... Tu n-ai băgat mîna niciodată. Tu ești ca și copilul meu...

Vorbele lui m-au eliberat brusc din tensiunea în care trăisem. Am pus capul pe birou și m-am dezlănțuit într-un plîns cu sughițuri care răzbătea prin pereți. Cîțiva colegi de pe coridor m-au auzit. Au crezut că eu eram, într-adevăr, hoțul și mă prezentasem la cancelarie să mărturisesc.

— Nu mai plînge, m-a mîngîiat maiorul. Mai bine gîndește-te cum să-l găsim.

— Bine, dar cum să apar în fața colegilor ? am ridicat eu capul stăpînindu-mă.

— Ca un nevinovat, mi-a zîmbit el.

— Așa spuneți dumneavoastră care mă cunoașteți, mi-am șters eu opresat lacrimile, dar ei...

— Nu-ți rămîne, atunci, decît o soluție, a zis pe jumătate serios, pe jumătate glumind maiorul : să prinzi hoțul.

— Asta știam și eu. Și aș face-o, dar să-mi dați voie să fac eu percheziție în dormitor !

Eram îndîrjit la culme. Și eu n-am să „mîngîi" saltelele, am zis. Eu am să le descos pe toate !...

Maiorul și-a încruntat sprîncenele negre și stufoase, însă pătrunzînd mai bine vorbele mele aruncate la întîmplare, pe chipul lui a reapărut zîmbetul.

— Nu-i rea ideea, s-a ridicat el în picioare. Hai cu mine să căutăm în saltele ! Poate că acolo... Dacă ideea ta va avea succes, îți dau și cinci zile permisie.

Am ieșit din biroul comandantului de companie cu un aer de mare detectiv. Aveam o *idee !* Maiorul a mai luat cîțiva elevi care se aflau pe coridor și am intrat cu toții în dormitor. Am „atacat", conform *ideii* mele, fiecare saltea, însă munca noastră de șase ceasuri s-a soldat cu un fiasco și cu un strat gros de praf care ni se depusese pe haine.

— Strașnică idee ai avut, și-a scos maiorul cascheta de pe cap, așezîndu-se obosit pe un pat. Cred că chestia cu „micul detectiv al Grantului" e numai o poveste... m-a înțepat el.

Cuvintele lui m-au înfundat din nou în hăul din care încercasem să mă ridic. Acum și profesorul meu cel mai drag își pierduse încrederea în mine, dar colegii ?

— Mai ai și alte idei ? a reluat pe același ton amar maiorul.

Neştiind ce să spun şi văzînd în faţa mea dulapurile în care ţineam hainele, am întins instinctiv mîna spre ele.

— Au fost controlate, a ridicat deodată vocea ofiţerul.

— N-ar fi rău să mai controlăm o dată, am insistat eu, numai ca să ies din corzi.

— Bine, fie, s-a aşezat el ceva mai comod pe pat. Dă-i drumul.

Îndemnat de această aprobare neaşteptată, m-am şi înfiinţat la primul dulap şi am început controlul. De fapt, era o percheziţie în toată regula. Mă străduiam să controlez totul cu mare atenţie. Mă concentram să nu scap tocmai acele loçuri care de regulă scapă privirii şi care puteau fi considerate secrete de un răufăcător. Astfel, luam atent la mînă fiecare obiect de îmbrăcăminte, pipăind pînă şi betelia pantalonilor care putea fi o ascunzătoare ideală pentru opt bancnote. Cînd ajungeam la pantofi, introduceam mîna în interior pînă la vîrf, încercînd să mă conving dacă nu cumva branţurile ascundeau ceva. Meticulozitatea cu care percheziţionam obiectele din dulapuri şi toate locurile ce puteau fi ascunzători începuse să-l încînte pe maiorul Uţiu, care mă urmărea fără întrerupere. Observasem acest lucru în timp ce „operam", cînd îi mai aruncam cîte o privire cu coada ochiului.

La un moment dat, am ajuns la o haină civilă dintr-un dulap. Introducînd mîna într-un buzunar lateral, am sesizat o ruptură. M-am oprit. Gîndurile mi-au zburat la o întîmplare din copilărie cînd fusesem învinuit direct de furtul unui stilou japonez.

...Aveam 10 ani. Cu fotbalul de performanţă terminasem, dar continuam să bat mingea pe maidan cînd mama nu era acasă. Într-o duminică, mama era plecată la ţară, lîngă Buzău, ca să mai aducă de-ale gurii. M-am înfiinţat de dimineaţă în parc, ca să iau parte la obişnuita „chermeză". „Chermeza" însă începuse fără mine şi mă simţeam tare stingher : tocmai eu, care aveam „clasă", să stau pe tuşă ? Nichi Dumitriu (mai tîrziu celebrul Dumitriu II), mi-a făcut semn să mai aştept puţin că o să înlocuiască pe cineva şi am să joc cu el, ca să le „înnodăm" picioarele la „mocăneţi". I-am răspuns şi am aşteptat dezbrăcîndu-mă de haină şi aşezînd-o alături de celelalte.

— Ai văzut ce stilou de milioane i-a adus frate-său lui Nichi din Japonia ? mi-a aruncat un puști care stătea alături de mine și admira jocul.

— Nu ! i-am răspuns.

— Ia să-l vezi ! a băgat puștiul mîna în haina lui Nichi și a scos stiloul.

Era o bijuterie, nu altceva. L-am admirat îndelung și am oftat. Niciodată n-aveam să pot avea un asemenea stilou. De fapt, toți cei care văzuseră stiloul rămăseseră cu gîndul la el și-l invidiau atunci pe Nichi nu pentru driblingurile lui, ci pentru că avusese noroc de un asemenea stilou. „Ne luase fața", ce mai !

I-am pus stiloul la loc în haină și, după un timp, am fost introdus în echipă în locul unuia, Manciu, recunoscut ca mare rișcar și bănuit ca trișor la jocurile de noroc. Am bătut mingea mai bine de trei ceasuri, timp în care au fost înlocuiți și au intrat în joc și alți amorezați de vrăjile balonului rotund. La final, eu și cu Nichi ne-am îmbrățișat, felicitîndu-ne reciproc pentru cavalcada de fente și pentru modul cum ne intuiserăm reciproc intențiile, lăsîndu-i „în joc cu gleznă" pe adversari. Mai mult chiar, mi-a promis că-mi dăruiește o marcă din colecția sa de timbre, o marcă pe care eu o rîvneam de mult. Mă rugasem de el în nenumărate rînduri să mi-o dea. Un timbru sudanez, colorat, care înfățișa un tigru.

Ne-am îndreptat spre haine. Am început să ne îmbrăcăm. Nichi a-ngălbenit, însă, dintr-o dată. Stiloul ! Stiloul lui Japonez ! Dispăruse ! S-a prăbușit pe iarbă ca fulgerat și a-nceput să plîngă, fapt care ne-a impresionat pe toți.

— Care i l-ai-luat'? m-am uitat eu la ceilalți gîtuit de emoție. Și pe mine mă podidiseră lacrimile.

Toți au ridicat din umeri. Ce știau ei ? ! Să fie-al dracu' care...

— Atunci, Nichi să ne controleze pe toți ! am strigat. Hai, Nichi, l-am mîngîiat, trebuie să găsim hoțul, că e printre noi.

Cu lacrimile pe obraz, Dumitriu II ne-a controlat pe toți. Dar nici urmă de stilou. Deznădăjduit, s-a așezat din nou pe iarbă și a început să plîngă în hohote, de ți se rupea inima de milă lui.

— Da' tu ai fost ultimul care ai pus mîna pe stilou! Tu să-l scoți! m-am trezit deodată învinuit de puștiul care-mi spusese de bijuteria japoneză a lui Nichi.

— Dar l-am pus la loc, ai văzut! m-am apărat eu.

— Da, dar dacă l-ai aruncat pe urmă undeva în iarbă, ca să poți să-l iei mai tîrziu? m-a atacat puștiul și mai tare.

— Cum aș fi putut să fac așa ceva? m-am făcut eu roșu ca racul de emoție. M-ai fi văzut.

— Da' ce, eu am stat tot timpul lîngă tine?

Stătea puștiul bine cu logica.

— Dar dacă nu l-am luat eu!? nu găseam alte argumente în apărare. Niciodată n-am furat nimic!

— De ce minți? s-a ridicat Nichi privindu-mă cu ură. N-am furat amîndoi cireșe din livada liceului, de la „Doamna Stanca"?

— Da, dar asta este cu totul altceva, am zis. În clipa aia, însă, am simțit cum toți erau convinși că eu eram hoțul.

— Hai, lasă-te de iordane și scoate stiloul! s-a repezit Nichi la reverele mele. Nu ține, tu l-ai manglit!

— De ce nu vrei să mă înțelegi că nu l-am luat eu? am început să plîng, fără să încerc să fac vreun gest. Eu sînt sărac, n-am tată, mama are leafă mică la CFR și nu pot să fur! Poți să mă și bați, dar eu nu știu nimic de stilou! Plîngeam, acum, eu de mama focului. Mi se făcuse o milă de mine, ce nu vă-nchipuiți.

— El l-a furat, l-am auzit pe Manciu, da' face pe fraieru'...

— Trișorule! m-am smucit eu din mîinile lui Nichi, gata să-l pocnesc pe Manciu. Dacă-i așa, de ce nu ți-am furat clasorul tău cu timbre! Am ridicat din nou mîna să-l lovesc. Manciu s-a ferit și s-a dat doi pași înapoi. Tu ți-ai pierdut clasorul în parc, iar eu, imediat ce l-am găsit, am venit la tine acasă ca să ți-l dau. Nu puteam să-l fur? Spune, trișorule! Eram tot un pachet de nervi.

Nichi Dumitriu, care nu auzise despre întîmplarea cu clasorul, a rămas descumpănit și a venit lîngă mine. Privirea răutăcioasă îi dispăruse.

— Da' cine mi l-a luat, „Spiț" ? m-a întrebat el cu aerul cel mai nevinovat.

— Nu știu. Să mai controlăm o dată !

— Bine, fă-o tu, că și așa ți s-a dus vestea de cînd i-ai luxat p-ăia doi, la cîrciuma lui nea Florică „Chilipir", m-a privit el prietenește. Erau înalți șuții ?

— Oho... mi-am scos eu pieptul înainte. Pe ultimul, l-am „lucrat" fin... cu spițul !

— Dar la comandantul poliției, ai *stropit* ceva despre noi ? parcă uitase Nichi de stiloul lui. Nimic despre rișcă, despre barbut... Nimic ?

— Nimic, să mor ! l-am asigurat eu privind șmecherește. Mucles !... Doar am dat și raportul la „boși", ce naba, nu știi ?

— Ziceam și eu așa, ca să te verific...

— Mai bine să-i verificăm p-ăștia cu stiloul, mi-am mutat eu privirea în jur.

— Gata ! Haide ! l-a străbătut pe Nichi un fior, amintindu-și de bijuteria lui japoneză.

Aș fi vrut să încep percheziția cu puștiul care mă învinuise sau cu Manciu, dar i-am lăsat la urmă înadins, ca să nu creadă că le port pică. I-am controlat pe toți, fără succes. Am ajuns la Manciu. Cînd i-am băgat mîna în buzunar, l-am simțit că tremură.

— Eu nu sînt „învîrtitor", a zis el cu o mină prefăcută, în timp ce-i scormoneam buzunarele. Mie-mi place zaru', ruleta la lumînare... Eu nu...

Un buzunar lateral al hainei îi era rupt. De fapt, așa era și al meu. Prin ruptură, mi-ascundeam, în căptușeala hainei, monedele pe care le păstram pentru rișcă și de care nu voiam să știe mama. Mi-a fulgerat atunci în minte o idee și am forțat cîteva degete prin ruptură.

— Ce faci, mă, îmi rupi buzunarele ? ! s-a tras Manciu ușor.

— Hai, mă, lasă-te... nu l-am slăbit eu și am continuat să scormonesc în căptușeala hainei. La un capăt, în partea de jos, am simțit un obiect lunguieț, ca un creion. Era stiloul japonez al lui Nichi.

Asistența s-a deschis la față și prima reacție a celor mai mulți a fost să mă felicite. Nichi rămăsese mut. Ce-a

urmat după aceea nu-mi face plăcere să-mi mai amintesc. Atît pot să spun că Manciu n-a mai dat prin parc cîteva luni, mulți văzîndu-l în curtea locuinței sale oblojindu-și rănile cu comprese cu apă rece.

Acest „caz" rezolvat de mine între șmecherii cartierului mi-a adus atunci o nouă faimă de „detectiv" și de băiat cinstit, fapt care nu prea i-a mulțumit pe „boși". Din ziua aceea au început ei să se îndoiască în legătură cu apartenența mea la „tagmă". Cum nu făcusem niciodată parte din tagma lor, puțin mi-a păsat c-au început să mă îndepărteze. Cinstea și dreptatea erau mai presus de orice !...

Așadar, percheziționînd haina din dulap și dînd peste ruptura buzunarului... Ce-nseamnă experiența, domnule !

Am introdus cîteva degete prin ruptura buzunarului și am simțit în jos niște hîrtii. Am scos hîrtiile cu două degete. Opt bancnote de o sută de lei. Consternat, reacție sesizată imediat de comandantul de companie, am privit pe ușa dulapului să citesc eticheta. Dulapul aparținea elevului Iosif Kator... victima furtului !

Descoperirea „autorului" desigur că a stîrnit multă vîlvă și comentarii în mijlocul comandanților, dar mai ales în mijlocul colegilor mei, fiind primul elev-polițist din școală care rezolvase pe viu un caz, deși mai aveam încă doi ani de cursuri pînă să ajungem să avem calitățile pe care cu le demonstrasem, datorită unei întîmplări petrecute cîndva în copilărie. Cînd le-am povestit și comandanților întîmplarea care m-a condus la rezolvarea cazului ce începuse să le scoată peri albi, nu s-au sfiit să facă și unele aprecieri privind calitățile mele de viitor ofițer de miliție, aprecieri care m-au emoționat și m-au făcut să învăț și mai mult, ca să-mi însușesc toate tainele meseriei, să-mi împlinesc dorința ce o avusesem de mic copil.

A trebuit să treacă timp pînă ce „victima" furtului să nu mai fie considerat un căscat care nu-și cunoaște propriile buzunare. Iar eu am rămas pentru colegi același „Grandi", ca și în cartierul de care mă leagă cele mai frumoase amintiri...

SCRISOARE DE RECOMANDARE

...Am părăsit pentru totdeauna Şcoala de Ofiţeri de miliţie cu mîndria gradelor de locotenent pe care le purtam pe umeri, dar şi cu o mare mihnire. Fusesem repartizat la regiunea de miliţie Hunedoara şi nu puteam înţelege de ce eu — tocmai eu, un bucureştean, — trebuia să plec în provincie şi nu mi se oferise un post în Capitală. Gîndul că mă despart de Bucureşti m-a chinuit în toate nopţile vacanţei. Doar fusesem un elev-silitor, disciplinat, singurul care rezolvase un „caz" pe viu... Mama încerca să mă consoleze. Că n-aveam să rămîn singur pe meleagurile acelea necunoscute, că aveam să fim doi şi, deci, înstrăinarea de Bucureşti, precum şi greutăţile care aveau să se ivească le vom suporta mai uşor.

Aşadar, cu durerea în suflet provocată de părăsirea Capitalei, iată-mă, în ziua împlinirii soroculuí, în oraşul Deva, centrul administrativ al regiunii Hunedoara, actualmente al judeţului. Cetatea care domina oraşul, arhitectura plăcută a urbei, curăţenia mi-au încîntat privirea, făcînd pentru moment să mi se risipească gîndurile de la Bucureşti. Dacă sorţii tot mă aruncaseră pe aceste meleaguri, preferam să rămîn în această urbe pătriarhală, decît să mă trezesc la Hunedoara, despre care auzisem că e un oraş plin de praf şi de fum, cu o lume foarte pestriţă. Ce trebuia să fac pentru a reuşi ca, la repartizarea ce urma să aibă loc la nivelul regiunii de miliţie, să rămîn în oraşul de la poalele cetăţii lui Decebal ? Nimic, mustăceam eu, pipăind bucuros o scrisoare pe care o aveam în buzunar.

Înainte de a pleca din Bucureşti, trecusem cu mama pe la Procuratura militară a Capitalei şi-i făcusem o vizită colonelului procuror Ion Aldea. Mama lucrase cu el, în aceeaşi fabrică, în 1945. Cunoştinţe vechi. Cînd fusese

vorba să intru la școala de ofițeri de miliție, mama-i făcuse mai întîi lui o vizită și-i ceruse sfatul. El o povățuise, apreciind ca foarte bună alegerea, că „dacă o să se țină de treabă, o să ajungă *om* în viață" și vorbise la telefon cu șeful de cadre de la Miliția Capitalei, trimițîndu-mă apoi la el în vederea întocmirii dosarului. Mamei-i rămăsese recunoscătoare, ca și mine de altfel. Îi mai făcuserăm cîte o vizită, în timpul învoirilor mele în oraș. Înainte de a lua drumul spre Deva, așadar, îi făcusem cu mama o ultimă vizită protocolară, iar el, după ce-mi admirase stelele care luceau pe umăr, îmi urase mult succes.

— Am să-ți dau și o scrisoare de recomandare către șeful miliției regiunii care-mi este prieten, m-a privit el părintește. Dar nu cumva să mă faci de rușine pe acolo, că...

— Nu, tovarășe colonel, n-am să vă fac de rușine ! l-am întrerupt eu pe un ton milităresc.

— Bine, atunci așteaptă puțin afară.

Am executat ordinul, mama rămînînd în încăpere. După un sfert de oră, m-a chemat și mi-a întins un plic închis.

— Aceasta este scrisoarea promisă. Îți urez noroc !

— Vă mulțumesc. Să trăiți !

La plecare, în curte, m-a sărutat și s-a uitat îndelung după noi, pînă ce am dispărut cu mama din raza lui vizuală.

Ajuns la Deva, pînă să-mi vină rîndul la repartizare, am găsit o „portiță" ca să nu fiu văzut de colegii din promoția mea și i-am dat scrisoarea șefului de cabinet de la comandant. Odată scrisoarea mea ajunsă pe masa șefului miliției regiunii, am răsuflat ușurat. Am fumat tacticos o țigară, privind cu „milă" la colegii mei care nu-și găseau locul și își făceau probleme să nu fie repartizați la Hunedoara sau pe Valea Jiului.

După un ceas, a fost strigat și numele meu. Dădeam ochii pentru prima dată cu șeful miliției regiunii, colonelul Eugen Popescu. Scrisoarea de recomandare era pe birou. Deschisă. După ce m-a invitat să iau loc și am purtat o discuție despre rezultatele mele la învățătură, m-a întrebat unde aș dori să lucrez.

— La Deva ! am răspuns.

Nu în care oraș, ci la ce formațiune ? m-a privit el puțin sever.

— La judiciar, mi-a înmuiat vorbele privirea sa.

— Da. De acord. Dar mai întîi ai să faci un stadiu la cercetări penale. Mîine dimineață, te prezinți la Hunedoara. Ești liber !

— Să... Să trăiți ! Eram ca lovit de fulger. Să... Să trăiți ! am mai repetat și am ieșit.

După modul cum arătam la față cînd am închis ușa în urma mea, colegii de promoție au înțeles imediat unde fusesem repartizat.

— Hunedoara sau Valea Jiului ?

— Hunedoara ! am căutat eu un scaun.

Eram deznădăjduit. De unde să fi știut eu, atunci, cît de bine avea să-mi prindă *lecția Hunedoarei* la consacrarea mea pe plan profesional, la căpătarea unei experiențe bogate și diverse...

După aproape doi ani de la repartiție, cînd deveniserm un ofițer de bază al miliției municipale, mama avea să-mi confieze, cu ocazia unei vizite, conținutul scrisorii de recomandare pe care colonelul procuror Aldea o redactase în fața ei. În esență, îi spunea colonelului Popescu cîteva lucruri bune despre mine, dar apoi îi adresa... recomandarea să mă repartizeze acolo unde este mai greu, unde puteam să muncesc mai mult ca să mă călesc în meserie. Și cîtă dreptate a avut !

Datorită lui, datorită colonelului Eugen Popescu și apoi celorlalți șefi nemijlociți pe care i-am avut, am ajuns să spun acum că filele acestei cărți sînt insuficiente pentru a-mi depăna toate amintirile — măcar pe cele mai semnificative — din activitatea de ofițer de miliție la Hunedoara. O voi face în alte cărți poate, fiindcă o selecție a cazurilor, oricît s-ar vrea ea de riguroasă, este foarte greu de făcut. Viața mea de ofițer de miliție iar, mai nou, de ofițer de poliție a fost și este plină de tot felul de peripeții și de învățăminte...

BOTEZUL

Citeodată, cînd mi se întîmplă să întîlnesc vreun tînăr coleg despre care aflu că este nemulțumit pentru că a fost repartizat în cutare loc sau în cutare oraș, nu așa cum și-a dorit sau a voit el, caut să-i demonstrez, prin lecția mea de la Hunedoara și apoi din Capitală, că munca de miliție este atît de frumoasă, încît oriunde ar fi *este nevoie de tine și te poți împlini din punct de vedere profesional.* Experiența profesională nu se capătă oricum. Trebuie să te afli acolo, în mijlocul „arenei", unde „duelezi" neîncetat cu cele mai diverse forme ale fenomenului infracțional și unde devii un adevărat „gladiator" în multitudinea luptelor. Trecînd acest examen, satisfacția profesională îți va putea zîmbi atunci pe drept, făcîndu-te să uiți micile ambiții neîntemeiate de la început. Timpul, așa cum spune o vorbă românească, e cel mai bun judecător...

...Așadar, un bucureștean ambițios, dornic să se întoarcă grabnic acasă, „un tînăr locotenent cu pretenții"... tocmai la Hunedoara !

Orașul, comparativ cu... oho, Capitala ! mi s-a părut neprimitor și sumbru. Trăiam o cumplită tragedie, gîndul purtîndu-mă numai spre metodele și procedeele pe care urma să le folosesc ca să-mi asigur retragerea de pe acele meleaguri. Chiar primirea călduroasă pe care mi-a făcut-o șeful miliției municipiului, locotenent-colonelul Mihai Chiculescu, și apoi șeful biroului de cercetări penale, maiorul Ion Moldovan, n-a reușit să-mi clintească hotărîrea tainică de a mă vedea cît mai repede plecat din acest oraș plin de fum, care-mi provocase un adevărat șoc la primul contact.

Maiorul Moldovan, un anchetator (un psiholog fin, după cum aveam să mă conving mai tîrziu), mi-a explicat pe

îndelete rosturile formațiunii de cercetare penală, calitățile pe care trebuia să le aibă un ofițer în acest loc de muncă, modul cum se face practic o anchetă, actele procedurale care trebuiau întocmite și... cîte și mai cîte. Era o adevărată plăcere să stai de vorbă cu un asemenea om. Pe zi ce trecea, mă încînta tot mai mult. Căutam să-i descopăr taina care-l făcuse respectat de toți ofițerii și de lumea din oraș.

Cîtva timp, n-am făcut altceva decît să studiez dosare rezolvate de el și de alți colegi, pentru a-mi însuși temeinic tehnica anchetei, esența ei, amănuntul semnificativ ce trebuie consemnat în actele procedurale, modalitățile de probațiune a unei fapte, rolul părților în procesul penal, cauzele restituirii unor dosare de către procurori sau instanțele de judecată, unele trucuri folosite de infractori în eludarea legii ș. a. m. d. Tot ce citeam mă fascina. Începusem să-mi dau seama că nu-i deloc ușor să fii ofițer anchetator. Trebuia să fii în permanență în pas cu legea, să te perfecționezi continuu, însușindu-ți o gamă largă de cunoștințe din cele mai diverse domenii. Și pe măsură ce începea să-mi placă treaba la formațiune, mă îndoiam tot mai mult că voi reuși vreodată să devin un bun anchetator. Nu mă mai gîndeam la București. Descoperisem o altă lume... O lume mirifică, în care n-ai timp să te plictisești și care te atrage în vîrtejul ei amețitor ca un magnet. Oare aveam să pot fi și eu...

După o lună de „ospăț" cu dosare, m-am prezentat singur la maiorul Moldovan și i-am spus că era cazul „să-mi prepar singur hrana".

— Crezi că ai să te descurci ? Mai bine studiază, mi-a zis șeful. Îi plăcuse însă inițiativa mea. A continuat : Vi s-a acordat un termen de trei luni pentru documentare.

— Eu nu mai am răbdare, i-am zis. Sînt atîtea dosare intrate la formațiune care trebuie rezolvate, încît nu mă simt bine să stau cu mîinile-n sîn.

— Dar nu stai nici tu, nici Costinaș..., a fost replica maiorului. Învățați !

— M-am cam săturat... în cei trei ani de școală, am glumit cu. Vă rog...

— Bine... Atunci, o să primești „botezul" cu un dosar mai greu. N-am ce-ți face, dacă așa ai vrut ! Altul mai ușor nu am...

— Mă rog, mai greu... am înghițit cu în sec. Reușise, maiorul, din două vorbe, să-mi strecoare neîncrederea. Poate că mai bine să mai fi studiat încă două luni, sau să fi fost „botezat" cu un dosar mai simplu...

Sesizîndu-mi pe chip teama ce mi-o semănase, șeful a rîs strengărește.

— Nu există dosar mai... greu sau mai ușor. Toate sînt la fel. Pentru noi, însă, în unele situații, fapta sau inexistența faptei sînt mai dificil de dovedit, fie din insuficiența elementelor de probațiune, fie din alte cauze.

Ascultîndu-l, mi s-a părut că ultimele cuvinte : „fie din alte cauze", le pronunțase cu o nuanță cam seacă, în spatele lor ascunzîndu-se *ceva*. L-am urmărit mai departe.

— În aceste cauze, a continuat el, succesul depinde și de talentul anchetatorului, de perspicacitatea lui, de cît va ști el să caute în întuneric pentru a scoate la lumină dovezile care să restabilească fără dubiu adevărul. Îți dai seama la ce mă refer ?

— Perfect, am încuviințat eu.

— Ei bine, dragul meu, atunci află că tocmai un asemenea caz avem pe tapet.

— Daa... ? ! Despre ce e vorba ?

— O femeie din satul Nădăștie, avînd o fiică Ileana, din prima căsătorie, a trăit mai mult de doi ani de zile în concubinaj cu un bărbat, muncitor la Uzina „Victoria" Călan. Ileana are cincisprezece ani. Acum trei luni, femeia, ducîndu-se cu fata la niște rude din Botoșani, Ileana i-a spus că ea nu se mai întoarce acasă, deoarece tatăl ei adoptiv a violat-o și o forțează în continuare să se culce cu el. Mama a dus-o imediat la medicul legist. Fata prezenta o defigurare de aproximativ trei luni, în care sens i s-a eliberat și certificat medico-legal.

— Groaznic ! am exclamat eu fără să vreau.

— Asta ne este meseria, m-a calmat maiorul. Vedem multe... Femeia a depus reclamație scrisă. A anexat certificatul medico-legal și o declarație a fetei. Uite astea

...dat ! Maiorul a împins spre mine peste birou cîteva hîrtii prinse cu o clamă.

Am preluat cu o ușoară emoție dosarul.

— Dificultatea constă în probarea actului de viol, nu ? am întrebat.

— Asta e, a mustăcit Moldovan. Femeia indică și o martoră care ar fi văzut ceva pe fereastră, dar nu mi se pare că e o probațiune dacă vinovatul nu va recunoaște... și e mai mult ca sigur că nu va recunoaște, mai ales că au trecut trei luni de atunci.

— Mda ! am căzut cu pe gînduri.

— Totul depinde de tine, deci. Dacă vei ști să scormonești în „întuneric"... Ei, ce zici ? „Botezul" e o simplă formalitate ? !...

— Am să mă descurc eu, am zis. M-am ridicat, am salutat și am plecat.

— Studiază mai bine dosarul. Fii atent... Fii foarte atent... am mai auzit în urma mea.

Pe culoar, m-am întîlnit cu locotenentul Costinaș, „rivalul" meu. Amîndoi fuseserăm repartizați la cercetări penale, la Hunedoara, și în sufletele noastre voiam fiecare să ieșim „mai în față".

Costinaș, văzîndu-mă bucuros, și cu „hîrtiile" în mînă, a bănuit ceva. M-a întrebat cu o indiferență prost jucată, unde mă duc.

— La Nădăștie, tăticu, i-am răspuns entuziast. Mi-am luat valea ! Tu stai și studiază...

Costinaș a pălit brusc, a dat în verde și a intrat negru în biroul maiorului Moldovan. Cîteva zile mai tîrziu, aveam să aflu că, la cinci minute după mine, își luase și el zborul în prima misiune.

Pînă la Nădăștie, nu m-am gîndit decît la discuția purtată cu șeful și la unele aspecte ale *dosarului*. Așezasem hîrtiile între două coperți cartonate. Nimic nu mi se părea că-mi dă vreo speranță. Îmi veneau mai tot timpul în minte cuvintele strigate de maior, la urmă, după mine, dar în afara unui simplu mesaj de avertizare, nu le deslușisem și alt rost. Mi-am făcut un plan. Să cercetez cazul fără grabă, să adîncesc cît mai mult verificările și să nu mă las impresionat de o depoziție sau alta. „Totul cu calm

și inteligență !" era deviza pe care mi-o fixasem încă din școala de ofițeri, în ziua înălțării în grad.

La Nădăștie, am bătut mai întîi sfios la poarta Mariei Mija, mama Ileanei, însă neräspunzîndu-mi nimeni și aducîndu-mi aminte că purtam o uniformă impecabilă de ofițer de miliție, mi-am luat rolul în serios și am intrat în curte. Nu era nimeni acasă, dar m-a văzut peste gard o vecină care a venit imediat la mine. Am intrat în vorbă. Surpriză : era tocmai martora indicată în reclamație. Femeia toca vorbele precum melița cînepa. Mi-a turuit vrute și nevrute, însă și cîteva amănunte foarte utile pentru cercetări. La școală, mi se spusese că pe astfel de martori este bine să-i lași să vorbească, să-i întrerupi cît mai puțin, fiindcă spun tot. Numai să simtă omul că e ascultat cu toată seriozitatea. Așa a fost și în acest caz. Întîmplător îmi făceam o intrare bună pe scenă. Tața Sofica — așa mi-a cerut să-i spun — mi-a destăinuit, între altele, că Maria era o femeie avară, că voise să-i treacă concubinul averea pe numele ei, să nu-și mai respecte neamurile, să-l țină legat la grădină după ce vine de la servici și altele.

— Cînd a plecat Mitrică de la Maria ? am întrebat-o pe țața Sofica, în clipa în care s-a oprit ceva mai mult să-și tragă sufletul.

Auzind întrebarea, femeia a devenit dintr-o dată circumspectă. Va să zică, pe mine mă interesă un asemenea aspect ! ? . Dar nu era femeia care să se oprească din moment ce-și dăduse drumul.

— De vreo zece zile, de cînd s-a aflat rușinea cu fata

— Bine, dar mata știai mai de mult, de cînd ai văzut pe fereastră ce-a fost.

— Da, da, și-a strîns a ciudă basmaua țața Sofica. Așa e, dar... N-am vrut să mă bag, ce mai. Putea să iasă o crimă, nu ? I-am spus eu Mariei, dar după ce a plecat Mitrică ..

— Și ce-ai văzut ?

— Păi, acu' vreo două luni, și-a coborît vocea pînă la șoaptă femeia, m-am dus la Maria după un chibrit și m-am uitat așa, într-o doară, pe fereastră și m-am crucit. Mitrică era în piele goală peste fată.

Au mai multe paturi în casă ?

Două !

În care pat erau ?

— Cum te uiți pe fereastră, în stînga.

Maria lucra la colectiv. Pe Ileana o dăduse la internat, la școala din comuna Silvașul de Sus.

— Numa' de-o săptămînă e fata la școală, mi-a precizat martora. A dus-o mai departe de casă ca să mai scape de rușinea lumii, pînă se mai uită...

I-am cerut tatei Sofica o cană de apă, timp în care mi-am aruncat și eu ochii pe fereastra cu pricina. N-am văzut decît un mic colț din pat. Am tresărit. Martora nu era sinceră. De ce ? Am băut apa pe care mi-a adus-o, pentru că mi-era sete, și am rugat-o să mai zăboviască puțin pînă-i iau o declarație scrisă.

— Da' am dat una ! s-a uitat cu mirată la mine.

— Cînd ? Cui ? am făcut cu ochii mari.

— Acu' vreo patru zile, la dom' plutonier de la Călan. La dom' sectorist.

— Îți place să glumești ?

— Doamne ferește, dar cum mi-aș permite ! Am dat declarația pe patru foi...

— Cu cine a mai stat de vorbă sectoristul ? nu-mi venea mie să cred ce auzeam.

— Cu Maria... Cu Ileana, la Silvaș... Apoi, după cîte se aude, l-a anchetat și pe Mitrică, la Călan... Eu cred că dumneavoastră glumiți, cînd vă prefaceți că nu știți. Eu, cînd v-am văzut, am crezut că-l căutați pe Mitrică ca l arestați.

— Și de unde știi dumneata că nu pentru asta am venit ? am intrat eu în jocul ei. Femeia era destul de ușor de „plimbat", după cum mi-am dat seama.

— Păi, vedeți, s-a luminat ca deodată la față, bucuroasă că scăpase să mai dea declarație. Adevărul a ieșit la suprafață ca uleiu' și vinovatu' trebuie să ispășească.

— Da, întocmai așa stau lucrurile, am continuat eu același joc teatru. Îmi și făurisem în minte un plan. Însă pînă la arestare, am reluat, mai trebuie făcute niște precizări în declarații și trebuie fotografiată casa, ca să vadă și completul de judecată unde s-a consumat tragedia.

— Așa, așa, foarte bine, fotografiați-o ! Că judecătorii stau acolo pe scaune și nu vin la locu' unde s-a întîmplat. Vine miliția... se arătă țața Sofica foarte mulțumită că stătea de vorbă tocmai cu unul care avea asemenea merite Dacă n-aveți aparat, avem un fotograf în comună Stă la a șaptea casă d-aci...

— După ce-ți iau declarația scrisă te-aș ruga să te duci matale să-l chemi, am jucat cu cartea mai departe.

— Da, da, mă duc, cum nu. Trag o fugă imediat.

Mi-a scris declarația de pe poziția unei luptătoare-nfocate pentru adevăr. N-ai bănuit nici o clipă ce era în cugetul meu. În scris declara tot ce-mi relatase, inclusiv povestea cu caracterul Mariei. Ba venise cu noi amănunte în legătură cu comportarea lui Mitrică față de Ileana. E-he, dacă nu vedea ea scena... Păi, în ochii lumii Mitrică era, vorba aia, nici usturoi n-a mîncat, nici gura nu-i miroase.

Venind fotograful și nedorind ca țața Sofica să fie de față la executarea pozelor, am rugat-o să meargă să-mi cumpere un pachet de țigări de la cooperativă. A fost bucuroasă că poate să mă servească.

Rămînînd cu fotograful, un bărbat tînăr și foarte amabil, am făcut mai întîi cîteva poze de ansamblu, prinzînd în obiectiv și casa Soficăi. Apoi, l-am rugat să imortalizeze pe peliculă locuința Mariei și toate detaliile camerei privite prin fereastra de la care țața Sofica văzuse „faptele" Ușa fiind deschisă, deoarece Maria nu ținea încuiat, am intrat și m-am lungit în patul din stînga ferestrei. În acest fel, fără să vreau, m-am ales cu cîteva poze din toate unghiurile, făcute de fotograf. Numai că, după ce am revenit pe prispă, fotograful m-a... dezamăgit : încercase el din toate unghiurile, dar nu mi se văzuseră decît picioarele

A, nu, nu m-am supărat. Ce să-i faci, nu-ntotdeauna apare omul în toată splendoarea lui. Și, am mai zis eu, poate că era mai bine, că, după cîte știam, nu eram deloc fotogenic. Și l-am rugat pe tînărul amabil să-mi facă pozele, așa cum ieșiseră, cît mai repede cu putință. Urma să trec eu pe la el ca să le iau.

Pînă să vină Maria de la cîmp, m-am băgat și prin curțile altor vecini. Am stat de vorbă cu oamenii. Toți

mi-au vorbit foarte frumos despre Mitrică. Da, Maria era, într-adevăr, zgîrcită, hrăpăreață. O bătuse zdravăn, de mai multe ori, pe Ileana, pentru că-i ieșise din cuvînt! Pentru toată lumea, povestea cu Mitrică și fata fusese ca un trăznet, dar cine-ar fi putut băga mîna în foc! Niciodată nu știi ce este în casa altuia. Cu atît mai mult într-a Mariei, o femeie ciufută, ursuză.

Maria a venit abia într-un tîrziu. Așteptînd-o, nu mă gîndisem la nimic altceva decît la surpriza pe care mi-o rezervase șeful meu, maiorul Moldovan, nespunîndu-mi de caz că mai fusese cercetat de către sectorist. Comuna Nădăștie nu avea post de miliție, fiind arondată orașului Călan de care o despărțeau numai șapte kilometri. Pe linie de cercetare penală, ea aparținea însă, ca și orașul Călan, de miliția Hunedoara, care-și exercita prerogativele pe o rază ce depășea cu mult fosta zonă raională. Așa se și explica prezența mea la Nădăștie, competența de a face cercetări în acest caz. Mai puțin explicabilă pentru mine era, însă, taina pe care o păstrase șeful meu în legătură cu ancheta făcută anterior.

Maria s-a arătat revoltată că încă se mai făceau cercetări și că Mitrică încă nu era arestat.

— Ce mai așteptați de lăsați să înnecrească dreptatea? Sînteți cam tinerel... Mde, ce să știți și dumneavoastră, că abia v-au dat tuleiele și, uite, vă trimit să...

— Eu n-am venit aici să-mi pierd vremea, ascultînd vorbe, am zis. Sînt de la cercetări penale, de la Hunedoara. Asta trebuie să vă spună mai multe decît văd că puteți înțelege. Ancheta e destul de avansată și n-am timp de pierdut.

Auzind femeia de unde eram, și mai ales tonul meu ferm, a încercat să schimbe macazul.

— Știu că vreți să faceți dreptate. Dar ce dreptate e asta, cînd infractorul umblă slobod și nu-și ispășește pedeapsa pe care o merită! Dacă vă pot ajuta să terminați mai grabnic, cu vă ajut. Spuneți-mi cu ce.

— Cu cîteva precizări.

Mi-a povestit cam tot ce știam eu. Am remarcat că o invoca foarte des pe tața Sofica, martora.

— Ileana ar putea să-mi spună ceva în plus decît a relatat sectoristului ? am întrebat-o eu la sfîrşit, urmărindu-i reacţiile.

— Nu, s-a repezit ea. Am fost şi eu de faţă cînd a dat declaraţia la post ! şi n-are ce să vă spună nimic în plus, ce să vă mai spună ! Nenorocita !

— Dacă-i nenorocită, de ce-aţi mai lovit-o ?

— Fiindcă merita ! s-a făcut vînătă Maria. Dumneavoastră nu bateţi, aşa că i-am dat eu o loaţie, în faţa domnului sectorist ! Dacă mi-ar fi spus din vreme ce gînd avea Mitrică cu ea, n-am fi ajuns astăzi aici.

— Dar de unde să ştie fata, c-a luat-o pe nepregătite, nu ? A fost viol, cum aţi declarat chiar dumneavoastră

— Ei, nu ştia... Trebuia să ştie... O femeie simte, o femeie are semnele ei...

În sinea ei, Maria îşi dăduse seama că făcuse o gafă Mi-a aruncat o privire cercetătoare să vadă dacă sesizasem

Sectoristul făcuse încă o greşeală. Stătuse de vorbă cu fata la postul de miliţie. Nu era un cadru potrivit vîrstei fetei. În plus, el îi permisese Mariei să-şi lovească fata, care astfel, înfricoşată, putuse confirma orice.

Conform certificatului medico-legal, defloraarea Ilenei exista, însă intuind, pe baza „petelor negre" depistate, că era ceva putred în afacere, am amînat discuţia cu Mitrică. Am plecat în comuna Silvaşul de Sus. Am găsit-o pe Ileana la şcoală, la internat. Cînd a dat cu ochii de mine, a făcut un pas înapoi speriată, apoi a plecat privirea, luînd o poziţie de parcă ar fi aşteptat să se apere de o lovitură.

„Ce tragedie..." mi-a tremurat mie inima văzînd-o cît era de speriată. Bine dezvoltată, fata nu depăşise totuşi graniţele copilăriei.

I-am vorbit cald, din suflet, cu vorbe mîngîietoare aşa cum n-o făcuse mama ei. Apoi, am invitat-o la o prăjitură. Cînd am ieşit cu ea pe poarta şcolii, educatoarele au rămas uimite cînd au văzut cît era de bucuroasă şi cum mă ţinea de braţ, uniforma de miliţie nemaiînspăimîntînd-o. I-am oferit patru prăjituri, cîte a dorit, i-am cumpărat şi cîteva la pachet, după care, spre surprinderea şefului de post ce ne aştepta la sediu, am plecat cu Ileana

să facem o plimbare pe dealurile din imprejurimi pline cu miros de ierburi proaspăt cosite.

Am discutat despre frumusețea naturii, despre școală, despre planurile ei de a se înscrie la liceul sanitar și de a ajunge asistentă medicală. I-am povestit, apoi, la cererea ei, o sumedenie de pozne pe care le făcusem cînd eram mic. Cu tact și cu răbdare, am convins-o că milițienii nu sînt oameni răi, cum credea ea, că ei trebuie să stabilească adevărul, întotdeauna, îngrijindu-se să nu fie pedepsiți oameni nevinovați. I-am spus apoi că anchetele sînt secrete...

— Cît de secret ? m-a întrerupt ea foarte curioasă cînd am ajuns aici.

Am intuit că de răspunsul la întrebarea ei, depindea totul în demersul pe care-l făcusem.

— Uite, cum ar fi de exemplu cazul tău, i-am zis, nu va ști nimeni ce ai declarat. Totul, totul va rămîne secret.

— Nu se poate, m-a contrazis ea. Declarația unui minor trebuie luată în fața părinților. Așa a spus domnul instructor și chiar așa a procedat, luîndu-mi declarație de față cu mama. Mama e foarte rea, mama se pricepe ca nimeni la minciuni.

— Ba se poate, am zis. Uite, eu n-am să-ți iau declarația în fața mamei tale, ci în fața unei educatoare, pe care o socotești tu mai bună și mai demnă de încredere. O vom convinge amîndoi să păstreze secretul.

— Așa cred că e bine, a răsuflat ușurată Ileana. Dar brusc, apoi, s-a posomorit. Dar dacă, totuși, află mama .. A zis că dacă spun adevărul, mă omoară ! Glasul fetei s-a înmuiat brusc, înecat în lacrimi. Și e-n stare să mă omoare, dumneavoastră nu știți cîte bătăi am luat eu de la ea...

— Nu va afla, am asigurat-o eu din nou. O să fac eu în așa fel, încît să vadă că am prins-o pe țața Sofica și că de-acolo știu totul. De altfel, o s-o determin eu și pe Sofica să spună adevărul.

— Zău ? Cum ? a tresărit iar plină de nădejde fetița.

I-am explicat experimentul făcut cu fotografiile și chipul fetei s-a deschis ca un trandafir.

— Ce bine! s-a bucurat ea. A aranjat cu mama să declare așa. Le-am auzit cu șușotind. Mama i-a promis că-i dă o mie de lei, dacă dovedește cu procesul. Tata Mitrică nu-i vinovat. Cum să fie? El este un om bun și avea grijă de mine, nu ca mama. Ea e rea de tot... S-au certat pentru că nu pune casa lui pe numele ei. S-a săturat și el săracu' și a plecat, găsindu-și altă femeie cu care stă la Călan. Ca să se răzbune pe el, fiindcă nu se mai întoarce înapoi, mama a spus la lume că și-a bătut joc de mine. Din nou șuvoi de lacrimi pe obrazul plăpînd al fetei. Dar acum e alt om.

— Lasă că o să treacă, am mîngîiat-o cu pe păr. Dar gestul meu i-a întețit și mai mult plînsul.

— Mama a aflat de la mine că am făcut o prostie cu un băiat... M-a bătut, da' nu pentru prostia mea. Mi-a băgat cuțitul în pulpă să dau declarație că tata Mitrică e vinovatul...

Acum, toată obida fetei se revărsase într-un plîns cu sughițuri și mi-era imposibil s-o mai opresc. Am lăsat-o să se descarce și mi-am aruncat ochii pe declarația ei, dată în fața mamei sale; se afla anexată la reclamație. Trei sferturi din declarație, partea care cuprindea elementele de acuzare împotriva lui Mitrică, erau scrise mare, întrerupt sau alungit, cu pauze dezordonate între rînduri, ceea ce denota agitație, stare de stres, de șoc chiar...

— Aici sînt lacrimile mele, m-a surprins Ileana arătîndu-mi două pete peste scris.

Am mîngîiat-o și am ținut-o cîteva clipe cu capul la pieptul meu.

— Restul declarației văd că ai scris-o frumos, am mai mîngîiat-o eu.

— Daa. Că nu mă mai bătea, i-a apărut Ilenei un zîmbet candid în colțul buzelor.

„Aha, mi-am zis, asta a sesizat maiorul Moldovan, diferența asta, cele două stări psihice. De aceea-mi strigase la plecare să studiez bine dosarul și să fiu atent. Frumoasă idee... Să poți să depistezi după scris starea omului, adevărul celor scrise... Cînd, oare, am să ajung și eu la o asemenea performanță?"

— Dar unde vă gîndiți? mi-a pus Ileana ușor mîna pe umăr.

— La faptul că mama ta te-a înțepat cu cuțitul în pulpă, am replicat.

— Da. Ia uitați ! mi-a arătat ea fără nici o jenă rana. Se vindecă ?

— Bineînțeles, am consolat-o eu impresionat. Ca viitoare asistentă medicală, tu trebuie să știi mai bine toate astea...

— Dar cum credeți că pot eu s-o conving pe mama să mă dea la liceul sanitar ? Are bani destui, îi ține ascunși. M-a dat la internat ca să nu plătească gazdă, mâncare... Școala a început nu de mult și fiind în primul an, s-ar putea face un transfer, nu ?

— Se poate, am zis, și de asta am să mă ocup eu, i-am sădit Ilenei zori de bucurie în suflet.

— Și mama... ? !

— De ea, ai să te ocupi tu ! i-am făcut eu cu ochiul strengărește.

— Cum ?

— Amenințînd-o că, dacă nu te dă la liceul sanitar, ai să spui la miliție adevărul. Îți place ? i-am făcut din nou cu ochiul.

A început să rîdă, apoi și-a dus mîna la gură ca și cînd și-ar fi permis prea mult.

— Îmi place, mi-a făcut pe urmă și ea cu ochiul. Da' credeți c-o să meargă ?

— Strună ! am rîs și eu. Îi vei spune că în discuția pe care am avut-o cu tine, ai înțeles că am prins-o pe fata Sofica cu minciuna și am făcut poze care vor fi puse la dosar să dovedească adevărul. Să-i spui că sînt un om de-a dreptul de rău...

A izbucnit din nou în rîs.

— Da, da, că sînt un om rău, ca să meargă, am rîs și eu. Că ți-am spus că mărturia mincinoasă se pedepsește...

— Ha-ha-ha ! Ce frică o să intre-n mama și-n fata Sofica. Ha-ha-ha ! !...

— Păi, vezi ! Mama ta își va da seama, atunci, că singurul punct de sprijin al ei ai mai rămas tu și-i va încolți o altă teamă că, dacă vei spune adevărul, Mitrică o va da în judecată pentru calomnie.

— Grozav ! Va merge struna ! era Ileana foarte fericită. Dar nu cumva să-i faceți vreun rău mamei, i-a trecut brusc prin minte un alt gînd. Dacă va afla, mă va omorî ! se schimbă ea iarăși la față. Dumneavoastră nu știți ce suflet hain are și nu se dă în lături de la...

— Nu va afla nimic și nu va păți nici un rău. Îți promit. Totul va fi...

— Secret ! mi-a luat-o Ileana înainte, ca într-un joc, ducînd degetul la gură.

Am coborît de pe deal. La școală, în prezența directoarei, care a înțeles perfect „secretul" nostru, angajîndu-se să-l păstreze cu sfințenie, i-am luat Ilenei o declarație consemnînd tot adevărul cu lux de amănunte

Am plecat, fiind condus la autobuz de Ileana. Înainte de a mă urca în mașină, am sărutat-o, și ea a început să plîngă.

— Mai stați ! m-a apucat ea de mînă. Mai aveți o cursă la șase...

Gestul ei m-a impresionat. Suflet sensibil, n-am putut rezista rugăminții ei și am rămas pînă la cursa următoare, asaltînd din nou cofetăria. Ne împrietenisem

Înainte de plecare, m-am înțeles cu ea să mă sune la miliție, la Hunedoara, după ce va fi vizitată de mamă-sa și i-am dat douăzeci și cinci de lei ca să aibă pentru telefon. Despărțirea s-a soldat tot cu lacrimi pe chipul ei. Ileana m-a rugat ca, dacă nu-i va reuși figura cu mama, s-o mai vizitez la Silvaș. I-am promis, dar am mai asigurat-o încă o dată că „figura" va reuși.

Cînd am ajuns la Hunedoara, la birou, maiorul Moldovan m-a ghicit dintr-o privire că-mi ieșise pasența și că rezolvasem cazul.

— Dăm ordonanță de refuzare a pornirii procesului penal, nu ? mi-a zîmbit el cu subînțeles, privindu-mă pe deasupra ochelarilor.

— Bineînțeles... Pentru inexistența faptei, am confirmat eu complice.

— A fost greu ? și-a luat el ochelarii de pe nas și s-a lăsat pe spătarul scaunului, dispus să mă asculte.

— N-a fost nici greu, nici ușor, i-am răspuns eu și i-am povestit totul de-a fir, a păr.

— Te-ai descurcat frumos, puștiule. Ai stofă.. Felicitări ! Mi-a strins mîna. Și în plus, ai și suflet. Cazul o să-i placă procurorului, o să vezi. Va confirma precis ordonanța de refuzare a pornirii procesului penal, cum propui tu E mai uman să nu întoarcem armele și s-o distrugem și pe fată și pe mama ei...

— Și pe tața Sofica...

— Da... Poate că o-ndreptăm definitiv pe Maria.

— Păi cred că teama c-ar putea să intre la apă pentru calomnie o va lecui.

— Așa este, ai procedat foarte bine. Acum sînt curios dacă îi va reuși Ilenei figura.

A doua zi, fata îmi telefona că în două zile avea să fie la liceul sanitar din Hunedoara. Mă ruga să intervin, fără știrea mamei sale, așa cum îi promisesem...

Maria, intuind că mă voi duce la Silvaș să stau de vorbă cu Ileana și, fiind îngrijorată, venise în urma mea, restul decurgînd întocmai cum plănuiserăm cu Ileana și cu directoarea școlii.

Maiorul Moldovan a cerut sprijin la liceul sanitar și în trei zile Ileana își vedea visul împlinit.

Această rezolvare spectaculoasă a primului meu caz mi-a consfințit „botezul" de ofițer anchetator dotat și mi-a dat posibilitatea să-mi pun în valoare „antecedentele" de „detectiv".

Procurorul Dumitru Pancu a confirmat ordonanța de refuzare a pornirii procesului penal și m-a invitat în biroul procurorului șef, Ioan Retegan. Pentru simplă cunoaștere.

Pe lîngă satisfacția „de a călca cu dreptul" în carteră, cazul mi-a adus un prieten devotat, pe Ileana, care, cît timp am lucrat la miliția din Hunedoara, venea la biroul meu ca la ea acasă. Cînd intra pe ușa miliției, mulți milițieni, dar în special angajatele civile, se uitau lung după ea, strecurînd în glumă : „Fiica locotenentului T. T. !" Cînd nu eram la birou, o găseam stînd de vorbă cu Doinița (Dolna Popa) secretara noastră, a biroului cercetări penale, actualmente secretara serviciului judiciar Cluj, cu care se împrietenise și care o povățuia, în toate, ca o mamă.

Ileana învăța bine și era mulțumită cu școala, în timp ce Maria se consolase cu răspunsul procuraturii că fusese refuzată pornirea procesului penal pentru inexistența faptei.

După cîțiva ani, revenind de la București, de la Inspectoratul General al Miliției, pe meleagurile Hunedoarei, pentru a ajuta la prinderea infractorului care spărsese casa de ajutor reciproc a Combinatului Siderurgic, furînd 240.000 lei, și interesîndu-mă de Ileana, am aflat că, împlinindu-și visul profesional, plecase în ținutul Botoșanilor să-și croiască drumul în viață. Fie-i viața un vis și, prin visul acela, să nu uite „ospețele" cu cele mai grozave prăjituri pe care cofetarii particulari ai Hunedoarei le făceau în vremea primului meu an ca ofițer de miliție.

Cine a spus că niciodată nu este bine să te culci pe lauri, a avut mare dreptate, căci după succesul cu cazul „Nădăştie" şi alte cîteva cazuri, debutul meu profesional a continuat cu o gafă de zile mari.

Ce se întîmplase ?

În lacul de acumulare al barajului Cinciş-Cerna, de lîngă Hunedoara, fusese pescuit un cadavru. Din raportul telefonic al plutonierului-major Breazu, şeful postului de miliţie al comunei Teliuc, pe raza căreia se afla barajul, rezulta că identitatea cadavrului era necunoscută.

În asemenea cazuri, se deplasa de la judeţ o echipă formată din ofiţerul de la judiciar care răspundea de linia de muncă omoruri şi cadavre neidentificate, un ofiţer de la biroul criminalistic şi medicul legist. De fapt, această regulă funcţionează şi acum, competenţa echipei amintite, experienţa sa în acest domeniu fiind o garanţie a succesului scontat, o garanţie în evitarea greşelilor pe care le pot face laicii şi de pe urma cărora cazul poate fi luat „pe linie moartă", dacă lipsesc elementele criminalistice de referinţă care să ducă la o identificare ştiinţifică.

„Laici" era termenul pe care-l folosea şeful-meu de mai tîrziu pentru cei care nu aveau noţiunile necesare în această meserie foarte pretenţioasă a omorurilor şi a cadavrelor, pentru confraţii fără experienţă criminalistică şi practică judiciară, care gafau uneori sau care îşi permiteau să emită ipoteze de lucru atît de „savante", încît, după mintea lor, îţi trebuiau zece divizii de poliţişti ca să verifici suspecţii ce le intrau în calcule.

A fi ofiţer de poliţie într-un astfel de compartiment îţi cere să stăpîneşti pe deplin toate tainele criminalisticii, să ai noţiuni solide de medicină-legală, chimie judiciară,

logică, psihologie, psihiatrie, criminologie și altele, și să fii un desăvîrșit practician. Mie, de fapt, munca la acest compartiment mi-a plăcut cel mai mult și asta încă din școala de ofițeri de miliție. Mă socoteam bine pregătit, dar ca să ajung cineva trebuia să fac să se audă de numele meu, prin succese răsunătoare. Iată de ce, aflînd că maiorul Tiberiu Dobișteanu, de la serviciul judiciar al Miliției regiunii Hunedoara, nu putea rezolva acest caz, fiind plecat la un omor, m-am bucurat cînd am fost solicitat. Întrucît la Hunedoara aveam laborator de medicină legală, am plecat la Cinciș cu șefa acestui laborator, doctor Tamara Călinescu și locotenentul Nicolae, de la judiciar, un coleg de promoție. Fișa care se întocmește pentru cadavrele neidentificate urma să fie completată de colegul meu, care, de altfel, suplinea și rolul ofițerului criminalist, sarcina efectuării fotografiilor judiciare revenindu-i plutonierului-major Breazu, care trebuia să vină la fața locului cu un fotograf. Așa ne-am înțeles la telefon.

Eram, așadar, la primul meu contact oficial cu un cadavru. Deși aveam mari emoții, căutam să nu las să transpară nimic, să arăt că sînt ofițer cu sînge rece, apt de a trece prin cele mai dificile și nepreväzute situații. În timpul școlii de ofițeri de miliție, participasem la cîteva autopsii în cadrul orelor practice de medicină legală și suportasem destul de bine, ca să zic așa, contactul cu moartea, însă mă stăpîniseră de fiecare dată emoții care mă ținuseră încordat într-o teamă nedefinită ; oameni sîntem ! Vederea lucrurilor vii din jur, fie ele și urîte, o suporți mult mai ușor, datorită adaptării ființei umane la mediul înconjurător, dar să vezi un cadavru, și mai ales să „lucrezi" cu el, e cu totul altceva. Reacțiile sînt neașteptate, se produce o inhibare puternică, fără să mai te gîndești la propria-ți nimicnicie ; iată, cel mai frumos dar al naturii, viața, poate fi frîntă ca și ramul unui pom ! Multă vreme m-am străduit să înțeleg cum de-și aleg medicii legiști o asemenea specializare. Pentru mine, atunci, la cazul din lacul Cinciș-Cerna era și mai de neînțeles cum tocmai o femeie îmbrățișase o asemenea profesie. În toată țara, erau două sau trei femei medici legiști, și cît am mers în mașină, alături de ea, i-am studiat foarte atent chipul și trăsăturile, încercînd să descopăr misterul.

Doctorița Tamara Călinescu era cam plictisită și poate puțin obosită. În orice caz, n-avea prea mult chef de conversație. Mi-ar fi plăcut să-și dea singură seama de interesul cu care o înconjuram, de pasiunea mea pentru misterele medicinei legale. Aș fi dorit să mă invite în laboratorul ei, să-mi arate micul muzeu despre care auzisem și să-mi povestească cît mai multe despre cazurile la care participase.

Mortul fusese tînăr, să fi avut 25, 30 de ani. Văzîndu-l, am fost cuprins de aceleași emoții care mă stăpîneau în sălile de autopsie de la morga din București. Nu prea-mi dădea ghes inima să mă apropii de el. Locotenentul Nicolae, și el la primul caz, era destul de retras, încît ne-am mulțumit s-o urmărim pe doctoriță.

Plutonierul-major Breazu adusese un fotograf. Acesta a fotografiat cadavrul mai mult după indicațiile doctoriței. Femeia-și dăduse seama că n-aveam experiență.

— Ce faceți, l-a luat ea la rost pe Nicolae, nu notați semnalmentele pentru a le trece în fișă ?

— Ba da, a tresărit colegul meu care probabil se gîndea ca și mine la lumea de apoi.

Și-a notat în carnețel toate semnalmentele cadavrului, dictate punct cu punct de „doamna Călinescu", cum îi plăcea să i se spună.

Cadavrul era în stare avansată de putrefacție și mirosea puternic. Fusese scos pe mal de doi cetățeni, înainte de a chema miliția. Nu cunoscuseră regulile criminalisticii. Ar fi trebuit să-l lase unde-l găsiseră, în apă. Imediat ce este scos din apă unui asemenea cadavru trebuie să i se ia amprentele căci altfel... „mănușa morții" dispare în contact cu aerul.

Amprentele, deci, n-au putut fi luate, iar după fizionomie, cadavrul era de nerecunoscut, peștii-i mîncaseră în bună măsură fața. De asemenea, n-am putut nici să recoltăm sînge pentru stabilirea grupei sanguine.

După faptul că nu avea pe el decît un slip, se putea deduce că era vorba despre un tînăr care făcuse baie în lac și se înecase, concluzie confirmată apoi și de autopsie pe care doamna Călinescu a făcut-o acolo, pe malul lacului. Moartea avusese loc în urmă cu aproximativ două luni.

După ce am reținut slipul, cadavrul a fost transportat la morga spitalului din Hunedoara, pînă la întocmirea formalităților de înhumare.

Sensibila doamnă Călinescu, terminîndu-și treaba, ne-a strecurat plictisită un „succes, băieți" și și-a văzut de drum.

— Ce facem ? m-a întrebat dezorientat colegul meu.

— În primul rînd, am zis, organizăm scotociri pe malul lacului. Poate găsim restul de îmbrăcăminte. Apoi, întocmim buletinul de evenimente și-l transmitem la toate organele și posturile de miliție, pentru a ne semnala cazurile de dispariții de persoane ca să putem face o legătură Oricum, cred că treaba va merge repede. Am avut noroc, fiindcă tînărul ne-a lăsat totuși o „semnătură".

„Semnătura" la care mă refeream era un tatuaj pe brațul stîng al cadavrului. Două litere mari : „A. M." Acest tatuaj, precum și dentiția, erau elemente certe pe baza cărora puteam purcede la o identificare științifică. La acestea se mai adăugau, bineînțeles, vîrsta, înălțimea, culoarea părului, a ochilor, precum și celelalte semnalmente de ordin general.

Referitor la dentiție, doamna Călinescu ne furnizase informația că era completă, însă se efectuase recent o lucrare dentară la molarul și premolarul din partea superioară stîngă.

Fiind deci și în posesia acestor elemente, am trecut la treabă, împărțindu-ne sarcinile pentru a reuși să identificăm cît mai repede cadavrul și să-l predăm familiei, fără a mai fi nevoie de o eventuală exhumare în caz că identificarea s-ar fi făcut tîrziu.

Presupunînd că tînărul înecat era, cel mai probabil, dintr-o localitate din jurul barajului — lacul de acumulare întinzîndu-se pe mai mulți kilometri — am alertat mai întîi posturile de miliție din zonă. Contam, evident, pe faptul că dispariția tînărului fusese semnalată în cele două luni de zile de cînd survenise moartea.

Pe plutonierul-major Breazu l-am trimis să facă investigații în comuna Teliuc și în satul Cinciș de pe malul lacului, el neavînd înregistrat nici un caz de dispariție

Scotocirile n-au dus la nici un rezultat. Deşi mobilizasem un număr foarte mare de cetăţeni, n-am găsit nici un petic din restul îmbrăcămintii mortului. Acest lucru mi-a întărit şi mai mult convingerea că tînărul era din Teliuc sau dintr-un sat din apropierea lacului ; venise la scăldat în slip. Şi, norocos, cum am crezut eu atunci că eram, presupunerea mea s-a adeverit : plutonierul-major Breazu m-a anunţat că un tînăr din Teliuc, Avram Marin dispăruse de-acasă de vreo patru luni.

„Hm ! Avram Marin !" m-am gîndit eu la tatuaj.

— Mama lui locuieşte la barăci, a precizat subofiţerul. Am vorbit cu ea. A recunoscut şi tatuajul

— Bine ai procedat, l-am felicitat eu pe subofiţer Cînd şi l-a făcut ?

— În puşcărie ! A fost condamnat la un an pentru furt şi a venit cu tatuajul de-acolo, din puşcărie. S-a eliberat acum patru luni şi, după ce a stat cîteva zile acasă, a dispărut. Un derbedeu. I-a spus mamei lui că pleacă să-şi caute de lucru. Ea a insistat să rămînă la Teliuc, că slavă Domnului, aici e de lucru cît vrei. El n-a ascultat-o, că-şi găseşte el un loc mai bun, în altă parte. Nu-i ardea lui de treabă şi a plecat să se apuce din nou de furat, sînt sigur.

— Hainele lui sînt acasă ?

— Nu. M-am mirat şi eu. Maică-sa nu ştie nimic de haine. A plecat îmbrăcat. Nu l-a mai văzut de cînd a plecat. Mi-a spus doar că l-a căutat de cîteva ori un prieten.

Am căzut pe gînduri. Era ceva ciudat în toată povestea... Era de presupus că Avram Marin revenise pe-acasă cu două luni în urmă. Să nu fi dat pe-acasă ? Să se fi dus direct să facă baie ?

— Se poate, a fost de părere şeful de post. Mama lui n-a fost acasă acum două luni. A fost plecată o săptămînă la nişte rude.

— Aşa mai merge. E o explicaţie. N-a găsit-o pe mamă-sa acasă şi s-a dus să facă o baie.

— Sigur, aşa a fost, a zis Breazu. Hainele, le-a găsit cineva, şi-a zis bogdaproste.

— Aşa o fi, am meditat eu cu îndoială. Dar actele ?

— Actele ? Hm !... De-aia nu mai putea găsitorul. Pur şi simplu le-a aruncat !

— Slipul i l-ai prezentat mamei ?

— Da, dar nu-l recunoaşte. Nu ştie dacă băiatul ei avea sau nu slip.

Am plecat cu subofiţerul la postul Teliuc. Am căutat-o pe mama lui Avram, o femeie amărîtă, singură. N-avea cine s-o ajute, căci Avram era singurul ei sprijin. I-am scos încet, încet o descriere completă a băiatului. Semnalmentele corespundeau întru totul cu ale cadavrului.

— De vreo boală a suferit ? am întrebat-o la sfîrşit.

— În afară de apendicită, n-a avut nimic. Era sănătos tun.

— Dar la dentist a fost, cît a stat pe-acasă ?

— Nu. Cine ştie pe unde s-o fi dus să-şi repare dinţii ! M-a-ntrebat şi domnu' Breazu. S-o fi căutat la dinţi pe unde o fi umblat el, naiba ştie...

Convins, în special pe baza tatuajului, că identificarea cadavrului în persoana lui Avram Marin nu putea comporta nici un dubiu, existenţa unei a doua persoane cu aceleaşi semnalmente şi acelaşi tatuaj amplasat în acelaşi loc neputînd reprezenta nici măcar şansa de unu la un milion, am întocmit actele procedurale necesare şi, cu avizul procuraturii, cadavrul a fost predat mamei nefericite, pentru a fi înhumat.

Înregistram un succes. E de prisos să mai spun că m-am bucurat. Am fost felicitat împreună cu şeful de post.

Şi toate au fost bune şi frumoase pînă în ziua în care Avram Marin a înviat ! La numai o lună după ce fusese înmormîntat, se înapoiase la Teliuc, mama sa fiind gata-gata să moară de spaimă.

Alertă, şefi de la regiune, cercetări... Numai în pielea mea să nu fi fost cineva atunci...

Pe Avram l-am întîlnit şi eu la miliţie, cînd l-a chemat maiorul Dobişteanu. Tînărul, aflînd că eu îl îngropasem, n-a scăpat prilejul să-mi arunce :

— Nu te pricepi nici să-nmormîntezi un om, şefule.

Am înghiţit-o. De fapt, orice replică m-ar fi ridiculizat şi mai mult.

Maiorul Dobişteanu m-a luat ocrotitor sub aripă. Dar nu mi se mai părea posibil să mă reabilitez. Prea-i amuza întîmplarea pe unii şi prea se comenta pe seama mea pe la colţuri. Tăceam chitic, muşcîndu-mi buzele. Oare aveam

să reușesc să spăl această rușine ? Trebuia să muncesc mult, să lupt, să dovedesc de ce eram în stare, cazul „Avram Marin" fiind accidentul unui laic, un „accident" pe drumul începutului.

Cui aparținea, totuși, cadavrul pescuit în apa lacului Cinciș-Cerna ?

Rezolvarea, mai mult decît spectaculoasă, ne-a oferit-o chiar Avram Marin.

— Cadavrul nu poate fi decît al lui Aristide Marin, ne-a zis el. Nu pot exista două tatuaje în același loc și cu aceleași litere, decît la frații de cruce. L-am cunoscut în pușcărie și ne-am împăcat atît de bine, încît am hotărît să rămînem prieteni pe toată viața. Ca semn al acestei prietenii, ne-am tatuat amîndoi pe brațul stîng inițialele „A. M.", ideea venindu-ne de la faptul că aveam același prenume, iar numele începea cu aceeași literă.

Maiorul Dobișteanu s-a uitat la mine. Eu m-am uitat la el. Aproape nu ne venea să credem.

— Știu că vă miră, a continuat Avram, „frăția" noastră avînd și rolul de a nu ne denunța niciodată unul pe celălalt și de a împărți în comun tot ce realizam fiecare din prăduială. Așa am gîndit noi atunci, în penitenciar. Minte puțină și prostie multă...

— Cînd l-ai văzut ultima dată ? l-a întrebat maiorul.

— Acum vreo trei luni, cînd am fost pe la el, la Lipova și cînd am rămas înțeleși să vină la Teliuc, ca să ne angajăm la mină, că pe-acolo nu prea am găsit de lucru. Îl dureau doi dinți cînd am fost pe la el. Urma să mă caute la Teliuc după tratament. Numai că eu n-am ajuns la Teliuc decît ieri. M-am încurcat cu o femeie din Lugoj și... Cred că Aristide a venit la Teliuc și s-a angajat, așteptîndu-mă și pe mine. Ați verificat la mină ?

Nu verificasem. Pe cine să fi verificat ? Acum însă aveam numele... La întreprinderea minieră Teliuc, figurase, într-adevăr, în evidențe cu trei luni înainte. La o săptămînă după ce începuse lucrul, dispăruse. La dispensarul medical, Aristide Marin era înregistrat și cu lucrări dentară, iar la dormitorul comun al întreprinderii unde fusese cazat o săptămînă, i-am găsit și cîteva lucruri personale.

Aşadar, indubitabil de această dată, cadavrul fusese identificat în persoana lui Aristide Marin din Lugoj, părinţii acestuia recunoscînd inclusiv slipul.

Maiorul Tiberiu Dobişteanu a fost de părere că greşeala mea putea fi făcută de oricine.

Mai tîrziu, cînd am ajuns să lucrez la serviciul omoruri din Inspectoratul general al miliţiei, Direcţia judiciară, şi i-am povestit cazul şefului meu, colonelul Dumitru Ceacanica, acesta a apreciat şi el că oricine ar fi putut greşi în locul meu atîta vreme cît făcea abstracţie de lucrarea dentară. N-ar fi trebuit totuşi să fiu atît de sigur de reuşită din moment ce nu administrasem şi această probă. Totuşi, cazul a devenit unic în analele judiciare prin valenţele sale duplicitare, şeful prezicîndu-mi încă de pe atunci că o să am un mare succes de public dacă mă voi gîndi vreodată să-l povestesc.

Să fi fost ironia de-atunci a colonelului Ceacanica imboldul care m-a făcut mai tîrziu să scriu despre cazurile mele ?

Dacă nu mă grăbeam, fascinat de tatuajul acela ca element forte de identitate, şi insistam ca identificarea să-mi răspundă la toate datele, după cum aveam obligaţia, n-aş fi greşit ; dentiţia m-ar fi ţinut în loc şi, între timp, ar fi apărut şi Avram. Graba mea, pe lîngă dorinţa de a rezolva cît mai repede cazul, a avut la bază şi emoţia pe care o trăiam atunci, ca şi dorinţa mea de a scăpa cît mai repede de cadavru. Acum, după atîţia ani de experienţă criminalistică, îmi vine şi mie să zîmbesc...

Cazul a rămas, totuşi, unic şi, între „poliţişti" fie vorba, n-am mai auzit o asemenea poveste la „gura sobei"...

Pentru acest motiv, mă reîntorc cu o anumită plăcere la el şi, revenind la ambiţiile de atunci, este lesne de înţeles cu cîtă exigenţă mi-am analizat greşelile ulterior. Am găsit foarte multe care-mi aparţineau, dar şi mai multe care aparţineau medicului legist. Deşi cadavrul prezenta semnul postoperatoriu în urma extirpării apendicelui, semn pe care-l văzusem, şi eu şi Nicolae, amănuntul nu fusese evidenţiat în protocolul de necropsie.

Profitînd de această neglijenţă a doctoriţei, am rugat-o să treacă pe la noi, pentru explicaţii, „răzbunîndu-mă" în acest fel pentru indiferenţa cu care ne tratase atît pe

noi, cît şi cazul în sine. A invocat o greşeală a dactilografei care sărise probabil rîndurile sale din ciornă, unde semnul postoperatoriu era menţionat.

Nu m-am lăsat înşelat. I-am cerut să mergem chiar atunci la laboratorul de medicină legală pentru a-mi arăta ciorna.

— La ce bun ? a răspuns. Ciorna a fost aruncată de mult.

— Să zicem că aşa ar fi, nu m-am lăsat eu înduplecat, însă dumneavoastră aveţi obligaţia să recitiţi actul de autopsie după ce a fost bătut la maşină.

— Asta aşa este, a cedat doctoriţa.

— Ar trebui acum să facem o informare la forul dumneavoastră superior, la Institutul medico-legal din Bucureşti, am observat eu cu gravitate.

— Nu cred că este cazul, a zis încurcată doctoriţa.

— De ce să ne facem zile fripte tocmai noi, care cooperăm, care ne întîlnim la atîtea cazuri, noi care...

— Noi care refuzăm să-i întindem o mînă de ajutor colegului de echipă ! am întrerupt-o eu, răutăcios. Pe care nu ne interesează dacă celălalt greşeşte. Noi, care aşteptăm numai rugăminţi, ca să-i iertăm celuilalt greşelile, în loc să-l învăţăm să nu mai greşească...

— Ori îmi daţi o lecţie şi, n-am ce face, trebuie s-o primesc fiindcă am greşit, ori vă place medicina legală şi, atunci cu ce începem ? a zîmbit ea, relaxată.

— Cu... muzeul din laboratorul dumneavoastră...

* * *

După identificarea certă a cadavrului necunoscut, multă vreme colegii au continuat să facă glume pe seama mea, poreclindu-mă, nici mai mult, nici mai puţin decît „Cadavrul neidentificat". Porecla fiind însă cam lungă şi nu prea plăcută, locotenentul-major Adrian Picuş recunoscut pentru şaradele sale, a prescurtat-o, eu rămînînd pentru toţi „CADANE".

La vreo două luni de zile după acest caz, m-am pomenit chemat în biroul căpitanului Ştefan, noul şef al miliţiei municipale, unde mă aştepta una dintre cele mai

dragi surprize : mama ! Deşi eram băiat mare, şi ofiţer cu perspective, ea continua să-mi poarte de grijă şi venise după mine la Hunedoara. Fără să ştiu eu, mersese la comandant, şi se interesase cum mă descurc. Căpitanul Ştefan fusese impresionat de grija pe care mi-o mai purta, la vîrstă mea, de faptul că venise să stea de vorbă cu el. Din cîte am prins eu de la mama, şeful îi spusese mamei lucruri bune despre mine.

— Altceva ce ţi-a mai spus ? o întrebam eu în timp ce vizita castelul Huniazilor. Îmi era teamă să nu-i fi povestit de păţania cu „cadavrul viu".

— Că încă mai ai de învăţat, că trebuie să te străduieşti....

„E bine, îmi făceam eu calculul în gînd, mama trebuie să audă despre mine numai lucruri bune..."

Cînd am urcat-o în tren şi ne-am luat la revedere, însă m-a atenţionat : să fiu cuminte, să-mi respect şefii, iar în anchete să nu mă pripesc niciodată.

— Dar de unde ştii mata că eu mă pripesc ? Eu nu mă pripesc niciodată ! am făcut eu pe grozavul.

— Lasă, lasă ! mi-a spus ea la geam. Trenul se punea în mişcare. Tu s-o asculţi pe mama şi pe şefii tăi, că numai aşa o să ajungi mare-poliţist, comisare *Cadane*

Iată-mă, așadar, și comisarul Cadane. Cel care savura copios acest succes al meu nu era altul decît rivalul meu, locotenentul Costinaș. El continua să mă șicaneze, uitînd însă de un vechi proverb românesc care spune că „ce nu-ți place altuia nu-i face". Și confirmarea proverbului a venit neașteptat de repede. La cîteva zile după încheierea mult comentatului caz „A.M.", Costinaș a căzut și el într-o cursă. Participînd împreună cu sectoristul la perchiziționarea unei locuințe — un apartament situat la un etaj superior într-un bloc — infractorul, profitînd de un moment de neatenție al lor, închisese repede ușa și-i încuiase acolo. Pînă la urmă, reușiseră să spargă ușa, dar era închisă și ușa de la intrare. A urmat o nouă „spargere", dar infractorul dispăruse fără urmă...

Povestea a făcut repede aripi. Locotenentul-major Picuș nu l-a iertat nici pe Costinaș. Aflînd că infractorul, după ce-i încuiase în cameră, le strigase „Pa, pleacă băiatu' !, l-a botezat pe Costinaș scurt: Papleacă.

Am rîs și eu, ce să fac. Maiorul Moldovan a afirmat că-i suna mai frumos la ureche Ca-da-ne, decît Pa-plea-că.

Totuși, n-aveam o fire răutăcioasă, ca a colegului, și nu l-am șicanat, fiind mulțumit că încetase cu zarva pe seama mea și că simțea și el ce înseamnă să se facă atîtea glume pe seama ta. Și eșecul lui și al meu — parcă providența le aranjase — n-au avut darul decît de a ne mobiliza și mai mult. Totodată, eșecurile — întîmplate la timp — ne-au convins că meseria noastră cere maximum de atenție, la orice pas. Dacă vreun confrate se va lăuda vreodată că n-a avut eșecuri, vă rog să nu-l credeți. La urma urmei, în viața unui om nu poate merge chiar totul strună.

În suburbia Răcăştie a oraşului Hunedoara, în curtea unei case particulare, fusese găsit într-o dimineaţă cadavrul unui tînăr. Fiind vorba de o moarte violentă, la faţa locului s-a deplasat imediat o echipă operativă de la judeţ, din care nu lipsea, evident, maiorul Dobişteanu. Ca medic legist, participa tot doamna Călinescu.

În echipă, au mai fost cooptaţi şeful miliţiei din Hunedoara, căpitanul Ştefan, locţiitorul său pe linie judiciară, căpitanul Ion Deheleanu, şi şeful biroului judiciar, maiorul Gheorghe Chiş.

S-a stabilit că locuinţa aparţinea unui fost muncitor de la combinatul siderurgic care ieşise la pensie. Acesta avea un fiu, Costel, după cîte îmi amintesc, în vîrstă de cirça treizeci de ani. Fiul urmase exemplul tatălui, lucrînd tot în combinat. În după-amiaza precedentă zilei în care fusese descoperit cadavrul, Costel, împreună cu doi colegi de serviciu şi prieteni foarte buni, după ce ieşiseră din schimb, poposiseră la restaurantul „Carpaţi". Şi pentru că afară începuse să plouă cu găleata, cei trei îşi prelungiseră popasul, hotărînd apoi să continue cheful la Costel acasă. Aici, beţia a devenit, cum se spune, beţie de zile mari. Participase, bineînţeles, şi bătrînul pensionar, pînă spre seară, cînd, nemairezistînd se dusese să se culce. Cei trei „muşchetari" rămăseseră în continuare pe „baricade" şi băuseră pînă la năuceală. Mircea adormise primul, cu capul pe masă. Trebuind să se culce şi Grigore, acestuia-i venise ideea să doarmă în finul din podul grajdului, aşa cum obişnuia el la ţară. Costel se culcase pe patul din bucătăria în care făcuseră cheful. A doua zi, cînd Mircea şi Costel se treziseră, îl găsiseră pe Grigore într-o baltă de sînge în faţa grajdului, iar scara de la fînar, ruptă. Căzuse cu scara şi se accidentase, lovitura la cap fiindu-i fatală...

După primele cercetări, organizîndu-se o discuţie a cazului în biroul căpitanului Ştefan, doamna Călinescu i-a şoptit maiorului Dobişteanu să mă cheme şi pe mine acolo, amintindu-i despre pasiunea mea pentru medicina legală şi pentru această latură a muncii de miliţie. Maiorul Dobişteanu s-a arătat încîntat auzind despre mine asemenea lucruri. Căpitanul Ştefan, care mă simpatiza, a trimis secretara după mine. Cînd am intrat în birou, am

rămas surprins de „sinodul" întrunit acolo. Maiorul mi-a spus simplu însă :

— Ia loc, dragul meu, că poate asta îţi va fi mîine meseria.

Emoţionat că mi se dăduse importanţă, m-am aşezat uşurel pe scaun, să nu fac zgomot, şi mi-am ciulit urechile, ascultînd în prima fază starea de fapt relatată mai sus ce rezultase din declaraţiile lui Mircea, Costel, ale părinţilor lui Costel, precum şi din unele verificări. În timpul discuţiilor, maiorul Dobişteanu mi-a făcut cu ochiul şi mi-a întins dosarul să-l consult. Era un mare semn de încredere în posibilităţile mele. „Acum, să te vedem, comisare Cadane !" mi-am zis. Am luat tăcut dosarul şi am început să-l citesc.

Nu cuprindea, de fapt, decît cîteva file, respectiv procesul-verbal de constatare la faţa locului, schiţa locului faptei şi declaraţiile celor amintiţi. Cu urechile la discuţii şi cu ochi în dosar, am studiat îndelung schiţa. Citind explicaţiile cu privire la urmele de alunecare lăsate în pămînt de picioarele scării, am sesizat un lucru care mi s-a părut curios. Aceste urme, care scrijeliseră pămîntul în două şiruri paralele conform pasului dintre cele două picioare, porneau de la o distanţă de 20 cm faţă de punctele obişnuite de sprijin ale scării şi marcate prin două gropiţe formate de-a lungul timpului. Am „rumegat" bine acest aspect şi mi-am luat ochii de la dosar, concentrîndu-mă mai mult asupra discuţiilor.

— Distanţa de la pragul grajdului la gura podului este de cinci metri şi douăzeci de centimetri, am măsurat-o !, spunea ofiţerul criminalist, maiorul Coriolan Păstoriu.

— Aproape echivalentul distanţei dintre două etaje, a murmurat căpitanul Ştefan care conducea discuţia.

— Da, a confirmat Păstoriu. Grajdul este foarte înalt. Aţi văzut...

— Dumneavoastră ne mai puteţi spune ceva în plus ? şi-a îndreptat Ştefan privirea spre doamna Călinescu.

— Nu, a dat ea din cap. Leziunile pe care le-am constatat la autopsie, respectiv fractura craniană, fracturile costale, cu explozia unor viscere pledează clar pentru o cădere prin precipitare de la înălţime şi corespund cu poziţia în care am găsit cadavrul la faţa locului.

— ...s-ar putea, deci, conchide : moarte accidentală.

— Da ! De fapt, din toate discuțiile purtate aici, am reținut că nici ancheta n-a stabilit altceva.

— Tu ce părere ai, Tibi, ești de acord cu această soluție ?

Maiorul Dobișteanu, care avea un cuvînt greu de spus, poate cel mai greu, reprezentînd specialistul în astfel de probleme, a mustăcit puțin ca și cum ar fi vrut să mai cîștige timp pentru gîndire, apoi a rostit calm, calculat :

— Datele obținute pînă în prezent converg spre diagnosticul de moarte accidentală, expertiza medico-legală confirmîndu-ne în mod cert căderea victimei prin precipitare de la înălțime.

Auzind replica maiorului și analizînd primele sale cuvinte : „datele obținute pînă în prezent", mi-am dat seama că el avea unele dubii, că nu era cu inima împăcată.

— Din punct de vedere medico-legal, a continuat el, doamna Călinescu nu ne poate oferi nici un element în plus decît cele constatate, însă ancheta mai poate aduce cîteva, deoarece ea nu se învîrte într-un mediu static și nu e guvernată de aceleași legi ca medicina legală. Ancheta trebuie să țină cont de constatările medico-legale, însă în fixarea cadrului juridic al faptei este suverană.

— Te-am supărat cu ceva, dragă Tibi ? a replicat rîzînd doctorița,

— Nu doamnă, vai de mine, a „liniștit-o" maiorul, dar acesta este argumentul meu suprem ca să-mi pot împinge gîndul spre unele aspecte din comportamentul lui Costel, aspecte pe care le-a sesizat căpitanul Deheleanu.

— Mă rog, a rămas în dialog doamna Călinescu, dar medico-legal aspectele respective nu-și pot găsi corespondență ?

— Nu știu, a rostit cu același calm imperturbabil maiorul. Pînă nu excludem...

— Suspectezi cumva fractura craniană ?

— Ar fi posibil ? a privit maiorul scrutător spre doctoriță.

— Nu, a răspuns ea cu fermitate. Iradierile difuze sînt tipice impactului cu un plan dur, cu solul, și se exclude o

eventuală lovitură inițială. Apoi, tot în jurul locului de impact s-a scurs și sîngele... Pe urmă, vin fracturile costale, echimozele de pe coapsă și de pe picior în partea pe care a căzut, explozia ficatului și... mă rog, celelalte.

Discuția era foarte interesantă. Îmi dădeam seama că, deși maiorul Dobișteanu avea o anumită suspiciune în privința lui Costel, n-o putea contura prin găsirea vreunei breșe în „citirea" de către doctoriță a mecanismului complex al leziunilor.

Oare nimeni să nu fi sesizat la fața locului ceea ce am văzut eu pe schiță ?... Mi se făcuse inima cît un purice, gîndindu-mă ce „bombă" dețineam. Sincer să fiu, mi-era frică să nu detecteze cineva bomba în timpul discuțiilor și să-mi răpească șansa de a o arunca eu, cel mai tînăr, oferindu-mi-se astfel un prilej unic de a-l reabilita pe bietul Cadane. Doamne, ce m-aș fi căit că nu mă grăbisem să vorbesc, dacă mi-ar fi luat-o cineva înainte ! Mi-am dat însă seama că discuțiile nici pe departe nu curtau problema și atunci am prins curaj, hotărînd, așa cum mă învățase un bătrîn ofițer de judiciar, să nu-mi irosesc ultimul cartuș.

— Și care sînt, dacă se pot spune, suspiciunile în privința lui Costel ? s-a arătat curioasă doamna Călinescu.

Nemaiputînd bate în retragere, deși aceste lucruri n-o priveau pe ea, Tibi a privit mai întîi la căpitanul Deheleanu, apoi a spus :

— Are un comportament cam ciudat, ce trădează un efort de a masca simptomele vinovatului. Este cît se poate de zgîrcit la vorbă. La unele întrebări răspunde nesigur sau incomplet, de teamă, probabil, să nu fie prins cu vreo minciună. Preferă să spună că nu-și aduce aminte, că a fost beat... Și-apoi, cam mult stă să se gîndească la fiecare întrebare. Numele victimei îl înfricoșează și parcă undeva, în interior, i se blochează un resort.

— S-ar putea ca simptomele să fie explicabile, a spus doctorița. E stăpînit de sentimentul vinovăției. Dacă nu-l invita pe Grigore la el și nu făceau beția, tînărul ar fi trăit. Sîntem oameni ai legii, desigur, dar tocmai de aceea noi trebuie să înțelegem mai mult decît ceilalți asemenea ființei. Sînt umane...

Căpitanul Deheleanu, care tăcuse pînă atunci, a mișcat din cap. Doctorița, observîndu-l, l-a întrebat :

— Nu ești de acord cu mine, căpitane ?

— Da, și nu, a fost răspunsul căpitanului Deheleanu. Da, pentru că anumite reacții de vinovăție le întîlnim atît în cazul delictului, cît și al remușcărilor pasive ; nu, pentru că nu văd de ce a ascuns faptul că-i datora de un an victimei zece mii de lei. Neavînd nici o implicație în moartea lui Grigore, ci doar remușcarea că dacă nu murea în curtea sa ar fi trăit, datoria trebuia mărturisită cu atît mai mult.

— Zău ? s-a mirat doamna Călinescu. De unde ați aflat de bani ?

— Din însemnările lui Grigore găsite la cămin. Prietenul lor, Mircea, nu știe de acest împrumut.

— Interesant ! s-a foit doctorița pe scaun, plăcîndu-i, după cum se observa, enigmele polițiste. Erau mai variate și mai interesante decît cele medico-legale, categoric. Dar cum am putea, totuși, s-a întrebat ea, să vedem vreo corespondență între o acțiune criminală și mecanismul de producere a leziunilor ? Să fi urcat și Costel în pod și să-l fi împins de acolo pe Grigore și-abia apoi să însceneze figura cu scara ?

Auzind de scară, inima mi-a bătut puternic și am început să mă agit, fiind gata să ridic două degete în sus, ca la școală, ca să mi se dea cuvîntul. M-am stăpînit totuși.

— Nu, nu se poate, a răspuns doctorița. Scara e ruptă, s-a rupt sub greutatea corpului, am văzut-o cu toții. Ar putea fi altceva, dar ce ?

Nimeni dintre ofițeri nu avea nici o idee.

— Nu ! a strigat înfierbîntată doamna Călinescu. Nu este nimic ! Noi stăm aici și ne frămîntăm, iar Costel cred că a tăcut și n-a spus de bani ca să nu afle familia decedatului și să nu-i mai dea înapoi. Asta e, o să vedeți...

— Ba, nu, doamnă ! n-am mai rezistat eu. E crimă !

Asistența aproape c-a amuțit și toate privirile s-au îndreptat spre mine. Emoționat, am scos schița din dosar și am pus-o pe masă.

— Aici e misterul, la scară, le-am arătat eu. Șanțurile de alunecare nu încep de la punctele obișnuite de sprijin ale scării, ci de la 20 de cm mai încolo. Asta nu

poate însemna decît că bănuitul Costel a ridicat de scară cînd victima ajunsese probabil aproape de gura podului.

Cîteva clipe, în încăpere nu s-a auzit nici musca, iar eu tremuram. Primul care a spart gheața a fost maiorul Dobișteanu, care mi-a întins mîna și mi-a spus cu o privire admirativă :

— Ești mare !...

— Vedeți, ce v-am spus eu ! s-a lăudat doamna Călinescu, deși îi citeam pe chip puțină mîhnire că nu ea, care conversase cel mai mult, descoperise bomba.

— Just, e crimă ! și-a rotit privirea căpitanul Ștefan asupra celorlalți, în timp ce îmi strîngea mîna. După el, și Deheleanu.

— Eu îl iau la serviciul judiciar ! a zis Tibi. Are stofă !...

— N-ai să reușești, a zis Ștefan, căruia-i povestisem pățania cu colonelul Popescu, șeful regiunii de miliție, după ce reușisem să-i strecor scrisoarea de recomandare. Nu-l dă tovarășul colonel Popescu. Știi ce importanță acordă dînsul muncii de cercetare penală... Aici se călesc cel mai bine schimburile noastre de mîine.

După plecarea doctoriței, care m-a invitat pentru a doua zi la laboratorul ei spre a continua incursiunea în tainele medicinei legale, s-a întocmit un plan amănunțit prin care Costel să poată fi determinat să-și recunoască fapta. Mi-a reținut atenția în special modul cum a fost conceput pentru el așa-zisul element surpriză.

Mircea a fost instruit ca, la scurt timp după ce li se vor lua amprentele, să afirme față de Costel, dar în așa fel încît să audă și maiorul Dobișteanu : „În ce necaz am intrat... Grigore e mort, ne-au luat amprentele, tu acu' trebuie să-i dai familiei lui datoria, zece mii de lei..“ Aflînd că există un martor care știa de acești bani și că auzise și ofițerul, Costel ar fi intrat în panică, urmînd să i se servească imediat a doua surpriză — de șoc — care să-l demobilizeze complet.

Conform planului, cîțiva membri ai echipei operative s-au deplasat din nou la fața locului, care încă se mai afla sub pază, ofițerii prevăzînd eventualitatea unei recercetări ca urmare a dificultăților în luarea deciziei finale. Aici, printre altele, maiorul Păstoriu a început să releve

cîteva urme digitale pe picioarele scării, operație efectuată sub privirile lui Costel.

Eu, care stăteam în apropierea lui Costel, am remarcat că acesta se îngălbenise imediat și că făcea eforturi să nu se demaște. Îl cuprinsese frica. Zîmbea idiotește sau căuta să lege vorba pentru a distrage cît mai mult atenția.

„Hopa, hopa ! Penelopa !" simțeam cum se apropia de zero numărătoarea inversă.

A fost amprentat. În momentul acela, mîinile-i tremurau în așa hal, încît maiorul Păstoriu, neputîndu-i rula degetele pe fișa dactiloscopică, l-a săgetat cu privirea și i-a spus-o :

— Mai bine spovedește-te. Te închini mai ușor după aceea...

— Eu... Păi, dacă nu venea la mine... Dacă băutura... a bîiguit Costel.

Maiorul Dobîșteanu și-a dus mîinile la tîmple și, fără să-l vadă Costel, i-a făcut semn lui Păstoriu să renunțe. Nu era momentul.

— Ai emoții... e normal, a îndulcit-o Păstoriu. Însă amprentele tot trebuie să ți le luăm, pentru că ele nu mint niciodată și ne vor „spune" exact cine-i vinovatul. Nu s-a putut abține să nu mai pună, totuși, cîteva paie pe foc.

— Da... Știu, amprentele sînt sfinte ! se forța să zîmbească tînărul.

— Vezi, de-aia am spus eu să te spovedești. Fiindcă sînt sfinte și, în fața lor, te-nchini.

— Mda, da... nu știa ce să mai spună Costel.

I s-au luat în cele din urmă impresiunile digitale și chiar acolo, pe loc, cu ajutorul unei lupe, maiorul Păstoriu a început să le compare cu amprentele găsite pe picioarele scării. Mircea, care fusese și el amprentat, ca de altfel și tatăl lui Costel, a intrat în rol și și-a spus replica așa cum o învățase la miliție. Costel, care pînă atunci nu-și dezlipise ochii de la maiorul Păstoriu, mai să se înverzească la spusele lui Mircea. Și deodată și-a dat seama că afirmația lui Grigore fusese auzită de maiorul Dobîșteanu, care întreba „Ce datorie ? Ce bani ?" Costel a fost cuprins de ameteală, nemaiputînd să vorbească. „Ce datorie ? De

unde zece mii de lei ?“ nu-l slăbea Tibi, în timp ce venea lîngă ei și maiorul Păstoriu.

— Ale lui sînt amprentele, a afirmat Păstoriu peremptoriu. El a tras de scară. Poftim urmele.

Tibi a lăsat să se scurgă o pauză, apoi a pus mîna înțelegător pe umărul lui Costel :

— Asta e, măi băiete. Mai greșește omul în viață... Cred că e mai bine să mergem să stăm de vorbă între patru ochi, decît să mărturisești aici, cu toată lumea de față !

— E... mai bine, a îngăimat pierit Costel. Am făcut-oo... Am făcut-o...

Mărturisirea sa n-a adus elemente în plus. Fiind beți, în timp ce Costel îl conducea în curte pe Grigore să-i arate grajdul și scara, se luaseră la ceartă pe seama banilor. Grigore, mai slobod de gură, în timp ce urca scara, fiind aproape de gura podului, îl amenințase pe Costel că, dacă a doua zi n-avea banii și-l mai amîna, îl spune lui taică-său că-i băuse și-l reclama și la șeful de echipă... Și beția îl ajutase prompt să găsească soluția salvatoare.

Cazul a făcut să se vorbească tot mai rar de comisarul Cadane. Din acel moment, au început să mi se încredințeze anchete dintre cele mai dificile.

Odată cu rezolvarea cazului de mai sus, îmi mai făcusem un prieten, pe maiorul Dobișteanu, care, de cîte ori venea la Hunedoara, mă căuta și schimbam impresii. După doi ani de activitate la cercetări penale, cînd am fost promovat la miliția județeană, maiorul m-a și luat cu el în cercetarea unui caz. Trebuia descoperit autorul omorului comis în noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1968, în comuna Simeria Veche. Victima fusese o bătrînă, Iar Olivia.

Ceva mai tîrziu, maiorul avea să se mute la miliția județului Alba, iar eu la București, întîlnindu-ne apoi, pe aceeași „lungime de undă“, în alte două cazuri de anvergură.

„PÎINEA LUI DUMNEZEU"...

Munca de poliție este plină de neprevăzut și trebuie să fii în permanență atent. Uneori, te poți trezi în fața unor situații care-ți pot periclita însăși viața...

Eram tot la Hunedoara. Într-o duminică. Eram ajutorul ofițerului de serviciu. S-a primit un telefon pe la amiază de la restaurantul „Corvinul". Se solicita intervenția noastră de urgență ; un bețiv provocase scandal în local.

— Caută-l pe agentul de ordine, pe sergentul-major Crețu, care trebuie să fie în zonă și aveți grijă cum vă descurcați, că individul e foarte rău, mi-a spus ofițerul de serviciu.

— Mă descurc și singur, i-am răspuns eu, încrezător în forțele mele și am dat să plec.

— Ia și „legăturile", nu te juca ! mi-a întins maiorul o pereche de cătușe. Cînd vine mașina, o trimit după tine acolo.

— Am înțeles. Să trăiți !

Mașina de serviciu fiind plecată într-o altă misiune în oraș, am luat-o per pedes, grăbindu-mă să ajung cît mai reped la restaurant. Mai intervenisem în astfel de cazuri și mă pricepusem să-i calmez pe bețivi, pe scandalagii, fie cu vorba bună, fie procedînd autoritar. După caz.

Restaurantul „Corvinul" era și este și acum cel mai frumos local din Hunedoara, fiind amplasat într-o clădire impozantă pe coama dealului din așa-zisul O.T. (Orașul tineretului). De aici se vede, într-o splendidă panoramă, combinatul siderurgic și partea de jos a orașului. Restaurantul propriu-zis se află la subsolul clădirii, într-un decor fascinant de fresce, mozaic, pluș și mochete, de la intrare trebuind să cobori vreo patruzeci de trepte. Așeza-

rea sa la subsol, deasupra fiind berăria, laboratorul de cofetărie şi birourile, a făcut ca localnicii să-l boteze „Groapa". Unii, cu mai mult umor, au nuanţat : „Groapa leilor", „Groapa cu balcon" (restaurantul are şi un mezanin), „Groapa blestemaţilor", „Groapa fără întoarcere"...

Ajungînd în zona restaurantului şi negăsindu-l pe agentul de ordine, am renunţat să-l caut gîndindu-mă că intervenţia mea nu trebuia să sufere amînare. Cînd am păşit în holul de la intrarea în restaurant, garderobiera tremura ca varga.

— Vai de mine, dacă urcă aici, eu mor ! a dus ea mîna la inimă. N-am văzut în viaţa mea aşa ceva. Parcă e turbat ! Şi are o putere... ! ! E şi domnu' Creţu la podea !

— Agentul nostru de ordine ?

— Da. Numai coborîţi cîteva trepte şi-o să vedeţi ce-i jos. Ia auziţi ! a interceptat ea o trosnitură. A mai doborît unu ! (se auzise şi scîrţîitul unei mese). Asta e Satana !...

Parcă începuse să-mi fie şi mie puţină teamă cînd am auzit din „Groapă" o voce spartă şi ameninţătoare : „Care eşti la rînd ? Care mai ai curaj ?" Am coborît repede cîteva trepte pe mocheta îngustă, fără vergelele de protecţie, scoase cînd se făcuse curăţenie, şi în faţa mea s-a deschis o privelişte cum rar cred că-mi va fi dat să mai văd. Poate doar în filme... Scaune şi mese rupte, răsturnate, sînge, farfurii, sticle şi pahare sparte, feţe de masă şi draperii sfîşiate, iar printre ele şase bărbaţi şi o femeie căzuţi la pămînt în urma unor lovituri năprasnice. Unii sîngerau puternic şi se chinuiau să se ridice, în timp ce alţii abia mai răsuflau. Două perechi şi cîţiva consumatori mai tineri se ascunseseră de frică după nişte mese şi făceau chitic să nu fie observaţi, iar un ospătar îşi luase de paravan un stîlp de susţinere. În mijlocul victimelor, se învîrtea ca o fiară, în poziţie de luptă, cu pumnii strînşi, un haidamac cu spatele de Hercule şi cu un ochi tumefiat. Era buimac, plin de sînge pe faţă şi tăiat zdravăn la o mînă. Cînd vreuna dintre victime reuşea să se ridice, ameţită, măcar în genunchi, îi aplica cu toată forţa o nouă lovitură de pumn, după care gorila revenea, clătinîndu-se în poziţia de luptă. Ce se întîmpla acolo semăna cu o crimă multiplă... De fapt, femeia nici nu mai mişca. Era

pe jumătate dezbrăcată, cu un picior agățat de un scaun. Sergentul major Crețu era și el doborît la pămînt și avea buza spartă. Huliganul stătea mai mult în partea subofițerului și-l supraveghea, citindu-i-se pe chip o sete nebună de a-l lovi dacă omul nostru ar fi clipit. Privindu-și rana, al cărei sînge-l incita, huliganul a răcnit a răzbunare și s-a învîrtit o dată în gol, zdrobind cu pumnul spătarul unui scaun.

— Sîngee !... Vreau sînge ! a mai dat el o lovitură în aer. Cînd și-a restabilit echilibrul, mi-a văzut silueta pe scări.

E vis sau realitate ? s-a frecat el la ochi. Îi irita al dracului uniforma de miliție.

— Ha ! Caraliu' !... Ție am să-ți iau gîtu', ofițerașule ! A pus mîna pe o sticlă și a spart-o de colțul unei mese.

Realmente începuse să-mi fie teamă cînd l-am văzut urcînd scările, în mînă cu ce mai rămăsese din sticla spartă. Acum, cînd scriu, asemuiesc scena cu una pe care am văzut-o mai demult într-un film indian, „Femeia necunoscută", însă atunci nu mai aveam timp să mă mai gîndesc la altceva decît la cum va trebui să mă apăr. Spectrul morții îmi apăruse în minte fulgerător. Ciobul de sticlă din mîna lui îmi magnetizase privirea. Urcam din instinct, cu spatele, scările pe care coborîsem. Ce clipe !

— Încă puțin și-ți iau gîtu', ofițerașule, rînjea huliganul urcînd.

— Îl omoară ! Îl omoară ! am auzit-o țipînd pe garderobieră. În clipa următoare, o și lua la fugă speriată.

Practic, nu știam ce să fac, spaima mă paralizase. Fără să mai raționez — nu știu ce-ar fi făcut altul în locul meu — am adus mîna la tocul pistolului ; ca o ultimă șansă. Privind la mîna mea, huliganul s-a oprit, intuind ce-avea să urmeze.

— Nu cred că tragi.

Mîna îmi tremura. De fapt, îmi era chiar teamă să trag și nu pentru că eram un slab ochitor, ci pentru că, în acele fracțiuni de secundă, nu mă împăcam totuși cu gîndul că aș putea ucide. Nu trebuia să ucid... Dar puteam să fiu ucis !

— N-ai să tragi ! a mai cîștigat fiara o treaptă.

— Am să trag ! am urlat convins că totuşi îi era frică şi am privit în jos, măsurînd distanţa dintre noi.

De acea privire am să-mi aduc aminte toată viaţa, fiindcă datorită ei poate mai trăiesc.

În astfel de momente, mintea caută soluţii cu o asemenea iuţeală, încît sînt sigur că depăşeşte orice calculator ce va fi inventat vreodată. Aşa a fost şi în cazul meu... Văzusem fulgerător mocheta de pe trepte.

— Totuşi, n-ai să tragi ! plimba huliganul ciobul de sticlă prin faţa ochilor !

— Ba, da ! am apucat eu iute de capătul covorului. Şi am TRAS !

Namila s-a dezechilibrat dintr-o dată şi a început să se rostogolească rapid pe scări. Jos, n-a mai putut pe moment să se ridice. Scrîşnea din dinţi şi zvîcnea din pumni de ciudă că nu reuşise să-şi atingă ţinta.

Sergentul-major Creţu, care-şi revenise într-un fel şi care văzuse scena ca prin ceaţă, a sărit fără întîrziere asupra agresorului, răsucindu-i mîinile la spate. Prinderea i-a declanşat huliganului o reacţie atît de puternică, încît, deşi legat la mîini, a început să lovească cu picioarele şi să se rostogolească pe mozaic, în speranţa că avea să reuşească ceva.

Am coborît şi eu. Patru oameni abia am reuşit să-l legăm şi de picioare şi să-l facem balot.

— De ce n-aţi tras ? m-a întrebat Creţu cînd a realizat mai bine prin ce trecusem.

— Tu ai fi tras ? am replicat, marcat încă de emoţie.

— Da, a zis el. Dacă mi-aş fi revenit puţin mai înainte, aş fi tras ca să nu vă omoare. Eram în legitimă apărare !

— Cine, tu sau eu ?

— Dumneavoastră !

— Nu ştiu dacă trăgînd tu pe la spate, fiind eu faţă în faţă cu el, ar fi fost vorba de legitimă apărare.

— Ba, ar fi fost ! Că ne putea omorî pe amîndoi ! şi-a tamponat subofiţerul rana de la buză. Faţa i s-a congestionat de durere.

A doua zi, cînd căpitanul Ştefan a analizat acest caz şi s-a consultat şi cu procurorul, m-am bucurat că sergentul-major Creţu, un subofiţer abia venit din şcoală, nu-şi

revenise mai devreme și nu apucase să tragă cu pistolul. Nu, n-ar fi fost în legitimă apărare !

Huliganul ? A doua zi era... pîinea lui Dumnezeu, neamintindu-și absolut nimic din tot ce făcuse. Era maistru în combinat, iar în ziua critică acostase pe stradă „femeia necunoscută" (cea lovită), o invitase la „Groapa leilor", după ce mai băuse înainte ca un pui de leu, la restaurantul „Dunărea", un litru de rom. O continuase tot cu rom, pînă cînd ajunsese în stadiul de intoxicat etilic. La un moment dat, părîndu-i-se că femeia cocheta cu un bărbat de la o altă masă, o lovise zdravăn, urmînd apoi toată tevatura pe care-am descris-o. A fost trimis în judecată, conform procedurii de urgență, pentru huliganism, omul regretînd tot timpul cele întîmplate, dar mai ales faptul că nu lipsise mult să comită o crimă pe care nu prea ar fi știut cum s-o justifice. Avea un fond foarte bun, lucru pe care aveam să-l constat mai ales după eliberarea lui din penitenciar, cînd m-a căutat la Deva, unde fusesem mutat între timp, și — gest foarte rar ! — și-a cerut încă o dată scuze de cele întîmplate. M-a invitat chiar și la... un rom și nu l-am refuzat, constatînd că lecția aspră care-i fusese servită îl trecuse definitiv în rîndul băutorilor de limonadă !

Povestind colegilor această întîmplare, cîțiva dintre ei — e drept, mai tineri, așa cum fusesem și eu cînd o trăisem — m-au întrebat de ce n-am făcut uz de procedeul sambo, de autoapărare, care poate ar fi rezolvat problema și nu mi-aș mai fi prelungit coșmarul. Nedorind ca vreun confrate să treacă printr-o astfel de situație, iar dacă trece, numai după aceea să emită ipoteze, le-am răspuns — cu bun simț, nu-i așa ? — că niciodată n-am fost și că nu sînt un bun luptător, și că în permanență îl am în minte pe fostul boxer și mai tîrziu coleg, Ion Covaci, tînărul care mi-a fost prieten, și care, dintr-o greșeală, bazîndu-se pe forță, a plătit cu viața ! Relatînd scriitorului Eugen Teodoru cazul meu de la „Groapă", povestindu-i și o serie de amănunte din ultima parte a vieții sportive a lui Ion Covaci, acesta s-a simțit îmboldit și s-a încumetat să scrie „Moartea boxerului". Și scriind, s-a gîndit și la mine ; eu sînt în carte căpitanul T. ...Pardon, Mandin !...

Într-o dimineață, tocmai cînd așteptam, după o noapte grea, să-mi vină schimbul (fusesem ajutor de ofițer de serviciu), primim un telefon de la bufetul „Expres" ; bătaie mare între țigani. Pe atunci, restaurantele se deschideau la ora șase dimineața și se serveau băuturi alcoolice berechet, fără nici un fel de restricții.

Întrucît bufetul „Expres" era situat în centrul vechi al orașului, nu departe de Miliție, iar schimbul meu nu venise, a trebuit să mă duc eu.

Cînd m-am apropiat de bufet, am auzit țipete de groază și plînsete de copii. În jurul bufetului, se adunase multă lume, îmbulzindu-se ca la circ, dar negîndindu-se nimeni să intervină.

Se băteau două cete de țigani. Bărbații în bufet, iar țigăncile cu copiii afară. Cînd m-au văzut, țigăncile dintr-un grup au început să se tăvălească pe jos, cu copii cu tot, și să-mi sărute încălțămintea.

— Săriți, dom' locotinent, că mi-l omoară ! mă ținea una zdravăn de picioare. Îl taie cu cuțitu', pupa-ți-aș tălpile ! Traje cu pistolu' în ăla blondu, că umblă cu *șuriu'* la cizmă ! Ăla taie, nu se oprește ! Noi sîntem de-ai matali, din Stufit, da-ți-ar Dumnezeu s-ajungi giniral ! Zlătarii ăștia sînt de la Orăștie și vor să ne ia beregățili ! Săriți, dom' locotinent, pupa-ți-aș mînușița aia cu care apeși pe trăgaci ! Împușcă-i !

Țigăncile din celălalt grup, de la Orăștie, s-au pornit să le ocărască și să le blesteme pe cele de la picioarele mele, apropiindu-se, curajoase, să le lovească, chiar în fața mea. Cea mai rea dintre ele își apucă o odraslă de picioare, un țigănuș de vreo trei anișori, și începu să lovească cu el, învîrtindu-se ca o morișcă, gata să mă atingă și pe mine.

— Na, dar-ar benga-n voi ! striga ea. S-aveţi parte de şoşoi !

Copilul ţipa ca din gură de şarpe, însă ţiganca nu ţinea cont şi lovea cu el fără milă.

Scenă groaznică ! Numai cu ţiganii să nu ai de-a face!...

I-am prins copilul, care se umpluse de sînge pe faţă şi i l-am smuls din mîini, tocmai în momentul cînd am observat că ţiganii se mutaseră cu bătaia afară. Ţigani erau mai mulţi, însă implicaţi direct în bătaie numai patru. Doi, la doi !

Am lăsat copilul jos şi m-am îndreptat repede spre ei, ca să-i despart.

— Nu ti atingi, dom' locotinent, că poţi fi *şandrit!* m-a sfătuit ameninţător un ţigan cu o mustaţă stufoasă, căruia îi curgea sînge şiroaie din nas. Vorbind, îmi arăta cu capul spre cuţitul din mîna adversarului său, un ţigan blond. Aici e judicată ţigănească. De cînd îi aşteptăm !

Ţiganul blond era de la Orăştie. Avea în ajutor un ţigan tuciuriu cu pletele pînă la umeri. Mi-a aruncat o privire duşmănoasă şi a strîns şi mai tare mînerul cuţitului. Am înţeles că putea înfăptui într-o clipă ce afirmase adversarul său, dacă încercam să le „deranjez" răfuiala. Erau legi sacre ale judecăţii ţigăneşti. Ceva mai tîrziu, aveam să aflu şi cheia atrocei duşmănii : falsa virginitate a unei... mirese !

Cel cu mustaţa stufoasă, din Hunedoara, pe care-l cunoşteam din vedere, era ajutorul unui ţigan mai tînăr şi mai spilcuit — purta cizme de piele — însă foarte rău la bătaie, după cîte puteam să-mi dau seama. Ţiganul cel tînăr scrîşnea din dinţi, dornic de răzbunare şi sfîşia grav aerul cu cuţitul, ca şi cum ar fi lovit în plin în carne vie. El şi cu blondul erau cei mai periculoşi. Se urmăreau unul pe celălalt, gata în fiecare moment să riste totul pe seama unei singure lovituri de cuţit : lovitura fatală ! După modul cum se înjurau pe ţigăneşte şi cît erau de orbiţi de dorinţa răzbunării, între ei se făcea „împărţeala" ! Ei erau „idolii" de la care se aştepta „dreapta judecată"! Ceilalţi doi, ajutoarele, îşi împărţeau şi ei „dreptatea", dar fără cuţite, angajîndu-se foarte prudent în luptă, dar nu de teama pumnilor, ci tot a „şuriului" cu care se puteau trezi în spate întru înfăptuirea aceleaşi „drepte judecăţi". Fie-

care țigan se învîrtea roată în jurul perechii lui, ca într-o luptă de cocoși, calculînd mișcările pentru a nu fi surprins nici de adversarul direct, nici de cel cu cuțitul.

Copiii țipau, țigăncile urlau, asistența trăia sentimente de groază... Și totul cădea pe umerii mei ! Ce trebuia să fac ? Pentru moment, gîndul m-a dus la pistol și am pus mîna pe toc.

— Nu ti juca, dom' locotinent ! Iese cu nasulie mare ! m-a avertizat același mustăcios, arătîndu-mi de această dată spre cuțitul idolului său. Taie ! N-avem nimic cu matali, dar pleci fără mațe ! Așteaptă judicata și, după aia, ne duci unde vrei !

Vorbele țiganului m-au făcut să simt furnicături prin piele și să iau mîna de pe tocul pistolului. Nu eram în legitimă apărare, lucru cert, căci atacul nu era îndreptat împotriva mea, iar în situația în care mă aflam, nu prea-mi dădeam seama dacă aveam dreptul sau nu să fac uz de armă. Și apoi, în cine să fi tras ? În care dintre cuțitași ? Care era momentul cînd trebuia să trag ? În clipa angajării unei lupte directe între ei ? Dar dacă apreciam greșit acel moment ? Dar, dacă, totuși, mă hotăram, de unde știam eu — cînd amîndoi aveau cuțit — care dintre ei este în superioritate și cui trebuia să-i salvez viața, trăgînd în celălalt ? Dacă, de emoție, glonțul nu se oprea în piciorul agresorului, cum aș fi țintit, și-l lovea într-o zonă vitală ? Dacă, din aceleași cauze, îl nimeream pe celălalt ? Ba, s-ar fi putut să nimerească pe cineva din îmbulzeală, sau să nu nimeresc pe nimeni, însă din ricoșeu, glonțul și-ar fi făcut un „cuib" în pieptul cuiva !... Cei ce stau mai mult prin birouri și m-ar fi judecat, după aceea, ar fi găsit mult mai ușor răspunsul la întrebările mele, răspuns care, prin efectele de conjunctură, îmi putea fi chiar defavorabil, și asta în ciuda sincerei mele nevinovății. Numai prin așa ceva să nu treci !

A face uz de armă în astfel de momente reprezintă un pericol foarte mare, ofițerul care o mînuiește trebuie să dea dovadă de multă prudență și de maturitate în analizarea situației legale în care el trebuie să se afle, căci altfel, odată plecat pe țeavă, glonțul nu se mai oprește !

Renunțînd pe moment să fac uz de armă și fiindu-mi teamă să mă interpun între cuțite, evenimentul avînd loc

după spaima pe care o trăsesem la „Groapă", şi pe care n-o puteam uita, m-am trezit, dintr-o dată, spectator la măcel (!). Dar cum puteam eu, oare, să mă împac cu o astfel de postură, mai ales că eram miliţian, nu păpuşă ? ! Cum să stau, aşa, cu braţele încrucişate, cînd în următoarele clipe putea fi omorît un om ? Categoric, trebuia să fac ceva ca să opresc încăierarea. Dar negăsind o soluţie salvatoare, gîndurile tulburi mi-au împins mîna tot spre pistol, fiindcă numai în el simţeam siguranţa de care aveam nevoie. O mişcare scurtă şi clapa de la tocul pistolului era eliberată. Mişcarea durase mai puţin de o secundă.

— Nu te băga, locotenente ! Nu face prostia să tragi ! am auzit de pe margine un glas cu accent maghiar.

Am întors capul. Tipul care mă sfătuise era un om la vreo patruzeci şi cinci de ani, însă cu părul ca neaua. Era un zugrav în salopetă, plin de stropi de var.

— Sînt trecut prin multe, a continuat el. Lasă-i ! Ei au alte legi ! Ţine la viaţa ta !...

Ţineam la viaţa mea, ca fiecare om, dar la viaţa viitoarei victime cine trebuia să ţină, dacă nu eu ?

Mi-am întors iar privirea spre cei patru „samurai", care se pîndeau, faţă în faţă, în aşteptareea momentului potrivit. Şi am scos pistolul din toc.

În acel moment, ţiganul blond m-a săgetat cu o uitătură de fiară şi a dat drumul la un chiuit bezmetic, prevestitor de vărsare de sînge. Părîndu-mi-se că îndreaptă lama cuţitului spre mine, am armat imediat, ţinînd pistolul în sus, cum procedam la trageri, ca să prevenim incidentele.

— Nu trage, locotenente ! Eu am făcut războiu' ! am auzit din spate acelaşi glas cu acent unguresc.

— Daţi-vă la o parte că trag ! am înaintat eu un pas, nemaiţinînd seama de nimic. Doream un singur lucru : să-i despart, să previn o crimă, să împiedic să se înfăptuiască „legea" ţigănească.

Combatanţii s-au oprit o clipă înmărmuriţi, toate privirile fiind aţintite la pistol.

— Nu traji, n-ai curaj ! a rînjit ţiganul cu mustaţă stufoasă. Mă cunoşti şi d-aia n-ai să traji, a căutat el o manevră, îndreptîndu-se prudent cu faţa spre mine.

— Nu înainta, că trag !

— Traji ! Traji aici ! s-a descheiat țiganul la piept, fiindu-i frică să cîștige mai mult de o jumătate de pas.

Ce să mai judec ? Am apăsat iute pe trăgaci, bubuitura trezindu-l poate și pe Dumnezeu, căruia-i făcusem cadou acest glonț.

„Samuraii" s-au lăsat la unison pe vine, de frică, dar fără să-și părăsească pozițiile.

— Aruncați cuțitele ! le-am ordonat. Repede ! am căutat eu să profit de deruta ce le-o provocase împușcătura.

Țiganul cel rău, cu cizme, mai că era gata să arunce cuțitul, însă mustăciosul l-a oprit :

— Nu, tete ! Mai mult n-are el curaj ! Nu te poate împușca, dacă nu-l ataci pe el ! Încă nu s-a vărsat sîngili ! Apoi, spre mine, înaintînd doi pași, și încă unul : Traji ! Traji aici ! și-a sfîșiat el cămașa de la piept în jos.

— Nu trage, locotenente ! Nu te complica ! Nu-ți rata cariera pentru niște țigani ! Mă sfătuia de zor zugravul, cu sufletul la gură.

Dumneavoastră, stimați prieteni, pentru care relatez această întîmplare, ce-ați fi făcut în locul meu ?

— Bagă pistolul în toc ! mă dirija aceeași singură voce care nu-mi dorea decît binele. Dă-i dracu' de nespălați ! Să se omoare toți între ei dac-or putea ! Ai învățat carte multă, e păcat ! Ascultă-mă pe mine, locotenente !...

Și l-am ascultat. Băgînd eu pistolul în toc, țiganii vrăjmași au revenit la animația de la început, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic între timp, persoana mea jucînd rolul unui posibil arbitru. Nu, în mod sigur, arbitru ! Și asta, în ciuda vorbelor pe care mi le-a aruncat țiganul cu cămașa sfîșiată :

— Ai văzut că iești băiat *salon*, dacă mă cunoști !

Ce aș fi putut să fac ? Altul, în situația mea, ce-ar fi făcut ? Cum trebuia să procedez ca să pun stavilă pericolului, mai ales că nimeni din jur, în afară de zugrav, nu încerca să mă ajute cu ceva ?

— Haideți să-i despărțim ! Curaj ! am încercat eu să-i mobilizez pe cetățeni. Sîntem mulți.

La îndemnul meu n-a răspuns decît zugravul, care a venit lîngă mine.

— Nu vă fie teamă, oameni buni ! Haideți să dăm o mînă de ajutor ! a insistat și el. Țiganilor le este frică de gloată !

Bărbații din mulțime însă, în loc să se apropie, mai mult se depărtau, ascunzîndu-și privirile.

— În doi, nu merge ! m-a privit cu regret zugravul. Aștia sînt oameni ? Ar trebui...

N-a apucat însă să-și termine vorba. Se produsese deodată învălmășeală, „samuraii" alergîndu-se unii pe alții prin mulțime, ca să prevină intențiile noastre și să-și poată duce urgia răzbunării pînă la capăt. Țigăncile s-au pus pe țipete și mai abitir.

Mă învîrteam și eu derutat, cînd, deodată, înfruntarea dintre cei doi protagoniști s-a produs rapid, țiganul blond căzînd la pămînt răpus de o lovitură de cuțit în zona inimii. Am sărit imediat și l-am imobilizat pe agresor, țiganul cu cizme, sucindu-i mîinile la spate. În mînă nu mai avea nici un cuțit. Îl aruncase printre picioarele mulțimii după ce-i reușise lovitura.

— Cuțitul ! Căutați cuțitul ! am strigat eu privind la țiganul răpus care încerca să se ridice. Din piept, din dreptul inimii, îi țîșnea sîngele, iar mîna stîngă, în care abia mai ținea cuțitul, nu mai răspundea la comenzi.

— M-a tăiat, dar n-a atins *inima*, a rînjit el, sforțîndu-se să-și adune puterile. Îi arăt io acuma cum se găurește ! ardea el de ură. Numa' să mă ridic.

— Opriți o mașină ! Chemați o Salvare ! am strigat făcîndu-i semn să se liniștească. Pierzi sînge și asta e grav ! Nu te mișca !

— Sînje, da... a rînjit el, acoperindu-și în van rana cu mîna dreaptă. Da n-a lovit *inema*...

Văzînd sîngele care nu se oprea, țigăncile din grupul lui au început să urle și să se tăvălească pe jos, bătînd cu pumnii în caldarîm.

— Huo ! Huo ! le huiduia țiganul blond, înjurîndu-le pe limba lor. Nu mor, n-a șundrit *inema*...

Că țiganul nu fusese lovit în inimă — ceea ce mi se părea o obsesie a lui, după modul cum repeta — avea să se confirme la spital. Lovitura, deși țintise inima, fusese aplicată ceva mai sus, victima alegîndu-se numai cu paralizia aproape totală a mîinii stîngi.

Fiind oprită o mașină, victima a fost urcată în ea și dusă la spital.

„Acum să vedem cum mă descurc !“ mi-am zis după ce mașina cu victima pornise spre spital. Mi-era teamă de o tragedie și mai mare. Țiganii de la Orăștie se puteau năpusti să-l taie pe cel aflat în mîinile mele.

Am scos pistolul.

— Dacă vă apropiați, trag !

— Nu fașem nimic. Merjem la meliție, a zis unul mai în vîrstă dintre ei. Știm că acuma traji ! Driptatea e di partea noastră !

— Ia mata, te rog, cuțitul de jos, l-am rugat eu pe zugrav pentru că aveam mîinile ocupate. (Era cuțitul victimei ; nu apucase să lovească). Celălalt, plin de sînge, unde-i ? mi-am amintit imediat.

— Nu știu, s-a uitat zugravul în jur.

— Căutați cuțitul agresorului ! m-am adresat mulțimii. Uitați-vă bine pe jos !

Oamenii au început să se uite fiecare pe jos, însă n-a fost chip să fie găsit corpul delict.

— L-a luat cineva dintr-ai lui ! a arătat zugravul spre agresor. Unde-i, mă ?

— Io nu știu, n-am avut șuriu ! a răspuns țiganul imobilizat. Io n-am dat cu șuriu' !

— Cum mă, cînd te-am văzut cu toții ? Ăla-i la spital și...

— Io n-am dat cu șuriu' ! Pleacă de aici ! i-a scuipat țiganul mîna zugravului. Drept „recompensă“, i-am forțat și mai mult încheietura mîinii.

— Haoleo ! Nu mai strînji, dom' locotinent, că leșin !

— De ce scuipi ? Unde-i cuțitul ?

— Io n-am avut șuriu !

N-ar fi recunoscut nici dacă-l tăiai. Țiganii infractori nu-și recunosc niciodată faptele, nu recunosc nimic, oricît de zdrobitoare ar fi probele împotriva lor. Acest lucru m-a făcut imediat să mă gîndesc că aveam nevoie de cîțiva martori oculari.

— Vă rog să mă însoțiți și dumneavoastră ! Și dumneavoastră ! am indicat eu cîțiva oameni din jur. Puteți veni cît mai mulți. Vă rog, oameni buni, le-am adresat eu un apel general cetățenilor care văzuseră totul.

Am plecat cu agresorul la miliție, urmat de zugrav, iar în spatele nostru de toți țiganii și de mai mulți martori. Cînd i-am raportat șefului meu ce se întîmplase, acesta m-a felicitat pentru că nu făcusem uz de armă. Focul de intimidare, nu conta...

— Cu țiganii e cel mai greu de lucrat, a oftat el. Și cu atît mai mult într-o împrejurare ca asta... Ei nu țin cont de oamenii legii, de armă, de nimic cînd e vorba să-și ducă la îndeplinire „judecata" lor. Încă un glonț și puteai să faci cea mai mare greșeală. Ți-ai fi pus capăt carierei.

— La fel m-a sfătuit și-un cetățean de pe margine, un zugrav.

— Zău ? Bine-ai făcut că l-ai ascultat. Glonțul e lucrul dracului în astfel de cazuri. Puteai să nu evaluezi bine situația, să apeși ceva mai devreme pe trăgaci. Am avut mai de mult un subaltern care...

Scurta istorioară pe care-am ascultat-o în continuare vorbea de o împrejurare asemănătoare soldată cu consecințe grave pentru omul legii, care, bine intenționat, cum aș fi fost și eu în cazul dat, făcuse totuși evaluarea greșită a momentului apăsării pe trăgaci.

— Dacă ar fi avut cuțit numai unul dintre ei, iar celălalt nimic, mi-ar fi fost mai ușor să decid în piciorul cui să trag, am zis eu. Avînd amîndoi cuțite, mi-a fost imposibil să-mi dau seama care dintre ei reprezenta pericolul pentru celălalt.

— Da, a fost de acord șeful, nu puteai ști care dintre ei va fi în superioritate la un moment dat. Acest moment se produce în cîteva fracțiuni de secundă și e greu de prins cu degetul pe trăgaci. Apoi cum să fi tras, cînd împrejur era mulțimea ? Foarte complicat. Dar nu știu cum se face, dragă comisare, că ai de-a face numai cu cazuri d-astea cu probleme !

— Sînt „norocos", șefu', am rîs eu.

— Mă rog. Dacă nu te-ar urmări și-n dragoste un... noroc ca ăsta !...

— Știu eu ? !

— Pînă vom vedea cum o să fie în dragoste, însă, a urmat șeful pe același ton, apucă-te și fă tu dosarul ăsta pentru procedura de urgență. Huliganism și vătămarea in-

tegrității corporale ! Ai fost martorul numărul unu, cunoști tot ce s-a întîmplat — ești de la cercetări penale ! — așa că nu s-ar cuveni să repartizez cazul altui ofițer care trebuie s-o ia de la-nceput. Spun asta, fiindcă știu că ești obosit, dar muncă de miliție nu se învață stînd acasă.

— Am înțeles !

Agresorul se afla într-un birou, în pază unui subofițer. Fiind investit, așadar, să întocmesc tot eu dosarul ce urma să fie pus pe rol la judecătorie, a doua zi, am ieșit afară să caut martorii asistenți care să-mi servească la semnarea procesului-verbal de constatare și cărora să le iau apoi cîte o declarație amănunțită cu privire la desfășurarea celor întîmplate. Spre surprinderea mea, dintre toți martori care mă însoțiseră la miliție, rămăseseră numai trei, restul căutînd diverse pretexte ca să se... retragă.

— Au plecat pe furiș, mi-a spus zugravul. N-au conștiință, n-au sentimentul datoriei. Nu vor să apară pe la tribunal. Niște fricoși...

— Nu-i nimic, am zis, găsim alții, c-a fost atîta lume acolo. Îmi plăcea judecata acelui om cinstit căruia-i scriu cu plăcere numele și acum : Chereches. Din păcate, memoria mea nu i-a înregistrat și numele mic.

Din curtea miliției, care era plină de țigani, răsunau glasuri că ei nu pleacă de acolo pînă nu dau toți „diclărații". Cele două tabere erau păzite de milițieni pentru a nu se produce o încăierare tocmai la... miliție. Inițial, ei fuseseră ținuți la poartă și nu li se dăduse voie să pătrundă în curte, dar săriseră gardul sau intraseră pe poarta nepăzită din spate, care comunica între noi și procuratură. Se așezaseră pe jos și stăteau lipiți unul de altul, susținînd că stau liniștiți și așteaptă să le vină rîndul să declare adevărul.

În urma consultărilor cu procuratura, s-a hotărît să nu audiem ca martor nici un țigan din cele două tabere, întrucît depozițiile acestora ar fi fost categoric subiective, fiecare învinuind partea adversă. În plus, conform „stilului" țigănesc, cei din Hunedoara ar fi negat lovitura „idolului" lor, susținînd că nu avusese cuțit, învinuind așadar partea adversă. Cîțiva țigani am audiat totuși, însă nu cu privire la cele întîmplate, ci la motivul dușmăniei care declanșase răfuiala. Țiganii din Hunedoara, care locuiau

pe un deal, lîngă combinat, într-o colonie mare denumită „Stufit" sau „Bataga" (actualmente dărîmată) „vînduseră" celor de la Orăştie, conform tradiţiei lor, o mireasă, pentru suma de o sută de mii de lei. Înainte de nuntă, ginerele, care nu era altul decît ţiganul blond, înjunghiat acum, dăduse tatălui miresei cincizeci de mii de lei, restul urmînd să-i dea după aceea. A doua zi după nuntă — care avusese loc la Orăştie — între ţigani se iscase scandalul, pe motiv că mireasa nu fusese virgină. Cei din „Stufit" nu puteau admite o asemenea învinuire şi apăraseră onoarea miresei, pretinzînd să li se dea şi restul de bani, cum fusese învoiala. Ceilalţi, dimpotrivă, cereau tatălui miresei să restituie acontul. Pînă la urmă, ţiganii din „Stufit" fuseseră alungaţi cu mireasă cu tot, ocazie cu care între cele două tabere se decretase stare de război, conflictul putîndu-se rezolva pe cale paşnică numai dacă se restituia acontul. Dar, cum aşa ceva nu le trecea nici prin gînd ţiganilor din „Stufit", care se considerau de două ori păgubiţi, o dată prin lezarea onoarei miresei, iar a doua oară prin neprimirea restului de bani, judecata ţigănească intrase în vigoare, aşteptîndu-se numai momentul prielnic pentru a fi înfăptuită. Şi acest moment se ivise tocmai în ziua în care fusesem ajutor al ofiţerului de serviciu şi cînd mai aveam doar un sfert de oră pînă să mă duc să trag şi eu un pui de somn după o noapte albă.

Am redactat procesul-verbal de constatare folosindu-mă de cei trei martori, cărora le-am luat separat şi cîte o declaraţie scrisă. La amploarea scandalului care avusese loc, aceştia erau totuşi prea puţini, iar pentru a proba mai bine şi mai convingător faptele ţiganilor, m-am dus din nou la bufetul „Expres" pentru a identifica şi alţi martori. Era foarte importantă, categoric, ilustrarea evenimentelor întîmplate afară din bufet şi la care fusesem şi eu „martor", însă nu trebuia să neglijez şi ce se petrecuse înăuntru, de la cine plecase scandalul, cum, şi aşa mai departe, pentru a face o încadrare justă a faptelor şi a hotărî pe cine trebuia să arestez.

Audiind personalul bufetului, am aflat că cei care provocaseră scandalul fuseseră cei doi ţigani din „Stufit", agresorul principal, cel cu cizme, fiind fratele miresei dezonorate. Lui i se alăturase ţiganul cu mustaţă stufoasă,

atacîndu-i pe cei doi de la Orăştie, care intraseră în bufet împreună cu ai lor, comandînd rom şi mîncare. În urma ciocnirii care avusese loc între cei patru, fusese răsturnată o masă şi sparte mai multe sticle, pahare şi farfurii. Nu se proferaseră injurii la adresa consumatorilor şi nu fusese lovit sau bruscat nici un cetăţean, rufele spălîndu-se în familie.

În aceste condiţii, era limpede că cei pe care urma să-i arestez şi să-i trimit în judecată, pentru huliganism şi vătămare a integrităţii corporale, erau cei doi ţigani din „Stufit", adversarii lor neavînd nici o vină.

Ciudat, însă, un lucru : identificînd încă cincisprezece martori la scandal, nici unul dintre ei n-a vrut să dea declaraţie scrisă, toţi afirmînd că nu văzuseră mare lucru. În aceste momente, mă gîndeam cît de dificilă este misiunea lucrătorilor noştri de miliţie cînd trebuie să restabilească adevărul în astfel de cazuri şi cînd se confruntă cu un „zid" al lipsei de responsabilitate civică, de inconştienţă, de neomenie chiar. Din păcate, astfel de oameni sînt destul de mulţi şi afirm acest lucru din experienţă, nu aruncînd simple vorbe, şi numai lucrătorii de miliţie ştiu cîte greutăţi întîmpină din cauza acestei tăceri a opiniei publice.

Pentru un neavizat opinia publică există peste tot şi-i pare un miracol cît s-a lucrat în cutare caz pentru stabilirea adevărului văzut de „atîta lume". Dar nu se-ntreabă, opinia publică, de ce s-a lucrat atît, de ce în „atîta lume" uneori nu poţi găsi nici măcar un singur martor. Cazul pe care-l relatez în aceste rînduri este cît se poate de elocvent în acest sens, eu avînd totuşi noroc, pînă la urmă, să rămîn cu un singur martor, cu zugravul Chereches. Ce s-ar fi făcut el, oare, singur, după aceea în faţa ţiganilor, dacă nu mă avea pe mine drept principalul aliat ? Greu de spus. Avînd în vedere turnura pe care a luat-o acest caz în tribunal, nu este greu de presupus ce-ar fi fost...

Înainte de-a relata ce-a fost la tribunal, trebuie să spun că martorii identificaţi la bufet, cei cincisprezece de care am vorbit, au dat pînă la urmă declaraţii — fie şi asupra unor mici secvenţe văzute de fiecare. Puse cap la cap, acestea mi-au întregit probaţiunea, ajutîndu-mă să înfăţişez cele petrecute.

Cu aceste piese (cuțitului agresorului nu i-am putut da de urmă), cei doi țigani vinovați au fost arestați, procuratura promovînd dosarul în instanță pentru a fi judecat conform procedurii de urgență.

Pînă aici, toate bune și frumoase, însă a doua zi după judecată, procurorul Pancu, cel care emisese mandatele de arestare și care fusese și procuror de ședință la acest caz, mă caută acasă, galben ca lămîia.

— Am încurcat-o. Și eu și tu ! Țiganii inculpați au negat totul, dar nu asta este problema, că nici la tine și nici la mine n-au recunoscut nimic. Alta-i rocadela ! Avocatul lor... îl știi tu — e pe lista celor vizați că iau șpagă —, a susținut că principalii martori ai acuzării, cei trei cu declarații complete, au fost timorați la miliție și că ceea ce au văzut ei este cu totul altfel decît au fost forțați să declare.

— Trucuri avocățești !

— Trucuri, trucuri, dar pe doi dintre ei i-a adus în instanță și judecătorul a fost nevoit să-i audieze.

— Zău ? Pur și simplu nu-mi venea să cred. Zugravul e unul dintre ei ?

— Nu. El este al treilea.

— M-aș fi mirat. Ar fi fost o lovitură pentru mine.

— Și pentru mine... Cei doi martori au fost cumpărați cu bani grei. Zugravul n-a fost acasă, deși a fost căutat și el de țigani, după cîte am aflat.

— Hm !... Sînt în stare să arunce în joc toți cei cincizeci de mii de lei pe care i-au luat pe gratis de la ginerică.

— Așa au și afirmat în sală, pe țigănește. Mi-a spus un balaoacheș care nu-i din gașca lor.

— Atunci, se cam complică lucrurile, mi-am dat eu seama de pericolul care ne păștea.

— Absolut ! Absolut ! Dacă instanța-i achită, eu m-am ras ! Arestare ilegală ! a exclamat neliniștit Pancu, din ce în ce mai palid. De felul lui, era o fire cam pripită și se înfierbînta repede. Și am copil mic de crescut, a adăugat el, ca un suprem argument. (Abia îi născuse soția.)

— Acum, stai, nu te grăbi cu tragedia. Mai sînt și eu la mijloc ! am căutat să-l încurajez.

Cert este că aveam mare încredere unul în altul, ne înțeleseserăm perfect în toate cazurile în care lucraserăm împreună.

— Știu ce poți, s-a mai liniștit el, și de-asta am venit de la tribunal la tine. Trebuie să-i *întoarcem* !

— Ce-au declarat „măgarii" (cei doi martori) ? l-am întrebat.

— Că ei n-au văzut cuțit în mîna agresorului și că, în momentul cînd blondul s-a prăbușit, în jurul acestuia erau numai țigani din gașca lui, de la Orăștie.

— Formidabil ! Ar reieși că blondul a fost tăiat de țiganii lui.

— Asta în prima fază, a început să raționeze procurorul, căci, neputîndu-se totuși admite așa ceva, rămîne să-l fi lovit tot unul dintre țiganii din „Stufit", pe care urmează să-l cauți tu pînă-n pînzele albe și să-i dovedești vinovăția la Sfîntu-Așteaptă !

— Elegant ! am apreciat.

— Pe dracu ! Tactică țigănească !

— Ca să le reușească, am zîmbit eu, trebuie să-l corupă și pe zugrav și să elimine și latura celeilalte infracțiuni, de huliganism, ceea ce nu se poate.

— Ba, se poate ! m-a contrazis Pancu răspicat.

— De unde atîta fermitate ? m-am încruntat eu la el.

— Lasă glumele și ascultă-mă. Pe zugrav nu-l pot mitui, că este un om cinstit, însă îl vor intimida, îl vor amenința. Să nu te prindă mirarea dacă va da și el înapoi cînd va vedea că toți martorii s-au retras din „competiție".

— Nu mai spune ! l-am privit eu pe sub sprîncene. Cum... „toți martorii" ? De mine nu ții cont ?

— Nu ! Pentru că nu sîntem în America să poți depune, ca polițist, mărturie în instanță !

— Te înșeli. La nevoie, în interesul justiției, al adevărului pentru care lupt, mă voi face și „american".

— Îți arde *serios* de glume, după cum văd, a dat-o pe caragialisme procurorul fără să vrea. Era foarte iritat.

— Ți se pare că glumesc, am zis. Dacă nu pot depune mărturie în stil american, o pot face, în ultimă instanță, cu aprobarea forurilor mele superioare, ca cetățean. Am și eu acest drept, ca toți ceilalți cetățeni, din moment ce am fost *martor ocular*.

— Hai că-mi place, m-a privit el ca pe o felie de cozonac. Asta ar fi o chestie tare. Pe undeva unică — și ca soluție...

— Fie și unică, de ce nu, am zîmbit eu. Deci, oricum, nu te las singur, mai ales acum, cînd ai un bebe foarte drăguț, căruia, după cîte știu, vrei să-i predai torța de slujitor al dreptății... În aceste condiții, cred că-ți dai seama că misiunea mea este și mai grea, am glumit eu, întrucît am ajutat nu unu, ci doi procurori...

— Măi, bucureșteanule, te ții de goange, a surîs el.

— Adică, vrei să spui că n-am dreptate ?

— Ba, daa, m-a privit el galeș. Lăsînd gluma la o parte, află că pun mare bază pe tine.

— Pentru un „polițist" care se respectă, am zis, șansele de a apăra adevărul pînă la capăt sînt nelimitate. Esențialul este să-ți iubești meseria și să nu te lași intimidat, chiar dacă ești amenințat că se va trece cu tancul peste tine. Adversarul uită, probabil, că și atunci poți avea în mînă o grenadă antitanc.

— Frumoasă etică militară, a apreciat procurorul. Dacă te ții de ea, te văd general în meserie.

— Chiar așa ?

— Păi, ce, numai tu ai dreptul să glumești ?

— Mda... Dar nu mi-ai spus ce s-a întîmplat mai departe cu procesul.

— Ce să se întîmple ? Intuiești ! Cazuri rare, dosarul a fost strămutat de la procedura de urgență la procedura obișnuită, stabilindu-se termen peste zece zile, cînd au fost citați pentru audiere în instanță toți martorii asistenți. Îți place ?

— Îmi place, nu-mi place, asta e situația. N-avem de ales.

— Atunci, îngrijește-te de zugrav, bătrîne, să nu ne facă și el vreo figură. Dar, discret, ca să nu fim invinuiți că vrem să influențăm cercetarea judecătorească.

— Știi că ești dulce ? am zis. Adică, țiganii au voie să corupă martorii și să influențeze judecata, iar noi, care o facem în slujba adevărului, nu !...

— Tu ai dreptate, dar știi cum se pune problema... E delicată...

— Am să mă ocup și de cei doi martori corupți, poate găsesc vreo breșă.

— De acord, dar foarte, foarte discret.

— Lasă! Nu vreau nici eu să fim învinuiți că apărăm adevărul nu știu cu ce preț. Asta ar fi prea de tot...

Zugravul, un om foarte inimos, după cum constatasem, era foarte abătut cînd l-am chemat la miliție să stau de vorbă cu el. Țiganii din „Stufit" îi dădeau tîrcoale și-l amenințau la fiecare „întîlnire" că bagă cuțitul în el, dacă nu-și schimbă declarația. Inițial, îi oferiseră zece mii de lei. Refuzați, aleseseră a doua cale, amenințîndu-i și soția.

— De fiecare dată, mă amenință alt țigan ! mi-a mărturisit Chereches.

— Dacă ești cu mine, fii fără grijă, am căutat eu să-l liniștesc. Asta-i tactica lor, să dea impresia că sînt mulți. În realitate, sînt în panică.

— Nu știu dacă e chiar așa. Un cuțit pe la spate, cînd nu vede nimeni, și gata cu viața lui Chereches.

— Cum îți închipui că ar putea să facă acest lucru, tocmai cînd sînt interesați în proces ? Își păzesc pielea, le e teamă să nu le declarăm noi, miliția, război, că atunci s-a zis cu mare parte dintre ei. Este că n-a fost nimeni de față cînd te-au amenințat ?

— Așa așa-i. Amenințările au avut loc numai pe stradă, între patru ochi.

— Vezi ? N-ai motive să te mai temi, crede-mă.

— V-aș crede, a zîmbit palid zugravul, și ziua ar merge cum ar mai merge, dar noaptea ce garanție am eu că nu dau buzna peste mine în casă ? Nu-i cunoașteți, sînt foarte periculoși...

— Noaptea am să te ocrotesc eu ! i-am spus dîndu-mi seama că avea nevoie de un suport moral pentru a depăși impasul. Apoi, cum aș fi putut eu, oare, să nu-l ajut cu tot ce eram în stare pe acest om, care mi-era ca și un prieten, pentru sfaturile pe care mi le dăduse cînd pusesem mîna pe pistol și care, din proprie inițiativă, îmi acordase atîta sprijin pe parcursul cercetărilor,

— Cum ? m-a întrebat el, revenindu-și parcă.

— Dormind eu la dumneata acasă, sau dumneata la mine, i-am zis.

— Vă gîndiţi, totuşi, aşa de mult la mine ?

— La fel cum te-ai gîndit şi dumneata la mine, cînd am avut nevoie.

— Totuşi, ar fi prea mult, s-a arătat el plin de modestie. Ar fi însă o altă soluţie.

— Te ascult.

Propunerea lui a fost să mergem de mai multe ori amîndoi la o bere, prin localurile frecventate de ţigani şi să-l conduc de fiecare dată acasă pentru ca cei interesaţi să vadă că era sub protecţia mea.

Ideea s-a dovedit foarte bună. Prietenul meu a fost lăsat în pace. În replică, însă, dîndu-şi seama că nu pot corupe sau intimida acest martor foarte important, ţiganii din „Stufit" au recurs la o altă tactică. După mai multe drumuri făcute la Cluj, au reuşit să angajeze pe cel mai renumit avocat din acea parte a ţării, profesorul doctor R... dascăl al multor ofiţeri de miliţie, procurori şi judecători, absolvenţi ai Facultăţii de Drept „Babeş Bolyai". Succesele acestuia la bară îi aduseseră o adevărată faimă, prezenţa sa la un proces fiind considerată din start la cota de cîştig de peste cincizeci la sută. De fapt, el nu apăra însă în orice fel de proces. Îşi calcula bine şansele şi, unde speţa sau slăbiciunile urmăririi penale îi dădeau teren prielnic, acţiona.

Iată-mă, aşadar, angajat şi într-o altă dispută, un student — eram în anul V, la cursurile fără frecvenţă, al sus amintitei facultăţi de drept — contra dascălului său, renumitul profesor universitar !

Ce surprize avea să-mi rezerve profesorul, aveam să aflu după şedinţa de judecată cînd urma să fie citaţi martorii... În situaţia dată, însă, nu numai că nu puteam rămîne cu braţele încrucişate dar eram dator să iau noi măsuri. Prima mea grijă a fost să aflu ce era cu cei doi martori corupţi de ţigani. Nu i-am chemat la miliţie şi nu m-am arătat în faţa lor. Le-am cercetat discret comportamentul, anturajul, preocupările din ultimul timp. Ambii erau muncitori necalificaţi la un şantier din Combinat. Erau foarte buni prieteni. Aveau familie, copii... După proces, deveniseră foarte retraşi, evitau orice anturaj şi chiar ţapul de rom pe care obişnuiau să-l bea în fiecare zi. Desigur, bănuiau că sînt în atenţia miliţiei şi

căutau să evite orice împrejurare în care s-ar fi putut trăda. Fața pe care o arătau tovarășilor de la locul de muncă era a unor *fricoși* pe care-i impresiona al dracului uniforma miliției și care semnaseră și ei, acolo, niște hîrtii scrise de anchetator. Ce martori ? De unde ? Ce văzuseră ei ? !... Adică, da, văzuseră, ca toată lumea, o învălmășeală de țigani. Cît despre mine, afirmau cu convingere că sînt un om al dracului și precizau șoptit că nu mă plecam în fața țiganilor. „Îi urmărește cu oamenii lui și-n cîrciumi". Se refereau, desigur, la popasurile mele din urmă cu zugravul prin localurile de mîna a doua și a treia frecventate de țigani. Faptul că cei doi știau acest lucru trăda legătura permanentă cu țiganii.

Cam atît reușisem să aflu și să întreprind, din umbră, pînă la data cînd a avut loc procesul. Încheierea dezbaterilor în instanță — după numeroase interpelări ale martorilor de către avocatul apărării, tovarășul profesor R... — se soldase cu un semieșec, atît pentru procuratură, cît și pentru miliție, dosarul fiindu-ne restituit în vederea completării cercetărilor.

Profesorul, prin întrebări bine meșteșugite, care păreau legitime în contextul necesității stabilirii adevărului, reușise să creeze confuzii în declarațiile martorilor, iar pe unii chiar să-i facă să bată apa-n piuă. Procurorul Pancu intervenise de fiecare dată în legătură cu sistemul acesta practicat de avocat, dar pierduse „cîrma" în virtutea dreptului de apărare al inculpaților, prevăzut de lege și invocat deseori de profesor. Împins să joace în partea de teren care-i convenea cel mai bine avocatului, procurorul încercase prin același gen de întrebări să-i readucă pe martori „la ordine", însă într-un astfel de proces este mult mai ușor ca martorii să se retragă de pe anumite poziții, decît să fie readuși pe linia întîi, darmite să mai și cîștigi și ceva avans cu ei. Teama de a nu comite o nedreptate prin afirmațiile lor — de care încep să se îndoiască în urma interpelărilor — îi face, de obicei, să dea înapoi.

Tactică avocățească, permisă de legiuitor, care are interesul ca adevărul să fie lămurit sub toate aspectele lui. Numai că, sub această tactică, se poate ascunde cîteodată pericolul de a se frîna stabilirea adevărului.

După proces, așa cum mă înțelesesem cu procurorul, m-am întîlnit cu el la miliție. Avea asupra lui și dosarul. Îl luase de la tribunal, nemaiavînd răbdare să aștepte să fie trimis a doua zi prin curier.

— Jale mare ! a exclamat el după ce mi-a explicat ce se întîmplase în instanță. Noroc că judecătorul și-a dat seama că avem dreptate și a menținut starea de arest a inculpaților. Dacă-i punea pe liber, acuma...

— De ce dramatizezi ? Nu te alegeai nici măcar cu o critică, atîta vreme cît orice om de meserie își dă seama că sînt cel puțin două lucruri putrede în acest dosar. Dimpotrivă, ai fi fost întrebat cum de-ai putut renunța la luptă ? Cum să te închini în fața unor martori mincinoși ?

— Mda ! a zîmbit strîmb Pancu. Cu tine alături, cred că mă pot încumeta... Ai o mare putere de convingere. Îi faci pe oameni să aibă încredre în forțele lor. Știi ce i-am șoptit avocatului, cînd era mai convins că vor ieși învingători ?

— Ce ?

— Atîta vreme cît dosarul va ajunge tot la locotenentul T.T. pentru completarea cercetărilor, adio șansă ! Nu-l cunoașteți. I se spune „comisarul Cadane !"

— Colega ! l-am privit cu puțin cam opărit. I-ai pomenit ceva de...

— Nu, dragă, m-a liniștit Pancu, cu o mimică de strengar. Cînd e la mijloc adevărul, ăsta trece și peste cadavre ! i-am tradus eu porecla. Mă enervaseră interpelările alea, ale lui, și simțeam nevoia să-i spun și eu una tare, să-l pun pe gînduri într-un fel.

— Frumos, n-am ce zice, am oftat eu. Și ai găsit să te... înarmezi tocmai cu porecla mea ! ?

— Asta mi-a venit în minte atunci, pe moment. Dar n-am greșit. De-acuma, dragoste, sînt convins că mă pot bizui pe unul ca tine. Am văzut eu : n-ai să accepți niciodată să fie desființat în instanță, într-o asemenea manieră, un dosar de-al tău. Ba, pe deasupra, avocatul a făcut aluzie la o eventuală vinovăție morală în legătură cu cele întîmplate între țigani.

— Nu te înțeleg. Ce vrei să spui ?

— În pledoaria lui, profesorul R. a strecurat cîteva aluzii la prezența ta la fața locului, la măsurile ferme care

trebuiau luate pentru a se preîntîmpina un *rex* și pentru a nu li se permite părților să creeze confuzia generală în care se zbate acest proces. Cică tu ai făcut să se creadă că părțile ar fi fost angajate într-o luptă directă.

— Interesant, mi-am aprins eu liniștit o țigară. Domnia sa caută, așadar, să mă determine să bat în retragere, pentru a nu mă trezi cu învinuirea că n-am făcut altceva, prin focul de avertizare, decît să contribui la provocarea unei și mai mari „confuzii" în înfruntarea dintre țigani.

— Le pricepi perfect ! m-a bătut Pancu ușor cu mîna pe umăr. Avocatul are stofă, nu ?

— O avea, dar nu pentru croitori ca noi, i-am zîmbit eu. E bun pentru Cooperativa „Entuziasmul"! Noi îi stricăm croiala, ai să vezi ! Nu se lasă comisarul... cum ai zis tu !

Procurorul a rîs.

— Cu zugravul merg pînă în pînzele albe, am reluat. Țiganii nu-și dau seama că el nu poate fi corupt ?

— Poate, însă ei speră în intimidarea lui, doar ceilalți martori au cedat.

— Greșit ! Aici este punctul lor slab. Zugravul nu va fi intimidat sub nici o formă. Apoi... Apoi, le voi face și eu o surpriză de genul celei pe care am avut-o noi în instanță, cînd au fost aduși cei doi martori corupți pentru a fi audiați.

— Zău ? Vei corupe și tu cîțiva ? m-a privit Pancu ca pe un prestidigitator.

— Da. Îi voi „corupe" să spună adevărul !

— Frumos gîndit ! Să vedem, însă, cum va fi pus în practică ! Fii atent că avocatul mizează mult pe lipsa cuțitului agresorului și pe lipsa aspectelor laturilor infracțiunii de huliganism.

— Știu, și te rog să fii sigur că o să-i placă și judecătorului finalul partidei. Ba, și lui dom' profesor...

— Apropo de judecător ! și-a amintit Pancu. Cică vrea să te cunoască. Are să-ți spună cîteva cuvinte. Danda îl cheamă.

— Danda ? Îmi spunea ceva acest nume. Nu-i cel căruia i-au spart hoții casa la Teliuc ?

— Da, el. Dar să știi, a rămas același judecător foarte obiectiv. E pur și simplu îndrăgostit de adevăr, și nu-i plac „schemele" de genul celor petrecute în acest dosar. Are un „miros" foarte fin.

— Știu și eu, am zis. Mîine mă duc la el.

— Te rog.

— Lasă totul asupra mea, și dacă n-o să-ți placă...

După plecarea procurorului, ofițerul de serviciu mi-a anunțat prezența zugravului Cherecheș. Omul era tare abătut, ba chiar deznădăjduit. S-a așezat moale pe scaun, parcă lipsit de vlagă.

— Cunoașteți ?

— Știu tot, iar dosarul uite-l aici ! i-am arătat eu pe masă. Nu vom avea nici o problemă. Lasă în seama mea.

— Bine, dar eu, țiganii... Mai pot dormi ?

— Bineînțeles, l-am privit eu ca și cum totul ar fi fost foarte firesc. Bineînțeles, din moment ce, împreună cu soția, vei dormi în apartamentul meu !

Spre surprinderea mea, zugravul s-a ridicat brusc de pe scaun și m-a sărutat, strîngîndu-mă tare în brațe.

— Ce om sînteți !... Îi dăduseră lacrimile. Îi vom zdrobi. Îi vom zdrobi !

Începînd chiar din seara aceea, prea cinstitul martor și soția lui au devenit colocatarii mei, împăcîndu-ne, în conviețuirea noastră, ca într-o adevărată familie. Era frumos. Ne înfrățiserăm numai ca adevărul să triumfe.

Termenul pentru completarea cercetărilor stabilit de instanța de judecată era foarte scurt, de numai trei săptămîni, deoarece arestarea inculpaților fusese prelungită numai cu o lună. Pentru a mă încadra în termen și chiar pentru a-l devansa, am început investigații intense, țelul meu fiind de a identifica și alți martori care fuseseră de față la producerea încăierării dintre țigani. Această treabă mi-a luat cam trei zile. La sfîrșitul lor, bloc-notesul meu cuprindea șase nume noi. Șase, nu unul.

— Ce faci, colega ? m-am trezit din nou cu procurorul Pancu. De ce nu te-ai dus la judecător ?

— Am uitat. M-am luat cu treaba...

— Du-te pînă la el. M-a sunat acum un sfert de oră. Vrea numai să te cunoască...

— Frumos din partea lui.

— Da, a zis Pancu, însă cred c-a auzit şi el c-a „dispărut" martorul principal, zugravul Chereches. Probabil, e curios...

— Zău ? Şi de unde-a aflat, că despre acest lucru ştim numai noi amîndoi.

— De la mine, a zis moale Pancu. Scuză-mă, dar n-am putut să... M-a impresionat zelul tău, ce mai !

Pentru cei mai mulţi, zugravul dispăruse fără urmă. Apartamentul meu se transformase într-un mirific laborator de conservare a legumelor de toamnă şi de preparare a celor mai rafinate dulceţuri. Morico, soţia zugravului, (să mă scuze şi Chereches şi Morico, dacă le scriu numele cum îmi sună mie mai bine !), Morico spuneam, îşi rugase soţul ani de-a rîndul să-şi ia şi el un concediu fără plată în sezonul de toamnă şi s-o ajute la prepararea delicatesurilor pe care el, nu altul, le savura cu o poftă teribilă în restul intervalului. Acum i se ivise ocazia, după părerea lui, să-şi ajute ca niciodată harnica soţie şi-şi luase un concediu fără plată de care nu ştiam numai eu şi directorul Întreprinderii de gospodărie orăşenească Hunedoara, unde lucra. Pentru ceilalţi, care s-ar fi interesat de el, răspunsul era că zugravul nu se mai prezentase la serviciu din ziua procesului.

Pentru ţigani, dispariţia lui Chereches şi a soţiei sale fusese o lovitură neaşteptată. Intraseră în panică. Ce surpriză le pregătea Chereches ? Căpetenia lor, bulibaşa, cum i se spune, a venit să afle ceva chiar de la mine, aducîndu-mi la cunoştinţă, chipurile, că lumea vorbea prin oraş că zugravul fusese omorît de ei.

— Dacă s-a-ntîmplat aşa ceva, vă trimit pe toţi în judecată pentru crimă ! I-am dat eu afară din birou, fără altă explicaţie.

De unde să ştie el, mărîţul bulibaşă, ce cumplite „crime" se săvîrşeau în apartamentul meu, unde plase întregi de legume şi de fructe erau băgate în borcane, în saramură, în oţet, sau în fel de fel de siropuri aromate.

Judecătorul Danda, un bărbat jovial, m-a primit cu multă căldură. Cînd am ajuns la el, deja pregătise cafeaua. Fin psiholog, îmi urmărea aproape fiecare mişcare şi asculta atent tot ce-i spuneam. Nu m-a întrebat nimic despre mersul cercetărilor pentru a nu se crede că vizita

mea avea drept scop influenţarea judecăţii. Abia la sfîrşit, m-a avertizat : nu cumva să procedez la o sechestrare abuzivă a zugravului şi a soţiei sale că urmările n-ar fi fost deloc plăcute pentru mine.

Am replicat :

— Cum v-aţi putea imagina aşa ceva. După proces, dacă vă va face plăcere, am să vă aduc o mică probă a... odioaselor „crime" pe care doamna Morico le săvîrşeşte în apartamentul meu. E „tragedie" mare, dom'le ! am cotit-o eu spre Caragiale.

Judecătorul a rîs cu poftă.

— Îmi placi.

— Sper să vă placă şi raportul pe care-am să-l depun la dosar şi prin care am să vă cer să fiu audiat ca martor, dacă va fi nevoie.

— Îmi place, a zis el: Îmi place cum lupţi. Lupta pentru adevăr este cea mai sfîntă menire a unui om.

— Da, cea mai nobilă, am zis. N-are nimeni dreptul să-ngenuncheze adevărul. Şi mai ales cei care zic că-l apără, am trimis eu o săgeată spre avocatul R.

— El îşi apără clienţii, a zis judecătorul, ridicîndu-se, semn că întrevederea luase sfîrşit. Mi-a făcut o mare plăcere să te cunosc.

— Şi mie. Să trăiţi !

După despărţirea de judecător, mi-am continuat misiunea cu şi mai mult aplomb. Dintre cei şase martori identificaţi, doi văzuseră clar toate scenele, inclusiv momentul cînd ţiganul cu cizme îl răpusese cu cuţitul pe cel blond. Al treilea văzuse numai finalul, însă observase, în plus, un lucru care conta atunci pentru mine cît un bulgăre de aur. Am hotărît ca tocmai acest lucru să reprezinte surpriza pe care i-o pregăteam profesorului : l-am chemat la mine pe bulibaşa din „Ştufit" şi l-am fotografiat în ţinuta lui obişnuită.

— Nu. noi l-am omorîtără pe zugrav ! pleda derutat bulibaşa. Noi sîntem şinstiţi !

Am fotografiat apoi alţi cincisprezece sau douăzeci de ţigani, şi le-am dat drumul acasă. Fiecare fotografie era numerotată, iar pe ultima filă a dosarului în care se aflau, într-un opis, în dreptul fiecărui număr, se puteau citi nu-

mele și prenumele persoanei, precum și celelalte date de identificare.

Această planșă fotografică am prezentat-o, apoi, împreună cu procurorul Pancu, martorului asistent care conta pentru noi, cum am spus, cît un bulgăre de aur. Martorul, răsfoind planșa și dînd cu ochii de fotografia bulibașei, l-a indicat fără șovăire : acesta era țiganul care... Mă rog, surpriza în instanță !

N-am vrut să destăinuim numele acestui martor pînă la judecarea procesului. Trebuia ferit de amenințările și poate chiar de represaliile țiganilor.

Cert este că dispariția zugravului și măsura de a-i aduce pe țigani la poliție pentru a-i fotografia au semănat mare panică printre ei. Simțeau că „poliția" avea în mînă anumite atuuri, iar faptul că nu le cunoșteau îi făcea să fie din ce în ce mai nesiguri. Au luat legătura de urgență cu avocatul și așa se face că, într-o zi, m-am pomenit cu el la birou. Cum, oare, dom' profesor se deranjase să vină tocmai de la Cluj ? Și de ce, mă rog ? Ca să facă o vizită la Hunedoara unui biet student necunoscut ! ?

Cînd a intrat în biroul meu mi-a întins mîna, prezentîndu-se foarte sobru. Voia să mă impresioneze.

— Avocatul R. Profesor universitar !

— Îmi pare bine, am dat mîna cu el, invitîndu-l apoi să ia loc.

— Cu ce vă pot fi de folos ?

— Mai repede eu ți-aș putea fi de folos, m-a privit el puțin cam de sus. În ce an ești ?

— În anul cinci.

— Atunci, nu-i exclus, cînd vii la Cluj, la examene, să-mi faci o vizită. Te pot ajuta.

— Dar de unde știți dumneavoastră că sînt înscris la facultate la Cluj și nu la București sau la Iași ? l-am întors eu.

Profesorul a avut un moment de ezitare, apoi mi-a răspuns puțin stînjenit :

— Presupun, din moment ce Clujul este foarte aproape de Hunedoara, pe cîtă vreme Bucureștiul...

— Acesta este cumva și unul dintre motivele pentru care dumneavoastră ați ajuns atît de repede la Hune-

doara ? l-am servit eu, știind că mersese cu trenul cel puțin cinci ore.

— Cîți ani ai, tinere ? m-a privit el ca pe un copil de mingi.

— Are vreo importanță ? Vă temeți că încă n-am învățat mersul pe jos, sau nu am vîrsta ca să depun ca martor în instanță ?

Fără să vrea, profesorul a scăpat din frîu cîteva acorduri ale-unui rîs fin, apoi s-a retras deodată în carapace.

— Ai un umor cam ciudat, dragă.

— Ca și dumneavoastră, domnule profesor ! Am înțeles că doriți să mă ajutați.

— Nu, dragă... Poate n-ai înțeles, s-a bîlbîit el ușor. Eu doresc să te ajut cu adevărat.

— Cunoașteți profesorii de la facultatea de drept din București ? l-am „plimbat" eu, făcînd pe naivul. În fond, mă lansasem într-un joc prin care urmăream să-l fac să înțeleagă bine pe ce poziție se afla.

— Bineînțeles, a găsit el momentul ca să poată respira liniștit. Toți sînt amicii mei.

— Și pot deveni și amicii mei ? l-am privit eu direct în față.

— Bineînțeles ! Bineînțeles ! și-a pus el picior peste picior.

— Și dacă mie nu-mi place de ei ?

Avocatul m-a privit oarecum dezorientat, a dat de cîteva ori din cap și a căzut puțin pe gînduri.

— Ce umor ai, domnule !...

— Ca și dumneavoastră, domnule profesor ! Nu cumva aș putea să vă ajut *eu* cu ceva ? Ați venit cu mașina și ați rămas în pană ? V-a ridicat permisul de conducere vreun milițian ?

— Nuu... Nu-i vorba de așa ceva, m-a asigurat el, lungind cuvintele. Am venit în problema dosarului pe care-l instrumentați dumneavoastră. Cel cu țiganii, cu înjunghierea... cu cuțitul...

— Care înjunghiere ? Opinia dumneavoastră e că n-a existat nici un cuțit în mîna agresorului. Se poate înjunghiere fără cuțit ?

— Domnule locotenent, am impresia că mă luați peste picior și mă simt ofensat !

— Pardon, domnule avocat ! Ofensat trebuie să mă simt eu. Aţi venit aici să-mi propuneţi o afacere de tarabă. Să mă ajutaţi la examene !! Ce-aţi fi dorit în schimb? Să renunţ la cercetări, nu-i aşa ? Banda cu discuţia noastră o voi preda completului de judecată ! Bună ziua !

Profesorul s-a ridicat în picioare iritat.

— Protestez ! Protestez !

— Şi ? Ce realizaţi ? i-am replicat calm.

— Protestez ! Protestez ! s-a aşezat el din nou pe scaun. vezi, Doamne, ofensa mea îl lovise atît de tare, încît nu se mai putea ţine pe picioare.

— Aşa ceva nu mi s-a mai întîmplat ! şi-a scos el batista cu gesturi dezordonate, începînd să-şi tamponeze faţa. Nu mi s-a mai întîmplat...

— Nici mie ! Eu, domnule profesor, pentru a face ca adevărul să triumfe, trec şi peste cadavre ! mi-am amintit eu brusc de ceea ce-mi spusese procurorul. (De-ar fi ştiut profesorul adevărul...)

— Dar eu nu apăr adevărul ? s-a umplut deodată încăperea de glasul avocatului. Eu slujesc justiţia de pe cînd dumneata te jucai cu trotineta ! Dumneata eşti tînăr, nu analizezi bine lucrurile, te pripeşti...

— Lăsaţi, domnule profesor, că ştiu foarte exact ce apăraţi. Apăraţi adevărul cu martorii corupţi de ţigani! Frumos rol aveţi în acest... proces, al dreptăţii... al adevărului.

— Vă rog să nu mă jigniţi ! Am să reclam în instanţă şi forurilor dumneavoastră superioare învinuirea grosolană pe care mi-o aduceţi.

— V-aş ruga să nu mă supăraţi prea tare, domnule profesor. Proba veritătii va fi banda de magnetofon, care merge şi în acest moment, căci ea nu ştie altceva.

— Deci înscenaţi ! Înscenaţi totul ! Bărbia începuse să-i tremure.

— Da, domnule profesor ! Fac şi eu treaba asta pentru un mic „onorariu" de cîteva mii de lei, sau zeci de mii. Nu vă spun exact cît. Sînt banii pe care mi i-au dat ţiganii! Da, da, ţiganii ! Deci, merită să mă murdăresc, nu?

Avocatul era un pachet de nervi. Tremura tot, lipsindu-i doar hotărîrea decisivă ca să mă pocnească.

— Vei răspunde pentru toate acestea ! m-a amenințat el, ridicînd mîna în sus. Nu-ți va merge cu insinuările. Îmi pui mie în cîrcă bazaconii din astea, așa cum vrei să le pui în cîrcă clienților mei o crimă ? Nu-ți va merge, ai să vezi !

— A-ha ! Deci acesta era scopul vizitei dumneavoastră, m-am ridicat și eu în picioare. *Clienți* onorabili !

— Am să fac uz de toate relațiile mele ! Și am să cîștig și acest „proces" cu dumneata.

— Chiar, vă rog ! am zis pe un ton egal. Și, dacă se poate, puneți-mi o „pilă" și la facultate, că sînt student la Cluj și nu la București.

— Nu-ți va mai merge, ai să vezi ! Sînt hotărît...

— Dar și eu, stimate domnule profesor, sînt hotărît. O să vedeți : la proces, am să vă fac cea mai frumoasă surpriză din cariera dumneavoastră de avocat.

— Cred și eu ! Surpriza cu banda de magnetofon... Părea din nou stăpîn pe situație.

— Hm, în legătură cu banda... Nu există nici o bandă...

Mă ridicasem în picioare în spatele biroului și-l priveam drept în ochi, cu o fracheță în care el, ca om trecut prin viață, nu se poate să nu fi deslușit și disprețul unui tînăr învățăcel pentru profesorul total compromis. Îi jucasem o farsă, căzuse în cursă. Acum să te vedem, domnule profesor !

După toate acestea nu-i greu de imaginat cît trebuie să se fi agitat domnia sa, uzînd de toată știința pentru a produce în instanță furtuna care, credea el, mă va mătura ca pe o scamă.

În cadrul noilor cercetări pe care le făcusem, renunțasem la reaudierea celor doi martori corupți de țigani, lăsîndu-i la fiert, cum se spune, deoarece instanța nu-i citase pentru a depune mărturie a doua oară. Îi reaudiasem pe ceilalți și venisem în fața instanței cu cinci nume noi, restabilind prin ei tot adevărul. Al șaselea martor îl lăsasem în... rezerva strategică.

„Bine, dar zugravul Chereches ?" m-ar putea întreba cineva. Nu, Chereches n-a fost prezent pe holurile judecătoriei încă de la prima oră, cum făcuseră ceilalți martori, momentul apariției sale fiind calculat în înțelegere

cu procurorul Pancu care susținea rechizitoriul în instanță. Nevăzîndu-l, țiganilor le rîdea mustața, închipuindu-și probabil că, de frica lor, el nu mai voia să apară în acest proces. Lipsea de aproape o lună din Hunedoara. Singurul care nu se bucura însă prematur de această absență era avocatul R. Acesta știa acum cu cine avea de-a face, ce adversar i se ridica împotrivă. Eu stam la ieșirea din judecătorie, împreună cu opt milițieni de la pază și ordine și cu cîinele de serviciu. Țiganii din cele două tabere se adunaseră în număr impresionant în jurul judecătoriei și trebuise să se ia măsuri speciale pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului și pentru prevenirea unei eventuale încăierări între ei. În sală fuseseră admise numai două grupuri de țigani, interesate direct în proces, printre care și căpeteniile lor.

Știind cînd îi venea rîndul zugravului să depună mărturie, am trimis acasă mașina ce-o aveam la dispoziție, din ea coborînd apoi, în fața judecătoriei, spre stupoarea țiganilor din „Stufit", cel mai vesel martor din acea zi.

Zvonul sosirii cu mașina miliției s-a răspîndit repede și în sala de ședință. Profesorul s-a pregătit să-l atace furibund pentru a scoate de la el adevărul odios că eu fusesem implicat în dispariția lui misterioasă. Cel care a zîmbit în cugetul său cînd a văzut turnura evenimentelor a fost judecătorul Danda. Danda cunoștea nu numai amănuntele „dispariției", dar și pe cel ale discuției între patru ochi dintre mine și avocatul R.

Zugravul a declarat că fusese în concediu fără plată, vizitîndu-și în acest timp un frate de la Tîrgu Mureș.

— Bine, dar ați venit cu mașina miliției ! l-a interpelat prompt R. care, dacă ar fi putut l-ar fi desființat. Cum vă explicați acest lucru ?

— N-am avut bani de taxi, domnule avocat ! i-a răspuns Chereches, stîrnind rumoare în sală.

— Aceste amănunte sînt inutile ! a răsunat glasul judecătorului. Vă mențineți declarația dată în ședința de judecată din data de...

În continuare au fost audiați și ceilalți martori. Profesorul s-a străduit din răsputeri, prin fel și fel de întrebări și de manevre să mai obțină ceva, să mai cîștige te-

ren în varianta sa, cu cuțitul care nu fusese văzut în mîna țiganului cu cizme, a țiganului pe care el îl apăra.

Odată încheiată audierea ultimului martor, procurorul Pancu a luat cuvîntul și a pus pe masa judecătorului o declarație și o planșă fotografică.

— Onorată instanță, și-a început el pledoaria. Era urmărit cu o atenție extremă de către avocat. Bănuia că aici era surpriza despre care-i pomenisem. Onorată instanță, martorul acesta, care se află în sală, a văzut nu numai momentul cînd inculpatul a lovit victima cu cuțitul, ci și persoana care a luat cuțitul de jos după ce-a fost aruncat de agresor.

În sală se așternu o liniște mormîntală.

— Această persoană, a continuat Pancu, a fost recunoscută după fotografie, nefiind vorba de altcineva decît de bulibașa țiganilor din „Stufit" care este și el prezent în această sală. Dacă nu recunoaște, cer arestarea sa în instanță pentru tăinuire !

Cu răsuflarea tăiată, asistența a amuțit cîteva clipe, apoi rumoarea a cuprins toată sala, fără să poată fi oprită.

Judecătorul a dat citire declarației martorului, apoi procesului verbal de recunoaștere a fotografiei. Pe urmă, s-a adresat direct bulibașei țiganilor din „Stufit" :

— Unde este cuțitul ?

— La mine acasă, s-a ridicat țiganul în picioare, tremurînd ca varga de frică să nu fie arestat.

Cu aceasta, domnul profesor fusese servit cu un „as" înregistrînd un fiasco de neuitat...

L-am zărit pe scările judecătoriei, după terminarea procesului, îndreptîndu-se grăbit spre mașina în care mă aflam, pentru a scăpa de țiganii ce-l angajaseră și care veneau buluc în urma lui.

— Domnule locotenent ! Domnule locotenent ! Îmi făcea el cu mîna. Am demarat intenționat, lăsîndu-l în mijlocul onorabililor săi clienți care abia așteptau să-i șoptească la ureche cîteva taine ale judecății țigănești.

Post scriptum. În primăvara anului 1970, în ziua cînd mi-am susținut teza pentru examenul de stat, am mers împreună cu mai mulți colegi la restaurantul „Continen-

tal“ din Cluj-Napoca pentru a sărbători evenimentul. În timpul petrecerii, m-am pomenit cu un ospătar care mi-a înmînat un bilet trimis de la o altă masă, de cineva care aflase despre evenimentul pe care-l sărbătorea grupul nostru. Am despăturit biletul și l-am citit : „Toată stima, domnule locotenent T.T. Felicitările mele pentru examenul de stat ! Îți prevăd o mare carieră. Avocat R.“.

•••Era o dimineață rece, friguroasă, iar eu mă aflam în stația de autobuz din fața gării după o anchetă de o zi și o noapte cu niște hoți de lemne din Lunca Cernei. Venind acasă, obosit, m-am trezit că nu am nimic de mîncare, mi-am luat pardesiul și am ieșit să cumpăr de-ale gurii. Eram nebărbierit, cu hainele cam ponosite și pantofii murdari de glodul pe care-l călcasem kilometri întregi pe drumurile din pădurile Cernei. Osteneala mă răpusese și n-avusesem puterea măcar să-mi curăț pantofii.

Era o oră de aglomerație, cînd nimeni nu se mai uita în jurul său, toți cei din stație așteptînd înfrigurați sosirea autobuzului care să-i ducă la serviciu sau la treburile lor. În ce mă privește eram cu totul absent la animația din jurul meu. Fără voie gîndurile mă purtau tot pe meleagurile de pe care sosisem abia de-o jumătate de oră. Deodată, însă, meditația mi-a fost tulburată de următoarea conversație auzită în spatele meu :

— Oglindă la nicovală ! (O voce groasă, răgușită.)

— Bufet lustruit, ușchi legătură, șalupe cu scîrț ? (O altă voce, mai timbrată.)

— Fără, covrigi pe clapă ! (Prima voce.) Apoi, după o scurtă pauză : Husăn la feștilă, glicerină în parlament, spital cu răsuflători lux, saftea la căldură ! Servit ?.

— Geană de mahăr. Servit ! Frînghie salt la maimuță. Mumie cu coviltir, mărar pe șanuri, moară galbenă, lămîi berechet.

— Nexam. Husăn la glicerină, saftea la căldură.

— Măcănitoare la mesadă, fațetă de limonată ?.

— Ovăz, clift de șmotru, purtător păscut ! Goană la trotinetă, cîntare la muialii, doniță jos !...

Inima a început să-mi bată puternic, și m-am trezit brusc din amorțeală. Mi-am amintit pe loc zilele cînd eram „micul detectiv al Grantului" și jonglam cu argoul hoților ca un „decan". Discuția dintre cei doi inși din spatele meu mi-a readus în suflet nostalgia Bucureștiului copilăriei mele. Visarea însă n-a fost decît ca un licăr rapid. Știam că am în urma mea doi hoți de buzunare calificați care-și ochiseră prada din stație și așteptau numai momentul aglomerației din autobuz ca să opereze.

Pe cine vizau infractorii ?

Să traducem împreună dialogul purtat între cei doi hoți :

— Privește discret în spatele tău !

— Care-i prada ? Tipul care arată bine, fără cravată și cu pantofi cu toc ?

— Greșit. Nu este omul potrivit, nu merită atenție. Este vorba de o pradă sigură și anume de tipul care fumează, este băut, are buzunarele largi la palton și haina deschisă. I se observă portofelul în buzunarul din interior. Tu-l furi. Ai înțeles ?

— Bravo, ai ochi bun, de hoț mare. Am înțeles ! Eu mă uitam la poșeta femeii aceleia, distrată, elegantă, care poartă pălărie, are ceas de aur la mînă și probabil și mulți bani.

— Nu. Îl operăm pe tipul de care am vorbit eu ; pe tipul băut, căruia i se vede portofelul în buzunarul din interior al hainei.

— De acord, dar să fim atenți. Nu cumva femeia aceea, care poartă ochelari (de vedere) ne filează ?

— Nici vorbă, este o femeie, care nu-și poate da seama ! Atenție, cînd vine autobuzul să trecem la treabă. În cazul unui eșec, nici unul din noi nu va scoate o vorbă, nu ne cunoaștem !

Am privit și eu discret în spatele meu și am observat că hoțul care făcuse alegerea victimei, care dădea comenzile, era în vîrstă, cu mustață albă și purta o pălărie mare, neagră, cu boruri largi. Celălalt era mai tînăr, și avea niște ochi albaștri, sidefii, neastîmpărați „Prada" ? Un tip potrivit de statură, cu șapcă albastră și cu palmele bătătorite, dar cu privire sticloasă, împrăștiată. Lucrase probabil în

schimbul de noapte și, în drum spre casă, se oprise la bufetul gării pentru o „haltă de ajustare".

Privind mai bine în jurul hoților, am avut impresia, la un moment dat, că erau trei în echipă. Al treilea, un tip între două vîrste, bine îmbrăcat și cu o figură veselă, glumea cu bătrînul și-l îmbrățișa, ceea ce denota că erau foarte apropiați. Această atitudine a tipului bine îmbrăcat mi-a dat de gîndit. „Legile sacre" ale hoților de buzunare cer ca ei să nu atragă prin nimic atenția cînd vor să opereze. Mai mult chiar, m-a încercat o vagă senzație că tipul vesel mă cunoștea și mi s-a părut chiar că a încercat să-mi facă cu ochiul. Hm ! Ce să fi fost asta ? Sosirea autobuzului avea să mă lămurească. Dacă mă recunoscuseră, hoții aveau să renunțe să mai opereze.

A apărut autobuzul. Lumea a început să se agite.

— Eu îl aștept pe următorul ! l-am auzit pe tipul bine îmbrăcat. S-a dat cîțiva pași înapoi, pentru a nu-i incomoda pe cetățenii din stație.

— Noi mergem cu ăsta ! am recunoscut vocea groasă, răgușită, a hoțului bătrîn care se și instalase în fața cheflîului.

Deci, mă înșelasem : cel de-al treilea nu făcea parte din echipă. Poate nici nu știa ce urmăreau aceștia.

Conform modului de operare în doi al hoților de buzunare, infractorul cel tînăr îl încadră pe chefliu de la spate. Cunoscînd și eu perfect tainele acestei „meserii", m-am postat în spatele hoțului tînăr, care urma să execute operațiunea de subtilizare a portofelului, în timp ce bătrînul, pretextînd aglomerația, trebuia să preseze victima din față.

Ne-am urcat, deci, printre cetățeni, în această formație. Hoțul cel tînăr, simțind că-l cam incomodam, a întors capul aruncîndu-mi peste umăr o privire bănuitoare.

Să se fi prins ? m-am întrebat. N-aș crede. Sînt nebărbierit și probabil arăt ca un pandișpan necopt... Cert este că mi-ar fi părut rău să-i văd renunțînd. Aș fi pierdut ocazia să scap lumea de doi hoți „de rasă", de doi „meseriași" în materie. Hoțul cel tînăr mi-a mai aruncat o privire ciudată, gest care mi-a sporit temerile. Doamne, cum să scap o asemenea *pradă* ? Ce trebuie să fac ! ?... mi-a venit în minte semnul „orb", unul dintre semnele de re-

cunoaștere pe care le folosesc cu precădere infractorii versați și care constă în a închide ochiul stîng și a privi cu ochiul drept spre vîrful nasului.

Interceptînd semnul, hoțul cel tînăr s-a luminat la față și mi-a făcut de două ori cu ochiul stîng. Înțelesese : și eu eram *șut*, adică hoț de buzunare, și mă prinsesem că ei intraseră *la tiră* (în treabă), fapt pentru care, prin al doilea semn cu ochiul, mi-a garantat că aveam să împărțim prada în mod egal.

I-am confirmat complicitatea prin aceleași semne. Iată-mă așadar, și... hoț de buzunare !

La o frînă bruscă a șoferului, cînd presingul dintre călători a fost mai puternic, iar cheflîul dădea dintr-o mînă că abia putea să mai respire, „priza" a fost făcută rapid și „coaja" (portofelul) a fost... săltată de la „căldura" (buzunarului interior) victimei, fiind strecurată ca un fulg în buzunarul hoțului tînăr.

N-ar fi lipsit mult, mă gîndeam, ca hoțul cel tînăr să-mi plaseze mie portofelul, fiindcă acesta este sistemul lor cînd se lucrează în „coadă", ultimul dintre ei avînd sarcina ca, după preluarea *mărfii*, să dispară cît mai repede. Hoțul cel tînăr, însă, n-a făcut-o, și nu pentru că nu cunoștea regula jocului, ci din instinctul parșiv care-l domină pe hoțul mai experimentat ca el să ia *caimacul*. Recte, pînă la coborîrea din autobuz și împărțirea prăzii, hoțul cel tînăr ar fi subtilizat substanțial din banii furați, căci îi mergea al dracului mîna. Ar fi pus apoi numai restul la bătaie. Așa procedează aproape toți *șuții* din această tagmă și din celelalte, unul fiind mai hoț decît altul în relațiile dintre ei. Ceea ce-i unește totuși, este îndeobște necesitatea de a lucra în echipă, de unde și un oarecare spirit de solidaritate.

Dacă hoțul cel tînăr mi-ar fi plasat portofelul, eram pregătit, categoric, ca în acel moment să-i ridic mîna în sus și să strig „Hoții !". Această plăcere mi-a fost amînată însă cu numai cîteva secunde, căci, în momentul în care-și strecura în buzunar portofelul furat, l-am imobilizat de mîini, la spate, și i-am pus cătușele pe care le purtam în permanență cu mine. În același moment, am început să strig : „Hoții de buzunare ! Hoții de buzunare ! I-au furat

portofelul cetățeanului cu șapcă albastră ! Portofelul este în buzunarul hoțului !"

Toate privirile pasagerilor din mașină s-au ațintit, deodată, asupra mea și asupra hoțului tînăr pe care-l încătușasem atît de rapid. Degeaba se zvîrcolea hoțul, căutînd o mișcare, o poziție care să-i permită să scape de portofel, căci îl țineam atît de bine de mîinile încătușate, încît l-am auzit la un moment dat :

— Nu mai strînge de cătușe, dom' comisar, că sînt al matale, mă predau.

În acea clipă a survenit, însă, și o „întîmplare" cum numai hoții de buzunare știu să regizeze. Hoțul cel bătrîn, care se afla în fața cetățeanului cu șapcă albastră — victima furtului — și-l presase cu spatele în timpul „operațiunii", a căzut brusc pe podea și a început să simuleze o criză de epilepsie. Convulsiile corpului, sputa de la gură și mișcările haotice ale mîinilor și ale picioarelor au impresionat repede pe cei din jurul hoțului, încît o femeie a-nceput să strige cît o ținea gura :

— La spital ! Haideți repede cu el la spital ! Am și eu un băiat care are asemenea crize. Ia uite cum se lovește cu capul de banchetă, săracu' ! Deviați traseul la spital ! La spital !...

Hoțul cel tînăr, încercînd să profite de învălmășeala creată, se forța să scape din mîinile mele ca să se strecoare prin mulțime și să poată fugi. Ar fi fost posibil și așa ceva, dar numai dacă hoțul n-ar fi avut cătușe. Prevăzuseră tot, hoții, poate chiar exersaseră nu o dată scena, dar desigur nu putuseră să-și închipuie posibilitatea încătușării în momentul realizării flagrantului delict.

Hoțul cel bătrîn se chinuia în van să-și joace rolul. Privindu-l cu coada ochiului, observam că nu prea-i convenea să se dea cu capul de banchetele din autobuz, dar intrase-n horă și nu mai putea să iasă.

— Simulează ! E tot hoț de buzunare ! am început eu să strig. E în cîrdășie cu cel căruia i-am pus cătușele !

— Da, da, porcu' ăsta bătrîn m-a împins de m-a sufocat ! își reveni și chefliul după ce-și văzu portofelul în buzunarul hoțului tînăr. Amîndoi e cu manglaoaia...

— Deci, nu la spital. La miliție ! m-am adresat eu șoferului, acoperind vocile tuturor.

Autobuzul a oprit în fața miliției și, după ce mi-am ales patru martori asistenți din jurul meu, care s-au oferit să declare cele văzute, am coborît. Bătrînul simula un fel de leșin, însă reușea să se țină pe picioare și să fie condus, gîndindu-se probabil că e mult mai bine așa decît să fie tîrît, căci pe sus nu l-ar mai fi luat nimeni. Cînd l-am introdus în biroul meu și s-a văzut scăpat de ochii mulțimii din autobuz — pericolul cel mai mare pentru el, căci hoții de buzunare se tem mai mult de furia cetățenilor, de răzbunarea acestora, decît de lucrătorii de miliție — hoțul cel bătrîn și-a revenit ca prin minune și mi-a spus sec :

— Eu n-am furat. Eu nu-l cunosc pe băiatul ăsta, pe care l-ați legat. Eu n-am să recunosc nimic. Cu asta... punct !

— Bine, am înțeles ! am încuviințat eu din cap. Dar, cel puțin, despre cazierul tău poți să-mi vorbești, că și așa am să-l aflu curînd.

— Am spus : punct ! m-a privit el înrăit. Nu-mi recunosc nici măcar cazieru'. N-am fost condamnat pe numele meu, ci numai pe nume false, pe porecle...

Pentru mine era foarte clar că aveam în față un infractor bătrîn, înrăit, care n-ar fi recunoscut nici în fața celor mai zdrobitoare probe. De fapt, împotriva lui nici n-aveam vreo probă cu privire la furtul în cauză, iar el era vulpoi bătrîn ca să se complice a fi vioara întîi. Profitînd de experiența sa, el folosea ca *agățători* (hoții care introduc mîna în buzunare) infractori tineri, iar în ceea ce-l privea își alegea numai rolul pasiv, acela de a împinge victima din față, situație absolut confundabilă în aglomerație, din care se putea alege cel mult cu două palme, dar nu și cu riscul de a fi cel prins cu mîna în buzunarul *fraiemului* sau de a păstra *marfa*. Într-o asemenea postură, împotriva lui nu exista niciodată vreo probă de acuzare — se miza, evident, pe negări totale în declarații — prezența sa în mijlocul de transport în comun fiind „absolut întîmplătoare".

— Cum îți explici că un infractor *mare*, ca tine, a căzut în plasa unui ofițer tînăr ? am încercat eu să-l aduc, totuși, în un subiect de conversație.

— În primul rînd, n-am căzut în nici o plasă ! m-a privit el cu îndrăzneală. Și, în al doilea rînd, nu mă înțe-

resează vîrsta ofițerilor de miliție... Pentru mine, toți sînt la fel.

Mă călca pe nervi individul. Ceva nu mergea cum trebuie.

— La fel ? Adică, cum ?

— Refuz să răspund !

— Ei, află, am zis eu, ca un copil care se răzbună, află că *prăpastia* ți-am *ciugulit-o* din stația de autobuz. Vă cunosc... limba *la mare fix* încă de cînd eram în brațe la mama, pe Grant, și nu ca tine, de la șapte ani, cînd te-ai tăiat prima dată cu lama, exersînd tăiatul unei toarte de straiță...

— Ce vorbești, băi... astrahan ? mi-a-ntors-o el roșu la față. Îl dibuisem bine și-l adusesem pe terenul meu. („Astrahan" înseamnă un fel de cioban, un fel de novice în meserie.)

— Bine, bre, nea Zăpadă, mi-am dat drumul fără să mă-nfrînez. (Ce să-i faci ? Competiție mare și asta !). O să-ți *ungă gușteru'* o *cataveld* de-o să-ți pui *berbecu' la raft vreo cinci coți,* că ești de *corobeață* și ai *căpuitoare* de *lanolină.*

Ascultîndu-mă, hoțul rămase ca la dentist. Revenindu-și și dîndu-și seama că fusese luat peste picior, a ridicat ușor capul și s-a fixat într-o poziție care traducea numai dezgust.

— Percheziție ! m-am ridicat eu în picioare, făcîndu-le semn martorilor să mă urmărească. Am început cu buzunarele de la palton. În cel din stînga, am găsit un buletin de identitate. Am crezut că-i aparține. Cînd l-am deschis, am constatat însă că nu era al lui, ci al unui cetățean de treizeci și patru de ani, pe numele de Gruia Vasile

— Cine este Gruia Vasile ? l-am întrebat.

Auzind o asemenea întrebare, infractorul a îngălbenit, căci pînă atunci crezuse și el că era vorba de buletinul lui de identitate.

— Nu cunosc o asemenea persoană ! a răbufnit el. Buletinul ăsta n-a fost în buzunarul meu ! Asta e șantaj, răcnea el, șantaj !...

— De unde pînă unde șantaj ? i-am replicat eu. Martorii au fost tot timpul lîngă tine, inclusiv aici în birou.

— Nu se poate. Şantaj ! Şantaj ! Eu nu mă murdăresc cu acte, cu buletine de identitate.

— Pînă la proba contrarie, să vedem cine este Gruia Vasile, i-am făcut eu semn unui ofiţer, care ne asista. Condu-l pe dumnealui în altă cameră.

— Şantaj ! Şantaj ! răcnea hoţul în prostie nevenindu-i a crede că i se găsise, tocmai lui, buletinul acela în buzunarul de la palton. Dacă ştiam că e la mine, îl aruncam, fir-ar al dracului !

Gruia Vasile era un muncitor de la combinatul siderurgic, căruia, în aceeaşi dimineaţă, i se furase portofelul cu acte şi bani din buzunarul de la spate al pantalonilor. Furtul se comisese într-un autobuz, tot în zona gării CFR, dar cu o jumătate de oră înainte de a-i prinde eu pe Corciu şi pe hoţul cel tînăr.

— Am simţit doar presingul din aglomeraţie, a precizat Gruia. Nu m-am uitat, ca să zic că-i pot recunoaşte, cine se afla în faţa mea sau în spate. Cine şi-ar fi închipuit ce urma să mi se întîmple ?

Atîta vreme cît buletinul de identitate al păgubaşului se găsise în buzunarul paltonului lui Corciu, plus celelalte amănunte în legătură cu locul unde se comisese furtul, loc care reprezenta vadul celor doi hoţi, nu mai încăpea nici o îndoială că ei săvîrşiseră şi celălalt furt.

Întrucît hoţii au negat în continuare ambele furturi, a trebuit să-i trimit în judecată separat, în raport cu probele materiale pe care le obţinusem. Astfel, pe hoţul cel tînăr, pe care-l prinsesem în flagrant, l-am trimis în judecată pentru furtul portofelului cetăţeanului cu şapcă albastră, iar pe Corciu pentru furtul portofelului lui Vasile Gruia.

Probaţiunea în materia furturilor din buzunare este cea mai dificilă, aşa că, în situaţia dată, n-am avut de ales alte soluţii, hoţii refuzînd categoric să depună vreunul mărturie împotriva celuilalt. Sincer să fiu, am fost foarte bucuros că, printr-o şansă nesperată, am reuşit să-l trimit pe banca acuzaţilor pe Corciu, un hoţ „greu", cu douăzeci şi ceva de condamnări la activ şi toate numai pentru furturi de buzunare. Ceea ce reprezenta un lucru curios în cazierul său era faptul că în ultimii cinci ani nu mai înfundase puşcăria, deşi fusese implicat şi-n alte cazuri. De

fiecare dată, însă, el scăpase datorită rolului său pasiv pe care-l adoptase în ultima vreme în cadrul echipei de hoţi cu care opera. Faptul că de această dată făcuse o mare imprudenţă şi uitase să se descotorosească de buletinul păgubaşului, urma să-l coste scump.

Se făcuse noapte cînd l-am condus pe Corciu la arest şi l-am introdus în celula, de unde, cu cîtva timp în urmă, primisem urarea de „Noapte bună, domnule locotenent". Hoţul cel bătrîn era însă într-atît de ofticat de cele întîmplate, încît, înainte de despărţire, cînd i-am întins mîna ca să-i arăt că nu am nimic cu el, s-a izbit puternic cu capul de uşa arestului şi a început să plîngă mocnit.

A doua zi, căpitanul Stoica, lucrător specializat pe linie de hoţi de buzunare, fiind recunoscut ca „tatăl" lor, auzind că-l arestasem pe Corciu, a venit la mine şi m-a îmbrăţişat.

— Bravo, tinere ! Dac-ai şti de cînd umblu după el... Are nu ştiu cîte furturi la activ pe care nu i le-am putut proba. Complicii l-au acoperit, iar pe el nu l-am găsit niciodată cu vreun înscris sau corp delict.

Am mai aflat de la căpitan că în Hunedoara erau două grupuri de hoţi de buzunare. Unul condus de Corciu, iar altul de un oarecare Zvariu, de asemenea cu multe condamnări la activ.

— Zvariu e liber ? am întrebat eu.

— E liber şi la fel de isteţ ca şi Corciu, dacă nu mai abil, mi-a răspuns căpitanul. Dar îl prind eu, nu-mi scapă. Acum nu mai umblu cu puşca în două părţi, mi-ndrept tirul numai spre Zvariu.

Promisiunea căpitanului se înfăptuia peste trei luni, cînd l-am văzut pe Zvariu la miliţie, încătuşat. Trecînd pe lîngă infractor, m-a fulgerat sentimentul bizar că-l cunosc de undeva şi ca urmare m-am oprit în dreptul lui.

— Ce mai faceţi, domnule locotenent ? m-a întrebat el zîmbindu-mi prietenește. V-a plăcut „lucrarea" cu Corciu ?

— Ce lucrare ?

— Ee, şi dumneavoastră... „Lucrarea" din staţia de autobuz, din faţa gării CFR, cînd l-aţi prins, acum trei luni.

— Fii mai clar, te rog.

— Mai clar decît că eu i-am introdus buletinul acela în buzunar, ce poate să fie, a rîs Zvariu dezvelindu-şi dinţii îmbrăcaţi în aur.

— Vorbeşti serios ? am rămas eu perplex.

— Foarte serios, dar n-am să recunosc niciodată în scris. Dumneavoastră nu ştiţi lecţia noastră ? Eu v-am cunoscunt de la procesul cu *şundreala* dintre noi şi hoţii de la Orăştie, dar Corciu nu vă ştia. Fiind şi eu atunci în staţie, mi-am dat seama că i-aţi *cumpărat* şi că urma să-i *faceţi*. Atunci, mi-a venit ideea să scap cîţiva ani de Corciu şi, cînd l-am îmbrăţişat, i-am băgat în buzunar un buletin ciordit cu-o jumătate de oră mai devreme. A fost frumós *vertaiul*, este ?

Am recunoscut uimit :

— Este...

— ...Şi sper că n-o să vă faceţi probleme din cauza asta, m-a atins el uşor cu mîna pe umăr. E o secătură. Ca şi mine, de fapt. E-he, cîte portofele a-ntors şi cîte buzunare-a golit cît a stat „afară". Şi a stat cam multişor în ultimul timp... Cît despre mine, vă spun sincer că-mi pare rău că n-am mai apucat măcar un sezon să le umplu şi eu butoaiele cu varză la ăia micii, că mor de foame la iarnă...

— Ai şi tu dreptate în felul tău, nu mai ştiam ce să mai spun. Probleme...

— Ce probleme, dom' locotenent ? zîmbea tot timpul Zvariu. Probleme să vă faceţi cînd o să „ieşim" din nou şi cu şi Corciu, că de lăsat, nu ne lăsăm şi *uscăm* tot. Apoi iarăşi intrăm şi uite aşa... Asta-i viaţa !

M-am retras în biroul meu şi am meditat pe îndelete la discuţia purtată cu Zvariu. Căutam un răspuns care să mă liniştească în privinţa acestor cazuri, în privinţa destinului lor. Răspunsul mi-l dăduse însă Zvariu : „Asta-i viaţa..." Asta-i munca de poliţie, i-am replicat în sinea mea ridicînd din umeri. Cu fel şi fel de istorioare cu tîlc. Şi asta e norocul meu : să am parte de cazuri care mai de care mai fabule cu morală.

LOVITURA DE TEATRU

Într-o duminică de vară. Eram din nou ajutor de ofiţer de serviciu.

Maiorul Ilea, pe atunci şeful biroului economic, ducîndu-se dimineaţa prin piaţă, nu putuse rezista să nu tragă cu urechea la discuţia dintre doi tineri care se cinsteau bucuroşi cu bere pentru că, printr-o întîmplare fericită, îşi realizaseră visul de a-şi procura cîte un fîş, marcă italiană garantată. Pe atunci, moda fîşurilor era la început şi lumea se dădea în vînt după acestea, căutînd cu insistenţă ocaziile sau persoanele care aveau legături cu străinii şi le puteau procura.

Ofiţerul se legitimase şi plăcerea, astfel, a tinerilor de a se mîndri cu fîşurile cumpărate fusese spulberată. Îi invitase la miliţie pentru a da relaţii.

Cumpăraseră fîşurile cu o oră mai înainte de la un cetăţean iugoslav care era însoţit de un tînăr muncitor de la combinat.

— Aveau două sacoşe cu fîşuri şi baticuri, a spus unul dintre tineri. Am plătit fîşurile cu opt sute de lei bucata. Baticurile le vindea cu două sute cincizeci de lei.

— Unde s-a întîmplat asta ? a întrebat maiorul.

— În centrul vechi, lîngă teatru. Băiatul m-a cunoscut, că am jucat odată fotbal împreună şi am ajuns şi pe la el pe acasă, să ascultăm muzică, şi m-a întrebat dacă nu sînt amator să cumpăr. „Bineînţeles ! i-am răspuns. Vrea şi prietenul meu, care e cu mine". Ne-am băgat în holul unui bloc şi am probat cîteva fîşuri, pînă am găsit două care ne-au venit bine. Noroc că am avut şi bani la noi.

— Cui aţi dat banii ?

— Băiatului, iar el i-a dat străinului care-a mulțumit în limba lui. La plecare, străinul a dat mîna cu noi și ne-a spus ceva în sîrbă, dar n-am înțeles.

— Îți mai aduci aminte unde stă băiatul ?

— Undeva, la parter, într-un bloc din „Ceangăi".

— Ni-l poți arăta ?

— Da, dar vă rog să nu afle că eu v-am spus, fiindcă s-ar putea să se răzbune.

— Nu va afla, fii fără grijă.

Am plecat cu maiorul. L-am urcat pe tînăr în mașină și după ce ne-a arătat unde locuia băiatul care-l însoțise pe sîrb, i-am dat drumul urmînd să-l chemăm dacă mai avem nevoie de el. Am descins apoi la ușa apartamentului cu pricina. Ne-a deschis un puști de vreo zece ani.

— Unde sînt părinții tăi ?

— În concediu, la Moldova Nouă, ne-a răspuns puștiul privind cu teamă la uniforma mea.

— Și tu cu cine mai ești acasă ?

— Cu Misici, fratele meu mai mare.

— Vreau să stăm puțin de vorbă cu el.

— Da' e plecat în oraș ! mă studie puștiul.

— Singur ?

Puștiul a evitat să răspundă. După ce aruncă o privire spre hol să vadă dacă nu-l auzea cineva mi-a răspuns încet :

— Cu un nene... L-ați prins ?

— Da, am intrat eu în jocul lui. Unde-i restul ?

— Pe pat, în camera din fund.

— E voie să vedem și noi ?

— Păi, dacă l-ați prins !

Pe patul din cameră, un morman de fîșuri și baticuri. Am chemat imediat doi martori și am procedat la inventarierea „mărfii". Patru sute de fîșuri și două sute de baticuri. Apoi, ne-am așezat la masă și am început să redactăm procesul-verbal, moment în care a sunat cineva la ușă. Maiorul Ilea s-a dus imediat și a deschis, invitînd înăuntru cele două persoane pe care chiar le așteptam. Sîrbul era un tînăr de vreo douăzeci și cinci de ani, cu părul creț și cu fața bronzată de soare, îmbrăcat sportiv, cu un tricou, o pereche de pantaloni cu ținte și pantofi de atletism, iar de după umăr avea aruncată o geantă de

voiaj „Alitalia". Misici, însoțitorul său, avea vreo șaptesprezece ani și se îngălbenise brusc.

— Cine-i omul și de unde e ? l-a întrebat maiorul pe Misici. Dar repede, că n-avem timp de pierdut.

— E iugoslav, din Pancevo, a răspuns băiatul.

— Pancevo ! Pancevo ! a încuviințat sîrbul dîndu-și seama că se vorbea despre el. De fapt, era un tînăr simpatic, ne zîmbea tot timpul, invitîndu-ne foarte amabil să luăm loc la masă și să nu mai stăm în picioare. Bere ! Bere ! a făcut el semn puștiului spre frigider.

— Nu bem, mulțumim ! Poliția ! l-a oprit maiorul pe puști, explicîndu-i străinului prin semne că sîntem în timpul serviciului, în misiune.

— A, *polizia... Polizia !* a renunțat sîrbul ridicînd din umeri.

— *Polizia !* Actele ! i-a cerut Ilea.

Neînțelegînd, sîrbul s-a uitat la mine, apoi la Misici.

— Pașaport ! a zis Misici și-a mai adăugat cîteva cuvinte în sîrbă.

Străinul a început să parlamenteze cu Misici care îl urmărea foarte atent ca să poată înțelege ce spune.

— Nu reușesc să înțeleg tot, ne-a zis Misici, fiindcă este deosebire între sîrba pe care am învățat-o eu în copilărie și sîrba lor. Totuși, după cîte am priceput, spune că nu are pașaportul la el, toate actele lui fiind la străinul care l-a adus la Hunedoara cu „Mercedesul".

— Ce străin, ce „Mercedes" ? a întrebat maiorul.

— Aseară, a început să ne explice băiatul, Todovic...

— Todovic ! Da, Todovic ! a tresărit străinul, arătînd vesel cu degetul la piept că despre el era vorba.

— Aseară, a reluat Misici, Todovic a venit la noi împreună cu un alt sîrb, Janic.

— Janic ! Janic Vușevici ! a confirmat cu voce tare Todovic, apoi a rostit încruntat mai multe fraze.

— Spune că Janic nu-i este prieten și că l-a întîlnit la Timișoara, ne-a tradus băiatul. Nu-i place de el, că-i afacerist. Fîșurile și baticurile sînt ale lui Janic. Pe el l-a lăsat la Hunedoara ca să i le vîndă și Janic, ca să fie sigur că Todovic n-o să plece, i-a luat toate actele, urmînd să i le dea la întoarcere, peste șapte zile, cînd vine din nou.

— Nu mai spune ! a făcut Ilea ironic. Cum s-ar zice, Todovică ăsta e complet nevinovat.

— Aşa zice el, cu de unde să ştiu ? a ridicat băiatul din umeri.

— Ia întreabă-l de unde are Jenică marfa ? De unde a cumpărat-o ?

— Nu ştie, ne-a spus Misici, după ce-a conversat cu sîrbul. Jenică, a rîs el, este de mai mult timp în România. N-au venit odată. S-au întîlnit la Timişoara.

— Zău ? a continuat maiorul pe acelaşi ton. Şi el de ce-a venit în România ?

— Turist. Voia să ne viziteze ţara.

— Măi să fie, şi noi ne legăm de bravul turist, a rîs Ilea. Dar cum de-a ajuns şi el şi Jenică, tocmai la Hunedoara, şi încă la adresă exactă ?

Misici s-a foit puţin, jenat de întrebare, apoi a răspuns :

— Adresa mea o avea Janic notată pe o bucată de hîrtie. Şi eu am rămas surprins cînd m-am trezit aseară cu el la uşă, mai ales că nu-i cunoşteam pe nici unul. Janic mi-a explicat că i-a dat-o un băiat pe care l-a întîlnit la Timişoara.

— Ce băiat, cum îl cheamă ?

— Nu-l ştie numele, însă Janic a înţeles că mă cunoaşte. Cred că o fi fost vreun consătean, eu aşa cred.

— De unde sînteţi voi ?

— Din comuna Liubcova, la Dunăre, judeţul Caraş-Severin.

— Şi de ce ai acceptat, în lipsa părinţilor tăi, să-i ajuţi pe străini ca să facă speculă ?

— Ne-au promis că ne dă cîte un fîş la fiecare, a zis moale băiatul lăsînd capul în jos.

Ilea a desfăcut geanta de voiaj. Era plină cu bani.

— Cîte ai vîndut pînă acum ?

— Vreo cincisprezece, douăzeci...

— Cunoşteţi persoanele la care le-aţi vîndut ?

— Cîteva.

— Scrie-le aici, numele şi adresa.

Cînd Misici s-a apucat de scris, sîrbul ne-a făcut semn că vrea să meargă la toaletă.

— Du-te, Tudorică tată, că marfa și banii sînt la noi ! i-a arătat maiorul toaleta. Era bucuros de captura pe care o făcuse.

Revenind de la toaletă, străinul s-a așezat pe pat, acuzînd dureri de stomac.

— N-o fi înghițit Tudorică ceva și dăm de belea ? mi-a șoptit Ilea.

— Asta ne-ar mai lipsi. Mi-am făcut și eu drum la toaletă. Nimic suspect.

Am revenit în cameră.

— Ia spune-i și lui să scoată ce are prin buzunare, i-a zis maiorul lui Misici.

O batistă. Atît. De fapt, la tricou nu avea buzunare, iar în cele ale pantalonilor n-ar fi putut băga mare lucru, după cît erau de strîmte.

— Așa mai merge, mi-a făcut Ilea cu ochiul. Avea copii de crescut acasă...

Eu am continuat să redactez procesul-verbal, însă avînd nevoie de toate datele de stare civilă ale străinului, m-am oprit și i-am spus lui Misici să mă ajute. Să mi le dicteze. Băiatul a început să converseze cu străinul, dar se înțelegeau destul de greu după cum îmi dădeam seama. Pînă la urmă, cu chiu, cu vai, am reușit să înserez în procesul-verbal numele Vucasin Todovic, născut la 6 mai 1942 în orașul Pancevo, Jugoslavia, fiul lui Liuba și Cadic, vînzător.

— Cînd a intrat în țară și prin ce punct de frontieră ? l-am întrebat pe Misici.

— Acum două zile, prin Stamora-Moravița.

Terminînd de redactat procesul-verbal, după ce l-am semnat noi și martorii asistenți, l-am invitat și pe străin să facă același lucru.

— Ambasada ! Ambasada ! a refuzat el să-l semneze, protestînd vehement.

Încercînd să ne explice motivul în limba sîrbă, n-am reușit să înțelegem decît cuvintele Timișoara, Stamora-Moravița și Janic Vusevici.

— Are ce are cu Jenică, este ? a interpretat maiorul gesturile străinului.

— Da, a confirmat Misici. Spune că nu semnează nici un act decît în fața unui reprezentant al ambasadei Jugo-

slaviei, el nepurtînd nici o vină pentru activitatea de contrabandă a lui Janic, care i-a luat actele și care trebuie să răspundă de unde provine marfa.

— Ambasada ! Ambasada ! era revoltat străinul, dîndu-ne de înțeles că el n-avea să ne însoțească nici la miliție fără reprezentant.

— Spune-i lui Vică să se astîmpere, că noi știm să aplicăm și constituția, s-a încruntat Ilea nervos.

Băiatul mai întîi a rîs, apoi i-a explicat străinului că n-avea sens să se facă uz de forță. Todovic a aprobat în cele din urmă din cap. Merge la miliție, însă pune anumite condiții...

— ...Fără reprezentantul ambasadei și pînă nu va fi prins Janic, nu va da nici o declarație, ne-a precizat Misici.

— Bine, o să-i aducem și ambasadori, a zis maiorul ca să plecăm mai repede.

Am confiscat marfa și banii și ne-am mutat la miliție. Aici, eu am rămas cu Misici și cu străinul, revenindu-mi în sarcina să fac și demersurile pentru a găsi un translator, iar maiorul Ilea a plecat pe teren pentru a audia o parte din cetățenii cărora le vînduseră fișurile. Pentru a proba infracțiunea de speculă (cumpărarea în scop de revînzare) era absolut necesar să dovedim cele două operațiuni, respectiv cumpărarea obiectelor și revînzarea lor. Revînzarea urma s-o dovedească maiorul Ilea, prin audierea cetățenilor menționați, mie, ca ofițer de cercetare penală, revenindu-mi sarcina foarte dificilă în acele condiții de a dovedi cealaltă latură : cumpărarea. Acest lucru puteam să-l fac numai reușind să aflu de la Todovic de unde cumpărase Janic fișurile și baticurile, în care sens îmi trebuia și o declarație a lui. Dar, cum Todovic refuza să dea orice fel de declarație pînă la sosirea reprezentantului ambasadei, fiind și el amestecat în această afacere, nu așa cum încercase să ne explice, misiunea mea era cum nu se poate mai grea. Dar asta era situația, oricît ar fi fost de greu, mort, copt, trebuia să-l fac să vorbească pe vicleanul Todovic.

După ce am telefonat la punctul de frontieră Stamora-Moravița pentru confirmarea intrării în țară a lui Todovic, am început așa-zisa anchetă de tatonare, neavînd nici un element de care să mă agăț. Mai mult decît atît, mă

aflam și în imposibilitate de a realiza o „priză" directă cu el, pentru a putea să-i studiez reacțiile și să-l prind în vreo capcană. Misici făcea mai departe pe translatorul. Dialogul se realiza foarte greu. Era de-a dreptul enervant pentru mine să nu pot avansa cu nici un chip în cauză. În plus, Todovic mai era și îndărătnic ; nu răspundea bine la cîteva întrebări și, gata, : „Ambasada !".

Nu făcusem apel la ambasada iugoslavă, așa cum cerea el, fiindcă nu era cazul să fie trimis un reprezentant special pentru un delincvent ca el. Ambasada urma să fie informată de către organele noastre superioare de la București în caz că s-ar fi început acțiunea penală împotriva lui sau îl arestam. Făcusem apel doar la serviciul protocol din combinatul siderurgic și așteptam, conform promisiunii, să ni se trimită un interpret care cunoștea limba sîrbă, ca să putem astfel consemna oficial cel puțin ceea ce Todovic spusese pînă atunci.

— V-am ruga să ne dați voie să mergem vizavi, să cumpărăm ceva de mîncare, m-a rugat la un moment dat Misici. Să nu vă imaginați cumva că vrem să fugim, fiindcă, vă dați seama că n-am avea unde... N-a mîncat nimic de aseară...

— De acord, am zis eu observînd că ochii străinului începuseră să lucească. Un lucru nu pricep însă : de ce trebuie să mergeți amîndoi și nu te duci numai tu !

— Voiam să mergem amîndoi, ca să-și aleagă el după poftă, ce dorește, s-a justificat Misici.

— Nu e cazul, am intrat eu la bănuieli. Întreabă-l ce dorește și te duci singur.

Todovic a ascultat întrebarea lui Misici.

— Salamel ! Salamel ! l-am auzit apoi ciripind.

— Vezi că nu era nevoie să vă duceți amîndoi ? am început eu să-l studiez mai bine pe Misici. „De ce-au vrut să fugă ? !" mă întrebam, începînd să fiu obsedat de licărirea prematură de bucurie din ochii străinului.

N-apucase Misici să plece să cumpere „Salamel" că și sosise interpretul de la combinat.

— Asist și eu, vă rog, poate mai învăț cîteva cuvinte, s-a-ntors băiatul.

Nu e cazul. Tu ai să traduci altceva !

Înstrecurasem anume „șopîrla", fiindcă mi-era din ce în ce mai clar că puștiul intrase la idei. Așteaptă-ne în biroul de alături, i-am zis.

Interpretul a intrat imediat în vorbă cu Todovic, acesta din urmă arătîndu-se deodată mai bine dispus. Avea într-adevăr cu cine se înțelege. După ce au discutat vreo zece minute și interpretul ne-a tradus tot, am rămas surprins că străinul nu furnizase nici un element în plus față de cît spusese mai înainte. L-am rugat pe interpret să-i ceară lui Todovic și alte date despre Janic. Nu, nu cunoștea, a zis Todovic. Nu cunoștea nimic în plus, iar dacă Janic avea să prindă de veste că poliția română intrase pe fir, avea să fugă și să-l lase fără acte, trebuind să mai piardă vremea și pe la ambasadă, în loc să ne viziteze țara, așa cum bine și cinstit își propusese...

— Întrebați-l de unde are Janic fișurile și baticurile. Precizați, vă rog, că și așa lui nu-i mai dăm drumul !

Îl așteptam pe străin „la cotitură", ca să pot descifra secretul pe care-l ascundeau ochii lui.

Fața lui Todovic parcă s-a acoperit de pete în așteptarea „tălmăcirii" celor spuse de mine, iar ochii lui și-au pierdut orice sclipire cînd a auzit întrebarea. Și vedeam : ceva nu era în regulă cu privirea lui, însă nu-mi dădeam seama ce.

— Nu știe. Janic nu i-a spus nimic. E un tip abil și prudent. Dovadă și faptul că a luat cu sine și actele lui Todovic.

Ultîndu-mă întîmplător — sau poate că nu tocmai întîmplător — pe fereastra de lîngă ușă, l-am zărit pe Misici încordîndu-și auzul ca să prindă măcar ceva din discuții.

De ce atîta curiozitate la bietul băiat ? m-am întrebat. În clipa aceea, în birou și-a făcut apariția căpitanul Ștefan, șeful poliției, și maiorul Ilea. Străinul, auzind cine era căpitanul Ștefan s-a ridicat în picioare, prilej pentru mine de a remarca faptul că era mult prea politicos față de autorități.

Șeful mi s-a adresat, fără introducere.

— Spune ceva ?

— Ce v-a raportat maiorul Ilea, am zis. În plus nimic.

— Atunci, mergeți împreună, mi-a făcut semn căpitanul să mă duc cu Ilea.

Venise răspunsul telefonic de la punctul de frontieră Stamora-Moravița.

— Todovic minte ! mi-a arătat maiorul nota telefonică. A intrat în țară acum două zile la volanul unui Mercedes-Benz. Uite și numărul.

— Deci Janic e o pistă falsă, marfa e-a lui Todovic !

— Mai mult ca sigur.

— Bine, să admitem. Atunci, unde e mașina, unde-i sînt actele, cine este Janic care totuși există ?

— Ei, vreun sîrb pe care Vică l-a găsit la Timișoara, și nu invers. Vică i-a dat mașina celuilalt să facă o plimbare de cîteva zile, pînă scapă el de marfă la Hunedoara.

— E posibil.

Ilea m-a bătut încurajator pe umăr :

— Lasă că o să spună el. Și o să apară și Jenică cu mașina, ai să vezi.

— El să spună ? !

— Bineînțeles, dacă-l arestăm ! Am discutat și cu procuratura. Hai să concepem nota telefonică pentru regiune ca să ceară de la D.G.M. aprobarea pentru punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva lui Todovic și arestarea lui.

Am redactat nota telefonică și am transmis-o la miliția regiunii. Apoi, am raportat șefului observațiile mele în legătură cu Misici.

— Eu mă duc să-l iau mai tare, am zis. Faptul c-a vrut să fugă cu Todovic probează că știe mult mai multe. Cred că-l cunoaște și pe Janic și știe și unde e dus acum cu mașina.

Șeful mi-mpărtășea întru totul părerea. Se întrebase și el de ce-l căutaseră sîrbii tocmai cînd părinții-i erau plecați de acasă, în concediu ! Oameni serioși, așezați, aceștia n-ar fi acceptat să intre într-o asemenea afacere. Misici se putea să ne joace o festă.

— O fi vrînd el, am zis. Numai că nu vreau eu. Am să-l joc una și mai tare.

— Ce spui, domnule ? s-a mirat șeful. Te-ai și gîndit la ceva ?

— Uitați planul meu ! Avem biroul acela de la judiciar unde există dulapul de haine. Îl băgăm pe interpret în dulap, bine închis, apoi facem în așa fel încît Misici și Todovic să se întîlnească acolo, singuri. Vă place ?

— Mi-ar place, rîse căpitanul. Dar cum să ne putem permite să-l punem pe interpret într-o asemenea postură. Îți dai seama ce impresie i-am lăsa ? Ba, ar putea pur și simplu să ne și refuze.

— Eu cred că, dimpotrivă, o să-i placă propunerea.

— Nu, nu. Nu ne putem permite. E totuși o persoană oficială.

— Bine. Atunci, lăsați-mă să intru eu în dulap, că mie îmi place.

Căpitanul a rîs :

— Dar tu știi sîrba ?

— Cine știe, am zis, amuzat eu însumi de idee, cu cît am prins acum de la ei, poate o să mă descurc...

— Nu, nu merge, îți dai seama.

— Șefu', lăsați-mă să încerc... Misici nu se-nțelege bine cu sîrbul și precis o să scape și cuvinte românești !

Căpitanul Ștefan a ridicat din umeri. Mda, puțină dreptate parcă aveam. Dar era un fir subțire de tot și o situație ridicolă...

— O să mai vedem, a zis. Stai mai întîi de vorbă cu Misici.

Cu toate insistențele mele, discuția cu Misici a fost infructuoasă. I-am spus că vrusese s-o șteargă cu Todovic, că se putea alege și el cu o pedeapsă — depinde de ce și cît cunoaște, dar dacă dezvăluie în anchetă informațiile pe care le deține... Misici a dat semne de nervozitate. Pînă atunci fusese calm, stăpîn pe el. Oare ce-l frămînta în mod deosebit de la un timp ? !

— Zice ceva ? m-a întrebat căpitanul Ștefan după ce-am ieșit din birou.

— Nimic, am răspuns, dar e clar că ascunde ceva. A-nceput să-i fie teamă să n-o încurce și el. Cu Todovic care mai e situația ?

— A dat o declarație, dar nimic nou. Parcă sînt vorbiți.

— Sînt vorbiți, am îngînat eu. Ce ziceți, „ieșim cu asul ?"

— În fond n-avem ce pierde, a cedat cu ciudă căpitanul.

Am băut puțină apă, ca să nu tușesc de la mirosul hainelor stătute din dulap. Maiorul Ilea a închis ușile. Iată-mă sechestrat de bună voie într-un loc atît de comod... La vreo cinci minute, a fost adus în încăpere Todovic, iar după alte minute, Misici.

— Stați aici pînă vine ambasadorul, l-am auzit pe Ilea.

— Ce umor are și fățălie ăsta, s-a trezit Misici singur cu Todovic. Ți-a pocit numele de te-apucă groaza. Dacă l-ar ști pe cel adevărat, cred c-ar îngălbeni că l-ai fentat cu buletinu' la baie. Unde l-ai ascuns, de nu s-a prins nici fanache ăla fără tuleie ? Ai văzut ? S-a dus și a controlat în urma ta. Unde ți-e gioarsa ?

— Sub cadă !

Am simțit eu că mi se moaie picioarele cînd l-am auzit pe Todovic vorbind românește. Lovitură de teatru ! Ce mai.

— E clar, l-am auzit jubilînd pe Misici. N-o să se gîdile. N-o să-l găsească ei niciodată. Ce te-au întrebat ? Ai scăpat ceva ?

— Nimic. I-am luat fața interpretului cu sîrba pe care o știu. Nu s-a prins mutu' de loc ! Ha, încă l-am ajutat eu să-și aducă aminte sensul unor cuvinte.

— Hai, că ești mare, a rîs Misici. Crezi c-o să ieșim din toată povestea asta ?

— N-avea nici o grijă. Au să fie mulțumiți cu marfa și cu banii. Mie au să-mi dea drumul cînd au să vadă că Janic va fugi mîine în Jugoslavia cu actele lui „Vucasin Todovic".

— Da ești sigur că Vucasin Todovic pleacă mîine ?

— Sigur. Îi expiră viza. I-am văzut pașaportul și i-am memorat toate datele. Ăștia n-au să anunțe la graniță să-l oprească, fiindcă sînt convinși că Vucasin Todovic sînt eu așa că toată treaba e șnur. O să-mi dea drumul să mă duc la București, la ambasadă, să-mi rezolv problema cu actele și gata, am scăpat. Direcția Liubcova...

— Să nu verifice dracului cumva și să afle că sîntem consăteni, că am încurcat-o ! Mă omoară tata în bătaie cînd vine...

— Cum să le dea prin cap că eu nu sînt Todovic ? Cum să bănuiască ei că eu am cumpărat de la Todovic toată marfa? N-au cum să afle ! Mîine, Todovic o să fie în Jugoslavia şi, gata, îmi dau drumul.

— Ai pierdut mult la afacerea asta ?

— Două'ş cinci de mii. Cinci sute fişu' şi o sută baticu'.

— Mult.

— Mult, ce să fac, da' scap de puşcărie.

— Băi, da de Mercedes am uitat ! s-a plesnit deodată Misici peste frunte. Despre el ce-ai să-ndrugi, că figurează al tău ?

— Am să spun că am intrat cu el la graniţă şi că l-am lăsat la Timişoara.

— Bine, da' de-acolo, pînă la Hunedoara ?

— Bă, da' fraier mai eşti, nu-ţi umblă bila deloc ! De la Timişoara am venit cu Janic mortu... cu Mercedesul lui, în care-şi poartă marfa, e clar ?

— Bă, deştept mai eşti ! a paralizat Misici de uluială. Zici că Todovic mîine îţi „fură" şi maşina cînd „fuge" în Jugoslavia, urmînd ca ei s-o caute mult şi bine în România pe a lui Janic. Ai, că eşti mare, să mor eu !

— Păi... Stai numai să scap eu şi facem noi alte afaceri şi mai şi. Nu ne lăsăm noi aşa, n-avem noi treabă cu *fazanii*. Nu vezi ce uşor poţi să-i duci de nas, dacă te dai străin?

— Noi... *fazani* ?... *fanache* !

N-am mai putut răbda şi am ieşit ca o stafie din dulap, sărind la pieptul lui „Todovic" care era gata să leşine, "Salamielu, da ?" eram decis să mă războiesc rău cu el dacă nu intrau pe uşă căpitanul Ştefan şi maiorul Ilea.

— Ce-i aici ? m-a potolit şeful.

— E român, şefu'. A ascuns buletinul sub cadă.

Căpitanul a amuţit. Ilea s-a făcut ca o roşie.

Lovitură de teatru ! Căpitanul Ştefan a fugit repede la telefon să anuleze aprobările pe care le cerusem la D.C.M. Spre norocul nostru, ofiţerul de serviciu de la D.C.M. n-avusese încă timp să raporteze conducerii de aprobările cerute. L-a mustruluit zdravăn pe omologul său de la poliţia regiunii noastre să nu se mai joace cu astfel de probleme !

Am mîncat și noi apoi „papară" de la regiune, dar pînă la urmă toată lumea a fost mulțumită. Că, dacă stai să te gîndești, puteam să ne facem iarăși de basm. Adevăratul Vucasin Todovic își luase tălpășița chiar a doua zi după ce vînduse marfa angro, trecînd în Ungaria. Cît despre greșeala noastră de a nu-l fi controlat pe „străin" și a-l fi lăsat să se ducă mai întîi la toaletă, n-am spus nimănui nimic pentru că, de ce să nu recunosc, nu mi-ar fi plăcut să se mai amintească de „Cadane".

COADA DE ŞOARECE.

Într-o sîmbătă după-amiază, cînd mă pregăteam să fac şi eu o baie, ca tot omul, m-am trezit la uşă cu plutonierul Chituc, unul dintre şoferii noştri. Eram chemat de către locţiitorul şefului poliţiei, maiorul Ion Sorescu.

M-am îmbrăcat în cîteva secunde, şi cînd am ajuns la poliţie maiorul Sorescu m-a invitat să mă urc în altă parte.

— Mergem la Peştişul Mare, la un act de braconaj.

— Ordinu-i ordin, am zis.

Am demarat.

— Totuşi de ce m-aţi ales pe mine ?

— Ca să nu cheltuieşti toţi banii din prima pe care ai luat-o pentru cazul cu... iugoslavul şi să mai pui şi tu ceva la CEC că nu strică.

— O, vă mulţumesc, şefu', dar ce-mi mai rămăsese din primă s-a dus la „Groapă", cu colegii, că merita, după cît praf înghiţisem în dulap...

Dialogul se desfăşura într-o notă de voie bună. Sfîrşit de săptămînă, vorba aia, ne-aşteaptă distracţiile...

— Glumă, glumă, a devnit deodată grav maiorul, dar să vedem cum ne descurcăm acum, că lucrurile nu sînt tocmai simple.

— Dacă nu sînt... le simplificăm, m-am arătat eu plin de optimism ca-ntotdeauna. Asta-i plăcea maiorului Sorescu la mine. În plus, mă considera într-un fel protejatul lui pentru că mama era din Buzău, ca şi el.

— Să vedem, s-a simţit el dator să rămînă circumspect. Să vedem...

La Peştişul Mare, comună aflată la 7—10 kilometri de Hunedoara, ne întîmpină şeful de post, plutonierul Ilie.

— În jurul prînzului, ne spune el, un cetățean din comună s-a dus în pădurea Runcu pentru a aduna ceva lemne de foc. Cu această ocazie, într-o poieniță, în locul numit „La susurul vîntului", a dat peste niște resturi provenite de la sacrificarea unei căprioare. Cînd a coborît în comună ne-a anunțat pe mine și pe pădurar și am mers împreună să ni le arate. Resturile erau proaspete. Pădurarul e de părere că animalul a fost sacrificat în cursul nopții sau dimineața.

— Căprioara a fost împușcată ? întrebă maiorul.

— Pădurarul este convins că a fost prinsă într-o capcană. N-am găsit nici o urmă de alice.

— Ce resturi s-au găsit din căprioară ?

— Organe interne. Ar fi trebuit să poarte vreo urmă de alice dacă s-ar fi tras, nu ?

— Și dacă a fost împușcată în cap sau în picior ! ?...

— Raportez, ar rămîne să-i găsim pielea ca să ne convingem, a zîmbit pișicher subofițerul.

— Ați căutat în jur urme de împușcătură ?

— Căutat. Cercuri concentrice pe o zonă destul de mare în jurul poieniței, dar n-am găsit nimic. Acest lucru l-a convins și mai mult pe pădurarul Nicodim, omul care cunoaște cel mai bine pe-aici tainele codrilor, că e vorba de o capcană.

— Ce fel de capcană ?

— Un laț.

— Cu momeală sau fără ?

— Fără...

— Fără ? ! s-a mirat șeful. Asta presupune s-așteptî mult și bine.

— Nu, fiindcă momeala este însăși natura, a zîmbit iar Ilie. Pădurarul mi-a arătat mai jos de poieniță un pîrîu, unde căprioarele obișnuiesc să vină la apă.

— Sătenii cunosc acest loc ? Acest „secret" al lui ?

— Eu știu ? ! a ridicat din umeri șeful de post. Unii, poate da... alții, poate nu...

— Asta, uite așa, a privit maiorul spre mine, că fiecare locuitor din comună poate fi suspect. Drăguț.

— Nici chiar așa, s-a hlizit Ilie. Am un suspect forte care a fost văzut de mai multe ori umblînd prin pădure fără rost.

— Are armă de vînătoare ? am întrebat eu.

— Nu, a răspuns prompt ofițerul, n-are armă, însă are „mania" braconajului. Pădurarul l-a surprins odată cu vreo câteva lațuri asupra lui. I-a atras atenția că este caz de pedeapsă, dar el a făcut ce a vrut el să facă. Martin, acesta este numele omului. I-a răspuns că nu sînt lațuri de care-și închipuie el, pădurarul, ci simple funii cu care leagă vreascurile pe care le adună din pădure. „Bine, bine, joacă-te", l-a avertizat Nicolim.

Șeful și-a notat ceva în agendă. Apoi :

— Martin e acasă ? Ce-a făcut azi dimineață ?

— Ceva, ceva am făcut eu, s-a codit Ilie. Nu m-am „apropiat" prea mult de casa lui ca să nu dau de bănuit. Azi-noapte trebuia să se ducă la lucru, în schimbul trei, dar nu s-a dus. A plecat undeva, spre dimineață.

— Interesant, a precizat maiorul. Unde lucrează ?

— La combinatul siderurgic, la Blumming.

— Și de unde „mania" pentru braconaj ?

— Taică-său îl lua cu el prin pădure, cînd avea armă de vînătoare.

— *Avea*...

— Da. De cîțiva ani n-o mai are. L-a prins fostul șef de post la braconaj și i-a confiscat-o.

— Alt suspect... forte, a zîmbit maiorul.

— Nimic, deocamdată, a lăsat-o mai moale Ilie. N-am avut cam de mult un act de braconaj. Cel puțin, eu nu cunosc.

— Bine-ar fi să fie așa, a zis maiorul. Să nu fie invers. Tu ce părere ai, bucureșteanule ?

— Dacă-i cu privire la... invers, garantez pentru Ilie, am făcut eu o glumă, făcînd cu ochiul șefului de post.

— Azi îți arde, după cum văd, mai mult de glumă decît de treabă, s-a-ncruntat șeful.

— Eu sînt de părere, am revenit la fondul problemei, să nu-l scăpăm din „vizor" nici pe posesorii de arme de vînătoare, chiar dacă pădurarul este convins că animalul a fost prins într-o capcană. Pînă nu găsim pielea căprioarei, așa cum bine... a glumit Ilie, nu putem ști dacă a fost sau nu vreun foc de armă. Animalul putea fi împușcat în altă parte și tîrît pînă-n poiența unde i s-a jupuit pielea

și i s-a tranșat carnea, ca să-i fie mai ușor la transport braconierului.

— Dar n-am găsit urme de tîrîre, a intervenit Ilie.

— Poate că animalul n-a fost tîrît, ci dus în spate pînă în poieniță, la lumină, am intuit eu o altă variantă. Nu putem ști ce-a fost în mintea braconierului în acele momente. Poate că a fugit cu căprioara cît mai departe de locul împușcăturii, ca să nu-l găsească cineva care ar fi auzit detunătura, poate că a auzit vreun foșnet suspect și l-a cuprins teama să mai rămînă acolo, poate că a vrut să sacrifice animalul acasă, însă pe drum și-a dat seama că este prea greu sau l-a ajuns oboseala, sau...

— Ai imaginație bogată, a zis Soreseu. Parcă ai fi braconier. Numai că nu prea simplifici lucrurile, cum te-ai lăudat în mașină.

— Ba, da, l-am contrazis. Toate acestea sînt argumente pentru a admite o „simplă" variantă că animalul a putut fi împușcat și că n-o să plecăm de aici pînă n-o să-i vedem pielea pe băț.

— Cui ? Autorului ?

— Fie și lui, dacă nu căprioarei.

— Glume, glume, și bine-ar fi dacă și din... glumă ne-ar ieși pasența, și-a mai notat șeful, bine dispus, ceva în carnețel. Reținem varianta, însă trebuie să-i acordăm prioritate lui Ilie. Să nu neglijăm suspectul forte.

— Forte, e o vorbă de-a mea, s-a explicat șeful de post. Fiecare om are niște vorbe...

Șeful l-a bătut ușor pe umăr pe Ilie. Apoi, a propus să mergem la Martin să vedem cît e de... blindat.

Martin și soția sa tocmai terminaseră de mîncat, cînd am intrat noi în curte.

— Încă nu l-ați prins pe braconier ? ne-a luat el prin surprindere după ce ne-am dat bună ziua.

— Dar de unde știi ce căutăm ? s-a mirat maiorul.

— Păi, oți fi crezînd dumneavoastră că umblați secret, dar la melița nevestii lui Nicodim nu-i puteți pune sigiliu, cînd vrea ea să se pornească.

— Zău ?

— Da, că știe tot satu' de ce-ați venit dumneavoastră de la Hunedoara aici. Numai s-aveți noroc, eu așa vă doresc.

— Parcă-ți vine-a crede că s-ar putea să nu prea avem !?

— Apăi, de, cu o pun și p-a rea în față ! Dacă omu' a ascuns bine pielea și carnea sau le-a lepădat ?

— Îmi placi, ești prevăzător...

— Sînt, de ce să nu fiu. Însă, dacă v-ați gîndit cumva la mine, apăi să știți că vă înșelați.

— De ce, pentru că ești prevăzător ?

— Umblați cu vorbe în două colțuri și astea nu prea-mi plac, și-a aprins gazda o țigară.

— Atunci, de ce ?

— Pentru că eu m-am vindecat de patima asta și nu vreau să înfund pușcăria pentru cîteva bucăți de carne de vînat, că mai mult n-ai ce să alegi dintr-o biată căprioară.

— De cînd te-ai vindecat ?

— De cînd i-a ridicat pușca la ăl bătrîn și mai apoi, de cînd am văzut că Nicodim e tot cu ochii pe mine. La ce-mi trebuie mie belea, cînd cîștig atît de bine la Blumming și sînt liniștit ? mi-am zis. Ducă-se la naiba de carne sălbatică !

— Dar cît cîștigi la Blumming ?

— Foarte bine, dacă mă țin de treabă.

— Ca azi-noapte ? l-a săgetat maiorul.

— Aa... Care va să zică, asta era ? a ridicat Martin din sprîncene. Se mai încurcă omul la cîte un pahar și nu-i ajunge bine să se ducă băut la serviciu. Dumneavoastră v-ați duce ?... Nu v-ați duce. Am fost azi-dimineață de mi-am motivat. Am luat o zi concediu fără plată.

— Păi, cu ce te-ai dus la serviciu ?

— Pe jos. Am trecut dealurile, că numai aci e Blummingul... N-am mai așteptat cursa de nouă, că s-ar fi făcut tîrziu.

— Și cu cine-ai băut ?

— Dar mă bănuiți, nu glumă ! și-a săltat Martin cozorocul șepcii. Singur, cu cine să beau... Ieri după-masă, am lucrat mult în grădină și, fiind încălzit tare de efort, m-a

ajuns rachiul cam repede. Numai uitați-vă și dumneavoastră cît am săpat !

Într-adevăr, săpase mult în grădină, iar săpătura era proaspătă.

— Dacă credeți că eu mă țin de lucruri necurate, puteți să-mi controlați toată casa, ne-a poftit el. Și-n grădină... Unde vreți dumneavoastră !

Desigur, am răspuns invitației, însă n-am constatat absolut nimic.

— Ați văzut ? Ce v-am spus eu ? turuia omul conducîndu-ne spre poartă. Am și uitat gustul de carne de vînat. Ca să dovediți cu cercetările trebuie să îndreptați bătăile puștii spre alte case care mai sînt pe aici.

— Știi tu vreuna care merită mai multă atenție ? l-a privit șeful pe sub sprîncene.

— Poate a lui Lică, a rîs într-o parte Martin. Omul are armă de vînătoare și nu prea stă pe acasă...

— De unde știi că nu stă ? înțelesese aluzia Sorescu.

— Păi, cînd umblam și eu prin pădure, mai mereu dădeam nas în nas cu el. Îmi zicea că-i place natura și că-și mai aerisește plămînii de praful pe care-l înghite la aglomeratorul din combinat, unde lucrează el. Goange. Că, dacă ar fi fost așa, nu căra după el și arma de vînătoare cînd sezonul e interzis. Pe-aici sînt și urși, ai grijă !... mă sfătuia el ca să justifice de ce avea arma.

— Obișnuiește să se ducă pe la „Susurul vîntului" ?

— Da pe unde naiba nu umblă el. Cunoaște toate cotloanele...

— Odată, te duceai și tu pe acolo ?

— Mă duceam, dar nu prea era mișcare.

— De ce ?

— Păi, „Susurul vîntului" nu vă spune nimic ? s-a mirat Martin.

— Nu prea, a recunoscut Sorescu. Nu sînt vînător. Poate tovarășul locotenent...

— Atunci, dînsul ar trebui să știe că acolo unde vîntul adie ceva mai intens, animalele simt mai repede prezența omului, mirosul fiind adus pe palele de aer.

— Interesant, am zîmbit eu, dar se pot pune capcane ?

— Se pot pune, de ce nu, m-a privit Martin ca pe un învățăcel. Dar șansele sînt slabe, vă dați seama... Eu de cîte ori am pus acolo capcane, nu m-am ales cu nimic. Animalele sălbatice ocolesc „Susurul vîntului", pentru că le aduce de departe miros de primejdie. Ehe, nu-i chiar așa de ușor să fii braconier...

— Bine, dar acolo căprioarele vin la apă, mă gîndeam eu la explicația pădurarului. Acolo e un pîriu...

— Văd că ați fost acolo, cunoașteți bine locul, m-a privit cu interes Martin. Eu însă, de cîte ori am stat la pîndă — și, slavă Domnului, am stat ore-n șir — nici poveste de așa ceva. Au ele alte izvoare de unde beau apă și unde nu le paște primejdia. Unul dintre acestea este „izvorul hoților". Vine din pîntecul muntelui. E greu de pătruns la el, din cauza grohotișului. Acolo, căprioarele se simt în cea mai mare siguranță, vînătorii neavînd poziție de tras chiar dacă ar avea pușcă cu lunetă. Au și animalele „mirosul" lor, ce, credeți că-i atît de simplu?... Treburi, necazuri.

— Într-adevăr. Șefului părea să-i placă filozofia fostului braconier.

Am plecat.

— Mergem la Lică sau luăm casele la rînd ? a zis maiorul supărat că sătenii știau de misiunea noastră. Se dusese dracului elementul surpriză. Aflînd că se găsiseră resturile căprioarei, braconierul își luase probabil măsuri suplimentare de precauție.

— Numai Nicodim e de vină, a zis înciudat șeful de post. Nu și-a putut ține gura față de Sevastița, nevastă-sa. Și dacă nu l-aș fi instruit și pe el și pe omul care-a găsit resturile căprioarei...

— Totuși, nu mi-ai răspuns la întrebare, a revenit la ideea lui Sorescu.

— Mergem la Lică, a dat-o cotită Ilie.

— Și dacă Lică ne trimite la Bobică, Bobică la Popică și Popică la Mitică, iar Mitică tot la Lică... ?

Ilie și-a plecat privirile-n pămînt.

— Nu mi-am imaginat că Nicodim n-o să-și țină gura. E om serios.

— Bine, bine, a cedat Sorescu. Cîți posesori de arme de vînătoare ai în comună ?

— Trei ! Licã. Donose şi pădurarul Nicodim !

— Donose cine-i ?

— E şeful unui şantier în combinat. Un om de treabă.

— Garantezi pentru el ?

Subofiţerul a evitat să răspundă. Tăcerea maiorului şi privirea lui iscoditoare l-au făcut să spună totuşi ceva.

— Garantez, garantez, da' parcă pot băga mîna-n foc ?

— Garantez eu, lasă. Îl cunosc foarte bine. Nu e capabil de asemenea fapte.

— Păi, şi eu zic că nu e capabil, s-a luminat Ilie. Nu se duce la vînătoare decît în timpul sezonului. Ba, uneori, nici atunci. Cîte probleme are el la serviciu...

— Aşadar, a reluat maiorul gînditor, nu ne rămîne decît Lică.

— De ce numai Lică ? am întrebat eu.

— Mai ştii tu pe altul ? m-a privit maiorul curios.

— Pădurarul Nicodim ! am răspuns, nepărîndu-mi nimic mai firesc.

Ilie şi-a frecat bărbia ţepoasă cu mîna şi a rămas cu ochii ţintă la mine.

— Ai ceva motive în plus să-l bănuieşti ? mi-a zis şeful cu şiretenie. Am înţeles : miza pe aceeaşi carte.

— Două ! am ridicat eu degetele. Unu : convingerea fermă a lui Nicodim că animalul a fost victima unei capcane ! Doi : *melița* Sevastiţei !

— Ar fi... şi nu ar fi, m-a temperat Sorescu.

— Eu cred mai mult că *ar fi*, mi-am susţinut punctul de vedere. Convingerea sa că animalul a fost prins într-o capcană, în raport cu „experienţa" pe care ne-a dezvăluit-o Martin despre „Susurul vîntului", se poate traduce, în caz de vinovăţie, ca o intenţie de a ne induce în eroare, canalizîndu-ne cercetările pe această pistă. Iar împărtăşirea veştii de către Sevastiţa nu e decît o încercare de a ne încurca ţele. Putem suspecta pe oricine din comună. Mă rog, dacă are puşcă, dacă e necinstit, dacă...

— Ai avut probleme cu Nicodim ? m-a întrerupt maiorul adresîndu-se şefului de post.

— Nici una.

— Mda... Ar mai fi şi alt motiv ? s-a întors şeful spre mine.

— Mda... Ar mai fi și alt motiv ? s-a întors șeful spre mine.

— Păi... Permiteți să raportez : în alternativa admiterii ipotezei că animalul a fost împușcat, nu putem omite din cercul de bănuiți nici un posesor de armă de vînătoare, or, cum aceștia sînt foarte puțini, ne rămîn singuri Lică și pădurarul Nicodim !

— Hai să mergem la Lică ! a zîmbit șeful. Dacă n-o fi, tot mai vedem.

Cu Lică lucrurile s-au limpezit repede, arma sa de vînătoare avînd pe țevi praful de un deget.

— N-am mai tras cu ea de-un an ! Sau poate și mai de mult, ne-a asigurat omul. Ați venit într-un control de rutină sau ?...

— Sau... ce ? i-a înapoiat șeful arma de vînătoare.

— ...În chestia cu căprioara. E adevărat ce se-aude ?

— Tu ce părere ai ?

— Că-i adevărat, a rînjit Lică. Altfel venea numai domnu' plutonier Ilie...

— E adevărat. Și ai putea să ne dai o mînă de ajutor, ce zici ?

— Dacă pot, cu plăcere. Dați pe la Martin, că poate încă nu și-a luat oalele de pe foc, ne-a făcut el cu ochiul.

— Bine, dar el n-a aflat ?

— Ba, cred c-a aflat...

— Și atunci ?

— Păi, dacă n-are carnea-n oală, pielea o păstrează. E patima vînătorului, și-apoi împușcă și cîteva sutare bune pe ea, dacă se-ndură s-o vîndă.

Nu știusem pînă atunci că patima unui vînător este atît de puternică încît acesta nu renunță la pielea sau la trofeul vinatului său, chiar dacă la mijloc e un braconaj. Dacă braconierul nostru dosise pielea căprioarei, ne oferea o șansă nesperată : a găsi tocmai proba materială indubitabilă de care aveam nevoie pentru a-l trimite pe banca acuzaților.

— Și cam unde se păstrează aceste piei ? l-am întrebat eu pe Lică.

— Eu știu ? a rîs strîmb Lică. Unde-l taie capu' pe fiecare. Pînă trece pericolul, că apoi... trebuie s-o pună la uscat.

— Vreo idee mai concretă ?

— Greu... Poți s-o înfășori în ceva și s-o îngropi în pămînt și sînt atîtea locuri...

Era bine dacă aveam și un ciine de urmărire cu noi ! m-am gîndit. Făcusem o greșeală că nu-l luasem. Trebuia să fi cerut unul de la regiune. Al nostru de la Hunedoara nu dădea rezultate din cauza prafului și fumului de la combinat care-i alterase simțul olfactiv. Dar, cum greșelile nu iartă, ne-am continuat treaba fără a beneficia de aportul acestui animal eficient.

— Cu ce „legendă" intrăm la pădurar ? m-a întrebat șeful după ce-am plecat de la Lică.

Dacă aveam acum un ciine cu noi, era rezolvată și problema legendei ! m-a dus gîndul din nou la ideea mea. Ciinele i-ar fi luat... urma pădurarului și ne-ar fi... dus la el acasă. A greșit, e animal, n-a luat urma care trebuia, ne-am fi scuzat noi, dacă ar fi fost cazul.

— Spunem că cineva a auzit totuși un foc de armă în pădure. Apoi că, fără să se supere, trebuie să ne lase să-i controlăm arma și muniția.

Văzîndu-ne intrînd în curte, Sevastița s-a-ngălbenit puțin, apoi ne-a invitat cu gesturi largi să intrăm. Pădurarul a ieșit și el din casă și ne-a poftit înăuntru. Am preferat să rămînem afară, la o masă așezată sub un nuc cu coroana mare și deasă.

— Gata, e pe sfîrșite treaba ? L-ați găsit ? s-a așezat Nicodim lîngă noi.

— Uite ce e, Nicodime, a zis maiorul, căprioara a fost împușcată.

— Da ? Eu eram sigur că bietul animal a fost prins într-o capcană.

Se înroșise puțin. Îl simțeam nesigur, întrebător, mirat parcă.

— Aoleu ! s-a ridicat el deodată. Ați venit pe la mine și eu stau de lemn. Dar sper să beți un pahar ! ?...

— Da. Cu apă, a zis maiorul. Și adu-ne și arma. Trebuie să ne facem datoria. N-avem încotro !

— Da, bineînțeles, se poate...

A adus destul de repede arma. Maiorul Sorescu a examinat-o cu atenție, introducînd apoi vergeaua cu o cîrpă curată pe cele două țevi.

— E plină de vaselină !

— Eu așa o păstrez cînd n-o folosesc.

— Zău, a zîmbit maiorul ca de o glumă nereușită. Și cînd o folosești, cum o păstrezi ?

— Cum vine asta ? Cînd o folosesc, o curăț...

— Și după aceea ?

— După aceea... o ung din nou cu vaselină, nu ? Era firesc ce spunea el. S-a uitat și spre mine, ca și cînd s-ar fi așteptat să confirm.

— Nu folosești ulei ? a zis șeful mirosind gura țevii.

— Ulei ? De ce să folosesc ulei ?

— E mai bun și-ți răpește mai puțin timp la curățat.

Înțelegeam perfect sensul întrebărilor maiorului, vaselina ascunzînd mult mai bine urmele suplimentare ale împușcăturii care s-ar fi găsit pe țeava puștii. Dacă era vinovat, pădurarul avusese grijă să curețe bine arma și să o ungă tocmai cu vaselină.

— Nu, nu, zise Nicodim. Vaselina e mult mai bună. Dacă ții la arma ta, timpul care îți ia pentru curățat nu contează.

— Aveți ceva piei în casă ?

— Am, a zis repede Nicodim. Am, dar nu de căprioară. Am două de cerb. Am și trofeele cerbilor... am și autorizațiile pentru vînarea lor...

— Cu alte cuvinte, ai tot...

— Tot... legal ! a tăiat pădurarul aerul cu mîna.

— Atunci, cred că nu ne împiedică nimic să certificăm și noi legalitatea lor, după ce o să-ți controlăm locuința și dependințele. Tot... legal !

— Vai de mine... Puteți să controlați unde vreți dumneavoastră, s-a dat pădurarul un pas înapoi, arătînd cu mîna toată curtea. Vă faceți datoria, vă-nțeleg...

Sorescu : casa, Ilie : magazia și dependințele, iar eu : curtea. De fapt, singur îmi exprimasem dorința să mi se repartizeze curtea, gîndindu-mă la vorbele lui Lică. După mai bine de un ceas, ne întîlneam toți trei la masa de sub nuc, fără ca pe fața cuiva să se zărească vreun zîmbet. Numai chipurile lui Nicodim și al Sevastiței radiau.

— De data aceasta, n-ai avut succes, bucureșteanule, mi s-a adresat șeful cam otărît de rezultat.

— E destul de greu să judeci lucrurile la rece, am zis înclinînd din cap, dacă tot nu găsisem o justificare.

— O să reluăm mîine, cînd vom trece la investigații intense pentru a-i depista pe toți amatorii de capcane, a privit șeful în direcția lui Nicodim care venea cu o tavă pe care clincheteau cîteva pahare și o cană de vin roșu.

— Măcar acum cred că nu mă refuzați, a pus Nicodim vesel tava pe masă.

— Pe cine-ai mai văzut dumneata pe la „Susurul vîntului" ?

Pădurarul rămase o clipă încremenit. Noi ne gîndeam tot la...

— Păi... Am întîlnit destui ! A turnat în pahare. L: vad bun acolo, că vin căprițele la apă.

— Curios, totuși, că animalele se duc să bea apă tocmai acolo unde vîntul le aduce miros de primejdie, am observat eu. Nicodim tocmai umplea al treilea pahar. Întrebarea-l luase prin surprindere ; cîteva picături de vin au curs alături de pahar.

— Dar de unde știți dumneavoastră asta ?

— Păi, și eu sînt vînător ! am zîmbit. Ce fel de vînător eram însă...

— Nu-i chiar așa, m-a contrazis el slab. E invers. Căprioarele vin acolo, tocmai ca să adulmece dacă le paște vreo primejdie...

— Nu. Logic e ca ele să se îndepărteze de primejdie. Deci, de acel loc, de capcane...

— E-he ! Nu știți dumneavoastră, sînteți vînător tînăr,.. Mai aveți multe de-nvățat.

— Că mai am.. da, sînt de acord, însă nu și ce contravine logicii simple, nu m-am dat eu bătut. Explicația dumitale e un nonsens.

— Ia spune-mi, nea Nicodime, Sevastița știe de toată povestea cu căprioara ? nu i-a dat prea mult timp de gîndire maiorul.

— Știe, dar nu de la mine, că eu mi-am ținut gura, cum m-a-nvățat domnu' Ilie. Știe de la Cioflică, de la omu' care-a găsit resturile căprioarei și m-a anunțat.

— Bine, dar eu l-am instruit și pe el ! a observat șeful de post.

— Nu, sigur, nu a spus el ! a-ntors-o Nicodim. A tras ea cu urechea, cînd a venit omu' de mi-a spus... Nu știți cum sînt femeile ?

— Aha, s-a... liniştit Ilie. Dar mata nu i-ai spus femeii matalesă nu răspîndească vorba ?

— I-am spus cînd am venit cu dumneavoastră din pădure, însă ea apucase să vorbească cu Veta lui Murgu.

— Şi Veta, limbută cum e, a umplut tot satul... zise liniştit Ilie. Nu ştii ce gură are Veta ?

Aşadar, tocmai la o limbută se găsise Sevastiţa să difuzeze vestea, m-am trezit cu întors cu gîndul la unul din punctele de suspiciune împotriva lui Nicodim. Mi se părea că ăsta e totuşi o hibă care se alătura nemulţumirii faţă de explicaţia neconvingătoare pe care mi-o dăduse pădurarul în legătură cu „Susurul vîntului". De ce Sevastiţa răspîndise vestea aşă de repede după plecarea soţului şi nu aşteptase ca el să se întoarcă de la pădure ? Întrebarea îşi aştepta răspunsul în contextul unei judecăţi logice a desfăşurării evenimentelor. Dar n-am apucat să reflectez destul la greutatea răspunsului care-mi dădea ghes, şi anume că Sevastiţa ştiuse de la-nceput toată istoria, că-n podul bucătăriei de vară s-a auzit mîrîitul şi mîrîitul unor pisici angajate într-o chelfăneală ca a hoţilor care se bat pe pradă.

— Iar se-ncaieră, ale naibii ! s-a-ngălbenit Nicodim ca o lumînare.

— O fi prins aia albă vreun şoarece şi cealaltă vrea să i-l ia. Zît ! Zît ! s-a-nălţat glasul Sevastiţei.

M-am uitat la Nicodim. Privirea-i aluneca. O simplă clipă i-am văzut-o. Se temea.

— Ai căutat şi-n podul bucătăriei ? m-am întors eu spre Ilie, în timp ce Nicodim se-ndrepta spre locul unde se auzeau pisicile.

— Da, dar nu-s decît cartofi şi cîteva duble de fasole...

— Mă duc şi eu să văd. M-am ridicat de la masă şi am luat-o spre bucătărie.

Soresecu tresărise. L-am simţit deodată cum mă urmărea cu privirea.

— Te pomeneşti că acolo o fi pielea ! l-am auzit eu în spate. Te-ai uitat bine, nu-i nimic ?

— M-am uitat, a zis şeful de post. N-am văzut nimic...

Pădurarul, văzînd că mă apropii de el şi de Sevastiţa, s-a-ngălbenit şi mai tare.

— Dar de ce vă deranjați dumneavoastră ? Dați-le naibii de pisici ! Mi-a pus mîna ușor pe umăr și s-a-ntors spre locul din care plecasem.

— Vreau să văd și eu cum se luptă două pisici, am zis. Sînt curios.

— Pentru o coadă de șoarece ? Sevastița se-nverzise.

M-am urcat pe scară. Cînd am ajuns la gura podului, pisicile au zbughit-o care încotro ! În fața mea, coada de șoarece, pentru care-și-nfipseseră colții una într-alta : pielea de căprioară !

Sevastița o ascunsese într-o dublă, sub niște boabe de fasole, însă pisicile, simțind mirosul, dăduseră cu labele fasolea la o parte și începuseră cruda dispută pentru atribuirea dreptului de proprietate.

Cînd am coborît, Nicodim și Sevastița înmărmuriseră.

— Coada de șoarece, da ? i-am trecut pielea prin fața Sevastiței. Cînd ai împușcat-o ? l-am întrebat pe pădurar.

— În zori...

— Și cu „Susurul vîntului" cum rămîne ?

Era într-o după-amiază. Rămăsesem în continuare la serviciu pentru a încheia niște dosare. Deodată, am auzit deschizîndu-se grăbit ușile de la camerele destinate formațiunii noastre de anchete. Era maiorul Crăciunescu, șeful circulației, care era ofițer de serviciu. Cînd a ajuns la camera mea și m-a văzut la birou, și-a pus mîinile în cap, la-nceput, dar apoi a deschis brațele de bucurie : în sfîrșit, găsise pe cineva.

— Hai repede cu mine, că n-am pe cine să iau ! mi-a zis el agitat. Avem un accident de circulație mortal la ieșirea din Hunedoara și nu se cunosc autorii ! Pînă vine echipa, hai repede-acolo !

Mi-am strîns în grabă lucrările, le-am închis în fișet și am plecat.

— Știți ceva amănunte ? l-am întrebat în mașină pe maior.

— De unde, numai ce mi s-a spus la telefon ! Știu că e un motociclist, atîta tot !

Am ajuns primii la fața locului și am luat măsura de a îndepărta curioșii și de a bloca circulația, protejînd astfel locul faptei.

În șanțul din dreapta al șoselei, în direcția de mers Hunedoara—Peștiș, zăcea accidentat mortal un bărbat ca la vreo 40 de ani, iar alături, răsturnată și cu coarnele sucite, motocicleta lui, un „M.Z. 125" de culoare neagră.

Afară era cald, vizibilitatea perfectă, iar șoseaua uscată și în linie dreaptă. De-a lungul șoselei erau pomi și din loc în loc, diverse clădiri.

Am început să facem investigații în rîndul curioșilor pentru a identifica eventualii martori oculari ai accidentului. Din rîndul mulțimii s-a desprins un bătrîn ce ținea

de coarne o bicicletă și care după ce ne-a salutat i-a spus maiorului :

— Eu v-am dat telefon, dom' maior ! Veneam cu bicicleta și am dat peste motociclistul din șanț. Ce tragedie !

— Ați văzut ce mașină l-a lovit ?

— Nu ! a dat bătrînul din cap. N-am văzut nimic.

— Dar la telefon mi-ați spus că l-a lovit o mașină care-a fugit de la locul accidentului !

— Daa, a recunoscut bătrînul. Așa v-am spus, fiindcă eu cred că n-avea cum să se întîmple altfel... N-a ajuns bietul om mort în șanț, cu motocicleta făcută ferfeniță, fără să-l lovească vreun nemernic cu mașina !

Crăciunescu a tăcut. I-am întrebat apoi pe toți cetățenii adunați acolo dacă observaseră vreun autovehicul prin apropiere, dacă văzuseră cum se produsese accidentul, dar n-am întîlnit decît chipuri mirate, voci stinse și umeri ridicați.

Observînd că oamenii începuseră să se apropie de locul faptei, mulți fiind curioși să vadă mortul, i-am îndepărtat la o distanță respectabilă, retrăgîndu-mă cu maiorul mai de-o parte.

— Trebuie făcute investigații serioase pe tot traseul, mi-a zis Crăciunescu. Trebuie stabiliți toți șoferii care au trecut pe aici...

— Absolut ! l-am aprobat eu. Dar nu ne putem permite acum, că dau năvală...

— Știu ! a privit maiorul la ceas, sperînd să vină mai repede echipa operativă. Ciudat accident ! l-am auzit apoi, după ce-a studiat cu privirea cîmpul infracțiunii. Și ce om...

Vrînd să-mi fac o imagine asupra modului cum se întîmplase accidentul, am căutat pe șosea locul în care se produsese ciocnirea, dar n-a fost cu putință să-mi dau seama unde se afla. Normal, în acel loc, ar fi trebuit să fi rămas pe șosea urme de vopsea neagră, de la motocicletă, urme de vopsea de la celălalt autovehicul implicat în accident, cioburi de sticlă, eventual pete de sînge, de ulei ș.a.m.d. Aceste urme, însă, lipseau, după cum nu se vedeau nici urme de frînare.

Maiorul Crăciunescu, specialist în materie, care sesizase poate numai dintr-o privire aceste „împrejurări ne-

gative", cum sînt denumite ele în criminalistică, mi s-a adresat:

— Tu ce părere ai ? Cam ce idee ţi-ai făcut ? Aşa, în mare...

— N-aş putea să mă pronunţ, i-am zis, dar mi se pare ciudată lipsa locului de impact.

— Poate că nici n-a existat un impact în adevăratul sens al cuvîntului. Poate motocicleta a fost numai atinsă, a fost „stearsă" de celălalt autovehicul. Dacă a avut şi viteză...

— Aşa se mai poate, am apreciat eu ipoteza, însă, în acest caz, cred că autovehiculul a venit numai din spate.

— De ce ?

— Fiindcă numai ajungînd paralel cu motocicleta care mergea pe dreapta, a putut s-o atingă, motociclistul pierzîndu-şi controlul şi intrînd în şanţ.

— Nu-i obligatoriu, şi-a ridicat maiorul cascheta spre ceafă. Autovehiculul care a fugit putea să vină şi din faţa motociclistului, dinspre Peştiş.

— Bine, dar atunci, ca să atingă motocicleta, maşina aia trebuie c-a mers pe mijlocul şoselei, şi chiar puţin în diagonală, nu credeţi ?

— Aş putea să cred, cum să nu, fiindcă sînt atîţia şoferi indisciplinaţi pe şosea, dar tot atît de bine pot să admit că tocmai motociclistul mergea neregulamentar, pe mijlocul şoselei ! Ba, de ce nu, amîndoi ?!

Evident, erau o mulţime de întrebări la care nu se putea răspunde pînă nu se examinau în amănunt locul faptei, motocicleta şi, nu în ultimă instanţă, cadavrul victimei.

Cum a sosit, echipa operativă s-a apucat de lucru, de căutat urme, sub comanda omului celui mai indicat : maiorul Crăciunescu.

Din echipă făcea parte şi medicul legist Tamara Călinescu ; deşi nu era obligată să vină la faţa locului şi în astfel de cazuri, răspundea întotdeauna cînd era solicitată.

— Ce mai faci, locotenente ? Te-ai profilat pe accidente de circulaţie ? mi-a şoptit ea după ce am salutat-o.

— Providenţa, i-am zîmbit eu.

— Lasă că nu-ţi strică să ştii şi din astea... Ai înclinaţie şi am văzut că te preocupă morţile violente. Astea sînt cele mai pasionante enigme criminalistice...

Nu-i destăinuisem că eu, de fapt, asta aș fi dorit să lucrez, dar nici ea n-avea de unde ști că, peste numai cîțiva ani, urma să-mi realizez acest vis.

Pe șosea nu s-au găsit nici un fel de urme, așa cum „palpasem" și eu terenul mai înainte. A fost examinată și motocicleta, dar nici pe ea nu s-a putut identifica măcar o particulă de vopsea care să provină de la autovehiculul implicat în accident. După avariile prezentate de motocicletă, nu se putea exclude ipoteza pe care mi-o împărtășise maiorul Crăciunescu, deoarece, în cazul „ștergerii" ei în mers de către un alt autovehicul, era posibil ca vopseaua de pe motocicletă să fi rămas imprimată pe caroseria mașinii în culpă și nu invers. Apoi, în cadrul aceleiași variante, totul depindea și de locul unde fusese lovită motocicleta. Dacă fusese „atinsă"; spre exemplu, în suportul pedalei ce susține picioru motociclistului ? Atunci, de unde urme ? Examinarea îmbrăcămintii cadavrului nu a adus nici ea ceva nou, astfel că acest caz a fost etichetat de către membrii echipei de cercetare drept deosebit de dificil.

În urma unei examinări sumare, exterioare, a cadavrului, doamna Călinescu nu ne-a putut spune decît că victima prezenta o fractură craniană pronunțată.

— Altceva nimic, doamnă ? a privit-o cu speranță maiorul Crăciunescu.

— Am să văd la morgă, la autopsie, a răspuns ea. Poate autopsia să vă ajute cu ceva ! Dar tu nu ai nici o părere, locotenente ? și-a îndreptat ea privirea spre mine. Te știam un băiat cu idei !...

— Eu aș îmbrățișa și ipoteza unei autoaccidentări, doamnă ! i-am zis. Nu mă prea pricep în probleme de accidente de circulație, dar interpretarea împrejurărilor negative mă conduce și la o astfel de ipoteză.

— Ipoteza asta n-am exclus-o nici eu, a intervenit maiorul, dar nu ți-am împărtășit-o fiindcă, din păcate, îl cunosc pe motociclist de vreo zece ani. Are permis de conducere pentru toate categoriile și-l știu cît era de prudent. Spre exemplu, bag mîna în foc că alcoolemia va fi zero. Niciodată nu mi-a dat probleme... Dimpotrivă, colabora cu noi ca șofer voluntar !...

— S-ar putea să aveți dreptate, i-am zis, însă eu iau în calcul posibilitatea autoaccidentării nu numai din neatenție, sau dintr-o greșeală de conducere, ci mă gîndesc la o cauză patologică : un infarct, o criză renală, un accident vascular, un acces pancreatic etc.

— Se poate, a fost de acord Crăciunescu.

— Vii cu mine la morgă să asiști la autopsie ? mi-a zîmbit doamna Călinescu, cochetînd cu logica mea.

— Cu cea mai mare plăcere ! i-am răspuns. Nu dumneavoastră sînteți primul medic legist care mi-ați spus că numai așa se-nvață meserie ? Dacă o femeie...

— Atunci, hai sus ! ..

Morga spitalului din Hunedoara. Autopsia decurgea conform protocolului obișnuit. Deodată, urmărind disecția laringelui, doamna Călinescu a exclamat de era să fac stop cardiac :

— Extraordinar ! Edem glotic !...

— Ce-ați spus ? am întrebat-o eu mai mult în șoaptă, ca să mă liniștesc.

— Privește *criminala !* mi-a arătat ea cu penseta o viespe moartă.

Am privit la viespe, dar tot n-am înțeles nimic, pînă cînd doamna Călinescu nu mi-a explicat misterul acestui caz foarte rar întîlnit : În timpul mersului, motociclistului îi intrase în gură o viespe care-l înțepase în laringe. Omul nu-și dăduse seama de pericol și laringele se tot inflamase, conducînd la cea mai stupidă asfixie mecanică a căilor respiratorii.

Fusesem repartizaţi, din aceeaşi promoţie, la Miliţia oraşului Hunedoara, patru locotenenţi, dintre care doi la biroul cercetări penale şi doi la judiciar. Eu n-avusesem noroc de judiciar, aşa cum îmi dorisem, căci şeful regiunii de miliţie, colonelul Eugen Popescu, după scrisoarea de recomandare, mă repartizase sec la cercetări penale, „unde era mai greu", cum fusese rugat în epistolă. „De ce de prima dată la judiciar ?" îmi spusese colonelul. Cercetările penale nu cooperează cu judiciarul ? s-a uitat el apoi prelung la mine. Ori crezi că aceste două formaţiuni sînt în divorţ... La Hunedoara, în materie de cercetări... judiciarul este preponderent, dragul meu". Şi nu mai avusesem ce să mai spun...

În Hunedoara, de cîtva timp, bîntuia un hoţ, care-şi crease o anumită specialitate în spargerile de biserici. Loviturile date de el la cîteva biserici din Hunedoara şi din suburbii pusese serios pe gînduri pe şeful miliţiei şi pe lucrătorii de la judiciar. Şi intraseră judiciariştii în alertă de mai bine de trei săptămîni, însă rezultatul favorabil întîrzia.

Nu ştiu de ce, care a fost raţionamentul, dar într-o zi, căpitanul Ştefan, şeful miliţiei, ne-a chemat în biroul său pe toţi patru, locotenenţii din ultima promoţie, şi ne-a încredinţat cazul spre rezolvare.

— Sînteţi tineri, ne-a spus el, sînteţi talentaţi. Vreau să văd cum vă descurcaţi. După ce vă consultaţi, dumneata, domnule locotenent Alexandru, te rog să-mi prezinţi planul de acţiune. Şi-acum, la treabă !

— Să trăiţi ! am răspuns noi în corpore şi am ieşit.

Locotenentul Alexandru care lucra la judiciar și pe ai cărui umeri cădea cea mai mare răspundere ne-a spus din mers, ca... specialist :

— Planul e gata de trei zile, l-am întocmit la mare artă! Rămîne doar să ne împărțim bisericile.

Am tăcut. Nu știam prea bine despre ce era vorba. L-am urmat pe Alexandru.

— Îl prindem noi ! se arăta plin de optimism Alexandru. Esențialul este ca voua —și ne-a privit pe fiecare — să nu vă fie frică să vă petreceți noaptea într-o biserică. Acolo e întuneric, sînt stafii, a zîmbit el, dar „sfîntul pistol" și cu ceilalți sfinți care sînt înăuntru vă vor ajuta să scăpați de temeri.

Un fior rece mi-a trecut pe șira spinării. Nici unul dintre noi, însă, n-a schițat vreun gest de protest. Eram polițiști în toată regula, ce naiba !

În continuare, Alexandru a scos un dosar din fișetul său în care erau adunate toate materialele despre aceste spargeri și ne-a informat în amănunt. Spargerile avuseseră loc noaptea, prin forțarea ușilor de la intrarea în biserici, iar cînd manevra nu reușise, prin forțarea geamurilor laterale sau din spate.

— Hoțul e un „fonist" și nu un „artist", ne-a... instruit colegul nostru de la judiciar. Golește numai cutia milei...

Mai departe, Alexandru ne-a rugat să ne alegem, după o listă, cîte o biserică ce încă nu fusese spartă și unde urma să ne petrecem în mod plăcut nopțile următoare.

— Care are norocul ca hoțul să pice la el, om s-a făcut, s-a învîrtit de-o primă ! a rîs pe sub mustăți locotenentul Baciu după ce și-a ales primul biserica din Peștișul Mare.

— Pot să citesc și cu materialele ? m-am adresat eu lui Alexandru, cînd mi-a venit rîndul să aleg.

— Măii, dar tare neîncrezători mai sînteți voi ăștia de la... cercetări ! mi-a zis colegul cu o ușoară nuanță ironică. N-ai încredere-n mine ?

— Nu-i vorba de asta... Poate mai desprind vreo idee.

— Ia și citește, și pe urmă alege-ți, mi-a dat el dosarul, plecînd apoi împreună cu ceilalți la o cafea mică, unde să continue... pregătirea acțiunii.

Ajungînd cu studiul la declarațiile preoților ale căror biserici fuseseră sparte, m-a frapat una dintre ele. Mai exact, m-au frapat unele amănunte cuprinse în ea. Fuseseră scrise chiar de mîna colegului meu, locotenentul Alexandru. Preotul bisericii de pe strada „6 Martie" — cea mai frecventată biserică din oraș — declara că, după spargere, nu mai găsise o cheie de rezervă de la ușa de la intrare, cheie pe care o ținuse în biserică.

„Ciudat !" mi-am zis în sinea mea și m-am dus să stau de vorbă cu preotul, căci biserica nu se afla decît la două sute de metri de sediul miliției.

Preotul, un bărbat bine legat și cu o frunte înaltă, de om inteligent, m-a primit foarte amabil. Cheia n-o mai găsise, mi-a spus. În plus, după spargere, mai precis în ultima săptămînă, sumele de bani recoltate din cutia milei se diminuaseră foarte mult față de perioada anterioară, deși nu se putea vorbi de vreo scădere a numărului de vizitatori și de turiști.

— Bănuiți ceva ? l-am întrebat eu pe preot.

— Dar dumneavoastră ? mi-a întors el elegant întrebarea.

— Eu am mai multe bănuieli, i-am răspuns cu o mină complet deconectată.

— Cred, cred, nu m-a lăsat preotul să continui. În ce mă privește, am anumite bănuieli în privința omului de serviciu. Nu prea-i place siropul și poate chiar el a luat cheia, profitînd de învălmășeala de-atunci...

— Vom vedea, nu m-am grăbit eu cu certitudinile. Aș dori totuși să vă mai întreb ceva.

— Vă rog, m-a privit cu atenție preotul.

— De ce țineați cheia de rezervă în biserică și nu acasă ?

Popa a zîmbit amuzat.

— În orice caz, nu de teama de a nu mai putea ieși din biserică dacă m-ar fi încuiat cineva pe dinafară. Vîntul este vinovatul...

N-am înțeles. Am tăcut, însă, așteptînd ca preotul să se explice.

— Ni s-a întîmplat de cîteva ori, a reluat el, ca din cauza vîntului, stîrnit așa, dintr-o dată, ușa să se închidă brusc, în forță, și să rămînem blocați pe dinăuntru. Broasca are o defecțiune...

— Totuși, am tatonat eu, un meseriaș priceput...

— Am chemat mai mulți, dar ce să mai zic, a ridicat preotul din umeri. Am ales soluția să rămînă cheia de rezervă în biserică. Nu știu dacă mă credeți sau nu, dar asta e explicația...

— Vă cred, i-am zis eu uitîndu-mă la ceas. Acum, însă, vă rog să mă iertați. Sper să ne revedem cît de curînd.

— Vă aștept, m-a învăluit preotul într-o privire binevoitoare.

— Cunosc eu un lăcătuș, un meseriaș trăsnet ! am zis. I-am făcut apoi cu ochiul și m-am grăbit să plec.

Cînd am revenit la birou și am continuat să-mi arunc ochii prin dosar, colegii mei încă nu se întorseseră de la cafea. Mă interesa data cînd avusese loc ultima spargere : cu o săptămînă în urmă. Deși luasem de la interlocutorul meu, preotul, adresa omului de serviciu, am renunțat pe loc la orice suspiciune împotriva acestuia, premisele logice, după asocierea datelor, conturîndu-mi o rezultantă de-a dreptul trandafirie : cheia de rezervă nu fusese sustrasă de omul căruia nu-i plăcea siropul (decît probabil cu rachiu alb), ci de către spărgătorul de biserici. Pînă în urmă cu o săptămînă el spărsese alte biserici, îndepărtînd atenția de la cutia milelor din lăcașul sfînt de pe strada „6 Martie" care-i oferea acum cel mai substanțial „onorariu" și mai puține griji.

Cînd colegii s-au întors, locotenentul Alexandru m-a întrebat cè biserică mi-alesesem. I-am răspuns :

— Biserica de lîngă noi, de pe „6 Martie".

Toți trei au rămas perplecși. Drept urmare, le-am explicat raționamentul meu, dar nici unul dintre ei n-a fost de-acord cu părerea mea.

— *Șpringarul* (spărgătorul), a sărit Alexandru, s-a lăsat la fund o săptămînă, deoarece a avut ce să cheltuiască. Acum, însă, iar e în „foame" și va comite sigur o nouă spargere. Dacă vrei să știi, a privit el spre ceilalți, căutîndu-le complicitatea, sîntem aproape convinși că următoarea

țintă va fi o catedrală cu cel mai mare renume din acest ținut : catedrala din Ghelar. Acolo are peste ce să dea.

— Unde ați... stabilit asta ? La cafea ?

— N-are importanță. Toți trei sîntem de aceeași părere, a zis Alexandru.

— Și-atunci, mergeți toți trei la catedrală ?

Întrebarea mea i-a pus puțin în încurcătură.

— Nu, tragem bilete, a venit cu o idee salvatoare locotenentul Costinaș, „rivalul" meu de la cercetări penale.

Au tras biletele. Spre bucuria lui Costinaș, tocmai el a nimerit la catedrală.

— Costi, mai bine vii cu mine, i-am zis. Gîndește-te bine.

Puțin răutăcios, cum era felul lui, mi-a dat un răspuns usturător :

— Tie ți-e frică să dai piept cu un asemenea hoț. Ai găsit o scuză, chipurile un raționament, ca să stai o noapte într-o biserică unde știi că el nu va mai veni, din moment ce a spart-o odată.

— Greșești, i-am zis. Un polițist deștept, în condițiile date, nici n-are nevoie să stea în biserică. Are destul cîmp vizual de afară ca să vadă hoțul în momentul cînd vrea să spargă ușa. De fapt, dacă mă gîndesc bine, eu la noapte am să stau în preajma ușii...

— Îți alegi biserica și locul pe care-l vrei, treaba ta ! a făcut el în final un gest scurt cu mîna.

Locotenentul Alexandru s-a dus cu planul de acțiune la căpitanul Ștefan care l-a aprobat și ne-a transmis urările sale de succes.

Nu știu de ce, dar pe măsură ce colegii mei nu erau de acord cu mine, eu credeam tot mai mult în raționamentul meu. Mi se părea din ce în ce mai logic.

Miezul întunericului m-a găsit, împreună cu un destoinic subofițer din paza generală, într-un loc „acoperit" perfect de unde puteam vedea destul de clar ce se întîmpla la ușa bisericii de pe „6 Martie". Pe la ora unu noaptea, a apărut pe treptele bisericii un bețiv care abia se mai ținea pe picioare. Acesta a zăbovit mai bine de o jumătate de oră, ațipind și făcînd să-mi crească tensiunea că-mi încurcă itele. La un moment dat, îmi venea să ies din ascunzătoare și să-l alung, însă numai cîteva clipe mai tîrziu

avea să-mi crească și mai mult pulsul. Tragicul beţiv s-a trezit deodată, parcă în urma unui şoc, şi după ce a aruncat în jur cîteva priviri iscoditoare, a făcut cîţiva paşi de felină, reuşind să dispară dincolo de uşa bisericii.

L-am aşteptat la uşă, gîndindu-ne să nu intrăm peste el, să nu facă omul vreun infarct. Cînd a ieşit din biserică şi dădea să-ncuie uşa, subofiţerul care mă însoţea nu s-a mai stăpînit şi i-a şoptit după coloana de unde se ascundea: „Domnul a dat, domnul a luat !" Hoţul mai să leşine de frică, iar cînd ne-a văzut, a scăpat săculeţul cu bani şi a ridicat automat mîinile în sus : „Isuse..."

Era un infractor dintr-un judeţ vecin. Numai de două luni se liberase dintr-un penitenciar.

A doua zi dimineaţă, am aflat că locotenentul Costinaş nu se putuse duce în pîndă, la catedrala din Ghelar. Telefonase că avea o indigestie supărătoare. Pînda fusese, totuşi, executată de lucrătorii postului de miliţie din Ghelar, dar rezultatul..

Şi uite-aşa am avut eu plăcerea să-i aduc preotului de la biserica de pe „6 Martie" un foarte bun meseriaş — lăcătuş să-i repare încuietoarea.

ALEA JACTA EST !

În munca de poliție, situațiile ciudate sînt foarte frecvente, însă, ca tocmai victima unei infracțiuni să refuze ajutorul nostru este să recunoaștem, cel puțin ciudat !...

Era pe la mijlocul lunii august, într-o zi toridă, cînd am fost anunțat de ofițerul de serviciu să mă deplasez de urgență într-un părculeț din Hunedoara, unde se comisese o tîlhărie.

Am plecat imediat cu mașina. În părculeț, am găsit un cetățean între două vîrste, solid. Sta lungit pe iarbă, lîngă un tufiș. Avea mai multe leziuni la față.

— Este nevoie să chemăm salvarea ? l-am întrebat eu, îngrijorat, aplecîndu-mă asupra lui.

— Nu, mi-a răspuns, ridicîndu-se cu greu în capul oaselor. Sînt accidentat, dar nu e nevoie de salvare, de spital. Am făcut ceva box la viața mea. Acum un sfert de oră, am avut prilejul să-mi amintesc că în acest sport mai și încasezi...

În situația în care se află, tipul mai are și umor ! am reflectat cu oarecare uimire.

— Dar ce s-a întîmplat ? l-am întrebat.

— Nu-mi dau seama, mi-a răspuns. Cred că m-am împiedicat...

— Interesant. De cine ? am nuanțat și eu.

— De o buturugă mică ce răstoarnă carul mare, și-a plimbat el mîna pe lîngă corp.

Ori mă ia peste picior, ori este într-o stare de semiagonie, datorită loviturilor primite, mi-am zis.

— Îl cunoașteți, sau îi cunoașteți pe cei care v-au lovit ?

— Nu, nu, nu m-a lovit nimeni, mi-a răspuns individul. Și părea destul de lucid.

Hai, că-i bună !, mi-am zis, de astă dată intrigat de-a binelea.

— Vorbiți serios ? Ați spus că acum un sfert de oră, ați avut prilejul să vă amintiți... că ați încasat...

— Am spus, a recunoscut tipul, dar eu m-am gîndit la alte de demult, cînd făceam box.

— Aveți actele la dumneavoastră, portofelul, banii ?

— Am tot, m-am controlat. Nu-mi lipsește nimic.

— Atunci, de ce-ați rugat un trecător să dea telefon la miliție că ați fost tîlhărit ?

— Îmi pare rău, dar eu n-am rugat pe nimeni să dea un asemenea telefon. Poate m-a văzut cineva lungit și a crezut că..., dar eu, în afara unei căzături, nu am pățit nimic.

Ce să mai crezi !?

— Cum vă numiți, unde locuiți ?

— Marin Dragomir. Stau în blocul de vizavi, la apartamentul 12. Mi-a arătat cu mîna. Cred că am avut o criză. S-a ridicat în picioare și și-a scuturat hainele de iarbă.

— Sînteți suferind ?

— Nu. Poate asta a fost prima criză...

Martori în jur nu erau, iar cetățeanul care telefonase la miliție nu-și dăduse nici numele, nici adresa. Totul mi se părea ca de pe altă lume. După răspunsurile lui, Marin Dragomir avusese o criză, probabil de epilepsie, dar, luîndu-mă după leziunile pe care le prezenta la față, după profunzimea lor, nu prea-mi venea să-l cred.

Mi-a venit o idee :

— Fiind vorba de o criză, nu puteți rămîne așa. Aveți leziuni pe față și poate la cap. E necesară cel puțin o radiografie. Vă rog să poftiți în mașina noastră. Vă conduc pînă la spital.

— Nu este nevoie, m-a asigurat Dragomir. Am să mă duc singur, mai tîrziu.

— Orice secundă vă poate fi fatală ! am insistat. Noi, milițienii, avem destulă experiență de la atîtea cazuri și nu vreau să vă am pe conștiință, să regret că nu mi-am îndeplinit cel puțin datoria omenească de a vă acorda primul ajutor. Nu cred că dumneavoastră cunoașteți mai bine decît medicii complicațiile unei comoții cerebrale, spre exemplu...

— Dar n-am nimic, căuta să se împotrivească Dragomir.

— Asta nu aveți de unde ști, i-am replicat. Vă duc numai pînă la spital și vă las acolo.

Această ultimă perspectivă i-a surîs. lucru pe care l-am sesizat din ușoara lui tresărire. Un lucru începea să-mi devină clar : victima tilhăriei voia să scape cît mai repede de mine. Asta nu prea era și pe placul meu. Trebuia neapărat să mă edific asupra comportării sale bizare și să-i găsesc un suport logic care să mă pună la adăpost de gîndurile mele : aveam de-a face cu victima unei infracțiuni sau cu un bolnav ? În plus, cînd Dragomir se ridicase de jos și-și scuturase hainele, îi căzuse dintr-un buzunar al pantalonilor, fără să observe, un zar. Zarul putea fi întrebuințat la orice fel de jocuri, iar eu m-am gîndit că aveam datoria să verific acest aspect.

— Vă rog să poftiți la mașină, l-am invitat pe Dragomir, recuperînd zarul în urma sa printr-o aplecare scurtă.

La spital, în timp ce omul meu era supus unui control medical amănunțit, l-am rugat pe un doctor să mă conducă la un laborator în care puteam dispune de un magnet. Amabil, medicul mi-a satisfăcut dorința. În momentul în care am dat drumul zarului și s-a „lipit" de magnet, doctorul m-a întrebat curios :

— Ce-i asta ?

— Un zar măsluit ! i-am răspuns. Îl folosesc barbugiii care trișează.

— Se poate așă ceva ?

— O-ho ! E chiar foarte simplu. Zarul conține puțin magnet. Cînd barbugiul vrea să cîștige, l-aruncă într-o anumită zonă de pe masă, unde dedesubt este montat un corespondent...

— Tot un magnet ! a-nțeles medicul, încîntat.

— Exact. Gramul de magnet din zar este montat numai în latura cu șase puncte, pentru ca deasupra să cadă „la noroc" latura corespondentă ce semnifică cifra unu.

— De ce cifra unu ? s-a mirat doctorul.

— Fiindcă la barbut, dubla de unu-unu, sau cum i se mai zice în argou, „Brăila", este zarul cel mai mare.

— Adică, invers ca la table !

— Întocmai.

Ieşit de la controlul medical, Dragomir nu prea s-a bucurat cînd m-a văzut. Credea că plecasem. În prezenţa mea, doctorul l-a mai asigurat încă o dată că leziunile n aveau să aibă urmări, însă l-a mustruluit puţin :

— Altă dată, i-a făcut medicul cu degetul, să fii mai atent şi să nu mai încasezi pumni ca un sac de box.

— Bine, dar... a încercat să reacţioneze Dragomir ca să mă deruteze.

— Eu doar te-am prevenit, nu l-a slăbit doctorul. Fii punctic...

— Vă mulţumim, i-am strîns eu mîna medicului, înţelegîndu-ne din priviri. Bine că n-a fost o criză, fiindcă atunci zarul ar fi căzut altfel...

Am coborît treptele spitalului împreună cu amicul meu, Dragomir. Tăcea ca mut. Reţinuse, desigur, vorbele mele. L-am invitat la maşină ca să-l conduc acasă, dar am făcut mai întîi o mică haltă la miliţie. I-am găsit în haină şi al doilea zar măsluit, iar alături, douăsprezece mii de lei şi o notiţă pe care erau înscrise numele Costel D. şi mai multe sume de bani, totalul fiind de patruzeci şi opt de mii de lei.

A recunoscut că mai juca barbut din cînd în cînd, dar nu pe bani.

— Cu cine joci ? l-am întrebat.

— Cu inşi pe care-i cunosc pe la restaurante.

— Nu reţii nici un nume ?

— Nu, că nu mă interesează cine sînt. Joc de plăcere

— Nu mai spune !? l-am privit fix în ochi. Şi „Costel D." cine este ?

— Eu. Mi se spune şi Costel, iar iniţiala D este de la numele meu, Dragomir.

— Drăguţ, dragă Dragomire, am apreciat eu ironic.

Următorul pas l-am făcut la locuinţa lui. Aici m-au întîmpinat soţia barbugiului şi o surpriză.

— Costel este acasă ? am întrebat-o eu din prag.

— Care Costel ? m-a măsurat ea.

— Costel Dragomir !

— Pardon ! Aici stă Marin Dragomir.

— De ce sînteţi lovită la faţă ? Cu cine v-aţi bătut ?

— Asta mă interesează pe mine, domnule, a dat ea să închidă ușa.

— Poate că interesează și miliția, am scos eu legitimația, în timp ce lîngă mine și-a făcut apariția un coleg ce stătuse în umbră, lîngă perete.

— Aa... ! Mă scuzați, s-a schimbat femeia la față, invitîndu-ne înăuntru în silă. Poftiți. Ce doriți ?

Avînd surpriza s-o găsesc bătută pe soția lui Dragomir, am mizat pe efectul psihologic al vizitei și i-am zis rece :

— Doamnă, prezența noastră aici și a soțului dumneavoastră la spital, bătut măr, vă spune de la sine că știm ce s-a întîmplat. De ce toate astea, cînd lumea spune că sînteți o femeie cumsecade ?

— Eu sînt, dar el nu, fir-ar al naibii de derbedeu ! a-nceput ea să plîngă, căzînd în capcană. Barbutu' o să-i mănînce viața. Nu vedeți cum m-au bătut și pe mine alde Dogaru cu șleahta lui ? A venit cu cumnații lui, cu doi haldăi de te-apuca frica... Marin a lipsit de acasă toată noaptea, a fost la codoșii ăia. Cînd a venit, mi-a arătat o servietă. Mi-a spus că a cîștigat la barbut șaizeci de mii de lei. M-am crucit ! I-am zis ; „Ăștia sînt bani necurați, Marine", la care el mi-a răspuns că alde Dogaru mai avea să-i aducă patruzeci și opt de mii de lei. „Dar cîți ați fost la joc ?" „Păi, eu, Dogaru, un inginer de la combinat și un șef de circiumă. Mi-a mers mîna și i-am lefterit pe toți". „Da' Dogaru de ce-i dator ?". „Păi, i-am cîștigat întîi douăsprezece mii de lei. Apoi, s-a dus acasă și a venit cu aur, niște cocoșei ascunși de pe vremuri de bunică-sa. I-am evaluat la patruzeci și opt de mii de lei". „Vai de mine, și unde-s cocoșeii ?" „La băiatu', aici, în buzunar!" mi-a arătat el monedele, apoi a continuat : „Dacă Dogaru nu-mi aduce azi banii, adio aur ! Mîine, sînt cu monedele la Timișoara". „Să nu pățești ceva, Marine, Marine !" Mi-a fost frică tot timpul, cînd am văzut galbenii ăia. „Lasă, femeie, afacerile pe mine ; mai bine hai să mîncăm și apoi fă-mi patul să mă culc că abia mai stau în picioare de obosit ce sînt". N-am apucat, însă, să-i pun de mîncare că a sunat cineva la ușă. Era Dogaru cu gorilele lui. Au intrat

peste noi și ne-au luat la bătaie, cerîndu-ne să le dăm cocoșeii și toți banii pe care Marin îi cîștigase la barbut. Bărbatu-meu le-a dat cocoșeii, dar ceilalți bani n-a vrut să-i dea, că erau cîștigul lui. Dogaru voia toți banii, pentru că zicea că mai pierduse Marin de încă trei ori, suma ridicîndu-se la o sută de mii de lei. Soțul meu, profitînd de o clipă de neatenție, a pus mîna pe servieta cu bani și a fugit afară. Ei au fugit după el și de atunci nu mai știu nimic. Îl așteptăm pe Marin să vină...

— Mda... Și cine sînt codoșii ăia ? am întrebat-o pe femeie.

— Doi adunați, soț și soție, care n-au servici și se ocupă numai cu treburi de-astea, cu organizarea de jocuri de noroc. Marin spunea că, pentru o zi de joc, pretind trei mii de lei, sumă care crește dacă-i apucă și noaptea. Soțul meu, lua-l-ar naiba, ține foarte mult la ei și de aici i se trag toate belelele...

De ce ținea Marin la cei doi „adunați", era clar : ei aveau împreună „cărțile" aranjate și trișorul le dădea separat zece la sută din cîștig. Descinderea la locuința acestora a demonstrat că sub masa din sufragerie, la care aveau loc „competițiile", era montat, în dreptul scaunului pe care-l ocupa de obicei Marin, un mic magnet al cărui rol nu mai este nevoie să fie explicat. Ar mai fi însă de explicat altceva, și anume că, în apartamentul organizatorilor de jocuri de noroc, am găsit mai multe liste cu „sportivii" care trecuseră pe acolo cu sumele cîștigate sau pierdute de ei. Iar din șifonierul celor doi soți, am scos la iveală, în vederea confiscării, treizeci și ceva de CEC-uri, totalizînd peste o sută cincizeci de mii de lei, bani pe care-i realizaseră în urma oneroasei lor îndeletniciri ce dura de aproape trei ani.

Surprize am avut, desigur, și în locuința familiei Dogaru, unde, în loc de șase cocoșei, am găsit optsprezece, toți fiind ascunși într-un tub de carton.

Și, tot așa, „dansul" a continuat, listele cu sumele amorezaților de jocurile de noroc ce se perindaseră prin casa „adunaților" reprezentînd o mică avere în această cauză.

La doi dintre jucători, indivizi cu funcții de gestionar li s-au închis unitățile și, în urma inventarelor care li s-au făcut, au fost descoperite fraude de zeci de mii de lei. Alți trei jucători erau infractori notorii, banii puși pe masa de joc provenind din furturi în dauna avutului obștesc sau din speculă.

O recoltă impresionantă pentru un caz în care totul a început de la comportarea bizară a victimei unei bătăi.

Duminică. Îl dublam pe ajutorul ofiţerului de serviciu. Rolul meu era să mă ocup de cazurile mai deosebite care erau reclamate. Deodată, m-am trezit în birou cu un cetăţean cu părul alb, supărat şi foarte agitat.

— Mi s-au furat clasoarele de timbre ! a căzut el pe scaun epuizat. Ce mă fac ? L-au podidit lacrimile. Credeţi că le mai putem găsi ?

— Da, am zis. Dar numai dacă vă liniştiţi şi-mi relataţi împrejurările în care au dispărut.

— Aş dori un pahar de apă, dacă se poate...

— Imediat...

După ce-a băut, bătrînul s-a mai liniştit, apoi a început să povestească :

— Sînt arhitect de meserie, iar dumneavoastră sînteţi tânăr şi-n-aţi fost pe meleagurile astea cînd erau numai barăci şi cînd eu am proiectat primele blocuri în Hunedoara. Mă mîndresc cu acest lucru ca şi cu tot ceea ce am mai făcut. După pensionare, n-am putut să mă despart de acest oraş. M-am legat de el cu tot sufletul... Ca şi de timbre. Vă rog să nu vă miraţi. Arhitectura şi timbrele m-au pasionat toată viaţa în egală măsură, numai că pasiunea timbrelor e mai veche. Colecţionez mărci poştale de cînd eram mic. Sînt membru al Asociaţiei filateliştilor din Romînia. Corespondez cu filateliști din toată lumea. Soţia mea mi-a înţeles această pasiune, nu s-a supărat văzînd cum toate economiile noastre se duc pe timbre, pe coliţe şi pe diverse taxe poştale. Aceste clasoare cu timbre erau toată averea noastră, dar nu ştiu dacă le mai vedem... L-au podidit din nou lacrimile. Nu vă imaginaţi ce valoare are colecţia mea... Inegalabilă !

L-am întrebat :

— În bani, la cît s-ar ridica valoarea ?

— În jur de o jumătate de milion ! mi-a răspuns omul Tot ce-am avut, tot ce-am cîștigat, numai în timbre am băgat.

„Hm, ce sumă !“ m-am gîndit. În copilărie avusesem și eu pasiunea timbrelor și, doamne, ce mult țineam la timbrele mele, la clasorul meu. Ca să-mi pot spori colecția, adunam banii de cinema pe care mi-i dădea mama sau vindeam sticle goale, pe ascuns, fără să știe ea. Aproape în fiecare noapte visam numai timbre și rîvneam la toate colecțiile copiilor mai înstăriți. Cumpăram și eu de la ei, după cum îmi dădea mîna, cîte o serie de timbre pe care le aveau în dublu exemplar sau cîte o marcă mai deosebită, dar atît. Fericirea cea mai mare pentru mine era cînd, fără să am un sfanț, cîștigam timbrele la jocuri. Îmi aveam ciuda mea pe copiii grăsulii, care mîncau numai salamuri scumpe și șuncă de Praga, și care-și înmulțeau colecțiile de timbre de-ți luau ochii. Pe aceștia îi „frigeam“ la joc cît puteam, fiindcă știam că părinții lor au bani berechet, nu ca mama. Ajunsesem prin clasa a șasea. Colecția mea se-mbogățise și ea. Și totul era parcă normal, dar odată, un prichindel din cartier, Cristian, dat dracului la fotbal (ne „înnoda“ picioarele la toți), s-a îmbolnăvit subit cînd i s-a furat, în parcul C.A.M.-ului, clasorul. Părinții lui erau tot ceferiști ca mama și destul de amărîți. Nu fusesem de față la scenă, dar cînd am auzit că fusese internat la Spitalul nr. 2 C.F.R. și am aflat și de ce s-a îmbolnăvit, am înțeles imediat ce suferință era în sufletul lui. Am hotărît atunci să-l salvez, că el era mic, și, despărțindu-mă cu lacrimi de clasorul meu, m-am dus la el la spital și i l-am oferit în dar. Bucuria lui Cristian a fost nemărginită. O jumătate de oră a stat cu brațele încolăcite de gîtul meu, iar în aceeași zi s-a și externat și am plecat acasă împreună de la spital. Fugise, de fapt, căci el n-avea nevoie de injecții și de pastile, ci numai de clasor ! De la această întîmplare, prichindelul îmi devenise cel mai bun prieten. Mi-a declarat că intră în „garda mea personală“ dacă îndrăznește cineva din cartier să mă bată sau să-mi facă vreun rău. Aveam și eu dușmani, rivali, cum se întîmplă și-n copilărie, dar cînd eram cu Cristinel nimeni n-avea curajul să se apro-

ple de mine, căci, mic cum era, mai toți copiii îi știau de frică. Avea o tehnică aparte. Cînd nici nu te așteptai, te pomeneai cu un pumn între ochi, de vedeai numai stele verzi, iar dacă nu-i reușea figura, te făcea să-l alergi pînă prindea momentul și-ți punea o piedică de artist, de cădeai în iarbă, cum ziceam noi. Pe el însă nu puteai să-l prinzi niciodată, căci alerga numai în fente, cu ruperi de ritm și opriri bruște, încît, pînă la urmă, renunțai, că-ți făcea limba cravată, vorba lui. Amintiri...

Cunoscînd deci ce-nseamnă pasiunea pentru timbre, am înțeles perfect durerea cetățeanului din fața mea, care nu renunțase nici la bătrînețe la mirajul mărcilor poștale, ca să nu mai vorbim de valoarea reală a colecției sale. Cu gîndul la anii copilăriei, la întîmplarea cu prichindelul năzdrăvan, l-am comparat atunci, în suferința lui, pe acel om trist, cu un Cristian înaintat în vîrstă... Am decis să fac tot ceea ce-mi stătea în puteri ca să-l ajut să-și recupereze clasoarele. L-am întrebat :

— Cînd vi s-au furat ?

— În cursul zilei de ieri sau azi-noapte. Ieri dimineață, am plecat în vizită cu soția, la o soră de-a ei la Hațeg. Ne-am întors numai acum o jumătate de oră și clasoarele nu mai erau.

— Ați găsit ușa locuinței forțată ?

— Nu. Cred că hoțul a avut chei potrivite. Din acest motiv, bănuiesc că este unul din prietenii mei, sau dintre colecționarii din țară care mi-au intrat în casă și-au făcut schimburi de mărci cu mine. Altcineva n-avea cine să ia mulajul cheilor.

— Poate că nu-i, totuși, chiar așa, am spus eu, includ-indu-i în calcul și pe hoții versați care fură din locuințe, cu chei potrivite.

— Ba, nu, era sigur de el bătrînul. Clasoarele de timbre nu fost furate numai de cineva care le-a cunoscut valoarea și care acum se delectează cu ele sau poate chiar intenționează să le treacă granița.

— Altceva n-a mai dispărut din casă ?

— Nimic. Un aparat de radio „Mamaia", pe care l-am cumpărat acum o săptămînă...

Interesant ! mi-am zis eu. Pasionatul filatelist era atît de orbit de perspectiva sumbră a pierderii colecției sale, încît un aparat nou de radio „Mamaia" la el era „nimic".

Pentru mine avea mare valoare faptul că hoțul luase, pe lîngă inestimabila colecție de timbre, și aparatul de radio. Inversînd logica bătrînului, mă frapa tocmai faptul că hoțul înhățase și aparatul de radio. Concluzia pe care am tras-o a fost că hoțul nu cunoștea valoarea unei colecții de timbre, ci valoarea aparatului de radio, care pentru el reprezentase mult mai mult decît o nenorocită de colecție. După părerea mea, infractorul nu făcea parte din categoria prietenilor păgubașului sau a colecționarilor de timbre bănuiți de el.

— Să mergem pînă la dumneavoastră acasă, să cercetez și eu apartamentul, i-am spus bătrînului. Altfel mă edific la fața locului.

— Vă rog, vă rog...

Supoziția mea a devenit aproape certitudine, cînd am văzut locuința. N-avea decît lucruri fără valoare, în orice caz nu dintre cele care-i tentează îndeobște pe hoți.

—. Uitați, am întocmit aici o listă cu numele, prenumele și adresele tuturor prietenilor mei și ale colecționarilor care mi-au intrat în casă, a vrut gazda să mă ajute.

Spre stupefacția bătrînului și a neveste-si, am respins ajutorul.

— Nu mă interesează. Să-mi spuneți doar atît : cine v-a vizitat în ultima săptămînă, după ce ați cumpărat aparatul de radio. Mă refer la alte persoane, nu la prieteni de-ai dumneavoastră.

Bătrînului i-a căzut buza a plîns.

— Are oare vreun sens ?

— Bineînțeles, am replicat rîzînd forțat. Dacă doriți clasoarele...

Arhitectul s-a uitat cu mirare la mine, apoi la soție. N-a reușit să articuleze un cuvînt.

— Numai instalatorul, a spus în locul lui nevastă-sa.

— Îl cunoașteți ?

— Cum nu ! s-a însuflețit bătrînul. Știu și unde locuiește. Am fost acum trei zile după el, de l-am luat de acasă, că ne lăsase baltă cu lucrarea. E burlac. Stă într-o

garsonieră la etajul opt, în blocul turn de lîngă agenția CEC, în „O.T.".

— Aha, la G_1.

— Exact. Oare el să fie ? mă privea colecționarul ca pe un salvator de vieți omenești.

— Vom vedea, am zis. Pînă cînd soția dumneavoastră pune de-o cafea, cred că am și venit cu clasoarele...

— Doamne, ce fericire ! mi-a sărit bătrîna de gît sărutîndu-mă de parcă de-acum ar fi fost treabă sigură, așa cum apucasem eu să afirm. Dar aproape c-aș fi băgat mîna-n foc c-aveam dreptate.

După ce, conduși de arhitect, am găsit garsoniera instalatorului, mi-am lipit urechea de ușă și am ascultat dacă se aud zgomote. Din cameră, răzbăteau încet acordurile unei melodii. Poate chiar de la aparatul furat ! mi-am zis. N-am trecut direct la acțiune. Dorind să știu cu cine am de-a face, am stat de vorbă cu administratorul blocului și cu cîțiva locatari. Am aflat că instalatorul mai suferise trei condamnări pentru furturi în dauna avutului particular, că era bețiv și foarte periculos, nepregetînd să-i amenințe cu cuțitul pe administrator cînd îi atrăsese atenția că nu plătise întreținerea de șapte luni.

L-am luat cu noi pe administratorul blocului și încă un membru din comitetul de locatari, urcîndu-ne în lift ca să ajungem la garsoniera instalatorului. La etajul opt, cînd am ieșit din lift, instalatorul tocmai voia să închidă ușa garsonierei și să plece în oraș.

— De ce mi-ai luat timbrele, mă, derbedeule ? nu s-a putut stăpîni păgubașul, încleștîndu-și pumnii.

Reacția instalatorului a fost că a intrat repede în garsonieră, închizînd iala pe dinăuntru.

— De ce nu v-ați stăpînit ? m-am supărat eu pe păgubaș.

— N-am știut că va reacționa așa, mi-a răspuns omul cu o mină vinovată. Dar nu putem intra peste el ?

Ce să intri ? De dincolo de ușă, se auzea cum instalatorul se baricada cu scaune, mese și cu ce mai avea prin casă.

— Dacă intrați peste mine, mă arunc de la balcon ! a strigat el. Am certificat de nebun !

— N-are sens, i-am vorbit eu aproape de uşă. E mai bine să deschizi şi să limpezim lucrurile fără tam-tam.

— Nu ţine, mi-a răspuns el cu limba cam încleiată. Am certificat de nebun şi mă arunc de la balcon. Eu voi ajunge ca Fifi-înaripatul, iar tu ca poliţist vei intra la puşcărie.

— Ascultă, i-am strigat. Eşti răspunzător de viaţa ta şi-apoi, singur ai spus că ai certificat de nebun... Vino-ţi în fire şi deschide uşa. Nu-ţi fac nici un rău.

— Sanchi ! Da' dosaru' pe care-l închei pentru furt. ăsta nu e un rău ?

— Nu e atît de mare decît dacă te-ai arunca tu de la balcon, i-am zis. Fără să vrea, îmi mărturisise deja că el comisese furtul.

— Mai bine mă omor, decît să ajung iarăşi la puşcărie, sînt sătul de ea.

— Poate că o să scapi cu o pedeapsă mai uşoară, dacă predai aparatul de radio şi timbrele, am încercat eu să-l aduc la un numitor convenabil.

— Nu aparatul, ci timbrele ! a şoptit păgubaşul, scuturîndu-mă de mînecă. Dă-l dracului de aparat !

— Lasă că vă cunosc eu, mai bine mă arunc cu ele de la balcon, s-a auzit de dincolo vocea instalatorului.

— Tot e bine, m-a privit într-o dungă colecţionarul. Bine că le are. Doamne...

— Ce sens are ? m-am adresat hoţului. De ce nu vrei să rezolvăm problema în mod paşnic, fără să mai facem circ ?

— Nu vreau, fiindcă vreau să termin cu viaţa şi-am să mă arunc de la balcon.

— Uite, am o propunere, am mai încercat eu o variantă. Noi ne retragem pentru un timp, iar tu să scoţi afară, lîngă uşă, aparatul de radio şi clasoarele cu timbre. Le predăm proprietarului, iar pe tine te aştept mîine la miliţie ca să dai o declaraţie.

— Nu, înghite băiatu' ! Cînd am să crăp uşa, tu ai să bagi piciorul, ca să intri înăuntru.

— Nu, nu, am zis, joc cinstit. Poţi să te uiţi de la balcon. Ai să mă vezi jos.

— Zexe ! Era bine garnisit instalatorul cu expresii de argou. Lasi pe altcineva în locul tău...

Nu se va întîmpla așa ceva, te rog să mă crezi. Nimeni nu-ți dorește răul.

O fi, dar eu mi-l doresc singur și, dacă nu credeți, sobolanii și uitați-vă în sus, la balconul meu...

Nu s-a mai auzit apoi nici un zgomot. Aveam toate motivele să cred că nu era întreg la minte, băutura fiind un factor foarte primejdios care ajută bolnavului psihic în luarea celor mai ciudate decizii. Dacă păgubașul nu s-ar fi grăbit din ușa liftului cu afirmația lui... Am trimis doi oameni jos, să vadă ce se întîmplase. Curînd s-au întors. Se țineau cu mîinile de cap. Numai în chiloți, instalatorul făcea echilibristică pe balustrada balconului, avînd într-o mînă o sticlă de băutură din care trăgea cîte-o dușcă.

— Se aruncă pînă la urmă, mi-a spus unul dintre ei. E nebun de-a binelea.

M-am dus la un telefon și am raportat situația ofițerului de serviciu, cerîndu-i să ia legătura cu compania de pompieri și să-mi trimită de urgență o grupă cu plasă elastică de salvare. Prompți, pompierii au sosit în cîteva minute. La indicația mea, au desfășurat plasa elastică sub balconul instalatorului, care-și continua numărul de echilibristică spre uimirea mulțimii care se adunase acolo ca la circ. În timp ce militarii țineau plasa de salvare, am urcat la etajul opt cu șeful pompierilor și i-am strigat instalatorului să deschidă ușa. N-avea decît să se arunce acum de la etaj, i-am zis. Mai bine era însă să deschidă cuminte ușa.

— Lăsați-l, mi-a zis șeful gărzii de intervenție a pompierilor. Dacă se otrăvește sau își taie venele !

— Oricum, îl salvăm, am zis. Și i-am făcut semn înotătorului meu să spargem ușa. Ne-am luat amîndoi avînt și, din prima izbitură, ușa a cedat. Am dat la o parte masa și scaunele și ne-am repezit în cameră, apoi la balcon. Instalatorul nu era nici în cameră, nici pe balcon și nici jos, în plasa de salvare. Mă aștepta calm, în bucătărie, turnîndu-mi și mie un pahar de coniac.

Cînd am deschis ușa bucătăriei, a rînjit și m-a invitat să iau loc.

— Doar nu eram timpit să mă arunc de la balcon, mi-a zis. În tinerețe am lucrat la circ, așa că...

— Nu mă interesează ce-ai fost și de ce n-ai rămas om, am zis. Mă interesează aparatul de radio și clasoarele.

— Aparatul l-am vîndut azi-dimineață, în restaurantul „Metalul", iar timbrele sînt sub pat, că n-a vrut nimeni să mi le cumpere.

L-am condus la miliție unde am finalizat cercetările. A doua zi, am fost invitatul colecționarului de timbre și al soției sale. M-au delectat ceasuri întregi, plimbîndu-mă prin toată lumea cu ajutorul imaginilor dantelate. La plecare, „Cristian" cel bătrîn, drept mulțumire m-a îmbrățișat, m-a sărutat și mi-a dăruit un clasor cu timbre. Și eu mi-am spus că-l meritam încă din clasa a șasea, de cînd îl salvasem pe tizul păgubașului de acum.

NOAPTE BUNĂ, DOMNULE LOCOTENENT !

Într-o seară, tîrziu, plecînd obosit de la miliție, m-am oprit împreună cu un coleg la o bere. După ce am zăbovit cam un ceas în grădina restaurantului, ne-am îndreptat fiecare spre casele noastre. Ajungînd în fața ușii locuinței mele, m-a întîmpinat un bilet pe care era scris : „Domnule locotenent. Dați urgent un telefon, la birou, maiorului Moldovan. Marin".

Ce s-o fi întîmplat ? m-am întrebat. Mai devreme cu o oră și ceva, mă despărțisem de șeful meu. Vreun dosar, mi-am gîndit. De altfel, nici nu eram chemat la serviciu. Trebuia doar să dau un telefon.

În blocul meu nu era telefon decît la administrație și cum aceasta era închisă m-am dus la cabina din apropierea cinematografului din orașul muncitoresc. Acolo erau, de fapt, două cabine telefonice. Apropiindu-mă grăbit de cabine, am zărit un tip brunet, care mi s-a părut că nu se comportă prea civilizat cu unul din posturile telefonice.

În jurul cabinelor nu era nimeni, iar locul era puțin cam prea întunecos pentru scopul în care fuseseră instalate. Dîndu-și seama că mă apropii — eram civil — individul a început să mormăiască ceva la aparatul lîngă care se afla. Receptorul era pus în furcă. Apropiindu-mă mai bine, am văzut un bărbat cam la patruzeci de ani care umbla cu o șurubelniță să desfacă aparatul din suport.

— E-defect ? am întrebat eu, părîndu-mi-se suspectă comportarea lui.

— Da ! mi-a răspuns el în treacăt. Observase probabil că eram cam tînerel.

— Dar celălalt ?...

— Nu știu ! mi-a răspuns de astă dată tăios. Dacă vrei să vorbești, grăbește-te, că sînt de la telefoane. Le ridicăm pentru revizie. Mi-a arătat cu un gest indiferent o geantă de la picioarele lui, în care mai erau încă două aparate de telefon.

— Vă mulțumesc ! am zis. Spulberîndu-mi-se toate bănuielile de pînă atunci, m-am apropiat de un aparat.

— Dar, repede, că mai trebuie s-ajungem și noi pe-acasă ! m-a îmboldit omul.

— Repede, repede ! Vă mulțumesc !

Am intrat imediat în cabină. Am format numărul de telefon de la miliție și i-am cerut ofițerului de serviciu, care făcea și pe centralista, să-mi dea legătura cu maiorul Moldovan. Primind legătura, m-am prezentat și l-am întrebat ce s-a întîmplat.

— În legătură cu arestatul de azi, cel cu dosarul pentru conducere în stare de ebrietate, mi-a zis șeful. Face tărăboi mare în arest și spune că nu se astîmpără pînă nu-i vine anchetatorul. I-ai zis ceva ? I-ai promis ceva ?

— Nu.

— Vino pînă aici, oricum. Vrea să-ți vorbească. Am crezut că-l pot liniști eu, dar el te vrea pe tine neapărat.

— Am înțeles. Vin imediat.

Am pus receptorul în furcă. Cînd m-am întors, omul de la telefoane o luase la fugă. Abia atunci am realizat că era hoț. Auzind cine sînt și... Am luat-o după el cît m-au ținut picioarele. Hoțul, care avea un avans considerabil față de mine și dovedea „suflu“ de sportiv, nu jucărie, a cotit la stînga și, după două sute de metri, a traversat bulevardul intrînd în parcul stadionului municipal. Eu, după el...

Reușisem să reduc din distanță, însă hoțul era acum ascuns printre boscheți. Am devenit prudent ; întîmplarea se petrecea la scurt timp după povestea cu huliganul de la restaurantul „Corvinul“. Am scrutat zona în care dispăruse. Am observat cîteva mișcări ale crengilor și am început să mă apropii. Mă gîndeam să iau ceva în mînă, să caut o piatră cu care să mă apăr, cînd, deodată, m-am trezit cu o somație. Era cît pe-aci să-mi stea inima-n loc.

— Stai-! Stai că trag !

Emoționat, m-am oprit și am încercat să mă întorc.

— Nu te întoarce, că trag ! Mîinile sus ! Am auzit un țvrrrrrt de pistol armat.

Înțeleg-mă și cu mîinile-n sus, tremurînd de ciudă.

— Ai cuțit, box, rangă, ai ceva ? m-a întrebat din spate o voce pe care parcă o mai auzisem undeva.

— N-am nimic, am răspuns.

— Nici o mișcare, tîlharilor, că miliția vă lichidează pe toți !

Cînd am auzit cine era în spatele meu, mai să leșin...

— Sînt locotenentul..., am spus, lăsînd mîinile-n jos.

— Mîinile sus ! am primit o nouă comandă severă de avertisment. Întoarce numai capul.

Mi-am întors capul într-o parte.

— Da' bine, tov. locotenent, vă țineți de glume d'astea...

Auzi ! Eu fugeam după hoț, eu eram somat și tot eu mă țineam de glume !...

Cînd m-am întors cu fața la milițianul supărat, l-am îmbrățișat ca pe un colac de salvare :

— Nea Verza...

Plutonierul-adjutant Verza, fost șef al plutonului de pază al Milației Capitalei, cum îi plăcea lui să-și amintească, s-a otărît de-a binelea.

— Bucureștean de-al meu și nu poți să-mi dai și mie voie să-l fac testări d-astea ?

— Ce testări, nea Verza ?

— Hai, lăsați, nu umblați cu... Celălalt, din tufiș, cine-l ?

— E hoț ! E spărgător de telefoane ! Nu știam cum să-l explic mai repede situația.

— Lozinci pentru adormit copiii, a căutat nea Verza cu privirea aprobarea însoțitorului său, aprobare pe care a primit-o imediat.

În parcul stadionului „Corvinul" se comiseseră mai multe tîlhării în acea vreme, însă eu nu știusem că șeful milației îi mustruluise zdravăn pe agenții de ordine că nu-și fac datoria cum trebuie și că Verza și însoțitorul său tocmai făceau pîndă în parc.

Cînd a înțeles că șeful nu mă trimisese acolo ca să testez vigilența agenților de ordine, Verza a fluierat imediat din țignal solicitînd ajutoare. Milițian bătrîn. La adăpostul întunericului, hoțul putea să ne scape. Așa că își chema subordonații din posturile vecine.

Am încercuit zona cu toții și am început să strîngem lațul. La un moment dat, am auzit glasul hoțului dintr-un tufiș :

— Nu trageți că mă predau ! Nu trageți !

— Ieși afară ! Arată-te !...

Hoțul a ieșit cu mîinile sus, tremurînd. I s-au pus cătușele, a fost percheziționat și condus la miliție.

— Să fiu al dracului, te-am luat drept *guguștiuc* ! mi-a mărturisit infractorul pe drum. Da' ai baftă, neamule, cu caru' !

Poate că avea dreptate în ce privește apariția neașteptată a milițienilor din paza generală, dar în ceea ce privea geanta cu telefoanele furate, nu fusese chiar bafta. Geanta dispăruse... Oricît o căutaserăm, împreună cu el, degeaba.

— Ai venit ? m-a întîmpinat maiorul Moldovan.

— Da, dar nu cu mîna goală !

M-am întors și am deschis ușa. Infractorul, condus de Verza de la spate, a pășit în birou. Moldovan, ce să zic, s-a bucurat că prinsesem un hoț. Dar îl prinsesem ?

— Dacă n-ai geanta cu telefoanele și șurubelnițe, adio probe ! Omul e uns cu toate alifiile, ăsta e plin de condamnări, de altfel le-a înșirat singur. Cu povești, nu poți trimite pe nimeni în instanță. Dacă nu găsim geanta... Nu trebuia să-l luați și pe el cînd ați căutat-o. A fost o greșeală. Unul ca ăsta știe bine ce-nseamnă să nu fie păzite corpurile delicte.

— Da, dar cine și-ar fi închipuit că n-o s-o găsim ! Apoi, era în drum și...

— Indiferent. Trebuia să te duci singur. Trebuia să găsești un martor, doi, să întocmești un proces-verbal...

— Mda, i-am dat eu dreptate șefului. Știind că n-am găsit geanta, omul ne poate juca în foi de viță la tribunal.

— Păi, vezi ?

— Dar tot mai e o șansă ca să-l înfundăm, chiar dacă nu găsim geanta ! am tresărit bucuros de soluția care-mi

venise în minte. Îi ridică amprentele de pe aparatul de telefon pe care a-nceput să-l desfacă, şi-l trimitem în judecată pentru tentativă de furt !

Amprentele oricum trebuie ridicate. Chiar şi în cazul c-ai fi găsit geanta. Cu ce să susţinem probaţiunea în lipsa mănuşilor oculari ? Dar infractorul, atîta timp cît n-avem geanta şi şurubelniţa, nu va fi deranjat de amprentele tale. E deajuns să nu nege c-a intrat în cabină. O să spună, dimpotrivă, că a intrat ca tot cetăţeanul onest să dea un telefon.

Am zîmbit.

Unde să dea telefon şefu' ? Nu-i de aici, iar în carnetelul din buzunar n-are notat nici un număr de telefon din Hunedoara.

La informaţii... Poate-chiar la miliţie ! a zîmbit maiorul. 03... 05... 07... 08. Le ştie toată lumea.

M-am dezumflat.

— Aveţi dreptate. Ce-ne facem ? Mi-ar părea rău să ne scape. L-am prins cu atîtea emoţii... Numai eu ştiu ce mi-a făcut Verza.

— Lasă asta acum. Du-te la arest şi vezi ce vrea nebunul' ăla. Pe urmă, om mai vedea.

— Credeţi c-o să reuşim ceva ?

— Nu prea sînt semne şi, după cartea lui de vizită, e posibil să fi operat cu un complice care a stat în umbră, ca ţină ţira.

— Eu n-am văzut pe nimeni.

— Poate că n-ai fost atent, poate că prezenţa unui „muşuluiu" n-a deranjat prea mult. Dovadă, faptul că hoţul avea pregătită minciuna că-i de la telefoane.

— Şefu'... Îl mai prindeam eu, dacă ?....

— Dragă, asta trebuie să-nţelegi ! a ridicat din umeri maiorul.

— Deci, presupuneţi că a luat geanta complicele şi nu cineva care ar fi venit între timp la telefon ! ?

— Da, şi mi-ar plăcea mai mult să fie aşa, căci am avea mai multe şanse să scoatem numele complicelui de la hoţ, pe cîtă vreme, în cealaltă variantă, caută acul în carul cu fîn.

— Just ! Dă Doamne să fie aşa !...

Am plecat. Cînd am ajuns jos, infractorul pe care l arestasem în cursul zilei făcea încă tărăboi, bătînd cu pumnii și cu picioarele în ușa celulei. Nu putea dormi nimeni.

— Să vină anchetatorul ! urla. Să vină anchetatorul !...

— Uite c-a venit ! Ești mulțumit ? am deschis eu ușița de observație.

— Mulțumit, s-a potolit brusc infractorul. O satisfacție deosebită i s-a întipărit pe chip. Acum, pot să dorm și eu liniștit, a mai zis. Apoi s-a urcat în patul lui și s-a întins relaxat. De ce eu să fiu arestat și să dorm aici, iar anchetatorul să doarmă acasă ?... Mulțumit...

Subofițerul de lîngă mine l-a privit cam ciudat.

— E nebun ! Eu am crezut că e ceva urgent, în legătură cu ancheta.

Am închis ușița tăcut, primind de dincolo un „Noapte bună, domnule anchetator ! Noapte bună, copii !...“

— Ce cretin ! și-a aranjat cascheta subofițerul. P-ăsta trebuie să-l ducem la expertiză.

— Nu-i nebun, face pe nebunul. Dar mai mult vrea să-și bată joc de mine, am spus eu. Nu se-mpacă cu gîndul c-a pus mîna pe el un puști.

— Ce figură ! s-a strîmbat subofițerul.

Cu astfel de „figuri“ se obișnuiește cu timpul orice anchetator. Asta e. Trebuie să ai multă răbdare, mult calm și să suporți tot felul de lucruri care nu-ți plac. Cei mai mulți infractori sînt grosolani, te provoacă, înjură, urlă, amenință... Trebuie să dai dovadă de stăpînire, să rămîi tot timpul deasupra condiției lor promiscue, să fii om și să tratezi drept oameni toate măștile de jiviné care se perindă prin birourile în care lucrezi. Dar, asupra trăsăturilor acestor „figuri“, am să mă opresc mai pe larg cu ocazia relatărilor altor cazuri.

Acum eram preocupat de omul care luase geanta hoțului de telefoane. M-am chinuit toată noaptea, împreună cu maiorul Moldovan, să-l „încurcăm“ pe hoț. Voiam să-l determinăm să ne spună dacă avusese complici. După cum ne așteptasem, însă, hoțul fiind de-a dreptul „oțelit“ de asemenea încercări, n-am reușit. Era de undeva, din regiunea Cluj. Afirma că la Hunedoara sosise tocmai în seara cînd *căzuse*. Venise, zicea el, să se angajeze la com-

bun. Bilete de tren nu avea. Călătorise clandestin... Mă rog, putea să spună că le aruncase și nu mai știa unde. Treaba ar fi fost.

— Cu cine-ai venit la Hunedoara ?

— Singur, nu v-am spus ? Nu cunosc pe nimeni aici. De ce mă tot hingheriți cu atîtea întrebări, cînd am recunoscut că am furat două telefoane pînă să mă prindă dom' locotenent.

— Da', dar n-ai precizat de unde le-ai furat ? tot mai încerca Moldovan.

— De aici, din oraș, de la două cabine, nu v-am spus ?

— Cam în ce zonă, pe unde vine, ce magazine ai văzut pe acolo ?

— Nu știu ! se ținea foarte tare infractorul. V-am spus că nu cunosc orașul. Ascară am pus prima dată piciorul în Hunedoara ! Dacă mă întrebați și unde am fost prins, nu știu decît că era un părculeț și n-aș putea să vă duc niciodată acolo.

Infractor versat, clujeanul evita foarte abil și cea mai mică greșeală. Știind că n-aveam geanta cu telefoanele, nu voia să ne indice cabinele de unde le demontase pentru a nu ne da ocazia să facem o reconstituire, ceea ce ar fi însemnat o probă împotriva lui. Afirmația că nu cunoaște orașul și mai ales că locul unde fusese prins era „un părculeț", demonstra că încă din timpul anchetei își plănuia depoziția pe care avea s-o facă-n instanță, retractînd declarația de recunoaștere a faptelor dată în fața noastră. Parcul „Corvinul" este cel mai mare din oraș. Hoțul ar fi putut să-și dea seama de asta nu numai după faptul că-l văzuse, ci și după cît fugise prin el și ce zonă mare fusese încercuită ca să fie prins. Dacă infractorul avusese vreun complice, acum mustăcea fericit în sine de prezența de spirit a celuilalt, care, în loc să fugă și el și să ne atragă atenția, șezuse ascuns și apoi luase tocmai obiectul care ne interesa cel mai mult, dispărînd fără urmă cu obiect cu tot.

L-am lăsat pe hoț într-un birou, sub pază. Somn nu-mi mai era. Oboseala o simțeam doar în oase, spiritul mi-era foarte treaz. Am continuat și mai înverșunat asaltul. Mă angajasem într-o bătălie pe care n-aveam voie s-o pierd.

Cine muncește în numele dreptății nu lucrează niciodată doar pentru sine.

Miliția regiunii Cluj ne-a comunicat că infractorul se eliberase de circa două săptămîni din penitenciarul Gherla. Nu existau însă nici un fel de date că, în acest timp, ar fi comis și alte delicte. Era doar suspect. Flerul îmi spunea că mai comisese el și altele. N-avea bani, nu se dusese să muncească. Din ce să fi trăit ? În lipsă de altceva, din cîteva fise de telefon. Dacă scăpa acum, scăpa probabil și de altele pe care le-ar fi mărturisit numai sub stare de arest și în condițiile unei anchete riguroase.

Am plecat împreună cu locotenentul-major Adrian Picuș să inspectăm telefoanele publice din oraș. Picuș, care răspundea de furturile comise în dormitoarele comune și care mă poreclise Cadane, mi-a aruncat și-n noaptea aceea una în stilul lui :

— Nu înțeleg de ce eu. Marele Alb, care mă ocup de treburi complicate în incinta tribului de nefamiliști, am fost aruncat... în stradă, unde indienii mei ocolesc telefoanele ca să nu se curenteze.

— Eu știu ?! m-am prefăcut compătimitor. S-ar putea ca complicele hoțului să fie tocmai dintre... tribalii tăi și-atunci o să vedem pe unde ai să scoți cămașa în fața șefului. O să-ți ia sceptrul.

— Nu-i nimic, o să-l primesc pe cel al Marelui Urs și o să fiu atunci respectat de toți indienii din oraș. Să fii tartorul spărgătorilor nu-i de colea.

— Da, dar pînă să te reabilitezi, nu știu dacă-ai să mai fumezi cu șeful din pipa păcii.

Ne-am aprins amîndoi rîzînd cîte o țigară. Alți ofițeri de la judiciar fuseseră trimiși să facă investigații, încercînd să dea de cel care eventual luase geanta hoțului. Fuseseră instruiți în acest sens și sectoriștii și agenții de ordine. Eu și Picuș urma să depistăm telefoanele la care se dăduseră lovituri, un ofițer criminalist urmînd să caute și să releve amprentele din cabinele respective, printre ele posibil să fie și cele ale hoțului.

Am dat mai întîi pe la poștă, de unde am luat o listă cu locurile unde erau instalate în oraș telefoanele publice și ne-am așternut la drum. După ore în șir de alergătură, am găsit șase telefoane lipsă în diferite puncte ale ora-

şalul. Comunicînd la poştă constatarea, am aflat că patru dintre ele fuseseră luate de lucrătorii de la telefoane, fiind defecte, strîmbate şi urmînd a fi reparate în atelier. Celelalte două, de la gară, nu figurau în evidenţa lor.

Ofiţerul criminalist a ridicat mai multe urme digitale de pe suporturile rămase de la cele două telefoane. Ne-am întors sfîrşiţi la miliţie. În aşteptarea răspunsului dacă printre aceste urme erau şi amprentele hoţului, m-am dus să văd ce mai face omul meu, dacă se hotărise să fie mai comunicativ. Cînd am intrat în birou, s-a ridicat în picioare.

— Să trăiţi ! m-a privit el lung, observînd cît eram de obosit. Aţi mîncat ceva pe ziua de azi ?

— Nu, m-am trezit răspunzîndu-i. N-am mîncat de ieri de la prînz.

— Tot e bine. Eu însă n-am mîncat nici ieri. A schiţat un gest de durere la stomac. Dumneavoastră aveţi bani, pe cînd eu !

Cuvintele sale m-au muiat puţin. L-am mustrat în gînd pe subofiţerul care-l păzise că nu se gîndise să-i aducă ceva de mîncare de la arest.

— Şi cam ce-ai dori să mănînci ? l-am întrebat.

— Orice ! mi-a zîmbit el. Iacă, dacă doriţi să vă dezvălui şi un secret, aş prefera salam.

I-am dat bani subofiţerului să cumpere o pîine şi o jumătate de kilogram de salam.

— Ce secret ? Nu eram prea curios. Ştiam că nu mîncarea urma să-mi aducă mărturisirea de care aveam nevoie.

— N-am nici un complice, mi-a spus. Geanta a luat-o tot vreun *şut*. Dar cu toate că e aşa cum vă spun, încep să-mi pierd speranţa c-o să-mi surîdă norocul pînă la capăt.

— Mai concret !

— Sînteţi tînăr şi foarte inimos în meserie, ceea ce reprezintă un mare handicap chiar şi pentru un hoţ bătrîn.

— Acesta e secretul ?

— Da. Insistenţa dumneavoastră !

— S-ar putea să ai dreptate într-un fel, dovadă că am găsit amprentele unde ai demontat cele două telefoane, însă marele secret este altul, că nici un hoț n-o poate duce așa la infinit. Pînă la urmă, tot i se-nfundă.

— Nu-i chiar așa, a exclamat el convins. Depinde și de omul pe care-l ai în față. Dar unde mi-ați găsit amprentele ?

— Unde-ai demontat telefoanele.

— Asta am înțeles, dar pe unde sînt cabinele telefonice ?

— N-are rost să-ți spun. Cunoști foarte bine orașul.

— Da, a recunoscut el, însă trebuie să vă gîndiți că aș fi putut să dau vreun telefon de-acolo, nu ? Vedeți, vreau să vă ajut !

A sosit subofițerul cu mîncarea. Poate că altul, în locul meu, nu i-ar mai fi oferit-o, după ce hoțul... lobase așa de frumos, „acoperindu-și" amprentele printr-o simplă afirmație : vrusese să dea un telefon. În plus, nici măcar nu eram sigur că ofițerul criminalist îi va găsi amprentele între celelalte. I-am întins, totuși, pachetul cu mîncare.

— Te rog, oameni sîntem, l-am invitat eu căutînd să-mi ascund supărarea.

— Singur, nu, m-a refuzat el. Știu că nici dumneavoastră n-ați mîncat... Amîndoi, dacă vreți.

Vorbele lui m-au tulburat. Poate eram prea obosit, dar mi se părea că individul, în felul lui, avea un dram de omenie în el.

— Eu am să mănînc acasă, i-am spus.

— Păi, cine știe cînd o să fie asta ! Dumneavoastră nu plecați acasă pînă n-o rezolvați cu mine. V-am spus că mi-am dat seama că sînteți un ofițer zelos. Hai, vă rog...

— Nu, nu. Ia dumneata.

— Eu, singur, nu. M-aș simți jenat față de dumneavoastră. Știu că n-aveți chef, ca și mine, că vă vine greu în ce situație sînteți, dar trebuie să prindem puteri, ca să continuăm. Vreți să fiți mai slab decît mine ?

Am izbucnit în rîs.

— Hai, vă rog ! a insistat el de parcă eu aș fi fost invitatul lui. Trebuie să mă-nțelegeți și pe mine, zău, nu pot să-mi vînd pielea atît de ieftin ! Fac și eu ce pot ca să scap și trebuie să profit de plăcinta oferită de bine-

voltorul care mi-a luat geanta. Şi dumneavoastră, să fiţi în situaţia mea, aţi face la fel. Credeţi că mie îmi place la puşcărie ? Cînd sînt acolo, zic mereu că dacă ies am să mă las, iar cînd sînt afară, îmi vine greu să mă hotărăsc să m-apuc de muncă undeva. Nu mai ştiu să trăiesc printre oameni, ca toţi ceilalţi. Aşa că prefer hoinăreala. Pînă intru din nou la zdup. Şi tot aşa...

— Ar trebui totuşi să-ncerci să regăseşti şi celălalt drum, am zis. Am fost surprins singur de tonul amical cu care-i vorbeam.

— Uite, a zis el. Acum, îmi spun : dacă scap, mă apuc de muncă chiar de mîine. Dar, ştiu eu ?! Poftă bună, domnule locotenent !

— Poftă bună ! i-am urat şi eu, şi ne-am apucat să mîncăm.

— Ar merge şi-o ceapă, zău, înfuleca bravul meu partener.

— Vinee !...

L-am trimis pe subofiţer pînă la arest.

Mîncam şi ne uitam unul la celălalt, zîmbind, făcînd cîte o glumă... Adevărat zaiafet. După ce-om mînca, potopul !...

— Auziţi ? îi trăgea tare cu ceapă comeseanul.

— Încă de mic, ronţăiam eu salamul zgîrcios.

— Ştiţi ce calcule făceam noi la penitenciar, cînd ne-aşezam aşa, la poveşti, după o masă bună ?

— O masă bună la ?...

— Ei, cînd mîncam mai pe săturate ! Din pachete.

— A-ha ! Ce calcule făceaţi ?

— Că un anchetator de treabă şi-ar umple garderoba cu ţoale scumpe, cît a dat el din buzunar de mîncare la hoţi.

— Şi ţigări, am completat eu.

— Hă ! De ţigări nu mai vorbim ! Că cei mai mulţi renunţă la mîncare, da la ţigări, ba. În penitenciar, se fac afaceri mari dacă ai ţigări şi cine să-ţi trimită pachet.

— Zău ? m-am prefăcut eu că nu ştiam.

— Da. Unii d-aia nu mai încap pe uşă cînd ies din penitenciar. Aştia sînt *boşti !*

— Zău ?

— Daa... Pe lîngă porția lor de hrană, mai mănîncă una sau două de la cei care-și vînd mîncarea pe țigări.

— Și cam care e prețul ?

— Un pachet de „Mărășești" contra masa de prînz pe trei sau cinci zile. Depinde cum îi arde buza fumătorului...

— Tu fumezi ?

— Mamă ! Am făcut la foame...

— Și de ce nu mi-ai cerut nici o țigară pînă acum ?

— Păi, eu de unde să vă dau de mîncare ? a rîs prietenos hoțul.

— Hai, lasă-te de...

— Nu v-am cerut din motive tactice. Nu mai are pe „jos" vreo ceapă ?

— Cred că da.

L-am trimis pe subofițer să mai caute una.

— Ziceam că nu v-am cerut țigări din motive tactice, a reluat hoțul, fiindcă dumneavoastră știți ce-nseamnă o țigară dată la timp și cum ea dezleagă cîteodată limba hoțului. Este ?

— Așa o fi, dacă zici, însă după mine tot probele dezleagă cel mai bine limba hoțului.

— Asta, da ! m-a aprobat el imediat. Eu de ce aștept probe ? Cu mîncare și cu țigări...

— Bine, atunci țigară n-o să-ți mai dau, m-am prefăcut eu că mă supăr.

— Dom' locotenent, ce naiba ! s-a oprit el din mîncat. Sînteți un anchetator de treabă...

— Ce înțelegi tu printr-un „anchetator de treabă"?

— Așa, ca dumneavoastră, care vă place meseria și nu vă gîndiți că vă „subțiați" garderoba, dînd de mîncare și țigări la unul și la altul ca mine. Aceștia sînt și cei mai buni anchetatori.

— Ți se pare că sînt tare naiv, așa-i ?

— Nu. Anchetatorul care se poartă omenește cu infractorul —, cu cine merită bineînțeles, nu cu *jagardelele*, — obține și cele mai multe avantaje în anchetă. Asta v-o spun eu !

— Și de unde știu eu că tu meriți ? l-am privit pișicher.

— Eu, dom' locotenent sînt cinstit. Eu nu fac pe cinstitul ca alții. Eu am spus că am furat cele două telefoane

și că aștept să-mi dovediți. Altfel, tot cinstit vă spun că n-am să recunosc nimic.

— Bine, dacă tu înțelegi că asta-i cinste... atunci, ia-a doua ceapă.

— O mănînc, că joc cinstit, a continuat el iar să-nfulece.

După ce-am terminat masa, i-am dat o țigară și m-am dus să văd ce mai făcuse ofițerul criminalist.

— N-am găsit nici o amprentă de-a lui printre urmele ridicate de la gară. Doar pe telefonul lîngă care-a abandonat geanta și-a fugit. Ce să-ți faç. Îmi pare rău...

Dar mie ! Mi se spulberase ultima posibilitate de probă. Ce era de făcut ? Încotro s-o iau ? Uitasem complet de colegii de la judiciar care fuseseră trimiși în oraș să facă investigații. Uitasem, și datorită faptului că nici unul nu se întorsese din oraș ca să-mi aducă vreo veste. Dar iată că, tocmai cînd mă frămîntam mai tare, apăru căpitanul Cojocaru, încărcat ca o albină după o trudă de o zi.

— Ai baftă cu caru', mi-am adus eu aminte de vorbele hoțului cînd l-am îmbrățișat pe Cojocaru văzînd ce venise.

— Eu, sau tu ? m-a privit el vesel.

— Amîndoi ! Pentru asta, am să te propun la primă !

— Prima la dreapta sau la stînga ?

— Lasă asta, pînă atunci ai un coniac mare de la mine. Unde-ai găsit geanta ? Cine-i omul ?

— Omul stă într-un bloc, vizavi de cabinele telefonice de unde-a fugit hoțul. A văzut scena de la balcon. A coborît în stradă și, observînd că geanta rămăsese singură, a sărit-o cît ai zice pește.

— Are telefoanele-n ea ?

— Păi, cum ! Sînt făcute însă ferfeniță, că le-au demontat copiii lui.

— Cum l-ai dibuit ?

— M-am dat în vorbă cu copiii de pe acolo. Un băiețel, Florin, se lăuda că taică-său o să monteze o cabină telefonică în casă. Restul...

— Am înțeles, am zis. Poveste veche, dar excelentă. Coniacul îl ai.

— Şi-acum ce facem ? m-a întrebat nerăbdător Cojocaru. După cîte mi se pare, am şi eu o constatare penală !

— Mda. Tot furt. Ala de vizavi de telefoane l-a furat pe hoţ. Drăguţă chestie.

— Este ? Îmi place şi mie.

— Cred c-o să-i trimitem pe-amîndoi în judecată.

— E şi normal, dacă eu am făcut constatarea ! s-a umflat în pene Cojocaru.

— Ia-i, te rog, o declaraţie amănunţită hoţului tău, că eu abia aştept să discut cu celălalt.

Am luat geanta şi am intrat victorios în biroul meu.

— Acum, ce mai zici ? am pus-o eu pe masă. Iată şi probele !

Hoţul s-a apropiat de masă şi după ce a pus mîna pe geantă şi a răsucit-o pe toate părţile, a zis :

— Asta nu e a mea ! A mea avea fermoar, asta este fără. A mea era mai deschisă la culoare.

— A-ha ! Iar crezi că poţi să mă minţi ! ?

Mă săturasem.

— Nu, dom locotenent, a zis el foarte serios. Citiţi declaraţiile pe care le-am dat şi în care o descriu exact cum vă spun şi acum. Dacă vreţi, vă fac şi-o schiţă.

Revăzînd în minte declaraţiile pe care le dăduse, mi-am amintit că într-adevăr, o descrisese cum afirma acum. La atîta abilitate, nu mă aşteptam. Parcă-şi elaborase în timpul fugii un întreg plan de inducere în eroare a urmăritorului tinerel care-l alerga. Acum pusese şi mîna pe geantă... Îmi venea să-mi trag o palmă. Nu trebuia să fac asemenea greşeli elementare. Dumnezeule, cît aveam să mai fiu un începător ?

Fie vorba între noi, aş fi putut să neg că pusese mîna pe geantă în birou, dar la gestul lui de *jagardea* nu puteam răspunde printr-un gest tot de *jagardea*.

Am luat o lupă şi am început să examinez atent interiorul genţii pentru a găsi urme digitale. El pusese mîna pe geantă în exterior. Dacă-i găseam amprentele în interior...

I-am aruncat în treacăt o privire şi-am observat că nu mai era în apele lui. Aşa, comisare, m-am îmbărbătat eu

în gînd. Caută ! Tot umblînd cu lupa, am dat peste un ditamai buzunar interior, pe care ar fi trebuit să-l văd cu ochiul liber de cum deschisesem geanta. Dacă n-aș fi fost atît de tulburat... Am băgat mîna și am scos cu grijă din buzunar două bilete de tren. Erau din seara precedentă. Călătorise cu acceleratul Timișoara—Hunedoara. Vagonul doi, locul unsprezece.

În fața privirii mele pe sub sprîncene, hoțul a tresărit.

— Ai venit de la Timișoara, ai ?

— Eu ? s-a strîmbat el. Eu am venit de la Cluj!

— Degeaba minți. Pe bilete, se vor găsi precis amprentele tale.

— Din moment ce nu e geanta mea, nu se poate așa ceva. Căutați alte probe, domnule locotenent, s-a așezat el, superior, picior peste picior.

— De-acum încolo, nu mai e o problemă ! am zis.

L-am dat în primîre la doi subofițeri și am plecat grabnic, uitîndu-mă la ceas.

M-am întors după două ore cu controlorul de bilete de la acceleratul Timișoara-Hunedoara, care în seara precedentă avusese în responsabilitate vagonul doi. El îmi spusese că, înainte cu o seară, pe locul numărul 11, ce venea în primul compartiment al vagonului, stătuse un tip brunet, bine legat, dar cam prost îmbrăcat, care dormise tot timpul. Cînd îl trezise la Hunedoara, după ce coborîse toată lumea din tren, tipul strigase, buimăcit de somn: „N-am furat nimic ! N-am furat nimic !" I se păruse foarte curios, așa că-i reținuse bine figura.

Am găsit încă trei bărbați asemănători la fizic și la înfățișare cu hoțul de telefoane și am procedat la o recunoaștere din grup. Înainte de a-l introduce în grup, infractorul, simțind prăpastia, a vrut să-mi întindă mîna. L-am refuzat.

— Secretul pe care vi l-am „ghicit" eu, văd că-l dețineți, m-a flatat totuși el.

Ceferistul a intrat în biroul în care erau așezați în linie cei patru bărbați. L-a indicat fără șovăire pe hoț.

— El este ! El a adormit în tren și, cînd l-am sculat, a strigat...

— Eu sînt, eu sînt, a dat hoțul din cap, învins, arătînd cu mîna că ajunge. Apoi, către mine : Ce să fac, domnule

locotenent, n-am avut baftă să intru de mîine la serviciu. Intru data viitoare...

Referitor la celălalt hoț, care-i furase geanta cu telefoanele, am hotărît să nu-l mai trimitem în judecată. Omul avea și o situație familială foarte grea. Personal, mi se părea chiar o inechitate să trimitem doi inși în judecată pentru furtul acelorași telefoane. Unul pentru furt în dauna avutului obștesc, iar altul pentru furt în dauna avutului particular. La ce bun al doilea cm trimis în judecată, cînd „particularul" era tot... avutul obștesc, căci geanta nu făcea două parale ?! Soluția, poate discutabilă pentru unii, ne-a fost confirmată ca justă, echitabilă, de către Procuratura locală Hunedoara.

Terminînd de redactat actele procedurale, l-am condus pe infractor la arest. Eram amîndoi foarte obosiți.

— Știu că acum mergem fiecare la „casele" noastre, mi-a spus hoțul cu ochii triști, intrînd în celulă. Noapte bună, domnule locotenent !

M-am întors spre el și, după ce l-am privit cîteva clipe, i-am întins tăcut pachetul meu de țigări.

O STRÎNGERE DE MÎNĂ

În ziua cînd trecusem pentru prima oară pragul miliției din Hunedoara, noul meu șef, maiorul Moldovan, pînă să țină ședința oficială cînd urma să fim prezentați celorlalți, — noi, tinerii ofițeri —, mă condusese prin toate birourile din clădire și-mi făcuse cunoștință cu viitorii mei colegi. Fiind în sectorul destinat judiciarului, maiorul mi-l prezentase într-un birou pe căpitanul Gheorghe Popa, un ofițer foarte priceput în meserie. În încăpere mai era cineva, un tip bine legat, cu o figură surîzătoare. Dădusem mîna cu ofițerul și cu tipul. Acesta din urmă îmi surîsese și eu crezusem că era tot lucrător de miliție. După ce dădusem mîna cu el și mă cam strîmbasem un pic de durere, căpitanul Popa mi-a zîmbit, spunîndu-mi :

— Dumnealui nu este milițian, dar într-un fel este *de-al nostru. E spărgător.*

Privind la hîrtia de pe biroul căpitanului, care reprezenta un imprimat tip pentru avertisment, îmi dădusem mîna de gafă și-mi cerusem scuze pentru stîngăcia mea. Tipul surîzător, cu care dădusem mîna, fusese chemat pentru a i se da avertisment că nu era încadrat în cîmpul muncii, fiind predispus la comiterea unor acte antisociale. Am dat mîna cu un infractor. Ei, ce să faci, se mai întîmplă !

— Da' bine, dom'șef, reacționase el, eu nu pot să strîng mîna unui locotenent, unui coleg de-al dumneavoastră ?

— Ba da, făcuse Popa, dar dacă nu mergi la lucru, n-o să-ți mai întindem asemenea mîini calde...

În fine, timpul trecuse. Mica mea stîngăcie era uitată de mult. Preocupările mele profesionale șterseseră de mult amintirea unor astfel de întîmplări fără importanță.

Într-o după amiază, plecînd de la serviciu, m-am întîlnit chiar la ieşirea din clădirea miliţiei cu căpitanul Popa care era tare amărît şi obosit.

— Vi s-au înecat corăbiile ? l-am întrebat eu glumind.

— Aşa s-ar zice, m-a luat el pe după umeri. O tîlhărie nenorocită. Trebuie să-l scot pe autor şi din fundul mării dacă acolo se ascunde.

— Aş putea să vă ajut cu ceva ?

— Ştiu şi eu ? ! Poate cu o idee, dacă ai răbdare să-ţi povestesc. Mergem la una mică ?

— Cu plăcere.

Ne-am ales un local liniştit şi, la o masă, într-un colţ, l-am ascultat cu atenţie pe colegul meu mai în vîrstă.

— Tîlhăria s-a comis acum trei seri, lîngă gară. Un bătrîn de prin părţile Vaşluiului a venit la fiica sa, care este căsătorită şi lucrează cu soţul aici, la Hunedoara. Fata şi cu ginerele au insistat ca bătrînul să nu plece noaptea cu trenul că n-avea cine să-l ducă la gară, ambii soţi lucrînd în schimbul trei. Bătrînul a ţinut-o pe-a lui, spunînd că se descurcă. Şi a plecat de unul singur la gară. A întrebat mai multe persoane cum se ajunge la gară şi, deşi i s-a părut că de-o bucată de drum era urmărit de un bărbat, n-a dat atenţie faptului. Cînd a intrat pe o alee mai întunecoasă, s-a trezit cu urmăritorul că-l strînge tare de mînă şi-l ameninţă cu cuţitul. Bătrînul a încercat la început să se opună, însă de frică s-a lăsat pînă la urmă condus într-un tufiş. Aici, agresorul i-a luat portofelul. Avea înăuntru actele, o mie de lei şi biletele de tren. I-a mai luat apoi ceasul de la mînă şi haina de piele.

— Bine, dar n-a ţipat, n-a strigat ?

— Deloc. Frica de a nu fi omorît a fost prea mare. De-acolo, bătrînul a venit direct la miliţie.

— Semnalmente, ceva ?

— Un bărbat în jur de patruzeci de ani, brunet şi îmbrăcat cu un fiş de culoare închisă.

— Întunericul.

— Da.

— Altceva, nimic ?

— Poate doar un singur lucru care-ar mai avea valoare. După cum spune bătrînul, agresorul avea o forţă neobişnuită. Cică l-au trecut apele cînd tîlharul l-a strîns de mînă.

Am tresărit.

- Şi pînă acum, nimic, nici un suspect ?

- Ba da. Am cernut prin „sită" toate podoabele care ar fi putut comite o asemenea faptă, dar n-am ajuns încă la nici un rezultat. Cine ştie ce „vizitatori" necunoscuţi avem în oraşul nostru şi de unde or fi venit.

— Infractorii comunicaţi de alte organe de miliţie au fost verificaţi ?

— Toţi, dar... nimic.

— Dar pe cel cu care am dat eu mîna, cînd v-am cunoscut prima dată ?

— Care ?

L-am ajutat să-şi aducă aminte.

— A, da ! Bică ! Şi-a luat serviciu în combinat. Dar, mai ştii ?

— Dacă luăm în consideraţie relatarea bătrînului, am început eu să-mi expun punctul de vedere, pun pariu la cota unu contra o mie că Bică este.

Căpitanul Popa m-a privit surprins. I-am explicat :

— Cînd am dat atunci mîna cu el, m-a strîns aşa de tare, de era să-mi dea lacrimile. Şi n-a făcut o glumă, ci-a puterea lui obişnuită...

— Eu n-am dat noroc cu el niciodată, a zis căpitanul. Bleă, Bică ! Nu cumva tu, Bică !...

— De atunci, am zis eu, am mai dat mîna cu sute de oameni, dar n-am mai întîlnit o asemenea forţă.

— Ce-ai de gînd să faci în continuare, azi după-masă ? m-a întrebat aşa, deodată, ofiţerul Popa.

— Să vă ajut, i-am zis intuind ce urma.

Bică nu se afla la serviciu. Îşi luase două zile recuperare pentru a-şi vizita nişte rude în comuna Turdaş. Am plecat după el. L-am găsit nu la rude, ci la o fostă concubină cu care chefuia. Acolo era şi haina de piele a bătrînului. Cînd m-a văzut, mi-a întins mîna, dar eu am retras-o pe a mea ca de teama unui scurt-circuit.

— Dînsului trebuie să-i „mulţumeşti" de dăta asta, i-a arătat spre mine căpitanul Popa. Merită o strîngere de mînă.

CRONOMETRUL INVIZIBIL

Îmi plăceau muzica, teatrul, sportul, literatura. Vedeam toate spectacolele din oraș. Aveam un cerc de prieteni în anturajul cărora mă simțeam minunat, clipele petrecute în compania lor zburînd pur și simplu. Cîțiva dintre prieteni aveau autoturisme și nu pregetam niciodată, cînd aveam timp liber, să-i însoțesc în plimbări prin împrejurimi într-o zonă renumită de altfel pentru bogățiile sale turistice. Cu alți amici, care călătoriseră prin Europa și chiar pe alte continente, mă întîlneam în fața unei cești de cafea, făcînd și eu ocolul lumii prin intermediul diapozitivelor color ce-mi dezvăluiau lucruri de-a dreptul fascinante. Îmi plăcea foarte mult să-i ascult, să-mi dea detalii asupra imaginilor și evenimentelor, deseori plecînd la serviciu, dimineața, direct de la Luvru, Ermitaj, Zwinger, Prado sau... coborînd din Capela sixtină, Turnul Londrei, zgîrie nori...

Dar cu fetele cum stai, dragul meu? mi-aduc aminte că m-a întrebat odată mama într-o scrisoare. Nu i-am răspuns. Aveam o prietenă, o fată drăguță, foarte inteligentă, Aurora. Ne simțeam bine împreună și niciodată nu reușeam să epuizăm un subiect, întotdeauna aveam prea multe lucruri de discutat. Mi-aduc aminte că într-o duminică după-amiază o invitasem la restaurantul „Corvinul". Ne simțiserăm minunat. Pe la mijlocul serii, am plecat de la local să facem o plimbare prin oraș. Afară se lăsase întunericul. Lîngă restaurant, în valea care duce spre centrul orașului, se afla un parc superb, odihnitor, din care plutea o mireasmă îmbietoare de liliac înflorit. Ținîndu-ne de mînă, am luat-o încet pe una din aleile asfaltate ale parcului, gîndindu-ne cum să facem să rupem

o creangă de liliac, fără să ne surprindă cineva. În jurul nostru nu era nimeni și mi-am aprins liniștit o țigară.

— Ce facem ? Rupem sau nu rupem o creangă ? mi-a zis Aurora cu vocea ei cîntătoare.

— Dacă ne prinde miliția ?...

Am rîs amîndoi și tocmai mă pregăteam să săvîrșesc mica nelegiuire cînd, deodată, au apărut de după tufișurile stufoase trei indivizi. În razele retrase de lumină ce răzbăteau din pantă, de la restaurant, am putut să disting că indivizii se aflau într-o stare „euforică", iar unul dintre ei eliberase deja, printr-un țăcănit, lama unui cuțit.

— E-a noastră gagica ! am auzit un glas răgușit. Apoi, insulte golănești.

Pericolul era iminent. Aurora s-a lipit de mine speriată, strîngîndu-mă cu putere de braț. N-aveam pistolul la mine. Am calculat că degeaba aș fi făcut uz de calitatea mea de ofițer de miliție și le-aș fi arătat huliganilor legitimația. Brutele erau hotărîte să violeze o fată, motiv pentru care ei pîndiseră după boschețti. Singura șansă de scăpare era lupta. Trebuia să-mi dovedesc agilitatea. Trebuia să-i pălmuiesc în vreun fel, pentru a răsturna raportul de forțe.

Aurora purta niște pantofi cu toc înalt, cu toc-cui, cum era moda pe atunci, și o geantă studențească, cu toartă lungă, care flutura în mers pe după umăr imprimîndu-i eleganță.

— Nu-ți fie teamă ! i-am șoptit. Fața tremura ca varga. Ei trebuie mai întîi să scape de mine. Îți arunci pantofii din picioare și geanta și, în momentul cînd am avansat spre ei și l-am pocnit pe primul, ai și rupt-o la fugă cît te țin picioarele. Ai auzit ?

— Bine, a îngăimat Aurora vînătă la față. Dar să nu te taie !

Derbedeii înaintau spre mine unul lîngă altul, cel cu cuțitul fiind ultimul din stînga.

— Meșteree, nu ne dai și nouă un foc ? mi s-a adresat, cam de la trei metri, cel din dreapta.

Țigara o aveam în mîna dreaptă. Într-o fracțiune de secundă, mi-a venit ideea să bag mîna în buzunarul din stînga al hainei, unde țineam pachetul de „Carpați" și să frămînt în palmă mai multe țigări.

— Cu plăcere, i-am răspuns celui care-mi solicitase focul, făcînd doi pași spre el.

Cînd s-a aplecat spre țigara mea, l-am lovit sec, cu palma întinsă, la carotidă, iar cu mîna stîngă i-am aruncat tutunul în fața celui cu cuțitul, care se pregătea să mă lovească.

— Ahh ! a gemut cel lovit la carotidă, căzînd în genunchi.

— Nu mai văd ! s-a-ncovoiat cel cu cuțitul, ducîndu-și mîna liberă la ochi.

Profitînd de poziția ce mi-o oferea cel cu cuțitul, i-am aplicat rapid o mișcare sambo, imobilizîndu-i mîna în care ținea arma albă, mișcare pe care am dublat-o cu o lovitură dură de genunchi în plină bărbie.

— Aaah ! i-a căzut imediat huliganului cuțitul din mînă și s-a prăbușit în iarbă lîngă un tufiș.

Am ridicat cuțitul de jos, ca să fie dezarmarea completă, și cînd să mă ocup de al treilea mușteriu, am constatat că acesta demarase scăpărîndu-i călcîiele.

N-avea rost să mai fug după el. Aveam în mînă doi dintre huligani, inclusiv pe cel mai periculos, cel cu cuțitul.

Mi-am adus aminte de Aurora și privind în urmă, pe alee, nu i-am zărit decît pantofii și geanta.

— Auroraa ! Auroraa !

Mi-a răspuns de undeva de departe, din stradă, unde era lumină. Biata fată alertase disperată doi cetățeni. I-am imobilizat cum se cuvine pe huligani și, cu ajutorul celor doi cetățeni, i-am condus la miliție.

Ofițer de serviciu era căpitanul Zamfir, un șugubăț.

— Bine, măi, comisare, m-a luat el în primire privind la picioarele desculțe ale Aurorei (Fetei i se umflaseră picioarele și n-o mai încăpeau pantofii), tu în loc să descalți fetele acasă și să le spui povești pînă s-adoarmă, le aduci desculțe la miliție, la ora asta ?

— Am crezut că-s ceva magazine de încălțăminte pe aici ! nu prea i-am gustat eu poanta.

— Este ! Și... chiar de damă, mi-a arătat el cu capul spre încăperea de alături.

În „camera de triere", cum o numeam noi, se afla un hoț care fusese prins de un agent de ordine cu un geamantan de pantofi de damă.

— De unde ? l-am întrebat pe subofițer.

— A spart magazinul de încălțăminte de lîngă turnuri, mi-a răspuns subofițerul. E cunoscut, a mai trecut pe la noi.

— Și dînsul ? Cu ce problemă ? Martor ? am arătat eu spre un cetățean care scria ceva la o masă, cu spatele la noi.

— Nuu... Vai de capul lui ! a oftat subofițerul. A fost filhărit acum două ore, mai exact, pe la 19,20, în spatele cinematgrofului „Tineretului".

M-am apropiat de om. Cînd s-a întors cu fața la mine am văzut sîngele șiroindu-i din obrazul drept ce îi fusese crestat de o lovitură de cuțit aplicată fără milă.

— Cîți au fost ! l-am întrebat.

— Trei sau patru, mi-a răspuns privindu-mă aiurit. M-au luat prin surprindere...

— V-ați luptat cu ei ?

— Da ! Au vrut să-mi dea cu ceva tare în cap, dar m-am ferit și m-au nimerit peste brațul stîng. Apoi, nu știu, că a urmat lovitura de cuțit...

— Ați reușit să rețineți figura vreunuia dintre ei ?

— Nu, că era întuneric.

— Ce v-au luat ?

— Opt sute de lei și ceasul de la mînă. Dar bine că nu m-au omorît...

— Ce marcă avea ceasul ?

— „Pobeda", cu o curea maro. Ceasul bun, nimic de zis, dar cureaua era arsă lîngă cataramă, gata să se rupă. Am ars-o din greșeală cînd am trecut prin secție, pe la turnătorie. Am atins-o de un banc...

L-am lăsat pe om să-și scrie în continuare reclamația și m-am dus în camera ofițerului de serviciu, unde huliganii erau încătușați cu mîinile la spate.

— Ai ceas ? l-am întrebat eu pe cutitar, de față fiind și Aurora.

— E şi normal, nu-a răspuns el pe un ton zeflemist. Dumneavoastră n-aveţi ?

— Ce marcă are ?

— Habar n-am. Nu mă interesează marca, mă interesează să meargă...

— Întoarce-te !

S-a întors. Cînd i-am ridicat mîneca stîngă, am simţit cum mă ia un fior cald pe şira spinării. Cureaua ceasului, care avea culoarea maro, era arsă lîngă cataramă. Mîna agresorului fiind încatuşată la spate, i-am sucit-o puţin ca să văd şi marca ceasului.

— Dar ceasul tău merge bine, nu glumă !

Marca „Pobeda". O „Pobedă" care stătuse la orele 19,23 ! Acest lucru demonstra că autorul principal al tîlhăriei se afla în faţa mea, ceasul victimei blocîndu-se exact la ora şi momentul cînd omul primise peste braţul stîng acea puternică lovitură cu un corp dur.

Aurora nu înţelegea despre ce era vorba, dar simţeam că-i plăcea jocul, că-i plăcea meseria mea şi-mi urmărea curioasă fiecare gest, ascultînd totul ca o pisică la pîndă.

L-am întors pe agresor cu faţa şi, uitîndu-mă la ceasul meu, i-am zis :

— Mda... La orele nouăsprezece şi douăzeci şi trei de minute, în spatele cinematografului „Tineretului", împreună cu el, am arătat către al doilea infractor, şi cu cel care a fugit, aţi tîlhărît un cetăţean pe care aţi vrut să-l loviţi în cap şi căruia, pînă la urmă, i-aţi tăiat obrazul cu cuţitul !

Aurora a rămas înmărmurită.

— Tu l-ai tăiat pe om cu cuţitul ! i-am arătat eu lama cuţitului ce purta încă urme de sînge.

— Minciună ! a strigat infractorul. Cuţitul are pete de vopsea roşie. Am răzuit cu el rama unui geam. Apoi, nu vedeţi cum le umflaţi : „...Nouăsprezece şi douăzeci şi trei de minute !" Păi, ce, miliţia are cronometru invizibil ?

— Noi nu, dar tu ai ! i-am răspuns tîlharului cu dezgust, desfăcîndu-i ceasul de la mînă. Priveşte! E... vizibil?

Aurora s-a apropiat şi a privit şi ea ceasul.

— E ceasul omului tîlhărit ! am lămurit-o eu. Cetăţeanu-i alături...

În continuare, s-a format o echipă operativă, din care nu am lipsit că aveam de condus o fată acasă. Pînă dimineața, a fost prins și arestat și al treilea tîlhar.

Plecînd de la miliție aproape de miezul nopții, cînd nimeni nu mai era pe stradă, m-am descălțat și eu, ca să fiu în ton cu prietena mea. Și nu-mi mai rămîne să vă spun decît că, după sărutul de „noapte bună", Aurora mi-a spus că niciodată n-avea să mai poarte pantofi cu tocul cui... Oare s-o fi ținut de cuvînt ?

Locotenentul Baciu de la judiciar, colegul meu de promoție, a revenit într-o zi la mine nespus de bucuros. Reușise, după mai multe zile de alergătură, să dea de urma unui falsificator de librete C.E.C. care se dovedise destul de abil, operînd cu un buletin de identitate furat.

— Bravo ! am zis. Dacă e cumva și cel pentru care avem trei reclamații...

— Chiar el e, m-a asigurat Baciu. I-am dat de urmă... tocmai la Cluj.

— Atunci, încă o dată felicitări ! mi-am terminat eu fraza. Vrei să finalizăm dosarul împreună ?

— Da. Am probe suficiente ca să poată fi arestat.

— Să le vedem, l-am invitat pe Baciu să ia loc. Apoi, mi-am aruncat ochii prin dosar.

Într-adevăr, erau destule probe din care rezulta indubitabil vinovăția infractorului. Fuseseră luate și probe de scris. Se observa foarte clar aceeași „mînă", atît pe librețele C.E.C. falsificate, cît și pe foile de restituire completate de individ.

— Îți place ? m-a întrebat Baciu încrezător.

— Pînă aici, jos pălăria ! am zis. Totuși, trebuie făcută expertiza grafologică. Ea reprezintă, de fapt, proba științifică în acuzare și...

— Nu la asta m-am referit, m-a întrerupt colegul meu cu același aer de satisfacție. Dacă-ți place... „lucrarea" ?

— N-am cuvinte. Ai dat o lovitură de maestru. Cred că șeful tău te-a felicitat.

— Nu numai el, ci și șeful cel mare... Mi-au încredințat deja un alt caz. Un caz dificil : spargerea magazinului alimentar din Ceangăi, de acum o lună. Acela la care s-a

spart vitrina. S-au furat bani și mărfuri în valoare de șaptezeci de mii de lei.

— Am auzit... O spargere „grea", într-adevăr.

— Sper să-l dibui și pe-ăla. De la un timp, îmi cam les pasențele. Sînt în mînă bună...

— Bioritmul, am zîmbit eu. Nici nu mai este cazul să-ți urez succes.

Baciu a ieșit din birou, zîmbitor și el, iar eu am rămas cu dosarul. Ceva mai tîrziu, îl aveam în birou și pe falsificator, un tînăr prezentabil, cu o privire inteligentă și un aer jovial. Intrînd, mi-a întins mîna și s-a recomandat, Nelu Găvenea, apoi s-a așezat, fără să-l poftesc, pe scaun. Nu mi-a plăcut atitudinea lui. Între un anchetator și un infractor sînt alte reguli, alte raporturi. Am trecut însă peste asta. M-am făcut că nu observ nimic nici cînd mi-a cerut un foc ca să-și aprindă țigara. I l-am oferit blajin, deși știam că avea brichetă. Tatona, căuta să cîștige o anume superioritate. Nu mai fusese niciodată arestat pînă atunci, însă părea foarte versat. La ce ți-e bună superioritatea, m-am întrebat, atîta timp cît vinovăția îi-e de netăgăduit ?! Ca anchetator cu experiență, am dedus că individul mai avea și altceva pe suflet și în legătură cu lucrul acela voia el să pară nevinovat... Rămînea în sarcina mea să descopăr lucrul acela, însă trebuia să-mi aleg armele cu multă grijă. Reflectînd mai atent, am ajuns la concluzia că armele le alesese el. Mă rog... Am acceptat duelul și m-am plasat in umbra locului doi pe care mi-l oferise Nelu Găvenea.

— Am făcut-o, am făcut-o! Este ?...

— Se mai întîmplă...

— Îmi pare bine că mă-nțelegeți, i-au sclipit ochii lui Găvenea. Sînteți un băiat tînăr și de treabă. Vedeți... Cum să spun ?... Am greșit. Am încercat și eu trei falsuri. Da' gata ! Nu mai fac, pentru că eu n-am mai făcut la viața mea ceva urît. Sînt sigur că mă înțelegeți, nu-i așa ?

— N-am nici un motiv să nu te cred, i-am zis în timp ce el și-a mai aprins o țigară fără a cere permisiune. Eu sînt mulțumit că-ți recunoști faptele. Văd că le și regreți.

— Le regret. Le regret din toată ființa mea, s-a repezit el. Dacă am să vă spun că am fost și un an student la drept...

— Ei, nu mai spune ! am tresărit eu.

— Știu că dumneavoastră sînteți student la drept. La fel ca domnul Baciu. Colegi...

— Și de ce-ai întrerupt ?

— Nu m-am ținut de carte, a oftat Găvenea. M-am luat cu altele : hoinăreli, filme, ceaiuri... Acum îmi pare rău, da' asta e, ce să fac !

— Te-ai angajat undeva ?

— Temporar.

— Ai lucrat și-aici, în Hunedoara ?

Infractorul a făcut o scurtă pauză. Nu-i cădea bine.

— Am lucrat o lună la combinat, acum vreo trei ani, a răspuns el. Era greu...

— Și, va să zică, ți-au plăcut meleagurile astea ? am strecurat eu o aluzie.

Găvenea a înghițit în sec.

— Ce să mai zic ?... Am făcut-o și gata.

— Ai cunoștințe în oraș ? l-am întrebat, răsfoindu-i agenda în care — curios ! — erau numai numere de telefon, fără nume sau adrese. Infractor abil, memorase adresele și numele persoanelor care răspundeau la acele numere de telefon. Din păcate pentru el, n-avea memoria cifrelor.

— Aici, în Hunedoara, nu cunosc pe nimeni, a răspuns el foindu-se ușor pe scaun.

Evident mințea. Îi cunoștea cel puțin pe foștii colegi de la combinat.

— Unde-ai stat, unde-ai dormit în timpul cît ai comis faptele pentru care ești reținut ? Ai comis falsurile în două săptămîni.

— Mă luați degeaba la bani mărunți, m-a privit infractorul cu o tentă șmecherească. Eu alte falsuri nu mai am. Ați fi fost anunțați de C.E.C. dacă ar mai fi apărut și alte librete falsificate.

— Departe de mine gîndul să te iau... cum spui dumneata, am replicat. Am impresia că ești un om sincer, iar în privința probațiunii falsurilor n-avem ce discută. Totul este limpede. Întrebarea pe care ți-am pus-o este logică și, dacă rolurile noastre ar fi fost inversate, mi-ai fi pus-o și dumneata, fără îndoială.

— Mă iertați, sînteți un băiat bun și nu vreau să vă supăr, mai ales că sînteți și obosit, a zis Găvenea aprinzîndu-și încă o țigară. De data asta, fără să-și dea seama, aprinsese cu bricheta lui. Aveți dreptate, și eu v-aș fi pus această întrebare pe unde-ați umblat, unde-ați mîncat ce-ați făcut ?... Am dormit numai în gară, în sala de așteptare, iar ziua hoinăream prin oraș și colindam restaurantele, cheltuind banii scoși de pe librete. Cînd mi-a reușit și a treia figură, cu al treilea libret, și la suma aia mare, am întins-o la Cluj.

— Perfect, l-am aprobat eu. Nu puteai să-mi spui de la început așa ?

— Mă iertați, mă iertați, s-a scuzat el din nou cu o voce mieroasă.

— Da, dar... mai sînt și alte librete falsificate.

— Poate, a sărit el de pe scaun, dar nu de mine ! O reacție neașteptată. Mi s-au luat probe de scris, puteți compara. S-a lăsat apoi moale pe scaun. Scuzați-mă, dar dacă nu sînt vinovat...

— Dar cine te-a învinuit ?

— Nimeni, e drept, a clătinat el ușor din cap, dar cînd te știi nevinovat...

— Te înțeleg, reacția mi se pare normală.

— Normală, fiindcă sînt sincer, asta e.

— Apropo de sinceritate : De ce în agendă n-ai notat nici un nume, nici o adresă, ci numai numere de telefon ?

A izbucnit într-un rîs fals.

— Un joc al memoriei, a răspuns. Sînt pasionat de chestii d-astea. Rebusul, la mine, este nelipsit.

— Ce să-nțeleg ? am făcut eu pe naivul. Că și numerele de telefon sînt inversate ?

Găvenea s-a gîndit puțin. Îl tentase ideea mea.

— Nu toate. Cele care nu corespund unei anumite structuri matematice, unei scheme mentale, le-am lăsat așa.

— Adică ?

Am deschis agenda la întîmplare.

— E un întreg mecanism pe care nu pot să-l explic, nu știu dacă mă înțelegeți, a încercat el să mă prostească. Are legături cu date istorice, cu date din viața mea per-

sonală, cu anumite lucruri care m-au impresionat mai mult și le-am sintetizat în cifre...

— Înțeleg, am zis. Înțeleg perfect. Și eu sînt un pasionat al jocurilor mentale. Subliniază-mi, te rog, în agendă, numerele de telefon ale căror cifre sînt inversate și lasă-mă, apoi, după ce mă odihnesc, să dezleg cifrul. O logică tot am să găsesc, prilej ca să ne amuzăm, cînd te voi scoate de „jos" ca să mai iei puțin aer.

— Nu știu dacă o să reușiți, a șoptit infractorul.

— Lasă-mă să încerc...

— Fie, n-a avut el încotro. Și, după ce mi-a subliniat vreo cincisprezece numere de telefon — toate erau cu cinci cifre, de provincie — i-am zis :

— Iar acum, te-aș ruga să-mi spui din ce orașe sînt aceste telefoane.

Infractorul s-a încruntat.

— Asta miroase a anchetă, a zis el pe un ton rece. V-am crezut altfel... După aceea, o să-mi cereți și numele abonaților și adresele.

— E și normal, dacă n-ai nimic de ascuns, am schimbat eu tactica.

— N-am nimic de ascuns, s-a repezit el cu o voce întretăiată, dar numele și adresele nu vi le dau. Căutați singur cifrul ! Gata.

— L-am și găsit, puișor, am băgat eu agenda în buzunar. L-ai subliniat tu.

— Cum, adică ? s-a prefăcut Găvenea a nu pricepe.

— N-ai memoria cifrelor, dragă, și ai căzut singur în plasa pe care ți-am întins-o, subliniind numai numerele de telefon care te-ar putea compromite și care nu sînt deloc inversate... Dacă ești sincer, cum vrei să pari, aștept să mă convingi.

— Cum să... a început el să se bîlbîie.

— Să cooperăm. Îmi notezi în dreptul fiecărui număr numele și adresa persoanei. Eu verific prin sondaj și, dacă nu-i nimic, proba veridicității este făcută.

— Sanchi ! Sînteți șmecher, s-a lăsat Găvenea pe spătarul scaunului. Nu văd de ce vă interesează telefoanele astea, din moment ce-am recunoscut falsurile, am dat scris, am dat probe...

— Din pură curiozitate profesională. Uite, pînă acum, n-am mai întîlnit o agendă telefonică fără nume și adrese. Apoi, după cum cred că ți-ai dat seama, îmi plac al naibii jocurile minții, dezlegarea cifrurilor...

— Mă luați peste picior.

— Ți se pare. Cooperăm ?

— Niciodată ! a tunat el nervos. Vă rog să mă introduceți în arest.

— Dacă mă rogi...

Am întocmit ordonanța de reținere și l-am introdus în arest, după ce i-am raportat maiorului Moldovan toată discuția.

— Reacția lui cînd i-ai spus că mai sînt librete falsificate este într-adevăr foarte curioasă, a apreciat șeful. Nu-i exclus să mai aibă ceva.

— Sînt convins că mai are, șefu'. Am să verific toate cazurile de falsuri de librete C.E.C. pe care le are judiciarul în lucru și-n care nu s-au descoperit autorii. Poate o să găsesc vreun fir.

— La verificarea adreselor, să te ajute locotenentul Baciu, e cazul lui, a fost de părere șeful.

— Nu poate. I s-a încredințat deja un caz dificil : spargerea alimentarei din „Ceangăi".

Maiorul m-a privit pe deasupra ochelarilor.

— Să nu te ocupi numai de cazul ăsta și să lași...

— Nu, nu. Fiți fără grijă, l-am asigurat eu.

— Bine, bine... mi-a zîmbit șeful.

La judiciar, pe tapet nu era decît un singur caz de genul celor care mă interesau : falsul unui libret CEC la purtător. Infractorul reușise să înșele vigilența funcționarilor de la ghișeu și să ridice zece mii de lei.

Am luat dosarul și m-am dus în biroul meu. L-am studiat filă cu filă. Scrisul de pe libretul falsificat nu era al lui Găvenea, iar faptele de care vorbea dosarul erau următoarele : În urmă cu trei luni, un cetățean se prezentase la filiala C.E.C. din Hunedoara și depusese suma de zece mii de lei, solicitînd un libret la purtător. La trei săptămîni, un alt individ, fiind în posesia unui libret la purtător cu aceeași serie și același sold, se prezentase la aceeași unitate C.E.C. și ridicase banii. Falsul se descoperise la o săptămînă după reușita infractorului, cînd, la

unul dintre ghișee, se prezentase posesorul libretului nefalsificat, solicitînd eliberarea sumei. În urma cercetărilor întreprinse de către doi ofițeri de judiciar, se ajunsese la concluzia că în această afacere era amestecat un salariat al filialei CEC Hunedoara. Se mai presupusese că același salariat îi furnizase falsificatorului și datele pe care le conținuse libretul original. Salariați ai filialei CEC erau foarte mulți și cercetările nu duseseră deocamdată la nici un rezultat clar. Abia cînd am închis dosarul am realizat de ce maiorul îmi spusese că nu-i exclus ca acest Găvenea să aibă *relații* la CEC. Numai că scrisul de pe libret și de pe foaia de restituire nu-i aparținea lui Găvenea. Deci, dacă eu reușeam să stabilesc vreo legătură, eram... mare.

M-am dus la poștă și am luat adresele abonaților din Hunedoara cu numerele de telefon din agenda infractorului. M-am oprit, bineînțeles, la numerele subliniate de el. Unele puteau să fie din Cluj, din Alba Iulia, sau din altă localitate, dar eu mizam pe raționamentul că Găvenea vrusese să excludă acele numere, tocmai pentru că erau ale unor indivizi din Hunedoara.

Prea multe adrese de verificat n-am avut : patru sau cinci. Restul nu corespundeau, nu se distribuiseră abonaților din orașul nostru posturi cu numerele respective de telefon. Înarmat și cu o fotografie a infractorului găsită asupra lui la percheziția corporală, am poposit la prima adresă. Nu-mi mai aduc aminte numele locatarului, dar era într-un bloc deasupra dealului Corvinului. N-am găsit pe nimeni acasă și a trebuit să renunț pînă după-amiază. Era în jurul orei prînzului, așa că m-am bucurat cînd am citit a doua adresă : lîngă gară. Acolo locuiam și eu. Respectivul abonat ocupa un apartament la ultimul etaj dintr-un bloc cu patru nivele. M-am gîndit să aflu cine este deținătorul cărții de imobil, pentru a obține primele relații de la acesta, dar m-au întîmpinat aceleași uși închise ca și la adresa precedentă. Am urcat la etajul patru. Nimic. Vecinii erau la serviciu. Ce-ar fi să sun chiar la ușa abonatului ? m-am gîndit eu ca să scutesc din efort, sfidînd riscul de a purta o discuție directă poate cu un tăinuitor sau o gazdă de hoți. Fie ce-o fi ! Am sunat. Nimic. Am sunat din nou, lipindu-mi urechea de ușă. Am auzit

un scîncet de copil. Deci, e acasă ! Am apăsat iarăşi pe butonul soneriei, de data aceasta prelung. Scîncetul copilului a devenit ţipăt. N-am auzit paşi prin casă. Femeia o fi prin apropiere, la cumpărături, iar pe micuţ l-am trezit eu cu soneria! Nu mai sun, o aştept, mi-am zis. M-am depărtat de uşă şi, ciudat, plînsul copilului mi s-a părut şi mai clar, parcă venea de undeva de sus... În continuarea scărilor am văzut un chepeng deschis care ducea pe terasă. Inima mi s-a făcut cît un purice. Am urcat cele cîteva trepte ale scării de metal, şi... să nu-mi vină să-mi cred ochilor. Un prunc frumos, învelit în nişte scutece curate, avînd lîngă el o sticlă de lapte cu biberon.

Am uitat de falsificatorul de librete. M-am apropiat de copil şi l-am luat în braţe, iar el a început să rîdă.

Doamne, Doamne, mi-am zis, cine-o fi mama care-a abandonat o asemenea mîndreţe de copil ? Era clar că era vorba de un abandon. Nici o mamă normală nu şi-ar fi lăsat copilul singur pe terasa unui bloc. Am coborît cu micuţul scările de metal. Pe palier, am stat şi m-am gîndit : blocul era lîngă gară — deci, mama putuse veni cine ştie de unde, cu trenul... Şi, probabil, pruncul nu era înregistrat în evidenţele vreunei instituţii medico-sanitare. M-am întrebat de ce-l abandonase maică-sa tocmai pe terasa blocului şi nu-l lăsase lîngă uşa unui apartament ? Niciodată n-aveam să pot găsi un răspuns raţional la această problemă, mai ales că pruncul era foarte bine îngrijit şi scutecele-i erau foarte curate.

Cînd am intrat pe uşa miliţiei cu noul născut în braţe, întîmplarea a făcut să fiu întîmpinat de veşnicul şugubăţ Picuş, care era de serviciu.

— Hopa! a tresărit Picuş cu un chip zîmbitor. Pinkerton, nenorocitule... Madam Butterfly ţi-l-a pus în braţe? Aşa-ţi trebuie, dacă-ţi vînturi paşii pe unde nu trebuie.

Dar asta a fost toată gluma. Locotenentul-major Picuş era un sufletist. Cînd a aflat despre ce era vorba, a pus imediat mîna pe telefon şi, nu după mult timp, au început să apară ca pe bandă rulantă tot felul de scutece, sticluţe cu lapte, cu ceai, biscuiţi, botoşei, ciucurei, zurgălăi şi cîte şi mai cîte.

— Îmi place, m-a luat în primire șeful. De la un timp, cînd pleci cu o treabă în oraș, nu prea mai vii cu mîna goală. Asta ce infractor e ?

Noul-născut a fost, firește, dus la Casa copilului, iar eu mi-am reluat preocupările în cazul Găvenea. De la arest, mi s-a raportat că infractorul era foarte agitat. Nu l-am scos la interogatoriu. Cu cît fierbea mai mult, cu atît erau mai multe speranțe să se purifice. Mi-am sporit în schimb eforturile desfășurate în jurul persoanelor cu numerele de telefon din agenda falsificatorului. La una dintre aceste adrese, am avut surpriza să aflu că falsificatorul avusese o prietenă, Rodica, vînzătoare la o Alimentară din Ceangăi. Tatăl fetei, maistru turnător la combinat, fusese împotriva prieteniei fiicei lui cu „derbedeu" ăla, cum l-a calificat el. Un terchea-berchea, nici un ban perechea. Nu tu masă, nu tu casă, nu tu serviciu. Hai cu mine la turnătorie, îi zic, avem nevoie de brațe tinere, și dac-oi vedea că ești om, te fac ginere ! A-nceput să se strîmbe, că-i greu, c-ar fi bolnav... L-am dat afară din casă.

— Nici nu știți ce bine v-ați orientat, am zis eu. Între timp sosise din oraș și Rodica. Pe față n-o mai caută, totuși, pe la prăvălie ?

— Să vă spună ea, s-a-ntors tatăl spre fiică.

— A mai încercat, a zis fata. L-a pus și pe Gil să mă convingă, dar degeaba.

— Gil ? Cine e Gil ?

— Tot un taie frunze la cîini, s-a grăbit să răspundă tatăl.

— Gil nu prea știu ce învîrtește, a zis fata, dar n-are serviciu, de asta sînt sigură, că mai tot timpul e la noi, la Alimentara. E prieten cu nea Gogu, responsabilul, și joacă mereu table. Au un caiet cu sute de partide... El mi l-a prezentat pe Nelu.

— Cunoști cumva numărul de telefon, de-acasă, al lui Gil ?

— Vi-l dau imediat, s-a repezit fata în hol, unde lăsase poșeta. Numărul figura în agenda lui Nelu.

— Dar ce-a făcut derbedeul ăsta ? m-a întrebat maistrul. Cînd i-am spus că era arestat și pentru ce, omul s-a

înroşit ca jarul şi a întors spre Rodica o privire amenințătoare. Fata s-a lăsat deodată pe scaun, palidă.

— Nu cumva el o fi şi cu spargerea Alimentarei noastre ? a reuşit ea să îngaime. Abia atunci am făcut eu legătura : Rodica lucra la Alimentara din Ceangăi a cărei vitrină fusese spartă cu o lună în urmă, caz de care se ocupa colegul meu, locotenentul Baciu care-l prinsese pe falsificator. Am rugat-o pe Rodica să nu spună nimănui de vizita mea şi am plecat fără întîrziere spre Gil. De la vecinii lui Gil, datele au venit şnur... Gil fusese student la drept în acelaşi an cu Găvenea, prieteni la cataramă. După ce fuseseră exmatriculaţi, se angajaseră la combinatul siderurgic din Hunedoara, dar nu lucraseră decît o lună, munca părîndu-li-se foarte grea. Găvenea a plecat la Cluj. dar venea des la Hunedoara, la prietenul său Gil. Prietenul avea o situaţie materială bună, organiza ceaiuri intime, iar în cercul său de prieteni era şi un fost coleg de liceu care lucra la filiala CEC din Hunedoara. Interesant, nu, acest ultim aspect ? !

N-am mai luat legătura cu Gil. Am plecat glonţ la serviciul personal al combinatului şi am ridicat cererea de angajare a lui Gil. La birou, apoi, am comparat scrisul cu cel de pe libretul falsificat şi de pe foaia de restituire de zece mii de lei. Scrisul era identic !

Fericit, am deschis uşa biroului şefului meu, uitînd să-i adresez obişnuitul salut milităresc. I-am pus probele în faţă, reuşind să pronunţ doar atît :

— Gil ! Gil !...

Maiorul Moldovan s-a aplecat curios asupra pieselor din faţa sa, comparînd scrisul, apoi m-a bătut încîntat pe umăr.

— Bravo, pruncule ! Cine-i Gil ?

I-am raportat toate amănuntele.

— Acum, fug după Gil ! am încheiat.

— Nu, nu ! Stai, nu te grăbi ! Trebuie acţionat inteligent. Dacă-l iei pe Gil, poate afla complicele lui de la CEC şi ne putem trezi că dispare fără urmă sau...

— ...că se sinucide, am bîiguit eu.

— Păi, vezi ? Trebuie luaţi amîndoi odată. Hai să stabilim cu maiorul Chiş ; sînt necesari cel puţin patru oameni şi două maşini.

Într-un birou al judecătorului, am dat cu ochii de colegul meu, locotenentul Baciu. Era bucuros de isprava mea, și mi-a relatat că Gil îi apăruse și lui ca suspect în cazul spargerii Alimentarei din Ceangăi.

— „Nea Gogu" îl bănuiește și el ? l-am întrebat.

— Nu. Nici măcar nu mi-a pomenit de el, mi-a răspuns Baciu. Asta mi se pare și mai suspect.

— O să vedem...

Gil și prietenul său de la CEC au fost ridicați separat, neștiind unul de celălalt. Am început ancheta cu Gil. Era negru, știind că nu mai avea nici o carte de jucat. Una totuși a-ncercat-o.

— A fost o joacă, a zis el. Călătorind cu trenul până la Petroșani, unde am o prietenă, un individ care mi s-a părut simpatic și cu care am petrecut timpul în compartiment, m-a rugat să-i completez acest libret și foaia de restituire. N-am bănuit nimic, căci el spunea că lucrează la centrala CEC din București și avea asupra sa o sumedenie de librete în alb. Chiar i-am cerut și eu unul, dar mi-a zîmbit, spunîndu-mi sec : „Vrei să-nfund pușcăria ?"

Am început să rîd, spre deruta lui Gil.

— Care va să zică, vrei să-ți bagi complicele și mai mult la apă... Deci are mai multe librete CEC în alb.

— Ce complice ? s-a strîmbat Gil.

— Atunci, autor.

— Păi, autor nu mă bănuiți pe mine ? Verificați dacă eu sînt cel ce s-a prezentat la ghișeu și a scos banii. E simplu...

— Simplu, am zis. Colegul tău de liceu, funcționarul de la ghișeul CEC care a primit libretul falsificat, nu te va recunoaște, așa-i ?

Gil a înghițit în sec. Ocolind răspunsul, a lansat o nouă idee care îi era favorabilă.

— Ce naiba, dom' locotenent. Să vă-nvăț eu meserie... Dumneavoastră puteți stabili, după foile de restituire din acea zi, persoanele care au făcut operațiuni CEC și se află la rînd, fie înaintea, fie în urma mea. Dacă o să mă recunoască vreuna, îmi pun cătușele singur.

Era clar : el doar falsificase libretul și completase foaia de restituire.

— Cătușele ți le pun eu, am zis. Și l-am și încătușat. E o chestiune de... meserie, nu ? Află că la fel am procedat și cu Găvenea. El a primit banii pe libretul falsificat de tine. La fel voi proceda și cu colegul tău de liceu — privește-l, te rog, pe geam ! — care a sustras libretul și ți-a comunicat toate datele de pe cel original. Meserie, nu ?... Preferi să stați toți trei într-un compartiment sau în cupeuri separate ?

Gil era sfîrșit.

— La un loc, dacă se poate... Singur într-o celulă, cred că înnebunesc.

— Să-nțeleg că-mi ceri o favoare !

— O mare favoare, recunosc. Am făcut-o toți trei, banem să fim împreună, să ne-alinăm durerile reciproc.

— De acord, însă cer și eu ceva în schimb.

— Ce schimb ? s-a mirat Gil. Ce-mi cereți ?

— Adevărul !

— Care ? În ce...

— În cazul spargerii vitrinei Alimentarei din Ceangăi.

Gil a făcut ochii mari.

— Deci, o știți și pe-asta... a murmurat Gil cu aer învins. O *răpciugă*, nea Gogu. Nu se mai satură de lovele ! Mi-a dat cinci mii de lei ca să sparg vitrina în cursul nopții, cu un bolovan. Restul, răvășirea din interior, a aranjat-o el înainte de închidere. *Umflați-l* și pe el, că nu merită să stea *afară*.

Am trimis un subofițer la arest și l-a adus pe Găvenea. Cînd i-a văzut încătușați și pe ceilalți doi mușchetari, crisparea de pe chip i-a dispărut. Mi-a zîmbit :

— Dacă nu era agenda mea telefonică, nu mai aveați dumneavoastră bafta asta !

— Nu numai agenda, a zis Gil, și a dus mîinile încătușate în dreptul capului, făcînd un gest cu degetul.

MOȘ CRĂCIUN

Afară era un ger de crăpau pietrele. Acele ceasornicului arătau ora 23,00. Eram în grupa de serviciu și speram că, pe un asemenea timp, n-o să am nici un caz pînă dimineața. Dar nu de vreme depind evenimentele care dau de lucru polițiștilor. M-am trezit cu căpitanul Frentz, ofițerul de serviciu, în birou :

— N-aveți noroc, tovarășe locotenent. Un geam spart la intrare în aprozarul de lîngă teatru. Omul care a telefonat zice că treaba ar fi făcut-o doi bețivi care s-au îndreptat după aceea spre spital ținîndu-se pe după gît.

— Și pentru ce trebuie să merg eu ? am zis. Bănuiți că omul se înșeală sau că nu este înzestrat cu.... deformația noastră profesională ?

— Ai înțeles, m-a bătut căpitanul cu mîna pe umăr. E bine să fie acolo ochiul unui specialist...

— Ce agent de ordine este în zona teatrului ?

— Sergentul-major Știrbei. Mi-a telefonat și el. E deja acolo, te-așteaptă. I-am spus să-l anunțe și pe responsabilul aprozarului. Poate o să fie nevoie de el.

Am plecat. În fața aprozarului mă aștepta sergentul-major Știrbei și trei civili, unul dintre aceștia fiind foarte gras. Am dat mîna cu fiecare.

— Vasile Bădoiu ! s-a prezentat primul cetățean pe al cărui chip se citea satisfacția că el descoperise geamul spart și sesizase evenimentul. Stau deasupra, la apartamentul 16.

— Cristian Drugă ! Eu sînt responsabilul unității. Stau aproape...

— Sile ! Sile Cioacă ! a întins mîna și grasul, dar cu oarecare ezitare. Părea să se jeneze la proporțiile lui de obez.

— Cum s-a-ntîmplat ? mi-am îndreptat privirea spre inimosul locatar din bloc.

— Păi, să vedeți ! a zis Bădoiu. Tocmai deschisesem fereastra de la bucătărie ca să aerisesc puțin, că Reta, nevastă-mea, nu-mi dă voie să fumez în casă, cînd am auzit zgomotul... Mi-am dat seama imediat că e un geam de vitrină. A sunat așa..., mai înfundat. M-am uitat pe fereastră și am văzut doi bețivi care se țineau pe după gît, îndepărtîndu-se de aprozar.

— Da, ei l-au spart ! a intervenit Sile. I-am văzut și eu lingă ușa aprozarului...

— Am strigat la ei de la geam, a continuat Bădoiu. M-au înjurat, după care au plecat, bălăngănindu-se, în direcția spitalului.

— I-am văzut și eu cînd au dat colțul, a confirmat din nou Sile.

— Am dat telefon la miliție, a reluat locatarul. Apoi, m-am îmbrăcat și am coborît. Tocmai cînd descoperisem geamul spart, a apărut și dînsul, a arătat el spre Sile. L-am rugat să rămînă cu mine pînă vine miliția...

Grasul s-a simțit obligat să explice :

— Eram în trecere, dar am rămas ca să vă dau și eu o mînă de ajutor... Și dumneavoastră trebuie să fiți sprijiniți...

— De ce n-ați fugit după ei ? am zis. Ne-ați fi ajutat foarte mult, dacă reușeați să puneți mîna măcar pe unul.

— Mie mi-a fost frică, a zis Bădoiu jenat. Fiecare avea cîte o sticlă de vin în mînă... Băuți cum erau, mai știi că nu mă trezeam cu vreo sticlă-n cap ? Cu bețivii trebuie să fii prudent...

— Eu cum naiba să fug după ei ? a făcut Sile aluzie la gabaritul său.

L-am privit puțin mai bine pe grăsun și am observat un amănunt în înfățișarea lui : în mod normal, ar fi trebuit să arate la față ca și la trup, dar el avea un chip de anemic. Astea or fi... figurile obezității ! mi-am zis.

— Tu cînd ai sosit ? m-am întors apoi spre subofițer.

— La cîteva minute după dînsul, a răspuns Știrbei, arătînd spre grăsun. Eram în cvartalul de alături, verificam sistemele de închidere de la ușile unităților comerciale.

— Da, a confirmat Sile. Dacă ajungea numai cu un minut mai devreme, reușea să pună mîna pe ei.

M-am uitat la ușa de la intrarea în aprozar și am observat că era amplasată la un metru în interior față de vitrinele magazinului. În acel intrînd, s-ar fi putut adăposti temporar un răufăcător. Am examinat spărtura geamului situată în partea de jos a ușii. Nu era o spărtură prea mare, ca să permită ca cineva îmbrăcat gros să se strecoare înăuntru. Am luminat cu lanterna spre interior, unde erau căzute majoritatea cioburilor. Speram să găsesc obiectul cu care fusese spart geamul, dar n-am observat nimic.

— L-au spart cu piciorul, dom' locotenent, și-a dat cu părerea responsabilul magazinului. Asta-i treabă de derbedei, de huligani...

— Absolut ! a fost de acord Sile. Unul dintre beți cam șchiopăta... Golanii ! În loc să-și vadă de drumul lor, sparg geamuri. Ce-or vrea să demonstreze cu asta ? Educație ?... Civilizație ?...

— Eu zic să nu vă mai osteniți, dom' locotenent, a glăsuit din nou gestionarul. De ce atîta deranj și timp pierdut pentru un geam spart ?... Chem eu un vînzător care stă aproape și-l pun să păzească ușa pînă dimineață. Mîine fac referat la conducerea I.L.P.-ului nostru și înlocuiesc geamul, nu-i problemă. În interiorul magazinului nu-i umblat, se vede de-aici.

M-am lăsat pe vine și am studiat atent cioburile. Mi-a atras atenția o bucată mai mare de geam aflat în exterior. Avea o margine ruginie provenită de la chit. Am rotit apoi lanterna în jurul marginilor ușii, pe dimensiunea spărturii, constatînd că nici un alt ciob nu ieșise din canat. Am tresărit, deoarece însemna că ciobul cu marginea ruginie fusese dislocat cu mîna, întrucît împiedica pătrunderea în interior. Pe acest ciob nu erau amprente, însă cîteva urme fine îmi făceau cu ochiul... Urme de mănuși !

— Lăsați, dom' locotenent, nu-i mare pagubă un geam ! a insistat responsabilul aprozarului. V-am spus, mîine fac referat și-l înlocuiesc.

— E și tîrziu, a convenit Sile Cioacă. Nu mai prindem nici o mașină.

— V-aș ruga totuși să deschideți ușa, m-am adresat cu gestionarului. Vreau să plec fără nici un dubiu în privința a ceea ce s-a întîmplat. Apoi, i-am șoptit sergentului-major Știrbei : „Tu fii cu ochii pe grăsun. Am impresia că la mijloc este o... cioacă ! Și încă una... serioasă !"

Drugă a scos cheile din buzunar și a deschis ușa.

— Ne uităm repede și gata, a zis.

— Poftiți ! Intrați și dumneavoastră. Sînteți martori, i-a invitat subofițerul pe Bădoiu și pe grăsun.

— Eu mai rămîn puțin, să trag două fumuri de țigară, a zis Sile. Mă mai calmează...

— Sînteți nervos ? și-a întors privirea spre el sergentul-major.

— Cum dracu' să nu fii, cînd vezi asemenea lucruri... Huliganii ăștia ar trebui împușcați !

— De acord, însă nu puteți aprinde nici o țigară, deoarece în cîmpul infracțiunii nu se fumează ! La noi, sînt niște reguli... Fumați după aceea. Vă rog, poftiți !

Grăsunul n-a avut încotro și, trebuind să renunțe la țigară, a intrat în magazin. Eu m-am dus cu pași calculați pînă la întrerupătorul curentului electric. După ce am examinat comutatorul la lumina lanternei și m-am convins că nu prezenta nici o urmă digitală, l-am răsucit. Lumina însă nu s-a aprins.

— Hait ! a zis responsabilul. Eu am închis-o la plecare. Mergea. Poate n-o fi curent.

— Cum să nu fie, am zis, nu vedeți la blocuri ?

— Da, așa-i.

— Unde e tabloul electric ?

— Puțin mai înainte, pe coridor, lîngă biroul meu.

— Ușa de la coridor era deschisă ?

— Nu-mi amintesc, însă de regulă n-o încui.

Ajungînd în dreptul tabloului electric și luminîndu-l cu lanterna, am observat că bușoanele erau slăbite. Inima a început să-mi bată puternic. În magazin era un hoț ! Și nu un hoț oarecare, ci unul foarte versat. El întrerupsese curentul electric de la tablou pentru a preîntîmpina „întîlnirea" cu vreo capcană, cu vreun sistem de alarmă, lucru la care un pungaș de rînd nu s-ar fi gîndit.

— Cine Dumnezeu s-o fi jucat la tablou ? s-a mirat gestionarul. Să fi făcut alde Chițu vreo glumă ? Că numai el se ține de șotii de-astea...

Chițu era un vînzător de-al aprozarului.

— Nici poveste, am spus eu și am înșurubat bușoanele. Lumina a inundat, deodată, totul.

— Tăticule, aici a fost un hoț ! a observat responsabilul. Sertarul de la biroul său era scos afară, iar lucrurile răvășite. A încercat să umble și la casa de bani ! a exclamat apoi.

— Aici n-a fost nici un hoț, aici...

— Cum n-a fost ? mi-a luat Drugă vorba din gură. Și sertarele de la tejghele sînt cotrobăite !

— Am vrut să spun că aici este... Că hoțul este în magazin !

— Nu mai spuneți! Tăticule, s-a repezit responsabilul direct la o cange de fier cu care trăgea stivele de navete. Unde-i ? a rotit el „arma" revoltat.

— Nu știu. Să-l căutăm.

Din coridor, în stînga, coborau niște trepte.

— Unde duc ? l-am întrebat.

— La subsol ! Acolo e depozitul unde ținem cartofii, fasolea, ceapa, pasta de tomate, conservele... Dar ușa e închisă, cheia de la lacăt e în halatul meu din cui.

— Ia controlați.

Drugă a controlat repede în halat. Cheia nu era.

— Mamăă ! Hoțul e-n pimniță, s-a uitat el speriat la mine. Din instinct, a apucat iarăși de cange, de data asta cu amîndouă mîinile.

— Ușurel, i-am făcut eu semn să-și potolească zelul. Lăsați-mă pe mine.

Am coborît treptele încet, iar cînd am ajuns lîngă ușă, am trîntit-o brusc de perete cu o lovitură de picior. Nimic. Am aprins lumina.

— Ieși afară din ascunzătoare ! am strigat. N-ai nici o șansă...

Am ascultat. Nici o mișcare. Am înaintat prin tot depozitul care ocupa foarte multe spații, dar nici urmă de hoț. Gestionarul și locatarul din bloc au prins și ei curaj și au venit după mine.

— L-aţi găsit ? m-a întrebat Bădoiu care înainta prudent, cu capul înainte, privind în toate părţile. Chipul responsabilului era şi el plin de mister.

— Încă nu, dar aici e ! am zis, aşezîndu-mă pe o ladă în mijlocul celei mai mari dintre încăperi, un fel de hală, unde se aflau depozitaţi sacii de cartofi, fasole şi ceapă.

— De unde ştiţi ? s-a dat Bădoiu mai aproape de mine.

— E locul cel mai potrivit, prielnic... În celelalte încăperi, n-are cum.

— Era bine dacă aveam nişte praf de strănutat, a zis gestionarul, căruia îi mai venise inima la loc. Ar fi ieşit una-două ! Ieşi, mă, afară, dacă vrei să nu-ţi întindem pielea pe băţ şi vrei să ne purtăm omeneşte cu tine ! Nu răspunde. E al dracului, da' e-n mîinile noastre. Acu' nu-mi mai e frică...

— Nici mie ! s-a-ndreptat de spate locatarul.

Responsabilul magazinului şi cu Bădoiu au început să dea la o parte sacii de cartofi şi de ceapă de deasupra grămezilor. Cei de fasole n-avea nici un rost să fie mişcaţi, erau voluminoşi şi aşezaţi separat, în picioare, în dreapta halei.

— Măi, piază rea ! s-a-ncins gestionarul. Ieşi, măi, afară, şi nu mă mai lăsa să mă opintesc cu sacii ăştia, că am discopatie ! De ce eşti mutulică ? Îţi trimit un pachet la *sing-sing*, pe fericirea mea ! De ce n-ai obrăjoru' fin şi-l chinuieşti şi pe omu' ăsta, pe *năşicu'* tău, că dacă n-auzea el geamu', acu' dormeai şi tu liniştit... Beai şi-un *conifrensis*, cu gheaţă şi cu lămîie, că bani în sertar au fost destui... Ia fii tu băiat *giorno*, de viţă nobilă, şi arată-te !

Din locul unde mă aflam, eu nu făceam altceva decît să studiez atent fiecare ungher, fiecare sac. Aşteptam numai o singură mişcare, una cît de mică... La un moment dat, atenţia mi-a fost atrasă de sacii cu fasole. Mai exact, de un sac care nu era legat la gură la fel ca ceilalţi. M-am apropiat de sac şi am observat că nici conţinutul lui nu era repartizat uniform, nu era bine tasat. Privind deasupra sacului, am văzut conturul a două mîini care strîngeau cît puteau gura sacului. Cu răsuflarea tăiată, am apucat puternic de sac şi l-am aruncat în spinare.

— Ce faceţi ?! s-a uitat uimit responsabilul.

— Eu am plecat, la revedere, am spus, în timp ce „fasolea" a început să prindă glas : „Iertați-mă ! Nu mai fac ! Am greșit !..."

— ...Bătută, te facem ! a venit gestionarul lîngă mine, pregătindu-se să bată fasolea.

— Nu ! am zis, n-are rost. Îl servim à la grec.

Cînd sergentul-major Știrbei, care rămăsese cu Sile în magazin, m-a văzut cu sacul în spate, a slobozit șugubăț :

— A venit Moș Crăciun ! Ia să vedem și noi darul !?

Am dat drumul sacului cam de sus. Mă dureau mîinile... „Auu !" s-a auzit înăbușit și din sac a ieșit la iveală un tînăr suplu, deșirîndu-se. Șezuse cu picioarele strînse la piept. Se uita așa de nevinovat în jurul lui, de parcă atunci răsărise din pămînt, ca un vrej orfelin de fasole țucără. Privindu-l, abia atunci am înțeles care fusese... *cioaca !* Sile Cioacă îi era complice și îmbrăcase și paltonul puștiului, deoarece nu-l putea ține afară, pe mînă. Ar fi atras atenția. I-am aruncat o privire „grăsunului", însă era negru de mînie și părea gata să tabere cu pumnii asupra hoțului.

— De unde vii pe „căldura" asta, bobul lui Dumnezeu ? a zis responsabilul, punîndu-și mîinile-n șold.

— De la pîrnaie, mînca-ți-aș ! a răspuns pungașul, schimonosindu-se. Încerca să inspire milă. Sînt porumbel numai de o săptămînă și n-am mamă, n-am tată, n-am casă, n-am pe nimeni... Mă băgai și io aici ca să dau de-un calorifer, să mă culc... Ce vedeți pe mine, astea-s toate păturile mele !

— De ce nu mergi la lucru ? La aprozare, se găsește.

— Am fost la șantier, dar nu mă angajează nimeni, sînt tebecist !

— De ce nu te internezi ?

— De unde bani ? Cu ce să plătesc spitalizarea ? De unde să aduc adeverință că sînt în cîmpul muncii, cînd la angajare îmi cere fișa medicală unde sînt *Respins*.

— Săracu' ! a-nceput să se-nduioșeze locatarul din bloc. Este într-o situație tragică ! Și n-ai chiar pe nimeni? l-a întrebat el.

— Pe nimeni, să mor, dar la azil nu mă primește pentru că nu am vîrsta...

— Ce de oameni nenorociți ! s-a uitat Bădoiu la mine. Hoțul începuse să-i topească inima.

— Dacă s-ar ține de treabă, eu l-aș lua la mine, că am nevoie de un muncitor aici, a început să se-nmoaie și gestionarul. Parcă-i un ciine...

— Luați-mă ! Luați-mă, vă rog ! s-a tîrît pungașul și a început să-i sărute pantofii gestionarului. Am să fiu cel mai credincios animal !

— Zău, că-l iau ! s-a privit responsabilul cu locatarul blocului.

— Facem ședință și-i dăm uscătoria de la ultimul etaj, l-a aprobat Bădoiu din cap. Poate să locuiască acolo liniștit...

— Acolo ! Acolo stau, la uscătorie, unde zici matale, numai să am și eu o bucată de dușumea unde să-mi întind oasele, a sărutat hoțul și pantofii locatarului.

În timpul acestor scene, în care un infractor versat reușise numai prin cîteva manevre să influențeze două suflete slabe, am tras cu ochiul la Cioacă. Grăsunul era și el impresionat. Își scosese batista și se ștergea tot timpul la ochi...

— L-aș lua la mine acasă, că am o cameră liberă, s-a oferit el, compătimind situația tragică în care se afla biet-ul nevinovat.

Ce actori ! ? Pe ce soi de mahmudele am pus mîna ! Cred că sînt plini de rod. O să am ce să scutur, mi-am zis, molipsit de limbajul colorat al tragedianului.

— Dar de ce să-l iei matale, nene Cioacă ? am intervenit eu, sonor, trezindu-i pe toți la realitate. Nu l-am cărat eu în spate ? Nu sînt eu „Moș Crăciun" ? Nu împart eu darurile ? Am loc în *debara* pentru amîndoi !

— Da' io, ce-am făcut ? s-a strîmbat Sile, înțelegîndu-mi tîlcul prea bine.

— Lasă-te de *cioace* ! am schimbat eu tonul și i-am răsucit mîna la spate, pumnăcel-i cătușcle. Prea te-ai îngrășat — două pălmane ! ! — ținîndu-i tira lui Fănuică. Vom ține la bază lecții de „slăbire" și de „agronomisirea" *poamelor*...

Căpitanul Cojocaru de la judiciar îmi adusese un dosar care privea furtul unei biciclete. Bicicleta aparţinea unui puşti de cincisprezece ani, care nu mai contenea cu bocetele : hoţul fusese prins, dar bicicleta nu fusese găsită.

Probele împotriva hoţului erau suficiente. Existau doi martori asistenţi care-l văzuseră cînd furase bicicleta. În plus, asupra lui se găsise un mic portofel de culoare maro cu mărunţiş, sustras din gentuţa cu scule de sub şeaua bicicletei. Hoţul, care nu tăgăduia fapta şi răspundea destul de sincer, în felul lui, o vînduse în piaţa oraşului unui individ cu o şapcă de ciclist pe două sute de lei. Cu banii, intrase în prima cîrciumă pe care o întîlnise în cale. Şi n-apucase să se înfrupte din bunătăţile comandate, pentru că-l... deranjase căpitanul Cojocaru.

Daniel — păgubaşul — nu se îndura să se dezlipească de trunchiul nucului bătrîn din curtea miliţiei. Bravul pom sprijinise astfel durerea multor solicitanţi...

— Am umblat ieri toată ziua după bicicletă de-am înnebunit ! mi-a zis Cojocaru, masîndu-şi picioarele obosite. Şi pe unde dracu' n-am fost !... Trebuie să aibă şi el răbdare. Am dat-o în urmărire. Altceva ce să fac ? Mai am atîtea cazuri de rezolvat, ştii bine !

L-am chemat pe puşti în biroul meu.

— Nu-ţi pierde nădejdea, zic, am găsit noi lucruri mult mai mici decît o bicicletă. Cel care a cumpărat-o — tipul cu şapcă de ciclist — şi-a dat seama că bicicleta e de furat, altfel de unde un asemenea chilipir ! şi probabil un timp n-o s-o scoată la iveală. Pe urmă, o să creadă că n-o mai căutăm şi-o să-nceapă să se plimbe cu ea.

— Şi dacă o scoate mîine şi-o vinde cu un preţ mai mare decît a cumpărat-o ? m-a privit puştiul cu nişte ochi limpezi, curioşi, încă plini de umezeala lacrimilor.

Mi-a plăcut atît de mult logica lui, încît i-am promis că a doua zi vom pleca împreună să-l căutăm pe tipul cu şapcă de ciclist. Fericit, puştiul a sărit de pe scaun şi m-a sărutat.

— Trebuie s-o găsim, mi-a făcut el un semn cu degetul mare. La ce oră să vin ?

— Pe la... Pe la zece !

— Pe la zece ? s-a zgîit el la mine foarte mirat. Cum să vin la zece, cînd dumneavoastră începeţi programul la opt ? !...

— Bine, la opt, am încuviinţat eu. Dacă te scoli tu aşa de vreme...

— Să trăieşti, nene Şpiţ ! şi-a luat el rămas bun, în fugă, zbughind-o pe uşă.

Am rămas perplex cîteva clipe. De unde-mi ştia porecla ? „Aa ! Căpitanul Cojocaru e cu şopîrla..."

— Ce să fac ? s-a scuzat căpitanul cînd l-am abordat. Nici mîine nu cred că am să pot să calc normal, crede-mă ! Te-alcargă puştiu...

Mi-o făcuse căpitanul. Dar nu-mi părea rău, fiindcă şi fără trucul acesta mă duceam cu puştiul să dăm de urma bicicletei. Numai cine n-a fost copil nu-nţelege prin ce stări sufleteşti trecea păgubaşul meu.

A doua zi, cînd am venit la serviciu, Daniel mă aştepta în faţa miliţiei. Mi-a zîmbit de departe. Am dat mîna, m-a aşteptat puţin, pînă am dat ochii cu şeful, apoi am plecat în oraş să ne încercăm norocul. Am umblat pînă seara de-am căzut mort de oboseală. Şi, vorba lui Cojocaru, pe unde n-am umblat ! Norocul nu ne surîsese, în schimb lansaserăm o serie de antene pe unde trecuserăm. Eram sigur că pînă la urmă tot aveam să dau peste omul cu şapcă de ciclist. Seara, lacrimile lui Daniel m-au convins ca a doua zi dimineaţa să ne reluăm cursa. Şi am plecat, ce să fac... Dar nici a doua zi n-am ajuns la nici un rezultat. Un progres totuşi făcusem, un pas care putea să fie chiar decisiv, dacă se confirma informaţia pe care o primisem de la un paznic de la poarta nr. 3 a combinatului şi anume că unul dintre muncitorii care-şi parcau bicicle-

tele la rastelele special amenajate acolo purta o „cipilică de ciclist".

I-am raportat maiorului Moldovan că nici a doua zi nu dădusem de urma bicicletei și nu prea i-a căzut bine, pierdusem două zile de pomană.

— Gata ! Nu mai umbli după bicicletă ! mi-a zis șeful, puțin încruntat. Dă-o încolo ! Ai atîtea dosare de terminat... Să se ducă cei de la judiciar, să meargă căpitanul Cojocaru !

Ferm pe poziție, maiorul Moldovan a vorbit la telefon cu maiorul Chiș, șeful biroului judiciar și i-a spus să trimită un om de-al lui care să-l găsească pe cumpărătorul bicicletei, căci pe mine nu mă mai lasă, întrucît mă așteptă un maldăr de dosare, majoritatea cu arestați. Degeaba i-a spus maiorul Chiș că nu avea nici un ofițer disponibil, că toți erau prinși în verificări ca să-l descopere pe autorul unei spargeri de peste noapte, Moldovan n-a fost de înduplecat.

Dar cum să-i fi explicat eu acest lucru lui Daniel, care mă aștepta plin de speranțe în curtea miliției și care, după cum i se putea citi pe față, nu dormise nici o noapte de cînd i se furase bicicleta ? Părinții i-o cumpăraseră pare-se destul de greu.

Apoi, îmi părea rău că după atîta alergătură, tocmai cînd dădusem de un „pont", să-l „vînd" cu atîta ușurință celor de la judiciar și să nu-l valorific eu care asudasem atît pentru el... N-ar fi fost drept... Norocul meu că nu-i spusesem nici șefului ce informație prețioasă obținusem, pentru că, transmițîndu-i-o maiorul Chiș ar fi găsit cu siguranță un ofițer pe care să-l trimită în combinat să verifice... De ce nu „vîndusem pontul" șefului meu ? Mici „secrete"...

Bietul Daniel s-a făcut galben ca turta de ceară și-a izbucnit în plîns cînd i-am spus că, deocamdată, nu ne puteam continua cursa, că apăruse ceva neprevăzut.

— Ți-o găsesc eu, i-am spus. Ai puțină răbdare.

— Lasă că știu eu că nu te lasă șeful tău, mi-a răspuns el printre suspine. Ce, eu nu mi-am dat seama ? Nu se vede după chipul lui ?...

Era formidabil puștiul ! Avea o intuiție de te uimea. Dar oare de cînd ne tutuiam ?

Bine, am îngînat eu impresionat. Hai să ne gîndim la o soluție !

- Spune-i că nu te simți bine, a apărut un licăr de speranță pe chipul băiatului. Eu așa-i păcălesc pe-ai mei cînd nu vreau să mă duc la școală...

- Nu merge... Din moment ce m-am prezentat diminață la serviciu. Nu-ți dai seama ?

— Da, m-a compătimit el. Mai bine mergeam direct în combinat.

— Nici chiar așa ! La armată, sînt niște reguli !

— Știu ! Mi-a povestit tata ! Da...

- Stai ! Mi-a venit o idee colosală ! m-am luminat eu imediat la față.

— Caare ? m-a întrebat în șoaptă Daniel, gata să... comploteze.

„Mici secrete", i-am făcut eu cu ochiul. Hai pînă la procurorul Pancu !

— Haai, a zis el, tot în șoaptă, pornind deja.

Am aranjat cu procurorul să vină la maiorul Moldovan să ne intereseze de mersul mai multor dosare și astfel să-l aducă în discuție și pe cel cu bicicleta. Pancu urma să-l informeze pe șeful meu cum că în dosar nu erau probe suficiente și că procurorul șef n-avea să confirme al doilea mandat de arestare a hoțului pînă n-avea să fie găsită bicicleta corp delict. Dacă infractorul neagă fapta în instanță, iar cei doi martori ai acuzării retractează și ei declarațiile ?! — avea să fie întrebarea care să-l pună în încurcătură pe maior.

Zis și făcut. Eu m-am dus în biroul meu și am continuat să lucrez la alte dosare, iar Daniel a rămas neclintit lîngă nucul din mijlocul curții la locul lui obișnuit...

A trecut cam o jumătate de oră de cînd aranjasem schema și m-am trezit în birou cu șeful meu. Nu era prea bine dispus, după cum i-am citit pe chip.

— Unde-i puștiul cu bicicleta? m-a întrebat maiorul.

— În curte, sub nuc. Nu-l vedeți ? E-atît de încăpățînat...

— Du-te cu el și azi, poate-i găsești bicicleta ! a reluat șeful fără să-mi dea vreo explicație. Că dacă nici azi nu i-o găsești, să alerge tot judiciaru' o săptămînă după ea ! a tunat apoi.

— Bine, dar...

— Gata ! Bagă-le în fișet și fugi. Lucrezi la ele de mîine...

— Am înțeles. Să trăiți !

Cînd m-a văzut Daniel ieșind din birou gata îmbrăcat, a sărit de gîtul meu și mi-a șoptit vesel la ureche :

— A ținut figura... L-am păcălit...

— Ssst ! i-am făcut eu semn. Vira cu viteză, că poate se răzgîndește.

Am plecat împreună direct la poarta nr. 3 a combinatului siderurgic. Aici, cu ajutorul portarilor, am identificat mai mulți posesori de biciclete, secțiile unde lucrează și ne-am dus la locul lor de muncă să stăm de vorbă cu ei. Din vorbă în vorbă, întrebîndu-i pe fiecare dacă-l cunosc pe biciclistul care poartă „cipilică de ciclist", un acar ne-a îndrumat la furnalul nr. 2, căci știa el acolo un tînăr care purta, cînd mergea cu bicicleta, o astfel de șapcă. M-am uitat la Daniel. Tremura de emoție. Ne-am îndreptat spre furnalul indicat, întrebînd în continuare de omul cu cipilică.

— Amarandei îl cheamă, este electrician ! ne-a informat un furnalist.

L-am chemat pe tînăr pînă afară și m-am legitimat.

— Unde este bicicleta dumneavoastră ?

— La poartă ! Dar de ce ?

— Vrem s-o vedem și noi ! O verificare...

Puștiul mi-a făcut cu ochiul.

— Da. Vă rog ! N-am nimic împotrivă ! a zis tînărul, deschizînd brațele.

Pînă la poartă, l-am studiat cu coada ochiului. Era tulburat.

— Dînsul e cel cu cipilica ! a spus unul dintre portari cînd ne-a văzut împreună. Tînărul a tresărit, dar n-a spus nimic. Ne-a condus la unul dintre rastelele cu bicicleta din fața porții combinatului.

— Uitați, aceasta este a mea ! ne-a arătat el o bicicletă „Carpați" de culoare gri, cam uzată.

— Minte ! a izbucnit Daniel. A mea era nouă-nouță și de culoare neagră. Unde-i bicicleta mea ? a privit el încruntat la tînăr. Pumnii îi erau încleștați.

— Carec... i s-a tăiat omului respirația. Era mai mare cu două capete decît puștiul.

— Cum... care ? nu l-a slăbit Daniel, pe un ton inchizitorial. Cea pe care-ai cumpărat-o acum patru zile cu două sute de lei !Nenea comisaru', a arătat puștiul spre mine, l-a arestat pe hoț ! E acolo, jos, la miliție ! Dacă vrei să intri și matale lîngă el, atunci... minți !

— Nu mai ai nici o șansă ! m-am adresat eu tînărului, mărind în apărarea lui Daniel (Ne completam reciproc, nu ?...) Hoțul care a furat-o a recunoscut că ți-a vîndut-o dumitale. El nu mai are ce pierde.

— Dar n-am știut că a fost furată, a cedat, în sfîrșit, tînărul, înghițindu-și nodul din gît.

— Da' noi n-am zis c-ai știut, s-a-nveselit imediat puștiul, trăgînd cu coada ochiului la mine. Pe mine nu mă interesează decît să mi-o dai înapoi, restul te descurci cu hoțul. O avea și el părinți care să-ți dea banii-napoi...

— Pe dracu ! Mai văd eu banii...

— Ce să-ți fac ? i-am spus. Așa pățesc toți cumpărătorii de lucruri murdărite de fapte rele...

Am ridicat bicicleta de la domiciliul tînărului. Cînd ne-am intors la miliție, nu trecuseră nici două ceasuri de la plecare...

— Cum, ați și venit ? ne-a întîmpinat maiorul Moldovan, puțin contrariat.

— Bineînțeles ! i-a răspuns mîndru Daniel, scoțînd pieptul înainte. Am alergat cam mult după ea, dar, pînă la urmă, cu și cu nenea comisaru', tot am găsit-o. Dacă nu venea nenea procuroru'...

— Aha... Aha... Tu și cu nen-tu... comisaru', cu nenea procuroru'... înțeleg... a dat maiorul din cap. Pezevenghilor !...

Daniel l-a rugat să nu se supere și l-a sărutat. Cum era să se supere un om ca șeful-meu, căruia-i dăduseră, de fapt, lacrimile ? Erau multe dosare de rezolvat, era și el presat de șefi, trebuia înțeles...

Daniel a plecat acasă cu ochii scăldați în lacrimi, de astă dată de bucurie că-și găsise bicicleta. Mi-a devenit un foarte bun prieten. Și trebuie să spun că n-am mai intîlnit alt copil atît de convins că hoții sînt un rău și că nu merită decît închisoarea. Discutasem cu el despre cali-

tăţile lui, despre perspicacitatea precoce, despre atenţia mereu trează. „Ai să devii un bun poliţist", îi spuneam lucru care îl bucura foarte mult. Drept urmare, îmi făcea vizite la miliţie în orele lui libere şi mă copleşea cu întrebări.

Într-o zi, mi-a deschis uşa biroului gîfiind, plin de sudoare. Avea cu el un val de stofă pe care abia-l putea duce pe braţ.

— Aşa-i că-i frumoasă cinstea ? s-a opintit el să pună valul de stofă pe masă.

— Fără îndoială, doar am mai discutat despre asta. Ce-i cu stofa ?

— A căzut dintr-un camion, pe bulevardul Gării. Era plin de stofe.

— Zău ? Şi n-a văzut nimeni ?

— Cine să vadă, dacă numai eu eram pe stradă în locul ăla ?

— Scuză-mă, mi-am dat eu seama de greşeală, dar m-ai luat prea repede. Ai reţinut cumva numărul ?

— De unde ? Circula cu o viteză...

— Se leagă. Oricum, felicitări, frate-meu ! Aşa se trăieşte omeneşte. Daniel s-a înroşit. Hai să te vadă şi tovarăşul maior Moldovan, am zis.

Şeful l-a primit cu mare bucurie şi-a trimis-o pe secretară să-i aducă o prăjitură şi o limonadă.

— Nu oricine ştie bine „lecţia" cinstei, Daniele ! s-a-ntins la discuţie maiorul. Poate altul, în locul tău, nu aducea valul de stofă la miliţie, îl ducea acasă...

Am raportat cazul noului şef al miliţiei, maiorul Iştoc, care şi el s-a întreţinut cu Daniel şi l-a felicitat. Fiind vorba de un val de stofă scumpă cu marca unei fabrici din Arad, şeful a repartizat această lucrare — s-a întocmit un proces-verbal de sesizare — băieţilor de la economic, indicîndu-le să ia legătura cu miliţia municipiului Arad care să verifice şi să ne comunice ce camion venise cu astfel de stofe în Hunedoara sau care numai tranzitase prin oraşul nostru.

A doua zi, miliţia din Arad ne-a comunicat numărul camionului, făcîndu-ne precizarea că valurile de stofă erau destinate magazinelor de confecţii din oraşul nostru. Maiorul Iştoc, care pînă atunci fusese şeful serviciului eco-

nomic al miliției regiunii, a meditat puțin și, la experiența sa, nu s-a grăbit să predea valul de stofă distribuitorului fabricii de confecții din Arad, persoană care însoțise transportul. I-a supravegheat mișcările pînă s-au distribuit toate valurile de stofă la magazinele de confecții din oraș, după care a așteptat, din umbră, reacția celor doi : însoțitorul și șoferul. În mod normal, aceștia ar fi trebuit să intre în panică la aprovizionarea ultimului magazin, cînd ar fi constatat lipsa. Lucrurile nu s-au întîmplat însă așa, distribuitorul și șoferul așternîndu-se, la restaurantul „Corvinul", pe un chef de zile mari.

Și aici era... cuiul !

Distribuitorul fabricii și șoferul au fost invitați discret la miliție. La solicitarea lucrătorilor de la economic, au prezentat actele. Și totul ar fi fost în regulă, dacă nu intervenea cinstea pușiului nostru. Nu exista nici o diferență între valurile de stofă care figurau în acte ca aduse de la Arad și cele distribuite magazinelor de confecții din Hunedoara. Nu era greu de dedus că în camion se aflaseră în plus, peste ceea ce era înregistrat, mai multe valuri de stofă.

Maiorul Iștoc și-a spus că puteam avea de-a face cu un grup organizat de infractori. Drept urmare, în cel mai scurt timp și în desăvîrșită conspirativitate, echipe de ofițeri de la economic au poposit în toate magazinele de confecții din oraș, inventariind raioanele de stofe.

Rezultatul ? Întocmai cum intuise maiorul Iștoc. O parte din plusurile de valuri de stofă sustrase de la fabrica de confecții din Arad erau valorificate prin intermediul a doi gestionari de la două magazine de confecții din Hunedoara. Afacerea a fost de proporții. În final, prin cooperarea mai multor organe de miliție, a fost descoperit întregul grup de infractori.

— Bravo, Dănicle ! Bravo, prietene ! Ai stofă ! I-am felicitat eu pe puști, cînd l-am întîlnit după rezolvarea acestei afaceri.

— Ei... Mici secrete, mi-a făcut el complice cu ochiul și am intrat în prima cofetărie să ne delectăm cu ceva dulce.

O MICĂ DEFORMAȚIE

Răsfoind jurnalul meu de criminalist, găsesc un caz foarte interesant, în dreptul căruia este menționat articolul 303 din Codul penal, care incriminează infracțiunea de bigamie : „Încheierea unei noi căsătorii de către o persoană căsătorită se pedepsește cu închisoare de la unu la cinci ani".

La drept vorbind, aceste infracțiuni sînt foarte rare și puțini sînt ofițerii de miliție care au cercetat în cariera lor asemenea cazuri. Infracțiunea se descoperă foarte ușor de către salariații de la starea civilă și, practic, cazul este pus pe tavă organelor de miliție. Încheindu-se o a doua căsătorie de către o persoană care mai este deja căsătorită, comunicările se întîlnesc în registrul stării civile de la Consiliul popular al localității unde căsătoritul s-a născut și de aici, nimic mai simplu ca să se descopere bigamia !

În cazul cu care m-am confruntat eu, însă, lucrurile n-au fost așa de simple. Pot spune chiar că am descoperit un bigam care, poate, ar fi rămas și în ziua de azi nedescoperit dacă n-aș fi fost perseverent și mai ales vigilent. În ceea ce-i privește pe salariații de la starea civilă, ei au fost nevinovați. Adică, aproape nevinovați...

...În Hunedoara, și-a făcut apariția într-o vreme un tip blond, cam la vreo treizeci de ani, drăguț, bine clădit, cu ochi albaștri, sidefii. Individul a cucerit repede inima unei asistente medicale, o femeie zveltă, nu prea frumoasă, dar cu o stare materială foarte bună.

Căsătoria lor s-a încheiat cu ușurință și îndrăgostiții s-au așternut serios pe petreceri, nescăpîndu-le nici o ocazie de a se distra cum e mai bine pentru a nu le părea rău mai tîrziu că-și irosiseră tinerețea de pomană.

Lui Marian nu-i plăcuse să lucreze în combinatul siderurgic, căci acolo era greu. El dorea un loc de muncă mai ușor, care să-i lase mai mult timp liber să-și pună în valoare talentul la desen și pictură, așa că s-a angajat ca vînzător la „Loto-pronosport", repartizîndu-i-se o agenție ce-și avea sediul chiar în piața orașului. Vad era foarte bun. Cele mai mari încasări le obținea de la vînzarea lozurilor în plic.

Cu tablourile nu prea făcea treabă bună. E adevărat, el continua zilnic să-și desăvîrșească arta, pasiunea sa pentru desen și pentru culori fiind de nestăvilit.

Căsătoria mergea bine, veniturile curgeau și ele destul de frumoase, așa că n-a surprins pe nimeni apariția lui Marian în oraș cu o „Dacia-1100" din primul lot pe care-l scosese pe piață tînăra noastră fabrică de autoturisme din Pitești.

Mi-aduc aminte că toată lumea comenta pe atunci performanțele primului nostru autoturism. Producția fiind la început, era o adevărată odisee să cumperi o astfel de mașină, cei interesați punînd în joc toate rotițele relațiilor pe care le aveau. A trecut un an. Cererile de autoturisme „Dacia-1100" s-au înmulțit, fiind pusă la grea încercare răbdarea celor care-și așteptau rîndul.

Posedînd printre primii mult invidiatul autoturism „Dacia-1100", Marian și Olguța își petreceau timpul liber mai mult în excursii. Se îmbrăcau totodată foarte elegant. Cumpărau numai obiecte scumpe, de mare valoare. Olguța era plină de bijuterii, iar piața o făcea tocmai de la Timișoara. Trai, nineacă, pe ea în ultimul timp.

Căpitanul Buliga de la economic, care avea în obiectiv agențiile Loto-Pronosport, a crezut la început că prosperitatea celor doi soți se datora unei moșteniri, Olguța pierzîndu-și cam pe atunci părinții, dar curînd ofițerul a trebuit să-și schimbe părerea și să tragă cu urechea la ce se șoptea. Marian și Olguța mergeau deseori la chefuri, dar în afara Hunedoarei, ca să nu se audă ceva, și acolo aruncau cu sutele. Drept urmare, într-o zi, pe la amiază, însoțit de un coleg, ofițerul a închis unitatea Loto-Pronosport gestionată de Marian și a fost efectuat un control economic foarte riguros. Cu această ocazie, s-a constatat

un minus de şase mii de lei între încasări şi depuneri, sumă care, evident, fusese delapidată. În paralel, s-a efectuat şi o percheziţie la domiciliul celor doi soţi, însă, în afară de un lux exorbitant, nu s-a găsit nimic deosebit care să răspundă la întrebarea de unde-şi procurau ei banii.

Evident, pentru ceea ce constatase, căpitanul Buliga era nemulţumit, dar neputînd proba şi alte sustrageri, ori alte infracţiuni, mi-a adus mie dosarul pentru definitivarea cercetărilor şi trimiterea dosarului la procuratură cu concluziile de invinuire.

— Unde-i omul ? l-am întrebat pe căpitan.

— E afară, îl păzeşte Filipescu.

— L-aţi percheziţionat ?

— Sumar. Nu-i din ăia de judiciar, care să ascundă jumătăţi de lame prin haină, pe la revere, ca să-şi facă harachiri în arest. E paşnic... A înghiţit *halviţa* şi acum, gata, se consolează.

Mi-am aruncat în grabă ochii prin dosar, apoi am ridicat privirea la ofiţer, puţin nedumerit :

— Da' bine, bre, nea Buliga ! Numai atît ? După cîte mi-ai povestit matale...

— E mare pişicher ! a zis Buliga. Ne sfătuiserăm înainte de a-i fi făcut controlul economic şi-mi dezvăluise toată istoria cheltuielilor lui Marian. Atît s-a putut, a ridicat el din umeri. Îl las pe mîna ta, poate dezlegi tu enigma.

— L-ai verificat la cazier ?

— Da. E fişa în dosar, n-ai văzut-o ? Pînă acu', a fost curat...

— Bine. Adu-l pe Marian aici. M-apuc de treabă.

Intrînd în briou, Marian mi-a zîmbit larg şi s-a aşezat pe scaun ca şi cum ar fi venit în vizită la un prieten apropiat.

— Ridică-te-n picioare ! i-am zis pe un ton sever. Din acest moment, eşti arestat, iar pe scaun vei lua loc numai cînd vei fi poftit !

S-a ridicat în picioare, schimbîndu-se repede la faţă. Îi era frică, deci.

— Descheie-te la şireturi şi scoate cureaua de la pantaloni ! am amplificat totul, urmărindu-i atent reacţia.

Mîinile au început să-i tremure. I-a luat ceva timp executarea operațiunilor cerute.

— Pune cureaua și șireturile pe masă ! i-am zis. Am chemat, apoi, de afară un martor asistent.

Percheziția corporală trebuia repetată, deoarece căpătasem suficientă experiență în materie de anchetă și trebuia evitat orice pericol care putea să survină din partea lui în arest, inclusiv o eventuală sinucidere.

— Dar am mai fost... a-ncercat Marian cu un glas timid. Sînt un om pașnic, nu intenționez nimic rău.

— Știu că ai mai fost percheziționat, i-am spus fără să-l privesc, dar prevederea este mama înțelepciunii. Și-acum, dezbracă-te !

— Cum ? Așa...

— La piele !

I-am controlat amănunțit hainele, pantofii și ciorapii, apoi l-am controlat în păr și pe cap. Am observat că avea un defect la laba piciorului drept : degetul mare era puțin încălecat peste degetul alăturat.

— O deformație ? l-am întrebat.

— Da... o mică deformație, mi-a răspuns el cam încurcat albindu-se de tot.

— Ia mergi matale puțin ! mi-a căzut mie o fisă, zărind parcă un mic colțișor de hîrtie între degete.

— Dar... nu... Mi-e rușine ! a făcut el apel la pudicitate.

— Lasăăă... Sîntem obișnuiți !

N-a făcut mai mult de trei pași că, dintre cele două degete, a ieșit la iveală un bilețel. Marian s-a făcut verde la față și-a început să tremure tot, ca de frig.

— Ce conține ? l-am întrebat ridicînd bilețelul din încunzătoare.

— Un loz în plic, mi-a răspuns el cu o voce sugrumată.

Într-adevăr, un loz în plic. Dar cînd l-am deschis, am văzut negru în fața ochilor. Era un loz cîștigător și nu cîștiga altceva decît un autoturism „Dacia-1100" !

M-am uitat la Marian, el la mine, pe chipurile noastre oglindu-se decît uimire : el în felul lui, eu într-al meu... Nu văzusem niciodată pînă atunci un loz cîștigător de autoturism și după ce l-am studiat atent pe ambele părți, convingîndu-mă la un fals din partea domnului pictor, l-am întrebat :

— E veritabil ?

— Absolut, parcă i-a mai venit lui inima la loc.

— Atunci, de ce l-ai ascuns ? De ce l-ai ţinut ascuns între degetele de la picioare ?

— Fiindcă abia astăzi l-am cîştigat, şi n-am vrut ca soţia mea să ştie de el. Asta e motivul...

Explicaţia mi s-a părut puerilă şi i-am solicitat amănunte.

— Şi eu am pasiunea de a juca la loz în plic, a zis el. Azi-dimineaţă, pînă să mi se facă controlul în agenţie, am desfăcut cîteva lozuri. Satisfacţia a fost formidabilă. Am nimerit tocmai acest loz. N-am ştiut ce să fac pe moment cu el. M-am gîndit să nu afle Olguţa şi l-am ascuns unde l-aţi găsit, ştiind că ea are obiceiul să mă controleze mai tot timpul prin buzunare. După ce ajungeam acasă, i-aş fi găsit eu o ascunzătoare ca ea să nu dea peste el.

— Şi de ce, mă rog, să ascunzi un astfel de eveniment faţă de soţie ? Nu mîncaţi din aceeaşi cratiţă ? Nu împărţiţi necazurile şi bucuriile împreună ?

— Mai avem o maşină, şi cam tot ce ne trebuie prin casă, dar în privinţa banilor, soţia mea nu este prea loială, încercă să mă lămurească Marian. Sînt convins că pune bani la ciorap, că are cecuri de care eu n-am habar şi pe care le ţine ascunse pe la rude. Nu ştiţi ce stare materială are...

— Pardon ! A avut ! i-am zis eu, făcîndu-l să tresară : Eram, aşadar, în temă cu ce se întîmplase în familia lor.

— A avut, dar tot mai are, nu ştiţi dumneavoastră, a făcut un gest din mînă Marian.

— Bine... Să admitem că aş înţelege aşa ceva, acest „separatism" familial, mi-am făcut eu de lucru cu o agrafă luată de pe birou. Totuşi, te-aş întreba, cum urma să valorifici lozul cîştigător, fără să afle soţia ?

S-a gîndit o clipă, apoi mi-a răspuns :

— L-aş fi depus la o agenţie dintr-un alt judeţ şi aş fi solicitat contravaloarea autoturismului, căci cîştigătorului i se oferă şi această posibilitate, nu ?

— Şi banii, sau mai bine zis cecul, unde l-ai fi ascuns, ca să nu-l găsească soţia ? Te întreb acest lucru, fiindcă ştiu că nu ai nici o rudă aici, în Hunedoara.

— L-aș fi dus acasă la Feteşti, la părinţii mei, mi-a răspuns Marian nu prea convins.

Am stat de vorbă şi cu Olga, soţia lui. Discuţia m-a convins că Marian era un escroc rafinat. Originară dintr-o comună din judeţul Vrancea, familia lui — părinţii şi un frate — se stabiliseră pe lîngă Feteşti, într-un sat de lîngă Dunăre. Niciodată nu se dusese cu soţia la părinţii lui, motivînd că nu se înţelegeau de pe urma unui proces de partaj pe care el îl cîştigase, revenindu-i o groază de bani, în dauna lor. Femeia, bucuroasă că-şi găsise un soţ — pînă atunci nu prea avusese succes la bărbaţi — se mulţumise cu explicaţiile lui, neverificînd nimic din ceea ce-i povestise. Banii pe care-i cheltuiseră în ultima vreme proveneau — după spusele lui — din renta cîştigată în urma procesului.

— Ce rentă ? Ce partaj ? Pe ce adresă primea banii ? am întrebat-o eu pe Olga. Totul mi se părea nefiresc.

— Nu ştiu ! a ridicat femeia din umeri cu o candoare suspectă. Pe mine m-a interesat toată viaţa să am un bărbat, să am o familie şi tot ce am realizat am adus în casă. Nu l-am întrebat prea multe, ca să nu-l supăr, să nu-l plictisesc, mai ales că este un soţ bun, iar în timpul liber nu deranjează pe nimeni, văzîndu-şi de desenele şi de picturile lui.

— Bine, dar excursiile, chefurile ?

— Ne-am distrat şi noi, ce să facem... Dacă nu ne distrăm acum, mai tîrziu...

Olga avea o mare doză de uşurătate în a privi lucrurile şi nu-şi dădea seama că-n jurul lui Marian plutea ceva necurat. Dar, ce să-i faci, mai sînt şi astfel de femei ! Şi, Doamne, dacă ar fi puţine !

Bănuind că lozul în plic era fals, după ce l-am înştiinţat pe căpitanul Buliga, ne-am repezit amîndoi la sediul filialei Loto-Pronosport din oraş pentru a verifica dacă aveam dreptate. Între timp, transmisesem o notă telefonică miliţiei din Feteşti prin care rugam să se facă o verificare în legătură cu persoana lui Marian, relaţiile sale cu familia, procesul de partaj şi toate celelalte.

La filiala Loto-Pronosport, nu ne-am putut edifica asupra a ceea ce doream. În Hunedoara nu apăruse încă un asemenea bilet cîştigător şi nimeni dintre salariaţi nu

văzuse pînă la noi cum arăta. De aceea, a doua zi ne-am întîlnit la Deva, la filiala regională Loto-Pronosport. Aici ni s-a spus că avuseseră mai multe asemenea lozuri cîștigătoare, însă fuseseră trimise la centru, la București, aceasta fiind filiera pentru ca norocoșii să intre în posesia autoturismelor.

Neavînd, deci, un loz etalon, pentru comparație, și, pentru că o expertiză la nivelul regiunii a compoziției hîrtiei, cernelurilor etc. ar fi necesitat timp, șefii au hotărît să mă deplasez la București, la sediul central Loto-Pronosport și apoi la Institutul de criminalistică din I.G.M. unde urma să se facă expertiza în caz de suspiciune.

Înainte de a pleca la București, am primit răspunsul de la miliția din Feteşti — o adevărată bombă : Marian, cu datele de stare civilă furnizate de noi, figura ca infirm de ambele picioare, putînd fi găsit oricînd la locuința părinților săi ! În rest, nici un proces, nici un fel de partaj, nimic. Dar, atenție, se semnala în nota telefonică. Marian avea un frate mai mare cu doi ani decît el. Aurel, care era dispărut de-acasă și care suferise o condamnare pentru falsuri de librete CEC. Să nu fi fost vorba despre o substituire de persoană, ne sugerau cei de la Feteşti. Comunicați-ne date suplimentare ! ne cereau ei.

— E clar... Ai dat lovitura ! mi-a zis maiorul Moldovan. Te duci și la Feteşti ! În mod sigur, Marian e Aurel. Buletinul de identitate nu e falsificat. Nici măcar poza nu e schimbată. Probabil că frații seamănă foarte bine.

— Dar certificatul de naștere ? m-am gîndit eu imediat la actele depuse de Marian cînd se căsătorise cu Olga.

— E pe același nume, dar e un duplicat, mi-a zîmbit șeful.

— Atunci... Atunci, înseamnă că duplicatul l-a scos dînd pierdut certificatul de naștere al fratelui său, am reflectat eu. Bine, dar cei de la starea civilă erau obligați să verifice...

— Așa ar fi trebuit, dar e clar că, pentru a-și dovedi identitatea, el a prezentat buletinul fratelui său.

Am plecat mai întîi la Feteşti. Aurel îi furase într-adevăr buletinul de identitate fratelui său, Marian, fără ca acesta să-și dea seama. Crezuse că-l pierduse. Cei doi frați semănau, într-adevăr, foarte bine. Marian era necăsătorit. De ce recursese Aurel la acest furt, aveam să

mă dumiresc, foarte repede, acolo, la faţa locului. Pentru că Aurel era căsătorit în sat cu o fată care rămăsese şi ea infirmă, fără ambele picioare, la fel ca adevăratul Marian. De fapt, amîndoi — şi soţia lui Aurel şi Marian — îşi datorau infirmitatea unui accident de tractor. Venind amîndoi de la munca cîmpului, tractorul condus de Marian derapase într-un şanţ, accident în urma căruia cei doi nefericiţi nu mai putuseră călca cu picioarele pe pămînt niciodată...

Ştiind că Marian nu se va mai putea căsători niciodată, Aurel îşi părăsise soţia şi-i sustrăsese fratelui său buletinul de indentitate, iar de aici, întreaga poveste...

La Bucureşti, lucrurile cu lozul în plic cîştigător al unui autoturism „Dacia-1100" s-au limpezit şi ele, lozul fiind fals.

Cînd m-am prezentat cu lozul falsificat la maiorul Vasile Măcelaru, şeful Institutului de criminalistică din cadrul Inspectoratului General al Miliţiei, ofiţerul, după ce l-a examinat, mi-a întins mîna :

— Bravo ! Mai avem încă trei cazuri în ţară, mîna fiind aceeaşi. Felicitări ! Aţi identificat un infractor foarte abil.

M-am înroşit la faţă de bucurie. Am aflat că Aurel, folosindu-se de un alt buletin de identitate furat, vînduse lozurile false unor gestionari dornici să-şi acopere în acest fel unele sume de bani dobîndite în mod ilicit, ca să nu bată la ochi cînd aveau să apară în faţa casei lor cu mult invidiatul autoturism „Dacia—1100".

— Şi-acum, să mergem şi la colonelul Ciobotaru să-i dăm vestea ! mi-a zis bucuros maiorul Măcelaru.

— Da' cine este colonelul Ciobotaru ? am întrebat eu.

— Cum ? Nu ştii ? Şeful Direcţiei Judiciare ! Ei s-au ocupat de aceste cazuri.

Am coborît de la etajul patru, la etajul trei, unde-şi avea sediul Direcţia judiciară. Colonelul Ciobotaru ne-a primit cordial, ne-a oferit o cafea şi a discutat îndelung cu mine, ascultînd toată povestea cazului Marian. La plecare, m-a felicitat şi el. Nu ştiam în acele clipe că dădeam mîna cu viitorul meu şef.

Într-o miercuri seara, m-am dus după tîrguieli la magazinul alimentar cu autoservire de lîngă poşta centrală a oraşului. Am intrat printre gondole şi am pus în coş cele de trebuinţă, apoi m-am înfiinţat la casierie. În faţa mea, două persoane : un tip uscăţiv, brunet, cu şapcă gri în cinci colţuri, şi o bătrînică.

Tipul uscăţiv avea în coş o sticlă de băutură care costa douăzeci şi unu de lei.

— Îmi pare rău, doamnă, dar nu am decît mărunţiş, s-a scuzat el faţă de casieră cînd a trebuie să achite. Aşa i-am primit de la poştă : numai monede de trei lei...

— De cînd vă aştept, a zis în glumă casiera, o femeie trecută de cincizeci de ani, cu buze groase, rujată, coafată după ultima modă. Am mare nevoie de mărunţiş. În ultima jumătate de oră am primit numai sute. Priviţi ! A deschis sertarul casei de marcaj.

— Da, da, văd, a înclinat uscăţivul din cap. I-a dat apoi casierei şapte monezi de trei lei. Mai avea însă, pentru că s-au auzit şi altele sunîndu-i în buzunar.

— Vă rog să-i schimbaţi pe toţi, dacă mai aveţi, a zis femeia, auzind probabil zornăitul monedelor din buzunarul clientului. N-am mai deloc mărunţiş, aţi văzut...

— Numai puţin, doamnă, să-i număr şi vă servesc, a zis omul. S-a retras apoi de o parte, făcînd loc bătrînei din faţa mea.

O privire spre uscăţiv m-a lămurit că acesta scotea monede din toate buzunarele. Parc-ar fi blindat ! m-am amuzat în sinea mea. Gîndul mi-a zburat la anii copilăriei mele din cartierul Grant, cînd umblam şi eu cu buzunarele doldora de grăunţe (mărunţiş) pe care le ciugu-

leam de la fraieri, mai puțin cu aportul zeiței Fortuna și mai mult cu al „științei" prinse de la *boși*.

După ce bătrînica a achitat cumpărăturile, uscătivul i-a întins casierei o mînă plină ochi cu monezi de trei lei.

— Treizeci și trei, a zis el zîmbind. Cum le-am primit de la poștă, așa vi le dau. Îmi rupeau buzunarele...

Vă mulțumesc, a zis femeia și s-a apucat să numere monezile. Dacă n-ar mai fi, așa, cîte un client ca dumneavoastră... Numai cine lucrează în comerț știe ce importanță are mărunțișul. Te scutește de discuții inutile cu clienții și nu-i mai trimiți să vină cu bani potriviți, să colinde, săracii, toate magazinele din jur ca să schimbe. Sînt treizeci și trei, da ! Mai căutați, vă rog, un leu și vă dau o sută...

Uscătivul s-a căutat prin buzunare. După sunet, mi-am dat seama că mai avea destule monezi de trei lei. Ei, drăcia dracului, m-am gîndit, ăsta din două focuri a scos pe tarabă o sută douăzeci de lei. Și tot mai are buzunarele înfundate ! Am urmărit „absent" ce s-a petrecut mai departe.

— Nu am nici o monedă de un leu, a ridicat din umeri uscătivul. Vă mai dau șapte monezi de trei lei ca să fie o sumă rotundă.

— Perfect. O sută douăzeci de lei, a aprobat casiera și a scos trei bancnote din sertar, una de o sută și două de zece.

Uscătivul a luat bancnotele, a strecurat un „Sărut-mîna!" și s-a îndreptat cu pași mari spre ieșire. Mie și graba lui mi s-a părut nefirească. De ce nu schimbase toate monezile ? m-am întrebat. De ce nu profitase de ocazia fericită care i se ivise ? Nu zicea el că-i rupeau buzunarele?...

Poate că monezile proveneau dintr-o altă sursă... Poate erau fructul unei infracțiuni. Probabil spărsese un chioșc de dulciuri și răcoritoare, o cutie a milelor din vreo biserică, o tutungerie, o cofetărie...

M-am legitimat discret și am rugat-o pe casieră să rețină într-un săculeț, pînă mă întorc, toate monezile pe care le primise de la uscătiv.

— Dar mai este numai o jumătate de oră pînă la închidere, s-a mirat femeia uitîndu-se la ceas.

— Dacă nu mă întorc, îi țineți pînă mîine i-am zis autoritar fără să mai pierd timpul. Am ieșit. Privindu-mă înapoi prin geamul magazinului, am zărit-o pe casieră strîmbîndu-se și ridicînd din umeri.

Uscățivul, care plecase cam precipitat, acum mărise ritmul pașilor. Se uitase de cîteva ori înapoi, nu zărise în spate nici un pericol, așa că se liniștise. În ceea ce mă privește, eu nu inspiram teamă nimănui, ca și personajul polițist din serialul T.V. de mai tîrziu, Colombo. Eram modest îmbrăcat, foarte modest, iar trăsăturile tinerești ale chipului îndepărtau ușor bănuielile infractorilor.

Așadar, îl puteam urmări pe uscățiv în voie, ceea ce am și făcut, luîndu-mi totuși unele măsuri de precauție ca să nu bată la ochi. Se îndrepta spre centrul nou al orașului. Intra în magazine, sta ce sta și ieșea. În fiecare magazin se uita la lucrurile mărunte, tentat ba de unul, ba de altul, dar cînd băga mîna în buzunar, avea o reținere și renunța. Ieșind apoi în stradă, am observat că se-nveselea brusc-dacă dădea peste o tonetă unde se vindeau lozuri în plic. Lua un loz, apoi încă două. Plata, numai în monezi de trei lei. La o tonetă, a cîștigat douăzeci și cinci de lei. A reținut bancnota și a tras alte lozuri, achitînd mai departe tot cu monezi. Aceeași figură a repetat de fiecare dată cînd a cîștigat (sume mărunte) și i s-au oferit bancnote. Parcă făcea colecție...

Interesant ! mi-am zis. Vrea să scape de monezi, dar nu oricum și oriunde...

L-am însoțit peste tot. Ultima escală a făcut-o în piața orașului. Aici, n-a iertat nici o tonetă cu lozuri în plic. A jucat chiar foarte multe lozuri profitînd de aglomerația candidaților la noroc, majoritatea ieșiți de pe la bodegi. Strîngerea bancnotelor continua ca un ritual... Iar eu aveam impresia că buzunarele lui, din care tot scotea monede de trei lei, erau saci fără fund.

Se făcuse tîrziu. Uscățivul se uită la ceas și se hotărî să plece. Pe chip îi flutura un zîmbet de satisfacție. Eu mă retrăsesem în stația de autobuz, intuind că mă va urma. Și chiar așa a fost, numai că inima a început să-mi bată foarte puternic. Uscățivul venea direct la mine.

Ba mă fi recunoscut, să-şi fi dat seama că l-am urmărit ? !... Nu, nu, m-am îmbărbătat eu. N-ar mai fi continuat focul.

— Bună seara, tinere ! mi s-a adresat el de sus.

— Bună seara ! i-am răspuns.

— Cum se poate ajunge la gară ?

Aşadar, nu mă recunoscuse, nu observase că-l urmăream. Îmi făcusem gînduri de pomană.

— Cu autobuzul patru.

S-a uitat grăbit la ceasul brăţară.

— Cîte staţii sînt pînă la gară ?

— Trei...

Te pomeneşti că pleacă cu trenul, m-am gîndit. Mi-am stricat seara de pomană. Nici măcar n-am mîncat !...

M-ar fi lăsat cu ochii-n soare, cum se spune, fiindcă nu mi-l puteam permite să-l însoţesc cu trenul pînă în vreo localitate, numai de dragul de a-mi verifica instinctele de poliţist. Dacă, în fond, totul fusese o banală întîmplare... Pe de altă parte, urmărirea uscăţivului devenea imposibil de realizat după ce mă abordase. M-am lansat într-un joc care ştiam că mă prinde.

— Sînteţi din Simeria ?

— De ce mă-ntrebi ? m-a privit atent uscăţivul.

— Fiindcă trenul de Simeria pleacă peste o jumătate de oră, am zis după ce mi-am consultat şi eu ceasul. Am un unchi acolo, stă lîngă fabrica de marmură şi mă duc mereu la el... tot cu trenul ăsta. Staţi cumva pe-acolo, pe strada Docenţilor ?

Tipul rîse.

— Nu... Eu stau în altă parte.

— La Deva ? Frumos oraş ! Aţi vizitat cetatea ?...

— Nu, băieţaş. Eu sînt din Arad. Ai fost pe-acolo ?

— Nu, domnule. Eu, mai departe de Orăştie, n-am fost nicăieri. Tata zice că după ce o să învăţ bine meserie şi o să cîştig frumos, am timp să mă plimb. Pînă atunci...

— Are dreptate tatăl tău. Întîi să cîştigi, a foit el din degete. Banii nu se procură aşa uşor. Uneori munceşti din răsputeri pentru ei.

— Ştiu, l-am aprobat eu ca un oftat. Şi e frumos Aradul ?

— Oho... Are tot ce vrei şi ce nu vrei.

— Zău ? Are şi-un castel, ca cel al Huniazilor ?

— O droaie... Başca talciocu' !

„Hopa ! Începe să vină de acasă..."

— Da' ce, talciocu' nostru...

— E slab. Nu găseşti marfă de calitate. Numai vechituri.

— N-aveţi dreptate. Şepci ca a matale, în cinci colţuri, se găsesc cîte vrei, iar pe sub tejghea destule faine... Un băiat care lucrează cu mine în echipă, dar taică-su e maistru, de, a cumpărat un ceas elveţian, dacă vreţi să ştiţi. „Atlantic !" Mamă, ce frumos e...

Sondam terenul. Nu cumva aveam de-a face cu un... nenorocit de bişniţar ?

— Mă, tu eşti un băiat simpatic, a zis el şi a pus o mînă pe umărul meu. Eşti însurat ?

— Cum puteţi crede aşa ceva, m-am ruşinat eu. Dac-ar auzi tata...

— Dar ce... eşti destul de mare ! Şi eşti şi bine făcut. N-ai dreptul ?

— A... am, m-am bîlbîit eu. Da' aşa repede... Vreau să dau mai întîi la seral.

— Păcat că nu te-nsori. Ţi-aş fi făcut rost de nişte verighete, de m-ai fi ţinut minte toată viaţa.

Hm ! Deci în sectorul metalelor rare era terenul lui ! Stai puţin, nenică...

— Aveţi cumva..., i-am făcut eu cu ochiul.

— De ce mă-ntrebi ? Te-ai răzgîndit cu însurătoarea ?

— Nu. Nu-i vorba de mine. Am doi' băieţi în secţie. De cînd caută, săracii... Li s-a acrit viitoarelor neveste. Unul s-a şi certat cu logodnica. Nu găseşte verighete şi pace, ce vină are el ? Spuneţi şi dumneavoastră..

— Zău, mă ? s-a mirat uscăţivul din ce în ce mai interesat de discuţie.

— Pe cuvîntul meu, domnule. Dacă vă spun ! Abia i-am împăcat. Lucru' dracului, ce mai !

— Te cred, te cred, a mustăcit el. Nu se găsesc. Aşa e, se procură foarte greu.

— Păi vedeţi ! Dacă-i puteţi ajuta, băieţii v-ar fi recunoscători. Plătesc bine...

— Hm ! Eu ştiu ?!... Poate c-aş putea. Nu ?

Încă nu avea încredere în mine. Numai puțin bibicule, și te plimb eu... pînă la miliție !

— Au banii pregătiți, vă rog să mă credeți, de cînd așteptăm o ocazie. Dacă doriți, putem merge chiar acum la unul dintre ei. Unul, Vică. Stă aproape de aici, la cîțiva pași, în centru. O să fie fericit cînd o s-audă vestea, o să vedeți... După asta o să mă cinstească și pe mine, nu-i așa? Am rîs mînzește și i-am întins mîna : Vasilică !

Tipul și-a luat șapca din cap cu mîna stîngă, iar cu cealaltă s-a scărpinat.

— Să nu intru naibii în vreo belea, mă, băiete...

— Cum vă puteți gîndi la așa ceva ? l-am privit eu mirat. Dumneavoastră le faceți un bine, îi ajutați să se-nsoare, iar ei să... Nu ! Nici discuție ! Vică și Matache sînt niște băieți de zahăr. Să nu uitați că sînt prietenii mei... Am spus că sînt un băiat simpatic, nu ?

— Asta, da, așa-i, m-a prins el cu mîna de după umeri. Încă și ei sînt la fel...

— Vă rog... Dacă puteți. Au niște logodnice aintiia... O să vă invite la nuntă. Precis !

— La nuntă nu știu dacă pot veni, că stau cam departe, ți-am spus, dar am să mă bucur dacă o să primesc de la ei o ilustrată.

Ahă ! *Ilustrata* o s-o primești de la băiatu', coane Fănică !... Pînă acum a mers țais.

— Păcat că nu puteți veni la nuntă. Ne-am fi distrat...

— E, ce să-i faci, bine că-i pot servi cu verighetele.

— Vorbiți serios ? Nu glumiți ? am făcut ochii mari.

— Dar, ce, tu ai glumit pînă acum ?

— Eu ? Doamne ferește !

— Atunci, mă băiete, nici eu n-am glumit, a zîmbit el larg. L-am îmbrățișat ca un copil.

— Și nu mai plecați cu trenul ? l-am întrebat, cu totală nevinovăție. Privindu-l în ochi, am și citit răspunsul : „Mă, da' *papagal* mai ești !".

— Să plec ? Nu, nici n-aveam de gînd. M-a privit compătimitor.

— Atunci de ce m-ați întrebat cum se poate ajunge la gară ?

— Fiindcă în direcția aceea merg. Sînt venit la un frate care locuiește chiar lîngă gară. M-am cam plimbat prin oraș și m-am rătăcit puțin.

— Vă conduc eu, dacă nu vă descurcați. Fratele stă la barăci sau la blocuri ?

A ezitat puțin.

— La bloc.

— Păi, mă descurc și cu blocurile. Vă duc sigur... Cum îl cheamă pe fratele dumneavoastră ? Poate că-l cunosc. Are băieți, așa mari, ca mine ?

— Nuu... N-are copii. Nu-l cunoști. E numai de cîteva luni în Hunedoara.

— Atunci, probabil că nu-l cunosc, am ridicat eu din umeri. Noi sîntem vechi aici...

— Și Vică e tot vechi ? Stă la părinți ?

— Aa, Vică ! Și uitasem. N-are părinți, săracu'... Stă la o soră de-a lui. Au venit numai de cîțiva ani în Hunedoara, dar s-au pus pe picioare. Iar acum, uite că se-nsoară. Ce-i pasă... Mie nu știu cînd mi-o veni rîndul, dar el... de... El e mai mare, el...

— Bine, dar ziceai că n-are verighete !...

— Gata, mergem ! Mămicuță, ce-o să se mai bucure ! l-am luat eu de braț pe uscățiv. Și am și plecat. Precis o să ne cinstească...

Curioasă e uneori și munca asta de poliție. Cu două ore în urmă, nu știam cum să mă feresc de ochii uscățivului, ca să nu-și dea seama că-l urmăresc și acum, iată-mă braț la braț cu el ! Ce să mai zici ? Frumoasă treabă...

— Dar tu unde stai ? m-a întrebat pe drum amicul.

— Pe lîngă stadion, am zis, în blocul acela cărămiziu, cu zece etaje. Poate că l-ați văzut, e singurul așa.

— Da, da, a zis el, lăsînd să se înțeleagă că știa blocul. E cel mai fain...

— Ăla, aha, am zîmbit eu. Al lui Vică e de patru etaje, el nu vede combinatu' ca noi, de sus, nu vede meciurile de la balcon...

— Ce-i trebuie ? O să aibă nevastă !

— Nici chiar așa. Adică, dacă am să mă-nsor, nevastă-mea să nu mă lase la meci ? Fotbalul e pasiunea mea din copilărie.

— Depinde.

— Depinde de ce ?

— Dacă va fi mulțumită de verighete... Poate...

— Aha, am înțeles ! Cînd o să-mi găsesc fata... Vă mulțumesc. Da' eu vreau niște verighete groase, așa-mi plac.

— Se face, se face.

— Ale lui Vică de cîte grame sînt ?

— Zece, amîndouă !

— Pfuu! Perfect ! Cum îmi plac mie... Nu vreți să mi le arătați? Te rog. Nu ți le iau !

— Ha, ha! a rîs Fănică. Asta-ar fi bună ! Dar nu le am la mine. O ușoară umbră de tristețe i-a coborît pe chip. N-am știut c-o să găsesc niște clienți onorabili...

— Păi, unde le ai ?

Îi puneam și întrebări frontale, mascate de naivitatea mea. Izbutisem să-i risipesc orice undă de suspiciune.

— La fratele meu. Sînt bijuteriile familiei, moștenite de la bunica. A fost o femeie avută, ne-a lăsat grup...

"A dracu' *habaleră* ! mi-am zis. Pe mine încearcă el să mă *oțetească*?... Bunică-sa, femeie avută, iar el umblă cu șapcă de *magreon* !..." Apoi termenul argotic, „grup" — deși l-aș fi corectat, că se zice „grupă" — glăsuia de la sine din ce „înaltă" societate făcea parte conu Fănică. I-aș fi arătat eu lui nepot de bunică avută, dar pînă nu vedeam verighetele, nu puteam decît să-mi susțin „rolul". Uscătivul era precaut. Chiar dacă avea vreo pereche de verighete la el, nu le scotea cu una, cu două. Pînă nu se convingea de naivitatea deplină a cumpărătorului... Cunoșteam eu tactica asta. Încă din Grant. Și-i pregătisem bine capcana. Urma să aterizăm fără întîrziere la *punctul fix*. Îl conduceam pînă în apropierea blocului unde locuia secretara biroului nostru de cercetări penale, Doinița, pe care urma să i-o prezint drept sora lui Vică. Era o fată isteață, de fapt soție de ofițer de judiciar. Ne înțelegeam cu ea, în afaceri de genul acesta, numai din priviri.

— Și cam cîte kile v-a lăsat bunica ? l-am privit misterios pe uscătiv.

A rîs.

— E, nici așa ! Dar mult... în orice caz. În ultimul timp, se sclerozase, biata de ea, și cumpăra întruna verighete. N-am înțeles niciodată de ce.

— Probabil pentru că rămăsese văduvă...

— Așa a zis și fratele meu, Gelu.

— Din cauza asta, să fii sigur, l-am asigurat eu. Am mai auzit la serviciu despre bunica unui macaragiu care de dimineață pînă seara strîngea pietricele. Cică erau mărgele...

— Ferească Dumnezeu ! a făcut Fănică un gest cu mîna. Mai bine să te-ntreb de Vică.

— De Vică ? Ce vrei să mă-ntrebi ?

— Zici că are banii pregătiți ?

— Ahă, de cînd îi ține în șifonier, săracu' ! Cred c-au prins molii...

— Cinci mii ?

— Are el mai mulți. Dacă e pregătit de nuntă... Îți dai seama. Deci, cinci sute de lei gramul, am calculat eu. Nu-i scump...

— Ce scump ? E pomană, a zis Fănică îndreptîndu-și corpul. Mai ieftin nu las. Intri tu în casă, eu te aștept afară, undeva. Îi spui prețul și...

— Și dacă mă întreabă unde-s verighetele, ce-i spun?

— Aranjăm noi...

— Mergem împreună la fratele matale ! Gata ! Poate-și mai alege și altceva !... am zis eu arătîndu-mă nespus de bucuros. Îl chemăm și pe Matache. Vine și el...

Uscătivul a tăcut și mi-a aruncat o privire sticloasă. Cum să-i fi convenit așa ceva ! *Șucadeaua* era alta. Ca să-i poată înșela și apoi s-o șteargă repede, el trebuia să rămînă singur cu fraierii.

— Vedem noi, a zis el încet.

Ajunși în apropierea blocului Doiniței, l-am lăsat pe conu Fănică în fața unei tutungerii din apropiere, iar eu am urcat pe scară. Eram sigur că nu va pleca și că avea să mă aștepte. Dăduse omul de vad...

M-am întors cu Doinița după cîteva minute. Simpatica noastră secretară purta pe cap o broboadă de țară. Le-am făcut cunoștință.

— Avem banii pentru verighete, le cumpărăm, a zis Doinița deschizînd capacul unei cutii de carton. Era o cutie de pantofi, cu etichetă. Din cutie, a ieșit la iveală un morman de sute. Uscătivului i se făcuseră ochii cît cepele. Numai că Vică nu-i acasă, a zis Doinița. E plecat

la Brad, tot în legătură cu nunta... să arvunească niște palincă. Vine mîine la prînz.

— Mare șmecher, am zis eu. S-a-nvoit și nouă nu ne-a spus. Dacă nu aduce o sticlă să gustăm și noi, nu-i mai fac trampa cu verighetele, așa să-i zici.

— Cum să-i faci una ca asta, s-a-ntristat Doinița. Știi bine de cînd caută și nu găsește... Apoi, domnul e cu verighetele, nu tu.

M-am supărat :

— Bine, dar cu... Cine v-a făcut cunoștință cu...

— Nu vă mai necăjiți, a intervenit Fănică rînjind. Treaba este ca și rezolvată. De fapt, nici eu nu am verighetele la mine.

— Le are la fratele lui, i-am zis eu Doiniței. Le-a lăsat bunicii lor la bijuterii... grupă !

— Vai ! Poate-mi vindeți și mie un lănțișor! a izbucnit Doinița. Am bani. Mai avem o cutie de-asta...

— O să vedem, a mustăcit uscățivul. Nici nu mai știu cîte lănțișoare mai avem...

— Vă rog, l-a implorat Doinița. La ce oră vă puteți vedea mîine cu fratele meu ?

— Pe la opt seara.

— Așa de tîrziu ? El vine pe la prînz, v-am spus.

— Nu pot mai devreme, că trebuie să merg pînă la Unteg, la o mătușă. E cam bolnavă și i-am făcut rost de niște medicamente.

— Dacă nu se poate mai devreme, atunci e bine și la opt, a încuviințat Doinița. Numai de-am scăpa odată de pățania asta cu verighetele...

— O să scăpați, a zis Fănică zîmbind. Să aibă banii pregătiți.

— Se poate ?... Și unde o să vă găsească ?

— La gară. Acolo este aproape de fratele meu și cunosc locul cel mai bine. În oraș, nu prea mă descurc...

— Vin eu cu Vică, sau vine Vasilică ?

— Mata, mata ! Dacă-ți aduc și lănțișorul... Are tot zece grame. În privința prețului, nu discutăm.

— Știu, de acord ! a făcut Doinița. Aduc și eu cinci mii. Poate îl transform și-mi fac și-un inel...

— Aveți, slavă Domnului, de unde, a aprobat-o Fănică. Numai să vă-nduratî... E superb.

— Şi Vasilică ? am sărit eu de colo. El rămîne cu buza umflată, nu ? Pe el cine-l cinsteşte, el de la cine bea o bere ?

— Bine, bine... Vino şi tu, a rîs uscătivul. Te cinstesc eu. În fond, dacă nu erai tu...

— Păi, vezi, nea Fănică ?... Dacă nu eram eu ?...

Dacă nu eram eu, cine ştie pe cîţi mai înşelai şi îi luai tălpăşiţa din Hunedoara bine mersi ! gîndeam eu. Conu Fănică era un escroc, acum mi-era clar. Alesese pentru întîlnire o oră tîrzie, cînd magazinele de bijuterii erau închise şi nu se putea face proba dacă verigheţele şi lănţişorul erau veritabile. Apoi, faptul că alesese ca loc de întîlnire gara, spunea clar că voia s-o şteargă din oraş cît mai repede.

Ne-am despărţit de Doiniţa şi m-am îndreptat cu amicul spre prima staţie de autobuz. I-am spus că merg şi eu tot pînă la gară, iar de acolo pe jos pînă la stadion. În realitate, stăteam chiar lîngă gară, în blocul V 5, însă nu consideram încheiată misiunea din acea seară. Pînă nu aflam şi adresa la care mergea uscătivul, nu mă puteam declara mulţumit. Pînă a doua zi se puteau întîmpla multe, conu Fănică putea să renunţe, şi atunci ce se mai alegea din toată piesa ? Ştiam că uscătivul mă minţise cînd îmi spusese că fratele lui locuia la bloc.

— Îl chem mîine seară şi pe Matache, să vină şi el cu banii ? l-am întrebat pe uscătiv, cînd am coborît din autobuz, la gară.

— Nu, a răspuns el. S-ar putea ca fratele meu să nu fie de acord să vindem prea mult. Dacă am să-l conving, îţi comunic mîine. După ce facem tîrgul cu Vică şi soră-sa, o să fii invitatul meu la o bere şi, atunci, o s-avem timp să ne spunem tot.

— La bere, iei şi mici ! Sînt mort după mici !

— Luăm şi mici, s-a amuzat conu Fănică. Acum, la revedere. E tîrziu.

— La revedere ! I-am strîns mîna şi m-am îndreptat spre barăci, iar el spre blocuri. Asta ar fi bună, m-am gîndit. Să mai merg cu el şi la o bere !... Am rîs în sinea mea intrînd în semiîntunericul din zona barăcilor. Mi-am ales un loc de pîndă, după gardul unei grădini de unde

puteam supraveghea orice umbră care ar fi intrat în acea zonă. N-am așteptat mult. Am zărit silueta uscătivului, acoperită de șapca în cinci colțuri, venind grăbit dinspre blocuri. Conu Fănică nu se mai uita înapoi, convins că scăpase de mine. Apropiindu-se de barăci, iar m-a încercat sentimentul acela ciudat din stația de autobuz, cînd venise direct la mine. Dar acum nu mă putea vedea.

Amintindu-mi de clipele trăite atunci, pot să spun că la mijloc a fost un destin, dacă-l puteam numi așa. Un destin al norocului... Al norocului meu pe sinuosul drum de polițist. Un „destin" care, de ce să nu recunosc, mi-a surîs în toată cairera. Da, dar dacă nu-i *surîdeam* și eu ?...

Fănică al meu a intrat chiar în curtea vecină cu cea în care mă ascundeam. A bătut tare în ușă.

— Cine-i ? s-a auzit o voce groasă din baracă.

— Miliția ! a zis Fănică cu glasul schimbat.

Cîteva clipe în baracă s-au auzit niște zgomote ciudate, trosnituri, urmate apoi de o liniște mormîntală.

— Hai, bă, *gulubeților*, dați-mi drumul ! a început să rîdă Fănică. Sînt Ștevie !

Din baracă, a început să curgă o ploaie de înjurături, cele mai multe pe țigănește. Erau gata să-l și bată țiganii pentru gluma lui nesărată. S-au împăcat însă repede, apucîndu-se de băutură. Privind din grădină pe geam, l-am văzut pe Ștevie în capul mesei. Povestea aprins, numărînd întruna bancnotele pe care le cîștigase la loz în plic mai pe care le schimbase contra monedelor de trei lei. Era veselie mare... Acum pot să-ți spun și eu noapte bună, conu Ștevie ! am zis mulțumit.

A doua zi, cînd m-am dus la serviciu, Doinița îi și povestise maiorului Moldovan schema cu sora lui Vică la care participase.

— Cum e, ți-a reușit figura ? m-a întrebat maiorul curios.

— O să vedem diseară. Am o presimțire că o să punem mîna pe ceva gras...

I-am povestit șefului toate întîmplările, inclusiv că aflasem numele sau porecla uscătivului, precum și locuința unde se dusese.

— Tu vrei s-o iei înaintea băieților de la judiciar, după cum văd, a zis maiorul neascunzîndu-și satisfacția pentru escapada mea. Consultă-te totuși cu ei. Poate chiar știu cine este Ștevie ăsta sau ce învîrt țiganii de la baraca unde te-a condus el. E bine să organizăm flagrantul împreună. Așa-i colegial...

— Bine, dar...

— Lasă amorul propriu. Oricum, meritul îți aparține. Spune-i lui Chiș (șeful biroului judiciar) că pentru diseară eu dau doi oameni : pe... sora lui Vică și pe... Vasilică. Restul să-l completeze el.

— Am înțeles, am zis, gîndindu-mă că avea totuși dreptate. Nu era indicat să merg numai pe mîna mea Puteam să ratez.

Nu m-am dus însă direct la maiorul Chiș. M-am oprit puțin la căpitanul Stoica, „șeriful" țiganilor din Hunedoara. Cînd am intrat în biroul lui, acesta, împreună cu locotenentul Nicolae, stăteau de vorbă cu un țigan. Pe birou, se aflau obiectele ce fuseseră găsite asupra țiganului la percheziția corporală, iar mai încolo, un dosar. Lîngă dosar, mi-au atras atenția mai multe monede de trei lei. Am tresărit.

— E ceva urgent ? mi-a zîmbit căpitanul. Sînt foarte ocupat.

Am înțeles că nu era momentul potrivit să-i depăn povestea mea.

— Numai cîteva cuvinte !

Am ieșit afară. Căpitanul Stoica l-a lăsat pe Nicolae să-l supravegheze pe țigan și m-a urmat.

— Ce-i ? a zis el. E ceva în legătură cu țiganul ăsta ?

— Nu, nu cu el, dar tot în legătură cu un țigan, am zîmbit eu. Numele sau porecla de „Ștevie" vă spune ceva ?

Stoica se gîndi, apoi îmi răspunse șovăind :

— Nu prea am auzit de numele ăsta... Unde stă ?

I-am spus de baraca unde intrase Ștevie.

— Aa ! a zîmbit căpitanul. E din neamul lui Mugurel... Acolo stă o familie de hoți de buzunare.

— Ștevie e din Arad, după cîte se pare.

— Poate. Pe la Mugurel se perindă tot felul de manglitori.

— Dar Ştevie nu este manglitor. L-am urmărit aseară... E *dospitor* în bronz sau în aramă.

— Nu vrei să lăsăm discuţia asta pe mai tîrziu ? Te rog. Mi-a pus o mînă pe umăr. Au apărut în oraş monede false de trei lei şi nu-mi văd capul de treburi. E bai, dacă nu descoperim nimic. Sînt şi cei de la regiune aici...

— ...Multe monede ? am întrebat eu înghiţind în sec.

— Ce mai, e jale...

Simţeam cum mă furnică pielea. „Oare Ştevie să fie... ! Să am tocmai eu norocul ăsta ?" Furat de perspectiva succesului, m-am decis să nu-mi irosesc „ultimul cartuş" în faţa căpitanului Stoica şi, implicit, a ofiţerilor de judiciar de la regiune, şi să continui verificările pe cont propriu. Era vorba, într-adevăr, cum spusese maiorul Moldovan, de orgoliu, de amorul propriu. De ce să fi renunţat la el, cum mă povăţuise blîndul meu şef, căci una era să fi furnizat o informaţie care cine ştie dacă ar fi condus la vreun rezultat, şi alta să fi venit cu o bombă în faza de explozie. Şi să o fi pus tocmai eu pe tavă ! Altfel mi-ar fi crescut atunci „acţiunile". De fapt, dacă gîndesc bine, cui nu i-ar fi surîs o asemenea perspectivă ? Şi cu de ce să fi renunţat la ea ? Chiar şi maiorul Moldovan, de ce să n-o spun, a recunoscut mai tîrziu că am procedat... cum era bine.

— Falsul e reuşit ? l-am întrebat eu pe bătrînul judiciarist.

— Nu prea, a zis el.

— Ţiganul din birou are vreo legătură cu... ?

— Doar îl bănuiesc. Tatonez şi eu...

— Am înţeles. Rămîne atunci să continuăm discuţia despre Ştevie mai tîrziu, cînd o să ai mata timp...

— Da. Acum, nu pot, vezi ce-i pe capul meu. Am să te caut eu.

Căpitanul a dat să intre în birou.

— Nea Stoica...

— Ce-i ? a întors el capul.

— Nu vrei să-mi împrumuţi şi mie o monedă falsă ?

— La ce-ţi trebuie ? s-a mirat el.

— S-ar putea să-ţi fiu de folos, i-am făcut eu cu ochiul. Nu se ştie...

„Şeriful" ţiganilor s-a strîmbat uşor, a ridicat din umeri şi mi-a zis ca un copil :

— Îţi dau una, dar să n-o pierzi, că mă bagi în belea...

Am luat moneda şi am plecat glonţ la alimentara cu autoservire de lîngă poştă. Săculeţul cu monedele de trei lei schimbate de Ştevie mă aştepta în biroul responsabilului. Casiera, care lucra numai în tura de după-amiază, i-l lăsase.

— Credeam că nu mai veniţi, a zis omul. Mă bătea gîndul să le repun în circuit. Avem nevoie de mărunţiş la casă... S-a-ntîmplat ceva cu ele ? Provin de la vreun furt ?

— Dumneavoastră n-aţi văzut că sînt false ? m-a luat pe mine gura pe dinainte.

— False ! ? m-a întrebat uimit responsabilul.

De fapt, nici eu nu ştiam dacă sînt false. Venisem acolo tocmai ca să mă conving. Responsabilul a răsturnat monezile pe masă, în timp ce inima mi se făcuse cît un purice: „Gata, sînt false !" am zis în sinea mea emoţionat, urmărind aspectul monezilor. Culoarea lor era ceva mai stearsă decît a celor originale. Am scos repede din buzunar moneda împrumutată de la căpitanul Stoica şi am început s-o compar cu una pe care am luat-o din grămadă. Da ! Onduleurile celor doi „şerpi" care înconjurau monezile în exterior, aveau aceleaşi imperfecţiuni !...

M-am aşezat moale pe un scaun şi am mai comparat şi alte monezi. Toate — false ! Abia atunci mi-am dat seama care era explicaţia comportării ciudate a lui Ştevie, de ce se grăbise să plece din alimentara, după ce le schimbase, de ce evitase să cumpere din magazine lucrurile mărunte care-l tentaseră, de ce achitase lozurile în plic numai cu astfel de monezi şi schimba repede locul ş.a.m.d.

Am redactat un proces-verbal în baza căruia am ridicat monezile şi i-am spus responsabilului să vină la miliţie împreună cu casiera.

Am umblat apoi pe la toate thioşcurile, pe la toate tonetele unde Ştevie rupsese lozuri în plic şi am ridicat toate monezile false de trei lei pe care le-am găsit. Pe responsabili i-am invitat, de asemenea, la miliţie.

Sincer să fiu, încă de cînd plecasem de la alimentara, mă rodea gîndul să nu mai continui cursa de recoltare a monezilor false, ci să merg direct la baracă, să-l arestez pe Ştevie. Prevăzător, luasem şi pistolul, şi-aveam un curaj nebun. Ca să nu mai spun de nerăbdare... M-am mutors însă din drum, calculînd după logica anchetatorului că mai întîi trebuia să strîng probe. Dar dacă-l scap? Fierbeam totodată. Mă calmam cu gîndul că Ştevie va veni la întîlnire, la opt seara şi... tot avea să fie al meu!

Am ridicat ultimele monede false la toneta din piaţă, unde Ştevie jucase ultima dată. Ideea că el n-avea să vină seara la întîlnire şi că poate o şi ştersese după o asemenea lovitură, începuse să mă obsedeze. Dacă încă n-a sters-o, poate că suflă unu' o vorbă, se duce vestea şi... N-am mai putut răbda şi am pornit cu toată viteza spre baraca unde-l văzusem că intrase. Apropiindu-mă de baracă, am devenit prudent. Era în plină zi — şi am ocolit prin spate. Baraca avea un geam şi-n spate. N-a trebuit să fac prea mulţi paşi ca să-nţeleg, după zgomotele care se-auzeau, că ţiganii chefuiau. Avuseseră un dever nesperat... Numai eu ştiam-cîte monezi false aveam în servietă!

Am realizat pe loc să singur nu mă puteam descurca. Nu puteam risca, doar aşa, din amor propriu... Mă puteam alege — ţiganii fiind băuţi — şi cu alte consecinţe. M-am mulţumit că descoperisem bomba în faza gata de explozie şi m-am repezit la un telefon public din apropiere. Am vorbit direct cu căpitanul Ştefan, şeful miliţiei, căruia i-am raportat toată situaţia.

— Aşteaptă-ne la tutungeria din colţ, a zis şeful. Venim repede.

În mai puţin de zece minute, au sosit lîngă tutungerie două I.M.S.-uri cu lucrători de miliţie, în frunte cu căpitanul Ştefan.

— Tare neastîmpărat mai eşti, mi-a zis zîmbind şeful meu de birou, maiorul Moldovan, după ce a coborît şi el din maşină. N-ai mai avut răbdare pînă diseară...

— Ar fi putut s-o şteargă, să nu vină la întîlnire... Aşa, sîntem mai siguri.

— Bravo! m-a felicitat căpitanul Ştefan, cînd i-am arătat monezile false. N-am cuvinte...

Ţiganii au fost luaţi prin surprindere.

— Mîinile sus! La perete!

Tremurînd din toate încheieturile, „gazdele" s-au conformat imediat. Ştiau lecţia... M-am apropiat de Ştevie şi i-am lipit pistolul de ceafă.

— Nu trage, a zis el dîrdîind. Vă dau ponturi mari, o să vedeţi...

— Dacă-i aşa, nu trage, Vasilică, mi-a zis maiorul Moldovan.

Am îndepărtat pistolul.

— Uite că nu trag, am zis.

Recunoscîndu-mi vocea, Ştevie a întors capul uluit. Cînd m-a văzut cu pistolul în mînă, a fost gata să leşine. A revenit în poziţie verticală, cu mîinile sprijinite de perete.

— Mămiculee, ce rocadea mi-a făcut! a strecurat el printre dinţi rotînd din cap. Au, ce rocadea!...

Am găsit în baracă şi alte monezi false de trei lei pe care Ştevie şi ciracii lui urmau să le plaseze pe piaţă, precum şi un săculeţ cu verighete şi lănţişoare de bronz. Falsificarea monezilor şi a bijuteriilor nu era însă opera lui Ştevie — el era numai plasator. De falsificări se ocupa un grup de infractori din comunele Sîmbăteni şi Covasînţ, regiunea Arad. Aceştia au fost arestaţi cu sprijinul Miliţiei Regiunii Arad, la şeful grupului găsindu-se şi cochiliile din ghips în care turna monezile, compoziţia de metal şi instrumentele cu care le finisa.

A doua zi după arestarea lui Ştevie, am fost chemat la şeful direcţiei regionale a miliţiei, colonelul Eugen Popescu. M-a felicitat şi mi-a dat un premiu de 600 de lei. La iniţiativa şugubăţului nostru coleg, locotenentul-major Adrian Picuş, banii mi-au fost daţi numai în monede de... trei lei. Le-am luat, ce era să fac? Nu erau false!

BANII SAU VIAȚA

Într-o după-amiază, am trecut pe la birou să iau niște bani din fișet. M-a văzut căpitanul Ștefan.

— Ce faci ? m-a întrebat el.

— Vreau să cumpăr un pardesiu și apelez la... casa de bani ! i-am făcut eu cu ochiul.

— Lasă pardesiul pe mîine, a reluat căpitanul. Am o treabă delicată pentru tine. Băieții de la judiciar sînt obosiți, au lucrat toată noaptea și toată ziua... De fapt, chiar voiam să te chem de acasă.

— Telepatia, am zîmbit eu.

— Sper să fie de bun augur, a zîmbit și șeful.

— Despre ce este vorba ?

— Despre o servietă de bani.

— O servietă... de...

— 160 000 lei !

— Cît ?...

— Vino la mine în birou. Servieta e acolo.

L-am urmat. În birou, o servietă jerpelită și unsuroasă. Nu i se mai putea distinge culoarea : maro închis sau neagră ? Alături, un ziar mototolit, cu resturi de mîncare, și mai multe cîrpe unsuroase.

— Ziarul cu resturile de mîncare și cîrpele au fost deasupra, a zis șeful. Ne-a fost adusă de un elev de clasa a patra. Se juca cu ea niște copii, la capătul mașinii doi, în O.M. (orașul muncitorilor). Elevul a trecut pe-acolo și a uitat în ea.

— Copiii n-au văzut banii ?

— Nu. Resturile de mîncare și cîrpele de deasupra l-au făcut s-o închidă la loc și să joace fotbal cu ea.

— Hm ! Fotbal cu... 160 000 lei ! Băiatul merită să fie felicitat în fața profesorilor săi și a colegilor.

— Asta o s-o facem mîine. Pînă atunci, însă, trebuie să aflăm ce e cu banii, cine plînge după ei.

— Cînd i-a găsit băiatul ?

— Acum o oră.

— Încă n-a reclamat nimeni ?

— Nimeni.

— Hm ! m-am mirat eu. Care să fie oare „istoria" acestor bani ? !...

— Să nu se fi comis vreo spargere, vreun furt de proporţii...

— Nu poate fi, am zis. După ce-şi asumă riscul unei asemenea lovituri, infractorul să piardă tocmai banii ?

— Poate că n-a fost numai unul. Poate că au fost mai mulţi şi, cine ştie ce-o fi intervenit între ei, ce s-o fi întîmplat...

— Nu-i exclus, am aprobat eu. Poate s-au încăierat şi unul a fugit cu banii... Poate că i-au ascuns... Apropo, unde-au găsit puştii servieta ?

— La vreo douăzeci de metri de staţie, pe o cărare care duce spre ultimele blocuri construite.

— Deci, n-a fost ascunsă...

— Nu, tocmai aici e curiozitatea.

— Atunci, se pare că a fost pierdută...

— În asemenea condiţii ? m-a privit şeful mirat. După uzura servietei, posesorul ei este un muncitor. Ştii tu vreun muncitor sau vreo persoană care să umble prin oraş cu 160 000 lei ? Şi de unde atîţia bani...

— ...aşezaţi sub nişte resturi de mîncare, sub nişte cîrpe ? am subliniat eu.

— Păi, vezi ? ! E ceva necurat aici. Şi dacă azi nu facem nimic, mi-e teamă ca mîine să nu fie prea tîrziu, nu ştiu cum să spun.

— Vă înţeleg. Şi cîteva indicii avem... În primul rînd, banderolele în care sînt pachetele de bani. Apoi, servieta, resturile de mîncare, cîrpele... Trebuie să dau eu de vreun fir. Vorbiţi dumneavoastră cu directorul băncii şi cu directorul C.E.C.-ului să mă sprijine.

Am luat geanta cu banii şi m-am retras la mine în birou. Am studiat banderolele pachetelor. Toate aveau aplicată o parafă roşie cu un nume şi un prenume, pro-

babil ale casierei, imprimate neclar. Pe unele, se putea încă distinge numele Ana. Banii, deocamdată, atît spuneau. Pe fundul servietei, am dat de un briceag ! Un briceag folosit, cu plăsele din os, avînd scrijelite pe o parte inițialele G.F. M-am oprit puțin și asupra resturilor de mîncare : pîine, slănină de casă, afumată, și ceapă. Ziarul pe care fuseseră găsite era un exemplar din România liberă, apărut în acea zi. Pe o margine, era scris ceva cu creionul. Un nume probabil. Doar două litere se desluşeau: Gh. Restul era o linie ondulată. În cîrpe, n-am putut citi mare lucru.

Aveam, deci, prenumele casierei care eliberase banii, un briceag cu inițialele posesorului, date gastronomice din care rezulta că omul cu geanta era ardelean, și că avea abonament la ziarul România liberă. Această din urmă concluzie am tras-o pe baza corespondenței care exista între inițiala G, de pe plăseaua briceagului, și cele două litere, Gh, cu care începea numele scris pe ziar. Însemnarea numelui de pe ziar putea fi făcută de responsabilul cu presa din vreo întreprindere. Deci, omul putea fi angajat la o întreprindere. Starea servietei, unsoarea de pe ea îmi indicau și ele încotro trebuie să-mi îndrept investigațiile...

M-am repezit mai întîi la C.E.C. Am stabilit că nu se eliberase, în ultimele zile, o asemenea sumă și că nu aveau vreo casieră cu numele sau prenumele Ana.

La bancă, m-a întîmpinat directorul.

— Toate casierele sînt aici, a zis el, după ce-am făcut cunoștință. Cazul e delicat, după cîte am înțeles de la domnul căpitan Ștefan.

— Este, am confirmat. Doamna casieră, Anaa...

— Ana Rizea ? a făcut ochii mari directorul.

— Mai aveți și alte Ane, casiere ? am evitat eu răspunsul.

— Este singura noastră Ană, a zis directorul furat de gînduri. Deci, a conchis el, banii sînt de la combinatul siderurgic. Casiera Ana Rizea a făcut azi-dimineață plata C.A.R.-ului pentru combinat !

— Cui a dat banii ?

Directorul băncii s-a uitat la mine mirat.

— ...Casierei centrale ! Cîteva milioane... Cu escortă, mașină, pază înarmată... Chiar dumneavoastră puneți o asemenea întrebare ?

Mi-am cerut scuze. Directorul a chemat-o pe casieră.

— Este parafa mea, a exclamat femeia. Numai Viorica Dumitru, casiera centrală a combinatului, vă poate da un fir. Eu i-am predat banii, atîta tot...

— Vă interesează și documentele ? a intervenit directorul.

— Nu, mulțumesc. Nu mă ajută cu nimic. V-aș ruga să-mi permiteți să dau un telefon la combinat. Poate că am șanse s-o mai găsesc pe casiera Viorica Dumitru la serviciu. Mă gîndesc că astăzi are o zi grea și poate-a stat și după program.

— N-o găsiți, a zis Ana Rizea, ea termină cu banii pînă la sfîrșitul programului.

— Chiar așa de repede ? m-am mirat eu gîndindu-mă la milioanele ridicate.

— Îi predă mandatarilor C.A.R. din secții, m-a lămurit Ana Rizea. Aceștia, la rîndul lor...

— Înțeleg... Totuși, trebuie s-o găsesc. Poate e vreo hibă la casierie. De-aici trebuie pornit.

— Mda !... a făcut Ana Rizea pe gînduri. Dar, din păcate, Viorica nu stă în Hunedoara. Face naveta la Deva.

— Mă-ndoiesc că vom găsi pe cineva la ora asta, am spus eu. Singura soluție este să-l chemăm de acasă pe șeful biroului personal, să ne dea adresa ei și telefonul.

— Telefonul ? am auzit-o deodată pe Ana Rizea. Parcă am notat eu undeva numărul ei de-acasă...

Femeia s-a dus la biroul ei și a început să răsfoiască într-un carnețel.

— O salariată foarte conștiincioasă..., mi-a șoptit directorul.

N-a apucat însă să termine, că am și auzit-o pe casieră strigînd :

— L-am găsit !

Am făcut comandă cu Deva, de la telefonul directorului. Nu după mult timp, îmi răspundea chiar Viorica Dumitru. I-am explicat ce se întîmplase și am rugat-o să vină urgent la Hunedoara.

Pierdeți timp, așa ! m-a tras directorul de mînecă. Vă expediți cu șoferul meu și o aduceți. Dacă este nevoie, mașina rămîne la dispoziția dumneavoastră pînă dimineața.

Am mulțumit amabilelor gazde și am plecat la Deva. Șoferul directorului, nea Zlate, pare-mi-se că-l chema, era tare bucuros că îndeplinea o misiune polițistă și nu mai conteneau să mă întrebe tot felul de lucruri. L-am cucerit, în cele din urmă, încît, înainte de a suna la ușa casierei, m-a oprit și mi-a spus :

— N-am să mă dezlipesc de tine, comisare, pînă nu rezolvăm cazul, pînă n-o să punem mîna pe hoț !

I-am zîmbit :

— Bine, nea Zlate.

Ne-am întors cu Viorica Dumitru la Hunedoara, femeia făcîndu-și tot timpul probleme pe drum ca nu cumva să fi fost spartă casieria C.A.R.-ului. I-am spus să se liniștească, verificarea aceasta fusese prima mea grijă.

— Dacă s-a intrat cu chei potrivite ? a continuat ea să se frămînte.

— Ar fi putut să vă ia cineva mulajul cheilor ?

— Eu știu ? !

La casieria C.A.R.-ului, i s-au spulberat repede temerile. Totul era intact.

— Atunci, numai de la casierii mandatari s-au putut strînge banii, a zis ea.

— Sînt mulți mandatari ?

— Vreo treizeci...

Nea Zlate s-a uitat la mine trist, apoi și-a ridicat cocoșul șepcii.

— Credeam că-i simplu...

— N-aveam ce face, nea Zlate, i-am zis, bine că sîntem cu mașina.

— Gata, îi dăm bătaie...

I-am cerut casierei o listă cu numele tuturor mandatarilor din secțiile combinatului. Viorica Dumitru avea și adresele acestora și numerele de telefon.

— Unii sînt în turele libere cînd vin banii C.A.R.-ului, a explicat casiera. Atunci. trimit după ei acasă sau le dau telefon. Aşa am convenit... -

— Foarte bine, am apreciat eu din punctul meu de vedere.

Scuteam un timp foarte preţios.

— Nu vă amintiţi, totuşi, dacă vreunul dintre mandatari şi-a pus banii în această servietă ? am întrebat-o pe casieră, arătînd spre obiectul care zăcea inert pe masă şi ne crease toate aceste probleme.

— Nu, a dat femeia din cap. N-am timp să mă uit la aşa ceva. Eu sînt atentă la bani, vă daţi seama...

Am selecţionat casierii mandatari care aveau iniţialele „G.F." şi cu ei am început verificarea. Ca să nu ratez, dacă aceasta era pista cea bună — şi mi se părea, într-adevăr, cea mai bună — am luat în calcul unele combinaţii inverse ale iniţialelor. Din prima, „G.F.", aveam patru nume, iar din a doua, „F.G.", numai două. Şase nume, şase adrese. Nici unul dintre posesori n-avea telefon.

— Îi dăm bice ? m-a întrebat nerăbdător nea Zlate.

— Încă puţin, i-am răspuns preocupat de alte calcule.

Perspectiva ca servieta să aparţină vreunui hoţ părea prea puţin plauzibilă. Între timp se făcuse noapte. Era trecut de ora 23,00. Dacă s-ar fi aflat de unde proveneau banii, de la ce casier mandatar, mi-ar fi plăcut atunci să ştiu că mă aflam în posesia servietei infractorului, căci ea constituia o probă materială indubitabilă, de la care aş fi ajuns la el, dar telefoanele, date din jumătate în jumătate de oră la ofiţerul de serviciu de la miliţie, mă făceau să cred că se-ntîmplase ceva grav, pentru că încă nu reclamase nimeni nimic...

Deci, deocamdată, tot „G.F." sau „F.G." ! N-aveam de ales. Ba, nu, am mai făcut o selecţie : din cei şase, trei casieri mandatari figurau cu adresele în O.M. (oraşul muncitorilor), deci în zona unde fusese găsită servieta de către copii.

Nea Zlate, cînd a văzut că din treizeci de mandatari am ajuns la trei, m-a bătut pe umăr şi mi-a zis :

— Hai, ce mai aştepţi ? S-a simplificat treaba... Cu cine începem ?

— Cu șoferii liniei de autobuz nr. 2 ! am răspuns. Se retrag la această oră și-i găsim pe toți la garaj.

Nea Zlate m-a privit mirat. I-am explicat că servieta fusese găsită în apropierea stației autobuzului liniei 2, la capăt în O. M. Era o investigație de rutină, dar absolut necesară; (Bate fierul cît e cald !. A doua zi nu-i mai găseam pe toți șoferii, erau date uitării amănunte ș.a.m.d.)

Am poposit cu nea Zlate la garajul I.G.O. Hunedoara, unde i-am găsit pe toți șoferii autobuzelor liniei 2 din acea după-amiază. M-am întreținut cu ei, însă nimic notabil în legătură cu servieta.

În cursa pe care am făcut-o pe la ora 17,00 a leșinat un cetățean în mașină, a zis un șofer. Dar n-am observat vreo servietă la el.

Am plecat din nou cu nea Zlate, de data aceasta în O. M.

— La care mergem ? s-a uitat el la mine. Tragem la sorți?

M-am uitat pe listă. Din cei trei „G.F.", doi purtau numele de Gheorghe, iar ultimul de Ghinea. Nu știu de ce, dar pe mine mă trăgea ața, cum se spune, spre Ghinea.

Ne-am oprit în fața unui bloc nou, la o margine. De-acolo, cîmpul spre satul Sîncrai... Am găsit repede scara și am urcat la etajul 2. Am sunat la ușa apartamentului. Nu ne-a răspuns nimeni.

— Totuși, în hol este lumină, mi-a arătat nea Zlate o rază ce se strecura pe sub ușă.

— Da. O fi prin vecini.

Am sunat la apartamentul vecin, unde se auzea muzică. A ieșit un bărbat, clătinîndu-se ușor.

— Nea Florică e-acasă, a zis el. L-am văzut acum o oră. Da' e *trotilat* rău. Nu l-am văzut niciodată așa... De obicei nu prea bea. Sunați mai mult; iar dacă nu vă răspunde, v-aș sfătui să reveniți dimineață. Ăsta e somn greu...

— Bine, dar familia ? a întrebat nea Zlate.

— Soția e plecată cu băiatul la țară. E singur de vreo săptămînă.

— Vă mulțumim.

— Sănătate !

Am rămas cu nea Zlate.

— Nici vecinul nu-i mai prejos în privința chefului, mi-a făcut el cu ochiul. O fi luat și el C.A.R.-ul. Mergem la următorul ? m-a privit el.

— Nu. Mai stăm puțin.

Am lipit urechea de ușă și am auzit pași în bucătărie. Deodată ușa s-a deschis. În prag s-a ivit un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu părul inspicat, și cu ochii injectați de băutură. Cînd ne-a văzut, s-a speriat. Crezuse că plecaserăm.

— Bună seara, am zis. Sînt locotenentul... de la miliție. Aș vrea să discutăm ceva.

— În ce problemă ? a întrebat el.

— Sînteți casier mandatar C.A.R. pentru secția unde lucrați în combinat și aș dori să discutăm ceva în legătură cu...

— Ați găsit cumva servieta ? s-a trezit el subit.

Întrebarea a căzut ca o bombă. Nea Zlate a făcut ochii mari.

— Cîți bani ați avut în servietă ?

— 160.000 de lei, a izbucnit deodată în plins. Nu s-au prezentat muncitorii să le dau împrumuturile și mi-a fost frică să las banii la serviciu. Mi-a fost frică să nu-i fure cineva. Am vrut să-i iau acasă, dar în mașină mi s-a făcut rău. Cînd m-am trezit, din leșin, eram întins pe iarbă, iar servieta nicăieri. Nu știu cine-a luat-o...

— Să intrăm în casă, i-a revenit glasul lui nea Zlate. Ce de emoții ne-ai mai dat, omule !...

Am intrat în apartament, deși casierul, aflat parcă într-o stare de prostrație, nici gînd să ne fi poftit. În bucătărie, pe masă, un pahar înalt, plin cu băutură.

— Și, care va să zică, îți otrăveai sufletul, l-a luat nea Zlate, așezîndu-se pe un scaun. Nu era, bre, o soluție, trebuia să te prezinți la miliție și să reclami.

— Cine m-ar fi crezut ! a izbucnit casierul în hohote de plîns. Sînt un om nenorocit, sînt pierdut, m-am distrus, mi-am distrus și familia. Ce rost mai are să...

În clipa aceea, mi-am dat seama că-n bucătărie mirosea puternic a usturoi, deși usturoiul nu se vedea nicăieri. Am mirosit paharul de pe masă. Cred că m-am schimbat brusc la față. Am ridicat capul și am întîlnit privirea casierului.

Nea Zlate a intervenit la timp și l-a sprijinit, ajutîndu-l să se așeze pe un scaun. Omul se făcuse ca varul.

- Ce-i acolo ? m-a întrebat mirat șoferul.

- Verde de Paris, am zis.

- Idiotule ! s-a-ntors furios șoferul spre gazda noastră. Era roșu de furie. Idiotule ! Dacă-ți închipui că toți oamenii-s fiare...

— Oh, a răsuflat ușurat casierul. Acum, gata, fie ce-o fi Îi suporta eu. Cinci minute dacă mai întîrziați, eram pe lumea cealaltă... Am cumpărat coniac și l-am băut ca să prind curaj. Și curajul nu venea. Și iar am băut. Și gata, eram gata să...

Lăsîndu-l pe casier cu vorbele lui, nea Zlate s-a repezit la mine și m-a îmbrățișat, după care m-a întrebat mirat :

— Ce te-a îndemnat, comisare, să ne oprim de prima dată aici ?

N-am putut răspunde. Și-mi spun și azi că poate a fost vorba de un al șaselea simț, poate de telepatie, poate flerul meu polițist care Dumnezeu știe ce-nseamnă în fond !

În orice caz, ceea ce l-a salvat pe Florea Ghinea atunci a fost unirea eforturilor unor oameni care-au dedus că pierderea unei asemenea sume poate însemna, pentru un om al lor, o tragedie.

PE URMELE UNUI... „ROIB"

Fila calendarului arăta „1 septembrie 1967". Sosea la Hunedoara noua promoție de ofițeri, eveniment care m-a făcut să mă gîndesc că „îmbătrînisem" c-um an. Cînd m-am dus să-i văd pe proaspeții noștri colegi și am dat cu ochii de unul dintre ei, am zvîcnit unul către altul, îmbrățișîndu-ne și sărutîndu-ne. Proaspătul locotenent Viorel Croitoru îmi era amic din copilărie. Locuia în București, lîngă Piața Crîngași, aproape de podul Grant. Amorezat și el de balonul rotund, venea duminica în parcul C.A.M.-ului, însoțit de cei mai înverșunați coechipieri ai săi din Crîngași și ne înfruntam în jocul de fotbal pînă ne apuca întunericul și veneau părinții după noi să ne ia acasă. Ce copilărie frumoasă... Apoi învățaserăm amîndoi la același liceu. Și iată că aleseserăm și aceeași meserie.

Terminasem școala de ofițeri de miliție cu un an înaintea lui. Parcă-l văd și acum compătimindu-mă că trebuia să părăsesc Bucureștiul nostru drag și să mă duc tocmai pe meleagurile Hunedoarei unde fusesem repartizat. „Eu am să trag sforile să rămîn aici !" îmi spusese el gîndindu-se la viitoarea sa repartizare. Și iată că după un an de zile, cu sprijinul providenței, ne trezeam colegi de serviciu tocmai acolo unde nici el și nici eu nu speraserăm : la Hunedoara ! Și, culmea, era repartizat tot la anchete, deci coleg cu mine de birou !

Odată cu Viorel, care era un băiat frumușel, cu un farmec copilăresc, a mai fost dat la biroul nostru încă un ofițer din promoția lui, locotenentul Marin Dincă, un tip bonom, cu mișcări lente, ce și-a atras curînd din partea noastră porecla de „Baronul".

I-am luat pe Viorel și pe Baron pe lîngă mine și așa rămas nedespărțiți pînă în ziua cînd am fost promovat la miliția regiunii. I-am învățat din mers tot ce acumulasem în meserie pînă atunci și-am rezolvat împreună numeroase cazuri. În scurt timp erau și ei apreciați de conducerea noastră.

Unul dintre cazurile înscrise în jurnalul meu și pe care l-am rezolvat în trei, a fost foarte interesant și cu răsunet nu numai în mijlocul colegilor noștri de la miliția din Hunedoara.

...La restaurantul „Corvinul" fusese angajată o tînără cîntăreață de muzică ușoară, foarte talentată, cu un glas superb, rar întîlnit. Nu-mi aduc aminte cum o chema atunci, numele ei de astăzi fiind însă cunoscut de toată lumea : Mirabela Dauer !

Cîntăreața s-a bucurat în scurt timp de o mare priză la public. Atrăgea în cochetul local oameni de toate vîrstele, dar mai mult tineri, seară de seară restaurantul fiind arhiplin. Dar pe lîngă bucuriile succesului, tînăra cîntăreață a început să aibă și necazuri. Era urmărită într-o vreme în mod insistent de doi tineri...

Ca să poată scăpa de ei, Mirabela s-a prezentat într-o zi la locotenentul Dincă, pe care i-l recomandase șeful orchestrei. I-a explicat speriată toată situația. Era decisă, zicea ea, să părăsească orașul, pur și simplu, dacă cei doi tineri n-aveau s-o lase în pace.

— Poartă niște cuțite așa de mari ! i-a spus cîntăreața ofițerului. Mi le-au arătat... Și au niște figuri fioroase...

— Bine, dar personalul localului, membrii orchestrei? a întrebat-o Baronul.

— Ei mă protejează, nimic de zis, și mă conduc diminața pînă în ușa garsonierei, dar mai departe ?... Cei doi golani apar și ziua în jurul blocului. A-nceput să-mi fie frică și să mai ies în oraș după cumpărături.

— Dacă venim diseară la „Corvinul", îi găsim acolo ?

— Negreșit. Sînt nelipsiți în fiecare seară și cheltuie la buni în stil mare.

— Bine, fii fără grijă, o să ai protecția noastră, i-a zis Dincă la plecare, ca s-o îmbărbăteze.

— Dar, vă rog... Vă rog să veniți, a insistat Mirabela. Eu nu mai stau, dacă...

Locotenentul Dincă a raportat şefului miliţiei despre vizita tinerei cîntăreţe şi despre necazurile ei. Şeful cunoştea problema. Primise o sesizare în aceeaşi dimineaţă din partea conducerii T.A.P.L.-ului. Fata fusese şi acolo în audienţă.

— Îţi alegi doi băieţi, i-a spus lui Dincă şeful, şi diseară, în timpul liber, vă-nfiinţaţi la „Corvinul". Aflaţi cine sînt indivizii, ce hram poartă, de unde au bani, dacă au „semnat condica" pe la noi ş.a.m.d. Ştii tu ce ai de făcut. Dar să nu cumva să vă bată gîndul să staţi acolo pînă dimineaţa şi să nu vă văd mîine la serviciu — că, de ! aţi fost în misiune — că trei ani de aici încolo n-o să vă mai întîlniţi cu vreo primă...

— Om fi noi băieţi veseli, a rîs Dincă, dar misiunea din seara asta o vom executa scurt.

— Bine, la treabă ! a rîs şi şeful.

Pe cine era să aleagă Baronul ca parteneri ? Pe Viorel şi, bineînţeles, pe mine, ca mai bătrîn.

Ne-am aşezat la o masă ce ne era deja rezervată şi în înţelegere cu ospătarul am luat numai răcoritoare, dar aduse în sticle de vin la trei sferturi.

Cum a început programul Mirabelei, şi-au făcut apariţia la o masă, nu prea departe de noi, trei indivizi, care s-au aşternut serios pe băutură, consumînd numai vinuri scumpe. Mirabela ne-a făcut un semn discret că la masa respectivă erau cei doi „împricinaţi", văzîndu-şi mai departe de programul ei. Cînd am întors capul spre masa indivizilor, privirea mi s-a încrucişat cu a unuia dintre ei. Ne-am recunoscut imediat. Cine credeţi că era ? Manciu ! Unul cu care bătusem mingea în copilărie, ca şi cu Viorel, în parcul C.A.M.-ului, dar care, dacă vă amintiţi, îi furase stiloul japonez viitorului mare fotbalist Nichi Dumitriu, învinuindu-mă pe mine de acea faptă. Hm ! Ce mică e lumea...

L. am salutat printr-o înclinare a capului şi el s-a înroşit puţin la faţă. Ştia că sînt ofiţer de miliţie. Nu ştia însă şi unde lucrez.

— Îl cunoşti ? l-am arătat pe Manciu lui Viorel.

— Figura parcă mi-e cunoscută, a zis Viorel.

Cînd i-am spus cine era, Viorel şi-a adus imediat aminte de el, din parcul C.A.M.-ului, dar nu-i cunoştea

istoria. Le-am povestit celor doi colegi întîmplarea cu stiloul lui Nichi Dumitriu. Le-am precizat că era un trișor de talie la toate jocurile de noroc, prezența sa în Hunedoara părîndu-mi-se foarte suspectă.

— A mai fost „ascuns" ? m-a întrebat Baronul.

— Nu mai știu nimic despre el, de cînd eram elev la școala de ofițeri de miliție, i-am răspuns. Dar sînt sigur că a fost la mititica, fiindcă nu-i plăcea să muncească, jocurile de noroc fiind pasiunea vieții lui. Și-apoi, dacă poartă și cuțit, asta nu spune nimic ?

— Mda... Atunci, e... binevenită întîlnirea, mi-a zîmbit pe sub mustață Baronul.

— Știu ! i-am făcut eu cu ochiul. Am să-l invit afară să discut cu el... amintiri din copilărie, dar pentru mai multă siguranță, am să-l bag în biroul responsabilului !

— Apoi, vor veni acolo și ceilalți, a zîmbit Viorel.

Planul fiind făcut, m-am dus la masa lui Manciu și după ce m-am prezentat la tovarășii lui drept un prieten din copilărie, din cartierul C.A.M.-ului, mi-am cerut scuze și l-am invitat pînă afară. Tipii cu care chefuia Manciu mi-au zîmbit forțat. Știau de la „prietenul" meu, va să zică, în ce ape mă scăldam.

L-am invitat pe Manciu în biroul responsabilului. Observînd că nu prea-i făcea plăcere locul ales de mine pentru a ne depăna amintirile, l-am întrebat dacă se teme de ceva, apoi l-am întrebat ce mai știa despre cutare ori cutare băiat din cartier, ce ajunseseră în viață ? Despre cei care-și aleseseră cariera fotbalului, mă interesa pe la ce echipe jucau. Apoi, am vrut să știu dacă se mai adunau puștii în parc la o miuță. Și tot așa. M-a pus în temă cu date despre toți, dar cînd am ajuns la el și l-am întrebat cu ce se ocupă, a mimat o durere de stomac.

— Am fost bolnav rău de ulcer ! mi-a spus el cu o grimasă de escroc, pe care i-o cunoșteam foarte bine. M-au ținut mai mult părinții...

— Și pe aici, pe la Hunedoara, cu ce treburi ? l-am privit cu drept în ochi.

— Poate găsesc o slujbă, dar ceva... așa, mai ușor.

— Perfect, i-am zis. Te ajut. Dar, de ce porți cuțit, că asta nu înțeleg ?

Manciu a rămas perplex că știam amănuntul. S-a-ngălbenit brusc și mi-a răspuns vădit stînjenit.

— Am auzit că pe aici, prin Hunedoara, sînt mulți care dau cu șuriu. Îl port ca să mă apăr, dacă mi se întîmplă ceva.

— Un om pașnic ca tine, care a venit aici să se angajeze, n-are de ce să poarte cuțit, n-are cu cine să intre în conflict, i-am spus eu. Dă-mi cuțitul !

„Prietenul" meu din copilărie nu mai avea încotro, și-a ridicat cracul pantalonului de la piciorul drept, dînd la iveală un cuțit lung, prins de gambă cu două cercuri de elastic.

— Frumoasă sculă ! am zis. Ceilalți doi cine sînt ?

— Ăla blondu' e zidar, iar brunetu' e tot din București, din Floreasca, a venit cu mine să ne angajăm.

— Și pe blond unde l-ați găsit, unde lucrează ?

— L-am cunoscut aici, în Hunedoara, cred că lucrează la combinat, nu știu precis.

— Dar tu ai ceva zaruri pentru barbut la tine ? nu l-am slăbit cu din priviri.

— N-am. Să mor ! s-a schimonosit el iar de durere.

— Ia caută-le la *chichiță !* Nu uitasem trucurile infractorilor pe care le învățasem încă de cînd eram de-o șchioapă. Era vorba de un buzunăraș în spatele beteliei pantalonilor pe care trișorii îl încopciază.

— Am... o pereche, a fost nevoit Manciu să le scoată. Dar... pentru distracție, să mor ! Nu mă mai ocup cu...

— De cînd ești în Hunedoara și unde dormi ? Intrasem acum de-a binelea în rolul care-mi stătea cel mai bine în fața unor asemenea specimene.

— Ieri am venit și dorm la zidar.

Era clar că mințea. L-am trimis pe responsabil să-i cheme în birou și pe ceilalți doi tipi de la masă, chipurile la invitația lui Manciu. Cînd blondul și brunetul au apărut în birou, ușa s-a închis în urma lor, fiind încadrați de cei doi colegi ai mei, Baronul și Viorel. Am făcut prezentările și după ce i-am percheziționat, le-am pus cătușele pentru mai multă siguranță. Brunetul avea un cuțit la fel ca și Manciu și-l ținea în același loc. În plus, „cei trei magnifici" aveau la ei, în total, vreo zece mii de lei.

— Unde sînt buletinele voastre ? i-am întrebat aşteptînd să sosească maşina miliţiei.

Toţi trei au ridicat din umeri.

— Bine, ne clarificăm la miliţie !

La miliţie, fiecare dintre noi ne-am ocupat de cîte un client, mie revenindu-mi, cum era şi normal, „prietenul" din copilărie : Manciu. De data asta a recunoscut că făcuse puşcărie pentru cîteva „mici" înşelăciuni şi venise la Hunedoara de două săptămîni, în căutare de parteneri la jocurile de noroc, parteneri, pe care, bineînţeles, să-i trişeze. Prin intermediul zidarului, cunoscuse mai mulţi amatori, realizînd vreo zece partide grase, cum le zicea el, în urma cărora cîştigase în jur de patruzeci de mii de lei. Din aceşti bani, cheltuise pe la restaurante şi în speial la „Corvinul" vreo cincisprezece mii de lei. Cei zece mii găsiţi asupra lor erau tot din cîştigul lui.

— Şi brunetul din Florească ? l-am întrebat.

— L-am cunoscut în puşcărie şi ne-am împrietenit. L-am adus cu mine ca să-mi ţină spatele dacă se prindeau ţiganii că i-am trişat. Cunoşti schemele şi riscu' e mare... Rică (brunetul) e iute în mînuirea cosorului...

— El pentru ce a fost condamnat ?

— Pentru viol !

— A-ha ! Deci, pentru asta aţi tot urmărit-o pe cîntăreaţă...

— Mai mult el. E „boala" lui...

— Unde sînt restul de bani pe care i-ai cîştigat ?

— La zidar, în camera lui de la cămin. I-am ascuns într-o pernă.

— Şi cam ce-nvîrteşte zidarul ?

— Lucrează în combinat. La zidărie, aşa ne-a spus. Rică l-a cunoscut cu ani în urmă. Îl cheamă Roibu.

Manciu fiind destul de sincer în ceasul al doisprezecelea, de fapt nici nu mai avea cum să fie altfel, am plecat (de data aceasta cu adevăraţii mei prieteni, Viorel şi Baronul), la locuinţa zidarului. Am găsit banii lui Manciu în pernă — restul de cincisprezece mii de lei — dar am mai găsit în saltea, încă şaizeci şi cinci de mii de lei !

Rică s-a uitat o clipă la Manciu pieziș, crezînd că-l trăsese în piept, dar, pînă la urmă, amîndoi și-au întors privirea spre Roibu.

— Sînt economiile mele ! a zis zidarul.

— De cînd lucrezi în combinat ? Ia dă-mi legitimația ! i-am cerut eu.

Roibu a căutat legitimația de serviciu într-o haină din șifonier și mi-a întins-o cu teamă.

— Ia citește, Viorele ! i-am întins eu legitimația colegului meu după ce mi-am aruncat o privire asupra ei.

Roibu nu era zidar, ci lăcătuș mecanic la o secție din combinatul siderurgic, fiind angajat numai de șase luni.

Și mă rog, de unde atîția bani, în numai șase luni ?

Ne-am întors la bază și l-am rugat pe Baron să dea o notă telefonică la miliția din Reșița, oraș de unde Roibu venise în Hunedoara, pentru a se face o verificare în legătură cu persoana acestuia. Eu și cu Viorel am intrat cu Roibu într-o cameră ca să-l cercetăm.

— Am fost zidar, dar la Reșița ! ne-a răspuns blondul la o întrebare.

— Ia arată-ne mîinile ! i-a venit o idee lui Viorel.

Roibu i-a arătat mîinile, niște mîini butucănoase, julite, apoi și le-a retras.

— Stai puțin ! Ia mai arată-le o dată ! m-a obsedat pe mine un calcul, rămînînd pe retină cu imaginea julituri-lor.

Blondul și-a întins din nou mîinile, însă de data aceasta îi tremurau. M-am uitat atent la ele și mi s-a părut foarte suspect faptul că julițurile erau proaspete și vizau în special zona celor trei falange de la degete, desenul papilar fiind alterat în cea mai mare parte.

„Hopa !" mi-am zis în sinea mea gîndindu-mă imediat la unele lucruri din domeniul dactiloscopiei. Este cunoscut că una dintre proprietățile desenului papilar este fixitatea, stabilitatea lui. El nu se schimbă nici după moartea persoanei, ci se distruge prin procesul putrefacției țesuturilor. Încercările de distrugere a reliefului pielii prin frecare, arsuri superficiale sau procedee chimice nu pot înlătura desenul papilar decît pentru o scurtă perioadă, deoarece, curînd după regenerarea pielii, desenul apare din

mei. Aceasta se explică prin faptul că papilele sînt așezate în stratul de profunzime al pielii și, în cazurile de rănire ușoară, prin care nu li se afectează integritatea, crestele papilare se regenerează în forma lor anterioară. Mai știam că erau cunoscute în acest sens cazurile cioplitorilor de piatră, ale zidarilor, ale celor ce lucrau cu diferite substanțe chimice corozive și ale căror desene papilare se alterau frecvent în procesul activității specifice. Încetînd a mai veni în contact cu asemenea corpuri sau substanțe, după opt, zece zile, epiderma se reface și continuă să prezinte aceleași caracteristici ale desenului papilar ca înainte de alterare. Roibu al nostru nu mai lucrase zidărie de șase luni ! ! !

— De ce ți-ai frecat mîinile de pereți, puișorule ? l-am luat la sigur pe blond, deducția mea fiind științifică.

Roibu s-a înverzit la față, dar a căutat să iasă repede din corzi.

— Păi, dacă am lucrat zidărie, nu de cărămizi, nu de pereți m-am frecat ? Sînt cinstit, n-am cazier, eu n-am avut treabă cu miliția niciodată.

— Asta sînt convins : pînă acum n-ai avut treabă cu miliția, dar undeva ți-ai lăsat lăbuțele în ultimul timp, căci altfel nu încercai să-ți răzuiești amprentele. Ți-a fost teamă că vei fi chemat la miliție și va trebui să „cînți la plan"...

— Nu este adevărat ! a protestat Roibu. O să vă convingeți că mîinile sînt julite de la zidărie, de la Reșița, iar banii provin din economiile mele de ani de zile.

Miliția din Reșița ne-a confirmat că Roibu lucrase în urmă cu șase luni ca zidar pe un șantier, dar asta nu mai avea nici un fel de însemnătate pentru noi. Altceva era mai important : Roibu, fire nestatornică — tot ce cîștigase cheltuise pe băutură — avea de executat patruzeci de zile de închisoare contravențională, deoarece fusese depistat călătorind fraudulos pe C.F.R. și nu achitase amenda în terminul legal.

Situație cum nu se poate mai potrivită pentru noi !

L-am băgat la arest, în baza mandatului trimis de miliția din Reșița, protejîndu-i mîinile ca să nu le mai poată freca de pereți. Nu mai fusese amprentat niciodată și aș-

teptam cu sufletul la gură regenerarea crestelor sale papilare, care să ne limpezească misterul : cum se face că unul care n-avusese cu ce plăti o amendă pe C.F.R., avea ascunși în saltea șaizeci și cinci de mii de lei !

Unele indicii existau totuși împotriva sa. În ultimele luni, la Hunedoara se comiseseră mai multe spargeri de locuințe, autorul furînd numai bani lichizi. O persoană de la un bloc îl descrisese pe prezumtivul spărgător ca fiind un tip blond. Nu-l văzuse însă la față ca să-l poată recunoaște. Sumele de bani furate se „înnodau" și ele cu cea găsită în saltea.

Întrucît în locuințele prădate se găsiseră cu ocazia cercetării la fața locului o sumedenie de urme digitale, speranțele noastre se legau tot mai mult de amprentele Roibului.

Și iată că a venit și clipa mult așteptată. În a șaptea zi, mai devreme decît scrie în manualele de criminalistică, după ce i s-au desfăcut bandajele, blondului i-au apărut la mîini niște desene papilare de toată frumusețea... Bucurie mare ! A fost repede amprentat și, după zece minute, locotenentul-major Szilagi a apărut din laboratorul criminalistic, cu un chip care spunea tot. „Trio-ul" nostru a sărit în sus de bucurie ca la comandă. Roibu era autorul furturilor din locuințe, din ultima vreme.

...Peste ani — în 1975 — în ajunul zilei miliției, pe cînd lucram la I.G.M., am fost solicitat la televiziune pentru un interviu la emisiunea „De strajă Patriei". Așteptînd pe un hol și gîndindu-mă cu emoție să nu mă fîstîcesc în fața camerei de luat vederi, să nu stîlcesc cuvintele, am simțit o mînă caldă pe umăr. M-am întors și, surpriză : Mirabela Dauer !

— Ce mai faceți, domnule locotenent ? m-a recunoscut ea. Mă scuzați, poate acum sînteți locotenent-major, căpitan...

— Căpitan, am îngînat eu.

— Vai, ce spaimă am tras atunci, la Hunedoara, cu derbedeii ăia ! Nici acum nu uit !

— Bine că n-ați pățit nimic, iar derbedeii au ajuns unde le era locul...

— Vă mulțumesc... Vă mulțumesc...

— N-aveți pentru ce. Ne-am făcut numai datoria...

— Dar pe aici, pe la televiziune, cu ce treburi ? m-a întrebat apoi curioasă Mirabela, neobservîndu-l pe regizorul care-mi făcea semn să poftesc în studio.

Am întors capul spre regizor și i-am răspuns, ridicînd din umeri : artistic !

CHIFLA

Cercetam un caz de furt prin spargere a unui magazin alimentar din Hunedoara, hoţul fiind prins datorită unei întîmplări hazlii. Scos la anchetă, infractorul avea remuşcări vizibile faţă de greşeala gen „Gîgă" pe care o făcuse şi, nu de puţine ori, pe parcursul discuţiilor, îi venea să rîdă...

— Ce *faţă palidă* am putut să fiu ! a zis el cu o privire încă nedumerită. Îmi cunoaşteţi *cearceafu'* (cazierul) şi v-aţi convins că nu miros a *tufănele* ca să iau o asemenea *leapşă*.

— Şi totuşi, ai luat-o ! mă amuzam eu. Şi un copil de clasa întîi ar fi ştiut să citească orarul !

— Nu l-am citit, fir-ar mama lui a dracului, că ştiam după ultima spargere a „Alimentarei" de la Orăştie că duminica e-nchis.

— Ei, ce să-i faci, l-am compătimit eu. Magazinul a fost deschis, iar tu...

— Iar eu, închis ! m-a completat hoţul cu umor, lovindu-se cu palma peste picior. Ce *gherlă* am dat ? !... Nu-şi putea lua gîndul de la gafa pe care o făcuse. Ce *chiflă*....

— De, meştere, un proverb francez spune că greşeala tulbură, dar adevărul liniştește !

— Adevărul vă liniştește pe dumneavoastră, că m-aţi prins ! Da' pe mine...

Ce mai era de zis ? „Ochi de vulpe", cum era poreclit acest hoţ în rîndul pungaşilor care-l cunoşteau — şi slavă Domnului, era cunoscut prin toată ţara — îşi dezisese porecla. Îşi trăsese singur o palmă zdravănă în faţa justiţiei. Şi pentru ce ? Pentru că nu-şi aruncase tocmai ochii săi de vulpe pe orarul de funcţionare a magazinului. O

gafă pe care, ca recidivist, şi cu pretenţii de „inginer" în materie de furturi, n-avea să şi-o ierte toată viaţa.

Dar, de, ce să-i faci ! I-am spus-o şi lui, am spus-o şi la alţi hoţi : nu există infracţiune perfectă. Oricît de bine ar calcula ei loviturile, greşelile sînt inevitabile. În ce priveşte cele de genul celei săvîrşite de „Ochi de vulpe", astea sînt date de la natură pentru ca să nu mai zică lumea că noi miliţienii sîntem tot timpul încruntaţi : să mai rîdem şi noi oleacă...

Ochi de vulpe spărsese magazinul alimentar din Hunedoara într-o sîmbătă noaptea forţînd lacătul de la un grilaj metalic din spate şi apoi o uşă. Conform stilului său de a opera în voie, se încuiase în magazin aplicînd din interior pe exteriorul grilajului un alt lacăt pregătit de el, mascînd astfel spargerea într-un mod destul de inteligent.

Buun ! Ştiind de la ultima spargere — o alimentară din Orăştie — că poate rămîne liniştit în magazin pînă luni, înainte de începerea programului, golise cu migală conţinutul din casa de bani aflată în biroul responsabilului, ca şi din sertarele caselor de marcaj, alegîndu-se cu o sumă de bani nesperat de frumoasă. Evenimentul, de ! trebuia cinstit şi omul se delectase în biroul responsabilului cu cele mai fine şi mai scumpe băuturi. Uşurel, „îngerii" lui Bachus îl duseseră apoi în împărăţia lor. Ochi de vulpe îşi improvizase un pat moale în care putea visa liniştit pînă luni dimineaţă.

Dar, a doua zi dimineaţă, Ochi de vulpe abia putuse fi trezit din somnul său greu şi profund de către salariaţii magazinului care veniseră la serviciu, unitatea fiind deschisă şi duminica pînă la ora prînzului.

— Mamăă... m-am *înţărcat* singur ! îşi trăsese Ochi de vulpe un pumn în bărbie cînd realizase cum gafase. Ce *tîmpidă* pot să am...

Normal, fusese chemată miliţia şi hoţul fusese luat ca din oală, „cadoul" făcut de salariaţii magazinului alimentar fiindu-mi dăruit mie pentru finalizarea cercetărilor.

În privinţa probelor privind flagrantul delict, categoric nu existau comentarii. Ba, „Ochi de vulpe" recunoştea şi precedenta sa spargere de la magazinul alimentar din Orăştie — era îmbrăcat cu costumul de haine pe care-l furase din biroul responsabilului acelei unităţi.

Dosarul fiind încheiat, se părea că așa lua sfîrșit povestea tragicomică a unui spărgător care n-avea să fie invidiat niciodată de confrații săi.

Ceva, însă, m-a făcut să bat puțin pasul pe loc. Studiind mai bine piesele dosarului, mi-a atras atenția faptul că în biroul unde Ochi de vulpe fusese prins și unde chefuise o noapte de unul singur fuseseră găsite două pahare, ambele umplute cu vin pînă la jumătate. De asemenea, cu ocazia percheziției corporale care i se făcuse, i se găsiseră în portmoneu două bilete de tren pe ruta Simeria-Hunedoara, bilete care datau din ziua de sîmbătă, timpul patru, trenul ajungînd la Hunedoara cu cîteva ore înainte de a se fi comis spargerea.

— Ce e cu biletele astea ? l-am întrebat pe hoț.

Privindu-mă cu ochii săi șireți — într-adevăr, ca de vulpe — hoțul mi-a răspuns zîmbitor :

— Am încercat o aventură, dom' șef.

— Anume ?

— Venind de la Lupeni, de unde știți că sînt, am schimbat trenul la Simeria ca să ajung aici. În gară la Simeria, am agățat o pițipoancă, de cădeai în freză după ea. Venea tot în Hunedoara. Ca să mă dau grandi, i-am plătit eu biletul de tren și m-am dat cu ea la vrăjeală, dar aici m-a lăsat mască. A zis că se duce să dea un telefon la o prietenă, ca să vadă dacă găsim o cameră liberă...

— Și paharele ? Cum îți explici ?...

— Paharele sînt două, fiindcă așa mi-a venit mie... să dau noroc ! Eram prea fericit... Puteam să beau și din trei, ce, mă oprea cineva ?...

Să-i fi spus hoțului că erau alte amprente pe al doilea pahar nu mergea. Mă făceam de basm, că amprente nu erau pe nici un pahar. Hoțul fusese găsit cu mănuși.

Totuși, bănuiam că hoțul avusese un complice. Deci, mai fusese cu cineva în magazin. În această situație, complicele nu era nici el din Hunedoara, mărturie fiind biletele de tren.

Răspunsurile date de Ochi de vulpe mă scufundaseră însă în beznă și nu eram în stare să găsesc o luminiță care să-mi arate încotro s-o iau. Apăruse chiar și un al treilea element pe același fond al bănuielii mele, dar și acesta

putea repede fi spulberat printr-un raționament dictat de unele aspecte negative întîlnite într-o anume practică judiciară. Ochi de vulpe fusese găsit cu aproape douăsprezece mii de lei asupra sa, pe cînd responsabilul magazinului afirma că numai în casa de bani din birou existaseră douăzeci și șase de mii de lei.

— Eu atît am găsit, ridica hoțul din umeri.

— Dar dacă ai mai făcut vreun drum și ai mai cărat și băuturi și alimente ! replicase gestionarul. Inventarul o să stabilească.

— Se poatee... Se poate să mai fi ieșit, să mai fi pierdut din bani, se strîmbase Ochi de vulpe. Băutura...

O anume practică judiciară, în sens negativ, putea consta aici în faptul că atunci cînd se comite o spargere, gestionarii unor magazine care mai bagă mînuța în ce nu-i al lor, reclamă ca furate sume de bani sau mărfuri echivalente cu cît au delapidat ei. Sau declară lipsă atît cît stabilește inventarul, valori care însă sînt mult mai mari decît au furat hoții în realitate.

În speță, inventarul încă nu se încheiase și asupra responsabilului plana o suspiciune în legătură cu suma reclamată, mai ales că el nu avea voie să țină banii din vînzări în casa de fier, ci ar fi trebuit să-i depună la C.E.C. în aceeași seară.

Dar, după răspunsul ambiguu dat de hoț, la sugestia poate involuntară a responsabilului, că ar fi putut să mai fi ieșit... să mai fi pierdut..., am rămas cu bănuiala. Avusesem chiar impresia că Ochi de vulpe apreciase favorabil intervenția gestionarului.

Am analizat cazul cu șeful meu de birou. Mi-am susținut teza teoretic, dar n-am găsit nici un punct de sprijin concret de care să ne legăm pentru a o putea dovedi. Apoi, la o astfel de învinuire, ne izbeam de rezistența de fier a lui Ochi de vulpe, care, după cum rezulta și din referințele primite despre el de la diferitele organe de miliție pe la care „staționase", nu recunoștea niciodată faptele comise decît numai pe acelea pentru care i se prezentau probe de neînlăturat.

— Depinde de tine mai departe, m-a bătut ușor cu palma peste umăr maiorul Moldovan. Depinde cît ești de tenace ca să-i demonstrezi că așa stau lucrurile. Un anche-

tator cu dragoste de meserie nu se lasă nici mort, are orgoliul lui, nu ?

— Știu ! am zis. Orgoliul datoriei de a apăra adevărul. Îmi dau seama unde bateți și mi-am și făcut un plan. Voi insista și poate voi reuși.

— Dar de ce atîta insistență ? mi-a zîmbit enigmatic, șeful. Doar pentru un complice ?...

— Nu. Ochi de vulpe are un cazier impresionant, figurînd și în evidențele centrale ale miliției, și este liber de șase luni. Mi-a vîndut gogoși că și-a cîștigat existența muncind cu ziua pe la diferiți cetățeni. Sînt convins că a comis mai multe spargeri. Și la noi în regiune, și-n țară. Și nici o probă împotriva lui... Dacă vă amintiți, chiar cînd a fost găsit dormind în magazin, purta mănuși. E abil, e șiret, după cum îi e și porecla, dar hîbe tot trebuie să aibă, dovadă greșeala de-acum, cu magazinul...

— Just, a aprobat maiorul. Cine caută găsește !

Pentru cele două spargeri, l-am trimis pe hoț în judecată, conform procedurii speciale, de urgență. A primit pedeapsa pe care o merita. Dar, contrar așteptărilor lui, nu l-am depus la penitenciar, ci l-am menținut în arestul miliției.

Ochi de vulpe nu s-a manifestat în nici un fel împotriva acestei măsuri : liniște deplină, o indiferență cum numai cei mai versați clienți ai penitenciarelor sînt în stare să afișeze.

Între timp, paralel cu alte cazuri pe care le instruiam, mă apropiam tot mai mult și de Ochi de vulpe. Astfel, am aflat că era un infractor cu foarte multe relații în lumea interlopă. În numeroasele sale sentințe de condamnare, pronunțate de diverse judecătorii din țară, fusese inculpat alături de alți infractori, nu numai pentru furt — ca participare directă — ci și pentru o paletă destul de colorată de fapte infracționale, ca instigare, tăinuire, complicitate, favorizare, omisiunea denunțării și altele. Studiind ultimele sentințe judecătorești, am putut să mă conving că nu opera singur și că-i plăcea întotdeauna să aibă un spate. Mi-am notat toate numele și adresele celor implicați în acele afaceri, după care m-am deplasat la penitenciarul Bîrcea Mare, la numai cincisprezece kilometri de Huncdoara și de unde Ochi de vulpe se eliberase ultîma dată.

Urmîndu-mi strategia, i-am studiat din fir a păr dosarul de penitenciar, remarcînd un fapt care la prima vedere părea fără importanță, și anume că fusese sancționat sever de două ori, după regulamentul penitenciarului, pentru că lovise un deținut din aceeași celulă cu el. Interesant! mi-am zis, și am cerut să stau de vorbă cu acel deținut, care încă nu se eliberase.

Deținutul, care executa o pedeapsă pentru omor din culpă, mi l-a descris pe Ochi de vulpe în adevărata sa splendoare. Cunoștea despre acesta amănunte pe care nu le-aș fi aflat poate niciodată, oricît de mare ar fi fost prețul eforturilor mele. Diferendul dintre cei doi se crease datorită faptului că Ochi de vulpe era orgolios, ținea să fie el boss, pretinzînd să i se execute toate ordinele și să i se dea jumătate din conținutul pachetelor pe care deținuții le primeau de acasă. Iulică, omul bătut, se opusese... Dar, altceva mi s-a părut mai important, aș zice un anumit *somn bucluc*aș al agresorului, somn care îmi oferea perspectiva găsirii mult căutatei chei cu care să deschid toate lacătele sub care se încuia „Ochi de vulpe". Cînd era foarte stresat psihic și-l frămînta intens o anumită problemă, noaptea își dădea secretele în vileag. În asemenea situații vorbea în somn.

— Și încă foarte clar, ca pe bandă de magnetofon! m-a asigurat Iulică.

Cine caută găsește! mi-a apărut atunci în minte, pentru o clipă, figura bonomă, încurajatoare, a șefului meu. I-am oferit lui Iulică pachetul meu de țigări și m-am urcat glonț în primul autobuz spre Hunedoara. În buzunar, aveam o listă cu numele și adresele a trei persoane care-i trimiseseră pachete lui Ochi de vulpe cît se afla în detenție la Bîrcea.

Contrar intențiilor mele, momentul prielnic de atac mi l-a oferit tot Ochi de vulpe. Cînd am ajuns la miliție, mi s-a comunicat de la arest că deținutul era foarte agitat și cerea insistent să stea de vorbă cu mine, să i se dea o explicație de ce nu era transferat la penitenciar, din moment ce fusese judecat și condamnat.

— Pentru că trebuie să-ți descarci sufletul! Pentru că trebuie să mărturisești toate spargerile pe care le-ai comis

de cînd ești liber și să-ți denunți toți complicii ! i-am spus eu autoritar. Cu noi nu-ți merge !

— Dar eu n-am mai comis... Vai !...

— Nici un „Vai !". Îți cunosc toate „loviturile", complicii, tăinuitorii, favorizatorii ș.a.m.d. ! i-am vorbit eu pe același ton auster. Pentru edificarea ta, am să-ți pronunț numai cîteva nume. Ascultă !

Observîndu-i reacția în vreme ce asculta numele pronunțate de mine tăios, mi-am dat seama că nimerisem în plin. Pupilele „vulpoiului" se dilatau și se strîngeau ca o flamă.

— Nu-i adevărat ! Probe ! Nu recunosc nimic fără probe ! Probe, ai auzit, domnule locotenent ! Probe !

— Le vei avea ! am întins spre el degetul arătător. Afară cu el ! i-am ordonat cu voce de goarnă subofițerului care-l însoțea.

La cîteva clipe, după ce am rămas singur în birou, m-am trezit cu maiorul Moldovan. Și-a ridicat scurt ochelarii de pe nas și m-a privit într-o linie.

— Măi, comisare ! Tu erai bun de comandant de pluton la recruți, mă ! Am auzit de dincolo și-am crezut că se dă vreo alarmă ! Măi, comisare...

— „Rolul", șefule, m-am explicat eu. Ochi de vulpe trebuie să aibă vise urîte la noapte !

— Poate vrei să spui... frumoase.

— Frumoase, urîte, esențialul este să viseze pe partea noastră. De cînd îl pasc... O să iasă țais !

— Atunci, hai la mine-n birou, că ți-am făcut o cafea, m-a luat maiorul de braț.

Doamne, ce bomboană de șef !

Noaptea aceea nu știu dacă am închis ochii mai mult de două ore, căci gîndurile-mi zburau la arest, la Ochi de vulpe, la faptul că avea să ciripească în somn.

Agitat, Ochi de vulpe a ațipit numai la vreo trei ceasuri după miezul nopții și, frînt de oboseală, frămîntat de gînduri, a cîntat totuși cîte ceva la trompetă, în ciuda eforturilor sale de a se menține treaz.

Vocalizele fiind puse cap la cap, stenograma lor arăta cam așa :

.....Chiorule ! Chiorule !... M-ai lăsat beat în magazin, ca să mă prindă... Îţi tai io ţie mateleee... M-ai dat pe mîna mîrlanilor pentru o bagaboantă care-ţi mănîncă partea... Să nu recunoşti. Chiorule... Să-mi trimiţi ţigări, Chiorule..."

Chiorul nu putea fi altcineva decît complicele cu care părăsise magazinul în care fusese prins. Banii găsiţi în magazin îi împărţise pe din două, Chiorul plecînd la o concubină cu care convieţuia. Voise, desigur, să-l scoată şi pe Ochi de vulpe din magazin, dar confratele său se îmbătase prea tare. Apoi, Chiorul nu văzuse atunci vreun pericol pentru amicul său. Probabil şi el ştia că magazinul era închis duminica. Ochi de vulpe urma să-şi ia tălpăşiţa cînd avea să se trezească.

Aveam o listă cu persoanele care, în perioada ultimei detenţii a lui Ochi de vulpe, îi aduseseră pachete la penitenciarul Bîrcea. Între ele, o femeie din Petroşani pe nume Varvara.

Şi de aici firul...

Şeful meu a luat legătura cu maiorul Folică, cel mai vechi şi cel mai dibaci ofiţer de judiciar de la miliţia din Petroşani. Folică i-a promis că mă va ajuta cum se cuvine, ba să mă aştepte şi la gară.

Împreună cu acest experimentat ofiţer, foarte respectat de toată lumea, am identificat relativ repede cine era Varvara şi unde locuia, aflînd despre ea că trăia în concubinaj cu un individ, Chilică, zis Chiorul. Chilică avea o ocupaţie „faţă comercială" : era angajat ca muncitor necalificat la mină, la un depozit de suprafaţă, şi n-avea o reputaţie tocmai proastă.

— Aceasta este o *mască !* a zis maiorul. Ziua lucrează şi noaptea fură ! Ai venit cu date foarte bune de la Hunedoara. Cum l-ai „spart" pe Ochi de vulpe ?

Cînd i-am povestit tărăşenia cu vorbitul în somn, Folică a izbucnit în rîs. Rîdea cu lacrimi.

— Hai că e grozavă ! Asta n-am mai auzit-o de cînd sînt eu poliţist.

— Zău ! am zis eu cît mai convingător.

— Nu-i nevoie, te cred, şi-a scos el batista şi s-a şters de lacrimi. Hai acum la miliţie să organizăm percheziţia...

O jumătate de oră mai tîrziu, cu maiorul Folică, cu doi subofiţeri şi un cîine de serviciu, plecam la percheziţie.

— Întîi îi imobilizăm, ca să nu avem surprize ! i-am spus eu maiorului pe drum.

— Zău ? s-a prefăcut mirat ofiţerul. Apoi, zîmbind : Ai stofă, băiete ! Eşti născut pentru judiciar...

Spre norocul nostru, i-am găsit pe Chiorul şi ai lui acasă. După ce i-am pus puţin „la adăpost", ne-am luat cu mîinile de cap cînd am văzut cîte obiecte provenite din furt erau în casă.

— Io nu, dom' Folică ! se jelea Chiorul. E unu', Ochi de vulpe. El e cu zula ! Are date vreo cinşpe *găuri* pîn-acu' !

— Dar teancul ăsta de bani, din buzunarul tău ? l-am întrebat.

— Io nu ! o ţinea într-una Chiorul. E safteaua lui...

— Şi voi... a noastră ! le-a pus maiorul cătuşele. I-am şi urcat în maşină, lîngă lucrurile furate.

Timp de trei zile am extins cercetările pe toate planurile. Am reuşit să descoperim şi să probăm activitatea delictuoasă a unui grup de opt infractori, spărgători înveteraţi, conduşi de „Ochi de vulpe".

După ce i-am arestat pe toţi membrii grupului şi am terminat cu întocmirea actelor procedurale, am fost cu maiorul Folică la o bere, continuînd foarte bucuroşi discuţia pe marginea bogatei „recolte" ce-o strînseserăm pornind de la un nevinovat... somn. În final, galant cum îi era felul, maiorul m-a condus la tren, spunîndu-mi c-avea să-i facă plăcere să mai vin la Petroşani şi să lucrăm împreună.

Dorinţa i s-a împlinit, dar numai după opt ani, cînd aveam să poposesc la Petroşani ca ofiţer al Direcţiei judiciare din cadrul Inspectoratului General al Miliţiei. Aveam să descoperim împreună autoarea unei pruncuciderî ce-şi aruncase copilul într-o ladă de gunoi din cartierul Aeroport.

— Am o misiune foarte importantă pentru tine, mi-a spus într-o după-amiază șeful miliției. Ne întîlnisem întîmplător în curte. Vino să discutăm.

Două minute mai tîrziu, eram în birou la șef cu ținuta verificată și gata de treabă.

— Ia loc.

M-am așezat mulțumindu-i.

— E o chestiune mai delicată, m-a pregătit șeful. Îl cunoști pe responsabilul restaurantului „Corvinul" ?

Din vedere, îl cunoșteam, dar șeful nu asta voia de la mine.

— Știu cîte ceva despre el, am zis. Are o mașină Ford-Taunus, casă la țară și cam aruncă cu banii... Cred că fură...

— Numai atît ? m-a întrebat șeful cu o candoare bine jucată. Ce-ar fi să aflăm mai multe ? Să-l căutăm și la acte și... Cum te știu perseverent, meticulos, a adăugat, lăsînd o pauză de gîndire.

Sîngele mi-a năvălit în obraji. Am simțit cum îmi ard pomeții de parcă făcusem ceva de rușine.

— Nu vreau să te flatez, a urmat șeful, ce-i al tău e-al tău. Presimt însă că te voi pierde cît de curînd. Colonelul Drăghici, șeful serviciului cercetări penale de la regiune, te urmărește foarte atent. Mi-a și spus că i-ar plăcea să fii subalternul lui. Ce să-i faci ? Mi-o fi părînd mie rău că pierd un ofițer bun, dar mă bucur pentru promovarea dumitale.

— Dar eu nu vreau să plec de aici, am declarat cu convingere. La București am renunțat, ă-hă, de mult, și, dacă am renunțat eu la București... Am tăcut privindu-l

cu atenție. Știu că-mi doriți binele, am zis. Vremea petrecută aici m-a convins. Vă stimez foarte mult și...

— Lasă vorbele Teteule, că nu-s de tine, mi-a tăiat șeful elanul mărturisirilor. De tine e munca. Vezi cum te descurci cu responsabilul. A făcut acum trei zile un chef și s-a lăudat că are bani să îngroape un oraș și că nu-i e teamă nici de INTERPOL, dar mi-te de lucrătorii de miliție de la Hunedoara sau de la regiune. Ce zici de asta ?

— Ce să zic ? Pot să-mi încep treaba chiar din acest moment ?

— Dă-i drumul, m-a propulsat șeful pe orbită. Dă-i drumul, dar te rog să fii foarte prudent. Și fii atent, n-aș vrea să mai știe nimeni despre înțelegerea noastră. Să mă ții la curent cu fiecare pas pe care-l faci, ca să știu cum să te acopăr, cînd vor începe să se stîrnească valurile. Succes !

— Am înțeles ! Să trăiți !

Lucrînd la cercetarea penală, avusesem de-a face cu cazuri diverse și încet, încet, îmi formasem o cultură profesională solidă. Instrumentasem și finalizasem împreună cu colegii mei toate dosarele care se întocmeau de către ceilalți lucrători ai organului de miliție, inclusiv de către lucrătorii posturilor de miliție arondate. În această postură, mă confruntam cu toată gama de infracțiuni care intră in competența miliției și chiar a procuraturii, fiindcă, în acest din urmă caz, tot noi întocmeam primele acte de constatare și de cercetare. Ca atare, instrumentasem și destule dosare privind infracțiuni de natură economică, însă niciodată nu mi se încredințase o misiune de importanța celei pe care mi-o dăduse acum șeful miliției. Deși mă descurcasem destul de bine, în ce privește evidența contabilă, în diversele domenii cu care avusesem de-a face, asaltul în cazul responsabilului am hotărît să-l încep prin o studia cu maximum de atenție actele contabile care se întocmeau la local, filiera acestora, modul cum se făceau scăzămintele în gestiune ș.a.m.d. În consecință, m-am prezentat la directorul TAPL Hunedoara și i-am spus că vreau să studiez actele gestiunii responsabilului, în vederea unui control de rutină.

— Dar vă dau și un revizor, dacă e nevoie, s-a arătat foarte amabil directorul. Aveți cumva vreo sesizare... vă pot ajuta și cu altceva ?

— N-am nevoie de nimic, în afară de ce vă cer, am zis. Și tot ce vă cer e o simplă încăpere unde să fiu singur și să pot studia în voie actele de care v-am vorbit.

— Vai de mine, dar vă pun la dispoziție chiar biroul responsabilului.

— A, nu ! am refuzat eu. Nu vreau să stîrnesc cine știe ce interes în jurul meu. Sînt un simplu lucrător de mîine și mă pregătesc pentru un simplu control de rutină.

Restaurantul Corvinul era cel mai mare din oraș. În aceeași clădire, se afla și sediul TAPL Hunedoara.

— Mă rog, a zis directorul, după cîteva clipe de gîndire. Avem o cameră la mezanin, la intrarea în restaurant.

— E ceea ce-mi trebuie, vă mulțumesc.

— Și pe ce perioadă doriți să studiați actele ?

— Pe ultimul an, i-am răspuns.

— Ciudat ! a zis directorul. Urmăriți, totuși, ceva, dar nu vreți să-mi spuneți. E chiar așa de secret ?

— Repet : nu e decît un simplu control de rutină.

— Mă rog...

După ce mi-a pus la dispoziție camera și mi-au fost aduse actele cerute, m-am apucat de studiu. Am întreprins mai întîi o cunoaștere a lor, a diverselor faze prin care trecuseră, apoi am căutat să depistez punctele nevralgice, contradicțiile dintre diverse semnături, înscrisurile care puteau părea suspecte, avizele de expediție și bordeiurile cu ștersături, adăugiri sau anulări parțiale etc.

Vestea că locotenentul T.T. studia actele contabile și de gestiune ale șefului restaurantului Corvinul s-a răspîndit cu iuțeala fulgerului în rîndul salariaților TAPL-ului și, mai cu seamă, ai localului în cauză. Ușa biroului în care mă aflam era deschisă de tot mai multe persoane care voiau să vadă cum arăt. Cunoșteam printre ei cîțiva revizori și contabili, dar mai ales pe ospătarii pe care-i audiasem în cazurile de scandaluri, bătăi și huliganism petrecute în restaurant. Acum, însă, simțeam că sînt privit cu alți ochi.

Directorul TAPL-ului s-a arătat foarte amabil față de mine. Mi-a trimis gustări, răcoritoare și țigări străine. Din toate l-am refuzat sistematic. Știam că nu-mi dădea de

la el. Şi chiar dacă mi-ar fi oferit totul pe buzunarul lui, de ce-o făcea ? Doar nu-i eram musafir !...

Stăteam de vorbă cu toţi cei care mă vizitau şi toţi erau amabili, ocolind însă subiectul care mă interesa. Eram conştient că unii contabili şi revizori mă vizitau cu scopul unic de a-şi da seama ce urmăream; iscodeau cu privirile ce dosar aveam în faţă, la ce acte mă oprisem, ce însemnări făceam ş.a.m.d. Ba, unii încercau să şi tatoneze terenul. Aveau ceva de întrebat ? Nu, ziceau, n-avem de întrebat nimic ! Nu le ceream lor nimic. Îmi tot notam în carneţelul meu pe care-l ţineam în buzunarul de la piept al hainei. O fetişcană cu ochii negri, ospătară, pe care o cunoscusem cu ocazia unui scandal provocat la local, cînd trebuise să-i iau o declaraţie, mi s-a părut a fi singura fiinţă cinstită dintre cei care se tot perindau prin birou. Încăperea în care mă aflam era situată chiar la intrarea în localul Corvinul. Fata a pîndit un moment, ca să nu fie văzută, şi a intrat tiptil în birou.

— Vă rog să serviţi ! Îmi adusese ea cîteva pateuri calde. Ştiu să sînteţi un om cinstit şi-aţi făcut foarte bine că aţi refuzat gustările şi ţigările ce v-au fost trimise. Ce credeţi că le plătea directorul ? Tot responsabilul restaurantului le plătea. E *mafie* mare aici !

— Îţi mulţumesc, am luat eu un pateu. Şi tu eşti un om cinstit şi mă bucur că am găsit şi eu pe cineva aici sincer.

A luat şi ea un pateu.

— Vă iese pasenţa cu responsabilul ?

— Tu ce crezi ?

— Că nu prea. A clătinat din cap, apoi şi-a îndreptat o şuviţă rebelă de păr. N-are cine să vi le spună că la toţi le este frică. Îi dă afară, dacă...

— Şi ţie nu ţi-e frică ?

O muşcătură zdravănă din pateu.

— Aşa şi aşa...

— Şi dacă te-aş ruga... „aşa" sau... „şi aşa", m-ai ajuta?

— Păi, cred că da. Un zîmbet luminos în colţul buzelor. Dar nu aici... Şi nici la miliţie ! Ne vedem diseară la gară, că acolo nu bate la ochi.

— Îţi mulţumesc, i-am spus eu, ridicîndu-mă şi sărutîndu-i mîna.

Probabil că cinstea și tinerețea, care reprezentau la noi doi factori comuni, ne apropiaseră atît de repede.

M-am dus la gară, la ora stabilită. Locul fusese bine ales și mi-am dat seama că fata avea stofă de polițist. Dar ce subiect aveau discuțiile noastre de îndrăgostiți ? În trei ore de conversație, am trecut în revistă potlogăriile șefului restaurantului „Corvinul". Cum îi înșela pe față pe ospătari, cum îi ținea într-o tensiune permanentă, amenințîndu-i cu relațiile sale, gata să-i dea afară la cea mai mică încercare de a deschide gura.

Fata presupunea că șeful restaurantului își crea plusuri în gestiune, dar cum, nu știa. Ce știa ea era că el lucra cu bani numerar numai prin ospătari (peste douăzeci). Aici era buba. La întocmirea borderourilor zilnice de încasare a banilor de la ospătari, trecea în acte mai puțin decît îi dădeau ospătarii, însușindu-și diferențele. Pentru a nu se putea verifica de către nimeni cît primea de la ospătari, rupea borderourile și făcea să dispară în aceeași noapte și bonurile de marcaj ale ospătarilor la secțiile bar, bufet, bucătărie. În felul acesta, la un eventual control, nimeni nu mai putea reconstitui nimic. Lăcomia șefului de local mergea pînă acolo, încît, pe lîngă „dreptul" pe care-l cerea în fiecare seară ospătarilor din bacșiș, îi mai obliga să pună într-o cutie sigilată de el cîte 15—25 lei, pentru spărturi. Lunar, se adunau în cutia „pentru spărturi" cinci, șase mii de lei, sumă pe care și-o însușea în întregime, căci farfuriile și paharele sparte erau imputate ospătarilor pe statul de plată.

Asta e omul, a zis fata la sfîrșit. Și vezi că e în relații bune cu toți șefii. Dacă reușești să-l dovedești, ești un mare polițist pentru mine, și-am să dau o masă mare la Deva, pentru asta, la restaurantul „Transilvania".

— Drăguț din partea ta, n-am ce zice, am ironizat-o eu, însă toate la timpul lor. Numai că timpul mesei la „Transilvania" mi se pare cam îndepărtat, cîtă vreme el rupe la zi toate borderourile și toate bonurile de marcaj.

— Știu că-i foarte greu, a oftat și fata. La actele de mărfuri sau de gestiune nu cred că ai șanse să-l dibuiești, fiindcă nu introduce nimic din afară, iar în privința gesti-

unii are un contabil personal pe care-l plăteşte „din banul lui" şi care-i ţine ţais evidenţa.

— Atunci, unde am şanse ?

— Caută, trebuie să găseşti ceva...

A doua zi, m-am prezentat la şeful miliţiei. I-am raportat tot ce făcusem pînă atunci.

— Afacerea a şi început să facă valuri, a zîmbit îngîndurat şeful. Gestionarul şi-a pus în mişcare relaţiile din oraş şi de la regiune. Am impresia că tăcerea ta, ca de altfel şi a mea, l-au cam pus la fiert. Şi nu numai pe el. Sînt destui alţii care au trecut prin sepăreurile Corvinului. Ce crezi, îl dibuim pînă la urmă ?

— Cred că da, am zis. Nu există nici o infracţiune perfectă şi, cum ştim că domnului responsabil îi place să şi bea, nu cred că n-a făcut el vreo greşeală. După ce am stat de vorbă cu ospătara despre care v-am raportat, mi-a venit o idee şi anume, să controlez toate dosarele de gestiune, începînd de la data cînd a luat în primire restaurantul Corvinul. Sînt optzeci de dosare groase. După cum ştiţi, restaurantul are braserie şi o sumedenie de secţii anexe, plus bufetul de sus, de pe deal, Ciuperca. Vă promit însă c-o să am răbdare să le studiez pe toate, filă cu filă...

M-am întors la TALP, în biroul care-mi fusese destinat. Am cerut toate cele optzeci de dosare, fapt raportat de îndată directorului TALP-ului şi acesta a venit el însuşi să afle ce ştiam.

— Dar ce vrei să faci tinere, revoluţie ?

— Nici gînd, domnule director. Dar orice-aş avea eu de gînd, fiind organ de cercetare penală, dumneavoastră sînteţi obligat să-mi puneţi la dispoziţie toate actele pe care vi le solicit. Asta cred c-o ştiţi. Dacă aveţi neclarităţi, vă rog să vă adresaţi şefilor mei şi chiar comandantului miliţiei.

A ieşit pe uşă cam cătrănit, domnul director. După vreo două ore, primeam toate dosarele solicitate. A doua zi, am aflat că-l sunase pe şeful miliţiei şi reclamase „atitudinea" mea. Primise un răspuns subtil : urma să trec pe linie de comerţ, în locul locotenentului Păpuşoiu care se transferase. Cu acest răspuns, şeful îl liniştise bine pe director. Am aflat asta de la fata mea din umbră, care-mi urmărea cu interes fiecare pas. Nu acelaşi lucru se întîmplase însă

el cu responsabilul restaurantului. Acesta n-a dat nici un semn că m-ar lua în seamă decît acum. Tocmai acum, cînd se liniştise directorul. Era a patra zi de cînd eu mă aflam în camera ce-mi fusese repartizată, cînd m-am trezit cu el intrînd :

— Eu sînt omul pe care doriţi să-l băgaţi la apă ! s-a prezentat el cu un aer arogant, aşezîndu-se, fără a fi poftit. Aţi găsit ceva ?

— Dacă am găsit ceva, am raportat şefului meu ! i-am tăiat-o eu scurt. Vă rog să-l întrebaţi personal.

— Ce aveţi, totuşi, cu mine ? şi-a încrucişat el braţele, punîndu-şi piciorul drept peste stîngul.

I-am răspuns fără să-l privesc :

— Asta o s-o discutăm în final, la miliţie !

S-a ridicat.

— Vă osteniţi degeaba, domnule locotenent. Pe mine n-o să mă prindeţi niciodată cu nimic. Sînt bucureştean get, ca şi dumneata...

— Mă bucur, l-am măsurat eu dintr-o privire. Atunci disputa rămîne între noi... bucureştenii ! Deci, care e prognosticul dumitale ?

— Zero la zero ! a zîmbit el.

— Pardon ! De la acest scor se porneşte, şi, cum între noi „partida" nu se poate termina la egalitate, numai unul va fi învingătorul. Te avertizez însă, aşa cum am făcut-o cu fiecare „partener" de pînă acum, că un „gol" marcat de mine înseamnă cel puţin un an de stat pe „tuşă". Eu nu iert ocaziile...

— În orice caz, aici, printre dosarele astea, n-o să găsiţi nici o ocazie, mi-a întors cu dispreţ spatele adversarul meu părăsind încăperea, apoi, fără bună ziua.

Cu toată siguranţa lui aparentă, am studiat atent fiecare act, dosar cu dosar. La un moment dat, am întîlnit într-unul din dosare mai multe înscrisuri care m-au cutremurat.

„Victorie" ! a strigat gîndul meu şi inima a început să-mi bată puternic. Nici mie parcă nu-mi venea să-mi cred ochilor. Înscrisurile reprezentau monetarele ospătarilor pe o perioadă de două luni de zile, iar perioada respectivă fusese chiar în cursul anului precedent. Dar deodată m-am gîndit că nu comparasem monetarele cu chi-

tanțele de la CEC, ca să văd ce sume depusese zilnic responsabilul în acele două luni. Inima mi s-a făcut cît un purice. „Dacă suma totală a monetarelor va fi în fiecare zi cea depusă de responsabil la CEC ? m-am întrebat cu căutînd înfrigurat chitanțele. Ei, drăcia dracului, poate că tocmai de-asta monetarele au fost lipite și cusute cu atîta grijă la dosar !"

Pînă să găsesc chitanțele cu vărsămintele la CEC din acea perioadă, mîna dreaptă mi-a tremurat tot timpul. Cînd le-am găsit și am comparat numai monetarele din prima zi cu suma predată de responsabil la CEC a doua zi, mi-a ieșit dintr-un foc o diferență de cinci sute de lei. O moleșeală plăcută mi-a cuprins tot corpul. Am continuat să compar sumele, cu un calm care mă surprindea și pe mine. Nu-mi amintesc exact diferența de bani care mi-a ieșit pentru cele două luni și care reprezenta sumele însușite, în această perioadă de responsabil, însă era de ordinul cîtorva mii de lei.

De frică să nu se-ntîmple ceva cu aceste probe, am descusut imediat din dosar monetarele și chitanțele CEC și am întocmit pentru ele, conform normelor procedurale, o „dovadă de ridicare de înscrisuri". N-am părăsit apoi încăperea pînă în zorii zilei. Am controlat toate dosarele să văd dacă nu mai aveau rătăcite printre ele monetare ale ospătarilor. Din păcate, altele n-am mai găsit.

Odată cu răsfoirea atentă a tuturor dosarelor, însă, am reușit să dezleg „misterul" pentru care monetarele găsite de mine se aflau în acel dosar. Deși instrucțiunile de resort prevedeau clar că borderourile zilnice de încasare a banilor de la ospătari (monetarele), precum și bonurile de marcaj sînt acte de gestiune care trebuiesc cusute, numerotate și inventariate, la dosare nici vorbă de așa ceva. În perioada celor două luni, corespunzătoare monetarelor cusute la actele de gestiune, avusese loc, însă, un control din partea forurilor superioare care constataseră că lipsa borderourilor de încasare a banilor de la ospătari și a bonurilor de marcaj reprezintă o lacună ce se manifesta la mai multe gestiuni ale trustului. Pentru remedierea acestor lipsuri, fuseseră date indicații ferme de a se respecta instrucțiunile în vigoare și a se inventaria aceste acte cu toată răspunderea.

Dar „minunea" ținuse numai pe perioada controlului, căci după aceea, adio instrucțiuni, adio monetare, adio bordouri ! Ce făceau revizorii, ce făceau celelalte organe de control, nici asta nu se mai știa. Dar domnul responsabil, spre bucuria polițiștilor, nici pe perioada controlului nu se putuse abține să nu „subțieze" sumele depuse la TAPL. Și cu siguranță că intenționase să distrugă și acele înscrisuri, dar uitase... În orice caz, existența lor mi-a ofe[illegible] o ușă spre interiorul acestui caz... inexpugnabil.

În zorii zilei, cînd am închis ușa biroului de la TAPL și voiam să plec la miliție, m-am întîlnit din întîmplare pe scările restaurantului cu șeful localului, care, harnic de[illegible] mare, venea grăbit la serviciu. Imediat mi-am dat seama că era un truc și că-n realitate mă pîndise toată noaptea afară.

— Bună dimineața, domnule locotenent ! m-a salutat el. Care-i scorul ?

— Unu la zero ! i-am răspuns eu sec, știind ce documente dețineam în servietă.

— Chiar așa ? a rămas el o clipă descumpănit. Și nu se mai poate face nimic, nu s-ar putea egala ?

— Nu, domnule responsabil, fiindcă timpul de „joc" a expirat. La ora 8,00, vă aștept la miliție pentru „comentarea meciului". Vă rog să-i spuneți șefului contabil, care are dublura cheii de la birou, că poate să ia toate dosarele. Cu unul am terminat. Vă salut !

Era încă devreme cînd am ajuns la birou. N-am rezistat însă și l-am sunat pe șeful miliției acasă pentru a-i spune vestea. Apoi, împreună cu ajutorul ofițerului de serviciu, la ora 6,00 dimineața, eram la ușa responsabilului pentru a-i face percheziție. Știam că soția lui era acasă, iar percheziția avea mai mult un caracter de rutină, deoarece responsabilul avusese grijă din timp să curețe „petele" compromițătoare. Așa cum m-am așteptat, n-am găsit nimic care să-l poată acuza cu ceva, însă m-a frapat garderoba sa de peste treizeci de costume de haine, majoritatea noi nouțe. Fără să vreau, am comparat imaginea acestui lux, cu a mea. Chiar dacă m-ar fi bătut cineva, n-aș fi avut de unde să scot din șifonier mai mult de două costume de haine, dintre care unul militar !

Soţia gestionarului, barmană la acelaşi restaurant, avea şi ea zeci de rochii scumpe, haine de blană, zeci de perechi de pantofi, bijuterii... Huzur boieresc, nu altceva ! Şi în aproape toate acele haine, în fiecare buzunar sau buzunăraş, numai bancnote de cîte o sută lei, mototolite sau împăturile, uitate acolo cine ştie de cînd.

Sosind de la percheziţie, şeful miliţiei m-a întîmpinat în pragul biroului său.

— Bravo ! Încă o dată, bravo ! N-am cuvinte... Eşti singurul ofiţer care-a reuşit să-l prindă cu ceva pe responsabilul Corvinului. L-am arestat, deja ! Trebuie să-ţi mărturisesc abia acum că au mai încercat şi alţi colegi de-ai tăi — cei de la economic — dar n-au reuşit să probeze nimic...

— Nu era nevoie să-mi spuneţi, am zis. Ştiam. Dar colegii mei ar fi trebuit să ştie şi ei că nu există infracţiune perfectă şi să se fi-ncrezut mai mult în forţele lor. Oricum, însă, la economic nu e interesant. Mie îmi place judiciarul şi basta !

— Cunosc pasiunea ta, a zîmbit şeful. Dar pare-mi-se că tu eşti poliţistul complet care se poate descurca la orice formaţiune ar lucra. Fapt este, însă, că la judiciar te-ai afirmat, deşi ai fost şi eşti lucrător de cercetări penale..

Nu ştiu cîtă dreptate a avut şeful meu apreciindu-mă, atunci, însă, cînd am fost promovat în rîndurile lucrătorilor de la miliţia judeţului, în loc să ajung unde-mi era visul, la judiciar, m-am trezit la serviciul economic. Şi „meritul" a fost al locotenent-colonelului Vasile Nemeş, şeful serviciului, care a ştiut „să se bată" pentru a mă lua la el.

Vestea că reușisem să-l... dresez pe „regele" gestionarilor din oraș s-a răspîndit cu iuțeala fulgerului printre locuitorii Hunedoarei și a semănat un fel de panică printre șefii de localuri, barmani, bufetieri și alții. Spun acest lucru bazat nu numai pe informațiile care mi-au ajuns la ureche prin intermediul diverselor surse de la T.A.P.L. ci și pe faptul că, după acest caz, în actele de gestiune ale responsabililor de restaurante și bufete din oraș au început să apară borderourile zilnice de încasare a banilor de la ospătari și bonurile de marcaj. Mă rog, n-aveam de unde să știu cît urma să dureze și această „minune", cert a fost că, primind o nouă misiune de a verifica un soi de „boss" (șeful unui alt local), am găsit în dosarele sale de gestiune și aceste acte care... concordau, desigur, cu depunerile la CEC.

„Mă bazez pe tine, trebuie să-i dibui și ăstuia *„sistemul"* îmi aduceam aminte de cuvintele șefului miliției cînd îmi încredințase această nouă misiune. Și nu mi-au trebuit decît trei zile de verificări ca să detectez și sistemul de furt al acestui șef de restaurant. La dosar, se aflau într-adevăr, toate borderourile zilnice de încasare a banilor de la ospătari, dar o dată cu asta nu se instaurase și corectitudinea. Patru dintre ospătari, cu care responsabilul se înrudise (fini, nași, botezători, nunți...), nu treceau în borderouri toate sumele încasate în timpul zilei, predîndu-i șefului de unitate diferențele. Contra acestui serviciu, „șeful" îi absolvea de *dreptul* zilnic, de douăzeci și cinci. treizeci la sută din bacșiș. Pentru a nu putea fi însă descoperit dacă se evaluau toate bonurile de marcaj dintr-o zi, distrugea jumătate din ele, cu gînd că, la un eventual control, nu era greu să reclame că se pierduseră. Cît despre

restul bonurilor de marcaj, pe-astea le cosea ostentativ în actele de gestiune, știind că numai pe baza lor nu putea nimeni întocmi un desfășurător care să reflecte ieșirile dintr-o zi la secțiile bar, bufet și bucătărie, și pe baza căruia să-i poată fi probată delapidarea.

Ingenios și acest *sistem* în felul lui, dar fără șansă de supraviețuire pentru mine. Eram un încăpățînat și-un logician în stilul meu, studiam filiera scriptelor la amănunt și mă îmbrăcam cu drag în „haina" hoțului, a delapidatorului, găsind dinăuntru, ca să zic așa, metodele prin care puteam „fura". Apoi, odată studiul făcut, mă lepădam cu și mai mare drag de „haina" împrumutată temporar și mă reîmbrăcam cu a mea, haina cu care-mi stătea mie cel mai bine, după construcția conștiinței mele.

Reușind, deci, să fac lumină și în cazul celui de-al doilea „boss", mi-am cîștigat fără să vreau o anumită faimă printre lucrătorii T.A.P.L.-ului. Dar, lucru cu totul remarcabil, colegii de la biroul economic nu s-au simțit puși în inferioritate, lezați, ci m-au îndrăgit repede. Așa se explică de ce căpitanul Moisescu, un tip de o rară modestie și conștiinciozitate, care răspundea pe linie economică de combinatul siderurgic, a venit într-o zi la mine să-mi spună că dorea ca, din acel moment, să finalizeze împreună cu mine cazurile pe care le-ar fi avut de instrumentat. Am fost de acord. Și alți colegi ai lui, însă, își manifestaseră aceeași dorință, unii dintre ei dîndu-mi spre studiu dosare în care probațiunea faptelor era cu un picior în groapă sau abia urma să fie conturată.

— Am acum în cercetări un caz mai deosebit, mi-a spus căpitanul Moisescu. Un șef de echipă din combinat, de la aglomeratoare, s-a ocupat sistematic, timp de doi ani, de furtul de motoare electrice de la diferite agregate. Motoarele le-a vîndut, cu sume între cinci și zece mii de lei bucata, la grădinarii bănățeni din zona orașului Făget, de unde este el de loc. Pînă în prezent, i-am stabilit cinci furturi, recuperînd și motoarele, însă am convingerea că are mult mai multe.

— Aduceți-l la anchetă, i-am spus eu ofițerului.

— Necazul cel mare tocmai în asta constă, mi-a replicat el cu o figură mohorîtă. A fugit, mi-a scăpat printre mîini cînd m-am dus să-l arestez.

— Maiorul Ilea știe ?

— De unde ? ! m-a privit strengărește Moisescu. I-am aruncat pastila că Iovan, așa-l cheamă pe hoț, și-a luat zece zile din concediul de odihnă, spunîndu-le colegilor că se duce la rude în Făget. Ca să-l conving și mai mult pe șef, am transmis și o notă telefonică la Miliția orașului Făget, prin care am rugat să se ia măsuri de urmărire și prindere a lui Iovan, indicînd și adresele de acolo pe care le cunosc.

— Păi, nu-i nimic rău în asta, i-am zis eu căpitanului. Poate chiar acolo s-a dus ca să se ascundă.

— Nu cred, a zis căpitanul, cu o siguranță în glas care m-a frapat. El aici, în Hunedoara, își face vadul, ca să fie aproape de mersul anchetei și, în raport de ce aflăm noi, să-și ia măsurile pe care le crede de cuviință. Tonul lui m-a convins că era un bun psiholog. În orașul Făget, la rudele sale, degeaba mergem, a reluat ofițerul. Nu scoți nimic de la ele. Am fost acolo. Pe de altă parte, numai Iovan știe persoanele din zona aceea la care a vîndut motoarele. Cele cinci, cu care l-am dovedit, au fost vîndute aici, în Hunedoara și pe lîngă Deva. E un infractor foarte versat, Teteule, a mai avut două asemenea condamnări e, cum se zice, „școlit". Are un „Trabant" cu care se mișcă numai încolo și încoace, la nevoie.

— De acord, am zis, peștele alunecă ușor. Ce propui ?

— Să-l prindem, și asta pînă nu se află de gafa mea. Dai palma ?

— Prietenul la nevoie se cunoaște ! m-am ridicat eu în picioare, întinzîndu-i mîna.

— Tu ai imaginație și, mai ales, ai o experiență mai bogată în problemele astea de urmăriri, de judiciar, s-a exprimat colegul meu. Prinderea lui Iovan a ieșit deja din sfera economicului, a adăugat el apoi, neputînd să nu-și arate totuși branșa.

— Atunci de ce nu te-ai dus la maiorul Chiș, la judiciar ? am întrebat eu, avînd impresia vagă că Moisescu nu-mi aprecia prea mult meritele în materie de economic.

— Poate tu mi-ai inspirat încrederea, a recunoscut el. Ești un ofițer complet, care le înțelege foarte bine pe toate, deci și pe-ale economicului și pe-ale judiciarului și cum în cazul meu problemele se împletesc... Află că te stu-

diez, de cînd ai venit la noi. Ştiu că eşti un băiat de suflet.

— In orice caz, am zis, toată discuţia asta nu-nseamnă că nu vreau să vă dau concursul. Hai să ne apucăm de treabă !

Iovan ocupa împreună cu soţia sa un apartament de două camere la etajul unu, în blocul V_3, din zona gării CFR. Tot la „V"-uri şi în aceeaşi zonă, locuiam şi eu, între mine şi Iovan fiind distanţă de numai un bloc.

— Pe undeva, prin jurul casei se ascunde, a zis căpitanul Moisescu în timp ce făceam recunoaşterea blocului lui Iovan. Este un tip închis şi, în afară de cîţiva muncitori din echipa sa, nu prea are prieteni.

— Atunci, sarcina noastră e destul de uşoară, i-am zîmbit eu colegului. Tot în apartament îl vom prinde. Privirea mea urmărea butucii groşi de viţă de vie care treceau prin faţa apartamentului lui Iovan, căţărîndu-se pînă la ultimul etaj.

— Crezi că e în apartament ? m-a privit cu mirare căpitanul. Nu poate fi, am fost la el acasă de nu ştiu cîte ori şi la ore cît mai diferite, inclusiv noaptea.

— Ai verificat cine locuieşte la etajul doi şi trei, deasupra apartamentului lui Iovan şi în ce relaţii se află el cu aceste familii ?

— Nu văd de ce, l-a surprins pe căpitan întrebarea mea.

— Eu „văd", i-am arătat spre viţa de vie.

— Formidabil ! a exclamat el cu ochii scînteindu-i. Nu mi-ar fi trecut prin cap.

La etajul doi, deasupra apartamentului lui Iovan, locuia tocmai un muncitor din echipa lui, prieten foarte bun de spriţ. Fuseseră văzuţi mereu împreună prin cîrciumi.

— Aici e cuiul ! i-am zis căpitanului. La noapte formăm două echipe şi *lovim*.

Conform planului stabilit, la ora unu noaptea echipele au intrat în acţiune, eu rămînînd afară, în umbra blocului. Cînd s-a sunat la uşa lui Iovan, am şi văzut o „maimuţă" căţărîndu-se pe viţa de vie pînă în balconul de deasupra.

Prins în apartamentul prietenului său, Iovan a fost condus la miliţie. L-am cercetat în aceeaşi noapte, stabilind, împreună cu căpitanul Moisescu, că era autorul a

douăzeci și patru de furturi de motoare electrice din combinatul siderurgic. Nouăsprezece le vînduse la diverși cetățeni, zarzavagii din jurul orașului Făget, care le foloseau la punerea în funcțiune a unor instalații de irigat.

Cînd m-am întors cu căpitanul Moisescu din deplasarea de la Făget, care a durat aproape o săptămînă, ajungînd la Hunedoara, ne-am oprit obosiți la un local ca să ne răcorim cu o bere. Cum am intrat în restaurant și am fost reperați de ospătari, aceștia au și început să se agite și foarte curînd după aceea a apărut și șeful de local.

— Bine-ați venit în unitatea noastră ! Cu ce vă putem servi ?

— Cu o bere ! i-am răspuns eu sec.

— Numai cu atît ? nu-i venea lui să creadă. N-ați vrut cumva pentru...

— De data asta, ai scăpat, mi-am permis eu o glumă, sesizînd că gestionarul tremura de emoție. Dacă ne vei servi însă cu o bere caldă, s-ar putea să mă răzgîndesc...

— Pfuu... Vai de mine ! De-aș ști că o răcesc în frigiderul meu de-acasă, că aduc gheață tocmai de la București, dar pe dumneavoastră n-am să vă servesc niciodată cu o bere caldă. Într-un minut e gata !

A dispărut apoi după o draperie. În cîteva secunde, trei ospătari, nu unul, au apărut special desemnați pentru a ne servi. Unul ne înlocuia fața de masă, altul a adus pahare curate, iar ultimul ne-a schimbat scrumiera.

— Asta da „școală", mi-a șoptit mîndru căpitanul Moisescu. I-ai pus pe jar, băiete. Ia uite-i, parcă joacă pe sirmă !...

BANII N-ADUC FERICIREA...

Nu știu ce gîndesc hoții în momentul în care vîră mîna în buzunarul altuia, cînd devalizează o casă de bani, cînd golesc o locuință, nu știu ce gîndesc cei care se-nfrupta din avutul statului sau dobîndesc bunuri pe căi ilicite, cei care trag foloase necuvenite de pe urma a tot felul de împrejurări, cei care iau mită, cei care înșeală ori fac trafic de influență etc. Eu însă n-am putut să mai închid un ochi atunci cînd un pădurar mi-a strecurat în buzunar o bancnotă de 25 lei, făcîndu-mi strengărește cu ochiul: „Lasă, domnule locotenent, să ai și matale de un șpriț, acolo!"

Cercetam un caz de furt de lemne săvîrșit într-o pădure de pe raza comunei Ghelar. Autorii, în număr de doi, fuseseră prinși în flagrant delict de către șeful postului de miliție plutonierul-major Anușca.

Dosarul îmi fusese încredințat pentru finalizarea cercetărilor; chemasem în acest scop la miliția din Hunedoara pe martorii asistenți și pe vinovații în cauză.

Martorii relataseră cele văzute, iar făptașii recunoscuseră că fuseseră prinși în flagrant de șeful de post în momentul în care transportau acasă, cu căruța, arborii tăiați din pădure.

Era un dosar destul de simplu de instrumentat, care nu cerea din partea mea nici un fel de efort în anchetă atîta timp cît lucrurile erau foarte clare și nu se modifica nici o depoziție. Cu toate acestea, pe parcursul audierii celor doi vinovați, care mi se păruseră niște oameni sinceri în felul lor, sesizasem la ei o anumită frămîntare, o anumită reținere. Păreau să mă cîntărească din ochi, să se-ntrebe dacă eram capabil să înțeleg adevărul și dacă, la o adică, puteam să iau, cum se zice, taurul de coarne.

Şi l-am luat. Discuţia cu ei, după ce am reuşit să le cîştig încrederea, să-i fac să-şi deschidă sufletul, mi-a oferit un element, am aflat că furtul fusese pus la cale în complicitate cu pădurarul din satul lor, un afacerist pus pe căpătuială ce se înfrupta copios din fondul forestier pe care-l avea în pază.

— Voi cît i-aţi dat ? l-am întrebat pe Marin, unul dintre cei doi săteni.

— Cinci sute de lei !

— Şi de ce nu i-aţi spus şefului de post ?

— Fiindcă n-am avut curaj, a răspuns Sandu, consăteanul, în locul lui Marin. Nimeni din satul nostru n-are curaj să...

— Chiar aşa ?

— Da. Pădurarul are foarte multe rude în sat şi toţi sînt nişte oameni răi, răzbunători.

— Sătenii noştri mai bine tac, decît să-şi facă de lucru cu el, l-a completat Marin. Dar nu-i poate merge aşa o veşnicie, este ?

— Este ! l-am aprobat eu. De ce există lege ? !

Am raportat maiorului Iştoc, şeful de organ, situaţia. Mi-a ordonat să declanşez cercetările împotriva pădurarului. Urma să fiu ajutat şi de şeful de post.

— Numai să procedezi cu atenţie. De unde ai să începi ?

— De la plantaţiile de puieţi ! i-am răspuns. Mi se pare că fiala-i punctul nevralgic. Se pot administra şi probe materiale.

— Te-ai gîndit foarte bine. Să ridici toate statele de plată.

— Şi fişele de pontaj, i-am zîmbit eu complice.

La plantaţiile de puieţi, întinse pe mai multe hectare, se lucra cu muncitori zilieri, o parte dintre aceştia fiind rude ale pădurarului. Pădurarul întocmea pontajele zilnice, statele de plată şi făcea plăţile, cum s-ar zice în familie !

Am ridicat de la ocolul silvic din Hunedoara toate aceste state de plată şi pontajele zilnice, luînd drumul satelor din zonă în căutarea persoanelor care lucraseră la plantaţiile de puieţi şi primiseră diverse sume de bani. Surprizele au început să apară încă din prima zi. Am identificat cinci muncitori care primiseră cu cîte opt sute de lei mai puţin decît figura în statele de plată. Semnăturile

din statele de plată erau ale lor, însă le semnaseră în alb, după cum era „obiceiul" pădurarului. Pontajele erau și ele umflate pentru a se justifica astfel, pe numele muncitorilor, sumele delapidate de pădurar.

După prima zi de alergătură, m-am întors la Hunedoara și m-am prezentat la maiorul Iștoc. Acesta m-a primit imediat.

— E vînzoleală mare pe la ocolul silvic ! mi-a spus el invitîndu-mă să iau loc pe scaun.

— E și normal, am clătinat eu din cap scoțînd statele de plată și declarațiile celor cinci muncitori. Numai dintr-un foc, patru mii de lei !

— Mda... Se va extinde „jucăria", a mormăit șeful după ce-a citit declarațiile. Dă-i bătaie mai departe.

M-am dus la birou, fiindcă mai aveam nevoie de ceva imprimate din fișet. Tocmai umblam după formulare, cînd locotenentul Meiu mi-a spus că un pădurar mă aștepta încă de dimineață. Cine credeți că era ? Chiar pădurarul meu !..

Nu-l văzusem pînă atunci. Am dat mîna cu el, întrebîndu-l cu ce-i pot fi de folos.

— Parcă dumneavoastră nu știți ? mi-a făcut el cu ochiul arborînd mina omului de afaceri, gata oricînd să scoată portofelul.

— Nu știu ! l-am privit eu atent, îndemnîndu-l din ochi să vorbească mai deslușit.

— Ești băiat tînăr, îți trebuie și ție de toate. Bani, femei... Sper să ne înțelegem, a repetat el gestul cu ochiul. Cît vrei ? Numai închide ochii ! a dus el mîna hoțește la buzunar.

Era prima dată cînd întîlneam un astfel de specimen. Tremuram tot.

— Vă rog să ieșiți imediat din birou ! m-am ridicat eu în picioare.

— Stați, dom' locotenent ! Nu vă pripiți, a rînjit el. Nu știe nimeni nimic... Doar nu sînt tîmpit să spun la cineva, ce dracu ! Altfel merg afacerile...

— Vă rog să ieșiți. Nu mai aveam nici putere în glas, atît eram de enervat.

— Doom' locotenent... Nu vă grăbiți așa ! mi-a zîmbit blînd pădurarul. Luați puțin loc pe scaun și o să ve-

deşi că o să ne înţelegem. Eşti băiat bun, dar cam tăios, după cum mi-am dat cu seama. Mai mult calm... Calm şi diplomaţie ! Că ai numai de cîştigat, nu de pierdut.

— Afarăăă ! am răcnit eu la capătul răbdării. Simţeam că-mi plesnesc tîmplele.

— Bine, acuma eşti nervos, gata ! a bătut el mărunt aerul cu mîinile. Plec. Dar află că ai de la mine zece mii de lei. Şi un vînat pe deasupra, o căprioară.

— Vă rog...

— Gata, ies !... Ne vedem la Ghelar, aranjez tot... Da, pînă atunci, ia şi matale aici, ca să bei un şpriţ ! mi-a strecurat el cu iuţeală o bancnotă în buzunar, ieşind apoi glonţ pe uşă.

Cîteva clipe, am rămas ţintuit locului. M-a cuprins o stare de ameţeală gîndindu-mă că am în buzunar o bancnotă murdară. Trupul îmi ardea de parcă luase foc... Mi-am revenit din şoc şi am fugit repede după el.

— N-a ieşit nici un pădurar ! m-a privit ciudat subtenentul Stanciu, ofiţer de serviciu. Dar ce-i cu tine ? Ce s-a întîmplat ?

— Unde-i pădurarul ? întrebam eu cu chipul răvăşit.

Pădurarul ieşise totuşi din incinta miliţiei, dar nu pe uşa de la ofiţerul de serviciu, ci pe portiţa din curte care făcea legătura dintre noi şi procuratură.

M-am dus într-un suflet la maiorul Iştoc. I-am relatat întîmplarea şi i-am predat bancnota : douăzeci şi cinci de lei !

— Fă un raport, mi-a zis şeful. Îl vom anexa la dosar, împreună cu bancnota, ca să vadă şi procuratura şi instanţa de judecată cu cine avem de-a face. Ce măgar !... Du-te şi demonstrează-i cine eşti !

În următoarea etapă, am umblat cam o săptămînă în zona Ghelarului, stabilind în sarcina pădurarului mai multe infracţiuni : înşelăciune, fals, uz de fals, abuz în serviciu. Îşi însuşise din banii statului peste treizeci de mii de lei.

Cît am umblat prin sate ca să stau de vorbă cu oamenii, pădurarul m-a urmărit din umbră aproape tot timpul, încercînd să-mi întindă diverse capcane. Intrase în panică; anchetă avansa şi urma să-l descopăr şi cu altele.

Faptul că el mă urmărea pas cu pas l-a demonstrat şi „întîmplarea" că, plecînd la Hunedoara pentru o zi —

aveam o convocare pe linie profesională — după-amiază am dat nas în nas cu el în oraș. Numai că nu mi-a făcut temenele.

— Ooo ! Ce mai faceți, dom' locotenent ? s-a bucurat el cînd m-a văzut. N-ați mai venit pe la Ghelar. Se prefăcea că nu știa nimic de mersul anchetei.

— Am fost bolnav ! i-am cîntat eu în strună ironic.

— Vai ! Dar de ce nu m-ați anunțat ? Veneam la spital... Aduceam și eu ceva bun, de, ca la țară !... Și mai aduceam... ce v-am promis, știți... Dar nu-i nici un bai, îi am la mine. Îi am pe toți la mine... Batem palma ?

Hm ! Aveam și cu cine să bat palma ! M-am înnegrit imediat. „Dar de data asta nu te mai las ! ! !" am scrișnit eu din dinți.

— Să mă mai gîndesc, i-am răspuns, uitîndu-mă împrejur ca și cînd mi-ar fi fost teamă.

Chipul i s-a deschis dintr-o dată, iar ochii-i scăpărau ca la o vulpe în apropierea prăzii.

— Ce ți-am zis eu ? Ești tînăr ! m-a bătut el ușor cu palma peste umăr. Știam că o să ne înțelegem... Totu-i foarte simplu, nu ?

— Nu-i prea simplu...

— Cum să nu fie simplu, dragă, că doar sîntem prieteni, dă-o încolo !

Îmi venea să-l iau de gît.

— Hai să bem o bere ! s-a încruntat el ușor pentru a da culoare cuvîntului cu care mă măgulise. A făcut un pas. Hai ! Le pritocim noi acolo...

— Nu văd ce să... păream eu mai mult decît timid.

— Hai, fi bărbat ! Fii om de afaceri, m-a luat el de braț.

„Eu om de asemenea afaceri ? Poate de afaceri... judiciare, tăticu !" i-am răspuns în gînd.

— Nu, nu merg, mi-am retras eu mîna cu stîngăcie. Sînt și foarte obosit... Lasă-mă să mă gîndesc. Nu mă pot hotărî așa ușor. Ne întîlnim mîine...

— Unde ? s-a repezit el. Era clar : dorea să ne-ntîlnim oriunde, dar nu la miliție.

— La restaurantul „Metalul", i-am zis.

— Care-i ăla ? s-a chinuit el să-și aducă aminte.

„Cel care e la 20 m de miliție și la 30 m de procuratură !" îmi venea să-i răspund.

— Cel din colț... de lîngă noi.

— Așa...

— Miine, pe la zece, ies la o gustare și poate... acolo...

— Ești tînăr, împărate. De ce poate ? Sigur !

„Abia aștept, tăticu !" i-am zis în gînd.

— Da', ia stai, m-am făcut eu că abia acum vin de acasă. Dar ce-mi ceri pentru asta ?

— Să-nchizi ochii ! Nimic mai mult. Restul, știi matale. Să-nchizi ochii !...

Ei... i-am închis ! A doua zi, cînd mi s-a întins plicul... lîngă mine, însă, în aceeași clipă, erau procurorul Pancu și maiorul Iștoc.

— Mare jigodie ! a constatat procurorul după realizarea flagrantului.

— De ce ?

— Te-a tras în piept ! În loc de zece mii, a băgat în plic doar șapte mii trei sute !

— Nu mă mir, i-am răspuns. Probabil însă că urma să mi dea el în vreun fel și restul, dar acum, din păcate... n-am de la cine să-l mai iau. L-ai *luat* tu...

Pancu a pufnit în rîs.

— Hai să bem un șpriț, am zis. E trecut de mult de „ora închiderii" la miliție și la procuratură și am douăzeci și cinci de lei !

— Ești valabil ! Mai am și eu două'ș'cînci...

ULTIMA POSIBILITATE

În urma inventarierii unui magazin din rețeaua O.C.L. Produse industriale Hunedoara, se stabilise un minus în gestiune în valoare de aproape 60.000 lei. Solicitați, colegii mei de la economic au intrat imediat pe fir și au administrat dovezi incontestabile că banii fuseseră delapidați de responsabilul magazinului, un oarecare Cîrțu.

Dosarul a trecut de la economic la cercetări penale și, fiindu-mi repartizat pentru instrumentare, am extins verificările. Am aflat că responsabilul, deși bărbat în pragul pensiei, se încurcase cu o tînără de 30 de ani, numită Florentina, care îl tocase de bani. După o serie de manevre, prin care încerca să mă pună pe o pistă falsă, lăsînd să se creadă că vinovată de dispariția banilor se făcea o tînără vînzătoare din magazin, Cîrțu a trebuit să plece capul în fața probelor zdrobitoare, pe care i le-am prezentat cu mult tact și delicatețe ca să nu lezez un suflet atît de... sensibil !

Era încă în biroul meu, la capătul acestei acțiuni de „binefacere" și, cînd tocmai o încheiam, completînd nota pentru introducerea sa în arest, Făt Frumos a început să plîngă. Era tot ce ne lipsea !

— Prejudiciul trebuie să-l recuperăm în întregime, i-am spus. Cu avutul statului nu-i de joacă... Așa că, șterge-ți lacrimile și spune-mi ce cadouri i-ai făcut Florentinei.

— Numai bijuterii de aur, de 24 de carate, și-a revenit el ca prin minune. Altceva nu voia *șerpoaica*... Le-am cumpărat tocmai de la București, ca să nu știe nimeni.

— Ce fel de bijuterii ?

— Trei brățări, un lănțișor, două inele și o pereche de cercei.

– A-nstrăinat vreuna din ele ?

– Nu cred... E moartă după aur. Dacă n-o să le găsiți, n-o să recunoască pentru nimic în lume.

– De ce să nu le găsim, dacă zici că nu le-a înstrăinat?

– Nu știu cum să spun, dar e tare vicleană. Nu le-a purtat niciodată pe stradă sau la serviciu, ca s-o vadă cineva cu ele, și nici eu nu le-am mai văzut după ce i le-am dat iut.

– Are vreo prietenă căreia i le-ar fi putut încredința ?

– Nu. N-are încredere în femei. A mai fost *mușcată*...

– I-ai spus de unde ai luat bani, i-ai povestit de temerea că poate vei fi arestat ?

– Nu, nici gînd. I-am spus că am avut un cec fără să știe nevastă-mea de el.

– Atunci, e perfect... Cînd ai fost ultima dată la ea ?

Cîrțu a lăsat capul în pămînt, rușinos ca o fată mare.

– Îmi dau seama că am fost urmărit tot timpul, a zis. L-am lăsat să creadă că așa fusese. Azi dimineață, în zori, am plecat de la ea...

Am descins la apartamentul Florentinei Lalu împreună cu doi sectoriști.

– Cred că puicuța încă doarme, m-am adresat subofițerilor apăsînd pe butonul soneriei.

Dincolo de ușă s-au deslușit pași.

– Un moment ! s-a auzit glasul femeii și pașii s-au îndepărtat. A revenit după cîteva minute și a deschis ușa. Mă iertați, dar nu eram îmbrăcată corespunzător, mi-a adresat ea îmbietor. Ce doriți ?

– Să facem o mică percheziție, doamnă, i-am arătat cu autorizația procuraturii.

– Percheziție ? La mine ?! s-a arătat ea foarte mirată. Cred că e o greșeală !

– Dacă o să predați de bună voie bijuterile pe care le-ați primit de la prietenul dumneavoastră, cu care ați petrecut pînă-n zori, atunci n-o să facem nici un fel de percheziție.

– Despre ce prieten cu care am petrecut pînă-n zori vorbiți ? Eu toată noaptea am fost singură... s-a mirat iar Florentina cochetînd cu naturalețea.

– Cîrțu, doamnă, gestionarul magazinului de produse industriale. Se află la noi, e arestat și a mărturisit tot...

— Îmi pare rău, dar eu n-o cunosc pe această persoană, a dat ea din cap. Eu sînt logodită, domnule, și urmează să mă căsătoresc.

— Atunci, și nouă ne pare rău... Va trebui să vă facem percheziție!

— Poftiți! Faceți ce vreți... Dar la urmă, o să trebuiască să vă cereți scuze.

— Noi întotdeauna ne cerem scuze pentru... deranj. doamnă, i-am zis după ce am privit-o cu subînțeles. Să nu vă faceți griji în privința asta.

Am intrat în apartament. Florentina se sculase ceva mai devreme, se vede treaba, fiindcă în bucătărie fierbea pe aragaz o oală.

— Pe mine nu mă interesează ce faceți în casă, a spus ea intrînd în bucătărie. Căutați peste tot, pe unde doriți, eu trebuie să fac de mîncare.

Degeaba i-am explicat că trebuie să întrerupă orice preocupare și că trebuie să fie prezentă în casă, lîngă milițieni și lîngă martori.

— Atîta vreme cît sînt cinstită și curată, nu mă interesează pe unde controlați și ce faceți. Eu îmi văd de treaba mea, s-a încăpățînat Florentina.

Nu era pentru prima oară cînd eram pus într-o astfel de situație. I-am rugat pe martorii asistenți să-i însoțească pe membrii echipei, în timp ce eu m-am văzut nevoit să stau în bucătărie, căci Florentina trebuia supravegheată în tot timpul efectuării percheziției.

M-am așezat pe un scaun, în vreme ce ea părea absentă la tot ce se-ntîmpla în apartament. Toca zarzavat, iar aburii din oală împrăștiau mirosul caracteristic de carne fiartă.

Stînd acolo pe scaun, mă revedeam într-o scenă, dintre numeroase altele, cînd îmi ajutam mama la gătit și îndrugam amîndoi verzi și uscate pînă ce se făcea mîncarea. Cu Florentina însă, ce să fi vorbit? Ea nici măcar nu recunoștea că „Făt-frumos din lacrimi", cum îl poreclise Zenovia, îi era prieten. Totuși, nu puteam sta chiar așa fără să scot un cuvînt. Trebuia căutat un subiect de discuție.

— Și ce mîncare faceți, doamnă? am întrebat-o.

— O ciorbă țărănească, domnule locotenent! Ca la mama acasă, mi-a zîmbit ea.

— Cu carne de văcuță sau de porc?

— De văcuță. Va ieși un deliciu...

— Depinde ce mirodenii puneți în ea.

— De toate, nu vedeți? a arătat ea cu mîna spre verdeață și zarzavat.

— Dacă vreți să iasă într-adevăr *țărănească*, atunci zarzavatul nu este complet.

— Zău? a făcut deodată Florentina ochii mari. Dar de unde știi dumneata? Te pricepi?

— Așa, cîte puțin, am dat eu din cap.

— Atunci află, domnule, că a te pricepe puțin nu-i suficient. Bucătăria nu-i ca munca dumneavoastră, e o artă.

Am înghițit în sec, apoi am spus:

— Dar poate că mă pricep puțin mai mult... De unde știți?

— Doriți să mă faceți curioasă?

— Nu, dar observ, spre exemplu, că prazul lipsește. Nu văd apoi zeama de varză, care trebuie fiartă separat și spumuită.

— Hm! a făcut femeia mirată. O acresc cu sare de lămîie, iar praz n-am găsit la piață.

— Praz nu, de acord, dar roșii? (Mă cam furase discuția).

— De ce și roșii? Pun bulion!

— Îmi pare rău, doamnă... Să nu vă supărați pe mine, dar la ciorba țărănească se pun și roșii și bulion. Roșiile îi dau gustul de proaspăt. Eu le tai în patru, după ce le curăț de pieliță și de semințe.

— Dumneavoastră? Nu sînteți căsătorit?

— Nu. Îmi pregătesc singur astfel de delicii gastronomice!

— Mă mir, că bărbații nu prea... Chestia cu roșiile, însă, mă surprinde.

— Dacă aveți roșii, încercați.

— Am, s-a îndreptat Florentina spre cămară. A adus cîteva roșii. Mai lipsește ceva? m-a privit apoi șăgalnic.

— Să ne uităm, am examinat eu zarzavatul. Lipsește pătrunjelul, am sesizat imediat.

— Îmi pare rău, domnule, dar pătrunjelul se pune la urmă, a ris ea.

— M-ați înțeles greșit, doamnă... Este vorba despre rădăcina de pătrunjel, nu de frunze... Frunzele, da, la urmă. Ca și puțin leuștean... Dumneavoastră n-aveți aici decît rădăcină de țelină. Hopa ! Lipsește și păstîrnacul ! am mai sesizat eu încă o lacună.

— Domnulee, mă înebunești cu știința dumitale, s-a dus Florentina în cămară și după zarzavatul care lipsea. Dacă ești la fel de priceput și în anchete, înseamnă că dumneata nu dai niciodată greș.

— Asta o să vedem... Deocamdată, sîntem la ciorbă, la felul întîi, am spus amuzat de joc.

— În privința mea... Dar, mă rog, o să vă convingeți la urmă, a făcut femeia un gest cu mîna. Ia spuneți-mi, mai lipsește ceva ? a revenit ea la „ciorba noastră".

— O faceți cu orez sau cu tăiței de casă ?

— Cu orez, că, sinceră să fiu, nu știu să fac tăiței de casă. N-am învățat...

— Nici nu-i de mirare, multe femei nu știu... Venise rîndul Florentinei să-nghită în sec. Dar cum vă place mai mult ?

— Cu tăiței de casă, bineînțeles.

— Aveți un ou și puțină făină?

— Cum să nu ! s-a amuzat ea. Aduc ?

— Păi, ori e țărănească, ori nu !

A adus oul și făina.

— La așa ceva, ca un bărbat să știe lucrurile astea, să mă învețe să fac tăiței, nu mă așteptam, a zis înveselită Florentina.

— Cîte lucruri nu știe omul în viață, am mai făcut eu o aluzie. Uitați cum trebuie să procedați. Puneți făina în farfurie, cît cuprinde, apoi spargeți oul și-l puneți în mijloc. Adăugați lîngă ou puțină sare și puțină apă, apoi cu o furculiță, începeți să învîrtiți concentric, pînă ce făina absoarbe oul. Frămîntați bine pasta, apoi o întindeți...

— Mai departe, știu ! m-a oprit gazda, apucîndu-se de treabă.

— Vedeți că merge ? o urmăream eu atent.

Florentina s-a descurcat de minune pînă la capăt și, cînd ciorba era aproape gata, în bucătărie au intrat cei doi sectoriști. Mi-au făcut semn că nu găsiseră nimic. Abilă, ea a observat imediat gestul lor.

— V-a mai rămas de controlat bucătăria, știu ! a spus ea. Vă rog să poftiți și aici, n-am nimic de ascuns...

Am trecut împreună cu ea în sufragerie.

— Ee, acum să vă spun adevărul, m-a luat ea tamnesam. Mi-ați cîștigat încrederea... Aflați că îl cunosc pe domnul Cîrțu de circa trei luni de zile. L-am cunoscut la magazin, nu mai știu ce voiam să cumpăr. De atunci, m-a tot agasat într-una cu vizitele lui. Era puțin cam ridicol... Vă dați seama, este o diferență foarte mare între noi. În plus, este și căsătorit. Aseară a venit din nou. I-am acceptat vizita, gîndindu-mă să am o ultimă discuție cu el și cu asta basta. A început ca niciodată să-mi spună vorbe de amor, că el nu poate trăi fără mine și cîte-n lună și stele. I-am spus adevărul în față, că între noi nu poate avea loc nimic, și că vizitele lui vor trebui să ia sfîrșit. A început iarăși cu vorbe dulci și a încercat să mă amăgească. Zicea că, dacă o să fiu receptivă la dragostea lui, o să-mi facă un cadou pe care l-ar fi rîvnit și Cleopatra. Mi-am dat seama imediat că era vorba de o bijuterie și l-am refuzat categoric, nedorind să dau peste cine știe ce belea. Poate o fi luat bani din magazin, mi-am zis, poate o fi furat-o de acasă... Sînt atîtea variante.

— Și nu v-a dat nici o bijuterie de cînd vă cunoașteți ?

— Nu. Absolut nimic. De fapt, discuția mea cu el a luat sfîrșit aici și i-am arătat ușa. Întrebați-l pe el ce-a făcut cu ea.

„Hm ! Ce talente ! Dacă nu găsim bijuteriile va fi greu de luptat cu ea. A avut dreptate Făt-frumos !"

Subofițerii și martorii asistenți au venit și ei în sufragerie. Rezultatul percheziției era negativ, deși fusese executată cu multă atenție.

— Faci tu procesul-verbal ? a zis unul dintre sectoriști către colegul său.

— Îl fac eu, s-a-nvoit cel din urmă.

Totul părînd terminat, chipul Florentinei a devenit ca un nufăr. Care să fi fost cauza, dacă nu relaxarea bruscă ! ?

„Asta înseamnă că bijuteriile sînt tot aici, în casă ! am interpretat eu schimbarea. Dar unde, din moment ce băieții mă asigură că totul a fost controlat «la ac» ?"

— Ha ! Ha !... am început deodată să rîd de unul singur. Apoi, m-am dus în bucătărie direct la oala cu ciorbă. Bijuteriile erau acolo, în oală. Ce *şerpoaică ! !*...

Le-am adus într-o farfurie, spre uimirea asistenței.

— Ciorba țărănească este servită ! am trecut apoi farfuria pe sub nasul Florentinei. Femeia m-a privit cu ură. De ! am mai spus, munca de poliție n-o fi ca „bucătăria" dumitale, dar e şi ea o artă...

După un timp de la rezolvarea dosarului privindu-l pe „Făt-frumos", m-am trezit în biroul meu cu Zenovia Georgian, vînzătoarea care-i pusese responsabilului nevastă poreclă. Era însoțită de o altă tînără.

— Ce mai face Liviu ? am întrebat-o eu pe Zenovia.

— Mulțumesc, bine, mi-a zîmbit fata. Soția sa a introdus divorțul, deoarece altfel nu poate ajunge în Occident. Visul ei. După divorț, ne căsătorim.

— Mă bucur, am spus eu. Deci, tot răul cu binele lui...

Zenovia a început să rîdă.

— Cam așa... Am venit însă să v-o prezint pe prietena mea.

— Magda ! s-a prezentat cealaltă tînără, o brunetică foarte cochetă.

— Aveți necazuri ?

— Da, a spus Zenovia. E vorba de un tip brunet, cu părul creț și foarte șpilcuit. Dar mai bine să vă povestească Magda, că ea e cu necazu'. Este vînzătoare la magazinul de confecții bărbați din centru, acela mare.

— Ascult.

— M-a plimbat cu un costum de 2.200 lei, a intrat Magda foarte repede în subiect. Are *stofă* golanul... a probat aproape zece costume pînă l-a găsit pe cel care i-a convenit. Îi venea ca turnat...

— Colegele ei, a intervenit Zenovia, au sfătuit-o să nu vină la miliție, ci mai bine să depună banii. Eu am convins-o să mă însoțească, i-am spus că vă cunosc pe dumneavoastră și că e bine să nu ascundă adevărul, cum au învățat-o fetele de-acolo. Și eu am fost cinstită, nu ? V am relatat totul despre Liviu, și n-am pățit nimic.

— Despre ce este vorba ?

— Despre faptul că mi-a dat bacșiș. Recunosc, de ce să nu recunosc ? a zis Magda puțin încruntată. Colegele m-au învățat, că, dacă vin la miliție, să ascund acest lucru, deoarece s-ar putea să-mi pierd slujba. Ei, bine, eu nu ascund adevărul. Am primit, da, și asta mi-a distrat atenția și...

— Dar celelalte de ce nu sînt cinstite ? a întrebat-o Zenovia cu convingere pe colega ei.

— De, a replicat Magda, le este jenă și nu recunosc că le plac atențiile. Sînt unele care nu știu ce să mai facă, numai să le pice ceva. Le cunosc eu !... Numai să le vedeți seara, la închidere, cînd își fac monetaru', cum li se întorc ochii în cap de satisfacție. Le pică din streașină destul, că știu ele cum să-și pritocească clienții. Dacă mai sînt și frumușele...

— Asta-i comerțul, am încercat eu să fiu în asentimentul ei.

— Vedeți-vă de treabă ! m-a contrat Magda fără menajamente. Bărbații sînt niște fustangii ! Le cad ochii-n strachină, una-două... Am acasă la cărți de vizită de la ei, la bilețele cu adrese și telefoane, de mi-ar trebui o secretară ca să le carteze.

— Vă cred, dar de ce le păstrați, dacă n-au nici o valoare pentru dumneavoastră ?

— Cum, domnule locotenent, tocmai dumneavoastră puneți o asemenea întrebare ? Mă dezamăgiți, zău ! (Simțeam cum mă strînge cravata de gît). Dacă vreodată, un alde mîngîie fuste d'ăsta îmi aține calea și pățesc vreun necaz ? Cum veți reuși dumneavoastră, miliția, să aflați cine este, de unde să-i luați urma, dacă nu veți avea nici măcar un indiciu ? ! Vă voi ajuta tot eu, căci din atîtea adrese, îl veți găsi sigur !

— Mă scuzați, aveți dreptate, am spus. Tipul care v-a înșelat, v-a lăsat și el cumva vreo adresă, vreun număr de telefon ?

— Da' ce, era prost ? Mi-a băgat o sută de lei în buzunar și a întins-o...

Magda era de o sinceritate dezarmantă.

— Avea purtări fine ? Era delicat ?

— Foarte. Știe să momească... Neconvenindu-i primul costum, al doilea, al treilea, eu începusem să transpir și

să mă enervez și el a observat și mi-a strecurat bancnota în buzunar. „Pentru deranjul și amabilitatea dumneavoastră, mi-a spus. Nu vă supărați pe mine, însă întotdeauna cînd cumpăr un costum, caut să-mi vină bine..." „Vai, dar nu se poate, vă rog ! am încercat eu să-i dau banii înapoi..Dacă n-o să găsiți costumul care vă place ?" „N-are a face, deranjul e deranj! Nu sînteți obligată să-mi suportați capriciile ! Sînt de felul meu un tipicar. Iertați-mă..." Nu, ce era să mai zic ! O sută de lei poate n-o făceam în trei zile, mai ales că nu este sezon și rîvneam tare mult la o rochiță mov, cu breteluțe, de la magazinul de vizavi ce nu fusese pusă încă în vînzare. Știți cum sîntem noi, vînzătoarele... telefonul fără fir, și ne alegem ce-i mai bun, asta-i adevărul, de ce să-l ocolesc.

— Știu, am încuviințat. Să revenim la escroc.

— Da. I-a mers mintea, al dracului ! După ce m-a pișcat la cap și m-a sucit pe toate părțile cu moșturile lui, pînă la urmă s-a hotărît la un costum foarte scump, care, într-adevăr, îi venea *țais*. „Bine c-am scăpat, am răsuflat eu ușurată. Dacă în fiecare zi aș avea cinci clienți ca ăsta, sigur ar trebui să mă platinez !" Nu mă refeream la bani, că nu toți clienții sînt galanți. Unii numai se prefac că introduc mîna în buzunar, alții vin cu nevestele... Meserie grea ! I-am făcut bon, el s-a dus să plătească, mi-a adus apoi bonul și „Du-te cu Dumnezeu !..." Magda avea un mod al ei de a se exprima. Am ascultat-o mai departe. Peste o jumătate de oră, m-a strigat Olga, casiera, a continuat ea. „Magda ! Bonul nr. 47 n-a fost achitat. L-ai anulat tu ? Clientul a renunțat ?" „Vezi că e o greșeală în tine, dragă, i-am spus. Bonul e achitat ! E în *cuier !...*" Așa-i spunem noi la cuiul-postament, de la fiecare raion, unde înfigem bonurile... „Nu, dragă, nu e achitat. Nu e trecut în jurnalul de casă", a verificat Olga. „Fugi, tu ! m-am dus eu cu bonul la ea. Uite ștampila !" i-am arătat pe verso. „Nu se poate, dragă, s-a uitat casiera încă o dată în hîrtii. Eu nu l-am operat !..." „Și ștampila ? !" Cînd m-am dat seama despre ce era vorba, am simțit că-mi fugea pămîntul de sub picioare. Ștampila era falsă !

— Unde-i bonul ?

— Uitați aici. Poftiți ! a scos ea un bon din poșetă. A, și proba de comparație ! a scos apoi și o coală ștampilată.

Am examinat bonul. Pe verso era aplicată cu tuş negru o ştampilă dreptunghiulară cu inscripţia „ACHITAT". Ştampila avea pe margini şi unele dantelării. Am comparat-o apoi cu ştampila originală de pe coala de hîrtie.

— Falsul este foarte reuşit, nu m-am putut eu abţine. Trebuie să te uiţi foarte atent ca să observi diferenţele.

— Numai magazinul nostru are o asemenea ştampilă, a spus Magda. M-am interesat. Celelalte au alte forme sau alte desene de dantelă. Asta înseamnă că omul a studiat bine... A achitat vreodată un bon, dar n-a mai luat marfa.

— Exact. L-a păstrat pentru studiu... Cert este că se va mai încerca şi altă lovitură.

— Tot la noi ? se miră Magda.

— Bineînţeles. Escrocul nu va mai ieşi aşa de uşor la suprafaţă ca pînă acum, însă deţinînd ştampila contrafăcută i-o va da unui complice. E prea mare tentaţia pentru ei ca să nu încerce şi a doua oară.

— De unde ştiţi asta ?

— Din practică. Escrocii au o anumită optică.

— Interesant, şi-a trecut Magda mîna prin păr, parcă vrînd să se răcorească.

— Ei nu lovesc decît acolo unde cunosc locul, unde ştiu că-i „văd" şi unde n-ar mai crede nimeni, poate doar un nebun, că ar mai putea încerca..

— O ipoteză, nu ?

— Da. O psihologie şi o deducţie logică. O ştampilă nu se poate falsifica aşa de uşor, azi sau mîine, şi ei vor încerca să profite cît mai mult de ea.

— Asta înseamnă că au să ne calce pragul magazinului cît de curînd ! a tresărit Magda.

— Poate chiar mîine...

— Aoleu ! Să vezi ce bătaie am să-i trag ăstuia, de-al doilea ! a strîns ea puternic din pumni. O să sară şi fetele... Îl facem ca la Nufărul !.:. Las' pe noi ! şi-a strîns apoi mai bine colţurile basmalei.

— Totuşi, trebuie îndeplinită o condiţie, dacă vreţi să punem mîna pe ei.

— Care ? a întrebat Magda nerăbdătoare.

— Complicele escrocului va sonda mai întîi care este starea voastră de spirit, a vînzătoarelor şi a casierei. Dacă

presimte ceva, adio... Ca atare, toate trebuie să fiți numai *aradea*, numai zîmbet, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. El va presupune atunci că înșelăciunea precedentă n-a fost descoperită și dacă vă va vedea și cu flori la pălărie, va „mușca" sigur, fără nici un fel de... probleme.

— Gata, mă duc și la coafor ! a rîs Magda. Mă-ngrijesc eu de asta. Vorbesc eu cu fetele... Deci, mîine dimineață, veniți !

Pe chipul meu a apărut o ușoară undă de tristețe.

— Dar ce s-a-ntîmplat ? a sesizat imediat Zenovia, care pînă atunci asistase la dialog. Nu puteți veni ?

— Numai după-amiaza sînt liber, am spus. Cazul este de competența judiciarului și am să vă prezint unui coleg care o să poată sta toată ziua în magazin. El are timp... Asta-i meseria lui. Eu sînt aglomerat cu dosare și șeful nu-mi va da voie.

— Nu ! Pe altcineva nu vrem, a spus Zenovia cu o voce hotărîtă.

— Nu, nici gînd ! a completat-o Magda.

— Noi pe dumneavoastră vă cunoaștem, sînteți mai sentimental, în genul nostru.

— Bine, dar și colegii...

— Poate, dar cred că ne-nțelegeți și pe noi, mi-a zîmbit Magda. Avem și noi preferințele noastre... Apoi, dacă ne gîndim bine, următorul escroc va încerca tot după-amiaza, fiindcă atunci e aglomerație în magazin. Dimineața, pe timpul ăsta, e liniște.

— Atunci, am să vin după-amiază, ce să fac ! le-am zîmbit și eu.

Amîndouă s-au ridicat de pe scaune și m-au sărutat simultan pe cei doi obraji frumoși pe care-i aveam în dotare pe vremea aceea.

— Dacă nu veniți, înseamnă că nu sînteți cavaler, mi-a strecurat Magda la plecare. Că de prins, tot îl prindem noi, fetele. Avem o idee.

— Ce idee ? m-am îngrijorat eu.

— O să vedeți după-masă, dacă o să „muște"...

Nu i-am spus nimic șefului meu, maiorul Moldovan, despre acest caz, de teamă că nu mă va lăsa să mă duc și va trimite pe cineva de la judiciar. Pe lîngă informația

de primă sesizare care-mi revenise, eram în același timp — nu-i așa ? — și... cavaler.

După program, m-am înființat la magazin. Am făcut cunoștință cu responsabilul și cu colegele Magdei. Toate erau gătite frumos și zîmbitoare. Olguța, casiera, impresiona însă și prin gabarit.

— Acum îmi spui și mie, care este ideea voastră ? am întrebat-o pe Magda.

— Un *șanj*, a rîs ea, o mică șmecherie.

— Pot s-o aflu și eu ?

— Ești polițist, ghiceste-o singur...

Mi-am ales un colț în magazin de unde puteam supraveghea foarte bine raionul Magdei. Privind-o, mă obseda gîndul că nu puteam să ghicesc care era *șanjul* aranjat de ele.

Am uitat însă de asta, cînd în magazin a apărut un tip între două vîrste, cu perciuni stufoși și șuvițe argintii, ca un actor de revistă, care s-a îndreptat spre raionul Magdei.

În magazin, era aglomerație, element esențial căutat de escroci pentru a nu le fi observate manevrele. Tipul cu perciuni a probat un costum, două, al treilea potrivindu-se ca pe calapod. Bucuros, a cerut să i se facă bonul, timp în care i-a strecurat Magdei o bancnotă în buzunar. Fata i-a zîmbit amabilă și i-a mulțumit. La fel de vesel, el s-a dus apoi la casă și s-a așezat la rînd. Avea cinci sau șase persoane înaintea sa. Magda m-a privit emoționată. I-am dat de înțeles că eram pregătit. Stăteam cu cătușele în buzunar. Din păcate, n-am reușit să urmăresc toate manevrele tipului, deoarece mă împiedica un stîlp de susținere pătrat ce se afla chiar lîngă casierie. L-am văzut cînd a plecat de lîngă ghișeul casieriei. Părea că achitase prețul. „Te pomenești că m-am înșelat ?" mi-am zis. Cu toate astea, am înaintat spre el. De la casierie, tipul se îndreptase zîmbitor spre Magda. I-a întins bonul, primind costumul împachetat. Nu sesizase însă că în spatele lui se înființase cu pași de felină o femeie care, datorită gabaritului ei, ar fi trebuit să calce greu și apăsat. Într-o mînă, femeia ținea tușiera.

— Helo, maestre ! Ai achitat bonul ? l-a răsucit ea voinicește ca pe un titirez.

— Bineînțeles, a zis individul păstrîndu-și calmul. S-a reechilibrat însă cu osteneală. Eu eram deja lîngă el. Priviți ștampila, a luat el bonul din mîna femeii. Dumneavoastră ați aplicat-o !

— Nu cumva ai daltonism ? Ia uită-te la tușierea asta !

Privind și eu la ștampilă și apoi la tușieră, am înțeles îndată *șanjul* femeilor. Schimbaseră tușul negru, pe care-l folosea și escrocul, cu un tuș albastru...

— N-am ce să văd, a spus escrocul. Eu v-am achitat banii, iar dumneavoastră ați pus ștampila.

În clipa aceea, am vrut să-i pun cătușele, dar Olguța mi-a luat-o înainte.

— Dacă-i așa, atunci să-ți pun eu o *ștampilă !* a zis enervată și l-a pocnit zdravăn cu tușiera deschisă direct în față. Escrocul a căzut lat. Păi, cu femeile și-a găsit el de lucru ? a strigat casiera victorioasă. Apoi, și-a aranjat rochia și mi-a întins bonul.

Avea dreptate. Cu femeile nu-i de glumit !

ÎN MIEZ DE NOAPTE

De multe ori cînd mă aplec deasupra hîrtiei să povestesc întîmplările prin care am trecut ca lucrător de miliție, mă încearcă sentimentul că nu pot reda adevărata tensiune emoțională pe care-am trăit-o în clipele respective și că evenimentul în sine pare astfel mai puțin semnificativ. Cînd îmi confrunt însă opiniile cu ale colaboratorilor și ale prietenilor mei, încep să mă liniștesc, ba chiar să mă conving de unicitatea unor situații pe care le-am trăit și din care am avut multe de învățat.

...Într-o noapte, cînd acele ceasornicelor trecuseră de ora zero, mă aflam la douăzeci de kilometri de Hunedoara, pe raza satului Sînfuhalm care e la jumătatea drumului dintre orașele Simeria și Deva, la intersecția dintre șoseaua asfaltată care vine de la Hunedoara și drumurile spre cele două orașe.

Veneam de la Simeria, dintr-o misiune, iar mașina de ocazie cu care călătorisem mă lăsase la intersecție. În jur, țipenie, iar eu, în uniformă, căutam să zăresc venind, dinspre Deva sau dinspre Simeria, lumina farurilor vreunui autovehicul ca să mai prind cîteva ceasuri de somn pînă dimineața. Dar minutele treceau nemiloase și începuse să mă chinuie gîndul că am să fac o stupidă noapte albă, singur, în intersecție. Fumam țigară de la țigară ca să-mi omor timpul dar, deodată, am zărit, dinspre Deva, farurile unui autoturism. Te pomenești că-mi surîde norocul, mi-am zis.

Ajungînd în apropierea intersecției, autoturismul a semnalizat de la distanță intenția de a vira la dreapta, ceea ce m-a făcut să mă bucur. Ca să nu scap ocazia, m-am pregătit din vreme să opresc mașina așa cum prevedea legea circulației. Cînd am intrat în conul de lumină ca să

fiu văzut și să opresc autoturismul am surprins la șoferul mașinii o anumită ezitare. Am avut impresia că dacă n-aș fi fost prea aproape ca să-i văd numărul, conducătorul auto chiar ar fi schimbat direcția și-ar fi zbughit-o.

A oprit totuși. Era o Skoda roșie. Înăuntru se aflau trei bărbați : doi în față și unul pe bancheta din spate. I-am salutat și l-am rugat pe cel de la volan, dacă se poate, să mă ia și pe mine pînă la Hunedoara. Foarte politicos, conducătorul autoturismului i-a spus prietenului său din față să coboare, ca să-mi dea locul.

— Nu vă deranjați ! i-am spus. Mă așez eu în spate !

Șoferul mi-a deschis portiera și-m-am așezat lîngă al treilea bărbat, care dormea dus.

După ce-am pornit, nu mi-a fost deloc greu să-mi dau seama de ce șoferul avusese o ezitare : era puțin băut, ca să nu mai vorbesc de însoțitorii săi care duhneau a alcool de la o poștă.

Atmosfera era puțin grea, puțin prea apăsătoare pentru cei doi bărbați din față, dar mai ales pentru omul de la volan, fiindcă nu știau cum aveam să reacționez în această situație.

Eu însă am înjghebat o discuție care să întrețină buna dispoziție pînă la destinație. Șoferul, despre care am aflat că era inginer la o secție din combinatul siderurgic, s-a dat repede la vorbă, întrebîndu-mă unde lucrez și dacă-i cunoșteam pe X sau pe Y, ofițeri de miliție din Hunedoara. Am răspuns afirmativ. Erau colegii mei. M-am convins că-i cunoștea destul de bine, în special pe cei de la economic. Avusese dese contacte cu ei. Mi-a povestit cum ajutase odată doi ofițeri să facă o pîndă într-o hală din secția unde lucra el, pentru a depista un mecanic de întreținere ce se ocupa cu sustragerea unor piese electronice pe care apoi le valorifica vînzîndu-le la diverși particulari.

— De-atunci, adio furturi la noi în secție ! s-a arătat mulțumit inginerul.

— Știu, a zis cel de lîngă șofer. S-a făcut și proces public. Am participat și eu !

Ne-am continuat drumul cu dialoguri ca acestea, fără ca omul de lîngă mine să se fi trezit.

— Nu vi se pare că țăcăne ceva la mașină, în spate ? m-a întrebat inginerul încetinind mersul.

Am ascultat și i-am dat dreptate.

— Da... Nu este închisă bine ușa din partea colegului dumneavoastră care doarme, i-am spus. Îl trezesc ?

— Nu. Lăsați-l să doarmă, dă-l încolo, a bolborosit inginerul, cu o nuanță de nemulțumire în glas. Ne-a făcut destul de rușine la nuntă...

— Atunci, am s-o închid eu.

— Vă rog.

M-am aplecat peste individ, deranjîndu-l puțin, căci altfel n-aveam cum, și am închis ușa. Cînd m-am retras, i-am atins mîna fără să vreau și, deodată, un fior rece mi-a trecut pe șira spinării... Colac peste pupăză, individul aluneca spre mine...

— E mort ! am spus cu inima cît un purice, retrăgîndu-mă cît mai mult pe partea mea de banchetă. Mortul, cu umărul și capul aplecat, după mine.

—Vai de mine, dar merge ! Auziți ! a spus inginerul crezînd că mă referisem la motorul autoturismului.

— Omul de lîngă mine e mort. Colegul dumneavoastră...

Inginerul a oprit. Am coborît toți trei din mașină. Șoferul a aprins lumina de interior. Am observat cu stupoare că decedatului îi cursese sînge din gură. Nu mai conta că-mi murdărisem și eu haina.

— Am dat de belea ! a zis inginerul spre colegul său — făcîndu-se galben ca lumînarea. Picioarele-i tremurau. A fost cît p-aci să leșine. S-a sprijinit de umărul meu.

Și pe colegul inginerului îl cuprinsese amețeala și s-a lipit de mașină ca să nu cadă...

— Jean e mort. Am mers cu mortu-n mașină...

— Să fim totuși bărbați ! am luat eu inițiativa, gîndindu-mă că un ofițer de poliție trebuie să fie pregătit pentru orice; deși sincer să fiu, și eu abia mă puteam ține pe picioare din cauza emoției puternice prin care trecusem. Era gata să-mi stea inima în loc...

Dacă sosește primul la fața locului unui eveniment în care este implicată viața unei persoane, ofițerul sau subofițerul de miliție are ca primă obligație să constate dacă victima a decedat sau nu. Dacă aceasta este încă în viață, se iau toate măsurile pentru salvarea ei; dacă nu, totul rămîne la locul faptei, neclintit.

— Să nu ne pierdem firea ! am zis, luînd controlul. Dumneavoastră n-aveţi nici o vină. Viaţa ne oferă tot felul de surprize...

— Cum o să-l ducem noi acasă, cînd are trei copii ?

— Acasă nu-l mai duceţi, le-am spus eu. Aşteptăm aici pînă vin autorităţile.

Am dat telefon la miliţie, am rugat să fie anunţat procurorul de serviciu şi am rămas lîngă maşină pînă la sosirea acestuia.

— S-a întîmplat ceva deosebit la nuntă ? l-am întrebat eu pe inginer, după ce şi-a mai revenit, gîndindu-mă la eventualitatea unei morţi suspecte.

— ...S-a îmbătat peste măsură, mi-a răspuns cel întrebat, şi ne-a cam făcut de ruşine, luîndu-se la bătaie cu nişte inşi. Le-a cam încasat...

Nu cumva moartea lui Jean se datorează loviturilor primite ?, m-am gîndit ? Răspunsul pe care ni l-a dat a doua zi doamna Călinescu — în urma autopsiei cadavrului — a fost NU. Jean decedase în maşină în urma unui stop cardiac !

Rezolvarea medico-legală a cazului a fost simplă, dar constatarea morţii lui Jean n-a fost deloc... simplă. Mai ales atunci, cînd eu eram încă la începutul meseriei. Peste trei ani, aveam să zîmbesc cu gîndul la această întîmplare, căci un deceniu de-atunci încolo aveam să lucrez, în calitate de specialist, numai cu cadavre...

Hunedoara era un oraș deschis, cu oameni veniți din toate colțurile țării, un oraș cu o nevoie permanentă de brațe de muncă. Ca urmare, metropola Corvinului, cum ne plăcea să-i spunem, era asaltată zilnic de noi și noi hunedoreni veniți să pună umărul la treabă și să-și facă un rost. Numai că, odată cu ei, veneau și indivizi care poposeau în oraș cu alte scopuri. Aceștia erau infractorii de toate soiurile, care își făceau calculul că la Hunedoara vor găsi un vad bun și că, în vacarmul acela, nu vor fi descoperiți, de vreme ce nu erau cunoscuți de noi, lucrătorii de miliție de-aici.

Calculele lor se dovedeau pînă la urmă șubrede, dacă avem în vedere că miliția din Hunedoara dispunea de ofițeri destoinici, majoritatea cu foarte multă experiență. Cît despre lucrătorii tineri, printre care mă număram și eu, aceștia erau stăpîniți de un entuziasm și de o dorință de afirmare de natură să spulbere orice speranțe de bine pentru infractori.

Tocmai sosise în Hunedoara un nou „val". Parcă se vorbiseră să pice anume pe capul nostru mai mulți deodată. Pentru a face față situației operative cu care ne confruntam, pentru a depista aceste elemente și a preveni comiterea de noi infracțiuni, comandantul miliției a luat, printre altele, măsura de a dubla în cursul nopții agenții din paza generală cu ofițeri și subofițeri de la alte formațiuni. De asemenea, au fost înființate noi posturi de pază, cu sprijinul luptătorilor din gărzile patriotice și al uteciștilor. În această acțiune au fost angrenați și toți ofițerii tineri. Șeful agenților din paza generală era un plutonier-adjunct, Verza, care, dacă vă mai amintiți, mă somase în parcul stadionului „Corvinul", cînd fugeam după hoțul de telefoane.

El fusese, cu ani în urmă, şeful plutonului de pază generală al Miliţiei Capitalei şi mă simpatiza foarte mult. Între noi, bucureştenii, cum s-ar zice.

Am făcut cu el o echipă, repartizîndu-ni-se zona cea mai fierbinte : gara. Pe drumul pînă la gară şi, după aceea, pe toate celelalte drumuri ale noastre impuse de uniformă, simpaticul meu coechipier era mereu salutat. Mergînd alături de mine, nea Verza, cum îi spuneam noi, cei mai tineri, răspundea la saluturi sau saluta el, foarte politicos, lăsînd să-i transpară pe chip o anumită mîndrie.

— Oamenii cinstiţi se bucură să ne cunoască, băiete ! mi-a spus el. Ca să-i cunoşti însă şi să ţi-i faci prieteni, îţi trebuie timp.

Am înţeles la ce făcea aluzie şi am tăcut. Am tăcut, chiar după ce m-am salutat şi eu cu cîţiva cetăţeni.

— A început să te cunoască lumea, a constatat nea Verza cu satisfacţie. Cu anchetele tale, ţi s-a cam dus vestea. Ia să-mi povesteşti tu ultimele peripeţii, că n-am mai stat la taifas cam de multişor.

— Ce vorbeşti, nea Verza ? N-am stat acum o lună o seară întreagă la „gura focului", la „Dunărea", de era să ne-neurcăm între pahare ?

— E, păi e mult de-atunci. Tu ai mai făcut între timp o serie de chestii, am auzit eu.

— Bine, bine... O să ţi le spun.

Îi plăceau bătrînului poliţist anchetele mele. Cînd aveam amîndoi timp de taclale, mă punea să-i povestesc fir cu fir ce-am făcut. Nu admitea, ca „bucureştean", să rezolv vreun caz mai de Doamne-ajută şi el să nu-l cunoască. Cîteodată, cînd eram liberi, mă invita la el acasă. Îi era plăcut şi lui să fie criminalist, să fie anchetator... Discuţiile între noi erau întotdeauna plăcute şi mai ales fructuoase, căci într-o viaţă de poliţist, întîlnise şi el multe şi avea ce să-mi spună.

În noaptea respectivă, se părea că nu era rost de treabă pentru noi. Începuse o ploaie torenţială şi oamenii dispăruseră în adăposturi. Peronul gării era aproape gol. Puţinii călători se retrăseseră în cele două săli de aşteptare şi în holul de la casele de bilete. Pe toţi aceştia i-am legitimat. Nimic suspect. Ţiganii, cerşetorii, vagabonzii dispăruseră fără urmă...

În stație, la linia a III-a, era garată garnitura unei curse de persoane care urma să ia drumul Simeriei abia la ora 4,00 dimineața. Știind că *fauna* cu care se confrunta miliția se ascunde și în aceste garnituri de trenuri, am controlat vagoanele de la cap la cap, dar nu am dat decît peste cîțiva călători adormiți care aveau bilete și urmau să plece dimineața cu acest tren.

— Or fi simțit și alde *marmeladă* că *presa* n-are somn și mișună, a strecurat nea Verza.

— S-ar putea să ai dreptate, am zis. Parcă s-au retras de pe scenă prin consemn.

Ne-am așezat și noi într-un vagon, pe o banchetă, la fereastră, de unde supravegheam peronul gării și intrările în sălile de așteptare și la casele de bilete. Ne ajuta lumina din stație.

— Hai, acuma povestește-mi, m-a îmbiat nea Verza. Zi-mi mai întîi despre figura cu „Vasilică". Ia s-aud, cum l-ai prins p-ăla, cu monedele false de trei lei. E șucară, am auzit eu cîte ceva de la șefu', da'....

Ne-am dat la vorbă. Din cînd în cînd, ne aruncam privirile pe fereastră să vedem ce se mai întîmplă. Ploaie. Și liniște din punctul nostru de vedere. După un timp, m-am ridicat de pe banchetă și m-am dus în capătul vagonului, lîngă ușă, să iau puțin aer, căci începuseră să mi se cam închidă pleoapele. Nea Verza, după atîția ani de serviciu de noapte, n-avea nici o problemă, nu-l încerca nici măcar vreo undă de somn. Am deschis ușa vagonului în partea dinspre combinat și am respirat adînc aerul proaspăt ozonat de ploaie. Furnalele combinatului, ce se-nșirau în fața privirii mele, mergeu din plin, în jurul lor domnind același zgomot uzinal ce domina orașul și care-mi devenise atît de familiar. Fără el, ai fi avut impresia că uriașul combinat s-a stins și, odată cu el, și viața Hunedoarei.

În partea aceea, în jurul combinatului, erau mai multe case și barăci, precum și un drum mai puțin circulat care ducea la „poarta zece" sau în orașul vechi. Deodată, am observat o siluetă grăbită ce venea spre garnitura noastră de tren. Silueta apropiindu-se, am văzut că era un bărbat care căra un geamantan voluminos. Individul făcea scurte popasuri, apoi își trecea geamantanul în mîna odihnită.

Ceva era însă suspect la el. Se uita tot timpul în dreapta, în stînga, înapoi. Pe mine n-avea cum să mă observe. M-am retras mai în spatele uşii. Îi urmăream atent toate mişcările. Ajungînd lîngă garnitura trenului, după ce s-a mai asigurat o dată că nu venea nimeni pe urmele sale, iar în jur nu-l păştea nici un pericol, individul s-a urcat în vagonul vecin cu al nostru. M-am dus la cealaltă uşă a vagonului, care dădea spre peron, să-l urmăresc dacă trece şi intră în gară. Pauză. Am deschis uşa vagonului, crezînd că din unghiul în care mă aflam nu putusem vedea mare lucru. Am scos capul afară, dar individul nu era străinăsese în vagon.

M-am dus repede la nea Verza.

— Îţi trebuie cam mult timp pentru înviorare, băieţel! m-a întîmpinat el. Cere să mai faci şi noaptea de serviciu, dacă vrei să te căleşti.

— Nu de-asta-i vorba, am zis. Am urmărit un tînăr care s-a urcat în vagonul vecin. Trebuie să-l abordăm repede.

I-am explicat ce văzusem. N-am apucat să termin, că nea Verza a şi luat-o înainte, scoţîndu-şi lanterna.

— *Se-ncadrează !* l-am auzit şoptind.

Tînărul îşi dezbrăcase fîşul ud leoarcă şi se pieptăna.

— Băieţi frumoşi, băieţi frumoşi ! a zis nea Verza, după ce l-a proiectat în faţă fascicolul de lumină.

Deşi jenat de spot, tînărul a rămas nemişcat, prilej pentru mine ca să-l recunosc. Era un băiat din cartierul copilăriei mele. I se spunea Buric. Ce mică e lumea !... Cînd încingeam miuţele în parcul C.A.M.-ului, era şi el pe-acolo nelipsit. Le-avea cu *jula* şi făcînd pe spectatorul, încurajînd cutare sau cutare echipă, ne golea buzunarele hainelor de pe marginea terenului. Din acest motiv, niciodată „nu avea răbdare“ să se termine meciul şi la final era greu să mai dai de el. Se plictisea repede, aşa argumenta cînd, bănuindu-l, îi ceream socoteală. Tîrziu, cînd ne-am făcut mai mari, am aflat că tot ce fura dădea unui frate, un vlăjgan, care le valorifica în oraş sau în talcioc. Împărţeau „cîştigul“ pe jumătate. Vlăjganul, poreclit Balcon, înfundase puşcăria pînă la urmă.

— Lasă-mi, vă rog, lanterna din faţă, că doar nu sînt hoţ, a zis Buric.

Nea Verza a abătut lumina de la faţa lui şi a plimbat-o pe geamantan.

— Cam greu, a observat subofiţerul.

— Cumpărături, a sugerat Buric cu o voce sugrumată. Se găsesc foarte multe lucruri frumoase la dumneavoastră, la Hunedoara.

— Deci, nu eşti de aici ?

— Nu. Din Caracal.

— Te pomeneşti că oi fi venit cu căruţa pînă aici, a glumit nea Verza.

— Nu... Cum să... Cu trenul.

— Te cred şi eu, că aia s-a răsturnat, a rîs bătrînul poliţist. Ai venit numai tu singurel ?

— Da, singurel.

Buric nu se prindea la poante, ori n-avea timp să se gîndească după atîtea... cumpărături. Oricum, eu nu ştiusem pînă atunci că el se mutase la Caracal. Probabil că se căsătorise.

— Eşti însurat ? mi-a furat nea Verza ideea.

— Nu, dar am o logodnică la Caracal. Urmează...

— Înseamnă că i-ai cumpărat şi ei cîte ceva de pe aici !

— Daa. Un material de rochie, cîteva sutiene...

— Cînd ai venit la Hunedoara ?

— Astăzi, la prînz.

— Pardon ! s-a uitat subofiţerul la ceas. Acum e două noaptea.

— Mă iertaţi, ieri, a rectificat prompt Buric. Mă iertaţi.

— Noi nu iertăm, numai preoţii, a rîs nea Verza abia schiţat. Noi *tămăduim !* Ai vreun *păcat ?*

Buric s-a uitat puţin derutat şi la mine. Nu mă recunoscuse şi nici prin cap nu-i dădea că eu sînt „Spiţ", căruia-i manglise cel mai frumos clasor de timbre. Un clasor cu timbre africane, reprezentînd animalele de vis ale copilăriei mele — lei, tigri, cămile, girafe, rinoceri, zebre, elefanţi, crocodili şi cîte şi mai cîte, pentru care golisem de sticle toată cămara mamei. Ce papară mîncasem pentru asta numai eu ştiu...

— N-am... N-am nici un păcat, a zis ezitant Buric.

— Nici măcar în geamantan ? Dacă-l deschidem ? !

— Aici n-am decît cumpărături, v-am spus.

Buric cam începuse să pălească.

— Da' de ce te schimbași la față ? nu l-a iertat nea Verza. Înseamnă că ai păcate mai vechi !

— Sînt curat ca apa... căuta Buric să iasă din strînsoare.

— Ca apa de ploaie ?

— De ce mă luați așa, domnule...

— Întîi să te adresezi dînsului, m-a arătat subofițerul. E mai mare în grad ca mine. Locotenent.

— Domnule locotenent, se-ntoarse Buric cu fața la mine. Avea o mină de evlavios. Chiar nu mă credeți, ce naiba...

— Domnul adjutant, el nu te crede, am zis. Și știi de ce ? Fiindcă a vrut să-ți ceară buletinul și probabil a intuit că nu-l ai !

— Nu-l am, e adevărat, l-am pierdut, a lăsat Buric teatral capul în pămînt. N-am apucat să declar pierderea. Am însă cu ce mă legitima, am certificatul de naștere la mine! a îndrăznit el apoi să mă privească.

Nea Verza rămăsese puțin uimit de intervenția mea. Eu însă, știind ce-i poate pielea lui Buric, realizasem imediat că era născut în Caracal și se folosea de prilej pentru a ne induce în eroare că domicilia tot acolo. De-aia voia să ne prezinte numai certificatul de naștere și nu și buletinul de identitate. Tactică veche în Grant...

— E bun și certificatul de naștere, am zis. Apoi, după ce mi-a dat actul : Pe ce stradă locuiești în Caracal ?

— Pe strada Republicii, mi-a răspuns imediat pe un ton egal, ca să nu trezească suspiciuni. La numărul 12.

Veram, Buric se pricepea să le așeze pe *plătit*, cum foloseam noi o expresie în Grant. În fiecare oraș există o stradă cu acest nume. În realitate, el locuia în București, în cartierul C.A.M.-ului, pe strada Tabacului — asta era sigur. Numărul de la casă nu mi-l aduceam aminte. Aducînd însă în gînd vilele tip C.F.R. care sînt pe acea stradă, după cunoștințele pe care le aveam despre cartierul copilăriei mele, nu mi-a fost greu să stabilesc că el locuia în cinci, într-a șasea vilă pe partea dreaptă. Deci, la numărul... 12.

— Ați, în Hunedoara, ai vreo cunoștință ?

— Nu. Am venit special pentru cumpărături, fiindcă am auzit că aici se găsesc în magazine haine de piele. Aveți fabrică la Orăștie și regiunea dumneavoastră este aprovizionată din abundență cu asemenea haine. Sînt foarte căutate.

— Ai cumpărat și tu ?

— Da. Două ! Una pentru mine și una pentru logodnică.

— Serios ? nu s-a putut stăpîni Verza. De la ce magazin ?

— E un magazin.., lîngă o cofetărie, a început să se bîlbîie Buric. Nu știu să vă explic exact, că nu cunosc orașul.

— Era vreun bloc pe-acolo, sau numai case vechi ?

— Bloc, bloc, s-a grăbit Buric să răspundă.

Subofițerul m-a privit pe unde scurte, apoi a zis :

— Dacă-i așa, atunci de ce umbli pe ploaie și pe vîntul ăsta în fîș, riscînd să răcești, și nu te îmbraci cu haine de piele ?

— Am zis că s-o păstrez... E nouă... s-a foit Buric, negăsind o explicație pe care să o creadă măcar el.

— Dar bon de cumpărare, ai ? am intervenit eu.

— Bonul ? a îngînat Buric, prefăcîndu-se că se caută prin buzunare. L-am aruncat, nu mi-a trebuit. Am dat banii, gata... Bine c-am găsit haine.

— Totuși, tu știi precis că ai cu ce te justifica acasă, nu ? i-am zis eu insinuant.

— De unde, dac-am aruncat bonul ?

— Hoțulee, i-am spus strengărește, ia adu-ți aminte !

— Zău, domnule locotenent, l-am aruncat.

— Punem pariu că hainele au eticheta fabricii ?

— A, daa... Ce prost sînt ! a mimat el. Dar se-ngălbenise de-a binelea. Probabil, mai funcționa bila...

— Păi, vezi ? Și mai punem un pariu că tu habar n-ai cît costă ? l-am privit fix în ochi.

— Domnule locotenent...

— Spiț !

Nea Verza mi-a făcut cu ochiul. Credea că am chef de glume.

— Domnule locotenent...

— Șpiț ! am repetat. București, cartierul C.A.M., strada Inginer Pascal Cristian nr. 12. Buric, strada Tutunului, tot nr. 12. Băgai mîna încă de cînd erai mic, la fel ca Manciu, și află că mi-a căzut și el în labă. Acum, a venit și rîndul tău. Primește acest *cadou* din partea mea — i-am arătat cătușele. Pentru clasorul cu timbre africane...

Buric nu se uita la mîinile încătușate, ci se tot holba la mine. Mă privea și nu mă vedea. Nea Verza rămăsese și el mut.

— Am greșit. Am greșit atunci, a zis Buric într-un tîrziu.

— Pentru clasor te-am iertat, că erai mic, dar de furtul acestor haine de piele, să te „ierte" legea. Furt prin spargere, este ? Ai... evoluat !... Află că n-avem asemenea magazine în orașul nou, la blocuri, cum ai încercat să ne minți. Apoi, la ora asta, nu poți veni decît de la o spargere, tu, care-ai ales drumul cel mai ocolit pînă la gară. Bagă geamantanul...

Infractorul m-a aprobat din cap.

— Da, e un magazin lîngă un pod, spre castel.

— În centrul vechi, a subliniat subofițerul. Cum ai intrat ?

— Am forțat lacătele și sistemele de închidere de la o ușă din spate. În magazin, am găsit și geamantanul...

— Cît a durat operațiunea ? l-am întrebat.

— Maxim zece minute. Frica-ți dă viteză mare...

— Mănuși, ceva ?

— Da, sînt în geamantan. Dacă n-aș fi *căzut* aici, în front, la „marele Șpiț", cum ți se zicea, nu m-ați fi prins niciodată.

— De ce crezi asta ? N-ai mai avut și alte *păcate* pînă acum sau n-ai înțeles aluziile făcute de domnul adjutant ?

— Păcate ?... Nu știu, a zis Buric cu un surîs parșiv în colțul buzelor. Cert este că n-am fost judecat, condamnat sau arestat niciodată ! Nici cînd am fost mic, n-am fost prins...

Fraierul ! Îi venise și lui rîndul să-l înfund. Ceva, ceva parcă totuși a presimțit cînd m-a văzut că am deschis geamantanul și am învelit cu grijă o pereche de mănuși uzate pe care le folosise la cine știe cîte spargeri.

— Îţi folosesc la ceva ? Vrei să-mi iei cumva urmele ? m-a întrebat într-un amestec de ironie şi neştiinţă.

— Daa.

— Ce fel de urme ? ar fi vrut el să rîdă, dar ceva îl oprea.

— Nişte urme despre care tu nu cunoşti nimic, pingelarule, şi pentru care-ţi prevăd o şedere îndelungată în arestul miliţiei din Hunedoara. Te-ai cam învîrtit pe-aici..

— Nu ţine ! Acu' sînt cu *morţii*-n geamantan, în rest n-aveţi cu ce să mă dovediţi.

— Te vor dovedi ele.

— Ele ? Cine ? Femeile ? Nu servesc.

— Urmele de mănuşi, catîrule !

Atunci, pe loc, n-a crezut, însă după cîteva luni, era definitiv convins. De, Şpiţ era un ofiţer cu „vechime", cunoştea !... după cum mă lăuda nea Verza.

PERCHEZIȚIA

Ca urmare a pasiunii și sîrguinței mele, după un an de zile de la sosirea mea la Hunedoara, reușisem să devin unul dintre ofițerii de bază ai organului și să fiu tot mai mult solicitat de colegi, indiferent de vîrsta lor. Așa s-a făcut că într-o bună zi, m-am trezit în birou cu cel mai în vîrstă ofițer, un om aproape de pragul pensiei : locotenentul-major Șerban. Intrase în miliție încă de la înființarea ei și pornise de la gradul cel mai mic, cunoscînd toate greutățile acestei munci după cum și o sumedenie de întîmplări din munca miliției și-ți era mai mare dragul să-l asculți depănîndu-și amintirile.

Nea Șerban, cum îi spuneam noi cînd nu ne auzeau șefii, răspundea în cadrul organului nostru de problemele ce priveau regimul armelor de foc, al munițiilor, al substanțelor explozive și al celor toxice.

Intrînd în birou, nea Șerban mi-a zîmbit cu ochii lui mici și blajini și mi-a întins mîna.

— Să nu-mi spui că nu ! Eu habar n-aveam ce să-i spun că nu, așa că l-am privit nedumerit. Să nu-mi spui că nu poți merge astăzi cu mine, după program, să bem un coniac ! m-a luat el tare. Vreau să-l bem în liniște, în afara orașului. Fac cinste...

— Cum să te refuz, ne-a Șerbane ? m-am înveselit eu. Că mai multe beau și două, numai să te aud cum povestești... Gata ! Cum bate gongul, am virat-o...

Sincer să fiu, mă surprinsese puțin invitația, însă presupuneam că voia să-mi povestească ceva foarte important care cerea mai mult timp și probabil discreție absolută. Și iată-ne, după terminarea programului, singuri la

o masă într-o grădină de vară a unui splendid popas turistic. Nea Şerban comandă două coniacuri cinci stele şi ne dăm la vorbă.

— Am „sub lupă" de mai mulţi ani un caz la care vreau să te iau părtaş, începe el după ce dăm noroc şi sorbim din pahare.

— Te ascult, nea Şerbane, îmi trag eu scaunul mai aproape de masă.

— Ţi-am mai povestit, dragă comisare, poate din întîmplările pe care le-am trăit în munţii Ruscăi. Ţi-am spus cum era să fiu împuşcat de nu ştiu cîte ori, cum m-au atras bandiţii în capcană, în Lunca Cernii, şi cum au fost gata să-mi scoată ochii, cum am răscolit altă dată pădurile şi ogrăzile ca să găsim armamentul rămas după război şi hăt !... prin cîte am mai trecut ca să-mi îndeplinesc misiunile.

— Mi-ai povestit, nea Şerbane, e adevărat, dar nu mi-ai povestit tot, zic eu numai ochi şi urechi.

— Sînt multe, comisare, oftează prelung nea Şerban retrăind parcă zilele şi clipele grele prin care a trecut. Acum, însă, reia el, vreau să-ţi spun de alt bai.

Nu-l întrerup.

— Ştiu că cineva ar deţine un pistol „Beretta", continuă el cu un glas moale, în timp ce privirea-i e aţintită spre codrul din apropiere.

— Cu muniţie ?

— Da. Cu şase cartuşe. E un ţăran bătrîn din Lunca, pe nume Galan şi-l are din timpul războiului. L-a găsit în pădure, după retragerea nemţilor...

— Eşti sigur că-l are, nea Şerbane ? Parcă nu-mi vine să cred.

— Nu-ncape nici un fel de îndoială, băiete. Este o certitudine.

— De unde ştii ? L-ai văzut ?

— Ce copil eşti ! mă mîngîie nea Şerban. Păi dacă-l vedeam, nu-l confiscam ? Tu ce zici ?

Simt sîngele năvălindu-mi în obraji. Într-adevăr, copil...

— Înseamnă că l-a văzut altcineva. Asta e ! exclam bucuros că am găsit explicaţia.

— Da, așa-i, îmi dă dreptate nea Șerban. Și mai soarbe o gură de coniac...

— Cine l-a văzut ?

— Un vecin, Costache, bătrîn ca și Galan. Pînă acum doi ani, Galan și Costache au fost în relații proaste din cauza unei brazde de hotar. Costache a cedat pînă la urmă și, după ce a fost mutat hotarul cum pretindea Galan, au devenit prieteni. Da' nu mai sorbi ? se uită nea Șerban la paharul meu de coniac care e aproape plin.

— Am și uitat, zîmbesc eu. E prea captivantă povestea... Te ascult, nea Șerbane ! Și mă grăbesc să iau și eu o gură din pahar.

— Așaa... Deci, bătrînii, împăcîndu-se după aproape treizeci de ani de dușmănie, au devenit prieteni atît de buni, încît acum două luni, Galan i-a destăinuit lui Costache că are pistolul. Costache a zis că nu crede și atunci Galan s-a dus în podul casei și a adus pistolul și cartușele pe care le-a scos dintr-o ascunzătoare aflată după o grindă.

— Adică, vreți să spuneți că Galan i-a arătat și ascunzătoarea ?

— Da, mă privește lung nea Șerban. Cel puțin așa mi-a spus bătrînul Costache. N-avea nici un rost să mintă, din moment ce a doua zi a venit la mine și mi-a relatat tot.

— Nu știu ce să zic, mi-am aprins eu o țigară, dar, nea Șerbane, aici ceva mi se pare totuși ciudat.

— Cum în ce sens ? mă iscodește nea Șerban.

— Aș putea să pariez, să bag mîna în foc, că pistolul nu se mai află acum în ascunzătoarea de sub grindă.

— Așa este ! Ai intuit perfect ! mă bate ușor peste mînă nea Șerban. Costache, din proprie inițiativă, a verificat în pod, în lipsa vecinilor de acasă. Pistolul nu mai e acolo.

— E normal, zic eu lăsîndu-mă pe speteaza scaunului. Lui Galan i-a părut rău că i-a arătat pistolul. Instinctul de conservare i-a dictat — în eventualitatea denunțării — să schimbe locul ascunzătorii.

Nea Șerban privește în jur ca să se asigure încă o dată că nu sîntem auziți.

— Asta-i speța în care vreau să mă sfătuiesc cu tine cum să-l demasc pe Galan și să descopăr pistolul și muniția. Tu cum ai proceda în locul meu ? Ce-ai face ?

Nu mă grăbesc să-i răspund. Mă gîndesc : „Cred că mă încearcă cu ceva. N-a spus la-nceput că vrea să mă ia ca părtaș ? Atunci de ce această cerere de sfat ? Unde-i cuiul ?...“

— Nea Șerbane, zic, din ecuație lipsește un element pe care mata nu mi l-ai spus. Moș Costache, ca om cinstit, cum mi l-ai prezentat, a dat în scris despre cele văzute ?

— Ce rost avea ? îmi zice nea Șerban parcă cu o altă voce.

— Cum ce rost avea ? îl privesc eu lung. Soluția este să reușim prin anchetă. Cu o probă scrisă și putîndu-l folosi pe moș Costache la o eventuală confruntare...

— Nu, nu, n-a dat scris, nu va da și nici la confruntare nu va participa vreodată, îmi răspunde oftînd nea Șerban, schimbîndu-se puțin la față.

„Hai, că asta-i bună !“ îmi zic.

— Înseamnă că nu-i cinstit !

— Ba, e foarte cinstit, revine nea Șerban la tonul său obișnuit. A fost și va rămîne un om foarte cinstit... Necazul este însă că a murit ! A murit la numai cîteva zile după ce m-a anunțat că pistolul nu se mai află în pod...

Vorbele bătrînului polițist mă cutremură.

— Hei, zic eu cu o voce de om răgușit brusc. Atunci problema e foarte delicată.

— Cam așa, dă din cap nea Șerban. Galan și nevastă-sa n-o să recunoască nimic și totul se va învălui în mister, dacă nu o să avem succes la percheziție. Totul depinde de această percheziție, îți dai seama ?

— Bineînțeles, răspund eu convins, știind acum la ce urma să fiu părtaș. Trebuie făcută la „ac“ și cu foarte multă pricepere.

— Locurile în care se poate ascunde un pistol sînt nenumărate, urmează nea Șerban, iar dacă ai dat greș, adio șansă, căci omul, odată intrat în panică, duce arma și-o aruncă la mama dracului.

— Dar avem șanse mari, nea Șerbane, îi surîd eu bătrînului, sorbind o gură de coniac. Galan nu știe că noi știm de pistol. Locul în care-l vom căuta nu va fi la mama dracului, cum zici matale. Pistolul nu se află altundeva decît în locuință și nu plecăm de-acolo un an și-o vară, pînă nu-l găsim.

Bătrînul polițist începu să rîdă.

— Uite, asta îmi place la tine ! îmi zise el, ridicînd cu voioșie paharul. Întotdeauna îi îmbărbătezi pe cei din jur, întotdeauna crezi în succes !

— Ai să vezi că-l găsim, ridic eu paharul. Dăm noroc. Să fie într-un ceas bun, zic.

Am dat coniacul pe gît și după ce-am lăsat paharele jos, nea Șerban m-a întrebat mai mult în șoaptă :

— E adevărat ce se vorbește... că vor să te ia la Deva, la miliția județeană ?

Trecuse destul timp de la discuția mea cu șeful pe această temă, așa că vorbele lui nea Șerban au căzut ca un trăznet. Așadar, sosise timpul...

— Habar n-am ! am zis emoționat.

— Hai, laasă... Nu fi...

— Pe cuvîntul meu, nea Șerbane, nu știu nimic.

— Se poate, m-a crezut el. Ei, atunci află de la mine că, în cîteva luni, ai să fii promovat la județ. Știu din sursă sigură : căpitanul Zgîrdea de la cadre.

N-am putut să mai scot nici o vorbă.

— Îmi pare rău c-ai să pleci din mijlocul nostru, mi-a înțeles nea Șerban sentimentele. Pierdem un băiat bun. Dar nu-i nimic, acolo ai șanse mai frumoase să te realizezi. Tu ești un ofițer de perspectivă, un ofițer.... de mare perspectivă, ți-o spun eu.

...După două zile, înarmați cu toate cele de trebuință, dar mai ales cu optimism, am poposit cu nea Șerban și cu șeful de post în Lunca Cernei, la locuința bătrînului Galan. N-avea nici un sens să ascundem scopul percheziției. Galan, care făcuse războiul, își putea da seama ce urmăream și numai după simplul fapt că printre instrumentele aduse de noi se afla și un detector de metale.

Moș Galan a negat că ar deține o armă de foc cu muniție. Ba, s-a arătat foarte surprins de o asemenea bănuială din partea milițici.

— Vă cunosc de ani de zile, dom' Șerban, a zis el. Dacă aș fi avut vreo armă, credeți că nu v-aș fi predat-o ? Aș fi predat-o încă de atunci, după război, cînd a apărut decretu' și bătătoreați satele noastre din munți ca să-i convingeți pe oameni...

„Cine se scuză se acuză !“ spune un proverb. Perfect valabil și pentru moș Galan. Nu-i spuseserăm nimic de perioada din care deținea arma de foc. Se dăduse singur de gol.

Era un bun gospodar. Avea o ogradă mare, plină de păsări, porci, oi, vacă cu lapte și doi cai. Percheziția a început cu ograda, pentru a-l scoate astfel din cauză pe moș Costache. Ba, nea Șerban i-a amintit bătrînului un lucru știut și anume că la miliție se primiseră anonime care vizau deținerea de armament de către unii săteni din Lunca.

Percheziția în ogradă și în depedințe a fost făcută de nea Șerban și șeful de post, mie revenindu-mi sarcina în această fază să-l supraveghez pe moș Galan și pe soția sa, urmărindu-le mai ales mișcările cînd motivau că se duc în casă după cîte ceva. Detectorul de metale a fost pus și el în funcțiune, dar atît în curte, cît și prin grajduri, fînare, cotețe etc. n-a descoperit decît cuie, bucăți stinghere de metal, potcoave, cozi de linguri, placheuri...

— Ați văzut că nu-i nimic ? a triumfat moș Galan cînd treaba a fost terminată în curte. La fel n-o să găsiți nici în casă, deși domnul locotenent (se referea la mine) s-a ținut scai după mine chiar dacă m-am dus să beau un pahar de apă. Înțeleg, sînt niște reguli ale dumneavoastră, dar de unde naiba să găsiți armament, dacă eu n-am !

— Noi ne facem datoria, moș Galan, i-a zis nea Șerban. Știi foarte bine că nu ești primul om la care am făcut percheziție. De ce nu ne lași să ne convingem ?

— Vai de mine ! Dar cine a spus așa ceva ! a-nceput moșul să gesticuleze teatral. Vă rog să controlați și casa...

— Chiar asta vom și face, mi-a făcut cu ochiul bătrînul polițist. Apoi, înainte de a intra în casă, s-a întors spre mine întrebîndu-mă încet : Cum ți s-a părut bătrînul pînă aici ?

— E morcovit rău, i-am zis. Pe măsură ce v-ați apropiat de casă, a început să fiarbă și să schimbe tot mai mult priviri cu nevastă-sa. În casă e pistolul.

— Bine. Atunci, te rog să-ți pui în valoare agerimea, mi-a zîmbit nea Șerban, că, dacă dăm greș, nu te mai văd eu promovat la județ...

I-am controlat casa lui moș Galan mai bine de patru ceasuri încheiate, dar succesul părea să ne ocolească. Murdari și plini de praf, ne-am așezat cu nea Șerban pe cîte un scaun în bucătărie, lăsîndu-i pe bătrîni într-o cameră, cu șeful de post, ca să nu audă ce discutăm.

— Unde n-am mai căutat ? m-a întrebat nea Șerban obosit.

— Să ne gîndim... Mi-am aprins o țigară, reconstituind în minte toate încăperile și ungherele din casa lui moș Galan. În grămada de fasole din pod, am căutat ?

— Căutat...

— În balotul de pici de oaie ?

— Căutat...

— În lînă ?

— Căutat...

— După tablouri ?

— Nici nu era nevoie, din moment ce-am controlat cu detectorul toți pereții — bucată cu bucată, inclusiv tablourile.

— Ei drăcia dracului... Păi, atunci chiar că nu mai știu unde...

— Pfuu ! a sărit deodată ca ars nea Șerban. În bidoanele cu var stins din cămară, acolo n-am căutat ! Hai, repede acolo !

Auzind de var, am făcut o asociere ciudată : mintea mi-a zburat la pivnița răcoroasă a lui moș Galan unde-și ținea alimentele și pe care eu o controlasem cu numai o jumătate de oră mai devreme.

— Mergi mata cu șeful de post în cămară, că eu mă duc din nou jos, în pivniță, am zis.

— De ce ? a rămas surprins nea Șerban.

— Ca să-mi încerc și eu norocul ! i-am răspuns și am și dispărut spre pivniță.

Cînd nea Șerban pomenise de varul stins, mi-adusesem aminte imediat de „ceva alb" : văzusem în pivniță trei borcane mari cu untură pe care nu le cercetasem. Am luat o lingură lungă de lemn pe care am găsit-o pe un raft și m-am apropiat de borcane. Privindu-le pe fiecare în parte, am observat că untura din al treilea borcan era ceva mai închisă la culoare decît untura din celelalte două.

Am desfăcut sfoara de la gura borcanului și, îndepărtînd celofanul, am mirosit. Untura era rîncedă !-Am îndepărtat celofanul și de la celelalte două borcane, dar situația era alta : untura era proaspătă.

Am dat să scot untura rîncedă într-o cratiță, dar n-am ajuns pînă la jumătate, că am dat peste ceva tare, peste un pachet măricel ca volum. Ce conținea acest pachet, ați ghicit : pistolul „Beretta", încărcătorul și cele șase cartușe !

Găsind, în sfîrșit, ceea ce căutasem atîtea ore pînă atunci, normal ar fi fost să-l strig imediat pe nea Șerban de bucurie. Dar nu m-am grăbit. Am luat o cîrpă și m-am șters pe mîini de untură, nedezlipindu-mi ochii de la „comoara" pe care o descoperisem.

— Comisare, ai găsit ceva ? am auzit din gura pivniței glasul subțire al lui nea Șerban.

— Ceva, ceva, am găsit eu, am zis nesigur, ca să-l pun puțin pe jar.

— Măi, băiatule ! Ce înseamnă „ceva, ceva" ?... Tu ești serios sau glumești ?

— Glumesc, nea Șerbane, dar adu-l și pe moș Galan aici, ca să vadă și el „ceva, ceva".

Nea Șerban probabil că se enervase puțin că aveam chef de glumă în asemenea momente, că i-am și auzit pașii iuți coborînd treptele.

— Da' bine, măi, comisare ! Tocmai acu-ți-arde de glu... Dar a dat cu ochii de pistol. Hei, asta da, asta zic și eu glumă !...

PROMOVAREA

În anul 1968, odată cu noua împărțire administrativ teritorială a țării, respectiv desființarea regiunilor și înființarea județelor, apreciindu-se rezultatele profesionale pe care le obținusem pînă atunci, am fost promovat la organul superior, Miliția județului Hunedoara, serviciul economic.

Șeful acestui serviciu, locotenent-colonelul Vasile Nemeș, era un om de ispravă, cu un suflet extraordinar și cotat excelent din punct de vedere profesional. Pusese ochii pe mine, zicea, încă de cînd lucram la miliția din Hunedoara, unde își începuse și el cariera. Îmi urmărise activitatea pas cu pas. La serviciul condus de el, prin desființarea formațiunilor de cercetare penală și preluarea unor cauze mai importante de la organele teritoriale, se adunaseră în acel an o seamă de dosare cu un grad ridicat de dificultate ce trebuiau rezolvate fără întîrziere, în joc fiind prejudicii de zeci de mii de lei.

Schema serviciului judiciar fiind ocupată, am acceptat oferta locotenent-colonelului Nemeș — că aveam timp să ajung la judiciar cînd doresc, dar la economic mai rar — un bun criminalist trebuind să cunoască și să învîrtească perfect toate paletele muncii de poliție ; m-am văzut, deci, și la serviciul economic...

Primul dosar care mi-a fost repartizat era impresionant ca volum și se referea la o pagubă de peste un milion de lei constatată la Întreprinderea de colectare și industrializare a laptelui (ICIL) Simeria.

Încă de la parcurgerea primelor file ale acestui dosar, mi-am dat seama că munca la miliția județului era mult

mai complicată și mai variată decît cea de la nivelul organelor subordonate.

Studiind dosarul care cuprindea, în esență, actele a două revizii contabile (o revizie și o contrarevizie), făcute de organele specializate din cadrul ministerului de resort de la București, și un număr mare de note explicative ale unor salariați de la ICIL Simeria, în primul moment n-am putut constata decît că lucrurile erau foarte complicate. Organele de revizie evaluaseră prejudiciul la peste un milion de lei, întemeindu-și concluziile pe lipsa unor unități de grăsime în laptele condensat. De unde provenea această lipsă, în mod concret, nu se putuse stabili, motiv pentru care dosarul fusese înaintat la miliție.

Se presupunea, desigur, eventualitatea unor sustrageri sau neglijențe din partea unor salariați ai ICIL-ului, dar ele nu fuseseră conturate în nici un fel de către revizori, indicîndu-se doar numele celor răspunzători de acest prejudiciu, în raport cu atribuțiunile ce le reveneau. Îmi revenea, așadar, conturarea aspectului infracțional. Consumasem și eu produse lactate, unt și brînzeturi, ca toată lumea, fără să mă întreb vreodată care este procesul lor de fabricație. Cum să mă fi dus în fabrică și să încep ancheta, cum să fi stat de vorbă cu oameni stăpîni pe meseria lor, fără să cunosc tainele laptelui și ale procesului lui de industrializare ! Dar cum altfel puteam să detectez hiba, să stabilesc unde dispăruseră atîtea unități de grăsime ?

M-am dus la biblioteca municipală din Deva. Căutam vreo carte, vreo broșură care să-mi ofere un minim de cunoștințe în acest domeniu, însă nu am găsit nici una.

— Îmi pare rău, dar trebuie să încep această anchetă cu un drum la București, i-am raportat eu locotenent-colonelului Vasile Nemeș.

— Vrei să te duci pe-acasă, să-ți vezi mama ? s-a prefăcut el foarte înțelegător.

— Nu, am văzut-o acum două săptămîni, i-am răspuns. A venit ea la Deva. Însă acum mi se oferă ocazia să-i întorc vizita... Astfel de cărți se găsesc la ministerul

de resort, iar ca sursă şi mai apropiată, la Facultatea de industrie alimentară..

— Bine... dar dacă găseşti şi la fabrica din Simeria ? mi-a zîmbit şeful.

— Sînt sigur că am să găsesc acolo tot felul de instrucţiuni, de normative — unele sînt citate chiar din raportul comisiilor de revizie — dar altul va fi efectul. Mă înţelegeţi ? Nu vreau să fiu „plimbat". Este greu să le pricepi din mers, să detectezi tocmai acele cauze pe care nici revizorii, specialiştii în materie, nu le-au dibuit... Am dreptate ?

— Cam aşa s-ar zice, m-a privit galeş şeful. Mi-e teamă însă ca nu cumva să te specializezi în industrializarea laptelui... Să-ţi placă mai mult această meserie...

Şeful glumea, dar îi plăcuse iniţiativa mea. Şi asta cu atît mai mult, cu cît ofiţerii dinaintea mea se limitaseră să ia unele declaraţii conforme cu notele explicative date de salariaţi în faţa revizorilor, ceea ce nu conduseseră, desigur, la nici un rezultat.

— Aşa trebuie procedat întotdeauna, mi-a zis şeful cînd mi-a înmînat ordinul de serviciu. Întîi te documentezi şi după aceea te arunci în arenă. Transmite complimentele mele mamei tale.

— Vă mulţumesc.

După două zile eram înapoi, la Deva, cu două manuale de specialitate sub braţ, pe care însuşi locotenent-colonelul Nemeş le-a citit pe nerăsuflate.

— Nu mi-am închipuit că laptele trece printr-un proces atît de complicat şi de cît de mulţi factori depinde reuşita industrializării lui, mi-a spus şeful, discutînd pe marginea manualelor.

— Numai o simplă întrerupere de curent, de un minut, aţi văzut cîte pierderi de unităţi de grăsime provoacă...

— Daa... Foarte interesant.

Am stat la Simeria aproape două luni pînă am descusut ţîţele acestui dosar. În speţă, nu fusese vorba despre nici un fel de sustrageri. Lipsa unităţilor de grăsime se datora unor pierderi care avuseseră cu totul alte cauze.

O parte din parcul auto al întreprinderii nu mai corespundea necesităților, motiv pentru care, în nenumărate rînduri, aceste mașini rămâneau în pană ore întregi, laptele colectat pierzînd în acest timp importante unități de grăsime. Numai aceste pierderi, puse cap la cap, însumau zeci de mii de lei.

Apoi, din cauza parcului auto insuficient, mașinile de colectare a laptelui nu puteau ajunge la punctele de colectare în primele ore ale dimineții, după mulgerea vacilor, fiecare autocisternă avînd o rută destul de cuprinzătoare, ceea ce determina ca de la unele CAP-uri laptele să fie ridicat pe la ora prînzului, sau uneori și mai tîrziu. Pierderile de unități de grăsime erau și ele, în această situație, destul de însemnate.

În fabrică nu exista decît o singură rampă pentru descărcarea laptelui, înregistrîndu-se și aici o seamă de pierderi prin staționarea la rînd a autocisternelor.

Cu toate acestea, lipsa unităților de grăsime avusese la bază două cauze importante : 1. Malaxorul întreprinderii, principala piesă a procesului de tranformare a unităților de grăsime, era vechi și trebuia reparat, uneori zilnic, chiar în timpul procesului de producție. Pierderile de unități de grăsime erau, atunci, uriașe și 2. Întreprinderea nu dispunea de un grup electrogen propriu, astfel că fiecare întrerupere de curent din oraș, care o surprindea în plin proces de fabricație, se soldă cu pagube inestimabile.

La aceste cauze, se mai puteau adăuga defecțiunile la unele subansamble din procesul de pasteurizare a laptelui, defecțiunile la sistemul frigorific și altele.

Bine, dar cum este posibil ca tocmai organele de control, organe specializate, să nu depisteze aceste cauze ? s-ar putea întreba cineva. Răspunsul era unul singur : organele de revizie de la București sesizaseră cu siguranță aceste cauze, dar nu le formulaseră în concluzii ca să nu-i supere pe cei din minister, răspunzători de aceste pierderi. Directorul ICIL, Simeria, un bărbat tînăr, crescut în întreprindere, n-a mai escamotat neajunsurile, cum procedase predecesorul său, și s-a adresat curajos forurilor de la minister. A arătat în scris, de mai multe ori, neajunsurile

cu care se confrunta întreprinderea și a solicitat, pe bază de documentație, înlocuirea în primul rînd a malaxorului, apoi a unor subansamble, îmbunătățirea parcului auto ș.a.m.d. Din păcate, a primit drept răspuns numai promisiuni, iar ajutor concret foarte puțin.

Timp de trei zile, așezat la biroul meu, am redactat, pe baza impresionantului volum de probe adunate, ordonanța de refuzare a pornirii procesului penal în acest dosar pe a cărui copertă era scris „ICIL Simeria". Ordonanța în sine a cuprins peste o sută de pagini, fapt care a stîrnit curiozitatea colegilor mei și i-a determinat s-o treacă din mînă în mînă. Pentru a se putea înțelege ce se petrecuse la ICIL Simeria, în prima parte a ordonanței am descris cît s-a putut de succint aspectele științifice legate de proprietățile laptelui, condițiile de colectare, transport și depozitare, problema unităților de grăsime, precum și întreg procesul de industrializare a acestui prețios, dar pretențios produs. Mai departe, am argumentat fiecare concluzie cu acte, procese-verbale, referate, declarații, nesfiindu-mă să arăt în final și vina ministerului de resort.

Procurorul Balog, de la procuratura județeană, care a confirmat ordonanța, m-a chemat la el și m-a felicitat, spunîndu-mi că demonstrația este foarte convingătoare și că nici el n-ar fi înțeles tot mecanismul complex al acestor pierderi dacă nu ar fi existat documentația din expozeul actului pe care-l redactasem.

— Vom avea probleme, mi-a zîmbit procurorul, dar demonstrația este de înaltă clasă, de specialist !

Și „probleme", cum a intuit procurorul Balog, am avut aproape un an întreg după aceea, ele venind din partea unor organe pendinte de ministerul tutelar al ICIL-ului Simeria, cărora nu le convenise soluția dată de miliție, deoarece paguba trebuia înregistrată și pe plan central. Ei au reclamat soluția la Procuratura Generală a RSR și la Inspectoratul General al Miliției. Au sosit la Deva cîte un reprezentant al acestor organe. Din partea Inspectoratului General al Miliției mi-aduc aminte că fusese trimis maiorul Nițulescu, ofițer în cadrul direcției economice, care, după ce a consultat ordonanța și probele din dosar, și-a luat rămas bun de la mine, șoptindu-mi la ureche :

„Bravo !" Dosarul a mai fost cerut și de alte foruri de la București, însă în ciuda acestor „peregrinări", soluția noastră a rămas neschimbată.

Numai la ICIL Simeria lucrurile s-au schimbat ! Au sosit un malaxor nou, diverse subansamble, cîteva autocisterne de colectat lapte, piese de schimb auto, echipament tehnic.

Cu ce m-am ales eu ? Am devenit un pasionat consumator de produse lactate...

O SESIZARE CU TÎLC

După această primă reușită, mi-au fost repartizate spre instrumentare și alte cauze, la fel de delicate. Deveniserm preferat cînd era vorba de sesizările la prima mînă, pe care noi le denumeam „cu tîlc". Aceste sesizări, semnate sau nesemnate, ascundeau adesea fapte infracționale deosebite, ce impuneau însă foarte mult tact și pricepere în verificarea lor, o deplină conspirativitate.

O astfel de sesizare fusese primită din partea unui grup de colectiviști de la CAP din comuna S., localitate situată în imediata apropiere a orașului Călan. Erau expuse abuzurile conducerii CAP, afirmîndu-se că președintele și contabilul „se țin numai de afaceri", în care sens se sugera „să fie verificate bonurile eliberate sătenilor în schimbul taxei de pășune".

— Ce zici ? m-a întrebat locotenent-colonelul Vasile Nemeș, după ce mi-a dat să citesc anonima.

— Ceva ar putea să fie real, dacă nu chiar tot, am răspuns. Mi-ar trebui însă vreo două zile de studiu prealabil... Vreau să verific nu numai ce scrie în anonimă, ci toate „fisurile" care pot apărea într-un CAP, atunci cînd există practici delictuoase. Căpitanul Iman mă poate ajuta.

— Cum ?

— Are un prieten, fost coleg de școală, inginer la CAP Cristur.

— Bine, a aprobat șeful. Vezi însă dacă nu poți să termini într-o zi.

M-am străduit și, într-o singură zi, am aflat cam tot ce se poate afla despre un CAP, despre actele contabile care se întocmesc, filiera lor, modul de repartiție a produselor, rolul adunării generale și toate celelalte. Înarmat

cu cunoștințele de rigoare, m-am prezentat la sediul CAP-ului S., însoțit de șeful miliției orașului Călan, căpitanul Ion Vasile. Cum am sosit s-a și dat alarma între membrii consiliului de conducere, ceea ce, încă de la început, mi-a dat de bănuit. Cerusem să vorbesc doar cu președintele, nu convocasem întregul consiliu. Am început cu verificarea unor acte contabile. Mi-au fost puse la dispoziție prompt și cu explicații mai mult decît îndestulătoare. Am cerut apoi copiile bonurilor reprezentînd taxa de păsune achitată de săteni pentru animalele lor. Președintele CAP-ului a dat din umeri, rugîndu-mă să-l scuz că nu dispune de asemenea bonuri din lipsă de imprimate, însă m-a asigurat că stringerea acestei taxe se făcuse în mod legal de către brigadiera sectorului zootehnic.

— Cum... legal ? m-am mirat eu.

— Pe bază de bonuri de mînă ! mi-a răspuns președintele. Brigadiera care eliberează bonuri ține evidența lor într-un caiet separat, așa că... nu se pune nici un fel de problemă ! Vă asigur !

Ca să mă asigur și eu, am luat caietul de la brigadieră și după ce am făcut rost de un tabel cu toate familiile, am plecat prin sat cu „colindul", împreună cu căpitanul Ion Vasile. Logica noastră era simplă, și anume, să verificăm dacă plătiseră aceste taxe și alte familii posesoare de bovine sau ovine, care nu figurau în caiet. După o jumătate de zi de bătăi pe la porțile unor săteni, au apărut și „bilele negre". Într-o primă „șarjă", au apărut peste o mie de lei, bani încasați de brigadieră, care nu aveau nici o acoperire în bonuri de mînă, nefiind trecuți în caiet.

— De ce n-ați solicitat un bon de mînă pentru banii pe care i-ați dat ? îi întrebam pe oameni.

— Păi, brigadiera a zis că nu mai are hîrtie de caiet ! venea răspunsul. Fa și cu președintele știu ce afaceri învîrtește. La să nu plătim taxa ! Mai calcă vreo vită de-a noastră pe islaz ?

Seara, tîrziu, am plecat la Deva, iar căpitanul Ion Vasile la treburile lui.

— Ce-ai de gînd mai departe ? m-a întrebat șeful meu, după ce i-am raportat primele constatări.

— Să verific înscrisurile, investițiile, statele de plată, achizițiile. Se pare că sînt multe lucruri necurate în acest

CAP. Numai să fi văzut şi dumneavoastră ce mişcare era prin sat, ciţi ochi ascunşi ne urmăreau !

— Ai prins ceva mai ca lumea ?

— Da. Aducînd în discuţie sectorul zootehnic, am aflat că nu stau prea bine şi că, în acest an, au achiziţionat de pe piaţa liberă peste cinci sute de oi.

— Despre asta nu se spune nimic în anonimă, a observat Nemeş.

— Cei care au făcut anonima au fost bine intenţionaţi, vor să pună capăt unor abuzuri, i-am spus eu, însă ei nu cunosc rata afacerilor, ci numai simple aspecte în raport de modul cum au fost lezaţi personal sau după cum cred-ei că s-ar face afacerile.

— „Rata afacerilor ? !" nu şi-a putut stăpîni curiozitatea şeful meu.

— Da ! i-am răspuns convins. Aruncîndu-mi o privire sumară pe chitanţele de mînă în baza cărora au fost cumpărate oile, semnăturile vînzătorilor mi-au dat de gîndit. Sînt cam aceleaşi, mă înţelegeţi...

— De unde-au cumpărat oi ?

— Din tîrg. de la Haţeg. Iar scrisul din chitanţe este al contabilului CAP-ului.

— Mda, s-ar putea să fie o „rată", a rîs Nemeş. Mai ai nevoie de vreun ajutor ? ! Căpitanul Ion Vasile nu mai poate să participe, are treburile lui ca şef...

— Nu. Mă descurc singur. De mîine dimineaţă, după ce ridic chitanţele, iau drumul Haţegului...

— Deci, abandonezi pista cu taxa de păşune ?

— Nu. Am s-o las mai la urmă. Mulţi din cei cu care am stat de vorbă, sînt sigur că n-au primit nici un bon de mînă, dar preferă să spună că nu-şi amintesc, că poate au aruncat bonul, fiindcă nu cunosc care va fi mersul anchetei. Se gîndesc că n-am să fac mare brînză — m-au văzut că sînt şi tînăr — şi nu vor să şi-l pună în cap pe preşedinte şi pe ceilalţi. Cînd se vor convinge de contrariul, atunci să vedeţi ce vor vorbi...

— E perfectă logica, a zis Nemeş. Bagă viteză !...

Şi am băgat... În trei zile, i-am identificat şi am şi stat de vorbă cu toţi particularii care vînduseră oi, în tîrg, la Haţeg, CAP-ului din S. ; am stabilit astfel o înşelăciune de 90 000 de lei ! Autorii ei : preşedintele, contabi-

lul CAP-ului și încă doi salariați ! Deși în chitanțele de justificare a sumelor pentru cumpărarea ovinelor, vînzătorii figurau cu toate datele de stare civilă, seria și numărul buletinului de identitate, nu semnaseră nici un fel de astfel de chitanță, mulțumiți că primiseră pe oi banii pretinși la tîrg. Sumele totale primite față de cele înscrise în chitanțe, erau însă mai mici cu 90 000 de lei ! Strașnică ațucere pe seama cooperatorilor ! ? !...

A doua zi, i-am chemat pe împricinați la Miliția orașului Călan pentru a da lămuriri. De aici, cu un microbuz, i-am dus la procuratura din Hunedoara, unde am expus cazul prietenului meu, procurorul Pancu. Ce-a urmat este lesne de înțeles : au fost arestați pe loc !

În zilele următoare, aflînd că neglgiuiții de la cîrma CAP-ului fuseseră arestați, oamenii cinstiți și-au descărcat povara de pe suflet și mi-au destăinuit toate abuzurile săvîrșite de președinte și ceilalți. Am mai rămas în mijlocul lor cam o săptămînă, pînă am adunat și celelalte probe împotriva acestui grup de răufăcători, după care am predat dosarul procurorului Pancu și m-am retras la Deva, la județ. A doua zi, cînd îmi mai trăgeam și eu sufletul după atîta alergătură, m-am pomenit că sînt chemat de șeful miliției județene, colonelul Sabin Popa. Cînd am deschis ușa biroului său, am dat cu ochii de șase cetățeni din satul S. și de secretarul comitetului județean PCR în probleme de agricultură, tovarășul Coca. Cetățenii se duseseră la Comitetul județean Deva al P.C.R. ca să mulțumească...

AFACEREA „V"

N-a trecut mult timp de la rezolvarea cazului precedent cînd m-am trezit din nou chemat în biroul șefului miliției județene. De această dată șeful era singur.

— Ia loc, m-a invitat el, indicîndu-mi scaunul.

— Mulțumesc !

— Fiindcă tot te-ai specializat în probleme de agricultură, mi-a zîmbit el, îți fac ordin de serviciu și te duci în comuna V., din zona Brad. Există o sesizare că președintele CAP-ului de acolo îi nedreptățește pe unii cooperatori, în schimb își favorizează rudele. Problema e, nu-i așa, să nu fi încălcat legea !...

Am pornit spre comuna V. și am făcut și la acest CAP mai-intîi o documentație de ansamblu, constatînd că, deși avea o putere economică de zece ori mai mare decît CAP-ul din satul de lîngă Călan, tot în sectorul zootehnic stătea cel mai rău. Acest sector era dezvoltat, avea sute de capete de bovine și de ovine, însă randamentul economic — din toamnă și pînă în primăvară — era de-a dreptul jalnic. Motivul : în această perioadă, animalele nu erau suficient de bine hrănite.

Și tocmai acest lucru m-a frapat, deoarece, după opinia mea, CAP-ul nu ducea lipsă de terenuri pentru fînețuri.

— Așa, cînd veniți de la oraș, vi se pare că există iarbă cît lumea ! mi-a spus președintele CAP-ului, Tănase A. Dar terenurile noastre sînt insuficiente pentru a asigura hrana animalelor în toată perioada de iarnă. Spre exemplu, iarna aceasta, ca s-o sfoatem la capăt, a trebuit să cumpărăm fîn de la cetățeni din comună și din localitățile învecinate. Ne-a fost tare greu...

— Vă cred, i-am spus, ca să nu-i dau de bănuit de la început.

Şi aici, ca şi la S., conducerea cooperativei fusese „în picioare", ca la armată, urmărindu-mi-se activitatea pas cu pas. Era, deci, un prim semn că aveam de lucru, de scormonit... Altfel, dacă toate ar fi fost bune şi frumoase, n-ar fi interesat pe nimeni prezenţa mea acolo.

Printre cei cu care am stat de vorbă la început, s-a numărat şi inginerul agronom al cooperativei, un tînăr care terminase facultatea numai cu un an în urmă. Era un băiat cinstit căruia nu-i conveneau multe lucruri care se întîmplau în CAP şi care dorea să se facă lumină, să vadă pe toată lumea mulţumită. Ne-am apropiat repede, datorită vîrstei şi poziţiei noastre în faţa talerului dreptăţii.

Interesant, mi-am zis în sinea mea, după ce am stat mai mult de vorbă amîndoi. Deci, preşedintele a şi aflat despre mine unele lucruri. Cum naiba atît de repede ?! Are, se vede, o reţea de informare puternică, nu jucărie !...

— Faptul că-i este teamă, că a aflat cîte ceva despre anchetele mele, este în avantajul meu, i-am spus inginerului.

— Da, a fost de acord agronomul. Presimte, probabil, că n-o să-i meargă...

Ce mi-a mai spus tînărul inginer despre preşedinte, despre abuzurile lui... Mi s-a făcut părul măciucă. Era demn de reţinut, printre altele, că, după constatarea inginerului, terenurile cu fîneaţă, cele însămînţate cu lucernă, trifoi sau porumb furajer erau suficiente pentru hrănirea optimă a animalelor CAP-ului pe timpul iernii, însă aici se întîmplaseră multe lucruri ciudate. Cosirea furajelor se făcuse de către membrii cooperatori, hotărîndu-se ca o treime din furaje — de pe parcelele cosite — să le revină lor, iar două treimi CAP-ului. Era o formă de cointeresare a membrilor cooperatori precum şi una de remunerare, cooperatorii avînd şi ei interesul să asigure pentru iarnă hrana animalelor lor, proprietate personală. Pînă aici, toate bune şi frumoase. Preşedintele repartizase însă parcelele cele mai mari rudelor sale, destul de numeroase, pe cele mai mici, altor membri cooperatori, dar rămăseseră şi unii fără parcele. Şi de aici,

nemulțumirile. Poate că aceste nemulțumiri n-ar fi luat o asemenea amploare, dacă oamenii n-ar fi văzut cu ochii lor cum rudele președintelui, în loc să ducă la CAP două treimi din furajele cosite, duceau numai o treime, celelalte două ducîndu-le direct în ograda lor.

— Hoție pe față, ce mai, și-a încheiat relatarea, revoltat, inginerul.

— Bine, dar oamenii n-au reclamat ? Au stat cu mîinile în sîn ? Pur și simplu, nu-mi venea să cred.

— Ba, a mai zis cîte unul cîte ceva, dar oficial nu a reclamat nimeni. Se tem toți de represaliile președintelui, de relațiile lui.

— După cum îi tragi într-una cu relațiile, ar însemna să-mi fie și mie teamă și să-mi iau tălpășița ! i-am zis cu supărare.

— Nici chiar așa ! a mai tras inginerul o dușcă. Dar să vezi că hoția nu s-a oprit aici. În iarnă, nemaiavînd furaje, președintele a cumpărat fîn pentru animalele CAP-ului... De unde crezi ? Tocmai... de la rudele lui !

— Asta-i culmea ! am izbucnit eu.

— O fi, dar e greu de dovedit ! s-a întunecat la față inginerul. E greu de dovedit — nu i-a prins nimeni, — nu sînt martori că ei au dus acasă două treimi din cantitatea cosită în loc de o treime.

— Cum ? am replicat eu iritat. Nu știe toată lumea ? Știi și tu !

— Pe spuse, e mai greu, n-ai cum să evaluezi cantitatea. Cine crezi că o să-ți spună că nu știu care dintre rudele președintelui a dus acasă nouă căruțe de fîn, în loc de patru. Cine a stat să le numere, cînd toată lumea a văzut hoția pe față ? Apoi, la ora asta, nu mai găsești nicăieri o mînă de fîn ca să-l poți cîntări. Totul a fost... Să vedem ce se întîmplă și în toamna asta...

Am reflectat puțin și mi-am dat seamă că inginerul avea dreptate.

— Și numai de la rudele președintelui s-a cumpărat fîn ? am întrebat eu.

— Nu. De la rudele lui numai jumătate, iar restul de la diverși cetățeni din comunele Hălmagiu și Curtuhonț, județul Arad, de lîngă noi.

— Perfect ! am zis cu mulțumit. Mai pune-mi, te rog, un păhărel de palincă...

Dis-de-dimineață, m-am prezentat la sediul CAP-ului și-am ridicat toate chitanțele de mină pe baza cărora fusese cumpărat fin de la particulari. Președintele era și el acolo, dovadă că noaptea nu dormise prea biae. N-a zis nimic și a plecat iute cu șareta. Degeaba, mi-am spus in sinea mea, ți-am luat-o inainte !

Am luat chitanțele și, cu prima mașină, direcția Hălmagiu, județul Arad ! Pe drum, examinind chitanțele, am observat că erau stereotipe, bătute la mașină, lăsind loc liber la rubricile unde trebuiau completate datele de stare civilă ale cetățenilor vinzători și sumele primite. Toate aceste rubrici erau completate frumos, citeț, cursiv, cu un stilou cu cerneală albastră, diferențe fiind numai între semnăturile făcute cu un creion chimic.

Mustăceam... Acum să te ții, domnule Tănase !

La Hălmagiu, primul vinzător de fin cu care am stat de vorbă mi-a adus pe tapet un plus de 5 000 de lei ! Vinduse fin in valoare de 15 000 de lei, insă din chitanță rezulta că primise 10 000 de lei !

— Semnătura este a mea, a zis omul, dar eu n-am primit decit 5 000 de lei. Chitanța am semnat-o in alb, fiindcă dom' Tănase zicea că n-are stilou să completeze citeț, așa cum cer formalitățile la Banca agricolă. Și-a notat numai pe o hirtie toate datele mele din buletin...

Sistemul de delapidare îmi era clar, eram curios acum să aflu suma din care trebuia să exclud, bineinteles, beneficiul din tranzacțiile cu rudele sale, care n-ar fi recunoscut că făcuseră jumătate cu președintele. Și... am ajuns la 242 000 de lei !

Revenind in comuna V., am trimis după „dom' Tănase" să vină pină la post. Degeaba. Dispăruse...

Mai departe, n-a mai fost treaba mea...

DEDUBLAREA

— Nici n-ai venit bine la serviciul nostru şi ai şi trădat economicul ! mi-a zis in glumă un coleg, într-o zi.

Nu ştia el care era pasiunea mea cea mare şi că, peste doi ani, urma să trădez economicul definitiv.

Dar, ce se întîmplase ? Pentru ce, abia venit la judeţ, am luat şi o primă substanţială de la serviciul judiciar şi nu de la economic ?

In perioada cît şezusem, zile în şir, la Simeria, ocupîndu-mă de cazul Întreprinderii de colectare şi industrializare a laptelui, într-o localitate vecină, Simeria Veche, se întîmplase un eveniment deosebit de grav. Într-o dimineaţă, fusese găsită ucisă în locuinţa ei bătrîna Olivia Iar, în vîrstă de 78 ani. Locuia singură într-o cameră din spatele unui imobil, proprietatea ei, în faţă fiind amplasat un magazin al cooperaţiei de consum. Cadavrul fusese găsit gol acoperit doar cu un combinezon şi mai multe perne.

Autopsia făcută de medicul legist Mircea Grama stabilise că moartea se datorase unei asfixii mecanice produse prin astuparea căilor respiratorii. La deces mai contribuise şi un şoc traumatic, provocat de mai multe fracturi costale bilaterale.

In urma cercetării la faţa locului, efectuată de o echipă compusă din procurorul criminalist Balog, maiorul Tiberiu Dobişteanu, ofiţer specialist pe linie de omoruri la serviciul judiciar, maiorul Coriolan Pătoriu, şeful biroului criminalistic de la miliţia judeţului şi alţi ofiţeri, s-a constatat că autorul pătrunsese în locuinţa victimei pe fereastră forţînd-o cu un corp contondent. În locuinţă s-au găsit toate lucrurile răvăşite, iar perdeaua, ruptă

și mînjită de sînge, fusese smulsă de la locul ei cu galerie cu tot.

Peste petele de sînge de pe jos fusese presărată cenușă pentru a le masca. Mai fuseseră găsite și niște fragmente de urme plantare, care însă nu putuseră fi exploatate.

Din locuință nu lipsea nici un obiect. Pe masă se aflau, la vedere, într-o cutie, doi cercei de aur ce aparțineau victimei.

După primele investigații, colonelul Enache Zaharia, care conducea cercetările, s-a retras cu toată trupa la miliția din Simeria pentru a analiza cazul, ipotezele și măsurile care urmau a fi întreprinse.

Auzind despre acest eveniment și aflîndu-mă în Simeria la numai doi kilometri de locul faptei, judiciaristul din mine nu putuse rezista și m-am dus glonț acolo. Colonelul Zaharia și ceilalți membri ai echipei au dat mîna cu mine, cel mai bucuros fiind maiorul Dobîșteanu.

— T.T.-ul este ofițerul care a „sesos" crima, atunci, la Hunedoara, cu scara ! m-a „recomandat" Tibi colonelului.

— Știu ! a zis colonelul. Poate ne dă și acum o mînă de ajutor și mîine îl mutăm de la economic.

Am asistat la cercetarea la fața locului și am participat la discuția cazului, în birourile miliției din Simeria.

— Cum merge cu I.C.I.L.-ul ? m-a întrebat colonelul Zaharia în treacăt.

— Bine. Chiar foarte bine, i-am răspuns. Nu mai e mult și dosarul va fi gata.

— Să te vedem !

Am analizat cu toții, în amănunt, toate datele oferite de cercetarea la fața locului, autopsie, primele investigații în jurul casei victimei, după care colonelul ne-a ascultat opiniile. Pe Tibi, specialistul în omoruri, l-a lăsat, ca de obicei, la urmă.

Maiorul Udubașa, șeful miliției din Simeria, susținea mai ales ipoteza răzbunării.

Un al ofițer a fost de părere că și ipoteza jafului putea fi luată-n studiu. În sprijinul afirmației sale, a adus un element care putea fi deosebit de semnificativ, și anume că victima, cu un an în urmă, vîndusese o casă cu suma de 50 000 de lei, bani pe care însă-i depusese la

C.E.C. pe numele unei nepoate. În varianta sa, era posibil ca autorul să nu fi avut cunoștință de acest lucru și căutase banii, dovadă fiind răvășirea tuturor obiectelor din casă.

Și ipoteza că autorul putea fi un bolnav psihic a fost luată în considerație. Existau și pentru aceasta diverse argumente, în special comportamentul bizar al criminalului în timpul infracțiunii.

— Să auzim părerea ta, Tibi! se adresă colonelul maiorului Dobișteanu.

Tibi rememoră mai multe date din carnetelul său, apoi spuse:

— Ipotezele avansate aici de colegii mei au toate cîte un suport sau mai multe și, teoretic, nu poate fi înlăturată nici una. De aceea, în variantele de lucru pe care le vom prevedea, vom stabili măsuri concrete pentru fiecare în parte. În ce mă privește, înclin totuși să cred că mobilul omorului este pe fond sexual. Deși nimic nu arată că a avut loc un act sexual, nu putem exclude tentativa. Îmi susțin teza combătînd, tot cu argumente, bineînțeles, celelalte ipoteze. Argumentul forte este că, și în cazul răzbunării, cît și al jafului, nu era necesar ca asasinul să dezbrace victima. Îi băga căluțul în gură, o sugruma și, văzîndu-și atins scopul, n-ar fi știut cum să se îndepărteze mai repede de la locul faptei.

— Bine, și dacă operațiunea de dezbrăcare a victimei a făcut-o ca să ne deruteze? îl întrerupse colonelul.

— Exclus! reacționă Tibi imediat. Dacă ar fi așa, atunci cum ne explicăm fracturile costale bilaterale?

— Mda, făcu colonelul. Fracturile costale ar explica o împrejurare, hm, mai delicată, a zis el oarecum pentru sine făcîndu-ne apoi să înțelegem exact la ce se referea.

După modul cum se purtaseră discuțiile pînă atunci, cuvîntul maiorului Dobișteanu — cuvîntul specialistului — avusese cea mai mare greutate, dar în lipsă de alte argumente, nu putea fi total convingător, așa că-și păstraseră locul și celelalte ipoteze avansate.

— Dar tu ce părere ai, economistule? mă observă și pe mine colonelul. Crezi cumva că degeaba te-am luat sub ocrotirea noastră la fața locului și ai asistat la discuții?...

Ia să vedem, care-i opinia ta ? N-aș vrea să-mi pară rău că te-am oprit de la lucru, de la cazul cu I.C.I.L.-ul.

— Eu... Eu... (eram marcat de o emoție puternică). Eu sînt de părere că ipoteza mobilului sexual este cea mai plauzibilă. Tibi își întoarse capul spre mine.

— Ai și alte argumente decît cele care-au fost expuse aici ? îmi înțelese emoțiile colonelul.

— Da... Argumente care poate n-au fost amintite...

— Nu fi modest ! mă întrerupse Zaharia. În meseria noastră, în clipe de-astea, n-are ce căuta modestia.

— L-ați luat prea tare ! sări Tibi în ajutorul meu.

— Bine, bine, zise colonelul zîmbind. Te-ascultăm !

— În primul rînd, victima a fost surprinsă în pat. Poate că a țipat, poate că nu, dar între ea și criminal nu a existat nici o luptă. Tibi se foi pe scaun, dovadă că-i plăcea ce spuneam. Pe corpul victimei, după cum a constatat și autopsia, nu s-au găsit nici un fel de leziuni, provenind din efortul de apărare. Și nici păr de-al criminalului în mîinile victimei, după cum am învățat la criminalistică...

Asistența rîse.

— Liniște ! ridică mîna colonelul. Lăsați-l ! E interesant...

— Presupunînd că agresorul ar fi inscenat dezbrăcarea și poziția semiginecologică a victimei, cu scopul de a ne deruta, el nu putea să facă acest lucru decît după moartea ei. În acest caz, trăgînd de corpul victimei, de picioarele ei, ar fi produs echimoze, care, la autopsie, după cum am văzut și eu la cîteva cadavre, pot fi localizate ușor; stabilindu-se, printr-o simplă secționare a lor, că au fost create postmortem.

— Mda... Îmi place, făcu colonelul către cei din jur. Tibi îmi făcu un semn cu pumnul strîns și degetul mare ridicat. „O.K. !" Mai departe, zise Zaharia.

Tracul îmi dispăruse și prinsesem curaj.

— După mintea mea, m-aș opri foarte puțin sau chiar deloc la ipoteza răzbunării.

Cîțiva ofițeri începură să se foiască pe scaune.

— De ce ? mă privi foarte atent colonelul.

— Fiindcă răzbunarea nu poate proveni decît de la o rudă, de la o persoană din anturajul victimei.

— Da, e perfect. Dar argumentul ?...

— Cunoscînd casa, cunoscînd-o pe bătrînă, n-ar fi forțat fereastra și ar fi intrat pe ușa de la bucătăria din spate, pe unde victima intra normal în camera ei. Apoi, dacă ușa-era închisă, eu aș fi bătut la ușă... Așa aș fi procedat. Păi, cum să nu-mi deschidă, dacă mă cunoștea !

Din nou risete. Colonelul se sprijini destins pe speteaza scaunului său și rise și el :

— Cam așa este... Tibi îmi transmise iarăși un „O.K. !" Mai ai snoave de-astea ? Îl încîntasem pe colonel.

— Mai am două...

Colonelul Zaharia începu să rîdă cu poftă, cum rar îl văzusem.

— Zi-i...

— Și ipoteza jafului aș arunca-o mai încolo !

— Nu, zău...

— Oare un hoț, și încă unul de ultima speță, care a comis o crimă pentru a jefui, n-ar lua nimic altceva dacă n-a găsit bani ? La orice, eu așa cred !

— Am înțeles. Te referi la faptul că asasinul nu s-a atins de cercei, că n-a luat nimic din casă.

— Exact.

— Bine, dar de ce zici că e „de ultima speță" ?

— Fiindcă este un descult, mărturie fiind fragmentele de urme plantare. Este un descult și la propriu și la figurat !

— Nu te contrazic, analiză colonelul.

— El face parte din categoria troglodiților, a oamenilor fără căpătîi, prinsesem eu aplomb. Și, mai mult ca sigur, n-are nici nevastă, altfel n-ar fi rîvnit la o bătrînă. Trebuie să fie din împrejurimi... Cunoaște victima, știe cînd se închide cooperativa, știe tot.

Discuția cazului a luat sfîrșit, intervenția mea fiind considerată elocventă. Nu eram calificat în astfel de probleme. Vorbisem în temeiul convingerilor mele, făcusem o analiză la nivelul meu de cunoștințe, privind lucrurile cu detașare.

A fost întocmit un plan de măsuri, cu sarcini și responsabilități, și toată lumea a trecut la treabă.

— Mi-ai plăcut, îmi strînse mîna Tibi la despărțire. Păcat că nu poți lucra împreună cu noi în acest caz. Ai probleme cu I.C.I.L.-ul. O pagubă imensă, după cîte am auzit...

— Da, i-am spus eu. Sînt tare curios, cînd îl veți prinde pe criminal, dacă noi am avut dreptate.

— Și eu, spuse el cu un surîs în colțul buzelor. Dar sper că n-o să ne scadă acțiunile, a rîs apoi, fin.

A doua zi, cînd m-am dus la I.C.I.L., toată lumea vorbea numai despre crima de la Simeria Veche. Cei mai mulți mă întrebau ce știu în legătură cu omorul. M-am prefăcut că nu știu nimic. Stăteam de vorbă cu oamenii, ascultam ce discutau. Nu se știe niciodată de unde sare iepurele, mai ales că mulți dintre muncitori erau chiar din localitatea unde se comisese omorul. Cu aceștia din urmă, m-am dat mai serios la taclale, încercînd să aflu ce vorbesc oamenii din Simeria Veche despre bătrînă, cine cred ei că a ucis-o și de ce, care sînt reacțiile celor bănuiți, dacă se interesează cineva în mod special de mersul anchetei, care sînt bărbații fără căpătîi din comună, care n-au neveste ș.a.m.d.

A treia zi după comiterea crimei, aflîndu-mă ca de obicei la I.C.I.L., în biroul de lîngă mansardă care-mi fusese rezervat, veni la mine un muncitor din întreprindere. Locuia în Simeria Veche. Voia să mai stăm la șuetă pe marginea asasinatului.

— Ce mai e nou, nea Gogule ? l-am întrebat eu. Ce mai zice lumea ? la loc !

Omul se așeză pe scaun și-mi zise :

— Vreau să vă povestesc o chestie pe care-am auzit-o aseară. S-ar putea ca dumneavoastră, care lucrați în probleme de miliție, să trageți niște concluzii. Eu nu mă pricep.

— Te-ascult.

— Am o rudă din partea nevestii-mi în comună, o bătrînă. Maria Juja o chema. Aseară m-am dat la vorbă despre biata Olivia și mi-a spus că, în seara respectivă, era s-o pățească și ea cu un terchea-berchea.

— În ce sens ?

— Păi, zicea că i-a zis de la obraz să se culce cu el.

— Zău ? mi-am aprins eu calm o țigară.

— S-a ținut după ea prin curte și, pînă la urmă, bătrîna ocărîndu-l, a plecat. Era cam băut.

— Cine-i individul ?

— Un teleleu, trecut de 55 ani, care lucrează cu ziua pe la oameni. E de prin părțile Bistriței-Năsăud. N-are nici casă, nici masă. Terchea-berchea.

— Și acum, unde-i ?

— Dracu' să-l ia. Lucrează la familia Stoica. Îi dau ăia de mîncare și-l găzduiesc.

— Cum îl cheamă ?

— Trifan. Ar putea să facă obiectu' ?

Gîndul îmi zbură la maiorul Dobîșteanu. Trebuia să-i dau cît mai repede vestea.

— Cred că da, l-am asigurat pe nea Gogu. Din moment ce se dă la femei bătrîne... Ruda matale, bătrîna Maria, e dispusă să declare la miliție cum s-au întîmplat lucrurile cu Trifan ?

— Nu prea, că-i e rușine. Dar dumneavoastră cred c-o s-o convingeți, c-am început să vă cunosc. Problema numărul unu este să nu se pomenească numele meu, că mi-o pun în cap.

— Fii fără grijă. Nici n-am auzit ce mi-ai spus. Miliția a auzit din altă parte !

— Așa, așa, rîse nea Gogu.

Un sfert de oră mai tîrziu, cu o mașină, eram în Sîmeria Veche, unde l-am găsit pe Tibi.

— Te pomenești că iar vii cu vreo bombă, ca la Hunedoara, îmi zise el observînd că asudasem.

— Nu, i-am zis, am venit și cu așa... să văd ce mai faci.

— Hai, lasă... Nu ține ! Zi-i...

— Ai ceva date în legătură cu un oarecare Trifan ? Un terchea-berchea ?

— Nu, îmi răspunse el sincer. Sîntem pe sec, complet !

— Atunci, ascultă...

După ce m-a ascultat, Tibi a meditat :

— A umblat, deci, și descult în seara respectivă... Zău că-mi place informația !

— Și mie... Altfel nu veneam într-un suflet să ți-o transmit. Succes ! Sper că n-o să ne scadă acțiunile, i-am

făcut cu cu ochiul amintindu-i vorbele lui de acum trei zile.

La două zile după această întîlnire, Dobișteanu m-a căutat la I.C.I.L. Simeria. Cînd a intrat în birou, m-a cuprins de gît și m-a sărutat. Ochii îi străluceau de fericire.

— Trifan e criminalul ! zise el tare.

— Nu mai spune ! Am simțit că mă cuprind fiorii. A mărturisit ?

— Încă nu.

— De ce ? am făcut cu ochii mari.

— Fiindcă la două zile după crimă a dispărut.

— Aaaa... Mi-am venit eu în fire. Îl prinzi tu pînă la urmă.

— Sînt pe urmele lui, într-adevăr ! A fost pe la rudele lui din comuna Chinza, județul Bistrița-Năsăud, iar de acolo a plecat fără adresă. Îl dibuiesc eu.

— Mobilul ?

— Care putea fi altul, decît...

— Sexual ! i-am luat-o eu înainte.

— Da, îmi confirmă el. Așa că, înainte, dragul meu !... Acțiunile nu ne-au scăzut, ci ne-au crescut. Poate colonelul te trece la judiciar, la noi, la serviciu. Dar nu sînt locuri, nu știu cum o să facă.

— Eu știu...

Criminalul a fost prins într-o comună de munte din zona Bradului — se angajase ca muncitor forestier —, și-a recunoscut fapta, dar eu la serviciul judiciar n-am mai ajuns. Pentru atîta nu m-am supărat însă pe colonelul Zaharia, căci pînă la urmă tot la dragostea mea dintîi am ajuns, dar la Direcția judiciară din Inspectoratul general al miliției. Mi-a părut rău atunci că eu nu-l putusem avea ca șef, pe linie judiciară, pe acest brav comandant, polițist de mare finețe. L-am avut însă șef, cu același talent, pe linie economică. Dar asta a fost. Mai tîrziu, în 1973, aveam să ne „revanșăm" amîndoi, lucrînd cot la cot în cazurile dublului asasinat din Deva, victime soții Rostaș, și al spargerii casei de bani a C.A.R.-ului din cadrul Combinatului Siderurgic Hunedoara...

DINCOLO DE AMINTIRI

Căpitanul Pătru Popa, de la serviciul nostru economic, era un om de... aur. Şi la propriu şi la figurat. Ardelean get-beget, cu un parfum specific la vorbă şi în suflet, el lucra de ani de zile pe linie de aur şi metale preţioase, şi era cel mai bun specialist al nostru în domeniu. Privite de-a lungul timpului, rezultatele lui profesionale erau uluitoare, iar valoarea aurului confiscat imensă.

Fosta regiune şi apoi judeţul Hunedoara avea şi are cea mai mare pondere din ţară în mine de aur, zona Brad-Ilia fiind arhicunoscută în acest sens. Preocupările ofiţerului m-au fascinat, ceea ce m-a făcut să mă apropii mult de el — sufleteşte eram ca un aliat — şi să-l ascult. Ce de lucruri interesante am putut să aflu şi să văd... Peste ani şi ani, cînd am ajuns şi redactor (numai un an, în rest tot poliţist !) la gazeta *În slujba patriei*, a Ministerului de Interne, i-am închinat căpitanului Popa un frumos reportaj pe care l-am intitulat „Dincolo de amintiri".

Iar acum iată-mă... dincolo de amintiri, în biroul său capitonat, unde mă chemase să-mi comunice o veste plăcută.

— Comisare, te-am cerut la şefu' să lucrăm împreună într-un caz care sînt sigur c-o să-ţi placă. E vorba de un fost *gozar*...

— Gozar ? ! Iar umbli cu mistere, nea Pătrule ? M-am aşezat uşor pe scaunul din faţa biroului său, ştiind că tot îmi va urma să-mi povestească lucruri interesante.

Căpitanul a rîs bucuros de setea mea de noutăţi.

— Îl cheamă Mihai Taoş şi stă în comuna Ribiţa, lîngă Brad. De mult, cînd eram şi eu mai tînăr şi aveam probleme mari în minele aurifere, l-am trimis în judecată.

îl prinsesem cu toată „marfa". În ziua de astăzi (n.a. 1968) gozarii sînt foarte rari. În minele cu acest profil şi în întreprinderile prelucrătoare de minereu aurifer, au fost anihilate aproape toate posibilităţile de sustragere. Că mai apar cîte un caz, două, şi astea cu totul mărunte, nu înseamnă mai nimic. Atunci, la început, însă, aveam necazuri mari cu ei.

— Dar ce înseamnă gozar ? n-am mai răbdat eu.

— Gozarul este un infractor intermediar, care cumpără aur de la cei din mină, pentru a-l vinde traficanţilor. Aurul de mină ars, de regulă, sub formă de biluţe, provenea din prelucrarea minereului aurifer de către unii care-l sustrăgeau din subteran.

— Şi cum prelucrau infractorii minereul aurifer ? Cum îl ardeau ? Unde ?

— Acasă la ei. Aveau mici ateliere, mici cuptoare. De fapt, atelierul nu era cine ştie ce. Cîteva mojare, cîteva substanţe...

— Şi aveau curajul ăsta ?

— Au avut... Cîte un gozar era şi prelucrător de minereu aurifer.

— Asta înseamnă că le creştea preţul şi implicit venitul.

— Bineînţeles, din moment ce colecţionau numai minereu aurifer.

— Taoş ce-a făcut, cînd l-ai prins dumneata ?

— El nu prelucra minereu, ci doar achiziţiona biluţele. El era creierul unui grup de hoţi.

— De unde ai plecat, cum i-ai descoperit ?

— Am primit o sesizare că la exploatarea Valea Morii s-a furat o cantitate importantă de minereu dintr-un filon foarte bogat în aur. M-am dus imediat în subteran şi, efectuînd o cercetare temeinică a locului faptei, am identificat şi relevat o urmă de bocanc destul de bine imprimată. Cu ajutorul unei expertize criminalistice trasceologice, am stabilit că urma aparţinea unui vagonetar. În urma cercetărilor întreprinse, am aflat că acesta, împreună cu doi mineri, un paznic şi încă un vagonetar, compuneau grupul de infractori condus de Taoş. Hoţii operau pe baza informaţiilor furnizate de cei doi mineri, care semnalau galeriile şi orizonturile cu filoane de mi-

nereu aurifer, după care unul din componenții grupului se introducea în mină printr-o gură de aeraj. Cobora treizeci, cincizeci de metri cu ajutorul unei frînghii, apoi se aducea direct la sectorul indicat. Aici, tăia filonul, încărca minereul aurifer în desagi, și desagii erau apoi trași afară de complicii care așteptau la gura de aeraj. În acest fel, numai la comiterea unui singur furt au sustras peste 50 kg minereu, din care au obținut, după prelucrare, circa 3 kg aur...

— Pe care, bineînțeles, l-a achiziționat gozarul.

— Da. L-a vîndut unor traficanți din Arad și Timișoara, însă am recuperat tot aurul, pînă la ultimul gram.

— Interesant, m-am foit eu pe scaun. Îmi plăceau ai dracului aceste povești. Ați mai prins și alții ?

— Tu ce crezi ? Am făcut umbră pe-aici de pomană ?...

— Nea Pătrule, te rog...

— ...Mi-aduce aminte de un alt caz în care unul sau doi infractori din grup rămîneau în mină după terminarea lucrului, fiind trecuți prezenți la suprafață de către șeful de orizont care făcea apelul. Cei din subteran săpau în cursul nopții, în zona cea mai apropiată de suprafață, o galerie pe unde ieșeau din mină. În ziua următoare, rămîneau din nou în mină și după ce furau minereul cel mai bogat, chiar din bodincile sigilate, ieșeau prin galeria săpată în noaptea precedentă.

— Ce sînt alea bodinci ?

— Cutii de metal întrebuințate la transportul minereului. Ei violau sigiliile și înlocuiau minereul bogat cu altul sărac.

— Bine, dar dimineața nu se observa că se umblase la bodinci ?

— Nu, pentru că erau sigilate din nou cu sigilii originale puse la dispoziție de complicii lor.

— Hm ! Foarte interesant... Și gozarii cum se descurcau mai departe ? Ce legături aveau ?

— Bijutieri, ceasornicari, dentiști, fachmani...

— Fachmani ? Aștia cine mai erau ?

— Oameni de afaceri care colecționau aur ars, aur *bruch* (resturi), topeau *ingeri* (monede de aur franceze), *cai* (lire sterline), *vulturi* (dolari de aur), *cruci* (monezi

elveţiene), *Frantz Josefi* (coroane austriece), salbe, cercei, podoabe şi cîte şi mai cîte.

— O adevărată enciclopedie ! am remarcat.

— Cam aşa, a zîmbit noul Patru.

— Şi-acum, care-i baiul cu Taoş, ce trebuie să facem ?

— Deşi îmbătrînit, am impresia că tentaţia de a achiziţiona aur nu i-a slăbit.

— Bine, dar cum, din moment ce în mîne au fost închise demult toate posibilităţile ?

— Nu este vorba decît de o schimbare a tacticii.

— În ce sens ?

— Atenţia foştilor gozari s-a îndreptat spre persoanele care deţin clandestin momeie de aur sau bijuterii. Le cumpără la prima mînă, cum se zice, la un preţ convenabil, sau la schimb, apoi le revînd fachinanilor cu alte preţuri, realizînd un cîştig substanţial.

— La schimb ?

— De ce te miri ? Se poate şi-aşa.

— Bine, dar ei ce oferă, aur în monede, sau în bijuterii, am înţeles că n-au.

— Argint ! Acesta este preţul de schimb. Argintul se caută foarte mult de la o vreme.

— Am înţeles. În loc să mai cumpere biluţe de aur ars, pe care nu mai au de unde să le ia, ei se ocupă acum cu „colecţionarea" de obiecte de argint. Cînd string o anumită cantitate...

— Perfect.

— Partenerii de schimb cred că sînt îndeobşte ţiganii care mai au şi ţin ascunse astfel de monede.

— Cei care nu au le cumpără şi ei la prima mînă de la foştii comercianţi, foştii bogătaşi etc. sau, mai nou, de la traficanţii străini care mişună pe la Timişoara şi Arad. La Ribiţa, în comuna lui Taoş, şi-au făcut de ieri apariţia cîţiva ţigani din Banat care se-ndeletnicesc cu achiziţionarea de fulgi. Comunicînd datele lor Miliţiei Judeţului Timiş, am fost avertizaţi că, pe lîngă achiziţionarea de fulgi, ei se ocupă şi cu traficul de aur. Am impresia că prezenţa lor nu este întîmplătoare la Ribiţa...

— În jurul lui Taoş, am completat eu.

— Da, a confirmat căpitanul. În această comună, nu cunosc vreo altă persoană bolnavă de „febra aurului". Şi,

slavă Domnului, îi cunosc pe majoritatea locuitorilor. Nu cred că există familie care să nu fi avut sau să nu aibă pe cineva miner. Mă-nțelegi...

— Absolut. Mie-mi revine sarcina investigațiilor, deoarece mata ești cunoscut în comună și o eventuală prezență acolo ar da imediat de bănuit.

— Așa este. Tu ești tînăr, chiar ai o figură de copil, nu te supăra, și nu vei da de bănuit nimănui.

— Și cum vom ține legătura ? Mata unde vei sta ?

— La Brad, în umbra ta. Punem acum la punct toate amănuntele.

— Gata, să trecem la treabă !

Planul de acțiune fiind gata, am luat cu căpitanul Popa drumul Bradului. Era zona din județul Hunedoara care mă atrăgea și-mi plăcea cel mai mult, și unde mi-am petrecut luni întregi cu diverse anchete, prilej binevenit să cunosc viața moților și sufletele lor minunate, cu toate talmeș-balmeșurile care-i înconjoară. Acolo, în mijlocul moților, mă simțeam minunat...

Sub acoperirea bine gîndită de căpitanul Popa, am putut culege destul de repede informațiile de care aveam nevoie, șeful de post lipsind în acea perioadă din comună. De fapt, tocmai absența lui se pare că-i adusese în grabă pe țigani la Ribița. Tranzacția trebuia făcută cît mai repede. Iată, deci, ce-am stabilit. În ultima vreme, Taoș achiziționase tot felul de obiecte și monede de argint, punînd numai momentul cînd să le poată valorifica. Dîndu-li-se semnalul, țiganii și apăruseră în comună, urmînd ca tîrgul să se-încheie. Prețul nu l-am putut afla, atît fostul gozar, cît și țiganii, fiind foarte circumspecți.

M-am prezentat cu datele la căpitanul Pătru Popa. A fost entuziasmat de recoltă.

— Deci, și-au făcut planul de fulgi, care va să zică, a mustăcit el. Asta înseamnă că la noapte o vor întinde cu cărușele și cu argintul. Ne vor trebui forțe, nu glumă, deoarece țiganii sînt foarte sireți și nu vor alege drumul direct spre casă. Îi așteaptă și pe ei alte legături...

— Au lansat varianta că mai stau o săptămînă, că mai așteaptă niște cărușe, fiindcă mai e rost de achiziționat fel și fel din comună.

— Trucuri... Pe la miezul nopții, au și întins-o.

— Îmi pare rău că n-am putut afla și prețul, mi-am exprimat eu regretul. N-am avut cum să mă apropii mai mult. Ar fi dat de bănuit...

— Și poate nici nu l-ai fi aflat, a zis căpitanul jucîndu-se cu pachetul meu de țigări. El nu fuma. Prețul îl știu eu, a surîs el.

— Zău ? Cît ?

— Un kilogram de argint pe un ducat mare austriac de aur.

— Cum l-ai aflat ? am rămas cu uimit.

— Asta-i o altă... taină, mi-a făcut căpitanul cu ochiul.

Am înțeles despre ce era vorba. Căpitanul Pătru juca tare și știa desigur și cantitatea de argint pe care o deținea Taoș, numai că informațiile trebuiau verificate pînă la ultimul amănunt. L-am întrebat numai atît :

— Și cam cîți ducați o să ducem mîine la bancă ?

— Treizeci, mi-a răspuns el pe sub mustață.

În aceeași noapte, după realizarea flagrantului cu țiganii și percheziția la domiciliul lui Taoș, aveam să mă conving că nea Pătru se înșelase. Nu fuseseră 30, ci 52 de ducați mari austrieci !

A doua zi, la Deva, cînd mergeam alături de el la bancă, mi-a strecurat :

— Comisare dragă, în lucruri de-astea, nu-i bine niciodată să folosești cifre exacte, chiar dacă știi tu ceva. E bine să zici mai puțin, că pe urmă îți bate inima prea tare și faci naibii vreun infarct...

Deși în glumă, bine grăit, căci numai eu știu cum îmi bătea inima cînd știam ce era în servietă. Îl rugasem pe căpitan s-o duc eu...

BRIGADA DE ŞOC

Într-un timp se înmulţiseră sesizările în legătură cu faptele necurate ale unor lucrători din comerţ. Înşelări, la cîntar sau măsurătoare, inversări de preţuri, falsificări de băuturi alcoolice sau de produse agricole etc.

Această situaţie l-a determinat pe şeful serviciului economic, locotenent-colonelul Vasile Nemeş, să înfiinţeze o brigadă de şoc care să se ocupe cu descoperirea infractorilor de acest gen. Pentru început, brigada era alcătuită din subsemnatul şi mai tinerii mei colegi, locotenenţii Ion Alexandrescu şi Mircea Bogdănescu.

Şi iată-ne porniţi în acţiune...

...Curtea interioară a bufetului „Broasca Verde" din Deva era tiesită de consumatori care-şi răcoreau sufletul cu bere, înfruntînd astfel mai uşor căldura toridă. Consumatorii de tărie erau foarte puţini, încît am avut impresia că de la bun început călcaserăm cu stîngul. Dar fiindcă tot ajunsesem acolo, n-am vrut să plec neinformat. Cum nu era afişat nici un preţ, m-am apropiat de un consumator :

— Cît costă o bere ?

— Patru lei ! Mi-a răspuns sec cetăţeanul. E-a-ntîia ! Bere !...

M-am uitat la colegii mei : „E-a-ntîia !..." am zis. Şi nu pentru că berea era rece, ci pentru că preţul unei sticle, la categoria localului respectiv, era de 3,50 lei. Am aşteptat afară consumatorii care ieşeau din curtea bufetului. Pe loc, scriind chinuit, pe genunchi, le-am luat cîte o scurtă declaraţie, iar după ce ne-am făcut suma, am reţinut flagrantul, în momentul în care barmanul vînduse unui client zece sticle de bere. În 24 de ore, barmanul incriminat era condamnat, conform procedurii de urgenţă.

...Bufetul autogării din Deva. N-aveau bere. În schimb băuturile spirtoase aveau o căutare teribilă, după coada de la bar. Omul lua un coniac, îl dădea repede pe gît și, fuga, să nu piardă autobuzul ! Era una din acele situații de care barmanul profita din plin. Mîinile-i mergeau ca la pian. Fiind aglomerație, nu se mai folosea de sondele de măsurat, turnînd în pahare direct din sticlă.

— Nu ne înșeală ! m-a asigurat unul care ardea să ia o votcă. Și-a format ochiul... E meseriaș !

Cît de bine-și formase ochiul barmanul, am constatat cu exactitate noi, după ce-am măsurat cinci pahare în care ar fi trebuit să fie cîte 100 ml de coniac. Toate, parcă la comandă, aveau lipsă aceeași cantitate : 20 ml fiecare ! Meseriaș, nu glumă !

Instanța judecătorească a ținut cont de „calificarea" sa și i-a aplicat, în 24 de ore, o pedeapsă de 3 ani închisoare.

...Restaurantul gării din Hunedoara. Fumul și mirosul de la micii și cîrnații care se perpelesc pe grătarul din colțul peronului îți dilată nările și te fac să salivezi. „Dacă sînt stropiți și cu o bericică... !"

Ne așezăm și noi la coadă, observînd că delicioșii cîrnăciori și mai ales micii erau... prea mici !

La un asemenea „ospăț", avînd poftă și de o bere la halbă, ne împărțim în două. Locotenentul Bogdănescu și nea Tarzan, șoferul, se așează la coadă la bere, ademeniți de maiestuoasele gulere albe din halbele care treceau numai o singură dată pe sub jetul puternic al robinetului binefăcător...

— Trei lei micu', cinci lei cîrnatu' ! Mușțaru' pe gratis ! striga în colțul buzelor vînzătoarea, trebăluind de zor. Afacerea mergea strună. Cîți mici doriți ? m-a întrebat ea cînd mi-a venit rîndul.

M-am uitat la grătar. Erau cam treizeci de mici și cincisprezece cîrnați.

— Toți micii și toți cîrnații ! l-am răspuns scoțînd din buzunar un pumn de sute mototolite. Sîntem mai mulți colegi...

— Du-te, bă, de-aici, nehalitule ! m-a împins de spate un zdrahon din urma mea. Adică noi — a arătat el la coadă — să nu potolim nimic ?

Puişor, i-am zis măsurîndu-l scurt, ia-o uşurel. Micii şi cîrnaţii ăştia sînt mizilicu' nostru ! Nu te băga, ca tot al doilea...

— Nu vă mai certaţi, a zis vînzătoarea cu o privire bonomă. Are fata pentru toată lumea ! Şi a scos de dedesubt două platouri cu mici şi cîrnaţi pe care i-a pus la plijol. Şi încă mai avem, e bufetu' plin !...

Am plătit micii şi cîrnaţii pe care mi i-a pus pe un platou, după care am băgat mîna în buzunarul de la piept.

— Acu', de ce stai ? Ce mai vrei ? mi-a zis zdrahonul trîznit de mirosul mirodeniilor.

— Să scot legitimaţia ! i-am spus.

Deodată, în pragul bufetului a apărut un tip cu două halbe de bere în mînă, care-a anunţat asistenţa de afară :

— Şase ! Miliţia economică e în local ! Îl lucrează pe barman !...

Toţi au amuţit, rămînînd cu privirea la cel care dăduse ştirea. Numai vocea mea a răzbătut sonor în liniştea care se crease :

— Sînt locotenentul T.T. de la miliţia economică a judeţului ! Vorbind, i-am arătat legitimaţia vînzătoarei, după care i-am trecut-o pe sub nas şi zdrahonului, strecurîndu-i : De-asta ne era aşa... foame !

Vînzătoarea a albit subit, iar zdrahonul a ridicat din umeri neputincios.

Am închis localul şi i-am arestat pe loc pe barman, pe bufetieră şi pe vînzătoarea de la mici. În numai şase ore, prin vînzarea produselor cu suprapreţ, bufetiera realizase în plus şase sute de lei, iar vînzătoarea de la grătar o mie, „amendînd" micii şi cîrnaţii cu cîte 0,50 lei sau 0,75 lei la bucată, după client. Cu barmanul era cu totul altceva : avea un plus de trei mii de lei !

Trai, nineacă, dar pe banii munciţi ai oamenilor.

Constatările noastre nu s-au oprit însă aici. Observaserăm de prima dată şi diferenţa de greutate a micilor şi a cîrnaţilor faţă de reţetar. Şeful restaurantului şi bufetiera s-au apărat, precizînd că produsele nu erau preparate de ei, ci aşa fuseseră primite de la carmangerie. Cum nu puteam pierde acest „fir al Ariadnei", mi-am lăsat colegii la restaurantul gării, pentru a nu fi alertate prin

telefon sau prin curier celelalte unități din oraș ale T.A.P.L.-ului, și am dat fuga la maiorul Iștoc, fost șef al meu cu numai cîteva luni înainte. Acesta, înțelegînd repede problema, a pus în mișcare cîțiva lucrători ai săi, de la economic, care s-au înființat la mai multe restaurante și bufete din oraș, avînd în obiectiv micii și cîrnații distribuiți în acea zi de carmangeria din Hunedoara.

Ce-a ieșit de aici ? O întreagă „horă". Diminuarea gramajelor la mici și la cîrnați se făcea în carmangerie, ca urmare a unor sustrageri repetate de carne, sau a valorificării unor... plusuri, prin intermediul unor gestionari necinstiți.

— Frumoasă lovitură ! mi-a spus maiorul Iștoc, la sfîrșitul acțiunii. Ai văzut ca te-ai acomodat repede și la județ?

— M-am acomodat... Dar mi-e o foame ! N-am mîncat de ieri.

— Gata, mergem să-mbucăm ceva ! a rîs el. Nici eu n-am mîncat.

— Mici sau cîrnați. Vă rog !... Vă dați seama cît am adulmecat ?

...Orăștie. O Alimentara. Privim la vînzătoarea cochetă de la raionul de mezeluri și, după modul amabil cum vorbește cu clienții, cum îi servește, se pare că nimeni nu poate să-i găsească vreun cusur. Numai că, aproape nici un cumpărător nu se uită la acul cîntarului să observe cum acesta balansează cînd ajunge în dreptul cifrei care semnifică pentru fiecare — și pentru vînzătoare, bineînțeles ! — cantitatea de mezeluri cîntărită. Nici nu prea au timp, căci drăguța vînzătoare conversează într-una cu ei, dovedindu-se deosebit de agreabilă

— Mai mare dragul să intri în această alimentară și să te servească Lenuța ! am auzit o bătrînică spunînd unei vecine, ambele așezate la rînd, la mezeluri.

— Daa... E o încîntare, a confirmat vecina. Și știe atîtea lucruri...

Ca să ne convingem și noi dacă așa stau lucrurile, am așteptat pînă cele două femei au fost servite, iar după ce ne-am legitimat, le-am rugat să recîntărească mezelurile cumpărate.

— Dar cum ați putea crede că m-ar putea înșela tocmai pe mine, femeie cu părul alb ? a protestat bătrînica ofuscată de intervenția mea.

— Noi n-am învinuit pe nimeni, doamnă, i-am zis. Noi verificăm, atîta tot.

— Mă rog, mă rog, a renunțat bătrînica. Aveți și dumneavoastră serviciul dumneavoastră.

Cumpărasem 300 de grame de salam italian și 200 de salam rusesc. L-am pus pe cîntar. La salamul italian lipseau 40 de grame, iar la cel rusesc 25.

— Mai cîntăriți-l o dată ! nu i-a venit să creadă femeii cu părul alb.

— De acord, dar la alt... cîntar, i-am făcut eu cu ochiul locotenentului Alexandrescu care era lîngă mine.

Ne-am dus cu mezelurile la raionul de dulciuri, unde era un cîntar asemănător, dar foarte puțin solicitat. Aici, o altă surpriză ! Salamul italian cîntărea cu 60 de grame mai puțin decît la primul cîntar, iar cel rusesc, cu 45 de grame mai puțin.

Așadar, între primul cîntar și al doilea era o diferență constantă — în minus — de 20 de grame. Cauza ?!

Cauza am descoperit-o controlînd primul cîntar, în care am găsit, sub talerul pe care se cîntăreau mezelurile, o bucată de magnet în greutate de 20 de grame !

Deci, nu era „mai mare dragul" să intri în acea alimentară și „să te servească Lenuța"...

...Bufetul din piața orașului Hațeg. Comandăm 300 de votcă și constatăm că măsurătoarea s-a făcut exact, la mililitru.

— Înseamnă că a început să se ducă vestea despre brigada noastră de șoc, mi-a zis jovial locotenentul Bogdănescu.

— În fond, acesta este scopul, să prevenim, i-am spus eu sorbind dintr-un pahar o gură de votcă, pentru control. Dar cred... cred că *aici* trebuie să combatem ! am completat deodată pe un alt ton, arătînd paharul.

Bogdănescu a înțeles și a sorbit și el o gură de votcă.

— Pfuu ! a exclamat. Aproape... apă de ploaie !

— Nici chiar așa ! i-am zîmbit eu. Predomină rachiul alb...

Ne-am declarat mulțumiți față de barman că folosea perfect cilindrele de măsurătoare de la bar, însă ne-am „supărat" pe el că băga rachiu alb în votcă și l-am „confiscat" pentru trei ani. Un pahar de votcă — un an...

...Un magazin de confecții din Petroșani. Știam că era zi de salariu și că minerii vor ieși în oraș cu soțiile la cumpărături. Am ieșit și noi.

Doi bărbați și două femei, probabil două familii prietene, după modul apropiat în care își vorbeau, și-au cumpărat stofe ca să nu aibă probleme cu îmbrăcămintea trei ani de atunci încolo.

— Hai să le udăm ! a spus vesel unul dintre bărbați.

— De data asta mergem și noi, a ris bucuroasă una dintre soții, strîngînd sub braț pachetul ei cu stofele pe care le rîvnise. Nu vă mai lăsăm singuri...

Gicu și Fănel, soții mineri, n-au avut nimic împotrivă să-i întoarcem puțin din drumul lor, cînd i-am rugat să mai măsurăm o dată metrajul. Ba, chiar s-au oferit să colaboreze cu noi, fiind curioși dacă măsurătorile fuseseră corecte sau nu.

— Bonurile de cumpărare în care se specifică metrajul și prețurile le avem aici ! mi le-a întins Fănel ca să le consult.

— Perfect, am zis. Haideți la tejgheaua unde-au fost măsurate...

Primele cupoane nu fost edificatoare. Din primul lipseau 30 de cm, iar dintr-al doilea aproape 40 cm.

Vînzătoarea care le măsurase, deși tremura toată, nu și-a pierdut cumpătul și a zis, surizînd fals.

— Nu se poate o asemenea greșeală ! Să le mai măsurăm odată ! a pus ea mîna pe o bucată de stofă, dînd să execute demonstrativ operațiunea.

— Pardon ! Nu dumneavoastră ! am oprit-o eu. O măsurăm tot noi. Cred că vă dați seama de ce, i-am zîmbit eu cu toată dragostea.

— Nu... Nu-mi dau seama... a zis ea nevinovată.

Desigur, cunoșteam „metoda" pe care a trebuit s-o recunoască vînzătoarea în final, la miliție. Diferența de metraj se crease prin întinderea forțată a stofelor — în momentul măsurătorii deasupra măsurii metrice care era

însemnată pe marginea tejghelei. Sistemul se practică, vînzătorii profitînd de neatenția clienților sau de bucuria lor că-și cumpără un lucru nou. În acest timp vînzătorii îi țin de vorbă pe cumpărători — că stofa este excelentă și ieftină, că nu intră la apă, că se potrivește la culoarea „x" sau la culoarea „y", că este ultimul sul și s-a vîndut ca pîinea caldă, că un asemenea material foarte rar o să le mai vină, hăt, cine știe cînd.

Cînd le-am spus toate aceste lucruri celor patru oameni înșelați, soția unuia dintre mineri a căzut puțin pe gînduri, apoi a zis :

— D-aia, cînd le măsura, vînzătoarea-i trăgea într-una cu gura, că e marfă pentru export, care nu se dă pe piață la noi, că mă prinde la culoarea tenului, că merge și ea cu niște pantofi și o poșetă bej...

— Vedeți...

— ... Și la mine, a intervenit cealaltă femeie, că stofa este din lînă pură, sută la sută, că nu-i o lînă românească, ci din Australia, că ea a recomandat-o și au cumpărat toate rudele din familia ei, că nu se șifonează și merită o croitală la casa de mode...

— Vedeți...

— A dracului ! Și i-am dat și 50 lei bacșiș !...

— Vedeți...

...Lupeni. După-amiază. La un aprozar, mai multe femei stau la coadă să cumpere legume, magazinul fiind tixit de mărfuri.

— Cartofii sînt însă cam mici, am auzit-o pe una dintre gospodine. Cureți la ei...

— Da, a răspuns vecina căreia i se adresase. Eu, de fapt, numai cartofi voiam să cumpăr, zarzavat am luat de ieri. Mă duc în piață, e un țăran care vinde cartofi mari și *curați*.

Cuvîntul „curați" m-a făcut să-mi îndrept și eu privirea spre cartofii care se vindeau în aprozar. Eram acolo, trăgînd cu coada ochiului la cîntar, la aspectul mărfii. Cartofii, nu numai că erau murdari, dar aveau și pămînt în ei, ceea ce atîrna, desigur, la cîntar.

Femeia a plecat în piața care se afla chiar lîngă aprozar, lîngă complexul „Gostat", iar noi ne-am așezat la

rînd pentru a realiza flagrantul. N-au trecut nici cinci minute și femeia care plecase s-a întors la aprozar cu plasa goală, reluîndu-și rîndul lîngă prietena ei.

— I-a terminat, dragă, fir-ar să fie. A zis că mîine dimineață aduce alții. Nu mai aștept pînă mîine, iau d-ăștia mici.

Vînzătorul era singur. Se avansa greu, fiindcă gospodinele nu cumpărau numai cartofi, cum intenționa să facă femeia din fața noastră, ci luau tot felul de legume. La un moment dat, pe ușa care dădea din magazie în aprozar, își făcu apariția după tejgheaua un țăran cu o pălărie de cioban. Acesta-i spuse vînzătorului ceva la ureche. Vînzătorul aprobă din cap, după care țăranul se retrase pe aceeași ușă pe care venise.

— Asta-i țăranu' cu cartofii ! i-l arătă femeia din fața noastră prietenei sale.

I-am șoptit locotenentului Alexandrescu să ieșim din rînd.

— Te-ai prins ?

— Se pare că țăranul este în legătură cu vînzătorul de la aprozar, medită Alexandrescu.

— Rade ! i-am făcut eu cu ochiul.

După închiderea aprozarului și lăsarea întunericului, am făcut o pîndă în piață. Cei doi, vînzătorul și țăranul s-au pus pe... treabă. Cartofii cei mai mari erau aleși și spălați, după care erau introduși în saci și tîriți sub tejgheaua din piață a „țăranului". Cartofii, ajunși astfel „de la producător" în piața orașului, au rămas peste noapte în paza unui băiețandru, în timp ce cei doi afaceriști s-au aruncat în primul restaurant pe care l-au întîlnit pentru a-și cinsti rînduielile și a împărți banii. Dacă ar fi știut ce-i aștepta a doua zi...

Arestarea ! Bineînțeles, după ce am cumpărat cartofi și de colo și de colo și am inventariat aprozarul.

...După cum ați putut constata și în cazul precedent, multe dintre „ponturi" brigada noastră le „cumpără" de la cetățeni, stînd la cozi sau trăgînd cu urechea în dreapta și-n stînga. Cazurile rezolvate în acest fel, cu „sprijinul" cetățenilor, au fost foarte multe, însă mie cel mai mult mi-a plăcut următorul :

Orașul Vulcan. În piață, tot de fel de chioșcuri și tarabe cu textile, blănuri, jucării, articole de fierărie, veselă de ceramică și porțelan, covoare, carpete, obiecte de artizanat, solduri, marochinărie, papetărie, parfumerie etc., etc.

Ne învîrtim și noi prin mulțime. La un moment dat, sîntem martori fără să vrem la următorul dialog purtat între două femei :

— Dar bine, dragă, e posibil așa ceva ? Azi m-a costat 316 lei, iar ieri, același pulovăr, era 166 lei. Ce-i spun eu soru'mi care m-a trimis să-i cumpăr și ei unu' ? Vorbind, femeia tot sucea-n mîini un frumos pulovăr de damă.

— N-o să te creadă, a zis cealaltă. Sînt la fel...

— I-l dau pe-al meu, ce naiba să fac !

— Și cum... Tu să rămîi în pierdere cu 136 de lei ?

— Păi, ce naiba să fac ! Decît să stricăm relațiile... O să creadă c-am vrut s-o păcălesc...

— Dacă ne-ajutați să intrăm pe fir, n-o să rămîneți în pierdere ! m-am adresat eu femeii supărate și i-am arătat legitimația.

— Da' să nu ne purtați pe la miliție, ne-a pus ea repede o condiție. Avem alte treburi pe-acasă...

— Bine, m-am învoit eu.

Am mers la femeie acasă și-am luat pulovărul pe care-l cumpărase cu o zi înainte de la același chioșc, constatînd că era de aceeași calitate, culoare și mărime cu și al doilea. Diferea doar prețul !

Pentru noi, hiba era limpede. Am închis respectivul chioșc și am purces la inventarierea tuturor tricotajelor și a confecțiilor din interior, găsind foarte multe articole de calități inferioare cu prețuri de calități superioare.

De unde făcea vînzătoarea rost de etichete ? se punea întrebarea. Ca să închidem pînă la capăt tot lanțul slăbiciunilor, a trebuit să facem apel la lucrătorii de la economic de la miliția municipiului Petroșani. Extinzînd cercetările la alte magazine cu același specific, am ajuns în cele din urmă la depozitul central de aprovizionare.

Un dosar voluminos, cu mulți inculpați. Un dosar care s-a realizat pornind de la o discuție auzită între două femei.

....Ponturi" am cumpărat de peste tot, de ce să n-o spunem, chiar și de la copii !

Bufetul din stațiunea balneo-climaterică Geoagiu Băi. Aglomerație. Consumatorii, probabil majoritatea veniți în stațiune, cer mai puțin băuturi spirtoase și mai mult vin. Bere nu era.

Ne amestecăm și noi printre ei, așezîndu-ne la rînd pentru a observa cum decurg operațiunile la bar. Ne frapează faptul că barmanul are cilindru gradat de 250 ml și măsoară cu el vinul pe care-l toarnă în pahare. „Să vedem dacă o ține tot așa ?" mi-am zis eu în gînd, în momentul cînd, de după tejghea, din magazie, și-a făcut apariția un băiețel de vreo trei anișori, cu părul vîlvoi. Ținea în mîini o seringă și fugea de cineva. Imediat, apăru după el un bărbat brunet, în halat alb, pe al cărui ecuson se deslușea citeț, cu roșu : „șef de unitate".

— Dă-mi seringa imediat că altfel îți fac injecție ! întinse mîna șeful de unitate spre băiețel. Copiii nu au voie să se joace cu așa ceva.

— Nu si-o dau, tăticule ! Vleau să fac inzecsii la copii!...

Tăticul, văzînd că nu-l poate convinge, se întoarse puțin cu spatele pentru a-i distrage atenția băiețelului, apoi se răsuci brusc și reuși să pună mîna pe el.

— Neastîmpăratule ! îi trase el două la fund, după ce-i luă seringa. Treci și te joacă cu mingea, cu mașinuțele...

Pe timpul desfășurării acestei scene, barmanul își văzu mai departe de treabă, aruncînd cîte o privire galeșă la copilul buclucaș.

— E mare pezevenghi ! le explica el clienților. Vrea să se facă doctor ! Probabil să calce pe urmele tatălui său, din moment ce acesta se pricepe să facă injecții !... am completat eu în sinea mea.

Pentru toți consumatorii din local, întîmplarea fusese un prilej de amuzament. Nu însă și pentru noi. Pentru noi, fusese ceea ce se cheamă o *cinzare de „pont"*.

Am așteptat pînă ne-a venit rîndul să fim serviți și-am comandat trei pahare de vin Murfatlar.

— Cu sifon, sau fără ? mă întreabă barmanul.

— Fără, i-am răspuns. („Cu sifon, o să fiç după... !")

Am plătit vinul și ne-am așezat la masă. Am gustat.

— La bani nu ne-a prăjit, îmi şopti locotenentul Bogdănescu.

— *In vino veritas* ! se amuză Alexandrescu.

— *Il dottore seringitas* ! m-am amuzat şi eu.

Am ris toţi trei.

— Ca să vezi ce poate să-ţi facă un copil, am zis. Şi-acum, la treabă !

Am intrat peste barman şi am început să sigilăm toate sticlele de vin.

— Bună ziua, dom' doctor ! l-am salutat pe şeful de unitate cînd a venit să vadă ce se-ntîmplă.

— Bună ziua.

S-a făcut ca lămîia.

— Imediat trecem şi-n magazie să „operăm" şi sticlele de acolo ! Daţi-mi, vă rog, seringa !

Am luat seringa şi, cum am dus-o la nas, m-a şi trăsnit mirosul de... medicament.

— Murfatlar veritabil ! m-am uitat eu la şeful de unitate, care rămăsese pe un scaun, consternat.

Seringa, dopurile înţepate şi sticlele din care se scoase vin şi în care se injectase apă au constituit, alături de buletinul de analiză al alcoolemiei, probele de netăgăduit care i-au trimis pe cei doi falsificatori pe banca acuzaţilor, unde au fost „vaccinaţi" cu pedeapsa maximă...

...Autogara din oraşul Brad. Afară, la două mese aşezate una lîngă alta, o tînără în halat alb vindea chifteluţe calde, rumenite potrivit, care te îmbiau cu aroma lor.

După cum dădea restul (şi ultimul cinci bani), se vedea de la o poştă că tînăra era corectă şi nu voia să se complice, ţinea la o pîine, cum se spune. Fiindu-ne foame am luat şi noi cîteva chifteluţe de căciulă şi ne-am dat mai la o parte să mîncăm. Am muşcat mai întîi din pîine şi apoi dintr-o chifteluţă şi astfel am constatat cu stupoare că mîncăm... pîine cu pîine ! Şi ce aromă, ce de mirodenii aveau chifteluţele alea în ele...

Am confiscat platourile cu marfa, nevinovata tînără precizîndu-ne că produsele fuseseră preparate în bucătăria bufetului „Minerul", de unde ea le primise pentru a le vinde la autogară.

I-am telefonat căpitanului Iulian Medrea, care lucra pe atunci la Miliția orașului Brad, și împreună am descins la bufetul „Minerul". În final, am descoperit o adevărată „pe picior mare", în care erau implicați patru salariați ai bufetului, în frunte, bineînțeles, cu șeful de unitate. Le-am „servit" chiftelușe... marinate...

...De la Brad, am plecat cu autobuzul în stațiunea balneo-climaterică Vața de Jos, renumită pentru izvoarele ei de ape sulfuroase. Intenționam să facem un control economic la restaurantul stațiunii. Dar n-am apucat. Și să vedeți de ce.

Ne urcaserăm în autobuz în ultimul moment, împreună cu alți zece-doisprezece călători care nu mai apucaseră să ia bilete de la autogară. În această situație, obligația de a vinde bilete și de a încasa banii revenea șoferului I.T.A. care era în același timp și gestionar.

Mașina s-a pus în mișcare și călătorii, salutându-se cu șoferul, i-au dat acestuia, în loc de zece lei, parcă atît costa biletul, cîte cinci lei fiecare.

Ce era să facem ? I-am dat și noi, doar eram brigada de șoc ! Bilete ? „Nexam !" cum se exprima argotic locotenentul Alexandrescu.

Ajungînd în apropierea postului de miliție din comuna Vața de Jos — capătul liniei era puțin mai departe — ne-am declinat calitatea și i-am cerut șoferului să oprească în fața miliției. Am coborît cu toții, cei care dăduserăm bani dar nu primiserăm bilete. Șoferul a „coborît" și el din mașină — cam un an bun de zile...

După ce-am poposit la Vața de Jos, itinerariul nostru ne-a condus pe muntele Găina, la tradiționala sărbătoare a tîrgului de fete. Aici, făcea vînzare mare un comerciant particular din București, care expunea niște baticuri superbe, în culori foarte vii. Prețul era foarte piperat, dar fetele nu mai țineau cont — doar era sărbătoarea lor ! — și cumpărau cît le dădea mîna. Și nu numai fetele...

Ne-am dat și noi mai aproape și, conform stilului brigăzii, am ciulit urechile.

— Luați, că-i marfă de la export ! Nu găsiți așa ceva în toată țara ! le îndemna nesățioasă soția comerciantului,

fudesind de zor la sute în buzunarele şorţului. E marfă F.C., nu ştiţi voi ce-i aia ! E numai pentru... afară ! Luaţi, că mîine dacă trageţi şi cu tunu' şi nu mai găsiţi...

— Da' cei aia, bre, marfă F.C. ? întrebă curioasă o tînără ţărăncuţă cu bujori în obraji.

Femeia hulpavă îşi dădu seama că ţărăncuţa nu prezenta nici un fel de pericol.

— Fabrica de Confecţii Bucureşti, cea mai mare fabrică în capitala ţării, ce ştii tu ! Hai, zi-i, cîte iei ?

— Patru, că vreau să mă schimb în fiecare duminică din lună...

O asemenea ţesătură, de mare calitate şi fineţe, nu fusese pusă pînă atunci în comerţ. Atunci, cum şi-o procurase cei doi soţi ?

Comerciantul ne-a prezentat autorizaţia de confecţionare a baticurilor. Nimic ilegal.

— Dar ţesătura ? l-am întrebat.

— O procur de la străini, din tîrgurile de la Arad şi de la Timişoara, mi-a răspuns comerciantul calm. Mă cam costă...

— Şi doamna ce ocupaţie are ? m-am referit cu la soţia lui.

— E casnică ! Mă mai ajută pe mine la confecţionat, la vînzare...

— Ne pare rău, dar trebuie să vă facem un control, l-am zis.

— Vai de mine ! se dădu la o parte foarte curtenitor comerciantul. Vă faceţi meseria...

Şi ne-am făcut-o. Am găsit în poşeta soţiei comerciantului legitimaţia ei de serviciu. Era muncitoare la F.C. Bucureşti. Astfel, misterul procurării materialului s-a lămurit într-o clipă ! Restul n-a mai contat... Ba, nu, i-a cam *costat* pe cei doi soţi...

...Sărbătoarea tineretului de la Costeşti. Lume, maşini... În tîrgul improvizat, se găsesc de toate. Ce vrei şi ce nu vrei. Un geambaş, dar nu de cai, ci de piese pentru cai putere, mă întreabă tocmai pe mine dacă n-am nevoie de plăcuţe de frînă, segmenţi şi roţi pentru „Dacia 1100".

— Mămiculce, de cînd caut așa ceva, i-am zis. Nu se găsesc momentan pe piață, iar fără ele mașinile stau pe butuci.

— Păi, vezi ?! Știe mandea, mustăcl țiganul. Ai bișțari?

— Bravo, nene ! am scos eu din buzunar un teanc voluminos de sute și i le-am arătat. Căci, vorba aceea, șeful se îngrijea de noi și nu ne trimitea la „cumpărături" cu mîinile goale.

— Mișto ! Ești blindat, se vede ! Își netezi țiganul mustața. Fă-te încoace, că le am mai la ferească !, mi-a făcut el un semn discret. Același semn l-am făcut și eu, dar cu altă adresă.

În niște saci transportați cu căruța, era un întreg bazar de componente auto. Și, toate, noi-nouțe. Și, toate, la un preț... de-ți cădea mustața. Mă rog, dacă nu-ți convenea, nu cumpărai. Nouă, însă, ne-a convenit „prețul" și le-am „cumpărat" pe toate, inclusiv pe geambaș.

Sincer să fiu, am crezut inițial că piesele și roțile auto provin din furt, în urma vreunei spargeri, dar pînă la urmă afacerea a fost tot de factură... economică. I le „încredințase" un gestionar de la un magazin de piese auto, pentru a le vinde la preț de speculă, plusul urmînd să fie împărțit în două. I-am împărțit noi în două... În două celule !

...Uricani. Ultimul oraș din județul Hunedoara, coborînd pe valea Văii Jiului. La un bufet, o aglomerație greu de suportat. N-avem încotro, fiindcă intuim că aici este vad pentru barmanii necinstiți și ne așezăm și noi la rînd. Barmanul nu mai prididește cu treaba, iar pe față îi curg broboane de sudoare. E greu, e atît de greu, încît folosirea cilindrelor gradate pentru măsurat e imposibilă ! Cum să faci față de unul singur unei asemenea afluențe ?

După minute în șir de nervi și de așteptare, ne vine și nouă rîndul. Comandăm 300 ml de rom, la trei pahare. Barmanul, n-are timp să ne privească bine, se uită mai mult la bani, și ne toarnă repede în pahare, direct din sticlă, „subțiind" serios din suta de ml de rom ce revenea în fiecare pahar. Sîntem aproape gata să realizăm flagrantul delict, să oprim vînzarea și să remăsurăm cantitatea de rom din pahare, cînd, deodată, barmanul, uitîndu-se ba

la mine, ba la ceva de sub tejgheaua lui înaltă, se face roz și pune mîna pe sticla de rom, umplindu-ne paharele pînă la refuz.

— Mă scuzați ! Greșisem ! răsuflă el ușurat.

„Hai, că asta-i bună !" nu-mi venea mie să-mi cred ochilor. Nu mi se mai întîmplase niciodată o astfel de figură. Ceva, totuși, se petrecuse, cineva îl avertizase.

„Ce naiba o avea sub tejghea ?" Ca să nu fim noi cei păcăliți, le-am șoptit celor doi colegi să-i facem totuși un control economic și ne-am prezentat în calitatea noastră de ofițeri de miliție. Cînd am trecut după tejghea, n-am putut să nu tresar văzîndu-mă într-o fotografie, alături de ceilalți doi membri ai brigăzii de șoc. Fotografia era făcută în mișcare și figura mea se distingea cel mai clar.

Deci, iată secretul ! Brigada de șoc devenise atît de periculoasă pentru unii lucrători din comerț și semănase atîta panică, încît un istet se găsise să ne fotografieze și să-i ajute astfel pe infractori.

— De unde ai poza ? l-am întrebat pe barman. Cu cît ai cumpărat-o ? Cred că te-a costat destul de scump, băiețașul poate pe o săptămînă sau pe-o lună.

— A găsit-o cineva, aici, în local, minți barmanul. (Tremura ca varga.) Să mor ! N-am știut că sînteți dumneavoastră...

— Ai să știi. Acum, imediat, l-am săgetat cu o privire „dulce". Ai să vezi cine sîntem !

Și, într-adevăr, după trei ore de control economic, nu ne-am dezmințit faima, descoperind o cantitate apreciabilă de sticle de rom și de coniac, introduse de afară, de la alimentara, și vîndute la preț de restaurant.

...În perioada cît am participat, în fruntea brigăzii de șoc la acțiunile ei tumultoase și spectaculoase, am avut mari satisfacții și am rezolvat multe cazuri, pe care însă, după aprecierea mea, nu le pot descrie în acest jurnal, considerînd că am de relatat altele, și mai importante, care se îngrămădesc să fie evocate.

După primele luni de activitate, din ordinul șefului de serviciu, m-am retras din această brigadă.

Timp de cîteva luni am rezolvat într-adevăr o serie de cauze economice grele, complexe. Privindu-le însă în perspectiva judiciaristului care am fost întotdeauna, mi se par prea asemănătoare ca să le mai povestesc. Un singur dosar mi se pare însă că nu poate fi lăsat deoparte. Și veți vedea de ce. În orice caz, aceasta este ultima relatare evocînd activitatea mea la Serviciul economic al Miliției județului Hunedoara.

Într-o zi, pe la ora prînzului, șeful meu mă anunță să mă prezint la colonelul Enache Zaharia, locțiitorul șefului poliției județene.

M-am executat. În biroul colonelului se mai afla un cetățean între două vîrste, cu părul grizonat, care, de la prima privire, îți lăsa impresia unui om foarte serios.

— Să trăiți !

— Norocc ! dădu mîna cu mine colonelul, apoi se adresă cetățeanului. Dînsul este comisarul T.T., despre care v-am vorbit. Vă asigur că este omul cel mai potrivit și vă pot spune de pe acum că va face lumină în biserica dumneavoastră.

„Biserică ? ! ?..."

În cîteva minute, colonelul Zaharia mă puse în temă cu obiectul cazului de care urma să mă ocup. Era un caz extrem de delicat, foarte rar întîlnit și care cerea multă finețe, mult tact în instrumentare.

Cetățeanul din biroul colonelului era din Simeria și aparținea cultului creștin baptist. El venise ca un om chinuit să reclame că pastorul bisericii lor, Vasile V., împreună cu casierul Moise A., începînd din anul 1963, delapidaseră importante sume de bani din contribuția benevolă a credincioșilor.

— Ce dovezi aveți ? l-am întrebat pe cetățean, după ce l-am condus în biroul meu.

— În afară de reclamația pe care v-a dat-o domnul colonel, mai am aici în servietă un tabel care este cu tile.

— Un tabel cu tîlc ?!

— Să vă explic. În ziua de 18 ianuarie anul acesta, a avut loc analiza activităților bisericii noastre pe anul 1969. Cu această ocazie, s-a dat citire și sumelor de bani donate de credincioși în anul 1969. Pastorul ni le-a citit însă de pe niște notițe și nu din evidența contabilă, cum ar fi trebuit.

— Înseamnă că sumele de pe notițe au fost reale, căci le-a auzit toată lumea, am meditat eu, cu voce tare.

— Așa este, încuviință din cap interlocutorul. Sînt convins însă că în evidențe sumele sînt mult mai mici. De fapt, nici nu prea există evidențe, registrul de donații al bisericii, în care trebuiesc trecute aceste sume, lipsind cu desăvîrșire.

— A avut cineva dintre dumneavoastră ideea de a-și nota sumele citite de pastor după notițe ?

— Eu ! apăru un zîmbet pal pe chipul cetățeanului. Dar nu le-am putut nota pe toate, căci pastorul, sesizînd intenția mea, le-a citit cît a putut de repede.

— Aha ! Deci acesta este tabelul despre care pomeniți.

— Da, îmi întinse reclamantul o coală de hîrtie pe care erau scrise vreo zece nume și diverse sume în dreptul lor.

— Cum ați constatat, totuși, unele diferențe de bani, dacă n-ați văzut evidențele ?

— Un credincios, un *frate*, cum ne zicem noi, care face parte din comisia de numărători, a văzut tabelul real cu sumele înregistrate în anul 1969 și a reținut cîteva cifre din dreptul unor nume. Confruntînd numai cîteva din aceste cifre cu cele pe care le-am notat în tabelul meu, am constatat diferențe mari.

— Ați stat de vorbă cu aceste persoane ?

— Am stat, respiră greu interlocutorul. Numai doi dintre ei ar fi dispuși să recunoască.

— Și ceilalți ?

— Nu se amestecă. Pastorul are o foarte mare influență asupra lor pe linie de cult și tot ce zice el este literă de evanghelie.

— Chiar așa ? Adică, pentru ei, nu contează dacă pastorul îi înșeală la bani ?

— Ca să vedeți ! Dar uite că, totuși, așa stau lucrurile la biserica noastră.

— Cine este acest pastor ? De unde vine ? Ce-mi puteți spune despre el ?

— Vine de la București, unde a avut o funcție înaltă. A fost vicepreședinte al Uniunii comunităților baptiste. Dar probabil nu cîștiga acolo cît îi e lăcomia. Omul e pus pe căpătuială. Tocmai și-a turnat fundația unei case, peste drum de biserică...

Cu aceste date sumare, nu mi-a fost ușor să pornesc la drum, mai ales că nici șeful meu și nici colegii mei în viață nu m-au putut ajuta cu ceva. Nici unul dintre ei nu făcuse vreo asemenea anchetă și nu intrase într-o astfel de biserică.

Neavînd de ales, m-am documentat despre cult, aflînd, în partea care mă interesa cel mai mult, că bisericile baptiste creștine sînt organizate pe principiul personalității juridice. Ele sînt reprezentate de organele comunităților, în care sînt cuprinse mai multe asemenea biserici, și sînt coordonate de către Uniunea creștină a comunităților baptiste din București. Operațiunile de casă și disciplina financiară sînt reglementate prin instrucțiuni ale Cultului creștin baptist și decizii ale Departamentului cultelor, precizîndu-se că pastorii cultului sînt considerați gestionari ai bunurilor și ai valorilor bănești și materiale, alături de casieri, magazineri și alte persoane. Nu sînt admise bugete nesemnate de pastor, iar aprobarea tuturor plăților se face de către acesta. Orice încasare se face la biserici, în cunoștința pastorului, iar dacă s-a făcut în lipsa acestuia, i se va aduce spre luare la cunoștință, existînd obligațiunea folosirii imprimatelor tip.

Biserica baptistă din Simeria avea şi, probabil are şi acum, două surse de venituri, şi anume : pe de o parte, contribuţia benevolă a credincioşilor pentru susţinerea bisericii, iar pe de altă parte, contribuţia benevolă a credincioşilor la colectele organizate cu ocazia serviciilor divine ale bisericii. Conform instrucţiunilor, orice sumă intrată ca donaţie în casieria bisericii trebuia înregistrată de casier în plicurile de vărsământ-evidenţă. Pe aceste plicuri, fiecare donator trebuie să semneze pentru suma dată, iar casierul — pentru primirea banilor, ulterior dându-se chitanţă pentru intrarea acestor bani în casieria bisericii.

Problemele organizării bisericii, ale surselor de venit şi ale evidenţelor devenindu-mi clare, rămînea să aleg procedeul pe care urma să-l folosesc ca să pot izbuti în pretenţioasa mea misiune. M-am gîndit bine şi, convingîndu-mă, cu ocazia investigaţiilor, că pastorul avea o influenţă foarte puternică asupra „fraţilor", am hotărît să declanşez ancheta cu două percheziţii domiciliare concomitente. Una la pastor şi alta la casier. Împreună cu lucrătorul de economic de la miliţia din Simeria, căpitanul Neculai, şi cîţiva subofiţeri, am condus echipa care a descins la locuinţa pastorului, ţinta numărul unu fiind găsirea notiţelor cu sumele reale donate de credincioşi în anul 1969 şi care fuseseră citite în şedinţa de bilanţ a bisericii.

Cum am pătruns în curtea pastorului, acesta s-a arătat ostil operaţiunii noastre, susţinînd că autorizaţia de efectuare a percheziţiei, emisă de procuror şi pe care i-o prezentasem, era falsă, fiindcă nu se specifica în ea şi ce anume se urmărea cu această ocazie. Am zîmbit în sinea mea, dîndu-mi seama cu ce fel de adversar aveam de-a face.

— Ceea ce urmărim cu această percheziţie, i-am spus eu, o să vedeţi dumneavoastră în final.

— Nu ştiu ! Trebuie să scrie acolo ! Apoi, vă rog să fiţi foarte atenţi şi să nu vă amestecaţi în treburile unui cult care este ocrotit de lege. Veţi avea neplăceri foarte mari, vă asigur.

M-o fi văzut el tînăr, m-am gîndit eu, însă metodele de intimidare nu numai că mă lăsau rece, dar mă avertizau să fiu şi mai atent în ceea ce urma să fac, mai perseverent.

— Două vorbe un ban nu fac ! i-am scurtat-o cu pastorului şi le-am făcut semn miliţienilor să intrăm în casă. Avusesem grijă să iau şi doi martori asistenţi.

— Dumneavoastră puteţi să intraţi, eu nu intru ! se depărtă pastorul ostentativ. Dacă-mi lipseşte ceva din casă, bani, inscrisuri ale bisericii, inscrisuri personale, ştiu pe cine să reclam.

— N-o să fie nevoie, i-am zis zimbindu-i după semnificaţia momentului. Chiar inscrisurile le căutăm. De vor lipsi, le veţi găsi la miliţie, nu înainte de a le consemna în procesul-verbal de percheziţie, a cărui copie o vom lăsa pe masa dumneavoastră, specificînd toate aceste operaţiuni în prezenţa celor doi martori asistenţi. Apoi, dacă intenţionaţi să rămîneţi afară pentru a-l putea anunţa pe rasterul Moise de ceea ce se petrece aici, vă asigur că vă ostenitţi de pomană. Şi la el, în aceste momente, se execută o percheziţie domiciliară.

Pastorul a rămas mut, fără replică, iar noi am intrat în casă. Juca tare, căci după cîteva momente veni după noi.

— Mă rog, dacă aşa zice legea ! o îndulcise el acum.

— Eram convins c-o să ne înţelegem, am mustăcit eu triumfător. Cîştigasem, la primul contact, jocul psihologic...

Am început percheziţia. Pastorul :

— Dar căutaţi, nu vă jucaţi ! Aveţi răbdare să citiţi, aşa, fiecare hîrtiuţă ? Să răsfoiţi cărţile filă cu filă ?

— Dumneavoastră ce-aţi face în locul meu ?

Răsfoind inscrisurile, am dat la un moment dat peste un proces-verbal de amendă şi o somaţie. Pastorul fusese amendat de Consiliul popular al oraşului Simeria pentru că începuse construcţia unei case vizavi de biserică, fără a avea autorizaţie. De asemenea, fusese somat să dărîme

fundamentul construcției, luindu-se împotriva lui și alte măsuri.

— De ce n-ați dărîmat fundația ? am întrebat. Așa respectați dumneavoastră legea ?

— N-au decît s-o dărîme ei, mi-a răspuns el morocănos. S-o facă cu banii pe care i-am plătit pentru amendă.

Continuînd percheziția, am început să descopăr și alte dovezi care definean adevăratele trăsături de caracter ale pastorului. În afara bisericii din Simeria, el mai slujea și în alte unsprezece biserici, unele dintre ele fiind filiale. Printre acestea se număra și biserica filială baptistă din satul Mada, județul Hunedoara. În legătură cu activitatea financiară a acestei filiale, am dat peste șase chitanțe, totalizînd 1020 lei, pe numele pastorului și intitulate „prime".

Curios ! Care erau, în fond, atribuțiunile pastorului privind bisericile filiale ? El era obligat să se prezinte pentru îndrumare și slujba divină, o dată la trei luni. Pe motiv că aveau mai puțini membri și erau filiale, aceste biserici nu erau obligate să trimită sume de bani care să contribuie la salariul pastorului, împlinit din contribuția celorlalte biserici.

— Cu alte cuvinte, v-ați „premiat" singur ! i-am zis eu pastorului printre altele.

— Din partea cultului n-am fost premiat niciodată.

— Dar nu știați că primele nu le acordă decît comunitățile, în speță comunitatea din Brașov, pentru merite și pe bază de stat de plată, primele fiind impozabile ?

— N-am știut, s-a prefăcut nevinovat pastorul.

— Atunci, cum v-ați îndeplinit dumneavoastră atribuțiunile și ați controlat activitatea atîtor biserici, cînd ați fost vicepreședinte al Uniunii baptiste din București ?

— Văd că sînteți foarte documentat, se enervă pastorul. Nu cumva sînteți baptist ?

M-am uitat puțin la el, așa, apoi i-am răspuns :

— În meseria mea, da ! De fapt, o să aveți prilejul s-o constatați !

— Cred că v-am supărat, schimbă el placa. Nu doriți o cafea ?

— Nu, vă mulțumesc. V-am spus că sînt... baptist !

Pastorul înghiți în sec atît din cauza replicii, cît și din cauza unor înscrisuri pe care tocmai le găsisem într-o carte. Erau cinci procese-verbale de mînă, din care reieșea clar, încă o dată, rapacitatea pastorului. În baza acestor procese-verbale, primise diverse sume de bani pentru a-și cumpăra o pereche de bocanci, o pereche de pantaloni, o căciulă de iarnă și alte obiecte „de care crezuseră credincioșii că ar avea nevoie".

Ce mai era, oare, de spus în fața unui asemenea personaj ?!... Notițele pe care le căutam nu le-am găsit. De fapt, nici nu mai aveam nevoie de ele. Descoperisem alte două tabele întocmite în luna martie 1970, deci după ședința de bilanț a bisericii, privind donațiile credincioșilor pe anul 1969. Unul dintre tabele consemna donațiile pe bază de plicuri, iar altul donațiile în afară de plicuri, pentru ultimul neexistînd nici un fel de evidențe. Aceste tabele, care exprimau clar diferențele față de sumele reale donate de credincioși în anul 1969, îl făcuseră pe casierul bisericii, Moise A., să intre în panică și depusese la CEC, în ziua de 29 martie 1970, suma de 1257 lei. Deci, numai dintr-un tabel, 1257 lei delapidați !

La casier acasă, nu s-a găsit mai nimic, însă fisura deja se produsese cu ce descoperisem eu în locuința pastorului. Mai departe, am ridicat toate plicurile și tot ce s-a putut numi evidențe ale bisericii și am plecat în... marea cruciadă : să stăm de vorbă cu toți credincioșii.

Aflîndu-se despre perchezițiile efectuate la domiciliile pastorului și al casierului, marea majoritate a credincioșilor a început să cleveteacă pe marginea faptului că dregătorul bisericii lor și ajutorul lui nu erau oamenii cinstiți pe care-i crezuseră. Puțini au fost aceia care au rămas în

continuare sub influența pastorului și au ascuns adevărul ori și-au pus masca tăcerii.

Pe măsură ce avansam cu ancheta, surprizele apăreau tot mai multe.

Mulți credincioși neștiind carte, după ce-i predaseră contribuțiile casierului, îl rugaseră tot pe el să le efectueze în plic operațiunile corespunzătoare. Moise A., profitînd de încrederea lor, îi „operase" în voie, consemnînd în plicuri sume mult mai mici față de cele donate în realitate.

Aceeași „operație" o făcuse și pe seama altor credincioși, chiar dacă aceștia știau carte, imitîndu-le însă semnăturile.

Sumele de bani colectate cu ocazia serviciului divin erau și ele forfecate, fiindcă cei care numărau banii erau pastorul și casierul. În instrucțiuni se prevedea o comisie a cărei atribuție era aceea de a număra banii și de a consemna sumele într-un proces-verbal. Însă aceasta nu funcționa la biserica creștină baptistă din Simeria. Ba, nu! Funcționa, dar... numai pe hîrtie!

Cele două tabele cu donațiile credincioșilor pe anul 1969, care fuseseră întocmite după data de 18 ianuarie 1970, ziua de bilanț a bisericii, fuseseră și ele măsluite. Pastorul, împreună cu casierul, sub pretextul că vor să pună la punct evidența financiară a bisericii, merseseră pe la toți credincioșii, punîndu-i să semneze tabelele în care sumele erau deja înscrise de ei. După cum mi-au declarat mulți credincioși, fuseseră puși să semneze tabelele fără a li se citi sumele înscrise. Cînd au auzit pentru ce sume „semnaseră", au sărit în sus.

— Ce obraznici! îmi zise plin de mînie baptistul Cornel L. În tabel m-au trecut cu 11 lei, iar eu am donat 300 de lei.

— Ce să vă fac? am ridicat eu din umeri.

— Cum, ce să ne faceți, mă privi foarte mirat credinciosul. Ce spune Ezechiel, — capitolul 34, versetul 10!

— Am înțeles! i-am răspuns baptistului pe un ton ca la armată. Așa am să fac!

— Păi, vedeți...

Habar n-aveam ce scria acolo. Întrucît, în documentarea mea, făcusem rost de o Biblie, am dat fuga la carte și am citit ce spune acel verset : „Iată, am necaz pe păstori. Îmi voi lua înapoi oile din mîna lor, nu-i voi mai lăsa să-mi pască oile !"

Așa am și făcut, arestîndu-i pe „păstor" și pe ajutorul lui.

DRUM BUN, HANȚI !

Primăvara anului 1970. A plouat torențial zile întregi. Zăpada s-a topit brusc pe munți și apele au început să-și iasă din matcă.

Peste noapte, devenii care-și aveau gospodăriile dincolo de linia ferată, spre Mureș, s-au trezit cu ușile luate din țițini și cu apa în casă pînă la gît. La Ilia, digul s-a rupt și viitura a acoperit complet localitatea, rămînînd la suprafață numai turla bisericii. Alte sate din lunca Mureșului erau și ele înecate în apă, zbătîndu-se să supraviețuiască.

Alarmă ! În tot orașul și în toate localitățile de pe cursul Mureșului. Armata, pompierii și miliția sosesc primele pe baricade. După ele, salvările. Se aduc bărci, amfibii, colaci de salvare, frînghii, aparate porta-voce, cîngi, topoare, pături, centuri, scări... Se fac echipe mixte și începe o luptă cu viitura pe viață și pe moarte. În primă urgență : salvarea oamenilor.

Dincolo de noi, în negură, se aud țipete de groază. Totul vuiește. Se aud troznete, zbateri, bușituri. Apa nu mai clipocește, nu mai bolborosește, urlă. Cerul e plin de ciori alarmate. Oameni, pe acoperișurile caselor, în pomi, în podurile șurelor. Agită mături, cearșafuri, crătiți, lopeți, ce au găsit la îndemînă ca să poată fi reperați. Pe apă plutește tot ce vrei — animale și păsări moarte, pomi smulși din rădăcini, mobilă, garduri, trunchiuri fasonate, ferestre, damigene, grinzi, scări, butoaie, bănci, buturugi, jucării.

Bărcile de salvare înaintează greu. Trebuie mînuite cu prudență pentru a nu fi lovite de trunchiurile groase, adevărate torpile. Și amfibiile se descurcă foarte greu. Viitura are viteză și îngrămădește mereu pe vadurile pe care și

le-a creat lucrurile prădate oamenilor. În drumul temerarilor, se formează blocaje în care apa izbeşte cu furie.

Eu mă aflu într-o barcă pneumatică, împreună cu doi soldaţi şi un coleg mai în vîrstă. Sîntem îngroziţi de ce vedem. Pe culoarul nostru de acţiune, avem ca prim obiectiv un pom în care se află un bărbat. Înaintăm. Ostaşii trag la rame. Mai avem cam cincizeci de metri. Bărbatul din pom strigă şi se agită. Nu auzim ce spune din cauza vuietului apelor şi a celorlalte zgomote. Maiorul îi transmite prin portavoce să reziste. Omul se agită însă în continuare şi începe să facă semne disperate cu mîna, arătînd ceva în faţa noastră. Ne coborîm privirile pe faţa apei.

— Tu vezi ceva, comisare ? mă întreabă colegul.

— Numai buturugile alea mari cu rădăcinile afară, care vor să ne taie calea.

— Asta văd şi eu. Ce-o vrea ăla din pom să ne transmită ?!

Ne uităm din nou în pom. Bărbatul continuă să ne facă semne, indicînd cu amîndouă mîinile acelaşi loc. Tot nu vedem nimic. Colac peste pupăză, barca se opreşte încurcîndu-se în nişte crăci.

— Cred că dedesubt este un pom, zice un soldat.

— Un copil ! strig eu deodată. Un copil într-un pătuţ !

— O să-l strivească buturugile ! strigă şi ostaşul care a zis că ne aflăm în pom.

— Vai ! pilpîie vocea colegului meu. E chiar între două buturugi ! Ce facem ?

Acum, îl vedem bine. Micuţul era în picioare, ţinîndu-se de marginea patului.

— Pătuţul a luat apă ! constat eu. Dacă-l atinge o buturugă...

— Doamne, cum să pot vedea o asemenea scenă şi să nu pot interveni ! îşi acoperi ochii cu palmele vîrstnicul meu coleg.

...Mi-am dat jos vestonul şi cizmele.

— Legaţi-mă cu frînghia ! i-am rugat pe ceilalţi.

Mi-am dat drumul în apă. Mi s-a tăiat respiraţia. Era rece ca gheaţa. Am luat o direcţie mai în amonte, calculînd ca viitura să mă scoată la ţintă. Am ajuns la nişte grinzi blocate, care ne barau drumul. Le-am împins în aval, pe rînd.

— Așa, comisare ! Bravo ! a strigat colegul meu slăbindu-mi coarda. Mai repede, că buturugile se-apropie de pătuț.

Am respirat adînc, adunîndu-mi puterile și am pornit. Aveam cam treizeci de metri pînă la copil. Curentul viiturii mă împingea spre stînga, însă eu înotam în diagonală, puțin contra apei. „Hai, comisare !" auzeam cînd scoteam capul la suprafață. Respiram din ce în ce mai greu, dar nu puteam să încetinesc ritmul. Mă loveam de crengi, fața și mîinile mi se zgîriaseră, dar nu mai aveam în minte decît pătuțul cu copilul. Mai aveam de parcurs vreo patru metri, cînd între mine și pătuț s-a interpus o buturugă. Buturuga amenința să prindă pătuțul ca într-un clește, împreună de cealaltă care era blocată. Am și auzit în gînd trosnete și țipete, am și auzit tăcerea care ar fi urmat după ce copilul ar fi fost înghițit de valuri...

Un nou efort. Alți metri. Am apucat de o rădăcină a buturugii, trăgînd-o spre mine. A simțit-o cum se supune, cum ia alt curs îndepărtîndu-se încet de pătuț. M-am repezit apoi pe lîngă ea, pînă la capătul celălalt, și am împins-o la vale cu picioarele cît am putut de tare. În locul ei, copilașul. Blond, cu ochii negri, se ținea cu mînuțele lui fragile de marginea pătuțului și scîncea. Am prins ușor cu o mînă un picior al pătuțului, iar cu cealaltă i-am făcut cîteva bezele.

— Hanți ! Hanți ! s-a oprit el din plîns, începînd să rîdă. N-avea doi ani, dar cred că-și dădea seama de situație.

— Hanți ! Hanți ! i-am spus și eu, simțind cum funia ne trage spre barcă pe amîndoi.

„Oo ! Oo !" am auzit ecourile unor strigăte care nu veneau din partea în care era barca. Poate era terminația unui „alo" sau a unui „bravo". Probabil, bărbatul din pom, m-am gîndit. Hanți habar n-are că omului aceluia îi datorează viața. Am făcut cu mîna spre pom și am strigat :

— Așteaptă, că venim. Ține-te bine !

— Ptiu, ce frumos e ! a zis colegul meu cînd a văzut de aproape copilul. Hai la nenea... Hai la nenea... Copilul s-a lăsat luat în brațe. O, ce emoții mi-ai dat, pezevenghiule ! îl strîngea colegul meu la piept. Ce teamă mi-a fost pentru tine ! Ce căutai acolo ?

Pezevenghiul rîdea. Pe mine m-au tras ostaşii sus.

— L-aţi întrebat cum îl cheamă ? i-am zis eu colegului ca să-l readuc la realitate.

Ostaşii îşi luaseră locul la rame şi barca înainta spre mal, în vreme ce eu mă îmbrăcam.

— Cum te cheamă, mă, frumosule ? l-a ciupit uşor de obraz pe salvat colegul meu.

— Hanţi ! Hanţi !... îi trăgea „pezevenghiul", dîndu-şi seama că asta înţelegeam şi noi foarte bine şi că alte vorbe de-ale lui poate n-ar fi fost pentru noi. Cînd am ajuns la mal, l-am scos repede din barcă şi l-am întins spre cei de pe salvarea care aştepta. Au pornit grăbiţi cu el spre spital. Avea picioruşele ude şi ne era teamă să nu fi făcut pneumonie.

Şi, bineînţeles, n-am aşteptat să vedem salvarea dispărînd cu Hanţi în zare. Am plecat înapoi. Bătălia împotriva inundaţiilor abia începuse...

Drum bun ! mi-ar fi spus „Hanți" și mie, după cum i-am urat și eu, dacă ar fi știut că în vara aceluiași an urma să părăsesc plaiurile hunedorene. Mama se îmbolnăvise grav și fiind singură, pensionară, avea absolută nevoie de mine, de ajutorul meu.

Vestea i-a întristat deopotrivă pe colonelul Sabin Popa șeful miliției județene, pe locțiitorul său, colonelul Zaharia, și pe bunul meu șef de serviciu, locotenent-colonelul Vasile Nemeș, dar, înțelegînd situația, mi-au dat toate avizele necesare ca să mă mut la București.

Mi-aduc aminte că, la despărțire — un moment greu și cumplit pentru mine — ne-am sărutat, iar eu am izbucnit în plîns ca un copil.

— Lasă, comisare, m-a mîngîiat pe cap „nea Vasile". Am trecut noi și de prăpădul cu inundațiile, ai văzut Esențial este acum ca mama ta să fie salvată...

— Și-apoi o să ne mai vedem, doar n-o să ne uiți, mi-a zîmbit colonelul Zaharia. Concediile de odihnă aici să ți le faci, noi îți asigurăm totul...

— Inclusiv căldura sufletelor noastre, i-a completat colonelul Popa.

Înainte de a ne lua ultimul rămas bun, am închinat un păhărel de palincă.

— Îmi pare rău cînd îmi pleacă oamenii buni, a zis colonelul Popa. Da' ce să-i faci ? Așa e viața !...

...În București, am fost repartizat ca ofițer operativ de sector la circumscripția 10 miliție, cum era atunci. Șeful circumscripției era locotenent-colonelul Gheorghe Popa, un

îndrăgostit de munca de miliție, pe care, la orice oră din zi și din noapte, il găseai la datorie.

Coincidența a făcut să mă prezint la cinci tocmai în ziua în care ieșise ordinul prin care eram avansat la gradul de locotenent-major.

— Luați loc, domnule locotenent-major ! a accentuat pe ultimele cuvinte noul meu șef.

— Vă mulțumesc.

Ne-am întreținut timp de aproape două ceasuri, eu povestindu-i despre activitatea mea desfășurată la miliția județului Hunedoara.

— Da, ai referințe foarte bune, chiar impresionante, mi-a zis el. Pînă să vii, am luat legătura telefonică cu fostul tău șef de serviciu și cu șeful miliției județene care au avut numai cuvinte de laudă la adresa ta. Mă bucur că am primit în colectivul meu un astfel de subaltern. Rămîne, acum, să arăți ce poți...

Mă înroșisem tot.

— Dați-mi un sector, ca și la ceilalți, și am să mă apuc de treabă chiar din această clipă !

— Nu. Deocamdată, n-am să-ți repartizez nici un sector. Am un alt plan cu tine.

- Vă ascult, eram cu foarte curios.

- Ai căpătat multă experiență în anchete, după cum am aflat, ai întîlnit tot felul de spețe, ceea ce mă face să cred că ne vei fi cu mult mai folositor dacă ne ajuți în rezolvarea numărului mare de dosare existente.

- Încep chiar de astăzi, am spus, însă am nevoie de cîțiva subofițeri. Trebuie înmînate citații, aplicate sechestre, aduse adrese de la întreprinderi, sînt probleme de parte civilă, trebuie predate unele bunuri, altele ridicate, un om trebuie să stea de pază în permanență lîngă cei anchetați etc., etc.

— De acord. De cîți ai nevoie ?

— Cam trei...

— Nu. Eu m-am gîndit la patru. E bine așa ?

— Perfect.

— Atunci, spor la treabă, domnule locotenent-major !

— Am înțeles. Să trăiți !

În decurs de trei luni, n-am avut timp liber decît cît să mă duc la mama. Am rezolvat 262 de dosare, cifră care mi s-a imprimat în memorie, deoarece unii dintre noii colegi începuseră să-mi zică „2.6.2...“ Ai un caz dificil ? Du-te că te ajută „2.6.2.“ !

E drept că numai un număr mic dintre aceste dosare fuseseră mai complicate — cele de natură economică, cu prejudicii, care necesitaseră expertize, contraexpertize, suplimente de revizii, tot felul de avize, deplasări de comisii la fața locului ș.a.m.d. Restul au fost cauze, să zic așa, normale, cele mai multe pe linie judiciară.

Rezolvarea pe bandă rulantă a acestor dosare, dar cu probe și acte procedurale, l-a determinat pe procurorul șef al sectorului 5, Octavian Dornea, să mă cheme la el și să bem împreună o cafea îmbunătățită.

— Dacă o tii tot așa, îi scoți la pensie ! a glumit el.

— Mai degrabă, ies eu, am zis. I-am vorbit apoi de efortul pe care-l depusesem, de nopțile nedormite — căci ziua anchetam, audiam, iar noaptea (casa mea era numai la miliție) băteam singur la mașină referatele de terminare a urmăririi penale sau ordonanțele de refuzare a pornirii procesului penal.

La circumscripția 10, n-am stat decît trei luni, căci, reorganizîndu-se sectorul de miliție, s-a mai înființat o circă, numărul 20, al cărei șef m-a luat cu el. Acesta nu era altul decît fostul șef de la 10, locotenent-colonelul Gheorghe Popa, care convingîndu-se de ce pot, nu mi-a mai dat drumul de sub „aripa“ lui.

Noua circumscripție, în a cărei responsabilitate intra toată zona Berceni, neavînd un local tip cum e cel de acum, ne-am mutat într-un bloc de locuințe de patru etaje, ocupînd o scară. În urma reorganizării, celelalte circumscripții de miliție din sector ne-au predat toate dosarele care ne

reveneau în raport de noua competență teritorială. Multe, foarte multe dosare... Maiorul Ștefan Grosu, șeful biroului operativ al proaspetei circumscripții, m-a chemat în biroul său și mi-a zis :

— Comisare, trebuie un nou șvung, ca să lichidăm aceste dosare și să pornim și noi de la zero, cu fruntea senină.

— De la zero n-o să pornim niciodată, i-am zis eu.

— Știu, a rîs el. Dar, oricum, ne va fi mult mai ușor după ce vom rezolva aceste dosare.

— Este adevărat, am oftat eu și am pornit la treabă împreună, cu un nou colectiv de subofițeri.

Casa mea era tot la miliție. Locuiam în sediul circumscripției, la etajul patru, putînd să ocup toate apartamentele de pe palier, căci erau goale. Îmi adusesem de acasă un pat, un covor, un tablou, un cuier, de restul îngrijindu-se mama.

Cam două luni mi-au trebuit pînă ce am rezolvat nolle dosare încît a ajuns și circa noastră la zi, cu plîngerile și reclamațiile. Mi s-a repartizat, apoi, și mie un sector — tot cvartalul de blocuri cuprins între bulevardul Metalurgiei, străzile Dumitru Petrescu, Emil Racoviță și Aleea Aliorului.

Cu toate greutățile inerente începutului, m-am descurcat. Am reușit în scurt timp să fiu cunoscut de cetățenii din sector. Le ascultam păsurile, necazurile, îi sfătuiam și-i îndrumam, îi ajutam cu ce puteam, participam la ședințele lor și-i puneam în gardă, pregătindu-i din punct de vedere antiinfracțional, învățîndu-i cum să prevină anumite pericole, într-un cuvînt eram tot timpul aproape de ei. Pentru asta mă stimau. Mă opreau cînd ne întîlneam și mă puneau în temă cu tot felul de probleme care mă puteau interesa. Acest lucru mi-a creat un avantaj incontestabil. Am reușit să cunosc foarte repede elementele-problemă din sectorul meu și să iau măsuri în consecință. Infractorilor a început să le fie teamă de mine. Le făceam „vizite" cînd nu se așteptau, prinzîndu-i cu pruda

pe masă: Am „curățat" cît am putut, iar cei care au rămas în poziție de suspecți se mirau cum de le cunoșteam mișcările. „Secretul" era unul singur : legătura permanentă cu oamenii muncii, cu cetățenii din sector. Ajunsesem chiar ca unele verificări să le fac din birou, fiind suficient să-mi deschid agenda cu telefoane și să sun la te miri ce asociație de locatari, la responsabilii unor cărți de imobil, pensionari, cetățeni...

Totul mergea șnur, cum se zice. Asta pînă în clipa în care și-a făcut apariția un grup de infractori : furau lapte și iaurt din navetele care se aduceau în timpul nopții la centrele de vînzare și care rămîneau nepăzite, pe trotuare, pînă dimineața. Faptul că s-ar fi furat o sticlă, două de lapte, sau două, trei borcane de iaurt n-ar fi însemnat mare lucru, dar se fură cu naveta. Și nu numai din sectorul meu, ci din tot cartierul Berceni.

„Trebuie să mai calce navetele din sectorul meu ! m-am gîndit. Nu se poate să nu..."

Avînd în sector opt centre de vînzare a laptelui, am organizat ședințe cu cetățenii de la blocurile din apropierea acestora și i-am solicitat să ne unim forțele pentru a-i prinde pe hoți. Toată lumea a ridicat mîna sus, cum s-ar zice. Am organizat grupe de pîndă, pe ore, în genul planoanelor care se fac la armată, și am rămas în așteptare. A doua noapte, hop și surpriza !

„Detectivii" care păzeau navetele de la centrul de vînzare ambulant de la intersecția bulevardului Metalurgiei cu aleea Aliorului prinseseră în flagrant un tînăr, țigan, care apucase să fure două sticle de lapte.

— Au fost doi ! îmi zise foarte agitat „detectivul" șef. Au venit cu o motocicletă cu ataș ! Cel cu motocicleta a rămas lîngă bordură, cu vehiculul pornit și numai ăsta fura. E gașcă mare... Cînd am sărit să-i prindem, motociclistul a și demarat. Numerele erau date cu noroi...

— Era tot țigan ?

— Da. Dar mai alb la față, mai spălăcit...

Tînărul prins in flagrant stătea tot in Berceni, dar nu in sectorul meu. Nu fusese niciodată condamnat şi lucra ca muncitor la serele Berceni.

— Cine-i tipul cu motocicleta ? l-am intrebat.

— Nu ştiu, să mor ! mi-a răspuns ţiganul. În noaptea asta l-am cunoscut. M-am incurcat la restaurant, la „Budapesta", şi i-am făcut semn cu mina. A oprit şi, cînd l-am văzut că e tot din neamu' nostru, l-am rugat să mă ducă şi pe mine acasă, că n-am bani de taxi. „Bine. Urcă !" mi-a zis. Pe drum, m-a prelucrat că-i este sete şi că să iau cu două sticle de lapte din navete.

— Minţi ! Tu stai în capătul celălalt al Bercenilului.

— Aici zicea că ştie el locu', că nu-i păzit...

Ţiganul mintea. În mod sigur era în cîrdăşie cu celălalt. La percheziţia domiciliară nu i-am găsit nimic, insă nişte vecini mi-au spus că toată noaptea umbla „cu unu' cu o motocicletă."

Am luat dosarul şi m-am dus cu ţiganul la procurorul Dornea.

— Măi, comisare, ne facem de caterincă ! mi-a spus el după ce a văzut cele citeva file de dosar. Cum să-l arestăm pentru două sticle de lapte ! Pentru 7 lei, inclusiv valoarea sticlelor ! Îţi dai seama...

— Da, dar e infracţiune flagrantă ! i-am zis.

— Fugi de-aici !

— Înseamnă că nu vă place riscul meseriei, am apăsat eu atunci pe o clapă sensibilă. Ştiam că era exact invers, că se bucura de reputaţia unui meseriaş de talie, care nu dăduse greş niciodată.

— Tu ţii neapărat să mă vezi vinzător de bomboane agricole pe stradă, mi-a zis. Dar îl simţeam că cedează, îi trebuiau insă şi lui nişte garanţii.

— Nu ! Dar „2.6.2." n-o să doarmă, din această clipă, pînă nu va prinde tot grupul de infractori. Pe unul (m-am referit la ţiganul prins) s-ar putea să-l aibă deja în mînă şi asta nu e puţin. Trebuie insă cît de cît ajutat, mai ales că-l ştiţi că este în stare...

Procurorul şi-a aprins în tăcere o ţigară, a mai răsfoit firavele file ale dosarului, apoi s-a uitat la mine lung.

— Bine, batem palma ! mi-a întins el mîna. Dar, dacă nu-i prinzi, să nu mai dai ochii cu mine. Să te faci agent de ordine...

— Îi prind, şefu', i-am zis eu bucuros. Nu mă las..."

Şi mi l-a arestat pe ţigan — pentru două sticle de lapte — pe timp de 30 de zile. Văzîndu-se „legat", fără şanse de scăpare, după cinci zile de tăcere, ţiganul mi-a mărturisit că, împreună cu motociclistul şi cu încă cîţiva, se ocupau în mod organizat cu asemenea furturi.

— Nu vă spun însă nici un nume, nici o adresă, că dacă vor afla c-am „ciripit", după ce „ies" mă linşează !

— Dă-mi atunci o şansă.

— Şansa este să-i prindeţi dumneavoastră.

— Asta ştiam. Tu dă-mi un indiciu.

— Faceţi pîndă în jurul locuinţei mele. După cum am văzut că ştiţi şi dumneavoastră, avem consemn că dacă unul e prins şi scapă, să nu meargă la locuinţele celorlalţi, căci ar putea să fie urmărit.

— Să stea acasă, că vine cineva să ia legătura cu el, l-am completat eu.

— Exact.

— Am făcut pîndă în fiecare noapte, dar n-a apărut nimeni.

— Insistaţi... a zîmbit ţiganul. O pradă de soi nu se prinde aşa de uşor.

Mi-am dat seama că ţiganul avea dreptate şi l-am înţeles şi pe el de ce nu voia să recunoască şi-n scris. Îşi apăra pielea. Legile lor...

Mi-am luat „detectivii" şi ne-am instalat din nou în pîndă.

A şasea noapte... Pe la patru dimineaţa, cînd ni se lipeau ochii de somn, apăru, în sfîrşit, aşa cum mizasem, şi simpaticul nostru motociclist. Pe şeaua din spate era alt ţigan, iar ataşul era plin de sticle de lapte şi borcane de iaurt.

— Mîinile sus ! am îndreptat pistolul spre ei, în timp ce „detectivii"-i înconjurau.

Ţiganii au ridicat amîndoi mîinile. I-am condus la miliţie, unde am întocmit un proces-verbal în legătură cu modul şi locul unde fuseseră prinşi, plus ce se găsise în ataşul motocicletei. Apoi, a început... dansul.

„Detectivilor" le plăcea al naibii „meseria", aşa că nici unul nu s-a dus să se culce, ci din contră, au mai chemat doi vecini, care erau posesori de autoturisme, ca să avem cu ce ne deplasa. Trebuiau făcute mai întîi două percheziţii, una la motociclist şi alta la ţigănul care fusese în spate, însă nu ştiam pe care dintre „detectivi" să-i iau. Pînă la urmă, să nu-i supăr, căci aveau meritele lor, i-am luat pe toţi, de s-au speriat ţiganii cînd au văzut cîţi sîntem. O forţă...

Ce-am găsit la motociclist acasă, în Ferentari, ne-am minunat. Stive de navete cu sticle şi borcane goale, iar, mai proaspăt, opt navete de sticle cu lapte şi patru cu borcane de iaurt. Un grup organizat de cinci infractori care-şi deschiseseră un centru de lapte şi iaurt ! Raza lor de „achiziţii" — zonele Berceni, Giurgiului, Rahova, Drumul Taberii, Militari şi Giuleşti. În Ferentari, cartierul lor, nu furau. Erau băieţi „cinstiţi".

Cînd am adunat tot grupul şi l-am dus la procuratură, Dorneа a ieşit din birou, fiindcă nu ştia ce-i cu atîta alai pe coridor.

— O ! Frumos ! Frumos ! a mişcat el din cap cînd i-a văzut pe hoţi în cătuşe. Dar dinşii cine sînt ? s-a referit la numărul mare de însoţitori.

— Agenţii mei de ordine ! i-am răspuns zîmbind pe sub mustaţă. Cu ei i-am prins !

— Şi mai frumos, a apreciat el. Ai forţe, nu te joci.

...Deunăzi, aflîndu-mă la Procuratura Generală în compania procurorului criminalist Gheorghe Zăhărăchescu de la Direcţia de urmărire penală, cu care lucram într-un caz de dublu asasinat comis într-o comună de lîngă Focşani, Zăhărăchescu a vrut să-mi facă cunoştinţă cu un coleg

de-al său, un tip înalt, brunet, cu o alură de atlet. Colegul lui mi-a întins mîna.

— Dar nu este nevoie, ne cunoaștem ! am zis eu.

— Pfu ! Bată-te să te bată, 2.6.2., m-a recunoscut Dorneu. Și-acum îmi aduc aminte cît am riscat cînd l-am arestat pe țiganul ăla pentru două sticle de lapte.

— Ee... Păi, dacă nu riscați, mai ajungeați dumneavoastră aici, la Generală ? am glumit eu.

Ajunul sărbătorilor de iarnă. Oamenii forfotesc peste tot, fac cumpărături, pregătiri. Într-o curte din cartierul Cringași, familiile a doi frați sînt adunate în jurul unui foc, cinstind cu un păhărel de țuică fiartă evenimentul pe care-l așteptaseră cu multă nerăbdare în ultimele zile: tăierea porcului! Celor mici li se pune în pahare pepsi, dar copiii nu se îmbulzesc. N-au timp... Au prea mult de lucru cu șoriciul.

Am avut totuși puțin noroc! zise vesel Mitică, fratele mai mare. Nu prea mai erau porci în tîrg.

- Și i-am luat la un preț convenabil, aprobă Nicușor dînd paharul peste cap. Ai văzut că e mai bine la curte, decît la tine la bloc?

— Este, dar și la bloc e bine. Avantaje și dezavantaje...

- Aici e mai bine... Parcă sîntem la țară. Ia uite la ăștia mici cum înfulecă: Unde tăiai tu porcu' la bloc?

- Păi, nu te am pe tine?.zise Mitică turnînd încă un cînd în pahare. De ce sîntem frați? Dacă nu te aveam pe tine, dacă nu aveam unde să-l tai, nu mai cumpăram porc, deși ne-am obișnuit așa în fiecare an. Copiii abia așteaptă, ai văzut...

— Parcă numai copiii, rise Nicușor. Altfel e cînd ai porcu' tău, bă, frati-meu. Prepari din el ce vrei. Știe cineva cît o să trăim?

— Asta așa e... O să am de toate pînă-n primăvară. Porcii au fost mari, aproape două sute de kilograme fiecare. Terminăm țuica asta și ajutăm femeile la preparat. Abia aștept să mănînc niște cîrnați, tobă, caltaboș...

— Nu mai spune, că-mi lasă gura apă, zise Nicușor turnînd. Cînd om fi gata, dai o fugă în piață, la Cringași,

că sînt mulți bișnițari pe-acolo și tocmești o mașină care să ți-l ducă acasă, în Balta Albă.

— De ce n-aș lua un taxi ? Nu-i mai bine ?

— Ar fi, dar ăștia-s mofturoși. Cînd or să audă despre ce este vorba, vor să le dai... Poate chiar și carne... Parcă nu cîștigă destul ! Cînd le merge vadu', nu pleacă acasă fără trei-patru *foi*. Asta-i *mersu'*. Cu bișnițaru' te-nțelegi altfel, el e „în foame"...

— Bine, cum zici tu.

Încălziți de țuică, cei doi se puseră apoi pe lucru. Terminînd de preparat porcul său, Mitică se duse în piața Cringași unde găsi un tînăr la vreo treizeci de ani, care, chipurile, aștepta absent la volanul unei Dacii 1100. Mitică pricepu cu cine are de-a face și-l abordă. Se învoiră repede. Mitică se urcă în mașină și, în cîteva minute, fură la poarta lui Nicușor.

— Văzuși că găsiși ? îl întîmpină Nicușor. Ce ți-am spus eu ! Ți-a cerut mult ?

— 50 de lei ! răspunse Mitică. E convenabil. Hai să-ncărcăm !

Cît timp urmau să încarce carnea și preparatele în mașină, Nicușor îl invită pe șofer în curte, însă acesta refuză foarte politicos.

— Nu, vă mulțumesc ! zise. Sînteți foarte drăguți. Vreau să mai curăț puțin jiglerul, să n-avem probleme pe drum.

— O țuică fiartă. Una mică ! insistă Nicușor.

— Se poate ? În oraș mișună agenții de circulație.

— Hm, cred că aveți dreptate, renunță amabila gazdă și se duse să-și ajute fratele.

Cînd carnea și preparatele fuseseră urcate aproape toate în mașină, Nicușor îl mai cinsti pe Mitică cu un ultim pahar de țuică. Cînd însă Mitică își chemă familia și se întoarse să se îndrepte spre mașină, aceasta dispăruse.

Toți împietriră. Revenindu-și, Mitică fugi la poartă. Nimic. Nici măcar o urmă de fum... Bișnițarul auto își luase tălpășița pe nesimțite. De, fiecare cu... norocul lui !

— Care i-ai luat numărul ? privi Mitică buimac în jur.

Nimeni. Copiii și apoi femeile începură să plîngă, strîngîndu-se în jurul unui lighean, unde-i aștepta (pentru parastas) tot ce le mai rămăsese : un biet cap de porc !

...Valeriu Nedea, un zdrahon de bărbat, intră țanțoș în *shop*. Avea de ce să fie mîndru. Lucrase mai mult timp în străinătate, prin ARCOM, ca fierar-betonist și își strînsese o sumă frumușică în dolari. Fiind ajunul sărbătorilor de iarnă, se hotărîse să-i facă soției cîteva cadouri mai deosebite, care, cu siguranță, urmau să o bucure. Ieși din *shop* încărcat ca o albină : un covor persan, patru carpete turcești, două seturi de pat franțuzești, un magnetofon, săpunuri, parfumuri, zece cartușe de țigări Kent și alte „mărunțișuri" de genul acesta. Pînă la ieșirea din *shop*, cît era de solid, trebui să facă două drumuri ca să transporte lucrurile pe care le cumpărase. „Ec, acum să căutăm un taxi !" gîndi el. Dar n-a fost nevoie, căci nu ieși bine din *shop* și un tînăr destul de prezentabil îi șopti ceva la ureche.

— Numai cincizeci de lei pînă la Chitila ? se miră Nedea. Era bine dispus pentru ce cumpărase. Nu, băiete, așa nu te îmbogățești, puse el mîna-i puternică pe umărul tînărului. Mai ai în plus un pachet de țigări Kent ! Este că așa e mai bine ? îi făcu apoi cu ochiul strengărește.

— Mă mai întrebați ? N-am mai fumat un Kent de cînd eram la grădiniță, zîmbi tînărul și se opinti la covor.

După colț, îi aștepta o Dacie 1100.

— Faină mașină ! E nouă ! remarcă fierarul-betonist urcînd lucrurile-n ea.

— E nouă, dar are foarte multe defecte de fabricație, zise tînărul. Nu sînt reușite. Mi-a făcut foarte multe figuri.

— N-aș crede. E marcă veritabilă. Și eu urmează să-mi cumpăr una la fel.

— Este foarte greu s-o obții, mai ales peste rînd Mai sînt numai cîteva locuri. Pe mine m-a costat zece mii de lei bacișișul, ca să obțin aprobarea de la minister.

— Dau și eu. Dau și mai mult dacă o să fie treabă sigură. Numai să găsesc rotița pe care s-o ung ..

— Am să vă dau adresa la coborîre și vă pun eu în legătură cu cine trebuie. Este o înaltă funcționară la Ministerul Comerțului Interior. Femeie dintr-o bucată. Servește prompt dacă are încredere.

— De acord. Îmi faci trampa și pentru asta, ai și tu un cartuș de țigări Kent.

Ajunseră în apropierea pasajului de la podul Constanța și mașina începuse să tușească, apoi se opri brusc.

— Na belelua! zise șoferul otărît. Lar îmi face figuri, ce v-am spus ? Am fost un prost, n-am știut s-o aleg... Coborî din mașină. Și sînt dator douăzeci și cinci de mii de lei !...

Tînărul, după ce umblă cîteva minute la motor, reveni la volan.

— Bateria ! Acum îmi face fițe și bateria, zise el privind deznădăjduit. N-avem altă soluție decît s-o împingem.

— E gata, băiatu' ! coborî Nedea din mașină. Are băiatu' ! arătă el spre mușchii brațelor.

Fierarul-betonist se retrase în spatele mașinii și începu să-mpingă. I-au fost suficiente numai două sforțări și motorul autoturismului începu să toarcă din nou.

— A luat-o ! zise Nedea bucuros, ștergîndu-și mîinile de praf.

Cînd privi însă mai bine, mașina prinsese viteză în draci și cobora panta pasajului ca la raliu.

— Drace ! se dezmetici omul. Le-a luat !...

Număr, ceva ? De unde ? Cînd ?

...Gara de Nord. Seară. Aglomerație peste măsură. Bătălia pentru un taxi se dă serios între combatanți. Un tinerel, cu o căciulită tuguiată, de astrahan, se lupta virtos cu două damigene. Una mirosea de la o poștă a țuică bătrînă, cealaltă era cu vin. Băiatul se uită și el după un taxi, însă își dădu repede seama că n-avea nici o șansă, după cîtă lume aștepta să prindă un asemenea „tren". Unii călători se împrăștiaseră prin fața gării sau pe lîngă colțurile ei, sperînd să oprească un taxi din mers. Băiatul se întristă,

deoarece îl așteptau ore grele de tremurat. Norocul însă îi surise : unui nene i se făcu milă de el. Îl luă într-o Dacie 1100 albastră, parcată pe o stradă lăturalnică.

— Am bani să vă plătesc, zise tinerelul. Am o sută de lei. Tata mi-a spus să iau un taxi, că nu știu bine cum să ajung la unchiul Mărăcine. Stă în Bereeni, uitați, am scrisă adresa aici !

Nenea cel amabil citi :

— Aha, la blocuri ! înțînă el.

— Da, la etajul trei ! îl aprobă băiatul.

— N-ai mai fost pe la el ?

— O dată, dar mai demult. De-atunci am uitat...

— Și de ce nu te-a așteptat la gară, cînd vii cu o asemenea greutate ?

— Tata n-a știut că face țuica ! răspunse tinerelul cu candoare. N-a mai avut timp să-i scrie.

— Înțeleg, spuse șoferul. Da' de ce i-ai adus așa de multă țuică ?

— Păi, unchiu' Mărăcine le are mai mult pe-astea cu... teaseu' ! rise băiatul. Zice că vinu' îl deshidratează...

— Înseamnă că o să se bucure tare mult, zîmbi șoferul și porni mașina.

— Mamă, mamă... Nici n-o să ajung bine, că de la ușă o să-și toarne un ibric. Îi provoacă arsuri cînd o vede...

Autoturismul opri în fața unui bloc din cartierul Bereeni.

— Dar încurcate mai sînt blocurile pe-aici ? zise șoferul chinuindu-se să citească inscripția de la intrare.

— Ce v-am spus eu ! confirmă tinerelul scrutînd și el întunericul. D-aia mi-a zis tata să iau un taxi. Nu prea se vede bine. Lumina e cam chioară pe-aici, da' cred că ăsta e...

— Ia coboară tu și uită-te ! opri șoferul motorul autoturismului. Poate chiar ăsta o fi blocul M2A.

Băiatul coborî repede din mașină și se apropie de ușa scării. N-apucă însă să citească inscripția, că auzi mașina pornind.

— Nene ! Nene ! începu el să strige și să bată cu picioarele în asfalt de necaz. Tîlharule ! îl podidi apoi un plîns neguros.

Nenea cel amabil îi lăsase în suflet cel mai mare mărăcine pe care-l întîlnise pînă atunci în viața lui...

...Eu am luat cunoștință de ultimul dintre aceste cazuri, deoarece se petrecuse în sectorul meu și primisem reclamația. Băiatul înșelat nu reținuse numărul autoturismului, însă mi-a dat niște semnalmente foarte prețioase cu privire la șofer. Mi-a reținut atenția îndeosebi că era blond, în jur de treizeci de ani și avea o cicatrice proeminentă deasupra arcadei stîngi. Purta haină de piele. Cu toate acestea, era destul de greu să-l pot identifica pe infractor, întrucît putea locui în orice cartier al Capitalei, iar Dacii 1100 albastre erau, slavă Domnului, cu carul. Am presupus, însă, că nu era la prima abatere de acest gen și am luat legătura cu toate circumscripțiile de miliție din București, ca și cu miliția Gării de Nord. Așa am ajuns să aflu și de celelalte două cazuri, unde era evident că operase aceeași mînă.

Umblam, așadar, după acest bișnițar auto, în realitate un escroc foarte periculos, nu numai eu, ci încă doi ofițeri, doi colegi de la circumscripțiile 15 și 18 miliție, care se înregistraseră cu celelalte reclamații. La miliția Gării de Nord, infractorul nu era cunoscut. Am făcut un schimb de informații între noi, cei trei „misionari", hotărînd să ne comunicăm orice date vom afla în legătură cu el și să acționăm chiar împreună dacă avea să fie nevoie.

Infractorul nu era cunoscut nici de către ofițerii Serviciului Judiciar al Miliției Capitalei, care lucrau pe linie de escrocherii. Genul de înșelăciune cu autoturismul era nou.

Deci, trei escrocherii, trei *violine* — cum denumesc ei, în argou, acest gen de infracțiuni — în numai două zile ! Și toate datorită credulității, ignoranței, naivității victimelor lor.

La cîteva zile după ce aflasem despre celelalte escrocherii, mă aflam în sector, pe la ora prînzului, pentru

unele verificări. Deodată, din direcția unui bloc, am auzit mai multe strigăte : „Prindeți hoțul ! Prindeți hoțul !“ Am văzut un tînăr care fugea de-i scăpărau călciiele, iar în urma lui un cetățean.

Din fericire, tînărul urmărit se îndrepta chiar în direcția mea. Eu eram pe o alee. M-am dat după un tufiș și l-am așteptat. Cînd tînărul a ajuns aproape, am ieșit ca o nălucă în fața lui și l-am prins în brațe. I-am sucit apoi mîna la spate.

— Ce faci, Meme ? l-am recunoscut eu imediat.

— Fir-aș al dracului ! a zis el mușcîndu-și buza de jos. M-ați prins de data asta !...

Meme era un bișnițar pe care-l aveam demult în cătare. Și el știa acest lucru. L-am condus la circă.

— M-a acostat în piața Sudului, începu să povestească omul care alergase după el. Mi-a oferit spre vînzare un lănțișor de aur cu inimioară, pe care l-a scos dintr-un plic. O bijuterie splendidă. În jur de zece grame. „Cu cît gramul ?“ l-am întrebat eu, și el : „Șapte sute, însă s-ar putea să ne mai înțelegem...“ Era o ocazie rară, chiar și la șapte sute de lei gramul. Bănuiam însă că o să mai lase din preț, pentru că avea nevoie de bani. L-am întrebat de ce-l vinde. Mi-a spus că soția lui este internată la spitalul Fundeni și că este bolnavă de cancer. L-am rugat să mă însoțească pînă acasă, că stăteam aproape și n-aveam bani la mine. Pe drum, am început să ne tîrguim cu privire la preț...

— E o *scabie* (chilipirgiu avar), interveni Meme, privind cu dispreț la reclamant. Numai pentru asta merita frînt ! Dacă-l așa de cinstit, de ce nu m-a întrebat de unde am lănțișorul ? Putea să fie de furat, să plîngă păgubașul mult și bine după el, pentru *scabie* nu conta. Lui să-i iasă safteaua...

Reclamantul se înroși și își încleștă pumnii în semn de răzbunare. Meme, care era un tip corect în ceasul destăinuirilor, continuă :

— Hai, zi-i, dacă ești așa cum vrei să pari, la ce preț am ajuns pînă la urmă ?

Omul începu să-şi plimbe limba în jurul buzelor. Era vădit stinjenit. I se uscase gura.

— La trei... trei sute de lei gramul. Da, adăugă el ocolindu-i lui Meme privirea, tu ai vrut să mi-l vinzi, nu eu. Tu !

— Aţi văzut ? făcu Meme cu mîna. Ce v-am spus ? *Scabie !...*

— Pe mine să nu mă faci... se-mbăţoşă chilipirgiul umflîndu-şi fălcile. Că... Înaintă un pas, cu pumnul strîns, spre bişnitar.

— Du-te d'aici, floricele de porumb ! i-o-ntoarse Meme a lehamite. Dintr-o *baghetă*, te fac turturе.

— Ajunge ! i-am oprit eu. Afacerile particulare nu mă interesează. M-am adresat apoi chilipirgiului : Vă ascult mai departe.

— A ajuns la blocul meu şi el m-a aşteptat în hol. Am coborît şi i-am dat banii, iar el mi-a dat pliculeţul cu lănţişorul. Apoi, a plecat... Cînd, după un timp, m-am uitat în plic, am văzut că nu mai era acelaşi lănţişor ! Numai plicurile erau la fel... Pe urmă...

— Da, mulţumesc, l-am oprit eu. Mergeţi, vă rog în biroul de-alături şi aşterneţi pe hîrtie tot ce mi-aţi povestit.

— ...Plus faptul că eşti o cutră ! îi mai aruncă una Meme.

Am rămas singur cu bişnitarul.

— De ce nu-l laşi ?

— Păi, dumneavoastră vă plac *vătraiele* astea ? De ce nu-i stîrpiţi ? Dacă n-ar fi ei... n-am fi nici noi şi aţi încheia două socoteli dintr-un foc ! N-am dreptate ?

— Las-o moale, am zis. De unde ai lănţişorul ? (Mă refeream la cel de aur veritabil.)

— Ştiţi că nu sînt zulitor, spuse calm bişnitarul. Nu mă amestec eu cu *răşină* (hoţi). Lănţişorul este al soacrei mele, îl are demult ; are şi fotografii mai vechi cu el. Aveam mare nevoie de marafeţi.

— Aha !... am exclamat eu observînd un plic care se afla pe masă, printre celelalte obiecte găsite asupra lui. Am luat plicul în mînă.

— Vă umblă abajurul, observă Meme.

Plicul era o scrisoare recomandată adresată lui Meme La expeditor era aplicată o ştampilă rotundă cu inscripţia „Ministerul Comerţului Interior", iar dedesubt, „Serviciul auto".

— Clar ! am spus şi am scos din plic o adresă bătută la maşină. Maşinuţă !... Vechea ta pasiune... I se aducea la cunoştinţă că i se aprobase cumpărarea unui autoturism Dacia 1100 în semestrul care urma. „Data cînd va trebui să vă prezentaţi pentru ridicarea autoturismului — scria în final — vă va fi comunicată din vreme, prin poştă." Semna şeful serviciului auto, iar peste semnătură era aplicată aceeaşi ştampilă ca şi cea de pe plic.

Privind mai bine la ştampilă, mi-am dat seama că era falsă. Persoana care contrafăcuse ştampila comisese o greşeală vizibilă.

— Ei, ce ziceţi ? se foi Meme pe scaun. Acum, vă daţi seama de ce aveam nevoie de lovele ?

— Da... Îţi trebuia probabil o sumă substanţială pe care s-o dai celui care ţi-a aranjat obţinerea aprobării pesteţind.

— Le ghiciţi la fix, rise bişniţarul. Dar cum v-aţi bunghit aşa de repede ? De unde ştiţi că n-am dat banii înainte ?

— Păi, nu asta-i branşa ta ? i-am zis eu relaxîndu-mă Te-ai dus la tine să mergem cu *albcaţa* ? Te cunosc prea bine, Meme... Întîi, să vezi aprobarea şi numai după aceea dai tu *colţunaşii*. Ţi-a mers bine pînă aici, după cum se pare, căci *mixerul* (creierul) s-a ţinut de cuvînt. Ai primit aprobarea numai de două zile.

— Acum, dacă mă arestaţi, îl trag în piept fără să vreau, zîmbi pe sub mustaţă bişniţarul. Nu-i vina mea... Am să fac o procură şi maşina o s-o ridice nevastă-mea. Norocu' ei !

— Cît trebuia să-i dai ?

— Parol ! ridică mîna Meme. Vă spun numai suma, dar nu şi cine-i *mixerul*.

— Mă rog...

— Zece mii de lei !

— Cam mult pentru o... *violină* ! am început eu să rid

— Nu-i escrocherie, comisare, spuse Meme crezînd că glumesc. E afacere stas !

— E, pe naiba ! E o găinărie de vitrină...

— Nu e, comisare, să mor ! se încăpățînă bișnițarul Aveți în față, negru pe alb.

— O să vezi tu o Dacie 1 100 peste rînd, cînd oi vedea eu o scară fără trepte ! M-a bufnit din nou rîsul.

— Șefu', nu mă luați așa... Știți că nu-nghit...

— Uită-te și tu la ștampilă, găgăuță, i-am întins cu plicul.

Meme privi la mine mirat, apoi își aruncă ochii pe ștampilă. Nu observă nimic.

— Mă luați în dodii ! zise el neîncrezător. Amîndouă ștampilele sînt la fel.

— Dacă și între voi vă *croșetați*, n-am ce să mai zic

— Hai, comisare, nu mă înnebuni ! se frămînta Meme Dă-o pe bune.

— Uită-te cum vine scrisul pe ștampilă.

— M-am uitat, ridică bișnițarul din umeri. Nu văd nimic !

— Uită-te la inscripția „Serviciul auto", ochi de sticlă ce ești !

Pe ștampilă, literele inscripției „Serviciul auto" erau scrise într-un sens nefiresc, dacă le luăm în contextul primului grupaj de litere „Ministerul Comerțului Interior" și al stemei din centru, care erau realizate cu îndemînare.

— Tăticule, e scris invers ! își trase Meme o palmă peste frunte. Mai privi o dată, își mai trase o palmă. Ha-halera ! Se lăsă apoi moale pe scaun. Pfuu ! Mă scutura de-o sută de lămîi ! nu-și putea reveni el. Ce școală are-u ea, fratele meu ?... Gata, v-o dau în primire ! se hotărî el deodată.

— Deci, e o femeie, am zis.

— O balabustă de trebuie s-o-mpingi de la spate cu tampoanele, ca să poată intra pe ușă.

— Cum o cheamă ?

— Maica Domnului știe. Mi-a recomandat-o un bișnițar, care are o Dacie 1100, albastră, și are un semn aici, deasupra arcadei, de zici că l-a lovit calu' cu copita. El mi-a băgat tărîță...

Auzind descrierea făcută bișnițarului și mașinii lui, m-am schimbat imediat la față.

— Ia stai ! Îl cunoști bine ? Știi unde stă ? Ai numărul mașinii ?

— Știu că *stropește* pe la gară și prin centru, dar cu... umbrelă. E foarte precaut, lucrează numai de unul singur. Pe balabustă mi-a recomandat-o șefă de serviciu în Ministerul Comerțului Interior. Spunea că el tot cu ea a învîrtit roata... „Cred că asta mănîncă, bre, de stinge! i-am zis eu cînd am văzut-o cum arată în peisaj natur. La ea unsprezece de sarmale e mizilic !" „De, funcție mare, strachină mare ! mi-a spus el. Lucrează fines, nu servește *dulceața* înainte !".

— Bine, lasă astea. Cum dăm de urma lor ?

— Păi, poimîine mă întîlnesc cu ea. D-aia alergam așa cu tîrna, ca un struț... Baragladina !

— Unde urmează să vă întîlniți ?

— La CEC-ul mare, în hol, la ora zece. Am stabilit să ne așezăm unul lîngă altul și să ne facem de lucru cu cîte o foaie de depunere. Atunci urma să-i plasez colțunașii. Dar o să-i plasez eu... O să vă placă. Dați-mi voie, vă rog frumos, să-i fac o schemă ca de la Meme. Nu vreau să cad pe post de cîrlig de rufe. Știți... La *pioniță* se mai vorbește, și nu vreau să-mi ascund *carnetul de note* în fața *profesorilor*. Poate cîștig un loc chiar la *catedră*. Acolo contează. sînt alte reguli...

— Bine, m-am învoit eu. Să vedem de ce ești în stare.

Ziua așteptată sosi. Ora se apropia. Urma să vină baragladina, dar, cu treizeci de minute înainte de ora fixată, în jurul CEC-ului apăru o Dacie 1100, albastră. Șoferul, un tînăr foarte elegant, blond, cu o cicatrice proeminentă deasupra arcadei stîngi, parcă mașina pe străduța de lîngă magazinul „Fortuna" și intră în clădirea CEC-ului. Acolo

își făcu de lucru într-un colț din sală de unde putea supraveghea ce se întîmpla pe la mese.

La zece trecute fix, cum spunea nenea Iancu, apăru și personajul feminin. Abia încăpea într-un compartiment al ușii rotative.

Meme, care era la post, o salută fin, cu o ușoară înclinare a capului. Îi ținea loc într-un capăt al unei banchete de două persoane, unde așezase o servietă.

— E voie ? întrebă doamna foarte politicoasă.

— Vai de mine, da' se poate ? o invită Meme să ia loc și trase servieta ca femeia să se așeze.

— Ați văzut că s-a aranjat treaba ? Sînteți mulțumit ? zise doamna, privind cu coada ochiului la vecinul ei. Începu apoi să completeze aiurea un formular.

— Viva ! răspunse Meme cu recunoștință și se aplecă asupra formularului.

— În două luni, o să vină și următoarea recomandată, reluă baraglădina. Atunci, o să vă duceți să vă ridicați mașina.

— Viva veselia ! exclamă Meme bucuros. Banii sînt în geantă. Băgați mîna și luați-i.

Femeia nu se sfii și introduse mîna în geantă pînă la fund. În loc să dea de hîrtie, însă, dădu de ceva cleios și biata femeie se văzu nevoită să constate că n-avea să mai poată să și-o scoată.

— Da' ce-nseamnă asta ? zîmbi ea forțat.

— Lipici, mamaie, îi făcu Meme cu ochiul. Soluție preparată de maestru ! Vezi că e și pe bancă. Are o priză... De-aici nu poți să pleci decît cu bancă cu tot. Și ai grijă, că dacă nu reușești să scoți mîna în cinci minute, se usucă ! La fel cum ai vrut să mă *usuci* tu pe mine, nașparlio ! La mine ți-ai găsit tu *punte* ? Beleaua dracu ! Așa se scrie, fă, „Serviciul auto" pe ștampilă ? îi arătă el plicul. E cu dus-întors, puștoaico ! Mai învață textele astea. Mai cumpără două kile de gumă de la librărie și exersează pînă reușești să scobești și tu o ștampilă ca lumea. Și-acum, pa, iubito ! se ridică Meme de la locul lui. Viva veselia ! Lipicioaso !

„Lipicioasa" încercă să se ridice, însă simți că banchcta se ridică odată cu ea. Mîna dreaptă, la fel, n-o mai putea scoate din servietă. Cleiul i-o prinsese ca ghipsul. Ce bine ar fi fost dacă servieta ar mai fi avut o gură și în partea opusă ; ar fi folosit-o ca un manșon. Bine, dar banchcta ? Trebuia să lase paltonul ! L-ar fi lăsat ea, pînă la urmă, nu era o problemă, dar cum să scoată paltonul cu mîna cleștc în servietă ? ! Mii de draci, mii de fulgere pe capul ei !

Neștiind cum să depășească aceste momente critice, începu să arunce zîmbete sterpe la persoanele care i se părea că o privesc, că-i puteau ghici tărășenia. Pe complice, nu-l observase, era mascat de mai multe persoane. Era conștientă însă că el se afla undeva acolo. Spera că-i va da prin minte că i se întîmplase ceva și va încălca consemnul, venindu-i în ajutor. Complicele, însă, nu realiza nimic și o privea nedumerit prin culoarul lui. Ce dracu ? Gina se tîmpise ? Rămăsese cu mîna în ghiozdan... Parcă era bătută-n cuie !

Totul fiind aranjat, m-am așezat lîngă Gina și am luat de pe masă o foaie de depunere. Mi-am scos libretul CEC, acelc și am început că completez foaia. Femeia se prefăcea că umblă în servietă. Dar de cîte ori mișca mîna, servieta se muta cînd încolo, cînd încoace.

— Dar ce-ați pățit, doamnă ? am întrebat-o. Ce-ați pierdut ? Ce căutați ?

— Oo, nimic ! a mișcat ea teatral din buze. Nu-mi găsesc pixul.

— Pixul ? Este pe masă, în fața dumneavoastră !

— A, da ! Ce distrată sînt, mișcă ea involuntar din mîna dreaptă. Servieta urmă mișcarea mîinii și pendulă în aer ca prin magie.

Am tresărit.

— Doamne, ce-i asta ? Vrăjitorie ?

— Vai, cum puteți să vă imaginați, se înroși Gina și duse mîna la loc. Servieta, după ea.

— Așa ceva n-am mai văzut ! m-am „mirat" eu. Unde lucrați, la circ ?

— Vă rog să vă vedeți de treaba dumneavoastră, domnule ! Sînt femeie serioasă, măritată, am trei copii ! se-n-

cruntă Gina și întoarse puțin spatele ; prea mult nu putea, cauza vă e cunoscută.

— Dar și eu sînt om serios, doamnă ! I-am împins legitimația în față. Îmi plac însă vrăjitoriile. Mai ales cînd sînt bine făcute. Văd că lipiciul lui Meme face minuni ! Nu-i așa, mis auto... service ?

Femeia se-ngălbeni, căutînd disperată cu privirea undeva, în fundul sălii. Complicele făcea puțin balet între doi inși, căci călca mai mult pe vîrfurile picioarelor.

— Cred că-ți dai seama că „vraja" s-a sfîrșit, i-am zis. Ca să nu te faci de floarea soarelui pe-aici și să poți să pleci fără banchetă, să-mi răspunzi repede și scurt la cîteva întrebări, ca să știu la care „CEC" voi opta să te depun. Știi la ce mă refer...

Gina încuviință din cap.

— Cine-i „balerinu"-ăla ?

— Amantul meu. Ne-am cunoscut în *mediu*...

— Are *liceul* ?

— Nu. N-a mai fost condamnat. A început *examenele* numai de trei luni, da' are *covîltîr* !

— Atunci, mai are pînă la *bacalaureat*, ai ?

— Nu cred. E un tip josnic. E un laș...

— Atunci, de ce te-ai luat cu el ?

— Meseria...

— Înțeleg. Acum, doresc ultimele lui *violine*.

— Un *mistreț* de aproape trei sute de kile.

— Exagerezi, așa sînteți voi... Două sute a avut.

— Fie, dar a fost baban. Apoi, un covor persan, carpete turcești...

— Damigene de vin, țuică ?

— Da. Două.

— Și tu ?

— Cu... aprobările. Cam optzeci de mii de lei... Am greșit ca o proastă la ștampilă. Mă mir că nu m-am prins pînă acum !

— Ce să-ți fac ? Trebuia, dacă voiai să nu se prindă Meme...

— Papagalul ăla ? Nu se prindea el niciodată... Dumneavoastră ne-ați prins. O să scap eu odată și de asta. O să dau cu ochii cu el ! Mămițiculee !... Auziți ? Dar, la stați, este adevărat ce-a zis, că s-ar putea să mi se usuce mîna ?

Nu i-am răspuns, dar mi-am zis că n-ar fi fost rău și că n-ar fi rău în general dacă li s-ar întîmpla așa tuturor răufăcătorilor...

CHIBRITELE BUCLUCAȘE

Într-o dimineață, mă aflam în biroul șefului circumscripției, cînd a intrat ofițerul de serviciu și l-a anunțat că se prezentase un cetățean care dorea să anunțe o spargere.

— Vrea să discute personal cu dumneavoastră, a precizat ofițerul de serviciu.

— Bine, să intre ! a aprobat locotenent-colonelul Popa.

— Îmi permiteți să plec ? am zis eu, ridicîndu-mă.

— Nu. Te rog să iei loc, mi-a arătat el scaunul. Nu ești tu un specialist în probleme judiciare ?...

În birou a intrat un bărbat trecut demult de-a doua tinerețe, cu o figură răvășită și cu ochii roșii de plîns.

— Sînt un om nenorocit, cred că pușcăria mă mănîncă ! au fost primele lui cuvinte. De unde pun eu acum la loc 20 000 de lei ?

Cetățeanul se numea Ilie Pinciuc și era vînzător la o unitate Loto-Pronosport.

— De ce n-ați depus banii, așa cum prevăd instrucțiunile ? l-a întrebat șeful.

— Fiindcă așteptam o nenorocire ca asta, așa-mi vine să cred ! a zis omul cu o figură deznădăjduită. De două săptămîni n-am depus nici un ban și s-au cam strîns... Am zis, ba că-i duc azi, ba că-i duc mîine și, uite-așa, am amînat pînă a venit năpasta. Cine s-ar fi gîndit ? Nu mi s-a mai întîmplat niciodată...

— Ușa de la intrare este forțată ?

— Da. Cu o rangă, cred, sau cu un tîrnăcop.

— Banii unde-i țineați ?

— În fișet. Și fișetul e forțat. E făcut zob !

— Aveți vreo bănuială ?

— Da. Am mai multe. De-asta am şi ţinut să stau de vorbă cu dumneavoastră. Trebuie luate măsuri urgente.

— Vă ascult...

— În primul rînd, bănuiesc nişte tineri, nişte navetişti, care lucrează la construcţii. Au venit mereu şi au jucat lozuri în plic. Au fost şi ieri şi cred că au văzut banii în fişet, că am un obicei tare prost şi nu-l închid. Mă iau cu treaba şi-l uit cu uşile deschise...

— Mai bănuiţi şi pe altcineva ?

— Pe doi zugravi care vin aproape zilnic în agenţie şi mai mult mă ţin de vorbă. Amîndoi au fost şi ieri, şi au pierdut vremea cam două ceasuri. Turuiesc din gură toată ziua. Unul dintre ei, Lisandru, se văita că are mare nevoie de 5 000 de lei ca să-şi achite o datorie, căci altfel creditorul îl acţionează-n judecată. I-am spus că eu nu am, că i-aş fi dat cu plăcere... Apoi, mai sînt nişte ţigani care locuiesc chiar lîngă agenţie şi pe care i-a ridicat miliţia de mai multe ori. Se zice că, ultima dată au spart o blănărie din apropiere şi o alimentara...

Şi eu şi şeful am tresărit.

— Familia Ciocolată ! O cunoaştem, a zis şeful. Dinsul, a arătat el spre mine, o cunoaşte foarte bine. El l-a arestat pe capul răutăţilor de-acolo, de la ei, pe Labă de gîscă !

— Da, da, îl ştiu, făcu vînzătorul. Cum toţi au porecle de-astea... Pană de pui, Panglică, Mormînt.

— Da, e limpede, a înţinat locotenent-colonelul. Vă rog să aşteptaţi puţin afară. Plecăm imediat împreună

Vînzătorul a ieşit din birou.

— Ce zici de asta ? mi s-a adresat şeful.

— Mi se pare ceva nefiresc în modul de sesizare, am zis.

— Da, a confirmat şeful. Şi eu m-am întrebat de ce-a dorit el să vină direct la mine. De ce n-a rămas acolo, la unitate, şi n-a telefonat imediat, aşa cum se procedează de obicei ? Apoi, prea ne indică mulţi suspecţi ! Şi povestea cu fişetul uitat mereu deschis...

— În privinţa lui Ciocolată, bag mîna-n foc că el n-au nici o legătură cu fapta reclamată. Aia nu fură nici-

odată de lîngă casă. Au „principiile" lor... Apoi, mi se pare curios să lase în fişet o asemenea sumă.

— Da, da. Prea a insistat, ba că a uitat să depună banii azi, ba că a uitat să-i depună mîine... Sînt mai multe aspecte ciudate. Dar, să mergem acolo, să vedem ce ne „spune" şi locul faptei. În continuare, te vei ocupa tu de caz, cunoşti zona, îi cunoşti bine şi pe alde Ciocolată, mi-a făcut şeful cu ochiul. Pe ce pui tu mîna...

Am înţeles aluzia. De fapt, şeful circumscripţiei îmi încredinţase întotdeauna cazurile cele mai dificile şi ştia el de ce : nu lăsasem nici unul în care să nu fac lumină.

Am ajuns la faţa locului. Uşa agenţiei era, într-adevăr, forţată zdravăn. La fel şi fişetul. O spargere *din topor* ! mi-am zis la prima vedere. Lovitura îmi sugera o mînă ţigănească. Familia „Ciocolată" însă o excludem categoric.

Această primă impresie aveam să mi-o schimb repede, cînd am observat mulţimea de beţe de chibrit arse şi împrăştiate prin toată agenţia.

— Au cam stat aici, după cîte beţe de chibrit au consumat ! mi-a zis vînzătorul sesizînd că mă preocupă problema lor. Cred că unul a ars beţele, a luminat, iar celălalt s-a ocupat de fişet.

— Aşa se pare, am spus eu, apoi i-am şoptit ofiţerului criminalist să ridice cu grijă toate beţele.

Întrînd în posesia plicului cu beţele de chibrit, m-am retras cu şeful în afara agenţiei. Criminalistul căuta mai departe urme.

— Ia priviţi ! i-am arătat şefului beţele de chibrit.

— Formidabil ! a exclamat şeful. Toate, aceeaşi lungime. Cînd le-am văzut jos, nu mi-am dat seama.

— Au fost aprinse o singură dată şi lăsate să ardă în bloc...

— ...apoi, împrăştiate prin agenţie, mi-a sfîrşit şeful fraza.

— Infractorii n-ar fi făcut treaba asta. Le-ar fi aruncat pe toate într-un loc.

— Bineînţeles. Acum îmi explic de ce Pinciuc a venit la mine... Ordinarul ! s-a strîmbat şeful dezgustat. Îl arestez !

Am înțeles pornirea șefului, dar l-am zis :

— Nu încă. Nu va recunoaște. Avem un element forte pentru demascarea lui, însă trebuie să-l „cimentăm" Dați-i voie agentului „2.6.2." să umble puțin pe urmele sale.

— De acord, dar eu tot îl iau la circă ! a zis șeful înfuriat. Îl pun să scrie, pînă vii tu...

— E perfect.

— Nu uita să verifici la contabilitate cînd a depus ultima sumă de bani.

— Acolo mă duc pentru început.

— Atunci, dă-i bice ! Ordinarul !...

Întreprinderea Loto-Pronosport. Cabinetul directorului

— Nu știu de ce, dar am convingerea că banii i-a păpat, mi-a spus directorul. Contabilitatea m-a sesizat de fluctuațiile lui în depunerea încasărilor și l-am chemat la mine și l-am avertizat. Mi-a promis că nu se va mai întîmpla și m-a rugat să-l iert. Sîntem oameni, mi-am zis. Poate că n-a avut timp, poate că a încasat puțin... Și l-am iertat. Auzind că iar a început, l-am chemat acum două zile pe revizorul șef și i-am ordonat să-i facă un inventar. Abia ieri am semnat decizia... Dar, la stai ! s-a ridicat brusc directorul în picioare. Nu cumva a aflat și-așa a apărut... spargerea ? Mă privea atent, scrutător.

— Și eu aș crede c-așa a fost.

— Se vorbește prin întreprindere că i-ar fi sucit capul o fetișcană. Tot o vînzătoare de-a noastră. De la unitatea.. Ați aflat ceva de asta ?

— Nu, dar e bine că aflu acum, am zîmbit eu.

— Mergeți pe această pistă și cred c-o să găsiți firul, a spus cu insistență directorul.

— Fetișcanei i-ați făcut vreun inventar ?

— I-am făcut. I-am făcut două inventare inopinate, dar stă bine, a naibii. Nu bagă mîna... O băga-o în buzunarele lui Pinciuc. Pînă la coate... Mai știi ! ?

— Despre el ați primit vreo sesizare, vreo reclamație din partea cuiva ?

— Nu, în scris nimic. S-au auzit numai așa, niște vorbe, că ar viola lozurile în plic. De fapt, la lozurile în

plic făcea el vînzarea cea mai mare. Are darul lui de a-şi atrage clienţii. La el, tot timpul era aglomeraţie în agenţie. Cînd nu mergea treaba, ieşea cu toneta afară.

— Şi aţi verificat zvonul cu violarea plicurilor.

— Da. Nu s-a confirmat nimic. Cred că tot la dulcineea...

M-am dus la agenţia „dulcineei". Am dat peste o blondă la vreo treizeci de ani — deci, nu chiar fetiscană ! — îmbrăcată lux. Nu cred că numai în 20 000 lei a *stat* ea, mi-am zis cînd am văzut-o. Trebuie să mai fie ceva la mijloc !

De la „dulcineea" am plecat la „Ciocolată". Cînd m-au văzut, ţiganii au amuţit. Au început apoi să-mi facă plecăciuni. Patricea, mama lor, a adus repede din casă un scaun tapiţat şi a-nceput să-l şteargă cu şorţul în neştire.

— La loc, săru' mînuţili ! m-a invitat ea. Nu noi am datără şcobitura la ajănţie, pe ferişirea mea ! Noi n-am mai ciorditără nemica, am dat-o pe şervici ! La tomberoane !...

— Nu voi v-aţi băgat coada aici, ştiu, i-am zîmbit eu. Vînzătorul a înscenat spargerea.

— Aulio ! Belitu' ăla ? a zis veselă Patricea. Ala, de-i lingea parmezanu' la gagioala aia linchezită ? L-a adusără la covrig, uşchita ! A-nţolit-o numa' la cocardea !

— Aşa se pare. La sapă de lemn l-a adus. Voi cunoaşteţi mai bine, că sînteţi aproape. Aţi văzut probabil mai multe şi vreau să-mi puneţi şi mie ceva pe tavă. Să mai scădeţi din datoriile pe care le aveţi la mine. m-am încruntat eu puţin.

— Da' cum să nu te ajutăm, şăfule ! a zis Mormînt în timp ce ţiganii se făcuseră ciorchine lîngă mine. Să băgăm purtătoarele-n priză !...

În decurs de o oră, am aflat tot felul de amănunte despre Pinciuc şi amanta lui. Ţiganii s-au străduit să-mi spună tot ce ştiau, dar degeaba : eu nu reuşeam să dau peste un fir mai rezistent. Doar o întîmplare povestită sumar de Panglică, ăla micu, în legătură cu un tînăr, parcă-mi mirosea...

— Ia mai zi o dată chestia aia cu *Pandișpanul*, adolescent fără experiență ! i-am spus cu țiganului. Dar fără... panglici !

— Cum, șăfu', a rînjit țiganul, io arunc panglici la matall ? Ce naiba, bre...

— Bine, dă-i drumul.

— Asta a fost acu' un an, a început Panglică. În ajăntie, eram numa' io, nea Prepeliță (vînzătorul) și *Pandișpanu'*, care abia intrase. *Pandișpanu'* a luatără un loz și după ce l-a desfăcut a început să se cam chiorască. I l-a datără lu' Prepeliță să-l ceteasscă, că el nu-nțelejea. „Cîștigător 1 100 dă lei !" a cetit Prepeliță, înroșindu-se tot, apăi a scăpat beletu' în sărtar. *Pandișpanu'* a luatără bîștarii bucuros și-a plecat. Nea Prepeliță nu mai avea răbdare, voiu să rămînă singur... Mi-a spus să spăl putina. M-am ușchit, dar am fostără sigur că l-a aburit pe *Pandișpan*. A fostără mai mult...

— Cam de cînd, Prepeliță ăsta, e în tiv cu cocardeaua ? am întrebat-o pe Patricea.

—' Păi, cam tăt așa... de un cot, a răspuns țiganca.

„Isuse ! Te pomenești că a fost o mașină", mi-a căzut mie o fisă. „ ... 1100 !"

Lozuri cîștigătoare de 1 100 lei nu existau. Numai de 1000 de lei. M-am gîndit că vînzătorul, de emoție, pronunțase cu sufletul la gură toate cifrele de pe bilet, mai puțin literele... „Dacia".

— Cum aș putea să dau de *Pandișpan* ? l-am întrebat pe Panglică.

— Vi-l aduc în două ceasuri ! Lucrează p-aci, pă la blocuri. L-am întîlnitără mereu... Nu se poate să nu-l găsesc.

— S-a făcut. Te-aștept cu el în dinți !

— Șe nu fașem noi păntru șăful nostru !

De la țigani, m-am dus din nou la sediul întreprinderii Loto-Pronosport.

— Foarte interesant, a zis directorul răsfoind evidențele. Apoi, după ce-a terminat : Nu ! Ille Pinciuc n-a avut nici un norocos.

— Dar blondina ?

— A ! Carmen Vintilă ? Dulcineea... Ia să ne uităm Hopa ! m-a privit directorul lung. Chiar acum un an, în august : o Dacie 1100 ! Pfuu ! Se leagă...

— Cine-i „cîştigătorul" ?

— Să-i citim datele. Aşaa... Maican Durluţ, 46 ani, domiciliat în strada... salariat la I.A.P.L. „Perla". E gestionar !

— Asta-i puţin spus. Sînt sigur sută la sută că este şef de local.

— Şi mie-mi miroase... O fi şi „pilot pe un IL 18 !"

N-am rezistat şi-am început să rîd. Directorul avea multe calităţi... poliţiste. Termenul „pilot" însemna, în înţelesul lui, persoană implicată în procese privind dobîndirea de bunuri şi valori pe căi ilicite Legea nr. 18/ 1970/.

— Nu ştiu, am să verific...

Am verificat şi am aflat că idila lui Ilie Pinciuc, văduv, cu Carmen Vintilă, văduvă şi ea, începuse practic de cînd „norocosul" gestionar al I.A.P.L. „Perla" cîştigase la loz în plic o Dacie 1100. Maican Durluţ era şeful unui mare local, şi, aşa cum presupusese directorul de la Loto-Pronosport, fusese şi „pilot pe IL 18 !" Maşina o justificase cu lozul în plic, prin noroc !

După „cîştigarea" autoturismului, Durluţ devenise o gazdă foarte ospitalieră pentru „porumbeii" de la Loto-Pronosport, aceştia fiind aproape un an de zile familiarii localului, unde „ciuguleau" cu rafinament numai mîncăruri şi băuturi alese. În ultima vreme, însă, îndrăgostiţilor li se cam stricase „colivia" şi *paloma blanca* era atrasă tot mai mult de... streaşina şefului de local. Altă lume, alte zări...

N-am ajuns bine la miliţie, şi ţiganii au şi sosit cu... *Pandişpan*. Tinerelul era puţin speriat, căci infanteria „şăfului" îl luase cam pe sus. „Ordinu-i ordin, fără... panglici !" zisese ţiganul care-mi promisese că-l va aduce.

— Cîţi ani ai ? l-am întrebat pe tînăr.

— Chiar azi împlinesc 18. Sînt major ! mi-a răspuns băiatul cu gravitate.

— Îți plac mașinile ?

— Mă mai întrebați ?

— Ți-ai dori una ?

— Cum naiba ! Da' de unde s-o iau ?... Am numai cîțiva ani de cînd lucrez la construcții și m-am înscris la școală, la fără frecvență. Sîntem o familie numeroasă și nu prea ne descurcăm cu banii. Îi ajut pe-ai mei și...

— Încape toată familia într-o mașină ?

— Încape, dacă mai băgăm și-n portbagaj, a rîs tînărul.

— E, atunci, astăzi va fi o zi mare pentru tine. O să ai o mașină. Mașina ta !

Tînărului nu-i venea să creadă și începu să plîngă. Alături de el, plîngeau însă și mai tare țiganii.

— Să ne plimbi și pă noi, se ruga de el Panglică. Șăful nostru nu minte, ți-o dă ! Io am descoperitără *abureala*. Ne plimbi ?...

— Pe toți ! Mergem și la munte, și la mare, îl îmbrățișă băiatul.

Am intrat în biroul meu. Ilie Pinciuc era nervos și făcea curse prin încăpere.

— Nu mai avea răbdare, mi-a raportat un subofițer care-l supraveghease.

— Bineînțeles, a ridicat tonul vînzătorul. Am terminat declarația demult, și stau aici de pomană, de cîteva ore, iar agenția este în halul în care o știți. Trebuie să iau măsuri de înlocuire a ușii, de reparare a fișetului. Trebuie anunțată întreprinderea să introducă inventar... Am atîtea lucruri de făcut.

— Mă scuzați, dar previziunea dumneavoastră se adeverește, i-am zis eu pe un ton egal.

— Zău ? a apărut un zîmbet pe chipul lui Pinciuc. Care dintre ele ? a uitat el de supărare, așezîndu-se pe un scaun în fața mea.

— Cea cu care ați început, cînd ați călcat azi-dimineață pragul șefului circumscripției.

— Nu mai știu, sînt așa de răvășit...

— ...Că pușcăria vă mănîncă ! am schimbat eu tonul.

Pinciuc s-a blocat. I-am pus atunci în față resturile de bețe de chibrit arse, aliniindu-le pe un singur rînd.

— Siameze, a observat subofițerul.

I-am introdus în birou pe tînărul înșelat și pe Panglică. Vînzătorul și-a ridicat privirea și-a zărit-o pe coridor și pe „dulcineea" Carmen, care își stringea de zor lăcrimile într-o batistă. Totul era pierdut pentru el. Eh, dacă n-ar fi fost chibritele buclucașe...

INCENDIUL DE LA SERE

Într-o după-amiază, locotenent-colonelul Gheorghe Popa mi-a făcut o vizită *acasă* (locuiam, după cum am mai spus, într-un apartament (!) de la etajul patru al circumscripției).

— Ce program ai ?

I-am zîmbit. Niciodată nu aveam un program pentru timpul meu liber. Locuind în sediul circumscripției, găsibil deci la miliție la orice oră din zi și din noapte, este lesne de imaginat că, în vreme ce colegii mei se odihneau în timpul lor liber, eu eram solicitat la fel și fel de cazuri. Unii colegi, pentru a nu mai veni de-acasă cînd apărea un caz mai deosebit în sectorul lor, știau „lecția". Mă sunau la telefon, mă rugau... După cîte coniacuri mi-au fost promise, cred că aș fi avut și acum un depozit ! „2.6.2." nu se supăra, ci dimpotrivă, răspundea prompt la toate solicitările. Și asta, pentru singurul motiv că-i plăcea meseria. Mi-aduc aminte că ajunsese o „specialitate a casei" ca eu să instrumentez dosarele care trebuiau trimise în instanță conform procedurii de urgență, căci cine era tot timpul la miliție !... Așadar, i-am răspuns șefului :

— Ce program să am ? Cel obișnuit. Sînt la dispoziția dumneavoastră !

— Bine, m-a luat șeful pe după umăr. Hai, c-avem un incendiu la serele Berceni. E zarvă mare...

Incendiul mistuise complet o baracă destul de mare, care adăpostise camere și dormitoare comune destinate muncitorilor sezonieri. Fiind din lemn, arsese foarte re-

pede, astfel că pompierii nu reușiseră să salveze nimic. Victime omenești nu erau.

Întotdeauna, la incendii, lucrătorii de miliție își unesc eforturile cu ale pompierilor pentru a detecta cauza dezastrului. Finalmente cercetările se materializează într-un proces verbal de constatare, întocmit cu lux de amănunte. Dar nu întotdeauna cauza incendiului poate fi constatată pe loc. Ba, de cele mai multe ori, sînt necesare expertize tehnice, expertize criminalistice, experimente ș.a.m.d.

Un incendiu ridică întotdeauna probleme, astfel că cercetarea la fața locului — cea mai importantă și care are adesea rolul hotărîtor — trebuie făcută cu foarte multă atenție și cu foarte mult simț de răspundere. În raport de rezultat, se stabilesc apoi vinovații și responsabilitățile.

M-am alăturat șefului pompierilor și am început... răscolirea cenușii.

— Cam ce părere v-ați făcut pînă acum ? l-a întrebat Popa pe șeful grupei de pompieri, un plutonier-adjutant.

— Să vedem procesele-verbale întocmite de noi cu ocazia controalelor preventive, a spus acesta. În orice caz, instalația electrică era precară... Priviți și dumneavoastră ! a ridicat el două fire electrice cu legături improvizate. Noi avertizăm, amendăm, dar degeaba.

Între timp, sosise pompierul trimis la birourile sercii. Adusese un registru.

— S-ar putea să aibă dreptate, mi-a șoptit șeful.

— Tot ce se poate, am zis eu.

— Bineînțeles ! l-am auzit pe șeful grupei de pompieri. Păi, cum altfel ?! Ia uite... Citiți și dumneavoastră.

Ne-am aruncat ochii în registru. Cu numai o săptămînă înainte, dar și anterior, factorii responsabili din cadrul sercii fuseseră avertizați, în urma controalelor pompierilor, să ia măsuri de remediere a unor deficiențe la instalația electrică. La baraca unde izbucnise incendiul și care arsese fuseseră găsite la controale fire electrice ne-

izolate, instalații electrice și prize improvizate, materiale inflamabile neprotejate etc.

— Nici n-are sens să mai căutăm, a zis subofițerul pompier. N-avem ce...

Lucrurile puteau sta, într-adevăr, așa, mai ales că nici nu aveai ce constata mai mult. Totuși, eu simțeam nevoia unor investigații.

M-am amestecat în mulțimea muncitorilor adunați acolo, prezența mea fiind luată în seamă și apoi uitată (eram în civil), deoarece privirile erau ațintite în locul unde fusese baraca și la autorități. Femeile și bărbații vorbeau de toate, făceau tot felul de presupuneri, însă cei mai mulți se jeleau.

Pe alcea principală dintre sere, și-a făcut apariția, la un moment dat, un tînăr pistruiat care venea din oraș. Era puțin abțiguit, iar din buzunarul hainei îi ieșea afară gîtul unei sticle de băutură de o jumătate de litru. Cînd n-a mai văzut baraca, a căzut în genunchi și-a început să-și facă cruce. Revenindu-și, a intrat în mulțime cu o figură speriată, căutînd un băiețandru ce se afla cam la trei metri în stînga mea. M-am tras ușor lîngă el.

— De la ce-a luat foc, Gicule? l-ar tras de mînă pistruiatul pe băiat.

— De la reșoul ăla... al lui Virgil! i-a șoptit băiatul Virgil era cam ciupit și l-a uitat în priză, cînd a plecat după tine. Știi cum se-ncălzea nichelina?... Te speria.

— Și tu unde-ai fost?

— M-am dus și eu în oraș să-mi iau de mîncare. Cînd am venit și am descuiat ușa, flăcările erau să mă năpădească. Luaseră foc preșul de sub reșou și patul lui Virgil. N-am mai putut face nimic. Am fugit într-o seră...

— Bă, și i-am spus să nu tragă fir și să nu-și facă de lucru cu reșoul ăsta...

— Sanchi! s-a strîmbat băiatul la pistruiat. Adică... tu nu-ți făceai păpică? Tu nu te-ncălzeai?

— Da, bă, dar știi că mai era să luăm foc o dată, într-o noapte. Dacă nu-l stingeam eu... *Boacterii* au aflat ceva ?

— De unde dracu', eu n-am ciripit nimic. Lasă-i să-și frece ridichea cu pompierii !

Îmi venea să-l iau de gît și să-i trag una... N-am mișcat însă nici un deget și am ascultat mai departe.

— Și nici să nu ciripești ceva, l-a sfătuit pe puști pistruiatul. Că o-ncurcăm toți trei. De miliție mai scapi cum mai scapi, dar oamenii ăștia, care-au rămas cu ce au pe ei, ne linșează...

— Aoleu, și-a făcut cruce băiatul. Ferească Sfîntu' ! Dar tu de unde vii ? Nu te-ai întîlnit cu Virgil ?

— Ba, da. M-a găsit la bufetul „Văcărești", dar s-a făcut criță. N-a fost chip să-l iau acasă. Știi că e rău la băutură...

— Hai, barem să-l anunțăm. Să nu ne dea dracu de gol dacă *boacterii* l-or întreba și pe el ceva. O luăm așa ușor, pe drum, să nu se prindă nimeni.

Tinerii au plecat de lîngă mine și încă : așa ușor, cum își propuseseră.

„Ce-i viața asta ? m-am gîndit. Cu un sfert de oră înainte, eram dincolo... de partea pompierilor, acum sînt dincoace... cu adevărul în buzunar ! De fapt, și pompierii au avut perfectă dreptate, căci, în fond, cele două cauze ale producerii incendiului se împleteau. Dacă Virgil n-ar fi improvizat instalația electrică pe care a tras-o în cameră, improvizație constatată de pompierii veniți în control, n-ar mai fi pus în funcțiune periculosul reșou și tot așa..."

Cu datele obținute astfel, m-am dus la șeful meu și l-am rugat să-mi permită să iau mașina pentru un timp.

— Dar ce ți-a venit tocmai acum ? s-a mirat el. Trebuie să ne retragem în clădirea administrativă și să redactăm procesul-verbal. Știi cît timp ne răpește...

Mai știam că procesul-verbal trebuia să-l scriu eu, dar am insistat :

— Numai pentru un sfert de oră, vă rog.

— Ai vreo întîlnire și ți-e jenă să-mi spui ?

— Nu, nici gînd... E vorba numai să facem lumină deplină în acest caz.

Șeful, care mă știa plin de cioace (mai glumim și noi cîte o dată), s-a gîndit puțin, apoi a zis :

— Numai un sfert de oră ?

— Cît fac de aici pînă la bufetul „Văcărești" și înapoi.

— Comisare... Tu ai aflat ceva ! m-a privit el pe sub sprîncene. Ai tras cu urechea, te-am văzut. Zi-i, nu mă mai fierbe !

I-am povestit în puține cuvinte ce auzisem.

— Alergă, nu mai sta ! s-a-nroșit șeful de bucurie. Să n-o ia ăia la fugă pe drum.

— Merg încet, l-am asigurat eu. Îi prind din urmă. Dumneavoastră îngrijiți-vă de reșou. Și, vă rog, să nu „vindeți" nimic, pînă nu vin eu...

— Cum să... Tocmai acum ? și-a aranjat șeful cravata cu un gest grăitor. Lăsăm totul să cadă ca o bombă !

M-am urcat în mașină și am întins-o. După trei sute de metri, i-am zărit pe cei doi. Mergeau repede, însă cînd au văzut mașina, și-au schimbat brusc ritmul, încetinind, ca și cînd s-ar fi plimbat. Am oprit în dreptul lor. Am deschis portiera și l-am întrebat ca un unchi înțelegător :

— Unde merg flăcăii ?

— În oraș să ne luăm ceva de mîncare, a zis pistruiatul cu figură tristă. S-au dus proviziile...

— Urcați, vă scoatem pînă la prima alimentară. Că e ceva de mers...

— Mulțumim. Lăsați. Sîntem obișnuiți !

— Refuzați ajutorul miliției ? m-am prefăcut eu că mă-nfurii.

Tinerii au rîs forțat.

— Nu, dar...

— Sus ! le-am zis și am coborît să le fac loc în I.M.S Poate și voi o să mă ajutați.

— Noi ? Cu ce ? a bîiguit pistruiatul după ce se urcaseră.

M-am întors cu fața la ei. Mașina demarase.

— Să mi-l arătați pe Virgil, drăgălașilor ! l-am apucat de ureche pe prietenul pistruiatului. Să nu ne mai frecăm ridichea... Și cum, puișor, ia spune tu : ce sîntem noi ? *Boxeteri* ?

— Eu spun tot, nene ! Spun tot !...

— Și tu ? m-am uitat spre pistruiat.

— Și eu spun tot, nene ! Eu nu v-am făcut...

— Ca să uitați cuvîntul, ia să vă învăț eu pînă la „Văcărești" marșul miliției !

Am ajuns la bufet tot cîntînd. Era o după-amiază plăcută...

Virgil a fost ușor de reperat și fără ajutorul „cîntăreților" mei. Cînd a aflat despre ce era vorba, s-a trezit aproape subit. A recunoscut și el.

Ne-am întors la sere. Locotenent-colonelul Popa discuta cu șeful grupei de pompieri, insistînd să mai caute în ruine. Țintise locul unde se afla scheletul reșoului și-i dădea tîrcoale. Coborînd din mașină, i-am făcut șefului cu ochiul, semn că „Nero" era sus, și m-am apropiat de ei. Erau însoțiți și de directorul serelor pe care-l deranja evident concluzia la care ajunsese pompierul-șef.

— Să mai căutăm, insista directorul.

— Nu mai este nevoie ! a spus deodată șeful meu. Priviți *vinovatul* ! a arătat el scheletul reșoului. Iar celălalt, se află în mașină, l-a descoperit subalternul meu, locotenentul-major Roman.

Asistența a amuțit, apoi privirile toate s-au întors spre mine.

— E un tînăr sezonier, Virgil Aparaschivei, l-am prezentat eu.

— Îl cunosc, a spus directorul. Numai probleme ne-a dat cu bețiile lui...

— Acum, a făcut-o de oaie ! am zis. Este bine ca muncitorii să nu știe deocamdată nimic. L-ar linșa, ar răsturna mașina...

— Absolut, m-a aprobat șeful. Le spuneți după aceea

Locotenent-colonelul Popa n-a apucat să termine bine fraza, că pe aleea principală a serelor și-a făcut apariția o mașină neagră. Din automobil, a coborît ministrul Agriculturii.

Demnitarul a fost și el impresionat de tragedie, însă aflînd că vinovatul fusese descoperit repede, răul parcă nu mai era atît de mare. Apoi, aflînd și cine-l descoperise, s-a apropiat de mine, și mi-a strîns mîna călduros, apoi m-a luat ușor pe după umeri :

— Hai, să-mi povestești... Cum ai reușit să-l descoperi ?

Ne-am retras în clădirea administrativă, în biroul directorului serelor, și i-am povestit.

— Drăguț, a zis gînditor ministrul E și asta o artă Bravo ! și mi-a dat cartea lui de vizită.

•
• •

...După acest caz, am rezolvat, bineînțeles, alte și alte cazuri, prinzînd tot felul de infractori, unii foarte periculoși. Așa a fost cazul unei recidiviste din Rădăuți care ademenea cu ciocolată fetițe și apoi le lua cerceii din urechi.

Cel mai greu caz a fost însă prinderea a doi tîlhari care operau în toată Capitala, avînd la activ și o lovire mortală. Cu această ocazie, am cunoscut mai mulți ofițeri

de la Direcția judiciară, din cadrul Inspectoratului General al Miliției, care patronau cercetările. Le-a plăcut intervenția mea în acea acțiune și, aflînd ei și despre activitatea mea, atît la cele două circumscripții, cît și în județul Hunedoara, m-a trezit într-o zi cu șeful Serviciului II de la Direcția judiciară a I.G.M., care mi-a propus să le devin coleg.

— Da, dar numai la crime ! am spus eu.

— Bine, a fost de acord șeful Serviciului II, am să vorbesc cu colonelul Ceacanica.

A doua zi, ofițerul m-a sunat la telefon și mi-a spus să mă prezint la el. M-am conformat. Împreună am călcat pragul biroului colonelului Ciobotaru — șeful direcției judiciare. Îl cunoșteam. Îi cunoșteam bine și biroul. Nu băusem eu acolo, cu colonelul și șeful institutului de criminalistică, o cafea ? Cînd îl prinsesem pe falsificatorul de lozuri cîștigătoare de autoturisme Dacia 1100 ! !

— Aa ! Noi parcă ne cunoaștem, mi-a întins mîna colonelul. N-ai fost tu aici...

— Da, am spus, și i-am adus aminte împrejurarea.

— Vezi ? ! Am memorie bună !

— Absolut ! Dar nici eu nu v-am uitat. Am băut o cafea...

Colonelul a rîs, apoi i-a spus șefului Serviciului II

— Nu mai este nevoie să stau de vorbă cu el. Îl cunosc, am încredere... Fă-i referatul și ia legătura cu cadrele. Dragă comisare, și-a îndreptat el privirea apoi spre mine, lichidează la circă ce ai pe-acolo. În maximum trei săptămîni ești al nostru.

— Dar la omoruri.

— Știu. Acolo ! Ceacanica a fost de acord.

— Îmi permiteți să plec ?

— Cu bine...

— Să trăiți !

Saltul a fost desigur, mare. Iată că după numai zece luni de activitate multilaterală la Sectorul 5 Miliție din București, ajungeam cu adevărat la dragostea mea dintîi ! Și, încă, unde, la direcția judiciară !

Despre asta, despre cazurile în care am lucrat acolo, însă, în volumul următor...

CUPRINS

Cuvînt înainte 5
Adio fotbal ! 9
Şcoala de ofiţeri de miliţie 22
Scrisoarea de recomandare 33
Botezul 36
Comisarul Cadane 51
Discuţia de caz 61
„Pîinea lui Dumnezeu" 70
Surpriza din instanţă 75
Somnul „orb" 104
Lovitura de teatru 114
Coada de şoarece 127
Viespea ucigaşă 141
Nu numai vîntul e de vină 146
Alea jacta est ! 152
Logica inversă 159
Noapte bună, domnule locotenent ! . 167
O strîngere de mînă 183
Cronometrul invizibil 186
Agenda telefonică 192
Moş Crăciun 204
Miei secrete 212
O mică deformaţie 220
Vasilică 228
Banii sau viaţa 245
Pe urmele unui... „Roib" 254
Chilfa 264
Călcîiul lui Ahile 273
Vîţa de vie 283
Banii n-aduc fericirea... 288
Ultima posibilitate 294

Un caz rezolvat de femei 301
În miez de noapte 303
Cunoştinţe vechi 312
Percheziţia 321
Promovarea 329
O sesizare cu tile 335
Afacerea „V" 339
Dedublarea 343
Dincolo de amintiri 351
Brigada de şoc 357
Regretul... justiţiei 373
Drum bun, Hanţi ! 382
„2.6.2." 386
Trei violine 395
Chibritele bucluceşe 410
Incendiul de la sere 419

Lector : ANA BARBU
Tehnoredactor : CONSTANȚA VULCĂNESCU

Apărut : 1990 Bun de tipar : 26.XII.1989
Format 16/54/84 Coli tipar 27

Com. nr. 89 474

Combinatul poligrafic București
România